Europos Komisija

Erasmus+

Programos vadovas

Jeigu versijos skirtingomis kalbomis nesutampa, vadovaujamasi versija anglų kalba.

2 versija (2018): 15/12/2017

Erasmus+

Turinys

SANTRUMPOS **4**

ĮVADAS **5**
Kaip skaityti šį programos vadovą 5

A DALIS. BENDROJI INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“ **6**
Kokie yra programos „Erasmus+“ tikslai ir ypatumai? 8
Bendras tikslas 8
Svarbūs programos „Erasmus+“ ypatumai 8
Kokia yra programos „Erasmus+“ struktūra? 13
1 Pagrindinis veiksmas. Mobilumas mokymosi tikslais 13
2 Pagrindinis veiksmas. Bendradarbiavimas inovacijų ir dalijimosi gerąja patirtimi tikslais 13
3 Pagrindinis veiksmas. Politinių reformų rėmimas 13
„Jean Monnet“ veikla 14
Sportas 14
Koks yra biudžetas? 16
Kas įgyvendina programą „Erasmus+“? 17
Europos Komisija 17
Nacionalinės agentūros 17
Kokios kitos institucijos dalyvauja įgyvendinant programą? 18
Kas gali dalyvauti programoje „Erasmus+“? 24
Dalyviai 24
Dalyvaujančios organizacijos 24
Reikalavimus atitinkančios šalys 25

B DALIS - INFORMACIJA APIE VEIKSMUS, KURIE APTARIAMI ŠIAME VADOVE **28**
Švietimas ir mokymas 28
Kokie veiksmai remiami? 28
Kokie yra šių veiksmų tikslai? 29
Jaunimas 30
Kokie veiksmai remiami? 30
Kokie yra šių veiksmų tikslai? 30
Trys pagrindiniai veiksmai 31
1 Pagrindinis Veiksmas. Mobilumas mokymosi tikslais 31
Kokie veiksmai remiami? 31
Mobilumo projektai švietimo, mokymo ir jaunimo srityse 32
Mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai 34
Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo projektas .. 52
Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas 63
Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektas 69
Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai 74
Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos 90
„Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms 99
2 Pagrindinis Veiksmas: 100
Bendradarbiavimas inovacijų ir dalijimosi gerąja patirtimi tikslais 100
Strateginės partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityje 102
Žinių sąjungos 120
Sektorių įgūdžių sąjungos 127
Gebėjimų stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje 146
Gebėjimų stiprinimas jaunimo srityje 159
3 Pagrindinis Veiksmas: 172
Politikos reformų rėmimas 172
Struktūrinis dialogas. Jaunimo ir už sprendimus jaunimo srityje atsakingų asmenų susitikimai 174
„Jean Monnet“ veikla 180
Kokie veiksmai remiami? 180

Kokie yra „Jean Monnet“ veiksmų tikslai? ... 180
„Jean Monnet“ Studijų Moduliai ... 182
„Jean Monnet“ Profesūra ... 186
„Jean Monnet“ Kompetencijos centrai ... 190
„Jean Monnet“ Parama asociacijoms ... 193
„Jean Monnet“ Tinklai (politinės diskusijos su akademiniu pasauliu) ... 196
„Jean Monnet“ Projektai (politinės diskusijos su akademiniu pasauliu) ... 199
„Jean Monnet“ fiksuota norma ... 203
Sportas ... 207
Kokie veiksmai remiami? ... 207
Bendradarbiavimo partnerystės projektai ... 208
Smulkieji bendradarbiavimo partnerystės projektai ... 215
Europos ne pelno siekiantys sporto renginiai ... 219

C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS ... 223
Ką daryti norint pateikti „Erasmus+“ projekto paraišką? ... 223
1 Žingsnis. Registracija dalyvių portale ... 223
2 Žingsnis. Atitikties Programos kriterijams patikrinimas ... 224
3 žingsnis. Finansavimo sąlygų patikrinimas ... 228
4 Žingsnis. Paraiškos formos pildymas ir pateikimas ... 232
Kas vyksta pateikus paraišką? ... 233
Vertinimo procedūra ... 233
Galutinis sprendimas ... 233
Pranešimas apie sprendimus skirti dotaciją ... 233
Kas vyksta, kai paraiška patvirtinama? ... 234
Dotacijos sutartis (sprendimas) ... 234
Dotacijos suma ... 234
Mokėjimo procedūros ... 235
Projekto gyvavimo ciklui taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos ... 236
Kitos svarbios sutartinės nuostatos ... 238
Finansinė garantija ... 238
Subrangos ir viešųjų pirkimų sutarčių sudarymas ... 238
Informacija apie skirtas dotacijas ... 238
Viešinimas ... 239
Patikros ir auditas ... 239
Duomenų apsauga ... 239
Atviros prieigos reikalavimas ... 240
Atviroji licencija ir intelektinės nuosavybės teisės ... 240
Taikomos taisyklės ... 241

I PRIEDAS ... 242
Mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektas ... 243
Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo projektas ... 249
Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas ... 256
Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektas ... 259
Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektas ... 261
„Erasmus Mundus“ Jungtinės Magistrantūros Studijų Programos ... 267
Strateginės partnerystės projektai ... 270
Gebėjimų Stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje ... 284

II PRIEDAS. REZULTATŲ SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS ... 291
Įvadas ... 291

III PRIEDAS. PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ŽODYNAS ... 298

IV PRIEDAS.NAUDINGOS NUORODOS IR INFORMACIJA RYŠIAMS ... 311
Naudingos nuorodos ... 311
Informacija ryšiams ... 313

SANTRUMPOS

- **EAC**: Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinis direktoratas
- **EACEA**: Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji agentūra ECAS: Europos Komisijos tapatybės atpažinimo sistema
- **ECHE**: „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija
- **ECTS**: Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema
- **ECVET**: Europos profesinio mokymo kreditų sistema EHEA: Europos aukštojo mokslo erdvė
- **EIB**: Europos investicijų bankas
- **EKŽ**: Europos kalbų ženklas
- **EQAR**: Europos kokybės užtikrinimo registras
- **EQAVET**: Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistema
- **EP**: Europos Parlamentas
- **EPALE**: Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma
- **EKS**: Europos kvalifikacijų sandara
- **ESCO**: Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius
- **ES**: Europos Sąjunga
- **FR**: finansinis reglamentas
- **MSI**: mokslo ir studijų institucija
- **HERE**: aukštojo mokslo reformos ekspertai
- **IRT**: informacinės ir ryšių technologijos ISP: intensyviųjų studijų programa
- **EMJMSP**: „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa
- **NA**: nacionalinė agentūra
- **NARIC**: Nacionalinis akademinio pripažinimo informacijos centras
- **NEB**: nacionalinis „Erasmus+“ biuras
- **NKS**: nacionalinė kvalifikacijų sandara
- **EBPO**: Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
- **AŠI**: atvirieji švietimo ištekliai
- **AKM**: atvirasis koordinavimo metodas PIC: identifikacinis dalyvio kodas URF: unikali registravimo sistema
- **PM**: profesinis mokymas

ĮVADAS

Šis Programos vadovas yra pagalbinė priemonė visiems, norintiems išsamiai žinoti, kas yra programa „Erasmus+“. Šis dokumentas visų pirma skirtas tiems, kurie nori dalyvauti programoje kaip:

- dalyvaujančiosios organizacijos, t. y. organizacijos, institucijos ar įstaigos, vykdančios pagal šią Programą remiamą veiklą;
- dalyviai, t. y. asmenys (studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), moksleiviai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, savanoriai arba dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, su jaunimu dirbantys asmenys, švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srities specialistai ir t. t.), dalyvaujantys dalyvaujančiųjų organizacijų vykdomoje veikloje.

Organizacijos iš visos Europos kasmet teikia tūkstančius projektų finansinei programos „Erasmus+“ paramai gauti, todėl Komisija parengė skaidraus vertinimo procesą, kuriuo siekiama užtikrinti, kad dotacijos būtų skiriamos geriausiems projektams:

- šiame Programos vadove pateikiamos visos daugumai veiksmų taikomos taisyklės ir sąlygos Programos dotacijai gauti;
- taisyklės ir sąlygos dotacijai gauti, taikomos tam tikriems kitiems veiksmams, kurie šiame Programos vadove tik paminėti, nustatomos specialiuose kvietimuose teikti paraiškas, kuriuos skelbia Europos Komisija arba kurie skelbiami jos vardu.

Teikti paraišką planuojančios galimos dalyvaujančiosios organizacijos taip pat gali pasisemti įkvėpimo ir informacijos iš kitų informacinių dokumentų; kai kurie iš tų dokumentų išvardyti šio vadovo IV priede.

KAIP SKAITYTI ŠĮ PROGRAMOS VADOVĄ

Šį Programos vadovą sudaro trys pagrindinės dalys:

- A dalyje bendrai apžvelgiama Programa Joje pateikiama informacijos apie Programos tikslus, prioritetus ir pagrindinius ypatumus, Programos šalis, įgyvendinimo struktūras ir bendrą turimą biudžetą. Ši dalis skirta tiems, kurie norėtų turėti bendrą supratimą apie Programos taikymo sritį ir jos struktūrą.
- B dalyje pateikiama konkrečios informacijos apie šiame vadove aptariamus Programos veiksmus. Ši dalis visų pirma skirta tiems, kurie norėtų išsamesnės informacijos apie tai, kokios rūšies projektai remiami pagal šią Programą. Šioje dalyje teikiama informacija išsamiau išdėstyta šio vadovo I priede.
- C dalyje pateikiama išsamios informacijos apie dotacijos paraiškos teikimo ir projektų atrankos procedūras, taip pat apie finansines ir administracines nuostatas, susijusias su „Erasmus+“ dotacijos skyrimu. Ši dalis skirta visiems tiems, kurie ketina pateikti projekto pasiūlymą pagal programą „Erasmus+“.

Be to, į šį vadovą įtraukti tokie priedai:

- I priedas: Papildomos taisyklės ir informacija, susijusi su šiame Programos vadove aptariamais veiksmais
- II priedas: Sklaidos gairės dotacijų gavėjams
- III priedas: Pagrindinių šiame vadove vartojamų sąvokų žodynas
- IV priedas: Naudingos nuorodos ir informacija ryšiams

A DALIS. BENDROJI INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“

„Erasmus+“ – tai 2014–2020 m. ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa[1]. Veikla švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse gali labai padėti prisitaikyti prie socialinių ir ekonominių pokyčių, spręsti svarbiausias problemas, su kuriomis Europa susidurs iki dešimtmečio pabaigos, taip pat padėti įgyvendinti ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo, lygybės ir socialinės įtraukties ES politikos darbotvarkę.

Kova su dideliu nedarbu, ypač jaunimo, yra vienas iš labiausiai neatidėliotinų Europos vyriausybių uždavinių. Pernelyg daug jaunuolių nebaigia mokyklos ir jiems kyla didelė rizika nesusirasti darbo ir atsidurti visuomenės užribyje. Tokia pat rizika kyla ir daugeliui žemos kvalifikacijos suaugusiųjų.

Technologijos keičia tai, kaip veikia visuomenė, todėl reikia užtikrinti, kad jomis būtų naudojamasi kuo geriau. Kad taptų konkurencingesnės, ES įmonės turi naudotis talentais ir inovacijomis.

Europai reikalingos darnesnės ir įtraukesnės visuomenės, kuriose piliečiams būtų leidžiama aktyviai dalyvauti demokratiniame gyvenime. Švietimas, mokymas, jaunimo užimtumas ir sportas yra pagrindinės priemonės, kuriomis turėtų būti skleidžiamos bendrosios Europos vertybės, skatinama socialinė integracija, didinamas kultūrų tarpusavio supratimas ir priklausymo bendruomenei jausmas ir siekiama užkirsti kelią smurtiniam radikalizavimui. „Erasmus+“ yra veiksminga priemonė nepalankioje socialinėje padėtyje esančių žmonių, įskaitant naujai atvykusius migrantus, integracijai skatinti.

Kita problema yra susijusi su jaunimo socialinio kapitalo vystymu, jaunuolių galimybėmis naudotis savo teisėmis ir jų gebėjimu aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, kaip nustatyta Lisabonos sutartyje, kurioje numatyta „skatinti jaunimą dalyvauti Europos demokratiniame gyvenime“. Šį klausimą taip pat galima spręsti organizuojant neformaliojo ugdymo veiklą, kuria siekiama ugdyti jaunuolių įgūdžius ir kompetencijas, taip pat aktyvų pilietiškumą. Be to, jaunimo organizacijoms ir su jaunimu dirbantiems asmenims reikia suteikti mokymo ir bendradarbiavimo galimybių, didinti jų profesionalumą ir europinį darbo su jaunimu metmenį.

Tinkamai veikiančios švietimo ir mokymo sistemos ir jaunimo politikos priemonės padeda žmonėms išsiugdyti įgūdžius, reikalingus darbo rinkai ir ekonomikai, ir suteikia jiems galimybę aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime bei siekti asmeninio tobulėjimo. Bendra politikos formuotojų ir suinteresuotųjų subjektų vizija, patikimais įrodymais ir bendradarbiavimu įvairiose srityse ir įvairiais lygmenimis pagrįstos reformos švietimo, mokymo ir jaunimo srityse gali paspartinti pažangą siekiant šių tikslų.

Programa „Erasmus+“ siekiama remti Programos šalių pastangas veiksmingai išnaudoti Europos talento ir socialinio kapitalo galimybes atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą, visose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse susiejant paramą formaliajam švietimui, neformaliajam ugdymui ir savaiminiam mokymuisi. Šia programa taip pat didinamos bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis ir mobilumo galimybės, visų pirma aukštojo mokslo ir su jaunimu susijusiose srityse.

Vadovaujantis vienu iš naujųjų į Lisabonos sutartį įtrauktų elementų, pagal programą „Erasmus+“ taip pat remiama veikla, kuria siekiama plėtoti europinį aspektą sporto srityje skatinant už sportą atsakingų įstaigų bendradarbiavimą. Pagal Programą taip pat skatinama kurti ir plėtoti Europos tinklus, kuriais suteikiama galimybių suinteresuotiesiems subjektams bendradarbiauti, taip pat įvairiose su sportu ir fizine veikla susijusiose srityse dalytis žiniomis ir praktine patirtimi. Šis sustiprintas bendradarbiavimas visų pirma padės plėtoti Europos žmogiškojo kapitalo potencialą, nes leis sumažinti socialinę ir ekonominę fizinio neaktyvumo kainą.

Pagal Programą remiami veiksmai, bendradarbiavimas ir priemonės, derančios su strategijos „Europa 2020“ ir jos pavyzdinių iniciatyvų, kaip antai „Judaus jaunimo“ ir Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkės, tikslais. Programa taip pat padeda siekti Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos ir Europos jaunimo strategijos tikslų, taikant atvirąjį koordinavimo metodą.

Ši investicija į žinias, įgūdžius ir kompetenciją bus naudinga asmenims, institucijoms, organizacijoms ir visai visuomenei, nes prisidės prie ekonomikos augimo ir užtikrins lygias galimybes, klestėjimą ir socialinę įtrauktį Europoje ir už jos ribų.

[1] 2013 m. gruodžio 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) NR. 1288/2013, kuriuo sukuriama Europos Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:LT:PDF)

Programos „Erasmus+“ vadovas parengtas pagal Europos Komisijos patvirtintą „Erasmus+“ metinę darbo programą, todėl gali būti atnaujinamas siekiant atsižvelgti į prioritetus ir veiklos kryptis, apibrėžtas darbo programose, kurios bus patvirtintos ateinančiais metais. Šio vadovo įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar biudžeto projekte numatytais asignavimais bus galima naudotis biudžeto valdymo institucijai patvirtinus metų biudžetą, ar bus taikoma laikinųjų dvyliktųjų dalių sistema.

REMTIS ANKSTESNE PATIRTIMI IR ŽVELGTI Į ATEITĮ

Programa „Erasmus+“ grindžiama ilgiau kaip 25 metus švietimo, mokymo ir jaunimo srityse įgyvendinamų Europos programų, apimančių ir Europos vidaus bendradarbiavimo, ir tarptautinio bendradarbiavimo aspektus, laimėjimais. „Erasmus+“ sukurta integravus šias Komisijos 2007–2013 m. įgyvendintas Europos programas:

- Mokymosi visą gyvenimą programą;
- programą „Veiklus jaunimas“;
- programą „Erasmus Mundus“;
- TEMPUS;
- ALFA;
- EDULINK;
- bendradarbiavimo su pramoninėmis šalimis aukštojo mokslo srityje programas.

Pagal šias programas buvo remiami veiksmai aukštojo mokslo (įskaitant jo tarptautinį aspektą), profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo (įskaitant tarptautinį aspektą) srityse.

„Erasmus+“ siekiama žengti dar toliau ir skatinti sąveiką ir tarpusavio sąsajas įvairiose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, šalinti dirbtines kliūtis tarp įvairių veiksmų ir projektų formatų, skatinti naujas idėjas, pritraukti naujų dalyvių iš darbo rinkos ir pilietinės visuomenės ir diegti naujas bendradarbiavimo formas.

Todėl labai svarbu, kad Programa būtų siejama su patikimu unikaliu „prekės ženklu“, kuris būtų plačiai atpažįstamas. Todėl apie visus veiksmus ir veiklą, remiamus pagal šią programą, turės būti pranešama pirmiausia nurodant pavadinimą – „Erasmus+“. Tačiau siekiant padėti ankstesnių programų dalyviams ir dotacijų gavėjams pereiti prie programos „Erasmus+“, informavimo ir sklaidos tikslais pranešant apie šiuos konkrečiam sektoriui skirtus veiksmus, be bendrojo unikalaus „Erasmus+“ pavadinimo, gali būti vartojami tokie pavadinimai:

- „Erasmus+: Comenius“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su bendrojo ugdymo sritimi;
- „Erasmus+: Erasmus“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su aukštojo mokslo sritimi ir orientuotą į Programos šalis;
- „Erasmus+: Erasmus Mundus“, kai pranešama apie „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas;
- „Erasmus+: Leonardo da Vinci“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su profesinio mokymo sritimi;
- „Erasmus+: Grundtvig“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su suaugusiųjų švietimo sritimi;
- „Erasmus+: Veiklus jaunimas“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su jaunimo neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi sritimi;
- „Erasmus+: Jean Monnet“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su Europos Sąjungos studijų sritimi;
- „Erasmus+: Sportas“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su sporto sritimi.

KOKIE YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ TIKSLAI IR YPATUMAI?

BENDRAS TIKSLAS

Programa „Erasmus+“ padeda siekti:

- strategijos „Europa 2020“ tikslų, įskaitant pagrindinį tikslą švietimo srityje[2];
- Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos „ET 2020“ tikslų, įskaitant atitinkamus lyginamuosius standartus;
- tvaraus šalių Partnerių aukštojo mokslo sistemų vystymosi;
- Europos bendradarbiavimo jaunimo srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m.) bendrųjų tikslų;
- sporto, ypač mėgėjiško, europinio matmens plėtotės laikantis Sąjungos darbo plano sporto srityje;
- europinių vertybių propagavimo pagal Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį[3].

SVARBŪS PROGRAMOS „ERASMUS+“ YPATUMAI

Šie Programos ypatumai verti ypatingo dėmesio. Kai kurie iš jų išsamiau apibūdinami Komisijos svetainėje.

ĮGŪDŽIŲ IR KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS IR PATVIRTINIMAS

Pagal programą „Erasmus+“ remiamos ES įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonės, visų pirma:

- „Europass“
- Youthpass
- Europos kvalifikacijų sąranga (EKS)
- Europos kreditų perkėlimo sistema (ECTS)
- Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET)
- Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET)
- Europos kokybės užtikrinimo registras (EQAR)
- Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacija (ENQA)

taip pat ES masto švietimo ir mokymo srities tinklai, kuriuose remiamos šios priemonės, visų pirma nacionaliniai akademinio pripažinimo informacijos centrai (NARIC), „Euroguidance“ tinklai, nacionaliniai „Europass“ centrai ir EKS nacionaliniai koordinavimo punktai.

Šiomis priemonėmis bendrai siekiama užtikrinti lengvesnį įgūdžių ir kvalifikacijos pripažinimą ir geresnį jų supratimą atskirose šalyse ir tarpvalstybiniu mastu visose švietimo ir mokymo posistemėse ir darbo rinkoje, neatsižvelgiant į tai, ar šie įgūdžiai ir kvalifikacija įgyti formaliojo švietimo ir mokymo sistemose, ar kitokiais mokymosi būdais (pvz., dirbant, savanoriaujant ar mokantis internetu). Šiomis priemonėmis taip pat siekiama garantuoti, kad švietimo, mokymo ir jaunimo politika, užtikrindama geresnę darbo rinkos integraciją ir mobilumą, dar labiau padėtų siekti pagrindinių strategijos „Europa 2020“ sumanaus, tvaraus ir įtraukaus augimo ir švietimo bei užimtumo tikslų.

Siekiant šių tikslų, taikomos priemonės turėtų padėti atsižvelgti į naujus reiškinius, kaip antai švietimo tarptautinimą ir didėjantį skaitmeninio mokymosi naudojimą, ir remti lanksčių mokymosi būdų, kurie atitiktų besimokančių asmenų poreikius ir tikslus, kūrimą. Šias priemones ateityje gali reikėti tobulinti geriau jas derinant ir supaprastinant, kad besimokantys asmenys ir darbuotojai galėtų laisvai judėti mokslo ar darbo tikslais.

Daugiau informacijos galima rasti svetainėje:
http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_lt.htm

[2] Pagrindiniai švietimo srities tikslai yra iki 2020 m. sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų dalį iki mažiau kaip 10 % ir padidinti aukštąjį išsilavinimą įgyjančių asmenų dalį iki bent 40 %.

[3] Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybių narių visuomenei, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė.

PROJEKTŲ REZULTATŲ SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS

Rezultatų sklaida ir panaudojimas yra svarbiausi „Erasmus+“ projektų gyvavimo ciklo etapai. Tokių rūšių veikla dalyvaujančioms organizacijoms suteikiama galimybė paviešinti projekto rezultatus ir jais dalytis, taip didinant šių projektų poveikį ir tvarumą bei pateisinant programos „Erasmus+“ pridėtinę Europos vertę.

Kad projektų rezultatai būtų sėkmingai skleidžiami ir naudojami, „Erasmus+“ projektuose dalyvaujančių organizacijų prašoma rengiant ir įgyvendinant savo projektą būtinai apgalvoti ir sklaidos bei panaudojimo veiklą. Tokios veiklos lygis ir intensyvumas turėtų būti proporcingas įvairių programos „Erasmus+“ veiksmų tikslams, taikymo sričiai ir siekiams.

Konkrečiame projekte pasiekti rezultatai gali būti itin svarbūs ir įdomūs ir tose srityse, kurių tas projektas neapima, o strategiją ir metodus, kuriais būtų užtikrinta, kad kiti galėtų lengvai susipažinti su tuo, kas buvo sukurta ir pagaminta, atskirų projektų vykdytojai kuria savo nuožiūra. Konkrečias gaires šiuo klausimu galima rasti šio Programos vadovo II priede.

REIKALAVIMAS SUTEIKTI ATVIRĄJĄ PRIEIGĄ PRIE ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ „ERASMUS+“ PARENGTOS MOKOMOSIOS MEDŽIAGOS

Pagal programą „Erasmus+“ skatinama nevaržomai naudotis projektų rezultatais mokymui(si) ir darbui su jaunimu remti. Visų pirma programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai įsipareigoja užtikrinti, kad plačioji visuomenė galėtų nemokamai naudotis švietimo ištekliais ir priemonėmis, parengtais įgyvendinant pagal programą remiamus projektus, t. y. dokumentais, žiniasklaidos priemonėmis, programine įranga ar kita medžiaga. Su medžiaga turėtų būti galima lengvai – nemokamai ir be apribojimų – susipažinti ir ją gauti, o pagal atvirąją licenciją plačiajai visuomenei turi būti suteikta galimybė šiais ištekliais naudotis, juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Tokie ištekliai vadinami „atviraisiais švietimo ištekliais“. Šiam tikslui pasiekti ištekliai turėtų būti įkelti į tinkamą ir viešai prieinamą platformą redaguotinu skaitmeniniu formatu. Nors pagal programą „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami taikyti atviriausias licencijas[4], jie gali rinktis licencijas, kuriomis nustatomi tam tikri apribojimai, pvz., apribojamos kitų asmenų galimybės sukurtus išteklius naudoti komerciniais tikslais arba kiti asmenys įpareigojami tą pačią licenciją taikyti antriniams kūriniams, jeigu tai atitinka projekto ir medžiagos pobūdį ir jeigu tokiu atveju plačioji visuomenė tebeturi galimybę tais ištekliais naudotis, juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Laikytis atvirosios prieigos reikalavimo yra privaloma ir taip nepažeidžiamos dotacijų gavėjų intelektinės nuosavybės teisės.

REIKALAVIMAS SUTEIKTI ATVIRĄJĄ PRIEIGĄ PRIE ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ „ERASMUS+“ ATLIKTŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR GAUTŲ DUOMENŲ

Pagal programą „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami mokslinių tyrimų rezultatus skelbti taip, kad su jais būtų galima laisvai, t. y. nemokamai ir be prieigos apribojimų, susipažinti. Dotacijų gavėjai taip pat skatinami šiems mokslinių tyrinimų rezultatams taikyti atvirąsias licencijas. Jeigu įmanoma, įgyvendinant projektus surinkti duomenys turėtų būti skelbiami kaip „atvirieji duomenys“, t. y. su atvirąja licencija, tinkamu formatu ir tinkamoje atviųjų duomenų platformoje..

TARPTAUTINIS ASPEKTAS

Programoje „Erasmus+“ įtvirtintas svarbus tarptautinis aspektas (t. y. bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis), visų pirma aukštojo mokslo ir jaunimo srityse.

Aukštojo mokslo srityje pagal programą „Erasmus+“ remiami šie pagrindiniai veiksmai, kuriais siekiama bendradarbiauti su šalimis partnerėmis:

- **tarptautinis asmenų mobilumas perkeliant kreditus ir „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos** (pagal 1-ąjį pagrindinį veiksmą), kuriomis skatinamas besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumas iš šalių Partnerių ir į tas šalis;
- **gebėjimų stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje** (pagal 2-ąjį pagrindinį veiksmą), kuriais skatinamas bendradarbiavimas ir partnerystė, daranti poveikį šalių partnerių mokslo ir studijų institucijų ir sistemų modernizavimui ir tarptautinimui, ypatingą dėmesį skiriant ES kaimyninėms šalims partnerėms;

[4] Pvz., plačiai naudojamas „Creative Commons Attribution“ arba „Creative Commons Attribution-Share Alike“ licencijas kūriniams, „GNU Public License“ ir „GNU Lesser Public License“ programinei įrangai arba „Open Database License“ duomenų bazėms.

- **parama politiniam dialogui** (pagal 3-iąjį pagrindinį veiksmą) pasitelkiant Aukštojo mokslo reformos ekspertų ES kaimyninėse šalyse partnerėse tinklą, tarptautinę absolventų asociaciją, plėtojant politinį dialogą su šalimis partnerėmis ir organizuojant tarptautinius patrauklumo didinimo ir viešinimo renginius;
- **„Jean Monnet“** veikla, kuria siekiama visame pasaulyje skatinti mokymą, mokslinius tyrimus ir diskusijas Europos Sąjungos studijų srityje.

Jaunimo srityje pagal programą „Erasmus+“ remiami šie pagrindiniai veiksmai:

- **jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas** (pagal 1-ąjį pagrindinį veiksmą), kuriuo skatinami jaunimo mainai, Europos savanorių tarnybos veikla ir jaunų darbuotojų mobilumas bendradarbiaujant su kaimyninėmis ES šalimis partnerėmis;
- **gebėjimų stiprinimo projektai jaunimo srityje** (pagal 2-ąjį pagrindinį veiksmą), kuriais skatinamas bendradarbiavimas ir mobilumo veikla, daranti teigiamą poveikį kokybinei darbo su jaunimu, jaunimo politikos ir jaunimo sistemų plėtrai, taip pat neformaliojo ugdymo pripažinimui šalyse partnerėse, visų pirma Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėse, Azijos ir Lotynų Amerikos šalyse;
- jaunimo ir jaunimo organizacijų iš ES kaimyninių šalių partnerių įtraukimas į jaunimo **struktūrinį dialogą** (pagal 3-iąjį pagrindinį veiksmą) suteikiant jiems galimybę dalyvauti tarptautiniuose susitikimuose, konferencijose ir renginiuose, kuriuose skatinamas jaunimo ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų dialogas.

Be to, šalių partnerių organizacijos gali dalyvauti ir kituose Programos veiksmuose (strateginės partnerystės, žinių sąjungos, sektorių įgūdžių sąjungos, bendradarbiavimo partnerystės), jeigu joms dalyvaujant projektas įgyja pridėtinės vertės (daugiau informacijos rasite šio vadovo B dalyje).

DAUGIAKALBYSTĖ

Daugiakalbystė yra viena iš svarbiausių Europos Sąjungos projekto dalių ir reikšmingas ES siekio suvienyti įvairovę simbolis. Iš įgūdžių, kurie padėtų žmonėms geriau pasirengti dalyvauti darbo rinkoje ir kuo labiau išnaudoti esamas galimybes, svarbus vaidmuo tenka užsienio kalboms. ES yra užsibrėžusi tikslą, kad kiekvienas pilietis nuo mažens turėtų galimybę išmokti bent dvi užsienio kalbas.

Kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės skatinimas yra vienas iš konkrečių Programos tikslų. Nepakankamas kalbų mokėjimas yra viena iš pagrindinių kliūčių dalyvauti Europos švietimo, mokymo ir jaunimo programose. Pagal galimybes teikiant kalbinę paramą siekiama užtikrinti didesnį veiksmingumą ir efektyvumą mobilumo srityje, gerinti mokymosi rezultatus ir taip padėti siekti šio specialaus Programos tikslo.

Kalbinė parama teikiama tai kalbai, kurią dalyviai vartos dalyvaudami ilgalaikio mobilumo veikloje, remiamoje pagal 1-ąjį pagrindinį veiksmą, studijuodami, atlikdami praktiką ar savanoriaudami užsienio šalyje. Kalbinė parama daugiausia bus teikiama naudojant „Erasmus+“ kalbinio parengimo internetu priemonę (angl. Online Linguistic Support (OLS)), nes prieigos ir lankstumo požiūriu mokymasis yra pranašesnis.

„Erasmus+“ kalbinio parengimo internetu priemonė (http://erasmusplusols.eu) apima privalomą kalbos žinių įvertinimą ir savanoriškus kalbos kursus. Kalbos žinių įvertinimas yra labai svarbus šios iniciatyvos aspektas, nes kiekvienam dalyviui suteikiama galimybė tinkamai pasirengti ir renkami duomenys apie ES mobilumo dalyvių kalbinius įgūdžius. Taigi dalyviai savo kalbos žinias įvertins prieš dalyvaudami mobilumo programose, o kitas įvertinimas, siekiant stebėti kalbos mokymosi pažangą, bus atliktas mobilumo laikotarpiui pasibaigus. Prieš išvykstant dalyvių atlikto kalbos žinių įvertinimo testo rezultatai neužkirs jiems kelio dalyvauti mobilumo veikloje, kad ir koks būtų rezultatas.

Taigi internetinis kalbos žinių įvertinimas nenaudojamas kaip „Erasmus+“ mobilumo veiklos dalyvių atrankos priemonė – juo suteikiama galimybė prireikus pakelti savo kalbos žinių lygį. Kalbinės paramos teikimas turi būti grindžiamas abipusiu siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos pasitikėjimu: siunčiančioji institucija atsako už tai, kad dalyviams būtų teikiama tinkamiausia kalbinė parama siekiant užtikrinti, kad jie pasiektų rekomenduotą lygį, dėl kurio su priimančiąja institucija buvo susitarta prieš mobilumo laikotarpio pradžią.

Kol elektroninių priemonių pajėgumas bus išplėtotas tiek, kad jos apimtų visas kalbas, dotacijų mobilumo projektams gavėjams bus teikiamas finansavimas mokytis tų kalbų, kurios dar nėra įtrauktos į Komisijos siūlomas internetines mokymo programas.

Pagal 2-ąjį pagrindinį veiksmą bus skatinama įgyvendinti strateginės partnerystės projektus kalbų mokymo(si) srityje. Kaip inovacijų ir gerosios patirties siekiant ugdyti kalbinius įgūdžius pavyzdžius galima paminėti mokymo ir vertinimo metodus, pedagoginės medžiagos rengimą, mokslinius tyrimus, kompiuterinį kalbų mokymąsi ir įmones, vartojančias užsienio kalbas. Be to, kalbinės paramos finansavimas prireikus gali būti teikiamas strateginės partnerystės projektus įgyvendinantiems dotacijų gavėjams, organizuojantiems ilgalaikę darbuotojų, su jaunimu dirbančių asmenų ir besimokančių asmenų mokymo(si) veiklą.

Kalbant apie Europos kalbų ženklo (EKŽ) apdovanojimus, nacionalinės agentūros raginamos Programos šalyse savanoriškai ir reguliariai (kasmet arba kas dvejus metus) organizuoti nacionalinius konkursus. EKŽ apdovanojimas turėtų skatinti naudoti meistriškumo daugiakalbystės srityje rezultatus ir juos skleisti bei skatinti visuomenę labiau domėtis kalbų mokymusi.

Pagal 3-iąjį pagrindinį veiksmą ir siekiant remti valstybių narių pastangas integruoti pabėgėlius į Europos švietimo ir mokymo sistemas, „Erasmus+“ dalyviams teikiamas „Erasmus+“ kalbinis parengimas internetu (OLS) yra išplečiamas, kad juo pagal 2016, 2017 ir 2018 m. kvietimus ir kol užteks biudžeto lėšų galėtų pasinaudoti apie 100 000 pabėgėlių; ši parama jiems yra nemokama.

„Erasmus+“ nacionalinių agentūrų ir dotacijas gaunančių institucijų ir (arba) organizacijų dalyvavimas yra visiškai savanoriškas. Pagal šį kvietimą suinteresuotieji programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai gauna papildomų OLS licencijų, kurios skiriamos specialiai pabėgėliams, ketinantiems mokytis vienos iš kalbų, įtrauktų į OLS. Dotacijas gaunančios institucijos ir (arba) organizacijos yra atsakingos už licencijų suteikimą pabėgėliams ir šių licencijų naudojimo ataskaitų teikimą.

LYGIOS GALIMYBĖS IR ĮTRAUKTIS

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir įtrauktį sudarant palankesnes dalyvavimo sąlygas dalyviams, neturintiems tinkamų sąlygų ir turintiems mažiau galimybių nei jų bendraamžiai, kai dėl to apribojamos jų galimybės ar trukdoma jiems dalyvauti tarptautinėje veikloje dėl šių priežasčių:

- negalia (t. y. specialiųjų poreikių turintys dalyviai): žmonės, turintys protinę (intelektinę, pažinimo, mokymosi), fizinę, sensorinę ar kitą negalią;
- mokymosi sunkumai: jaunuoliai, patiriantys mokymosi sunkumų, mokyklos nebaigę asmenys, menkos kvalifikacijos suaugusieji, prastai besimokantys jaunuoliai;
- ekonominės kliūtys: žmonės, kurių gyvenimo lygis žemas, turintys mažas pajamas, priklausantys nuo socialinės gerovės sistemos arba benamiai, ilgą laiką nedirbantys arba skurdžiai gyvenantys jaunuoliai, prasiskolinę ar turintys finansinių problemų asmenys;
- kultūriniai skirtumai: imigrantai ar pabėgėliai arba kilusieji iš imigrantų ar pabėgėlių šeimų, žmonės, priklausantys nacionalinėms ar etninėms mažumoms, asmenys, patiriantys kalbinės adaptacijos ir kultūrinės įtraukties problemas;
- sveikatos problemos: žmonės, turintys lėtinių sveikatos sutrikimų, sunkių ligų ar psichiatrinių sutrikimų;
- socialinės kliūtys: žmonės, kurie yra diskriminuojami dėl lyties, amžiaus, tautybės, religijos, seksualinės orientacijos, negalios ir t. t., asmenys, turintys ribotus socialinius įgūdžius, ar asocialaus arba rizikingo elgesio, taip pat esantieji nesaugioje situacijoje, (buvę) nusikaltėliai, (buvę) narkomanai ar alkoholikai, jauni ir (arba) vieniši tėvai, našlaičiai;
- geografinės kliūtys: žmonės iš atokių ar kaimo vietovių, gyvenantieji mažose salose ar periferiniuose regionuose, taip pat esantieji iš sunkumų patiriančių miestų ir rajonų, atvykusieji iš vietovių, kuriose nepakankamai išvystytos paslaugos (ribotas viešasis transportas, menka infrastruktūra).

Jaunimo srityje sukurta įtraukties ir įvairovės strategija – bendra sistema, kuria remiamas mažiau galimybių turinčių jaunuolių dalyvavimas „Erasmus+“ ir jų įtrauktis į šią programą. Susipažinti su šia strategija galima Europos Komisijos svetainėje[5].

DALYVIŲ APSAUGA IR SAUGUMAS

„Erasmus+“ projektų dalyvių apsauga ir saugumas yra svarbūs Programos principai. Visi asmenys, dalyvaujantys programoje „Erasmus+“, turėtų turėti galimybę visokeriopai pasinaudoti asmeninio ir profesinio tobulėjimo bei mokymosi galimybėmis. Tai turėtų būti užtikrinta saugioje aplinkoje, kurioje paisoma visų asmenų teisių ir jos yra saugomos.

Todėl kiekviena programoje „Erasmus+“ dalyvaujanti organizacija turi būti parengusi veiksmingas procedūras ir priemones veiklos dalyvių saugumui ir apsaugai skatinti ir garantuoti. Visi studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), moksleiviai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, darbuotojai ir savanoriai, dalyvaujantys pagal visus programos „Erasmus+“ pagrindinius veiksmus organizuojamoje mobilumo veikloje, turi būti apdrausti nuo rizikos, susijusios su dalyvavimu šioje veikloje. Išskyrus savanoriškos veiklos projektus, kuriuose numatomas specialus draudimas (žr. šio vadovo I priedą), programoje „Erasmus+“ nenustatoma vienoda draudimo forma ir nerekomenduojamos konkrečios draudimo įmonės. Pagal programą projekto organizatoriai, atsižvelgdami į vykdomo projekto rūšį ir šalyje prieinamas

[5] „Erasmus+“ Socialinės įtraukties ir įvairovės strategija jaunimo srityje: http://ec.europa.eu/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

draudimo formas, patys renkasi tinkamiausią draudimo paslaugą. Be to, jeigu dalyviai jau yra apdrausti galiojančiu projekto organizatorių draudimu, nėra būtina papildomai jų drausti su atskiru projektu susijusiu draudimu.

Bet kuriuo atveju draudimas privalo apimti tokias sritis:

- jeigu tinkama, kelionės draudimą (įskaitant bagažo sugadinimą ar praradimą);
- trečiosios šalies atsakomybę (įskaitant atitinkamai profesinės civilinės atsakomybės arba atsakomybės draudimą);
- nelaimingus atsitikimus ir sunkias ligas (įskaitant nuolatinį ar laikiną neveiksnumą);
- mirtį (įskaitant repatriaciją užsienyje vykdomų projektų atveju).

Jeigu taikytina, tarptautinės veiklos dalyviams primygtinai rekomenduojama gauti Europos sveikatos draudimo kortelę. Tai nemokama kortelė, kurią turint laikinai viešint bet kurioje iš 28 ES valstybių, Islandijoje, Lichtenšteine ir Norvegijoje galima tokiomis pat sąlygomis ir kainomis (kai kuriose šalyse nemokamai), kaip ir toje šalyje apdraustiems asmenims, pasinaudoti būtinosiomis valstybės teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Daugiau informacijos apie kortelę ir apie tai, kaip ją gauti, galima rasti adresu http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559.

Galiausiai, jeigu projektuose dalyvauja jaunesni nei 18 metų amžiaus jaunuoliai, dalyvaujančiosios organizacijos privalo iš anksto gauti jų tėvų ar globėjų leidimą dalyvauti.

KOKIA YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ STRUKTŪRA?

Programos „Erasmus+“ tikslams pasiekti pagal ją įgyvendinami tokie veiksmai:

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- **mobilumo mokymosi tikslais projektai**: pagal kuriuos studentams, stažuotojams, jauniems žmonėms ir savanoriams, taip pat dėstytojams, bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams, su jaunimu dirbantiems asmenims, švietimo įstaigų darbuotojams ir pilietinės visuomenės organizacijoms, siūlomos galimybės įgyti mokymosi ir (arba) profesinės patirties kitoje šalyje;
- **„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos**: aukšto lygio integruotos tarptautinės studijų programos, kurias vykdo mokslo ir studijų institucijų konsorciumai, geriausiems pasaulyje magistrantūros studentams skiriantys stipendijas visam studijų, kurias užbaigus įgyjamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis, laikotarpiui;
- **„Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms**: aukštojo mokslo studentai iš Programos šalių gali teikti paraišką garantuojamai paskolai gauti, kad galėtų vykti į užsienį visam magistrantūros studijų, kurias užbaigus įgyjamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis, laikotarpiui. Studentai turėtų patys kreiptis į šalies bankus arba studentų paskolų agentūras, dalyvaujančias šioje schemoje.

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. BENDRADARBIAVIMAS INOVACIJŲ IR DALIJIMOSI GERĄJA PATIRTIMI TIKSLAIS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- Tarptautiniai **strateginės partnerystės** projektai, kuriais siekiama kurti vienai ar daugiau švietimo, mokymo ir jaunimo sričių skirtas iniciatyvas ir skatinti inovacijas, keitimąsi patirtimi ir žiniomis tarp įvairių rūšių organizacijų, veikiančių švietimo, mokymo ir jaunimo arba kitose susijusiose srityse. Remiama ir tam tikra mobilumo veikla, jeigu ji padeda siekti projekto tikslų; Mokslo ir studijų institucijų ir įmonių **žinių sąjungos** projektai, kuriais siekiama skatinti inovacijas, verslumą, kūrybingumą, didinti galimybes įsidarbinti, skatinti keitimąsi žiniomis ir (arba) daugiadisciplinį mokymą(si);
- **Sektorių įgūdžių sąjungų** projektai, pagal kuriuos remiamas bendrų profesinio mokymo programų, programų ir mokymo bei rengimo metodikų rengimas, remiantis duomenimis apie konkrečiame ekonomikos sektoriuje vyraujančias tendencijas ir dirbti vienoje ar daugiau profesinių sričių reikalingus įgūdžius, ir įgyvendinimas
- **Gebėjimų stiprinimo** projektai, kuriais stiprinamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis aukštojo mokslo ir jaunimo srityse. Gebėjimų stiprinimo projektais siekiama remti modernizaciją ir tarptautiškumą įgyvendinančias organizacijas, institucijas ir sistemas. Vykdant tam tikrų rūšių gebėjimų stiprinimo projektus, remiama ir mobilumo veikla, jeigu ji padeda siekti projekto tikslų;
- IT rėmimo platformos, kaip antai **„eTwinning“, „School Education Gateway“ Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE) ir Europos jaunimo portalas**, siūlantys virtualią bendradarbiavimo erdvę, galimybių ir praktikos bendruomenių duomenų bazes ir kitas internetines paslaugas, skirtas bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams, praktikuojantiems bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo specialistams, taip pat jaunimui, savanoriams ir su jaunimu dirbantiems asmenims visoje Europoje ir už jos ribų.

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITINIŲ REFORMŲ RĖMIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- **žinių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių** projektai, kuriais siekiama remti įrodymais pagrįstos politikos kūrimą ir stebėseną, visų pirma:
  - atliekant su konkrečiomis šalimis ir temomis susijusią analizę, be kita ko, bendradarbiaujant su akademiniais tinklais;
  - skatinant tarpusavio mokymąsi ir vertinimą švietimo, mokymo ir jaunimo srityse taikant atvirąjį koordinavimo metodą;
- **politikos inovacijų iniciatyvos** kuriomis siekiama suinteresuotąsias šalis skatinti kurti novatorišką politiką ir valdžios institucijoms suteikti galimybę išbandyti novatoriškos politikos veiksmingumą atliekant patikima vertinimo metodika pagrįstus tyrimus vietoje;

- **paramos Europos politikos priemonėms** projektai siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kvalifikacijos skaidrumui ir pripažinimui, taip pat kreditų perkėlimui užtikrinti, skatinti kokybės garantijas, remti neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgūdžių valdymą ir orientavimą. Šis veiksmas taip pat apima paramą tinklams, kurie sudaro palankesnes sąlygas mainams visoje Europoje, piliečių mobilumui mokymosi ir darbo tikslais, taip pat lanksčioms mokymosi formoms, siejančioms įvairias švietimo, mokymo ir jaunimo sritis, kurti;
- **bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis** turinčiomis daug patirties ir analitinių pajėgumų (kaip antai EBPO ir Europos Taryba), skirti projektai, kuriais siekiama didinti švietimo, mokymo ir jaunimo sričių politikos poveikį ir pridėtinę vertę;
- **dialogas su suinteresuotosiomis šalimis, politikos ir Programos rėmimasdalyvaujant** valdžios institucijoms, švietimo, mokymo ir jaunimo sričių paslaugų teikėjams ir suinteresuotosioms šalims, siekiant didinti informuotumą apie Europos politines darbotvarkes, pirmiausia, strategiją „Europa 2020“, Bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“), Europos jaunimo strategiją, taip pat apie Europos švietimo, mokymo ir jaunimo politikos išorinį matmenį. Ši veikla taip pat svarbi siekiant plėtoti suinteresuotųjų šalių gebėjimą aktyviai remti politikos priemonių įgyvendinimą skatinant Programos rezultatų panaudojimą ir užtikrinant apčiuopiamą poveikį.

„JEAN MONNET“ VEIKLA

„Jean Monnet“ veikla remiama:

- **Studijų modulių, profesūros, kompetencijos centrų projektai** kuriais siekiama tobulinti į mokslo ir studijų institucijos oficialią programą įtrauktų Europos integracijos dalykų dėstymą, be to, atlikti ES turinio, taip pat skirto kitiems švietimo lygmenims, kaip antai mokytojų rengimo ir privalomojo švietimo, mokslinius tyrimus, juos stebėti ir jiems vadovauti. Šiais veiksmais taip pat numatoma teikti išsamų mokymą Europos integracijos klausimais būsimiems darbo rinkoje vis paklausesnių sričių specialistams ir kartu skatinti Europos integracijos studijų dalykų jaunosios kartos dėstytojus ir mokslininkus, teikti jiems patarimus ir kuruoti;
- **Politinės diskusijos su akademiniu pasauliu**, kurios remiamos: a) **tinklų projektais** kuriais siekiama stiprinti įvairių universitetų visoje Europoje ir visame pasaulyje bendradarbiavimą, skatinti bendradarbiavimą itin aktualiomis ES temomis su visuomenės veikėjais ir Komisijos tarnybomis, sukurti aukšto lygio dalijimosi žiniomis su šiais veikėjais ir tarnybomis platformą, b) inovacijų, sąveikos ir ES turinio sklaidos **Projektais** kuriais siekiama skatinti diskusijas ir apmąstymus ES klausimais, taip pat gilinti žinias apie ES ir jos procesus;
- **Paramos asociacijoms projektai**, kuriais siekiama organizuoti ir vykdyti teisės aktais nustatytą asociacijų, susijusių su ES studijomis ir ES klausimais, veiklą ir viešinti faktus apie ES plačiajai visuomenei skatinant aktyvų Europos pilietiškumą.

Pagal „Jean Monnet“ veiklą taip pat teikiamos veiklos dotacijos **paskirtosioms institucijoms** siekiančioms kokio nors Europai svarbaus tikslo, ir organizuojami **Tyrimai ir konferencijos** siekiant politikos formuotojams suteikti naujų įžvalgų ir konkrečių pasiūlymų.

SPORTAS

Veiksmais sporto srityje remiama:

- **Bendradarbiavimo partnerystės projektai**,, kuriais siekiama skatinti sąžiningumą sporto srityje (kova su dopingo vartojimu ir susitarimais dėl varžybų baigties, nepilnamečių apsauga), remti novatoriškus ES gero valdymo sporte principų įgyvendinimo metodus, ES strategijas socialinės įtraukties ir lygių galimybių srityse, skatinti dalyvavimą sporto ir fizinėje veikloje (remti ES fizinio aktyvumo gairių įgyvendinimą, savanorystę, užimtumą sporto srityje, taip pat šios srities švietimą ir mokymą) ir remti ES dvikryptės sportininkų karjeros gairių įgyvendinimą. Šie projektai taip pat apima nedidelius bendradarbiavimo partnerystės projektus, kuriais siekiama skatinti socialinę įtrauktį ir vienodas galimybes sporte, propaguoti tradicines Europos sporto šakas ir žaidimus, remti ne pelno sporto organizacijų savanorių, trenerių, vadybininkų ir darbuotojų mobilumą bei apsaugoti sportininkus, visų pirma jauniausius, nuo sveikatos ir saugos pavojų šiuo tikslu gerinant treniruočių ir varžybų sąlygas.
- **Europos ne pelno siekiantys sporto renginių projektai**, pagal kuriuos skiriamos dotacijos atskiroms organizacijoms, atsakingoms už tam tikro renginio planavimą, organizavimą ir tolesnę susijusią veiklą. Vykdant šią veiklą, be kita ko, organizuojama sportininkų ir savanorių mokymo veikla rengiantis renginiui, organizuojamos atidarymo ir uždarymo iškilmės, varžybos, šalutinė su sporto renginiu susijusi veikla (konferencijos, seminarai), taip pat vykdoma tolesnė susijusi veikla, kaip antai įvertinimai ar paskesni susiję veiksmai;

- **Politikos formavimo duomenų bazės stiprinimas** atliekant tyrimus, renkant duomenis, atliekant apklausas, kuriant tinklus, organizuojant konferencijas ir seminarus, kuriuose skleidžiama Programos šalių ir sporto organizacijų geroji patirtis ir stiprinami ES lygmens tinklai, kad nacionaliniai tų tinklų nariai galėtų pasinaudoti sąveika ir keitimusi informacija su partneriais;
- **Dialogas su Europos suinteresuotosiomis šalimis**, dažniausiai yra susijęs su metiniu ES sporto forumu ir parama sporto renginiams, kuriuos organizuoja ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės. Prireikus taip pat gali būti organizuojami kiti ad hoc susitikimai ir seminarai, kurie yra svarbūs siekiant užtikrinti optimalų dialogą su suinteresuotaisiais sporto srities subjektais.

KOKS YRA BIUDŽETAS?

Bendras orientacinis šios programos finansinis paketas septyneriems metams (2014–2020 m.) sudaro 14,774 mlrd. EUR, numatytų ES biudžeto 1-oje išlaidų kategorijoje, ir 1,680 mlrd. EUR, numatytų 4- oje išlaidų kategorijoje. Metinį biudžetą tvirtina biudžeto valdymo institucija. Su įvairiais ES biudžeto tvirtinimo etapais galima susipažinti svetainėje:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

Dėl informacijos apie atskirų veiksmų biudžetą, planuojamą projektų, kuriems numatoma skirti dotacijas, skaičių, taip pat orientacinius vidutinius dotacijų dydžius žr. 2018 m. [6] „Erasmus+“ metinę darbo programą (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

[6] Veiksmai aukštojo mokslo srityje, kuriais siekiama skatinti mobilumą ir bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, taip pat remiami 4 išlaidų kategorijoje numatytomis lėšomis, paskirstytomis 2017 m. metinėje darbo programoje(http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

KAS ĮGYVENDINA PROGRAMĄ „ERASMUS+“?

EUROPOS KOMISIJA

Už programos „Erasmus+“ įgyvendinimą visų pirma atsako Europos Komisija. Ji nuolat tvarko programos biudžetą ir nustato prioritetus, tikslus ir kriterijus. Be to, ji vadovauja bendram programos įgyvendinimui, tolesnei susijusiai veiklai ir vertinimui Europos lygmeniu ir stebi, kaip tai vykdoma. Europos Komisijai taip pat tenka bendra atsakomybė už struktūrų, atsakingų už programos įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, priežiūrą ir veiklos koordinavimą.

Europos lygmeniu už centralizuotų programos „Erasmus+“ veiksmų įgyvendinimą yra atsakinga Europos Komisijos Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros agentūra (toliau – vykdomoji agentūra). Vykdomoji agentūra atsako už šių projektų administravimą per visą jų gyvavimo ciklą, pradedant programos viešinimu, dotacijos prašymų analize ir projektų stebėsena vietoje ir baigiant atskiro projekto ir visos programos rezultatų sklaida. Ji taip pat atsakinga už specialių kvietimų teikti paraiškas, susijusių su tam tikrais programos veiksmais, kurie nėra įtraukti į šį vadovą, skelbimą.

Europos Komisija, visų pirma per vykdomąją įstaigą, taip pat atsako už:

- Programos remiamų sričių tyrimus;
- mokslinių tyrimų ir faktais grindžiamos veiklos vykdymą per „Eurydice“ tinklą;
- Programos matomumo ir poveikio visai sistemai didinimą vykdant Programos rezultatų sklaidos ir panaudojimo veiklą;
- įstaigų ir tinklų, remiamų pagal programą „Erasmus+“, sutarčių valdymo ir finansavimo užtikrinimą;
- konkursų teikti paslaugas pagal šią Programą valdymą.

NACIONALINĖS AGENTŪROS

Programa „Erasmus+“ dažniausiai įgyvendinama netiesioginio valdymo būdu, o tai reiškia, kad Europos Komisija biudžeto vykdymo užduotis patiki nacionalinėms agentūroms; taip siekiama kuo labiau priartinti „Erasmus+“ prie dotacijų gavėjų ir pritaikyti ją prie nacionalinių švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų įvairovės. Šiuo tikslu kiekviena Programos šalis yra paskyrusi vieną ar daugiau nacionalinių agentūrų (dėl informacijos ryšiams žr. šio vadovo IV priedą). Šios nacionalinės agentūros remia Programą ir įgyvendina ją nacionaliniu lygmeniu, o vietos, regionų ir nacionaliniu lygmeniu atlieka tarpininko vaidmenį tarp Europos Komisijos ir dalyvaujančiųjų organizacijų.

Agentūroms keliami šie uždaviniai:

- teikti tinkamą informaciją apie programą „Erasmus+“;
- užtikrinti sąžiningą ir skaidrią finansuotinų šalies projektų paraiškų atranką;
- stebėti ir vertinti Programos įgyvendinimą savo šalyje;
- teikti projektų paraiškų teikėjams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms paramą per visą projektų gyvavimo ciklą;
- veiksmingai bendradarbiauti su visų nacionalinių agentūrų tinklu ir Europos Komisija;
- užtikrinti programos matomumą;
- skatinti programos rezultatų sklaidą ir panaudojimą vietos ir nacionaliniu lygmenimis.

Be to, nacionalinės agentūros atlieka svarbų vaidmenį kaip tarpinės kokybinės programos„Erasmus+“ plėtros struktūros, nes:

- vykdo veiklą, – be projektų gyvavimo ciklo valdymo užduočių, – kuria remiamas kokybinis Programos įgyvendinimas ir (arba) skatinami politikos pokyčiai Programos remiamose srityse;
- remia naujus Programos dalyvius ir mažiau palankias sąlygas turinčias tikslines grupes, siekdamos pašalinti visaverčio dalyvavimo Programoje kliūtis;
- siekia bendradarbiauti su išorės įstaigomis, kad padidintų Programos poveikį savo šalyje.

Nacionalinės agentūros teikia paramą vartotojams visais Programos įgyvendinimo etapais, nuo pirmojo kontakto teikiant paraišką iki projekto įgyvendinimo ir baigiamojo vertinimo. Šis principas neprieštarauja atrankos procedūrų sąžiningumo ir skaidrumo principams. Jis veikiau pagrįstas idėja, kad, siekiant užtikrinti lygias galimybes, tam tikroms tikslinėms Programos grupėms būtina suteikti didesnę pagalbą, naudojant jų poreikiams pritaikytas konsultavimo, orientavimo, stebėsenos ir ugdomojo vadovavimo sistemas.

KOKIOS KITOS INSTITUCIJOS DALYVAUJA ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ?

Be minėtų institucijų, įgyvendinant programą „Erasmus+“ prisideda šios struktūros:

„EURYDICE“ TINKLAS

„Eurydice“ tinklas labiausiai orientuotas į tai, kaip Europoje struktūrinamas ir organizuojamas visų lygmenų švietimas, ir juo siekiama užtikrinti geresnes Europos sistemų tarpusavio sąsajas.

Asmenims, atsakingiems už Europos švietimo sistemas ir politiką, šis tinklas teikia visą Europą apimančią lyginamąją analizę ir konkrečią šalių informaciją, susijusią su švietimo ir jaunimo sritimis, kuri turėtų jiems padėti priimti sprendimus.

„Eurydice“ tinklas – gausus informacijos šaltinis, apimantis:

- išsamius nacionalinių švietimo sistemų aprašymus ir apžvalgas (Nacionalinės švietimo sistemos ir politika),
- lyginamąsias temines ataskaitas konkrečiomis Bendrijai rūpimomis temomis (Teminės ataskaitos),
- rodiklius bei statistinius duomenis (Pagrindiniai duomenų rinkiniai)
- ir su švietimu susijusių faktų ir skaičių, kaip antai nacionalinių švietimo struktūrų, bendrojo ugdymo įstaigų kalendorių, mokytojų atlyginimų ir mokymo laiko skirtingose šalyse ir skirtingais švietimo lygmenimis palyginimo duomenų, rinkinį (Faktai ir skaičiai).

Tinklą sudaro centrinis koordinavimo padalinys, įsikūręs vykdomojoje agentūroje, ir nacionaliniai padaliniai, įsikūrę visose programos „Erasmus+“ šalyse, taip pat Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Juodkalnijoje ir Serbijoje.

Daugiau informacijos galima rasti vykdomosios agentūros svetainėje.

JAUNIMO NACIONALINIŲ KORESPONDENTŲ TINKLO VIKIS

Laikantis ES jaunimo strategijos ir siekiant Europoje pagerinti jaunimo klausimų išmanymą, teikiama finansinė parama nacionalinėms struktūroms, padedančioms sukurti ir plėtoti jaunimo vikį (vikis – interaktyvioji priemonė, naudojama teikti nuoseklią, atnaujintą ir tinkamą informaciją apie jaunimo padėtį Europoje ir nacionalinę jaunimo politiką).

Finansinė parama teikiama nacionalinių institucijų paskirtoms Programos šalyje esančioms įstaigoms, kad jos galėtų parengti informaciją apie šalį, palyginamuosius šalies aprašymus ir rodiklius, padedančius abiem pusėms geriau suprasti Europos jaunimo sistemas ir šios srities politiką.

„ETWINNING“ PARAMOS TARNYBOS

„eTwinning“ – tai švietimo įstaigose , pradedant priešmokyklinio ugdymo įstaigomis ir baigiant vidurinėmis mokyklomis, dirbančius mokytojus jungianti bendruomenė, turinti saugią interneto platformą, prieinamą tik nacionalinių institucijų patikrintiems mokytojams. Dalyviai gali įsitraukti į įvairią veiklą: įgyvendinti projektus su kitomis bendrojo ugdymo įstaigomis ir klasėmis, rengti diskusijas su kolegomis ir plėtoti profesinius tinklus; naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis (internetu ir bendraujant asmeniškai) ir t. t. Iniciatyva „eTwinning“ finansuojama pagal programos „Erasmus+“ 2-ąjį pagrindinį veiksmą. Nuo jos įgyvendinimo pradžios 2005 m. užsiregistravo daugiau kaip 380 000 mokytojų iš daugiau kaip 160 000 bendrojo ugdymo įstaigų, o Programos šalyse buvo įgyvendinta beveik 50 000 projektų.

Mokytojai ir švietimo įstaigos, dalyvaujančios „eTwinning“ programoje, gauna paramą iš savo nacionalinių paramos tarnybų. Tai kompetentingų nacionalinių institucijų paskirtos organizacijos. Jos padeda mokykloms registruotis, ieškoti partnerių ir vykdyti projektus, remia šį veiksmą, dalija apdovanojimus ir kokybės ženklus ir organizuoja veiklą, kuria mokytojams padedama kelti kvalifikaciją.

Nacionalinių paramos tarnybų veiklą koordinuoja centrinė paramos tarnyba, kuri taip pat yra atsakinga už „eTwinning“ interneto platformos plėtotę ir už mokytojų profesinio tobulėjimo veiklos organizavimą Europos lygmeniu.

Visų centrų sąrašą ir daugiau informacijos galima rasti svetainėje: https://www.etwinning.net/lt/pub/contact.htm

„THE SCHOOL EDUCATION GATEWAY“ (SEG)

„The School Education Gateway“ – Mokyklinio ugdymo prieiga – tai 23 ES kalbomis prieinama internetinė Europos mokyklinio ugdymo platforma, kurioje pateikiama visa reikalinga informacija mokytojams, susijusi su mokymosi ir profesinio tobulėjimo galimybėmis, tarpusavio parama ir tinklaveika, bendradarbiavimo projektais ir mobilumo galimybėmis, politikos įžvalgomis ir t. t.

Tikslinis šios priemonės naudotojas yra ne tik mokytojų bendruomenė, bet taip pat visi pagal programą „Erasmus+“ veiklą vykdantys subjektai, pvz., mokyklos ir kitos švietimo įstaigos bei organizacijos, politikai ir nacionalinės institucijos, NVO, įmonės ir t. t.

Ši svetainė yra vieša, todėl ja gali naudotis visi internetą turintys asmenys (t. y. taip pat iš ES nepriklausančių valstybių). Tikimasi, kad ši plati prieiga padės gerinti Europos bendrojo ugdymo politikos ir praktikos sąsajas ir skatinti politiką, grindžiamą realiais bendrojo ugdymo įstaigose vykstančiais procesais ir darbo rinkos poreikiais.

SEG pateikiama įvairaus turinio, pvz., Europos projektų gerosios patirties pavyzdžių; Europos mokyklinio ugdymo ekspertų mėnesinių tinklaraščių ir vaizdo pokalbių su jais; internetinių kursų mokytojams siekiant padėti jiems įveikti pagrindinius klasėse kylančius sunkumus; išteklių, pvz., mokomosios medžiagos, vadovėlių ir bendrojo ugdymo įstaigoms skirtas europinis internetinių priemonių rinkinys; informacijos apie bendrojo ugdymo politiką; svarbiausių naujienų ir pranešimų apie renginius ir t. t. Čia siūloma specialių mokytojams ir bendrojo ugdymo įstaigų darbuotojams skirtų paramos priemonių, kad jie galėtų rasti profesinio tobulėjimo ir mobilumo galimybių (internetiniai kursai, darbo stebėjimas, mokymo užduotys ir t. t.), kurios gali būti finansuojamos pagal programos „Erasmus+“ 1-ąjį pagrindinį veiksmą:

- „Erasmus+“ priemonė „Kursų katalogas“ (tiesioginio mokymo galimybės);
- „Erasmus+“ priemonė „Mobilumo galimybės“ (mokytojų mobilumui remti pagal 1-ąjį pagrindinį veiksmą).

Daugiau informacijos: http://schooleducationgateway.eu.

EPALE

Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma, dar vadinama EPALE, yra Europos Komisijos iniciatyva, finansuojama programos „Erasmus+“ lėšomis. Joje gali dalyvauti dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai ir savanoriai, taip pat politikos formuotojai, tyrėjai, žiniasklaidos priemonės ir akademinės bendruomenės atstovai, kurių veikla susijusi su suaugusiųjų švietimu.

Svetainėje siūloma naudotis interaktyviaisiais tinklais, kuriuose naudotojai gali užmegzti ir palaikyti ryšį su kitais naudotojais visoje Europoje, dalyvauti diskusijose ir keistis gerąja patirtimi. Be daugelio kitų priemonių ir turinio, EPALE siūlo (potencialiems) „Erasmus+“ dotacijų gavėjams aktualias priemones. Štai keli pavyzdžiai:

- kursų ir renginių tvarkaraštis, kuriuo galima naudotis siekiant:
  - rasti 1-ojo pagrindinio veiksmo projektų dotacijų gavėjams tinkamų mobilumo galimybių;
  - remti pagal 2-ojo pagrindinio veiksmo projektus surengtus kursus ir renginius;
- partnerio paieškos priemonė, padedanti rasti partnerius rengiantis ES finansuojamam projektui arba ieškant darbo stebėjimo galimybių ar jas siūlant;
- praktikos bendruomenės, teikiančios papildomų galimybių susisiekti su panašių interesų žmonėmis ir organizacijomis;
- bendradarbiavimo aplinka, kurioje projekto partneriai gali saugiai rengti projektą;
- išteklių centras, kuriame projekto dotacijos gavėjai gali naudotis straipsniais, ataskaitomis, žinynais ir kitokia medžiaga, kurią yra parengę jų projekto dalyviai ar jų organizacija, taigi, suteikiama papildomų sklaidos galimybių;
- tinklaraštis, kuriame projekto dalyviai dalijasi patirtimi ar įkelia vaizdo siužetus, kuriuose neformaliai ir dinamiškai pateikiama informacija apie pasiektus rezultatus.

Projektų, kuriems skiriamas ES finansavimas, dalyviai skatinami dalytis informacija apie savo veiklą ir rezultatus – šiuo tikslu jie gali platformoje skelbti savo tinklaraščio įrašus, naujienas, pranešimus apie renginius ir kitą veiklą.

EPALE administruoja centrinė paramos tarnyba ir programos „Erasmus+“ šalių nacionalinės paramos tarnybos, atsakingos už įdomios informacijos teikimą ir suinteresuotųjų šalių skatinimą naudotis platforma ir prisidėti prie jos plėtojimo. Prisijungti prie EPALE galima adresu http://ec.europa.eu/epale.

NACIONALINIAI „ERASMUS+“ BIURAI

Atitinkamose šalyse partnerėse (Vakarų Balkanų, rytinėse ir pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse, Rusijoje ir Centrinėje Azijoje) įgyvendinti programą „Erasmus+“ Komisijai, vykdomajai agentūrai ir vietos institucijoms padeda nacionaliniai „Erasmus+“ biurai (NEB). Šiose šalyse jie yra pagrindinis šių šalių suinteresuotųjų subjektų, dalyvaujančių programoje „Erasmus+“ aukštojo mokslo srityje, informacijos punktas. Jie padeda didinti informuotumą apie programą „Erasmus+“, jos matomumą, aktualumą, veiksmingumą ir jos tarptautinio aspekto poveikį.

Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai atsako už:

- informacijos apie „Erasmus+“ veiklą aukštojo mokslo srityje, kurioje gali dalyvauti jų šalys, teikimą;
- galimų pareiškėjų konsultavimą ir pagalbos jiems teikimą;
- „Erasmus+“ projektų stebėseną;
- Aukštojo mokslo reformos ekspertų (angl. HERE) vietos grupės veiklos koordinavimą;
- programos „Tempus IV“ (2007–2013 m.) rezultatų stebėjimą;
- pagalbą tyrimams ir renginiams;
- paramos politiniam dialogui teikimą;
- ryšių su vietos valdžios institucijomis ir ES delegacijomis palaikymą;
- savo šalies aukštojo mokslo srities politikos pokyčių stebėjimą.

AFRIKOS, KARIBŲ IR RAMIOJO VANDENYNO (AKR) VALSTYBIŲ SEKRETORIATAS

Susijusiose šalyse partnerėse (AKR šalyse) tam tikri veiksmai bus įgyvendinami, glaudžiai bendradarbiaujant su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių ambasadorių komitetu, kuriam atstovauja AKR sekretoriatas, dalyvaujantis programuojant ir įgyvendinant šiuos veiksmus.

AUKŠTOJO MOKSLO REFORMOS EKSPERTŲ (HERE) TINKLAS

Nacionalinės aukštojo mokslo reformos ekspertų grupės, siekdamos skatinti aukštojo mokslo reformas ir didinti pažangą šioje srityje, teikia konsultacijas vietos valdžios institucijoms ir suinteresuotiesiems subjektams atitinkamose šalyse partnerėse (Vakarų Balkanų, rytinėse ir pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse, Rusijoje ir Centrinėje Azijoje). Jos atitinkamoje šalyje padeda plėtoti aukštojo mokslo srities politiką. Aukštojo mokslo reformos ekspertų veikla grindžiama tarpusavio ryšiais. Kiekvieną nacionalinę grupę sudaro 5–15 narių. Aukštojo mokslo reformos ekspertai yra aukštojo mokslo srities ekspertai (rektoriai, prorektoriai, dekanai, vyresnieji mokslininkai, tarptautinių santykių pareigūnai, studentai ir t. t.).

Aukštojo mokslo reformos ekspertų uždaviniai, be kita ko, yra susiję su parama:

- politikos plėtojimui savo šalyse remiant modernizavimo, reformų procesus ir aukštojo mokslo srities strategijas ir šiuo tikslu glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis vietos valdžios institucijomis;
- politiniam dialogui su ES aukštojo mokslo srityje;
- mokymo ir orientavimo veiklai, skirtai vietos suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma mokslo ir studijų institucijoms ir jų darbuotojams;
- „Erasmus+“ projektams (visų pirma projektams, įgyvendinamiems pagal gebėjimų stiprinimo veiksmą) skleidžiant jų rezultatus ir produktus, visų pirma gerąją praktiką ir novatoriškas iniciatyvas, ir naudojant juos mokymo tikslais.

„EUROGUIDANCE“ TINKLAS

„Euroguidance“ – tai Europos nacionalinių išteklių ir informacijos centrų tinklas. Visi „Euroguidance“ centrai siekia dviejų bendrų tikslų:

- skatinti orientavimo švietimo ir profesinio mokymo srityje europinį aspektą;
- teikti kokybišką informaciją apie orientavimą mokymosi visą gyvenimą ir mobilumo tikslais.

Pagrindinę „Euroguidance“ tikslinę grupę sudaro praktikuojantys švietimo ir užimtumo sektorių orientavimo specialistai ir šių sričių politikos formuotojai visose Europos šalyse.

Daugiau informacijos galima rasti adresu http://euroguidance.eu/.

„EUROPASS“ NACIONALINIAI CENTRAI

Iniciatyva „Europass“ siekiama padėti asmenims visoje Europoje aiškiai ir skaidriai pristatyti savo įgūdžius ir kvalifikaciją ir patvirtinti juos dokumentais. Šia iniciatyva sudaromos palankesnės sąlygos darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams bendrauti tarpusavyje, taip pat geresnės sąlygos mobilumui mokymosi ar darbo tikslais.

Kiekvienoje šalyje (Europos Sąjungoje ir Europos ekonominėje erdvėje, taip pat buvusioje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje ir Turkijoje) visą veiklą, susijusią su „Europass“ dokumentais, koordinuoja nacionalinis „Europass“ centras. Tai pirmoji įstaiga, į kurią turėtų kreiptis kiekvienas asmuo ar organizacija, besidomintys galimybėmis naudoti „Europass“ ar norintys apie šią iniciatyvą sužinoti daugiau.

Daugiau informacijos galima rasti adresu http://europass.cedefop.europa.eu/lt/about/national-europass-centres.

EUROPOS KVALIFIKACIJŲ SĄRANGOS (EKS) NACIONALINIAI KOORDINAVIMO PUNKTAI (NKP)

EKS NKP teikia paramą nacionalinėms valdžios institucijoms diegiant nacionalines kvalifikacijų sistemas. EKS NKP veiklos kryptys yra šios:

- nacionalinių kvalifikacijų sistemų susiejimas su Europos kvalifikacijų sąrangos lygmenimis;
- tinkamo EKS lygio nurodymas kompetentingų institucijų išduotuose kvalifikacijų pažymėjimuose, diplomuose ir „Europass“ dokumentuose.

Daugiau informacijos galima rasti adresu http://ec.europa.eu/ploteus.

EUROPOS PROFESINIO MOKYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO ORIENTACINĖS SISTEMOS (EQAVET) NACIONALINIŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMO ORIENTACINIŲ PUNKTŲ TINKLAS

EQAVET nacionalinius kokybės užtikrinimo orientacinius punktus (NKUOP) steigia nacionalinės valdžios institucijos, siekdamos suvienyti veikiančias susijusias institucijas, įskaitant socialinius partnerius ir visas suinteresuotuosius subjektus nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, ir prisidėti prie Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos įdiegimo. EQAVET NKUOP tikslai:

1. teikti aktyvią paramą įgyvendinant EQAVET darbo programą;
2. imtis konkrečių iniciatyvų siekiant skatinti tolesnę EQAVET sistemos plėtrą nacionaliniu lygmeniu;
3. remti savęs vertinimą kaip papildomą ir veiksmingą kokybės užtikrinimo priemonę, pagal kurią galima įvertinti sėkmę ir nustatyti tobulintinas sritis ir
4. užtikrinti, kad informacija būtų veiksmingai skleidžiama suinteresuotiesiems subjektams.

Daugiau informacijos galima rasti adresu http://www.eqavet.eu/

NACIONALINIAI AKADEMINIO PRIPAŽINIMO INFORMACIJOS CENTRAI (ANGL. NARIC)

NARIC tinklas teikia informaciją apie diplomų ir studijų kitose Europos šalyse laikotarpių pripažinimą, taip pat patarimus dėl užsienio akademinių diplomų pripažinimo šalyje, kurioje įsteigtas atitinkamas NARIC. NARIC tinklas teikia patikimų patarimų visiems, keliaujantiems į užsienį darbo arba tolesnio švietimo reikalais, taip pat institucijoms, studentams, konsultantams, tėvams, mokytojams ir galimiems darbdaviams.

Europos Komisija remia NARIC tinklo veiklą skatindama šalių keitimąsi informacija ir patirtimi, geriausios praktikos nustatymą, šios srities sistemų ir politikos lyginamąją analizę, taip pat diskusijas bendrosios švietimo politikos klausimais ir jų analizę.

Daugiau informacijos galima rasti adresu www.enic-naric.net.

NACIONALINIŲ ECVET EKSPERTŲ GRUPIŲ TINKLAS

Nacionalinės ECVET ekspertų grupės teikia konsultacijas, kad padėtų įgyvendinti Europos profesinio mokymo kreditų sistemą (ECVET). Jos skatina ECVET priėmimą, taikymą ir naudojimą Programos šalyse ir teikia konsultacijas su profesiniu mokymu susijusioms kompetentingoms įstaigoms ir institucijoms.

Daugiau informacijos galima rasti adresu

- http://www.ecvet-secretariat.eu.
- http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_lt.htm

SALTO JAUNIMO METODINIAI CENTRAI

SALTO jaunimo metodinių centrų tikslas – padėti gerinti jaunimo srityje įgyvendinamų „Erasmus+“ projektų kokybę. Vykdydami veiklą teminėse (dalyvavimo, informavimo, įtraukties, įvairovės, mokymo ir pripažinimo) arba geografinėse (Rytų partnerystės šalys ir Rusija, pietinės Vidužemio jūros regiono šalys, Vakarų Balkanai) srityse, jie nacionalinėms agentūroms ir kitiems su jaunimu susijusios veiklos dalyviams teikia su konkrečiomis sritimis susijusius išteklius ir informaciją, rengia mokymus ir skatina neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi pripažinimą.

Savo darbe šie centrai:

- organizuoja mokymo kursus, pažintines keliones, forumus ir partnerystės užmezgimo veiklą;
- kuria mokymo ir darbo su jaunimu metodus ir priemones ir juos dokumentuoja;
- rengia Europos mokymo veiklos apžvalgas, su kuriomis su jaunimu dirbantys asmenys gali susipažinti Europos mokymo kalendoriuje;
- skelbia praktinius leidinius;
- teikia naujausią informaciją apie darbą su jaunimu Europoje ir įvairius prioritetus;
- teikia mokymo vadovų ir asmenų, galinčių pasidalyti patirtimi darbo su jaunimu ir mokymo srityje, duomenų bazę;
- koordinuoja „Youthpass“ iniciatyvos įgyvendinimą;
- vykdo ES kaimyninių šalių partnerių „Erasmus+“ savanoriškos veiklos organizacijų akreditaciją.

Daugiau informacijos galima rasti adresu www.salto-youth.net.

„OTLAS“ – PARTNERIŲ PAIEŠKOS PRIEMONĖ

„Otlas“ – centralizuota internetinė jaunimo srities organizacijoms skirta partnerių paieškos sistema – yra viena iš SALTO jaunimo metodinių centrų sukurtų ir prižiūrimų priemonių. Organizacijos gali registruotis „Otlas“ sistemoje, įrašyti informaciją ryšiams ir nurodyti interesų sritis, taip pat pildyti partnerių paieškos projektų idėjoms įgyvendinti anketas.

Daugiau informacijos galima rasti adresu www.salto-youth.net/otlas arba www.otlas.eu.

„EURODESK“ TINKLAS

„Eurodesk“ tinklas informuoja jaunimą ir su jais dirbančius asmenis apie galimybes visos Europos švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, taip pat apie jaunuolių dalyvavimą europinėje veikloje.

Visose Programos šalyse veikiantis „Eurodesk“ tinklas, kurį Europos lygmeniu koordinuoja Briuselyje veikiantis „Eurodesk“ biuras, atsako į klausimus, teikia informaciją apie finansavimą, renginius ir leidinius. Jis taip pat padeda nuolat atnaujinti Europos jaunimo portale teikiamą informaciją.

Europos jaunimo portale teikiama visos Europos ir atskirų valstybių informacija ir siūlomos galimybės, kurios gali sudominti Europoje gyvenančius, besimokančius ir dirbančius jaunuolius. Jame teikiama informacija aštuoniomis pagrindinėmis temomis, ji apima 33 šalis ir yra prieinama 27 kalbomis.

Patekti į Europos jaunimo portalą galima adresu http://europa.eu/youth/splash_en.

Daugiau informacijos apie „Eurodesk“ galima rasti adresu http://www.eurodesk.org/edesk/.

KAS GALI DALYVAUTI PROGRAMOJE „ERASMUS+“?

Pagrindinę tikslinę Programos grupę sudaro fiziniai asmenys – studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), moksleiviai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, savanoriai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, su jaunimu dirbantys asmenys, švietimo, mokymo ir jaunimo sričių specialistai.

Programoje šie asmenys dalyvauja per tokią veiklą organizuojančias organizacijas, institucijas, įstaigas arba grupes. Taigi dalyvavimo Programoje sąlygos yra susijusios su šių dviejų rūšių veikėjais: dalyviais (Programoje dalyvaujančiais fiziniais asmenimis) ir dalyvaujančiosiomis organizacijomis (įskaitant iš bent keturių jaunuolių sudarytas grupes, veikiančias darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijų struktūroje, jos taip pat vadinamos neformaliosiomis jaunimo grupėmis). Ir dalyvių, ir dalyvaujančiųjų organizacijų dalyvavimo sąlygos priklauso nuo šalies, kurioje jie įsikūrę.

DALYVIAI

„Erasmus+“ projektų dalyviai paprastai turi būti įsisteigę kurioje nors iš Programos šalių. Atliekant tam tikrus veiksmus, visų pirma aukštojo mokslo ir jaunimo sričių, taip pat gali dalyvauti šalių Partnerių dalyviai.

Konkrečios dalyvavimo kokiame nors „Erasmus+“ projekte sąlygos priklauso nuo susijusio veiksmo rūšies.

Apskritai:

- įgyvendinant su aukštojo mokslo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: mokslo ir studijų institucijų studentai (trumpojo ciklo, pirmosios, antrosios arba trečiosios studijų pakopos), mokslo ir studijų institucijų dėstytojai ir profesoriai, mokslo ir studijų institucijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- įgyvendinant su profesinio mokymo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: profesinio mokymo įstaigų moksleiviai ir gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), profesinio mokymo specialistai ir specialybės mokytojai, pirminio profesinio mokymo organizacijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- įgyvendinant su bendrojo ugdymo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: mokyklų vadovai, mokyklų mokytojai ir darbuotojai, priešmokyklinio, pradinio ir vidurinio ugdymo įstaigų moksleiviai;
- įgyvendinant su suaugusiųjų švietimo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacijų nariai, specialybės mokytojai, neprofesinio suaugusiųjų švietimo įstaigų darbuotojai ir šiose įstaigose besimokantys asmenys;
- įgyvendinant su jaunimo sritimi susijusius projektus pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: 13–30 metų amžiaus jaunuoliai[7], su jaunimu dirbantys asmenys, jaunimo srityje veikiančių organizacijų darbuotojai ir nariai;
- įgyvendinant su sporto sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: sporto srities specialistai ir savanoriai, sportininkai ir treneriai.

Dėl išsamesnės informacijos apie dalyvavimo atliekant kiekvieną konkretų veiksmą sąlygas žr. šio vadovo B dalį ir I priedą.

DALYVAUJANČIOS ORGANIZACIJOS

„Erasmus+“ projektus teikia ir juos įgyvendina dalyviams atstovaujančios dalyvaujančiosios organizacijos. Jeigu projektas atrenkamas, paraišką pateikusi organizacija tampa „Erasmus+“ dotacijos gavėja. Dotacijų gavėjai pasirašo dotacijos sutartį arba yra informuojami apie sprendimą dėl dotacijos, pagal kurį įgyja teisę gauti finansinę paramą projektui įgyvendinti (dotacijų sutartys su privačiais dalyviais nesudaromi). Atliekant tam tikrus Programos veiksmus taip pat gali dalyvauti neformaliosios jaunimo grupės.

„Erasmus+“ projektuose dalyvaujančios organizacijos paprastai turi būti įsteigtos kurioje nors iš Programos šalių. Tam tikruose veiksmuose, visų pirma aukštojo mokslo ir jaunimo sričių, taip pat gali dalyvauti dalyvaujančiosios organizacijos iš šalių Partnerių.

Konkrečios dalyvavimo kuriame nors „Erasmus+“ projekte sąlygos priklauso nuo veiksmo, kuris remiamas pagal Programą, rūšies. Apskritai Programoje gali dalyvauti bet kokia organizacija, veikianti švietimo, mokymo, jaunimo arba sporto srityje. Keliuose veiksmuose taip pat gali dalyvauti kiti darbo rinkos dalyviai.

[7] Atsižvelgiant į įvairias veiklos rūšis, taikomos skirtingos amžiaus ribos. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį ir I priedą. Taip pat reikia atsižvelgti į: jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni, nei nurodyta. vyriausių dalyvių amžių – dalyviai paraiškų pateikimo termino momentu turi būti ne vyresni, nei nurodyta.

Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį ir I priedą.

REIKALAVIMUS ATITINKANČIOS ŠALYS

Programoje „Erasmus+“ gali dalyvauti šios šalys:

PROGRAMOS ŠALYS

Visapusiškai dalyvauti visuose programos „Erasmus+“ veiksmuose gali šios šalys:

Europos Sąjungos (ES) valstybės narės[8]			
Belgija	Graikija	Lietuva	Portugalija
Bulgarija	Ispanija	Liuksemburgas	Rumunija
Čekija	Prancūzija	Vengrija	Slovėnija
Danija	Kroatija	Malta	Slovakija
Vokietija	Italija	Nyderlandai	Suomija
Estija	Kipras	Austrija	Švedija
Airija	Latvija	Lenkija	Jungtinė Karalystė

Ne ES Programos šalys		
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	Islandija Lichtenšteinas	Norvegija Turkija

ŠALYS PARTNERĖS

Tam tikruose Programos veiksmuose gali dalyvauti toliau nurodytos šalys, jeigu atitinka konkrečius kriterijus arba sąlygas (dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį). Finansavimas bus paskirstytas organizacijoms tarptautinės teisės pripažįstamose šalių teritorijose

Pareiškėjai ir dalyviai turi laikytis bet kokių apribojimų, kuriuos ES išorės pagalbai yra nustačiusi Europos Vadovų Taryba. Paraiškos turi atitikti bendrąsias ES vertybes: pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, kaip numatyta Europos Sąjungos Sutarties 2 straipsnyje

[8] Pagal 2013 m. lapkričio 25 d. patvirtinto Tarybos sprendimo 2013/755/ES* dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:LT:PDF), 33 straipsnio 3 dalį Sąjunga užtikrina, kad asmenys ir organizacijos iš užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) turėtų teisę dalyvauti programoje „Erasmus+“ pagal Programos taisykles ir susitarimus, taikytinus valstybei narei, su kuria šios užjūrio šalys ir teritorijos yra susijusios. Tai reiškia, kad asmenys ir organizacijos iš užjūrio šalių ir teritorijų dalyvauja programoje kaip Programos šalys, o Programos šalis yra ta valstybė narė, su kuria jie yra susiję. UŠT sąrašas pateikiamas svetainėje: https://ec.europa.eu/europeaid/regions/overseas-countries-and-territories-octs/eu-oct-dialogue_en

Es kaimyninės šalys partnerės[9]			
Vakarų Balkanai (1 regionas)	**Rytų partnerystės šalys (2 regionas)**	**Pietinės Viduržemio jūros regiono šalys (3 regionas)**	**Rusijos Federacija (4 regionas)**
Albanija Bosnija ir Hercegovina Kosovas[10] Juodkalnija Serbija	Armėnija Azerbaidžanas Baltarusija Gruzija Moldova Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Ukrainos teritorija	Alžyras Egiptas Izraelis Jordanija Libanas Libija Marokas Palestina[11] Sirija Tunisas	Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Rusijos teritorija

KITOS ŠALYS PARTNERĖS

Tam tikruose Programos veiksmuose gali dalyvauti bet kuri iš toliau išvardytų pasaulio šalių Partnerių. Tam tikrų kitų veiksmų geografinė aprėptis yra ne tokia plati.

Šalys Partnerės suskirstytos į grupes pagal ES išorės veiksmų finansines priemones.

5 regionas	Andora, Monakas, San Marinas, Vatikano Miesto Valstybė
6 regionas[12] **Azija**	Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Kambodža, Kinija, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Indija, Indonezija, Laosas, Malaizija, Maldyvai, Mongolija, Mianmaras, Nepalas, Pakistanas, Filipinai, Šri Lanka, Tailandas ir Vietnamas
7 regionas[13] **Centrinė Azija**	Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistan as, Uzbekistanas
8 regionas[14] **Lotynų Amerika**	Argentina, Bolivija, Brazilija, Čilė, Kolumbija, Kosta Rika, Kuba, Ekvadoras, Salvadoras, Gvatemala, Hondūras, Meksika, Nikaragva, Panama, Paragvajus, Peru, Urugvajus, Venesuela
9 regionas[15]	Iranas, Irakas, Jemenas
10 regionas[16]	Pietų Afrika
11 regionas **AKR**	Angola, Antigva ir Barbuda, Bahamos, Barbadosas, Belizas, Beninas, Botsvana, Burkina Fasas, Burundis, Kamerūnas, Žaliasis Kyšulys, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Kuko Salos, Džibutis, Dominika, Dominikos Respublika, Pusiaujo Gvinėja, Eritrėja, Etiopija, Fidžis, Gabonas, Gambija, Gana, Grenada, Gvinėja, Bisau Gvinėja, Gajana, Haitis, Dramblio Kaulo Respublika, Jamaika, Kenija, Kiribatis, Lesotas, Liberija, Madagaskaras , Malavis, Malis, Maršalo Salos, Mauritanija, Mauricijus, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nigeris, Nigerija, Niujė, Palau, Papua Naujoji Gvinėja, Ruanda, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Senegalas, Seišeliai, Siera Leonė, Saliamono Salos, Somalis, Pietų Sudanas, Sudanas, Surinamas, Svazilandas, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Tanzanija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tuvalu, Uganda, Vanuatu, Zambija, Zimbabvė.

[9] Visiems veiksmams, įgyvendinamiems pagal šį Programos vadovą, taikomi tinkamumo kriterijai, suformuluoti Komisijos pranešime Nr. 2013/C 205/05 (OL C 205, 2013 7 19, p. 9–11), įskaitant trečiąsias šalis, gaunančias finansinę paramą, tais atvejais, kaip pagal atitinkamą veiksmą dotacijos gavėjai teikia finansinę paramą trečiosioms šalims, kaip nustatyta ES Finansinio reglamento 137 straipsnyje,atžvilgiu.

[10] Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją Nr. 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

[11]. Šis pavadinimas nereiškia Palestinos valstybės pripažinimo ir nekeičia atskirų valstybių narių pozicijų šiuo klausimu.

[12] Vystomojo bendradarbiavimo priemonės (angl. DCI) sistemoje naudojama klasifikacija.

[13] Kaip pirmiau.

[14] Kaip pirmiau.

[15] Kaip pirmiau.

[16] Kaip pirmiau.

12 regionas[17] **Pramoninės šalys: Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalys**	Bahreinas, Kuveitas, Omanas, Kataras, Saudo Arabija, Jungtiniai Arabų Emyratai
13 regionas[18] **Kitos pramoninės šalys**	Australija, Brunėjus, Kanada, Honkongas, Japonija, Korėjos Respublika, Makao, Naujoji Zelandija, Singapūras, Taivanas, Jungtinės Amerikos Valstijos.
14 regionas	Farerų Salos, Šveicarija

Pour de plus amples informations, veuillez consulter la description détaillée des actions du programme dans la partie B du présent guide.

REIKALAVIMAI DĖL VIZŲ IR LEIDIMŲ GYVENTI

„Erasmus+“ projektų dalyviams viešnagei kurioje nors užsienio Programos šalyje ar šalyje partnerėje, kurioje vykdoma veikla, gali reikėti vizos. Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi pasirūpinti, kad reikalingi leidimai (trumpalaikės arba ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi) būtų sutvarkyti iki planuojamos veiklos pradžios.

Primygtinai rekomenduojama leidimų iš kompetentingų institucijų paprašyti gerokai iš anksto, nes procesas gali užtrukti ne vieną savaitę. Papildomų patarimų ir pagalbą dėl vizų, leidimų gyventi, socialinės apsaugos ir t. t. gali suteikti nacionalinės agentūros ir vykdomoji agentūra. Bendra informacija apie vizas ir leidimus gyventi – ir trumpalaikei, ir ilgalaikei viešnagei – pateikiama ES imigracijos portale http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7$en

[17] Partnerystės priemonės sistemoje naudojama klasifikacija.
[18] Partnerystės priemonės sistemoje naudojama klasifikacija.

B DALIS - INFORMACIJA APIE VEIKSMUS, KURIE APTARIAMI ŠIAME VADOVE

Šioje dalyje pateikiama tokia informacija apie visus veiksmus ir veiklą, įtrauktą į šį programos „Erasmus+“ vadovą:

- tikslų ir tikėtino poveikio aprašymas;
- remiamos veiklos aprašymas;
- lentelės, kuriose pateikiami projektų pasiūlymų vertinimo kriterijai;
- papildoma naudinga informacija, padedanti geriau suprasti, kokios rūšies projektai remiami;
- finansavimo taisyklių aprašymas.

Pareiškėjams patariama prieš teikiant paraišką atidžiai perskaityti visą skirsnį apie veiksmą, pagal kurį norima teikti paraišką. Pareiškėjams taip pat patariama atidžiai perskaityti šio vadovo I priede pateikiamą papildomą informaciją.

ŠVIETIMAS IR MOKYMAS

Galimybės aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityse.

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Skirsniuose „1 pagrindinis veiksmas“, „2 pagrindinis veiksmas“ ir „3 pagrindinis veiksmas“ pristatomi konkretūs veiksmai, skirti Programos tikslams švietimo ir mokymo srityje pasiekti. Iš šių veiksmų su švietimo ir mokymo sritimi daugiausia, bet ne išimtinai, yra susiję šie veiksmai:

- mokslo ir studijų institucijose ir profesinio mokymo (PM) įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektai;
- bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektai;
- „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos;
- „Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms;
- strateginės partnerystės;
- žinių sąjungos;
- sektorių įgūdžių sąjungos (įgyvendinamos skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas);
- gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje.

Skirsnyje „3 pagrindinis veiksmas“ taip pat pateikiama informacijos apie „Erasmus+“ veiklą, remiančią politikos analizę ir tarpusavio mokymąsi, būsimas politikos inovacijų iniciatyvas, priemones ir tinklus, bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis ir dialogą su politikos formuotojais ir suinteresuotųjų šalių organizacijomis. Ši veikla bus vykdoma skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos tiesiogiai administruos Europos Komisija arba vykdomoji agentūra. Dėl išsamesnės informacijos žr. Komisijos ir vykdomosios agentūros svetaines.

KOKIE YRA ŠIŲ VEIKSMŲ TIKSLAI?

KONKRETŪS TIKSLAI

Programa „Erasmus+“ švietimo ir mokymo srityje siekiama šių konkrečių tikslų:

- kelti pagrindinių kompetencijų ir įgūdžių lygį, ypač atsižvelgiant į jų aktualumą darbo rinkai ir įnašą užtikrinant visuomenės sanglaudą, visų pirma teikiant daugiau mobilumo mokymosi tikslais galimybių ir užtikrinant geresnį švietimo ir mokymo sektorių bei darbo aplinkos bendradarbiavimą;
- skatinti kokybę, inovacijas, meistriškumą ir tarptautiškumą švietimo ir mokymo įstaigų lygiu, visų pirma plėtojant glaudesnį tarptautinį švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir kitų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą;
- remti Europos mokymosi visą gyvenimą erdvės, skirtos nacionalinio lygmens politikos reformoms papildyti ir švietimo bei mokymo sistemų modernizacijai remti, kūrimą ir didinti informuotumą apie ją, visų pirma stiprinant politinį bendradarbiavimą, geriau naudojant ES skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemones ir skleidžiant gerąją patirtį;
- didinti švietimo ir mokymo tarptautinį matmenį, visų pirma užtikrinant Programos šalių ir šalių Partnerių įstaigų bendradarbiavimą profesinio mokymo srityje ir aukštojo mokslo lygmeniu didinant Europos mokslo ir studijų institucijų patrauklumą ir remiant Programos šalių ir šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijų mobilumo ir bendradarbiavimo tarp jų skatinimą ir tikslingai didinant šalių Partnerių pajėgumą remiant ES išorės veiksmus, įskaitant vystymosi tikslus;
- gerinti kalbų mokymą(si) ir skatinti ES kalbų įvairovę ir įvairių kultūrų supratimą.

JAUNIMAS

Neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi galimybės jaunimo srityje.

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Skirsniuose „1 pagrindinis veiksmas“, „2 pagrindinis veiksmas“ ir „3 pagrindinis veiksmas“ pristatomi konkretūs veiksmai, skirti Programos tikslams jaunimo srityje pasiekti. Iš šių veiksmų su jaunimo sritimi (neformaliuoju ugdymu ir savaiminiu mokymusi) daugiausia, bet ne išimtinai yra susiję šie veiksmai:

- jaunimo (jaunimo mainai ir savanorystė) ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai;
- strateginės partnerystės;
- gebėjimų stiprinimas jaunimo srityje;
- jaunimo ir sprendimus jaunimo srityje priimančių asmenų susitikimai.

Skirsnyje „3 pagrindinis veiksmas“ taip pat pateikiama informacija apie Erasmus+ veiksmus, remiant jaunimo politiką, įskaitant politikos analizės ir tarpusavio mokymosi, perspektyvių iniciatyvų, priemonių ir tinklų, bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis, dialogo su suinteresuotomis organizacijomis veiksmus, kurie pagal programą „Erasmus+“ bus skatinami siekiant remti su jaunimu susijusias sistemas. Šie veiksmai yra įgyvendinami skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos administruos Europos Komisijos vykdomoji agentūra arba tiesiogiai pati Europos Komisija. Dėl išsamesnės informacijos žr. Komisijos ir vykdomosios agentūros svetaines.

KOKIE YRA ŠIŲ VEIKSMŲ TIKSLAI?

KONKRETIEJI TIKSLAI

Jaunimo srityje programa „Erasmus+“ siekiama šių konkrečiųjų tikslų:

- kelti jaunų žmonių, įskaitant ir turinčių mažiau galimybių, bendrųjų kompetencijų ir įgūdžių lygį, taip pat skatinti juos dalyvauti demokratiniame Europos gyvenime ir darbo rinkoje, skatinti aktyvų pilietiškumą, kultūrų dialogą, socialinę įtrauktį ir solidarumą, suteikiant daugiau mobilumo mokymosi tikslais galimybių jauniems žmonėms, su jaunimu ar jaunimo organizacijose dirbantiems asmenims bei jaunimo lyderiams ir užtikrinant stipresnį jaunimo sektoriaus ir darbo rinkos ryšį;
- gerinti su jaunimu susijusios veiklos kokybę, ypač skatinant jaunimo srityje dirbančių organizacijų ir (arba) kitų suinteresuotųjų šalių glaudesnį bendradarbiavimą;
- papildyti vietos, regioninio ir nacionalinio lygmenų politines reformas ir remti žiniomis ir faktais grindžiamos jaunimo politikos plėtojimą ir neformaliojo ugdymo bei savaiminio mokymosi pripažinimą, ypač stiprinant politinį bendradarbiavimą, geriau naudojant ES skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemones ir skleidžiant gerąją patirtį;
- stiprinti jaunimo veiklos tarptautinį aspektą bei stiprinti su jaunimu dirbančių asmenų ir organizacijų, kaip paramos jaunimui struktūrų, kompetenciją papildant Europos Sąjungos išorės veiksmus, ypač skatinant Programos šalių ir šalių Partnerių suinteresuotųjų šalių ir tarptautinių organizacijų bendradarbiavimą ir mobilumą tarp jų.

2014–2020 m. laikotarpiu neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi galimybėms jaunimo srityje remti bus skirta 10 % biudžeto.

TRYS PAGRINDINIAI VEIKSMAI

Švietimo ir mokymo bei jaunimo sričių veiksmai tolesniuose skirsniuose pateikiami kartu, nes:

- visi šie veiksmai organizuojami trimis pagrindiniais veiksmais pagrįstoje sistemoje;
- keletas veiksmų naudojami kaip priemonės ir švietimo, ir mokymo, ir jaunimo srities tikslams remti;
- programa „Erasmus+“ siekiama skatinti įvairių sričių sąveikas, bendradarbiavimą ir tarpusavio skatinamąjį poveikį.

Taip šiame vadove išvengiama nereikalingų pasikartojimų.

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- mobilumo projektai švietimo, mokymo ir jaunimo srityse;
- „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos;
- „Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms.

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiamais veiksmais jų dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms, taip pat politikos sistemoms, pagal kurias ta veikla yra rengiama, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis.

Kalbant apie studentus, stažuotojus, gamybinę praktiką atliekančius asmenis, jaunuolius ir savanorius, pagal šį pagrindinį veiksmą remiamos mobilumo veiklos rezultatai turėtų būti tokie:

- geresni mokymosi rezultatai;
- didesnės įsidarbinimo galimybės ir geresnės karjeros perspektyvos;
- labiau išugdytas iniciatyvumas ir verslumas;
- aktyvesnis naudojimasis savo teisėmis ir didesnė savigarba;
- geresnės užsienio kalbos (-ų) žinios;
- geresnis kitų kultūrų supratimas;
- aktyvesnis dalyvavimas visuomenės gyvenime;
- geresnis Europos projekto ir ES vertybių supratimas;
- po užsienyje pagal mobilumo projektą praleisto laikotarpio geresnė motyvacija dalyvauti būsimuose (formaliojo švietimo / neformaliojo ugdymo) švietimo ar mokymo projektuose.

Kalbant apie švietimo, mokymo ir jaunimo sričių darbuotojus, su jaunimu dirbančius asmenis ir minėtos srities specialistus, tikimasi tokių mobilumo veiklos rezultatų:

- didesnė kompetencija, susijusi su jų profesiniu profiliu (mokymo, rengimo, darbo su jaunimu irt.);
- geresnis švietimo, mokymo ar su jaunimo reikalais susijusios praktikos, politikos ir sistemų įvairiose šalyse supratimas;
- geresnis gebėjimas skatinti pokyčius siekiant modernizuoti švietimo organizacijas ir atverti jas tarptautinei besimokančiųjų bendruomenei;
- geresnis formaliojo švietimo ir neformaliojo ugdymo, profesinio mokymo ir darbo rinkos tarpusavio sąsajų supratimas;
- geresnė studentams, stažuotojams, gamybinę praktiką atliekantiems asmenims, moksleiviams, suaugusiems besimokantiems asmenims, jaunuoliams ir savanoriams skirto darbo ir veiklos kokybė;
- geresnis socialinės, kalbų ir kultūrų įvairovės supratimas ir gebėjimas tinkamai į ją atsižvelgti;
- geresnis gebėjimas atsižvelgti į palankių sąlygų neturinčių besimokančių asmenų poreikius;
- didesnė parama besimokančių asmenų mobilumo veiklai ir jos skatinimas;
- didesnės profesinio tobulėjimo ir karjeros raidos galimybės;
- geresnės užsienio kalbos (-ų) žinios;

- didesnė motyvacija ir pasitenkinimas kasdieniame darbe.

Be to, tikimasi, kad pagal šį veiksmą remiama veikla bus pasiekti tokie dalyvaujančių organizacijų rezultatai:

- didesnis pajėgumas veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresni valdymo įgūdžiai ir tarptautiškumo strategija, tvirtesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, didesnis finansinių išteklių (kitokių nei ES lėšų) paskirstymas ES ir (arba) tarptautiniams projektams organizuoti, geresnė ES ir (arba) tarptautinių projektų parengimo, įgyvendinimo, stebėjimo ir tolesnės susijusios veiklos kokybė;
- novatoriška ir geresnė į tikslines grupes orientuota veikla, pvz., teikiant studentams, stažuotojams, gamybinę praktiką atliekantiems asmenims, jaunuoliams ir savanoriams patrauklesnes programas, atitinkančias jų poreikius ir lūkesčius, užtikrinant geresnę mokymo ir rengimo darbuotojų kvalifikaciją, taikant patobulintus mokymosi užsienyje laikotarpiais įgytos kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesus, vykdant veiksmingesnę veiklą, naudingą vietos bendruomenėms, taikant patobulintus darbo su jaunimu metodus ir praktiką, kuria siekiama skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą ir (arba) skirti dėmesį palankių sąlygų neturinčioms grupėms, ir t. t.;
- šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, atsakingesnė ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: pasirengimas integruoti gerąją patirtį ir naujus metodus į kasdienę veiklą, atvirumas sąveikai su organizacijomis, veikiančiomis skirtingose socialinėse, švietimo ir užimtumo srityse, strateginis darbuotojų profesinio tobulėjimo planavimas atsižvelgiant į jų asmeninius poreikius ir organizacijos tikslus; jei tai svarbu, gebėjimas pritraukti geriausius studentus ir akademinius darbuotojus iš viso pasaulio.

Tikimasi, kad ilgainiui keli tūkstančiai projektų, paremtų pagal šį pagrindinį veiksmą, bendrai padarys poveikį dalyvaujančių šalių švietimo, mokymo ir jaunimo sistemoms, taigi paskatins imtis politikos reformų ir padės pritraukti naujų išteklių mobilumo galimybėms Europoje ir už jos ribų..

MOBILUMO PROJEKTAI ŠVIETIMO, MOKYMO IR JAUNIMO SRITYSE

KOKIE YRA MOBILUMO PROJEKTO TIKSLAI?

Veikla švietimo, mokymo ir jaunimo srityse atlieka pagrindinį vaidmenį siekiant visų amžiaus grupių žmonėms suteikti būtinas priemones aktyviai dalyvauti darbo rinkoje ir visos visuomenės gyvenime. Pagal šį veiksmą įgyvendinamais projektais skatinama tarptautinė besimokančių asmenų (studentų, stažuotojų, gamybinę praktiką atliekančių asmenų (pameistrių), jaunuolių ir savanorių) ir darbuotojų (dėstytojų, mokytojų, su jaunimu dirbančių asmenų ir švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančiose organizacijose dirbančių asmenų) mobilumo veikla, kuria siekiama:

- padėti besimokantiems asmenims įgyti mokymosi rezultatus (žinias, įgūdžius ir kompetencijas) siekiant skatinti jų asmeninį tobulėjimą ir jų, kaip dėmesingų ir aktyvių piliečių įsitraukimą visuomenėje, jų įsidarbinimą Europos darbo rinkoje ir už jos ribų;
- padėti besimokantiems asmenims įgyti mokymosi rezultatus (žinias, įgūdžius ir kompetencijas) siekiant skatinti jų asmeninį tobulėjimą ir jų, kaip dėmesingų ir aktyvių piliečių įsitraukimą visuomenėje, jų įsidarbinimą Europos darbo rinkoje ir už jos ribų;
- gerinti dalyvių užsienio kalbų kompetenciją;
- didinti dalyvių informuotumą ir supratimą apie kitas kultūras ir šalis, siūlant jiems galimybę kurti tarptautinių ryšių tinklus, aktyviai dalyvauti visuomenėje ir ugdyti Europos pilietiškumo ir tapatybės jausmą;
- didinti švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančių organizacijų pajėgumą, patrauklumą ir tarptautinį matmenį, kad jos galėtų Europoje ir už jos ribų siūlyti geriau asmenų poreikiams pritaikytą veiklą ir programas;
- stiprinti formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo, profesinio mokymo, užimtumo ir verslumo tarpusavio sąveiką ir sudaryti geresnes sąlygas iš vienos iš šių sričių pereiti į kitą;
- užtikrinti geresnį kompetencijų, įgytų mokymosi užsienyje laikotarpiais, pripažinimą.

Pagal šį veiksmą taip pat remiama tarptautinė mobilumo iš šalių Partnerių ir į jas veikla aukštojo mokslo ir jaunimo srityse. Šiuo veiksmu taip pat prisidedama prie ES ir reikalavimus atitinkančių šalių Partnerių bendradarbiavimo ir jis yra susijęs su tokiais ES išorės veiksmų tikslais, prioritetais ir principais:

- didinti Europos aukštojo mokslo patrauklumą ir padėti Europos mokslo ir studijų institucijoms konkuruoti pasaulio aukštojo mokslo rinkoje;

- remti komunikatuose „ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė“[19]ir „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“[20]nustatytus prioritetus;
- remti ne Europos mokslo ir studijų institucijų tarptautiškumą, patrauklumą, kokybę, vienodas galimybes ir modernizavimą, siekiant skatinti šalių Partnerių vystymąsi;
- skatinti vystymąsi ir remti išorės politikos tikslus ir principus, įskaitant nacionalinę atsakomybę, socialinę sanglaudą, lygybę, tinkamą geografinę pusiausvyrą ir įvairovę. Ypatingas dėmesys bus skiriamas mažiausiai išsivysčiusioms šalims, taip pat tinkamų sąlygų neturintiems studentams, kilusiems iš nepalankios socialinės ir ekonominės aplinkos, bei specialiųjų poreikių turintiems studentams;
- skatinti neformalųjį ugdymą ir bendradarbiavimą su šalimis Partnerėmis jaunimo srityje.

KAS YRA MOBILUMO PROJEKTAS?

Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos pagal programą „Erasmus+“ gaus paramą projektams, kuriais skatinamas įvairių rūšių mobilumas, įgyvendinti. Mobilumo projektą sudaro šie etapai:

- parengiamoji veikla (įskaitant praktinio pobūdžio veiksmus, dalyvių atranką, susitarimų su partneriais ir dalyviais sudarymą, kalbinį, kultūrinį ir su užduotimi (-is) susijusį dalyvių parengimą prieš išvykimą);
- mobilumo veiklų įgyvendinimas;
- tolesnė susijusi veikla (įskaitant veiklos įvertinimą, oficialų dalyvių vykdant veiklą pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą (jei taikoma), taip pat projekto rezultatų sklaidą ir naudojimą).

Palyginti su daugeliu mobilumo veiksmų, kurie buvo remiami pagal ankstesnes Europos programas, programoje „Erasmus+“ nustatyta svarbi naujovė – pagal šią programą padidinama parama, teikiama mobilumo veiklos dalyviams, kad būtų pagerintos jų užsienio kalbų žinios prieš išvykimą į užsienį ir būnant užsienyje. Nuo 2014 m. Europos Komisija laipsniškai kuria Europos kalbinio parengimo internetu sistemą. Ši sistema ilgalaikės mobilumo veiklos dalyviams teikia galimybę įvertinti kalbos, kuria jie nori studijuoti, dirbti ar savanoriauti užsienyje, žinias ir taip pat dalyvauti internetiniuose kalbos kursuose žinioms pagerinti. Dalyviai, pagrindinę mokomąją, darbo ar savanorystės kalbą mokantys bent B2 lygiu, gali priimančiosios šalies kalbos mokytis OLS kursuose, jei tokie yra (daugiau informacijos apie paramą kalbų mokymuisi galima rasti I priede).

Be to, programa „Erasmus+“, palyginti su ankstesnėmis programomis, siūlo daugiau galimybių vykdyti mobilumo veiklas, kuriose dalyvautų įvairaus pobūdžio organizacijos partnerės, veikiančios įvairiose srityse arba socialiniuose ar ekonomikos sektoriuose (pvz., universitetų studentų ar PM įstaigose besimokančių asmenų stažuotės įmonėse, nevyriausybinėse organizacijose ar valstybinėse įstaigose, mokyklų mokytojų dalyvavimas kvalifikacijos kėlimo kursuose įmonėse ar mokymo centruose, verslo ekspertų paskaitų skaitymas ar mokymas mokslo ir studijų institucijose, įmonių socialinės atsakomybės srityje veikiančių įmonių savanorystės programų sudarymas bendradarbiaujant su asociacijomis ir socialinėmis įmonėmis ir t. t.).

Trečias svarbus inovacijų mobilumo veiklos srityje ir tos veiklos kokybės elementas susijęs su tuo, kad programoje „Erasmus+“ dalyvaujančios organizacijos turi galimybę mobilumo veiklą organizuoti platesnėje strateginėje sistemoje ir vidutiniam laikotarpiui. Pateikęs vieną laikotarpį iki dvejų metų apimančią dotacijos paraišką, mobilumo projekto koordinatorius galės organizuoti kelių rūšių mobilumo veiklą ir daugeliui asmenų sudaryti galimybę išvykti į įvairias užsienio šalis. Taigi pagal programą „Erasmus+“ paraiškas teikiančios organizacijos projektą galės parengti atsižvelgdamos į dalyvių poreikius, taip pat remdamosi vidaus tarptautiškumo, gebėjimų stiprinimo ir modernizavimo planais.

Atsižvelgiant į dalyvių pobūdį, pagal programos „Erasmus+“ 1 pagrindinį veiksmą remiami šių rūšių mobilumo projektai:

- švietimo ir mokymo srityje
- aukštųjų mokyklų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai;
- PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektai;
- Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektai;
- suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektai;
- jaunimo srityje
- jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai.

[19] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, Briuselis, 2011 10 13, COM(2011) 637final.

[20] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui, Briuselis, 2013 7 11, COM(2013) 499final.

Ilgalaikis darbuotojų mobilumas, trumpalaikis ir ilgalaikis moksleivių mobilumas, taip pat mišrus suaugusių besimokančių asmenų mobilumas gali būti remiamas pagal 2 pagrindinį veiksmą „Strateginės partnerystės“.

Tolesniuose skirsniuose pateikiama išsami informacija apie kiekvienos rūšies mobilumo projektams taikomus kriterijus ir sąlygas.

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Pagal šios rūšies mobilumo projektus gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

STUDENTŲ MOBILUMAS

Studentų mobilumo projektas gali būti įgyvendinamas bet kokio mokomojo dalyko ir (arba) akademinės disciplinos srityje. Siekiant užtikrinti, kad mobilumo veikla būtų kokybiška, o jos poveikis studentams – kuo didesnis, ta veikla turi derėti su studijų laipsnio įgijimo ir asmeninio tobulėjimo poreikiais.

Studentai gali dalyvauti vienoje iš toliau išvardytų veiklos rūšių arba pasirinkti kelių tokių veiklos rūšių derinį:

- **studijų laikotarpis** užsienio mokslo ir studijų institucijoje (MSI) partnerėje;

Į studijų užsienyje laikotarpį gali būti įtrauktas ir praktikos laikotarpis. Pasirinkus šį derinį užtikrinama akademinės ir profesinės patirties užsienyje sąveika ir jis gali būti organizuojamas skirtingais būdais atsižvelgiant į aplinkybes: arba viena veikla po kitos, arba abi veiklos rūšys vienu metu. Tokiam deriniui taikomos finansavimo taisyklės ir trumpiausia mokymosi mobilumo trukmė.

- **praktika** užsienio įmonėje arba bet kokioje kitoje atitinkamoje darbo vietoje[21]. Praktika darbo vietoje užsienyje taip pat yra remiama trumpojo ciklo studijų, pirmosios, antrosios, trečiosios pakopos studijų metu, o jei mobilumo veikla vykdoma Programos šalyse – ne ilgiau kaip metus nuo mokslo baigimo. Tai taikoma ir studentų būsimų mokytojų praktikai vykdant padėjėjo užduotis.

Siekiant geriau teikti paramą studentams, kad jie galėtų įgyti įgūdžių, reikalingų jų ateičiai, buvo užmegzta programų „Erasmus+“ ir „Horizontas 2020“ partnerystė. Naudojantis šia partneryste bus teikiama ir skatinama daugiau praktikos galimybių studentams ir absolventams, norintiems įgyti skaitmeninių įgūdžių[22]ir gebėjimų, kurių reikia norint atlikti darbą ir įsitvirtinti ekonomikoje ir visuomenėje, kuri nuolat keičiasi skaitmeniniu požiūriu. Paraiškas dėl praktikos šiose srityse raginami teikti visų dalykų studentai ir absolventai. Tokia praktikos veikla turėtų būti vykdoma ES valstybėse narėse, taip pat programos „Horizontas 2020“ asocijuotosiose šalyse.

Jeigu įmanoma, praktika turėtų būti neatsiejama studento studijų programos dalis.

[21] Kursų mokslo ir studijų institucijoje išklausymas negali būti laikomas praktika.

[22] „Skaitmeninių įgūdžių praktika“ laikoma tokia praktika, kai praktiką atliekančio asmens veikla yra susijusi su skaitmenine rinkodara (t. y. socialinių tinklų valdymu, saityno analize); skaitmenine grafika, mechaninių konstrukcijų ar architektūros projektavimu; mobiliųjų programėlių, programinės įrangos, skriptų ar interneto svetainių kūrimu; IT sistemų ir tinklų diegimu, priežiūra ir valdymu; kibernetiniu saugumu, duomenų analize; duomenų gavyba ir vizualizavimu; robotų ir dirbtinio intelekto programų programavimu ir mokymu. Bendro pobūdžio pagalba klientams, užsakymų vykdymas, duomenų įvedimas ar biuro užduotys nepriskiriamos prie šios kategorijos.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- **dėstymo laikotarpiai**: vykdant šią veiklą mokslo ir studijų institucijų dėstytojams ar įmonių darbuotojams suteikiama galimybė dėstyti užsienio mokslo ir studijų institucijoje partnerėje. Su darbuotojų dėstymo veikla susiję mobilumo projektai gali būti rengiami bet kokio mokomojo dalyko ir (arba) akademinės disciplinos srityje.
- **darbuotojų mokymo laikotarpiai**: šia veikla remiamas mokslo ir studijų institucijų dėstytojųir nedėstančių darbuotojų profesinis tobulėjimas dalyvaujant užsienyje rengiamuose mokymo renginiuose (išskyrus konferencijas) ir tam tikrą laikotarpį atliekant darbo praktiką (stebint darbą, dalyvaujant mokymo veikloje) užsienio mokslo ir studijų institucijoje partnerėje arba kitoje atitinkamoje užsienio organizacijoje.

Laikotarpiu, kurį praleidžia užsienyje, darbuotojai gali ir mokyti, ir mokytis.

2018 m. skirstant dotacijas darbuotojų mobilumo veiklai tarp Programos šalių, daugiausia dėmesio bus skiriama mokslo ir studijų institucijose dėstančių darbuotojų mokymosi laikotarpiams – tai suteiks jiems galimybę išugdyti pedagoginius ir mokymo programų sudarymo įgūdžius.

Didžioji šiam veiksmui skirto biudžeto dalis bus panaudota su mobilumu tarp Programos šalių susijusiai veiklai remti. Tačiau nedidelė šiam veiksmui numatyto biudžeto dalis gali būti panaudota tarptautinei veiklai, kurioje dalyvautų Programos šalys ir visos pasaulio šalys partnerės, išskyrus priklausančias 5 ir 12 regionams, finansuoti (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

Mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių finansavimas skiriamas pagal keletą Europos Sąjungos finansinių priemonių, skirtų išorės bendradarbiavimui. Siekiant užtikrinti, kad šis veiksmas atitiktų ES išorės prioritetus, Komisija nustatė keletą bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis tikslų ir taisyklių.

Mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių projektų pareiškėjai turėtų atsižvelgti į turimą biudžetą, skirtą mobilumui tarp skirtingų pasaulio regionų, ir į prioritetus, kurie yra paaiškinami skirsnyje „Papildoma informacija, susijusi su mobilumo veikla tarp Programos šalių ir šalių partnerių“.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- paraišką teikianti organizacija iš Programos šalies yra atsakinga už mobilumo projekto paraiškos teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą bei ataskaitos teikimą. Paraišką gali teikti konsorciumo koordinatorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių mobilumo konsorciumui, kuris siekia organizuoti bet kokios rūšies studentų ir darbuotojų mobilumo projektus;
- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų atranką ir jų siuntimą į užsienį. Tai taip pat apima dotacijų mokėjimą (dalyviams Programos šalyse), parengimą, priežiūrą ir pripažinimą, susijusį su mobilumo laikotarpiu;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų iš užsienio priėmimą ir jų studijų ir (arba) praktikos programos arba mokymo veiklos programos parengimą arba dalyvauja mokymo veikloje;
- tarpinė organizacija yra kurioje nors Programos šalyje darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityje veikianti organizacija. Ji gali būti nacionalinio mobilumo konsorciumo partnerė, bet nėra siunčiančioji organizacija. Ji gali atlikti dalį siunčiančiųjų mokslo ir studijų institucijų administracinių procedūrų ir padėti jas atlikti, geriau suderinti studentų profilius su įmonių poreikiais, jeigu organizuojamos praktikos, ir bendrai parengti dalyvius.
- Jeigu rengiami mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių projektai, teikti paraiškas ir administruoti išmokas, susijusias su atvykstamuoju ir išvykstamuoju mobilumu, gali tik Programos šalių organizacijos.

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su studentais ir (arba) darbuotojais prieš mobilumo laikotarpio pradžią turi būti sutarę dėl veiklos, kurią vykdys studentai (mokymosi susitarime) arba darbuotojai (mobilumo susitarime). Šiuose susitarimuose apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai, pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos ir išvardijamos kiekvienos šalies teisės ir pareigos. Jeigu veikloje dalyvauja dvi mokslo ir studijų institucijos (studentų studijų mobilumo ir darbuotojų dėstymo mobilumo), mainai gali būti pradėti tik siunčiančiajai ir priimančiajai institucijoms sudarius tarpinstitucinį susitarimą.

Pasirašydamos „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE), mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja mobilumo projektų dalyviams suteikti visą būtiną paramą, įskaitant kalbinį parengimą. Siekiant jiems padėti, Programos laikotarpiu laipsniškai diegiama kalbinio parengimo internetu sistema OLS, skirta du mėnesius ir ilgiau trunkančios ilgalaikės mobilumo veiklos tarp Programos šalių dalyviams. Europos Komisija reikalavimus atitinkantiems dalyviams sudaro galimybę ja pasinaudoti, kad būtų įvertintos jų užsienio kalbos žinios ir prireikus pasiūlytas tinkamiausias būdas mokytis kalbos prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu (dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo I priedą). Šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos neatitinka reikalavimų pasirašyti ECHE, taigi išsami informacija apie mobilumo projektų dalyviams siūlomą kalbinę paramą turėtų būti aiškiai išdėstyta tarpinstituciniame susitarime.

PAGAL KOKIUS KRITERIJUS VERTINAMAS ŠIS PROJEKTAS?

Norint, kad mobilumo aukštojo mokslo srityje projektas atitiktų reikalavimus gauti „Erasmus+“ dotaciją, turi būti laikomasi šių oficialių kriterijų:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	▪ Kai paraišką teikia atskira mokslo ir studijų institucija: mokslo ir studijų institucijos, kurios yra įsteigtos kurioje nors Programos šalyje ir kurioms yra suteikta „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE). Dėl išsamesnės informacijos apie chartiją žr. skirsnį „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija“ ir šio vadovo I priedą. ▪ Kai paraišką teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas: koordinuojančios organizacijos, įsteigtos kurioje nors Programos šalyje, ir koordinuojančios konsorciumo, kuriam suteikta aukštojo mokslo konsorciumo akreditacija, veiklą. Galiojančios konsorciumo akreditacijos neturinčios organizacijos paraišką gauti šią akreditaciją mobilumo konsorciumo vardu gali pateikti tuo pat metu, kai teikia paraišką gauti dotaciją mobilumo projektui. „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE) turi būti suteikta visoms dalyvaujančioms reikalavimus atitinkančių Programos šalių mokslo ir studijų institucijoms. Mobilumo projektui keliamus reikalavimus šios organizacijos atitiks tik tuo atveju, jeigu jų paraiška gauti konsorciumo akreditaciją bus patenkinta. Mokslo ir studijų institucijų studentai ir darbuotojai negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją; dalyvavimo mobilumo veikloje atrankos kriterijus apibrėžia mokslo ir studijų institucija, kurioje jie studijuoja arba dirba, pagal šio vadovo I priede numatytas nuostatas.
Reikalavimus atitinkanti veikla	Į aukštojo mokslo mobilumo projektą turi būti įtraukta vienos ar daugiau rūšių veikla: ▪ studentų studijų mobilumas; ▪ studentų praktikos mobilumas; ▪ darbuotojų dėstymo mobilumas; ▪ darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Mobilumas tarp Programos šalių: ▪ bet kuri Programos šalis. Mobilumas tarp Programos šalių ir šalių partnerių: ▪ bet kuri Programos šalis; ir ▪ bet kuri pasaulio šalis partnerė, išskyrus 5 ir 12 regionų šalis (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Paraiškos formoje nurodoma viena organizacija (paraiškos pateikėja). Tai arba atskira mokslo ir studijų institucija, arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius, įsteigtas kurioje nors Programos šalyje. Įgyvendinant mobilumo projektą turi dalyvauti bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių. Jeigu mobilumo projektuose dalyvauja šalys partnerės, turi dalyvauti bent viena kurios nors Programos šalies organizacija ir bent viena kurios nors reikalavimus atitinkančios šalies partnerės organizacija.

Projekto trukmė	Trukmę pareiškėjas turi pasirinkti paraiškos teikimo etape pagal projekto mastą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. ▪ Mobilumas tarp Programos šalių: 16 arba 24 mėn. ▪ Mobilumas tarp Programos šalių ir šalių partnerių: 16 arba 26 mėn.
Kur teikti paraišką?	Paraiška teikiama šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems birželio 1 d., turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku**).
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio Vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Mokslo ir studijų institucija savo šalies nacionalinei agentūrai paraišką dėl dotacijų gali pateikti dviem skirtingais būdais: ▪ tiesiogiai kaip individuali mokslo ir studijų institucija, ▪ per konsorciumą, kurio narė ji yra. Mokslo ir studijų institucija kiekvienoje atrankoje dėl mobilumo projekto, kuriame dalyvauja Programos šalys, gali teikti paraišką tik kartą kaip individuali mokslo ir studijų institucija ir (arba) konkretaus konsorciumo narė. Tačiau mokslo ir studijų institucija gali priklausyti nacionaliniam mobilumo konsorciumui ar koordinuoti kelis skirtingus nacionalinius konsorciumus, teikiančius paraišką tuo pačiu metu. Tas pats principas taikomas mobilumo projektams, kuriuose dalyvauja Programos šalys ir šalys partnerės. Paraiškas galima teikti abiem būdais (ir kaip individualią paraišką, ir kaip konsorciumo paraišką) vienu metu. Tačiau mokslo ir studijų institucija (departamentas) lieka atsakinga už tai, kad išvengtų dvigubo dalyvio finansavimo, kai tais pačiais akademiniais metais paraiškos teikiamos abiem būdais.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, SUSIJĘ SU STUDENTŲ MOBILUMO PROJEKTO ĮGYVENDINIMU

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	**STUDENTŲ STUDIJŲ MOBILUMAS** Visos dalyvaujančiosios Programos šalių organizacijos (ir siunčiančioji, ir priimančioji) turi būti mokslo ir studijų institucijos, kurioms suteikta ECHE. Visos šalių partnerių organizacijos turi būti kompetentingų valdžios institucijų pripažintos mokslo ir studijų institucijos, prieš mobilumo veiklos pradžią su savo Programos šalių partnerėmis pasirašiusios tarpinstitucinius susitarimus. **STUDENTŲ PRAKTIKOS MOBILUMAS** Jei mobilumo projektas vykdomas tarp Programos šalių, siunčiančioji organizacija turi būti mokslo ir studijų institucija, kuriai suteiktas ECHE. Jei mobilumo projektas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, siunčiančioji organizacija turi būti kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, prieš mobilumo veiklos pradžią su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą. Priimančioji organizacija gali būti[23]: ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir

[23] Studentų praktikos projektų negali vykdyti šios organizacijos: ES institucijos ir kitos ES įstaigos, įskaitant specializuotas agentūras (jų išsamų sąrašą galima rasti svetainėje https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_lt); ES programas administruojančios organizacijos, kaip antai „Erasmus+“ nacionalinės agentūros (kad būtų išvengta galimo interesų konflikto ir (arba) dvigubo finansavimo).

	jaunimo srityse. Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos: - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla, institutas, švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; ▪ Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE.
Veiklos trukmė	**Studijų laikotarpiai**: [24]–12 mėnesių (įskaitant, jei planuojama, papildomą praktikos laikotarpį) **Praktika**: 2–12 mėnesių Neatsižvelgiant į mobilumo projektų skaičių ir mobilumo veiklos rūšį, tas pats studentas gali dalyvauti mobilumo veikloje, kurios laikotarpių bendra trukmė kiekvienoje studijų pakopoje[25] neviršija 12 mėn.[26]. Skaičiuojant šią didžiausią trukmę įskaičiuojamas ir dalyvavimas veikloje iš ES lėšų gavus nulinę dotaciją: ▪ pirmojoje studijų pakopoje (bakalauro ar lygiaverčių studijų), įskaitant trumpojo ciklo studijas (EKS 5 ir 6 lygmenys); ▪ antrojoje studijų pakopoje (magistrantūros ar lygiaverčių studijų, EKS 7 lygmuo) ir ▪ trečiojoje studijų pakopoje, kai įgyjamas doktoranto statusas (doktorantūros studijų arba EKS 8 lygmuo). Absolventų praktikos trukmė įskaičiuojama į bendrą pakopos, kurioje jie teikia paraišką dėl praktikos, mobilumo veiklos laikotarpį, kuris turi būti ne ilgesnis nei 12 mėn.
Veiklos vieta (-os)	Studentai mobilumo veiklą turi vykdyti Programos šalyje arba šalyje partnerėje, kuri nėra siunčiančiosios organizacijos šalis ar šalis, kurioje studentas gyvena studijų metu[27].
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Studentai, registruoti mokslo ir studijų institucijoje ir įrašyti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas kvalifikacinis ar mokslo laipsnis arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija (iki daktaro laipsnio imtinai). Jeigu mobilumo projektai susiję su studijomis, studentas turi studijuoti ne žemesniame nei antrame aukštojo mokslo studijų kurse. Praktikoms ši sąlyga netaikoma. Praktikoje, kuri organizuojama tarp Programos šalių, gali dalyvauti ir absolventai. Absolventus mokslo ir studijų institucija turi atrinkti paskutiniais jų studijų metais; praktiką užsienyje jie turi atlikti ir užbaigti per metus nuo mokslo baigimo.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, SUSIJĘ SU STUDENTŲ MOBILUMO PROJEKTO ĮGYVENDINIMU

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	**DARBUOTOJŲ DĖSTYMO MOBILUMAS** Priimančioji organizacija turi būti kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, prieš mobilumo veiklos pradžią su siunčiančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą. Siunčiančioji organizacija turi būti: ▪ kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą, arba ▪ tais atvejais, kai darbuotojai kviečiami dėstyti mokslo ir studijų institucijoje, bet kokia

[24] Studijų laikotarpio trukmė turi būti ne trumpesnė nei 3 mėnesiai arba vienų mokslo metų semestras arba trimestras.

[25] Ankstesnė patirtis, įgyta pagal Mokymosi visą gyvenimą „Erasmus“ programą ir (arba) gavus stipendiją pagal „Erasmus Mundus“, įskaičiuojama į 12 mėnesių laikotarpį per vieną studijų pakopą

[26] Vientisųjų studijų programose, kaip antai medicinos, bendras studentų mobilumo laikotarpis gali būti ne ilgesnis kaip 24 mėnesiai.

[27] Tais atvejais, kai švietimo įstaigų padaliniai yra priklausomi nuo pagrindinės įstaigos ir jiems taikoma ta pati ECHE, siunčiančiąja šalimi bus laikoma šalis, kurioje įsisteigusi pagrindinė įstaiga. Todėl tarp švietimo įstaigos padalinių ir pagrindinės įstaigos, kuriems taikoma ta pati ECHE, negalima organizuoti „Erasmus+“ mobilumo veiklos.

	valstybės įstaiga arba privati organizacija (kuriai nesuteikta ECHE), veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos: - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla, institutas, švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); - ne pelno organizacija, asociacija, NVO; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. **DARBUOTOJŲ MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS** Siunčiančioji organizacija turi būti kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, prieš mobilumo veiklos pradžią su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą. Priimančioji organizacija turi būti: ▪ kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą, arba ▪ bet kokia Programos šalies valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Žr. ankstesniame puslapyje pateiktus pavyzdžius.
Veiklos trukmė	Nuo 2 dienų (5 dienų, jeigu atvykstama iš šalių partnerių arba vykstama į šalis partneres) iki 2 mėn., neįskaitant kelionės laiko. Vykdant mobilumo veiklą tarp Programos šalių, bent dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės. Mokymo veiklai turi būti skiriama ne mažiau kaip 8 valandos per savaitę (arba trumpesnį buvimo laikotarpį). Šis mažiausias laikotarpis netaikomas kviestiniams darbuotojams iš įmonių. Jei per vieną buvimo užsienyje laikotarpį derinama mokymo ir mokymosi veikla, mažiausias mokymo veiklai skiriamų valandų per savaitę (ar per trumpesnį buvimo laikotarpį) skaičius sumažinamas iki 4 valandų. Jeigu mobilumo veikla tęsiasi ilgiau nei vieną savaitę, mažiausias ne visos savaitės mokymo valandų skaičius turėtų būti proporcingas tos savaitės trukmei.
Veiklos vieta (-os)	Darbuotojai mobilumo veiklą turi vykdyti bet kurioje Programos šalyje arba šalyje partnerėje, kuri nėra siunčiančiosios organizacijos ir jų gyvenamosios vietos šalis.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	**DARBUOTOJŲ DĖSTYMO MOBILUMAS:** ▪ darbuotojai, dirbantys kurios nors Programos šalies arba šalies partnerės mokslo ir studijų institucijoje; ▪ įmonių darbuotojai, dirbantys bet kurioje Programos šalyje arba šalyje partnerėje veikiančioje įmonėje, viešojoje arba privačiojoje organizacijoje (kuriai nesuteikta ECHE), veikiančioje darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse (įskaitant įdarbintus doktorantus), ir pakviesti dėstyti Programos šalies mokslo ir studijų institucijoje. **DARBUOTOJŲ MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS:** ▪ darbuotojai, dirbantys kurios nors Programos šalies arba šalies partnerės mokslo ir studijų institucijoje.

PAPILDOMA INFORMACIJA, SUSIJUSI SU MOBILUMO VEIKLA TARP PROGRAMOS ŠALIŲ IR ŠALIŲ PARTNERIŲ

Biudžetas, skirtas mobilumo veiklai tarp Programos šalių ir šalių partnerių, paskirstomas skirtingiems pasaulio regionams, numatant 12 biudžeto paketų, kurių kiekvieno dydis yra skirtingas. Išsamesnė informacija apie sumas, skiriamas pagal kiekvieną biudžeto paketą, bus skelbiama nacionalinių agentūrų svetainėse.

Apskritai lėšos turės būti naudojamos atsižvelgiant į geografinę pusiausvyrą. ES nustatė tikslus, susijusius su geografine pusiausvyra, ir prioritetus, kurie turi būti pasiekti Europos lygmeniu per visą programos trukmės laikotarpį (2014–2020 m.). Individualios mokslo ir studijų institucijos neprivalo pasiekti šių tikslų, tačiau nacionalinės agentūros į juos atsižvelgs, siekdamos paskirstyti turimą biudžetą. Be to, mokslo ir studijų institucijos yra skatinamos dirbti su partneriais iš neturtingiausių ir mažiausiai išsivysčiusių šalių partnerių.

Šie **geografiniai tikslai** yra nustatyti mobilumo veiklai tarp Programos šalių ir šalių partnerių ES lygmeniu iki 2020 m.:

- besivystančioms Azijos ir Lotynų Amerikos šalims 25 proc. lėšų turėtų būti naudojama organizuojant mobilumo veiklą su mažiausiai išsivysčiusiomis regiono šalimis. Minėtos šalys yra šios:
  - Azijoje: Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Kambodža, Laosas, Mianmaras, Nepalas;
  - Lotynų Amerikoje: Bolivija, Gvatemala, Hondūras, Nikaragva, Paragvajus, Salvadoras;
- ne daugiau kaip 30 proc. Azijai numatyto biudžeto turėtų būti skirta mobilumo veiklai su Kinija ir Indija;
- ir ne daugiau kaip 35 proc. Lotynų Amerikai numatyto biudžeto turėtų būti skirta Brazilijai ir Meksikai.

Dėl reikalavimo vykdyti mobilumo veiklą šalyse, įtrauktose į 6, 7, 8, 9, 10 ir 11[28]regionus, kurios prisideda prie paramos plėtrai, trumpojo ciklo studijų, pirmosios ir antrosios pakopų studentų mobilumas apsiriboja judėjimu iš šalių partnerių į Programos šalis[29]. Mobilumas iš šių regionų numatytas tik doktorantams ir darbuotojams.

Tačiau yra ir keletas išimčių, taikomų tam tikroms Programos šalims. Pasitikrinkite savo nacionalinės agentūros svetainėje.Galiausiai mokslo ir studijų institucijos gali teikti paraiškas dėl 100 proc. darbuotojų mobilumo arba 100 proc. studentų mobilumo arba bet kurio jų derinio, jeigu tai atitinka nacionalinės agentūros nustatytus antrinius kriterijus (žr. toliau pateiktą skirsnį).

NACIONALINIŲ AGENTŪRŲ NUSTATYTI MOBILUMO TARP PROGRAMOS ŠALIŲ IR ŠALIŲ PARTNERIŲ ANTRINIAI KRITERIJAI

Jeigu nacionalinės agentūros biudžetas konkrečiam regionui ar šaliai partnerei yra ribotas, ji gali nuspręsti taikyti vieną ar kelis iš toliau išvardytų antrinių kriterijų. Jeigu nacionalinė agentūra nusprendžia taikyti antrinius kriterijus, šis sprendimas turi būti aiškiai paviešintas iki galutinio paraiškų teikimo termino nacionalinės agentūros svetainėje.

- Kvalifikacinio arba mokslo laipsnio lygis (pvz., priimti paraiškas tik dėl vienos ar dviejų pakopų
  - bakalauro studijų, magistrantūros arba doktorantūros);
- pirmenybės teikimas tik darbuotojų arba tik studentų mobilumui;
- mobilumo laikotarpių trukmės ribojimas (pavyzdžiui, studentų mobilumo apribojimas iki 6 mėnesių arba darbuotojų mobilumo apribojimas iki 10 dienų).

DOTACIJŲ SKYRIMO MOBILUMO TARP PROGRAMOS ŠALIŲ[30]PROJEKTUI KRITERIJAI

Kokybinis vertinimas neatliekamas (kokybė jau būna įvertinta teikiant paraišką dėl ECHE arba vykstant nacionalinio mobilumo konsorciumo atrankai), todėl netaikomi jokie dotacijų skyrimo kriterijai.

Finansavimas bus skirtas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką (atlikus jos atitikties reikalavimams patikrinimą).

Didžiausia skiriamos dotacijos suma priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių ir mėnesių (dienų), dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus;

[28] Tik rekomenduojama. Atsižvelgiant į pakeistą Kotonu partnerystės susitarimą ir 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos nuostatus.
[29] Žr. šio Vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“.
[30] Mobilumas abiem kryptimis

- jeigu pareiškėjas buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais, jo ankstesnių rezultatų, susijusių su tuo, kiek mobilumo laikotarpių jis yra organizavęs, ar jis užtikrino gerą veiklos įgyvendinimo kokybę ir patikimą finansų valdymą;
- bendro nacionalinio biudžeto, skirto atitinkamam mobilumo veiksmui.

DOTACIJŲ SKYRIMO MOBILUMO TARP PROGRAMOS ŠALIES IR ŠALIES PARTNERĖS PROJEKTUI KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dotacijos paraiškos vertinamos (jeigu tinkamumo vertinimo rezultatai yra teigiami) pagal šiuos kriterijus:

Strategijos aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	Planuojamo mobilumo projekto aktualumas dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų (ir Programos šalyje, ir šalyje partnerėje) tarptautinimo strategijos požiūriu ir pagrindinės priežastys, kodėl nusprendžiama vykdyti darbuotojų ir (arba) studentų mobilumo veiklą.
Bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	Ankstesnė paraišką teikiančios organizacijos patirtis vykdant panašius projektus su šalies partnerės mokslo ir studijų institucijomis; partnerių pareigų, funkcijų ir užduočių aprašymo aiškumas.
Veiklos parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	Dalyvių atrankos priemonių išsamumas ir kokybė, jiems teikiama parama ir jų mobilumo laikotarpio pripažinimas (visų pirma šalyje partnerėje).
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	Galimas projekto poveikis dalyviams, dotacijų gavėjams, organizacijoms partnerėms vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis, priemonių, kuriomis fakultete ir institucijoje, taip pat, jei taikoma, už jų ribų, ir Programos šalyje, ir šalyje partnerėje siekiama skleisti mobilumo projekto rezultatus, kokybė.

Pareiškėjas turi paaiškinti, kaip projektas atitinka šiuos keturis kriterijus, vertindamas iš savo institucijos (arba institucijų, jeigu paraiškas pateikia konsorciumai) ir šalių partnerių institucijų perspektyvos.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, paraiškos turi būti įvertintos bent 60 balų ir gauti ne mažiau kaip 15 balų „strategijos aktualumo“ kategorijoje.

Siekiant paskirstyti turimą biudžetą kiekvienam regionui, mobilumo veikla, suplanuota su kiekviena šalimi partnere, išvardijama eilės tvarka pagal reitingą regione.

Mokslo ir studijų institucijai skiriama dotacija priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių ir mėnesių (dienų), dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus;
- šaliai arba regionui skirto biudžeto;
- geografinės pusiausvyros konkrečiame regione arba subregione.

Nacionalinė agentūra gali finansuoti mobilumo veiklą su šalimi partnere, esančia žemesnėje vietoje pagal padėtį regione, kai tai būtina geografinei pusiausvyrai tame regione užtikrinti pagal pirmiau minėtus geografinius tikslus.

Nacionalinė agentūra nėra įpareigota finansuoti tam tikros šalies partnerės prašomos mobilumo veiklos, jeigu atsižvelgiant į turimą biudžetą prašymas yra perteklinis.

Jeigu įmanoma ir pagal bendruosius išvardijimo pagal reitingą ir geografinės pusiausvyros kriterijus nacionalinė agentūra turi siekti turimą biudžetą paskirstyti kuo plačiau, kad nedominuotų mažas mokslo ir studijų institucijų skaičius. Nacionalinė agentūra turi stengtis įtraukti kuo daugiau subjektų, didinti suinteresuotųjų šalių dalyvavimą, drauge užtikrinant kokybę, geografinę pusiausvyrą arba mažiausią kritinį mobilumo projekto dydį, kad būtų galima garantuoti įvykdomumą.

KOKIA AKREDITACIJA REIKALINGA PAREIŠKĖJAMS, KAD JIE GALĖTŲ ĮGYVENDINTI ŠĮ MOBILUMO PROJEKTĄ?

„ERASMUS“ AUKŠTOJO MOKSLO CHARTIJA

Visoms Programos šalyse įsisteigusioms mokslo ir studijų institucijoms, norinčioms atskirai arba nacionalinio mobilumo konsorciumo sudėtyje dalyvauti aukštojo mokslo mobilumo projektuose, būtinai turi būti suteikta „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE). Europos Komisija per Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąją įstaigą kasmet skelbia specialų kvietimą teikti paraiškas, kuriame nustatomos išsamios sąlygos, kurių turi būti laikomasi, taip pat kokybiniai kriterijai, kurie turi būti įvykdyti, kad institucijai būtų suteikta ECHE. Šį kvietimą galima rasti vykdomosios agentūros svetainėje.

Šalyje partnerėje įsisteigusios mokslo ir studijų institucijos turi būti akredituotos atitinkamos nacionalinės akreditavimo organizacijos. Kadangi šios institucijos neatitinka reikalavimų, kad joms galėtų būti suteikta ECHE, jos su savo Programos šalimi (-imis) partnere (-ėmis) papildomai turi būti sudariusios tarpinstitucinį susitarimą, kuris apimtų ir ECHE principus.

AUKŠTOJO MOKSLO KONSORCIUMO AKREDITACIJA

Paraišką nacionalinio mobilumo konsorciumo vardu teikianti Programos šalies organizacija turi turėti galiojančią konsorciumo akreditaciją. Šią akreditaciją suteikia ta pati nacionalinė agentūra, kuri vertina prašymą skirti finansavimą aukštojo mokslo mobilumo projektui. Akreditavimo ir dotacijos mobilumo projektams prašymus galima pateikti vienu metu. Tačiau dotacija mobilumo projektams bus skirta tik toms mokslo ir studijų institucijoms ir organizacijoms, kurių akreditavimo procesas baigiasi sėkmingai. Konsorciumo akreditacijai gauti turi būti įvykdytos šios sąlygos:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Nacionalinį aukštojo mokslo mobilumo konsorciumą gali sudaryti šios dalyvaujančios organizacijos: ▪ mokslo ir studijų institucijos, turinčios galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (dėl išsamesnės informacijos apie chartiją žr. skirsnį „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija“ ir šio vadovo I priedą), ir ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse (žr. reikalavimus atitinkančių dalyvaujančių organizacijų pavyzdžius ankstesniame puslapyje). Visos dalyvaujančios organizacijos turi būti įsteigtos toje pačioje Programos šalyje.
Kas gali teikti paraišką?	Atlikti koordinatoriaus funkcijas ir teikti paraišką visų konsorciume dalyvaujančių organizacijų vardu gali bet kuri reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Nacionalinį mobilumo konsorciumą turi sudaryti bent trys reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos, įskaitant dvi siunčiančiąsias mokslo ir studijų institucijas. Visos nacionalinio mobilumo konsorciumo organizacijos narės turi būti nustatytos tuo metu, kai teikiama paraiška gauti konsorciumo akreditaciją.
Konsorciumo akreditacijos galiojimo trukmė	Visų iš eilės metinių kvietimų laikotarpis ir ne vėliau kaip 2020 m. kvietimas.
Kur teikti paraišką?	Paraiška teikiama šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai akreditacijos paraišką dėl birželio 1 d. prasidedančių projektų turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio Vadovo C dalį.c

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Akreditacijos paraiška bus vertinama pagal šiuos kriterijus:

Konsorciumo aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	Pasiūlymo aktualumas ▪ šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); ▪ konsorciume dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikių ir tikslų požiūriu. Kiek pasiūlymas yra tinkamas, siekiant: ▪ užtikrinti kokybiškus dalyvių mokymosi rezultatus; ▪ sustiprinti konsorciume dalyvaujančių organizacijų pajėgumą ir padidinti jų tarptautinę aprėptį; ▪ pasiekti rezultatus, kurie nebūtų pasiekti kiekvienos atskiros MSI vykdoma veikla ir kurie teiktų pridėtinę vertę ES lygmeniu.
Konsorciumo sudėties ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ užtikrinama konsorciumo sudėtis, įskaitant siunčiančiąsias mokslo ir studijų institucijas ir, jei reikia, papildomas dalyvaujančias organizacijas iš kitų socialinių ir ekonominių sektorių, turinčias reikiamą profilį, patirtį ir kompetenciją, kad projektas būtų sėkmingai įgyvendintas visais jo aspektais; ▪ konsorciumo koordinatorius turi konsorciumo ar panašios rūšies projekto valdymo patirties; ▪ gerai apibrėžtas funkcijų, pareigų ir užduočių (išteklių) paskirstymas, ir matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus dalyvavimas; ▪ yra sutelktos užduotys ir ištekliai ir kiek jais dalijamasi; ▪ yra aiškios su sutartiniais ir finansų valdymo klausimais susijusios pareigos; ▪ į konsorciumą įtraukiami nauji šio veiksmo dalyviai.
Konsorciumo veiklos parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Visų mobilumo projekto etapų (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė (pvz., priimančiųjų organizacijų suradimas, koordinavimas, informacinė, kalbinė ir kultūrinė parama, priežiūra). ▪ Dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimo, veiklos koordinavimo ir informacijos perdavimo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, veiklos su jomis koordinavimo ir informacijos perdavimo kokybė. ▪ Jei taikoma, dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Jei taikoma, mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir palankių sąlygų neturinčių asmenų skatinimo dalyvauti mobilumo veikloje priemonių tinkamumas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Veiklos, kuriai vadovauja konsorciumas, rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - institucijų, vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu kitiems subjektams nei organizacijos ar asmenys, tiesiogiai dalyvaujantys projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos, kuriai vadovauja konsorciumas, rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir partnerėse bei už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

Kad būtų atrinkti akreditacijai, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Daugiau konkrečių taisyklių ir kriterijų bei papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų prašoma prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Pareiškėjai, teikiantys paraišką dėl mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektų, paraiškos formoje turi pateikti tokią informaciją:

- studentų ir darbuotojų, kurie, kaip numatoma, dalyvaus mobilumo veikloje, skaičius;
- bendra planuojamos mobilumo veiklos trukmė.

Vadovaudamosi šia informacija, Programos šalių nacionalinės agentūros suteiks pareiškėjams dotaciją, iš kurios bus remiamas tam tikras mobilumo veiklų skaičius, kuris nėra didesnis, nei prašo pareiškėjas.

Jeigu pareiškėjas ketina organizuoti mobilumo projektus, kuriuose dalyvaus šalys partnerės, jis pateikia atskirą paraiškos formą, konkrečiai skirtą mobilumui į šalis partneres ir iš jų.

Mobilumo projektams, kuriuose dalyvauja šalys partnerės, bus suteikta atskira dotacija. Šiai veiklai skiriamai finansinei paramai taikomos tokios taisyklės:

A) VISAI MOBILUMO VEIKLAI TAIKOMOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo ir kelionės išlaidų).	Fiksuota norma	Jeigu mobilumo projektą įgyvendina Programos šalys: iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui, o nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam papildomam dalyviui. Jeigu mobilumo projektą įgyvendina Programos šalys ir šalys partnerės: 350 EUR vienam dalyviui	Pagal mobilumo projekto dalyvių skaičių.
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su specialiųjų poreikių turinčiais dalyviais	Realiosios išlaidos	100 proc. nacionalinės agentūros patvirtintų tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: atrinkus dalyvius, prašymas skirti finansinę paramą turi būti motyvuotas ir tinkamai pagrįstas specialioje paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Jeigu mobilumo projektą įgyvendina Programos šalys: dalyvių iš atokiausių regionų ir užjūrio šalių ir teritorijų didelės kelionės išlaidos vykstant iš šių regionų ir į juos.	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Didelės kelionės išlaidos: iki 80 proc. kelionės išlaidų.	Sąlyga: atrinkus dalyvius, prašymas skirti finansinę paramą turi būti motyvuotas ir tinkamai pagrįstas.

MOBILUMO ORGANIZAVIMO DOTACIJA GAVĖJUI (MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOMS ARBA KONSORCIUMAMS)

Mobilumo organizavimo dotacija – tai lėšos, iš kurių padengiamos bet kokios išlaidos, kurias institucijos patiria dėl atvykstamojo ir išvykstamojo studentų ir darbuotojų mobilumo veiklos, siekdamos, kad Programos šalyse būtų laikomasi „Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos ir ECHE principų, numatytų sudarytuose tarpinstituciniuose susitarimuose, jeigu veikloje dalyvauja šalių partnerių institucijos. Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su:

- organizacinėmis priemonėmis, kurių imamasi kartu su institucijomis partnerėmis, įskaitant vizitus pas galimus partnerius, ir kuriomis siekiama susitarti dėl tarpinstitucinių susitarimų dėl judžių dalyvių atrankos, parengimo, priėmimo ir integracijos sąlygų;
- atnaujinamų kursų katalogų teikimu tarptautiniams studentams;
- informacijos ir pagalbos teikimu studentams ir darbuotojams;
- studentų ir darbuotojų atranka;
- mokymosi susitarimų rengimu, siekiant užtikrinti visišką studentų studijų sudedamųjų dalių pripažinimą; darbuotojų mobilumo susitarimų rengimu ir pripažinimu;
- kalbiniu bei kultūriniu ir atvykstančių, ir išvykstančių studentų ir darbuotojų parengimu, vykdomu papildomai, kartu su „Erasmus+“ kalbiniu parengimu internetu (OLS);
- atvykstančių judžių dalyvių integracijos mokslo ir studijų įstaigoje palengvinimu;
- veiksmingu judžių dalyvių kuravimu ir jų priežiūros priemonių užtikrinimu;
- specialiomis priemonėmis, kuriomis siekiama užtikrinti studentų praktikos įmonėse kokybę;
- studijų sudedamųjų dalių ir susijusių kreditų pripažinimo užtikrinimu, akademinių pažymų ir diplomų priedėlių išdavimu;
- parama judžių dalyvių reintegracijai, jų įgytų naujų gebėjimų pritaikymu mokslo ir studijų institucijos ir bendramokslių ar kolegų labui.

Ir Programos šalių, ir šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja laikytis visų chartijos principų, kad būtų užtikrinamas kokybiškas mobilumas, įskaitant šiuos: „užtikrinti, kad išvykstantys judūs dalyviai būtų gerai parengti mobilumui, be kita ko, įgiję būtiną kalbos žinių lygį“ ir „teikti atvykstantiems judiems dalyviams tinkamą kalbinę paramą“. Gali būti pasinaudota institucijose esančiomis kalbų mokymo priemonėmis. Mokslo ir studijų institucijos, kurios kokybišką studentų ir darbuotojų mobilumą, įskaitant kalbinę paramą, galės užtikrinti mažesnėmis sąnaudomis (arba dėl to, kad jos yra finansuojamos iš kitų nei ES finansavimas šaltinių), turės galimybę dalį mobilumo organizavimo dotacijos panaudoti papildomai mobilumo veiklai finansuoti. Susitarime dėl dotacijos nurodomos šiuo klausimu taikomos lankstumo galimybės.

Visais atvejais dotacijos gavėjai sutartimis bus įpareigoti teikti kokybiškas paslaugas ir nacionalinės agentūros stebės ir tikrins jų rezultatus, be kita ko, atsižvelgdamos į grįžtamąjį ryšį, kurį studentai ir darbuotojai teikia pasinaudodami priemone „Mobility Tool+“ ir su kuriuo nacionalinės agentūros ir Komisija gali tiesiogiai susipažinti.

Jei mobilumo projektas vykdomas Programos šalyse, mobilumo organizavimo dotacijos suma apskaičiuojama pagal visų remiamų išvykstančių judžių dalyvių (įskaitant judžius dalyvius, kuriems iš ES lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija (stipendija), žr. toliau) ir atvykstančių įmonių darbuotojų, dėstančių mokslo ir studijų institucijoje, kuri yra dotacijos gavėja arba nacionalinio mobilumo konsorciumo narė, skaičių. Judūs dalyviai, kuriems iš ES lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija (stipendija), įskaičiuojami kaip remiami judūs dalyviai, nes jie naudojasi mobilumo sistema ir dalyvauja organizacinėje veikloje. Taigi mobilumo organizavimo parama teikiama ir šiems dalyviams.

Jei mobilumo projektas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, mobilumo organizavimo dotacija apskaičiuojama pagal remiamų mobilumo projektų dalyvių, įskaitant visus remiamus išvykstančius judžius dalyvius iš Programos šalių ir visus atvykstančius judžius dalyvius iš šalių partnerių, skaičių. Judūs dalyviai, kuriems iš ES lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija (stipendija), gali būti skaičiuojami kaip remiami judūs dalyviai, nes jie naudojasi mobilumo sistema ir dalyvauja organizacinėje veikloje. Tai netaikoma asmenims, kurie lydi dalyvius jiems dalyvaujant veikloje užsienyje, taip pat papildomai išvykstantiems mobilumo projektų dalyviams, kurių išvykimas gali būti organizuojamas perkeliant lėšas tarp biudžeto kategorijų.Nacionalinių mobilumo konsorciumų atveju visi nacionaliniai nariai šią dotaciją gali pasidalyti pagal tarpusavyje suderintas taisykles. Jeigu mobilumo projekte dalyvauja šalys partnerės ir Programos šalys, atitinkami partneriai mobilumo organizavimo dotaciją pasidalija, vadovaudamiesi dalyvaujančių institucijų suderintu visoms šalims priimtinu pagrindu.

JUDŪS DALYVIAI, KURIEMS IŠ ES LĖŠŲ SKIRIAMA NULINĖ STIPENDIJA (DOTACIJA)

Nulinę stipendiją (dotaciją) iš ES lėšų gaunantys studentai ir darbuotojai yra tie judūs dalyviai, kurie negauna ES stipendijos (dotacijos), susijusios su kelione ir pragyvenimu, bet kitais požiūriais atitinka visus studentų ir darbuotojų mobilumo kriterijus ir naudojasi visais „Erasmus+“ studentams ir darbuotojams teikiamais privalumais. Jie gali gauti regioninę, nacionalinę arba kitos rūšies stipendiją (dotaciją), kad galėtų padengti su mobilumo veikla susijusias išlaidas. Nulinę stipendiją (dotaciją) visam mobilumo laikotarpiui iš ES lėšų gaunantys judūs dalyviai įtraukiami į statistinius duomenis, pagal kuriuos apskaičiuojamas rezultatų rodiklis, naudojamas tarp šalių paskirstant ES biudžetą tiek mobilumo veiklai Programos šalyse, tiek mobilumo veiklai tarp Programos šalių ir šalių partnerių.

DALYVIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ, PARAMOS IŠLAIDOS

Specialiųjų poreikių turintis asmuo – tai galimas dalyvis, kuris dėl asmeninės fizinės, psichinės ar su sveikata susijusios būklės negaudamas papildomos finansinės paramos negalėtų dalyvauti projekte ar mobilumo veikloje. Specialiųjų poreikių turinčius studentus ir (arba) darbuotojus atrinkusios mokslo ir studijų institucijos nacionalinei agentūrai gali pateikti paraišką dėl papildomos dotacijos su jų dalyvavimu mobilumo veikloje susijusioms papildomoms išlaidoms padengti. Taigi stipendija (dotacija) specialiųjų poreikių turintiems asmenims gali būti didesnė, nei toliau nurodytos didžiausios individualios stipendijos (dotacijos) sumos. Mokslo ir studijų institucijos savo svetainėje turi apibūdinti, kokiu būdu specialiųjų poreikių turintys studentai ir darbuotojai gali prašyti tokios papildomos stipendijos (dotacijos).

Papildomas finansavimas specialiųjų poreikių turintiems studentams ir darbuotojams taip pat gali būti skiriamas iš kitų vietos, regiono ir (arba) nacionalinio lygmens šaltinių.

Specialiųjų poreikių turinčius studentus ir darbuotojus lydintys asmenys turi teisę gauti išmoką pagal realias išlaidas.

Pasirašydama „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją, kiekviena mokslo ir studijų institucija įsipareigoja visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, užtikrinti vienodas dalyvavimo ir kitas galimybes. Taigi specialiųjų poreikių turintys studentai ir darbuotojai gali naudotis parama, kurią priimančioji institucija siūlo savo vietos studentams ir darbuotojams.

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Išimtinėmis didelėmis kelionės išlaidomis gali būti laikomos tik teisę gauti įprastų kelionių finansavimą turinčių dalyvių išlaidos:

mobilumo projektų dotacijų gavėjams bus leidžiama prašyti papildomo finansavimo išimtinėms dalyvių kelionės išlaidoms biudžeto eilutėje „išimtinės išlaidos“ (iki 80 proc. kelionės išlaidų). Tai būtų leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai galės pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuota norma už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Be ES dotacijos arba vietoj ES dotacijos (judžių dalyvių, kuriems iš ES lėšų skiriama nulinė stipendija (dotacija), atveju) studentai ir darbuotojai gali gauti regiono, nacionalinę ar bet kokios kitos rūšies stipendiją (dotaciją), kurią skiria kita nei nacionalinė agentūra organizacija (pvz., ministerija arba regiono valdžios institucijos). Šios rūšies dotacijoms, kurios skiriamos iš kitokių nei ES biudžetas finansavimo šaltinių, šiame dokumente nustatytos sumos ir mažiausios bei didžiausios sumų intervalai netaikomi.

B) DOTACIJOMIS TEIKIAMA PARAMA STUDENTŲ MOBILUMO VEIKLAI

Studentai gali gauti ES stipendiją (dotaciją), kuria naudodamiesi galėtų padengti savo kelionės ir pragyvenimo studijų ar praktikos užsienyje laikotarpiu išlaidas. Šias sumas pagal susitarimą su nacionalinėmis institucijomis nustato nacionalinės agentūros ir (arba) mokslo ir studijų institucijos, remdamosi toliau apibūdintais objektyviais ir skaidriais kriterijais. Tikslios sumos bus skelbiamos nacionalinių agentūrų ir mokslo ir studijų institucijų svetainėse.

Programos šalys suskirstomos į šias tris grupes:

1 grupė **Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos didžiausios**	Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija
2 grupė **Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos vidutinės**	Austrija, Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Graikija, Ispanija, Nyderlandai, Malta, Portugalija
3 grupė **Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos mažiausios**	Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Turkija, Vengrija

MOBILUMAS PROGRAMOS ŠALYSE – 1 KRITERIJUS. STUDENTO SIUNČIANČIOJI IR PRIIMANČIOJI ŠALYS

Studentams skiriamos ES stipendijos dydis priklauso nuo jų mobilumo srauto, t. y.:

- mobilumo veiklos, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios, atveju, studentai gauna ES stipendiją (dotaciją), numatytą vidutiniame stipendijų intervale;
- mobilumo veiklos, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės, atveju, studentai gauna ES stipendiją (dotaciją), numatytą didesniame stipendijų intervale;
- mobilumo veiklos, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės, atveju, studentai gauna ES stipendiją (dotaciją), numatytą mažesniame stipendijų intervale;

Nacionalinių agentūrų apibrėžiamos sumos nustatomos vadovaujantis toliau nurodytais mažiausios ir didžiausios sumų intervalais.

- Vidutinio intervalo ES stipendija:vidutinis intervalas (**220–470 EUR** per mėnesį) taikomas mobilumo veiklai, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios: a) iš 1-os grupės šalies į kitą tos grupės šalį, b) iš 2-os grupės šalies į kitą tos grupės šalį ir c) iš 3-ios grupės šalies į kitą tos grupės šalį.
- Didesnio intervalo ES stipendija:atitinka nacionalinės agentūros taikomą vidutinį intervalą, pridėjus ne mažiau nei 50 EUR, ir sudaro **270–520 EUR** per mėnesį. Šis intervalas taikomas mobilumo veiklai, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės: a) iš 2-os grupės į 1-os grupės šalis ir b) iš 3-ios grupės į 1-os ar 2-os grupių šalis.
- Mažesnio intervalo ES stipendija:atitinka nacionalinės agentūros taikomą vidutinį intervalą, atėmus ne mažiau nei 50 EUR, ir sudaro **170–420 EUR** per mėnesį. Šis intervalas taikomas mobilumo veiklai, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės: a) iš 1-os grupės į 2-os ir 3-os grupių šalis ir b) iš 2-os grupės į 3-os grupės šalis.

Nustatydamos sumas, kurias dotacijų gavėjai turi taikyti savo šalyje, nacionalinės agentūros atsižvelgia į du konkrečius kriterijus:

- kitų bendro finansavimo iš vietos, regiono ar nacionalinio lygmens privačių organizacijų arba valstybės įstaigų lėšų, kuris papildytų ES dotaciją, šaltinių buvimą ir lygmenį;
- bendrą studentų, ketinančių studijuoti arba dalyvauti mokymo veikloje užsienyje, paklausos lygį.

Nacionalinės agentūros gali nuspręsti savo mokslo ir studijų institucijoms sudaryti galimybes veikti lanksčiai ir nacionaliniu lygmeniu nustatyti intervalus, o ne sumas. Tai turėtų būti paremta pagrįstomis priežastimis, pavyzdžiui, šalyse, kuriose bendras finansavimas yra prieinamas regiono ar institucijos lygmeniu.

MOBILUMAS PROGRAMOS ŠALYSE – 2 KRITERIJUS. PAPILDOMA PARAMA SPECIALIOMS TIKSLINĖMS GRUPĖMS, VEIKLAI IR SIUNČIANČIOSIOMS ŠALIMS (REGIONAMS)

Palankių sąlygų neturintys studentai (išskyrus specialiųjų poreikių turinčius studentus)

Nacionalinės valdžios institucijos ir nacionalinės agentūros, atsakingos už programos „Erasmus+“ įgyvendinimą konkrečioje Programos šalyje, gali drauge nuspręsti (turėdamos omenyje galimybę sutikti arba atsisakyti ir atsižvelgdamos į nacionaliniu lygmeniu jau suteiktą paramą), kad visos jų šalies mokslo ir studijų institucijos iš savo ES dotacijos skiriamų pragyvenimo lėšų dalyviams bendrą sumą, skiriamą palankių sąlygų neturintiems studentams (įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio siekiančius asmenis ir migrantus), turėtų padidinti **100–200 EUR per mėnesį**. Tikslią bendrą sumą per mėnesį ir taikytinus kriterijus nacionaliniu lygmeniu turėtų nustatyti nacionalinės valdžios institucijos.

Praktiką atliekantys studentai

Praktiką atliekantys studentai iš ES dotacijos turi gauti papildomą **100–200 EUR per mėnesį** priemoką. Tikslų lygį nustato nacionalinės agentūros ir (arba) mokslo ir studijų institucijos, atsižvelgdamos į paklausos lygį ir bendro finansavimo šios rūšies mobilumo veiklai lygį. Visais atvejais visiems tos pačios mokslo ir studijų institucijos studentams turėtų būti skirta tokio pat lygio priemoka, neatsižvelgiant į jokias priemokas ir (arba) nepiniginę paramą, kurią studentas gali gauti iš priimančiosios įmonės. Praktiką atliekantiems palankių sąlygų neturintiems studentams ši priemoka netaikoma, nes jie turi teisę gauti tik vieną iš priemokų – didesniąją, o šiuo atveju priemoka palankių sąlygų neturintiems studentams yra didesnė nei priemoka praktiką atliekantiems studentams.

Studentai iš atokiausių Programos šalių ir regionų bei užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT)

Atsižvelgiant į apribojimus, kuriuos lemia atokumas nuo kitų Programos šalių, studentams iš atokiausių regionų, Kipro, Islandijos, Maltos ir užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) skiriamos šios didesnės pragyvenimo lėšų sumos:

Iš	Į	Suma
Atokiausių regionų, Kipro, Islandijos, Maltos, užjūrio šalių ir teritorijų	1-os grupės šalis	770 EUR per mėnesį
	2-os grupės šalis	720 EUR per mėnesį
	3-os grupės šalis	670 EUR per mėnesį

Siekiant padėti studentams iš šių šalių padengti savo kelionės išlaidas, be pirmiau minėtų pragyvenimo lėšų sumų, jiems bus skirtos toliau nurodytos papildomos paramos sumos.

Kelionių atstumai[31]	Suma
10–99 km	20 EUR vienam dalyviui
100–499 km	180 EUR vienam dalyviui
500–1 999 km	275 EUR vienam dalyviui
2 000–2 999 km	360 EUR vienam dalyviui
3 000–3 999 km	530 EUR vienam dalyviui
4 000–7 999 km	820 EUR vienam dalyviui
8 000 km ar daugiau	1500 EUR vienam dalyviui

Priemokos praktiką atliekantiems arba palankių sąlygų neturintiems asmenims šiuo atveju nebūtų taikomos.

Mokslo ir studijų institucijų nustatomas finansinės paramos lygis

Nustatydamos normas ir (arba) savo institucijoje taikydamos ES normas, mokslo ir studijų institucijos visais atvejais privalės paisyti šių principų ir kriterijų:

- institucijoms nustatytos normos išlieka tokios pačios per visą mobilumo projekto trukmės laikotarpį. Tame pačiame projekte negalima sumažinti arba padidinti dotacijų lygio.
- normos turi būti nustatytos ir (arba) taikomos objektyviai ir skaidriai, atsižvelgiant į visus apibūdintus principus ir metodiką (t. y. atsižvelgiant į mobilumo srautą, taip pat į papildomą specialųjį finansavimą);
- visiems studentams, vykstantiems į tos pačios grupės šalis vykdyti tos pačios rūšies mobilumo veiklą – studijuoti arba atlikti praktiką, turi būti skiriama tokio pat lygio stipendija (išskyrus palankių sąlygų neturinčius studentus arba specialiųjų poreikių turinčius studentus).

[31] Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt). Apskaičiuojant ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, turi būti atsižvelgiama į kelionės į vieną pusę atstumą.

MOBILUMAS TARP PROGRAMOS ŠALIŲ IR ŠALIŲ PARTNERIŲ:

Pragyvenimo lėšų sumos skaičiuojamos taip:

Iš	Į	Suma
Reikalavimus atitinkančių šalių partnerių	1-os grupės Programos šalis	900 EUR per mėnesį
	2-os grupės Programos šalis	850 EUR per mėnesį
	3-os grupės Programos šalis	800 EUR per mėnesį
Programos šalių	Šalis partneres	700 EUR per mėnesį

Be to, studentams, vykstantiems į šalis partneres ar atvykstantiems iš šių šalių, bus skirtos tokios papildomos paramos sumos kelionės išlaidoms padengti:

Kelionių atstumai[32]	Suma
10–99 km	20 EUR vienam dalyviui
100–499 km	180 EUR vienam dalyviui
500–1 999 km	275 EUR vienam dalyviui
2 000–2 999 km	360 EUR vienam dalyviui
3 000–3 999 km	530 EUR vienam dalyviui
4 000–7 999 km	820 EUR vienam dalyviui
8 000 km ar daugiau	1500 EUR vienam dalyviui

C) DOTACIJOMIS TEIKIAMA PARAMA DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

ES dotacija, kaip parama kelionės išlaidoms ir pragyvenimo išlaidoms buvimo užsienyje laikotarpiu padengti, darbuotojams skiriama tokia tvarka:

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[33]. Apskaičiuojant ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, turi būti atsižvelgiama į kelionės į vieną pusę atstumą[34].
			Kai kelionės atstumas 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui	

[32] Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt). Apskaičiuojant ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, turi būti atsižvelgiama į kelionės į vieną pusę atstumą.

[33] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

[34] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui	
Pragyvenimo lėšos dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių pragyvenimu vykdant veiklą	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A1.1, jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių, arba A1.2, jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, vienam dalyviui per dieną + 15–60-ą veiklos dieną: 70 proc. A1.1, jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių, arba A1.2, jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

A LENTELĖ. PRAGYVENIMO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Sumos priklauso nuo priimančiosios šalies. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Nustatydamos sumas, kurias dotacijų gavėjai turi taikyti savo šalyje, nacionalinės agentūros pagal susitarimą su nacionalinėmis institucijomis atsižvelgia į šiuos du konkrečius kriterijus:

- kitų bendro finansavimo iš vietos, regiono ar nacionalinio lygmens privačių organizacijų arba valstybės įstaigų lėšų, kuris papildytų ES dotaciją, šaltinių buvimą ir lygmenį;
- bendrą darbuotojų, kurie planuoja mokyti ar dalyvauti mokymo veikloje užsienyje, paklausos lygį.

Visoms to paties intervalo paskirties šalims turėtų būti taikomas toks pat procentinis išmokų dydis. Skirti tokią pat sumą vykstantiems į visas paskirties šalis nėra įmanoma.

Priimančioji šalis	**Darbuotojai iš Programos šalių**	**Darbuotojai iš šalių partnerių**
	Nuo mažiausios iki didžiausios sumos (per dieną)	**Suma (per dieną)**
	A1.1	**A1.2**
Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	80-180	180
Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	70-160	160
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Turkija, Vengrija	60-140	140
Šalys partnerės	180	Netinkama finansuoti

Kai mobilumo veikloje dalyvauja tik Programos šalys, nacionalinės agentūros gali nuspręsti savo mokslo ir studijų institucijoms sudaryti galimybes lanksčiai veikti ir nacionaliniu lygmeniu nustatyti intervalus, o ne sumas. Tai turėtų būti paremta pagrįstomis priežastimis, pavyzdžiui, šalyse, kuriose bendras finansavimas yra prieinamas regiono ar institucijos lygmeniu. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros ir mokslo ir studijų institucijų svetainėse.

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Organizacijos gali teikti paraiškas dėl PM įstaigose besimokančių asmenų ir organizacijų darbuotojų mobilumo projektų dviem būdais:

- Bet kuri reikalavimus atitinkanti organizacija gali kreiptis dėl finansavimo PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektams be „Erasmus+“ PM mobilumo chartijos.
- Organizacija, turinti įrodomos patirties ir galiojančią „Erasmus+“ PM mobilumo chartiją, gali naudotis paspartinta procedūra norėdama pateikti paraišką dėl finansavimo PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektams su „Erasmus+“ PM mobilumo chartija.

Tinkamumo ir dotacijų skyrimo kriterijai, taikomi šiems dviem paraiškų teikimo būdams, yra aprašyti toliau šiame dokumente, atitinkamuose šio veiksmo skirsniuose.

PROGRAMA „ERASMUSPRO“ – PM ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ABSOLVENTŲ ILGALAIKEI MOBILUMO VEIKLAI REMTI

2016 m. gruodžio mėn. komunikatu „Investicijos į Europos jaunimą“ buvo pradėta iniciatyva „ErasmusPro“, kuria siekiama padidinti profesinio mokymo įstaigų moksleivių ir darbuotojų, įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis arba absolventus, ilgalaikį mobilumą užsienyje. Programa „ErasmusPro“ atsiliepiama į Europos Parlamento, taip pat įmonių ir kitų PM srities suinteresuotųjų subjektų raginimus ilgalaike mokomąja praktika užsienyje pagerinti PM kokybę ir patrauklumą bei PM įstaigose besimokančių asmenų galimybes įsidarbinti.

Mobilumas profesinio mokymo tikslais akivaizdžiai padeda jaunimui praplėsti akiratį, įgyti socialinių, profesinių ir universaliųjų įgūdžių, ugdyti novatoriškumą ir iniciatyvumą bei Europos pilietiškumo jausmą. Tai galimybė pagerinti dalyvaujančių organizacijų (tiek PM paslaugų teikėjų, tiek įmonių) darbą, nes sukuriamos tvarios tarptautinimo strategijos, o įmonėms padedama rasti reikiamų įgūdžių turinčių žmonių ir taip padidinti savo konkurencingumą. Ilgalaikė praktika užsienyje duoda didelės naudos besimokantiems asmenims: jie įgyja su konkrečiu darbu susijusių įgūdžių ir geriau išmoksta užsienio kalbą, susipažįsta su kitos šalies kultūra ir darbo aplinka. Tai gerokai padidina jų galimybes įsidarbinti.

Pagal PM mobilumo projektą gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS:

- Mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių.
- Ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių.

Šioje veikloje gali dalyvauti profesinio mokymo organizacijose (paslaugų teikėjose) besimokantys asmenys (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis). Siekiant padidinti PM įstaigose besimokančių asmenų galimybes įsidarbinti ir padėti jiems lengviau pereiti į darbo rinką, dalyvauti šioje veikloje taip pat leidžiama absolventams (nepraėjus 12 mėnesių po baigimo)[35]. Ši veikla gali būti darbas visą darbo dieną, kai besimokančius asmenis priima įmonė ar kita atitinkama organizacija, arba veikla PM paslaugų teikėjo įstaigoje (mokykloje, institute arba kitoje organizacijoje, teikiančioje profesinio mokymo paslaugas), siūlančioje mokymosi mokykloje ir aktyvaus mokymosi darbo vietoje (praktikos) derinį. Ilgalaikio mobilumo („ErasmusPro“) atveju priimančioji organizacija gali būti PM paslaugų teikėjas, tačiau veikla turi turėti aiškų darbu grindžiamo mokymosi (paprastai praktikos įmonėje) elementą.

Kiekviena mobilumo veikla organizuojama remiantis kokybės sistema, kurią siunčiančioji ir priimančioji organizacijos iš anksto suderina siekdamos užtikrinti aukštą veiklos kokybės lygį, taip pat suderina dalyvių Mokymosi susitarimus.

Mokymosi rezultatai oficialiai pripažįstami ir patvirtinami institucijos lygmeniu, o mokymosi programos turinys tinkamai suderinamas siekiant užtikrinti, kad mobilumo laikotarpis užsienyje derėtų su gamybinę praktiką atliekančio asmens (pameistrio) arba PM įstaigos mokinio mokymosi programa.

Pagal „ErasmusPro“ galima finansuoti trumpus darbuotojų išankstinio planavimo vizitus (IPV) siunčiant juos į priimančiąsias organizacijas (PM paslaugų teikėjų įstaigas ir (arba) įmones), siekiant palengvinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, geriau pasirengti mobilumui ir užtikrinti aukštą kokybę.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- Mokymo vizitai: šia veikla PM paslaugų teikėjų įstaigų darbuotojams sudaroma galimybė mokyti užsienio PM įstaigoje partnerėje. Ja įmonių darbuotojams taip pat sudaroma galimybė mokyti PM paslaugų teikėjo įstaigoje užsienyje.
- Darbuotojų mokymas: šia veikla palaikomas PM įstaigų darbuotojų profesinis tobulėjimas jiems tam tikrą laikotarpį užsienyje atliekant mokomąją praktiką arba stebint darbą kokioje nors įmonėje ar kito PM paslaugų teikėjo įstaigoje.

Pagal programą „Erasmus+“ remiami darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais projektai:

- kurie atitinka dalyvaujančių organizacijų strateginį požiūrį (kuriuo siekiama modernizuoti jų misiją ir suteikti jai tarptautinį matmenį);
- kurie atitinka aiškiai nustatytus darbuotojų tobulinimosi poreikius, kuriuos įgyvendinant taikomos tinkamos atrankos, parengimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės;
- kuriuose užtikrinama, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti, ir užtikrinama, kad mokymosi rezultatai būtų skleidžiami ir plačiai naudojami organizacijoje.

Tokia veikla taip pat suteikia PM įstaigų darbuotojams galimybių įgyti kompetencijų, padėsiančių tenkinti mokinių, kilusių iš socialiai remtinų šeimų, poreikius. Atsižvelgiant į nūdienos aplinkybes dėl jaunų migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų, ypač daug dėmesio bus skiriama remiant projektus, kuriais siekiama rengti PM įstaigų darbuotojus tokiose srityse kaip pabėgėlių vaikų mokymas, tarpkultūrinės klasės, mokiniams skirtas antrosios kalbos mokymas, tolerancija ir įvairovė klasėje.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- Paraišką teikianti organizacija yra atsakinga už mobilumo projekto paraiškos teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą bei ataskaitos teikimą. Pareiškėjas gali būti konsorciumo koordinatorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių nacionaliniam mobilumo konsorciumui, kuris skirtas siųsti PM įstaigose besimokančius asmenis ir darbuotojus vykdyti veiklą užsienyje. Nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius taip pat gali, tačiau neprivalo veikti kaip siunčiančioji organizacija.

[35] Tose šalyse, kuriose absolventai privalo atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą po mokslų baigimo, absolventų tinkamumo laikotarpis bus pailgintas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

- Siunčiančioji organizacija: ji atsakinga už PM įstaigose besimokančių asmenų ir (arba) tų įstaigų darbuotojų atranką ir jų siuntimą į užsienį.
- Priimančioji organizacija: ji atsakinga už užsienio PM įstaigose besimokančių asmenų ir (arba) tų įstaigų darbuotojų priėmimą ir jų veiklos programos parengimą arba pasinaudojanti tų PM įstaigų darbuotojų vykdoma mokymo veikla.
- Tarpinė organizacija: tai organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityje, kuri nėra siunčiančioji organizacija, tačiau turima kompetencija leidžia jai teikti pagalbą administracinėms procedūroms atlikti siunčiant PM paslaugų teikėjus, spręsti praktinius klausimus, derinti gamybinę praktiką atliekančių asmenų ar besimokančių asmenų profilius su įmonių poreikiais, jei organizuojama mokomoji praktika, ir rengti dalyvius. Jei tarpinė organizacija yra nacionalinio mobilumo konsorciumo partnerė, jos indėlį reikia aiškiai apibrėžti projekto paraiškoje. Jei tarpinė organizacija nedalyvauja nacionaliniame mobilumo konsorciume, paraiškas pateikusioms organizacijoms ypač rekomenduojama oficialiai apibrėžti teisių ir įpareigojimų rinkinį, reikalingą bendradarbiaujant su tokiomis tarpinėmis organizacijomis.

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su besimokančiais asmenimis ir (arba) darbuotojais iki mobilumo laikotarpio pradžios turi būti susitarusios dėl veiklos, kurią vykdys besimokantys asmenys (mokymosi susitarime) arba darbuotojai (mobilumo susitarime). Šiuose susitarimuose apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai, pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos ir išvardijamos kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

PM įstaigose besimokantys asmenys, pagal mobilumo projektą išvykstantys į užsienį 19 dienų ar ilgiau, turi teisę gauti kalbinę paramą. Programos laikotarpiu laipsniškai diegiama internetinė kalbinė parama. Europos Komisija reikalavimus atitinkantiems dalyviams sudaro galimybę ja pasinaudoti, kad būtų įvertintos jų užsienio kalbos žinios ir prireikus pasiūlytas tinkamiausias būdas mokytis kalbos prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu (išsamesnę informaciją žr. šio vadovo I priede).

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS BE „ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJOS

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo PM srityje projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkanti veikla	Pagal mobilumo PM srityje projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla: ▪ Mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių. ▪ Ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių ▪ darbuotojų mokymo (dėstymo) vizitai užsienyje; ▪ darbuotojų mokymas užsienyje.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujanti organizacija gali būti: ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti profesinio mokymo srityje (vadinamam PM paslaugų teikėju) (arba jos filialas (padalinys)), arba ▪ bet kokia valstybinė arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje (įmonė) Tokios organizacijos, pvz., gali būti: ▪ profesinė mokykla arba mokymo centras; ▪ valstybinė arba privati mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ mokslinių tyrimų institutas; ▪ fondas; ▪ mokykla,institutas, švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant suaugusiųjų švietimą); ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; ▪ įstaiga, atsakinga už profesinio mokymo srities politiką. Kiekviena organizacija turi būti įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje
Kas gali teikti paraišką?	▪ PM paslaugų teikėjas (arba jo filialas (padalinys)), siunčiantis besimokančius asmenis ir darbuotojus į užsienį; ▪ nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti
Dalyvaujančių organizacijų skaičiu	Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių. Jei projektus teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas, visi konsorciumo nariai turi būti įsikūrę toje pačioje Programos šalyje ir turi būti nurodyti tuo metu, kai teikiama paraiška dotacijai gauti. Konsorciumą turi sudaryti bent trys PM paslaugų teikėjai.
Projekto trukmė	Nuo vienų iki dvejų metų. Teikdamas paraišką pareiškėjas turi pasirinkti trukmę pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią planuojama vykdyti, rūšį.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).** **Galimas papildomas terminas:** ▪ Jei lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove numatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros informuos apie šią galimybę savo svetainėse. ▪ Jei organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai privalo pateikti dotacijų paraiškas iki **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriterijai	PM paslaugų teikėjas (arba jo filialas ar padalinys) arba nacionalinis mobilumo konsorciumas kiekvienoje atrankoje gali teikti paraišką tik kartą. Tačiau PM paslaugų teikėjas gali dalyvauti keliuose atskiruose paraiškas tuo pat metu teikiančiuose nacionaliniuose mobilumo konsorciumuose arba juos koordinuoti.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	▪ Mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko. ▪ Ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko.

Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	PM įstaigose besimokantys asmenys (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis), į kurių mokymo programą paprastai įtraukiamas mokymasis darbo vietoje, gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. PM įstaigų mokinius užsienyje lydintys asmenys. Šioje veikloje taip pat gali dalyvauti PM paslaugų teikėjo absolventai (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis). Absolventai turi atlikti mokomąją praktiką užsienyje per 12 mėnesių nuo mokslo baigimo. Tose šalyse, kuriose absolventai privalo atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą po abitūros, absolventų tinkamumo laikotarpis bus pailgintas tiek, kiek trunka ta tarnyba.
Kiti kriterijai	**Išankstinio planavimo vizitas (IPV)** Kalbant apie projektus, susijusius su „ErasmusPro“ veikla, pareiškėjas gali paprašyti išankstinio planavimo vizitų (IPV), kuriuos vykdo darbuotojai, dalyvaujantys organizuojant „ErasmusPro“ veiklą ir susiję darbo santykiais su siunčiančiąja organizacija arba konsorciumo nariu (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai ir kt.). Vykdant IPV turi būti laikomasi šių tinkamumo kriterijų: ▪ trukmė – ne daugiau kaip 3 darbo dienos, neįskaitant kelionės laiko; ▪ vienas IPV taikomas tik vienam dalyviui; ▪ vienoje priimančiojoje organizacijoje galima atlikti tik vieną IPV.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Už profesinį mokymą atsakingi darbuotojai (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai, administracines arba profesinio orientavimo funkcijas atliekantys darbuotojai ir t. t.), dirbantys siunčiančiojoje (-iose) organizacijoje (-ose), bei kiti darbuotojai, dalyvaujantys organizacijos strateginėje plėtroje. Kalbant apie mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose taip pat gali dalyvauti įmonių, viešojo sektoriaus ir (arba) pilietinės visuomenės organizacijų atstovai. Be to, rengiant mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose gali dalyvauti kitų Programos šalių įmonėse dirbantys specialybės dalykų mokytojai, kurie yra pakviesti dėstyti paraišką pateikusiose PM organizacijose ir (ar) konsorciumo organizacijose, jei taikoma.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	Projekto aktualumas / atitiktis: - šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikių ir tikslų požiūriu, pirmiausia atsižvelgiant į tai, kas nurodyta europiniame plėtros plane. Kiek projekte numatytas ilgalaikis mobilumas („ErasmusPro“). Kiek projektas yra tinkamas: - kokybiškiems dalyvių mokymosi rezultatams pasiekti; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumui ir tarptautinei aprėpčiai didinti.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų))	▪ Visų siūlomo projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos). ▪ Ilgalaikio mobilumo („ErasmusPro“) įgyvendinimo planavimo aiškumas ir įgyvendinamumas, jei taikoma. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Paraišką pateikusios organizacijos europinio plėtros plano kokybė. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Jei taikoma, dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis suinteresuotomis šalimis ir informacijos perdavimo joms kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų))	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Kiek projektu skatinamas ilgalaikis mobilumas („ErasmusPro“) kuriant tvarų tarptautinį bendradarbiavimą ir pripažinimo struktūras, jei taikoma

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

DOTACIJOS SKYRIMAS

Didžiausia atrinktiems projektams skiriamos dotacijos suma priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių, dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus ir trukmės;
- kiek projektas susijęs su ilgalaikiu mobilumu, kurio trukmė 3–12 mėnesių („ErasmusPro“);
- jei pareiškėjas buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais, jo ankstesni rezultatai, susiję su tuo, kiek mobilumo laikotarpių jis yra organizavęs, ar jis užtikrino gerą veiklos įgyvendinimo kokybę ir patikimą finansų valdymą;
- bendras nacionalinis biudžetas, skirtas atitinkamam mobilumo veiksmui.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

MOBILUMO VEIKLOS DALYVIAI

Mobilumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti papildomo finansavimo dalyvių kelionės išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 proc. tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“). Tai bus leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengia bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

PM ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS SU „ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJA

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo PM srityje projektas su „Erasmus+“ mobilumo chartija turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	▪ Individualios organizacijos arba konsorciumai, įsteigti Programos šalyje, kuriems suteikta „Erasmus+“ PM mobilumo chartija[36].
Reikalavimus atitinkanti veikla	Pagal mobilumo PM srityje projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla: ▪ mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių; ▪ ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir įmonėse užsienyje, 3–12 mėnesių („ErasmusPro“); ▪ darbuotojų mokymo (dėstymo) vizitai užsienyje; ▪ darbuotojų mokymas užsienyje.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių. Jei projektus teikia nacionaliniai mobilumo konsorciumai, kuriems yra suteikta „Erasmus+“ PM mobilumo chartija, siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi būti iš skirtingų Programos šalių.
Projekto trukmė	Nuo vienų iki dvejų metų. Pareiškėjas privalo pasirinkti projekto trukmę paraiškos pateikimo etape.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).** **Galimas papildomas terminas**: Jei lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove numatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros informuos apie šią galimybę savo svetainėse. Jei organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai privalo pateikti dotacijų paraiškas iki **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip pateikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	PM paslaugų teikėjas arba nacionalinis mobilumo konsorciumas kiekvienoje atrankoje paraišką gali teikti tik kartą. Tačiau PM paslaugų teikėjas gali dalyvauti keliuose atskiruose paraiškas tuo pat metu teikiančiuose nacionaliniuose mobilumo konsorciumuose arba juos koordinuoti.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	▪ Mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko. ▪ Ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko.

[36] Daugiau informacijos apie chartiją žr. skirsnyje „„Erasmus+“ PM mobilumo chartija“ ir šio vadovo I priede.

Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	PM įstaigose besimokantys asmenys (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis), į kurių mokymo programą paprastai įtraukiamas mokymasis darbo vietoje, gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. PM įstaigų mokinius užsienyje lydintys asmenys. Šioje veikloje taip pat gali dalyvauti PM paslaugų teikėjo absolventai (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis). Absolventai turi atlikti mokomąją praktiką užsienyje per 12 mėnesių nuo mokslo baigimo. Tose šalyse, kuriose absolventai privalo atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą po abitūros, absolventų tinkamumo laikotarpis bus pailgintas tiek, kiek trunka ta tarnyba.
Kiti kriterijai	**Išankstinio planavimo vizitas (IPV)** Kalbant apie projektus, susijusius su „ErasmusPro“ veikla, pareiškėjas gali paprašyti išankstinio planavimo vizitų (IPV), kuriuos vykdo darbuotojai, dalyvaujantys organizuojant „ErasmusPro“ veiklą ir susiję darbo santykiais su siunčiančiąja organizacija arba konsorciumo nariu (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai ir kt.). Vykdant IPV turi būti laikomasi šių tinkamumo kriterijų: ▪ trukmė – ne daugiau kaip 3 darbo dienos, neįskaitant kelionės laiko; ▪ vienas IPV taikomas tik vienam dalyviui; ▪ vienoje priimančiojoje organizacijoje galima atlikti tik vieną IPV.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Už profesinį mokymą atsakingi darbuotojai (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai, administracines arba profesinio orientavimo funkcijas atliekantys darbuotojai ir t. t.), dirbantys siunčiančiojoje (-iose) organizacijoje (-ose), bei kiti darbuotojai, dalyvaujantys organizacijos strateginėje plėtroje. Kalbant apie mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose taip pat gali dalyvauti įmonių, viešojo sektoriaus ir (arba) pilietinės visuomenės organizacijų atstovai. Be to, rengiant mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose gali dalyvauti kitų Programos šalių įmonėse dirbantys specialybės dalykų mokytojai, kurie yra pakviesti dėstyti paraišką pateikusiose PM organizacijose ir (arba) konsorciumo organizacijose, jei taikoma.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. **šio vadovo C dalyje**.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI, TAIKOMI ORGANIZACIJŲ, KURIOMS SUTEIKTA PM MOBILUMO CHARTIJA, TEIKIAMOMS PARAIŠKOMS

Kokybinio vertinimo neatliekama (kokybė buvo įvertinta teikiant paraišką dėl pačios PM mobilumo chartijos), ir dėl to nėra nustatyta jokių dotacijų skyrimo kriterijų.

Finansavimas bus skiriamas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką (atlikus jos atitikties reikalavimams patikrinimą).

Didžiausia skiriamos dotacijos suma priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių ir mėnesių (dienų), dėl kurių teikiama paraiška, skaičius;
- kiek projektas susijęs su ilgalaikiu mobilumu, kurio trukmė 3–12 mėnesių („ErasmusPro“);
- jei pareiškėjas buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais, jo ankstesni rezultatai, susiję su tuo, kiek mobilumo laikotarpių jis yra organizavęs, ar jis užtikrino gerą veiklos įgyvendinimo kokybę ir patikimą finansų valdymą;

- bendras nacionalinis biudžetas, skirtas atitinkamam mobilumo veiksmui.

KOKIA AKREDITACIJA REIKALINGA PAREIŠKĖJAMS ŠIAM MOBILUMO PROJEKTUI ĮGYVENDINTI?

„ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJA

„Erasmus+“ PM mobilumo chartija siekiama patobulinti europines tarptautinimo strategijas PM srityje ir užtikrinti jų tvarumą, taip gerinant tarptautinio PM mobilumo kokybę ir didinant projektų skaičių. Kvietimai teikti paraiškas dėl PM mobilumo chartijos suteikimo kasmet skelbiami nacionalinių agentūrų svetainėse.

PM mobilumo chartija užtikrina galimybę organizacijoms, kurioms suteikiama chartija, paraiškas dėl PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektų pagal 1 pagrindinį veiksmą teikti supaprastinta tvarka.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Mobilumo projektų dotacijų gavėjams bus leidžiama prašyti finansinės pagalbos dalyvių išimtinėms kelionės išlaidoms iš atokiausių regionų ir užjūrio šalių bei teritorijų arba į jas, biudžeto eilutėje „išimtinės išlaidos“ (ne daugiau kaip iki 80 proc. kelionės išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“). Tai bus leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengia bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

A) VISAI MOBILUMO VEIKLAI TAIKOMOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Kalbant apie „ErasmusPro“ veiklą, išankstinio planavimo vizito (IPV) kelionės išlaidos, jei taikoma.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[37]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi

[37] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

			4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą[38].
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo išlaidų), įskaitant pasirengimą (pedagoginį, kultūrinį, kalbinį), dalyvių priežiūrą ir paramą mobilumo laikotarpiu, mokymosi rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą.	Fiksuota norma	Iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui + nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR kiekvienam papildomam dalyviui.	Pagal dalyvių skaičių.
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Kišenpinigiai dalyviams“).	Realiosios išlaidos	Iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Papildomos išlaidos mažiau galimybių turinčių besimokančių asmenų dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių ir lydinčių asmenų kelionės išlaidų ir pragyvenimo lėšų). Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

B) PAPILDOMAS FINANSAVIMAS, TAIKOMAS PM ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kišenpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, pragyvenimu vykdant veiklą.	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A2.1 vienam dalyviui per dieną. + nuo 15-os veiklos dienos ir iki 12 mėn.: 70 proc. A2.1 sumos vienam dalyviui per dieną[39]	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus.
	Kalbant apie „ErasmusPro“ veiklą, išlaidos, susijusios su darbuotojų, dalyvaujančių		A2.2 vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės

[38] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[39] Jei yra lydinčiųjų asmenų, taikomi PM įstaigų darbuotojų tarifai. Žr. C skirsnio „Papildomas finansavimas, taikomas PM įstaigų darbuotojų mobilumui“ biudžeto eilutę „Kišenpinigiai dalyviams“. Išskirtiniais atvejais, jei lydintysis asmuo turi būti užsienyje ilgiau kaip 60 dienų, papildomos pragyvenimo išlaidos, viršijančios 60 dienų laikotarpį, bus dengiamos pagal biudžeto eilutę „Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos“.

	išankstinio planavimo vizite (IPV), pragyvenimu, jei taikoma.			dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Kalbinio parengimo išlaidos	Išlaidos, susijusios su dalyviams siūloma – prieš išvykimą ar veiklos metu – parama siekiant pagerinti kalbos, kuria jie savo veiklos laikotarpiu studijuos ar bus mokomi, žinias.	Fiksuota norma	Tik veiklai, trunkančiai nuo 19 dienų iki 12 mėn.: 150 EUR kiekvienam dalyviui, kuriam reikalinga kalbinė parama.	Sąlyga: pareiškėjai turi paprašyti paramos mokytis kalbos, kuria bus vykdoma veikla, remdamiesi dalyvių poreikiais mokytis kalbų, kurių nėra mokoma per „Erasmus+“ kalbinio parengimo internetu (OLS) priemonę.

C) PAPILDOMAS FINANSAVIMAS, TAIKOMAS PM ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Tinkamos finansuoti išlaidos		**Finansavimo mechanizmas**	**Suma**	**Lėšų skyrimo taisyklės**
Kišenpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, pragyvenimu.	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A2.2 vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 proc. A2.2 sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

1 LENTELĖ. KIŠENPINIGIAI DALYVIAMS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla. Sumas, taikytinas projektams, pateiktiems atskiroje šalyje, remdamasi objektyviais ir skaidriais kriterijais nustato tos šalies nacionalinė agentūra. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje.

Priimančioji šalis	**Besimokančių asmenų mobilumas**	**Darbuotojų mobilumas**
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)	**Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)**
	A2.1	**A2.2**
Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	30-120	80-180
Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	26-104	70-160
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Turkija, Vengrija	22-88	60-140

BENDROJO UGDYMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Pagal šios rūšies mobilumo projektus gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- **Mokymo vizitai**. Šia veikla mokytojams arba kitiems bendrojo ugdymo darbuotojams suteikiama galimybė mokyti užsienio bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje.
- **Struktūruoti kursai arba mokymo renginiai užsienyje**. Remiamas mokytojų, bendrojo ugdymo įstaigų vadovų ar kitų bendrojo ugdymo darbuotojų profesinis tobulėjimas.
- **Darbo stebėjimas**. Mokytojams, bendrojo ugdymo įstaigų vadovams ar kitiems darbuotojams suteikiama galimybė tam tikrą laikotarpį praleisti užsienio bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje arba kitoje atitinkamoje organizacijoje, veikiančioje bendrojo ugdymo srityje.

Ši veikla taip pat yra galimybė mokytojams įgyti kompetencijų, padėsiančių tenkinti mokinių, kilusių iš socialiai remtinų šeimų, poreikius. Atsižvelgiant į nūdienos aplinkybes, susijusias su jaunais migrantais, pabėgėliais ir prieglobsčio prašytojais, taip pat ypač daug dėmesio bus skiriama projektams, kuriais siekiama rengti mokytojus tokiose srityse kaip pabėgėlių vaikų mokymas, tarpkultūrinės klasės, mokinių mokymas jų antrąja kalba, tolerancija ir įvairovė klasėje, remti.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- paraišką teikianti organizacija yra atsakinga už paraiškos dalyvauti mobilumo projekte teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą ir ataskaitos teikimą. Jeigu paraišką teikia bendrojo ugdymo įstaiga, ji taip pat veikia kaip siunčiančioji organizacija. Pareiškėjas gali būti konsorciumo koordinatorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių nacionaliniam mobilumo konsorciumui, siekiančiam bendrojo ugdymo darbuotojus išsiųsti vykdyti veiklą užsienyje;
- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už mokytojų ir kitų bendrojo ugdymo darbuotojų atranką ir jų siuntimą į užsienį;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už mokytojų ir kitų bendrojo ugdymo darbuotojų priėmimą ir jų veiklos programos parengimą arba naudojasi jų vykdoma mokymo veikla.

Konkretus priimančiosios organizacijos vaidmuo priklauso nuo veiklos rūšies ir santykių su siunčiančiąja organizacija. Priimančioji organizacija gali būti:

- kursų organizatorė (jeigu dalyvaujama struktūruotuose kursuose arba mokymo renginyje);
- bendrojo ugdymo įstaiga partnerė arba kita atitinkama organizacija (pvz., darbo stebėjimo arba mokymo vizito atveju). Šiuo atveju siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su dalyviais prieš veiklos pradžią turėtų sudaryti susitarimą. Šiame susitarime turėtų būti apibrėžti laikotarpio užsienyje tikslai ir veikla, taip pat nustatytos kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

Pagal programą „Erasmus+“ remiami darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais projektai:

- kurie parengti pagal siunčiančiosios organizacijos europinį plėtros planą (kuriuo siekiama modernizuoti jos misiją ir suteikti jai tarptautinį aspektą);
- kurie atitinka aiškiai nustatytus darbuotojų tobulinimosi poreikius;
- kuriuos įgyvendinant taikomos tinkamos atrankos, parengimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės;
- kuriuose užtikrinama, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti;
- kuriuose užtikrinama, kad mokymosi rezultatai būtų skleidžiami ir plačiai naudojami organizacijoje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus programos „Erasmus+“ dotacijai gauti, bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas turi atitikti toliau nurodytus oficialius kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkanti veikla	Pagal bendrojo ugdymo mobilumo projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla: ▪ mokymo vizitai; ▪ struktūruoti kursai ar mokymo renginiai užsienyje: ▪ darbo stebėjimas.
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	**MOKYMO VIZITAI** Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi būti bendrojo ugdymo įstaigos (t. y. įstaigos, teikiančios bet kokio lygmens – nuo ikimokyklinio iki vidurinio – bendrąjį, profesinį ar techninį išsilavinimą)[40]. **DARBUOTOJŲ MOKYMAS** Siunčiančioji organizacija turi būti bendrojo ugdymo įstaiga. Priimančioji organizacija gali būti: ▪ bendrojo ugdymo įstaiga arba ▪ bet kokia viešoji arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos: - profesinio mokymo įstaiga arba suaugusiųjų mokykla, institutas ar švietimo centras; - mokslo ir studijų institucija; - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - ne pelno organizacija, asociacija, NVO; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; - organizacija, rengianti kursus arba mokymus. Jeigu paraiškas teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas: Koordinuojanti organizacija gali būti: ▪ vietos ar regiono mokyklų valdžios institucija arba ▪ mokyklų koordinavimo įstaiga[41]. Kitos nacionaliniame konsorciume dalyvaujančios organizacijos turi būti bendrojo ugdymo įstaigos. Visos dalyvaujančios organizacijos turi būti įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje.
Kas gali teikti paraišką?	▪ bendrojo ugdymo įstaiga, siunčianti savo darbuotojus į užsienį (individuali paraiška); ▪ nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius (konsorciumo paraiška). Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių. Nurodyti priimančiąsias organizacijas tuo metu, kai teikiama paraiška gauti dotaciją, nebūtina. Jeigu projektus teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas, visi konsorciumo nariai turi būti įsikūrę toje pačioje Programos šalyje ir turi būti nurodyti paraiškoje gauti dotaciją. Konsorciumą turi sudaryti bent trys organizacijos (koordinatorius ir bent dvi bendrojo ugdymo įstaigos). Konsorciume dalyvaujančios bendrojo ugdymo įstaigos su organizacija, atliekančia konsorciumo koordinatoriaus funkciją, turi būti susijusios organizaciniais ryšiais.

[40] Žr. kiekvienos šalies reikalavimus atitinkančių bendrojo ugdymo įstaigų sąrašą. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į atitinkamos šalies nacionalinę agentūrą.

[41] Žr. kiekvienos šalies reikalavimus atitinkančių organizacijų sąrašą. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į atitinkamos šalies nacionalinę agentūrą.

Projekto trukmė	Nuo vienų iki dvejų metų. Trukmę pareiškėjas turi pasirinkti paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį.
Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Mobilumo veikla turi būti vykdoma užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Už bendrąjį ugdymą atsakingi darbuotojai (mokytojai ir ne mokytojai, įskaitant mokyklos vadovus, direktorius ir t. t.), dirbantys siunčiančiojoje (iose) bendrojo ugdymo įstaigoje (-ose), taip pat kiti švietimo darbuotojai (mokyklų inspektoriai, mokyklos konsultantai, patarėjai pedagoginiais klausimais, psichologai ir t. t.), dalyvaujantys siunčiančiosios (-ųjų) bendrojo ugdymo įstaigos (-ų) strateginio vystymosi veikloje.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai[42].
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku)** **Galimas papildomas terminas** Jeigu lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove nustatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros apie šią galimybę informuos savo svetainėse. Jeigu organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai dotacijų paraiškas privalo pateikti iki **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Organizacija arba nacionalinis mobilumo konsorciumas per kiekvieną atranką gali pateikti tik vieną paraišką. Tačiau organizacija gali būti kelių skirtingų tuo pačiu metu pateikusių paraiškas nacionalinio mobilumo konsorciumų dalis ar juos koordinuoti.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

[42] Pastaba. Mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., lycée français, Vokietijos mokyklos, Jungtinės Karalystės mokyklos „Forces“), paraiškas teikia prižiūrinčiosios šalies nacionalinei agentūrai.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto aktualumas: - šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikių ir tikslų, nustatytų europiniame plėtros plane, požiūriu. ▪ Kiek pasiūlymas yra tinkamas: - kokybiškiems dalyvių mokymosi rezultatams užtikrinti; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumui ir tarptautinei aprėpčiai padidinti.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	▪ Visų siūlomo projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Paraišką pateikusios organizacijos europinio plėtros plano kokybė ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - atskiriems dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Mobilumo projektų dotacijų gavėjams pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ bus leidžiama prašyti papildomo finansavimo išimtinėms dalyvių kelionės išlaidoms padengti (iki 80 proc. kelionės išlaidų). Tai bus leidžiama, jeigu pareiškėjai galės įrodyti, kad pagal standartines finansavimo taisykles (grindžiamas fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengiama bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų prieš teikiant paraišką gauti finansinę paramą prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.Kokios yra finansavimo taisyklės?

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčiuosius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4000–7999 km, 820 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1500 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[43]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą[44].
Mobilumo veiklos organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo išlaidų), įskaitant pasirengimą (pedagoginį, kultūrinį, kalbinį), dalyvių priežiūrą ir paramą jiems mobilumo laikotarpiu, mokymosi rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą.	Fiksuota norma	iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui. + nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam papildomam dalyviui.	Pagal dalyvių skaičių
Kišenpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčiuosius asmenis, pragyvenimu vykdant veiklą.	Fiksuota norma	Iki 14-osios veiklos dienos: A3.1 vienam dalyviui per dieną + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 proc. A3.1 sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną iki veiklos pradžios ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Kursų mokesčių išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mokesčiais, mokamais užsirašant į kursus.	Fiksuota norma	70 EUR vienam dalyviui per dieną. Ne daugiau kaip 700 EUR vienam mobilumo projekto dalyviui.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą kursų mokesčiams, su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių,	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiaisiais asmenimis (įskaitant kelionės ir	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	

[43] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

[44] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR)

paramos išlaidos	pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Kišenpinigiai dalyviams“).			pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Didelės dalyvių kelionės išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Didelės kelionės išlaidos – iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	

1 LENTELĖ. KIŠENPINIGIAI DALYVIAMS (SUMA EURAIS PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla. Sumas, taikytinas projektams, pateiktiems atskirose šalyje, remdamasi objektyviais ir skaidriais kriterijais nustato tos šalies nacionalinė agentūra. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje.

Priimančioji šalis	**Darbuotojų mobilumas**
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)
	A3.1
Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	80-180
Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	70-160
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Turkija, Vengrija	60-140

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Pagal šios rūšies mobilumo projektus gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- **mokymo vizitai:** šia veikla suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojams suteikiama galimybė mokyti bendrųjų arba specialybės dalykų užsienio organizacijoje partnerėje;
- **struktūruoti kursai ar mokymo renginiai užsienyje:** jais remiamas suaugusiųjų švietimo darbuotojų profesinis tobulėjimas;
- **tam tikrą laikotarpį atliekama darbo praktika:** suteikia galimybę suaugusiųjų švietimo darbuotojams praleisti tam tikrą laikotarpį užsienyje atitinkamoje organizacijoje, veikiančioje suaugusiųjų švietimo srityje.

Tokia veikla suaugusiųjų švietimo organizacijoms taip pat suteikia galimybę įgyti gebėjimų vertinti nepalankioje padėtyje esančių suaugusiųjų mokymosi poreikius. Atsižvelgiant į dabartines su jaunais migrantais, pabėgėliais ir prieglobsčio prašytojais susijusias aplinkybes itin daug dėmesio bus skiriama projektams, kuriuos įgyvendinant suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojai mokomi dirbti tokiose srityse kaip suaugusiųjų pabėgėlių mokymas, tarpkultūrinės klasės, suaugusiųjų mokymas ne gimtąja kalba, tolerancija mokykloje ir įvairovė.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- paraišką teikianti organizacija yra atsakinga už mobilumo projekto paraiškos teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą bei ataskaitos teikimą. Pareiškėjas gali būti konsorciumo koordinatorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių nacionaliniam mobilumo konsorciumui, kuris siunčia suaugusiųjų švietimo srities darbuotojus vykdyti veiklą užsienyje. Konsorciumo koordinatorius taip pat gali, bet neprivalo veikti kaip siunčiančioji organizacija;
- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už suaugusiųjų švietimo darbuotojų ir šios srities specialistų atranką ir jų siuntimą į užsienį. Siunčiančioji organizacija yra paraišką teikianti organizacija arba nacionalinio mobilumo konsorciumo partnerė;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už užsienio suaugusiųjų švietimo darbuotojų priėmimą ir jų veiklos programos parengimą arba organizacija, gaunanti naudos iš jų vykdomos mokymo veiklos.

Konkretus priimančiosios organizacijos vaidmuo priklauso nuo veiklos rūšies ir santykių su siunčiančiąja organizacija. Priimančioji organizacija gali būti:

- kursus organizuojanti organizacija (jeigu dalyvaujama struktūruotuose kursuose arba mokymo renginyje)
- organizacija partnerė arba bet kokia kita atitinkama organizacija, veikianti suaugusiųjų švietimo srityje (pvz., kalbant apie darbo praktiką arba mokymo užduotis). Šiuo atveju siunčiančioji organizacija, kartu su dalyviais, iki veiklos pradžios turėtų suderinti laikotarpio užsienyje tikslus ir veiklą ir nustatyti kiekvienos šalies teises ir pareigas.

Pagal programą „Erasmus+“ yra remiami darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais projektai:

- kurie parengti pagal siunčiančiųjų organizacijų europinį plėtros planą (kuriuo siekiama modernizuoti jų misiją ir suteikti jai tarptautinį matmenį);
- kurie atitinka aiškiai nustatytus darbuotojų tobulinimosi poreikius;
- kuriuos įgyvendinant taikomos tinkamos atrankos, parengimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės;
- kuriuose užtikrinama, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti, ir;
- kuriuose užtikrinama, kad mokymosi rezultatai būtų skleidžiami ir plačiai naudojami organizacijoje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo suaugusiųjų švietimo srityje projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkanti veikla	Pagal suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla: ▪ mokymo vizitai; ▪ struktūruoti kursai ar mokymo renginiai užsienyje; ▪ tam tikrą laikotarpį atliekama darbo praktika.
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujanti organizacija gali būti: ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti neprofesinio suaugusiųjų švietimo srityje (apibrėžiama kaip suaugusiųjų švietimo organizacija) arba ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos: - suaugusiųjų mokykla, institutas arba centras; - įstaiga, skirta specialiųjų poreikių turintiems suaugusiems besimokantiems asmenims; - mokslo ir studijų institucija (įskaitant institucijas, siūlančias švietimo galimybes suaugusiesiems); - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla, institutas, švietimo centras; - ne pelno organizacija, asociacija, NVO; - kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. Kiekviena organizacija turi būti įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje.
Kas gali teikti paraišką?	▪ neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacija, siunčianti savo darbuotojus į užsienį; ▪ neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacija, veikianti kaip neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacijų nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Teikiant paraišką dotacijai gauti reikia nurodyti tik siunčiančiąją organizaciją. Tačiau tuo atveju, jei projektus teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas, visi to konsorciumo nariai turi būti įsikūrę toje pačioje Programos šalyje ir turi būti nustatyti tuo metu, kai teikiama paraiška dotacijai gauti. Konsorciumą turi sudaryti bent trys suaugusiųjų švietimo organizacijos. Mobilumo projekto įgyvendinimo etape turi dalyvauti bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių.
Projekto trukmė	Nuo vienų iki dvejų metų. Trukmę pareiškėjas turi pasirinkti paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį.
Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus	Už suaugusiųjų švietimą atsakingi darbuotojai, dirbantys siunčiančiojoje (iose) suaugusiųjų švietimo

atitinkantys dalyviai	organizacijoje (-ose), bei jų darbuotojai, dalyvaujantys organizacijos strateginėje plėtroje.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., pareiškėjai turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).** **Galimas papildomas terminas:** Jei lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove numatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros informuos apie šią galimybę savo svetainėse. Jei organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai privalo pateikti dotacijų paraiškas iki **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriterijai	Suaugusiųjų švietimo organizacija arba suaugusiųjų švietimo organizacijų nacionalinis mobilumo konsorciumas kiekvienoje atrankoje paraišką gali teikti tik kartą. Tačiau suaugusiųjų švietimo organizacija gali dalyvauti keliuose atskiruose paraiškas tuo pat metu teikiančiuose konsorciumuose arba juos koordinuoti.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto aktualumas / atitiktis: - šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikiams ir tikslams. ▪ Kiek projektu prisidedama prie: - kokybiškų dalyvių mokymosi rezultatų pasiekimo; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumo ir tarptautinės aprėpties didinimo.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	▪ Visų siūlomo projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tęstinumo). ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Paraišką pateikusios organizacijos europinio plėtros plano kokybė. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Jei taikoma, dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis suinteresuotomis šalimis ir informacijos perdavimo joms kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė (įskaitant EPALE naudojimą, jei reikia).

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Mobilumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti papildomo finansavimo dalyvių kelionės išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 proc. tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“). Tai bus leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengia bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

<table>
<tr><th colspan="2">Tinkamos finansuoti išlaidos</th><th>Finansavimo mechanizmas</th><th>Suma</th><th>Lėšų skyrimo taisyklės</th></tr>
<tr><td rowspan="7">Kelionės išlaidos</td><td rowspan="7">Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.</td><td rowspan="7">Fiksuota norma</td><td>Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.</td><td rowspan="7">Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[45]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą[46].</td></tr>
<tr><td>Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui</td></tr>
<tr><td>Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.</td></tr>
<tr><td>Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.</td></tr>
<tr><td>Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.</td></tr>
<tr><td>Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.</td></tr>
<tr><td>Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.</td></tr>
<tr><td>Mobilumo organizavimo išlaidos</td><td>Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo išlaidų), įskaitant pasirengimą (pedagoginį, kultūrinį, kalbinį), dalyvių priežiūrą ir paramą mobilumo laikotarpiu, mokymosi</td><td>Fiksuota norma</td><td>Iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui
+
nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR kiekvienam papildomam dalyviui.</td><td>Pagal dalyvių skaičių</td></tr>
</table>

[45] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[46] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

	rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą.			
Kišenpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, pragyvenimu vykdant veiklą.	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A4.1 vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 proc. A4.1 sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Kursų mokesčių išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mokesčiais, mokamais užsirašant į kursus.	Fiksuota norma	70 EUR vienam dalyviui per dieną. Ne daugiau kaip 700 EUR vienam mobilumo projekto dalyviui.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą kursų mokesčiams, su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant susijusias kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Kišenpinigiai dalyviams“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	

1 LENTELĖ. KIŠENPINIGIAI DALYVIAMS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla. Sumas, taikytinas atskiroje šalyje pateiktiems projektams, remdamasi objektyviais ir skaidriais kriterijais nustato tos šalies nacionalinė agentūra. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje.

Priimančioji šalis	**Darbuotojų mobilumas**
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)
	A4.1
Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	80-180
Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	70-160
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Turkija, Vengrija	60-140

JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Pagal šį veiksmą galima remti dviejų tipų projektus:

- mobilumo projektus, galinčius apimti jaunimo mainų ir (arba) su jaunimu dirbančių asmenų veiklą;
- mobilumo projektus, pagal kuriuos gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių savanoriška veikla. Priėmus Komisijos komunikatą „Investicijos į Europos jaunimą“ (2016 m. gruodžio mėn.), įsteigus Europos solidarumo korpusą, programa „Erasmus+“ nuo 2018 m. apima dviejų toliau nurodytų rūšių savanorystės veiklą[47]:
  - „Erasmus+“ savanorišką veiklą, grindžiamą ES valstybių narių ir ES nepriklausančių programos „Erasmus+“ šalių organizacijų bendradarbiavimu;
  - „Erasmus+“ savanorišką veiklą, grindžiamą programos „Erasmus“ šalių ir ES kaimyninių šalių partnerių organizacijų bendradarbiavimu.

2018 m. vykdant projektų atranką, itin daug dėmesio bus skiriama:

- atskirtį patiriančio jaunimo įtraukimui, įvairovės skatinimui, tarpkultūriniam ir tarpreliginiam dialogui; bendrosioms vertybėms: laisvei, tolerancijai ir pagarbai žmogaus teisėms; taip pat projektams, stiprinantiems kritinį mąstymą ir jaunų žmonių iniciatyvumą, raštingumą žiniasklaidos priemonių srityje;
- su jaunimu dirbančių asmenų kompetencijų tobulinimui ir metodų, reikalingų perduodant bendrąsias visuomenės vertybes, ypač socialiai atskirtiems jaunuoliams, įsisavinimui, taip pat jaunuolių smurtinio radikalėjimo prevencijai.

Atsižvelgiant į kritinį kontekstą Europoje – turint omenyje faktą, kad darbas su jaunimu, neformaliojo mokymosi ir savanoriška veikla gali labai prisidėti sprendžiant pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir migrantų poreikių problemas ir (arba) didinti informuotumą apie šią problemą vietos bendruomenėse – ypatingas dėmesys taip pat bus skiriamas jaunimo mainų projektų, kuriuose dalyvauja pabėgėliai, prieglobsčio prašytojai ir migrantai ar kurie yra jiems skirti, rėmimui.

JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI: JAUNIMO MAINAI IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS[48]

Mobilumo projektas gali apimti vieną ar kelias iš toliau aprašytų veiklos rūšių.

JAUNIMO MOBILUMAS: JAUNIMO MAINAI

Pagal jaunimo mainų projektus jaunuolių iš bent dviejų šalių grupėms sudaroma galimybė susitikti ir būti kartu 21 dieną ar trumpiau. Įgyvendinant jaunimo mainų projektą, dalyviai, palaikomi grupių lyderių, drauge įgyvendina veiklos programą (praktinių seminarų, praktinių užduočių, diskusijų, vaidmenų žaidimų, vaidinimo, aktyvios veiklos gryname ore ir kitokį derinį), kurią suplanuoja ir parengia prieš prasidedant mainų projektui. Jaunimo mainai jaunuoliams suteikiagalimybę įgyti naujų kompetencijų, suprasti socialiniu požiūriu svarbias temas ir temines sritis, mokantis vieniems iš kitų geriau suprasti naujas kultūras, papročius ir gyvenseną, geriau perprasti tokias vertybes kaip solidarumas, demokratija, draugystė ir t. t. Mokymosi procesas jaunimo mainų projektuose skatinamas neformaliojo ugdymo metodais. Kadangi mainai trunka palyginti neilgai, į juos tikslinga įtraukti mažiau galimybių turinčius jaunuolius; jaunimo mainai suteikia galimybę įgyti tarptautinio mobilumo patirties, dalyvaujant saugioje jaunimo grupės veikloje, kurioje dalyvauja ir tinkamas dalyviais besirūpinančių grupės lyderių skaičius. Jaunimo mainai taip pat gali būti puiki proga diskutuoti ir mokytis apie integracijos ir įvairovės problemas. Jaunimo mainų projektai grindžiami dviejų ar daugiau dalyvaujančių organizacijų iš įvairių Europos Sąjungos ir kitų pasaulio šalių tarptautiniu bendradarbiavimu.

Reikalavimų dotacijoms pagal jaunimo mainų projektus gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; mainų veikla, kuria siekiama pelno; mainų veikla, kurią galima priskirti turizmui; festivaliai, atostogų kelionės, gastrolės.

[47] 2018 m. patvirtinus Europos solidarumo korpuso teisinį pagrindą, savanoriška veikla tarp programos „Erasmus+“ šalių, kurios yra ES valstybės narės, bus Europos solidarumo korpuso remiama kaip „savanoriško darbo vietos“. Šios veiklos taisyklės ir sąlygos bus aprašytos specialiame Programos vadove ir Europos solidarumo korpuso kvietime teikti pasiūlymus.

[48] Didžioji šių mobilumo projektų biudžeto dalis skiriama tarptautinei veiklai, kurioje dalyvauja Programos šalių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau apie 25 % numatyto biudžeto gali būti panaudota tarptautinei veiklai, kurioje dalyvauja Programos šalių ir ES kaimyninių šalių partnerių (1–4 regionų šalys; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“) organizacijos ir dalyviai, finansuoti.

SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

Šia veikla palaikomas su jaunimu dirbančių asmenų profesinis tobulėjimas įgyvendinant tokią veiklą kaip tarpvalstybiniai arba tarptautiniai seminarai, mokymo kursai, ryšių užmezgimo renginiai, pažintiniai vizitai ir t. t., arba tam tikrą laiką užsienyje atliekant darbo praktiką (stebint darbą) jaunimo srityje veikiančioje organizacijoje. Visą šią veiklą organizuoja projekte dalyvaujančios organizacijos. Su jaunimu dirbančių asmenų dalyvavimas tokių rūšių veikloje prisideda prie jų organizacijų gebėjimų stiprinimo ir turėtų daryti akivaizdų poveikį kasdieniam darbui su jaunimu. Mokymosi rezultatai turėtų būti toliau skleidžiami darbo su jaunimu aplinkoje.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- Jaunimo mobilumo projekto koordinatorius teikia viso projekto paraišką visų organizacijų partnerių vardu.
- Siunčiančioji organizacija atsakinga už jaunuolių ir su jaunimu dirbančių asmenų siuntimą į užsienį (tai apima praktinio pobūdžio veiksmų organizavimą, dalyvių parengimą prieš išvykimą, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais).
- Priimančioji organizacija atsakinga už veiklos organizavimą, dalyvių veiklos programos parengimą bendradarbiaujant su dalyviais ir organizacijomis partnerėmis, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkanti veikla	Pagal jaunimo mobilumo projektą turi būti vykdoma vieno ar kelių tipų veikla: ▪ jaunimo mainų veikla; ▪ su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veikla.
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujanti organizacija gali būti: ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ Europos jaunimo NVO; ▪ socialinė įmonė; ▪ vietos lygmens valstybinė įstaiga; ▪ jaunimo grupė, veikianti darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (t. y. neformalioji jaunimo grupė), taip pat: ▪ regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga[49]; ▪ regionų asociacija; ▪ Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė; ▪ pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje, įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors ES kaimyninėje šalyje partnerėje (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujanti organizacija arba grupė[50], įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje. Ši organizacija paraišką teikia visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Jaunimo mobilumo projektas finansuojamas tam tikru būdu (žr. skirsnį „Finansavimo taisyklės“), jeigu paraišką teikia: ▪ regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga[51]; ▪ regionų asociacija;

[49] Šiomis aplinkybėmis nacionalinio ar regiono lygmens valstybine įstaiga laikoma įstaiga: 1) teikianti paslaugas arba veikianti administracinės kompetencijos srityje, kuri apima visą šalies ar regiono teritoriją, ir b) užimanti monopolinę padėtį, t. y. nėra jokių kitų įstaigų, kurios šalyje ar regione atliktų tokias pat funkcijas (pavyzdžiui, ministerijos, valstybės agentūros, regiono valdžios institucijos ir t. t.). Šiuo požiūriu mokyklos, universitetai ir kitos įstaigos, net jei jos įsteigtos pagal nacionalinę teisę, prie šios kategorijos nepriskiriamos ir laikomos vietos lygmens valstybinėmis įstaigomis.

[50] Jeigu paraišką teikia neformalioji grupė, vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu.

[51] Žr. ankstesnę išnašą.

	▪ Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė; ▪ pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi dalyvaujančios organizacijos (siunčiančioji ir priimančioji organizacijos) iš skirtingų šalių. Jeigu pagal jaunimo mobilumo projektą numatoma vykdyti tik vienos rūšies veiklą, koordinatorius taip pat turi veikti kaip siunčiančioji arba priimančioji organizacija. Jeigu pagal jaunimo mobilumo projektą numatoma vykdyti ne vieno tipo veiklą, projekto koordinatorius gali, bet neprivalo veikti kaip siunčiančioji arba priimančioji organizacija. Visais atvejais koordinatorius negali būti kurios nors ES kaimyninės šalies partnerės organizacija. **Veikla Programos šalyse**: visos dalyvaujančios organizacijos turi būti iš kurios nors Programos šalies. **Veikla, kurioje dalyvauja ES kaimyninės šalys partnerės**: veikloje turi dalyvauti bent viena organizacija iš kurios nors Programos šalies ir viena organizacija iš kurios nors ES kaimyninės šalies partnerės.
Projekto trukmė	Nuo 3 iki 24 mėnesių.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki šių datų: ▪ **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku),** kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d.; ▪ **balandžio 26 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku),** kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d.; ▪ **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku)**, kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Prie paraiškos formos turi būti pridedamas kiekvienos pagal projektą planuojamos vykdyti veiklos tvarkaraštis. Prie paraiškos formos turi būti pridedama teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI JAUNIMO MAINŲ VEIKLAI

Veiklos trukmė	5–21 diena, neįskaitant kelionės laiko.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 metų amžiaus jaunuoliai[52]gyvenantys siunčiančiosios arba priimančiosios organizacijų šalyse. Jaunimo mainuose dalyvaujantys grupės (-ių) vadovai [53]turi būti suaugę asmenys nuo 18 metų amžiaus.
Dalyvių skaičius ir nacionalinių grupių sudėtis	Ne mažiau kaip 16 ir ne daugiau kaip 60 dalyvių (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i). Ne mažiau kaip 4 dalyviai grupėje (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i). Kiekvienoje nacionalinėje grupėje turi būti bent vienas grupės vadovas. Kiekvienoje veikloje turi dalyvauti priimančiosios organizacijos šalies dalyvių grupė.

[52] Reikia atsižvelgti į: jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni, nei nurodyta; vyriausių dalyvių amžių – dalyviai paraiškų pateikimo termino momentu turi būti ne vyresni, nei nurodyta.

[53] Grupės vadovas yra suaugęs asmuo, lydintis jaunimo mainuose dalyvaujančius jaunuolius, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi, apsaugą ir saugumą.

Kiti kriterijai	Siekiant išlaikyti aiškią sąsają su šalimi, kurioje įsikūrusi nacionalinė agentūra, bent viena iš kiekvienoje veikloje dalyvaujančių siunčiančiųjų organizacijų arba priimančioji organizacija turi būti iš nacionalinės agentūros, kuriai teikiama paraiška, šalies. Išankstinis planavimo vizitas (IPV) Jeigu projekte numatytas IPV, turi būti laikomasi šių tinkamumo kriterijų: ▪ IPV trukmė: ne ilgiau kaip 2 dienos (neįskaitant kelionės dienų); ▪ dalyvių skaičius: vienas dalyvis iš kiekvienos grupės. Dalyvių skaičius gali būti padidintas iki dviejų, jeigu antras dalyvis yra veikloje dalyvaujantis jaunuolis, kuriam neskirtas grupės vadovo ar instruktoriaus vaidmuo.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Amžiaus apribojimai netaikomi. Dalyviai, išskyrus instruktorius ir koordinatorius, turi gyventi siunčiančiosios arba priimančiosios organizacijos šalyje
Dalyvių skaičius	Iki 50 dalyvių kiekvienoje pagal projektą planuojamoje veikloje (įskaitant, jei tinkama, instruktorius ir koordinatorius). Kiekvienoje veikloje turi dalyvauti priimančiosios organizacijos šalies dalyviai.
Kiti kriterijai	Siekiant išlaikyti aiškią sąsają su šalimi, kurioje įsikūrusi nacionalinė agentūra, bent viena iš kiekvienoje veikloje dalyvaujančių siunčiančiųjų organizacijų arba priimančioji organizacija turi būti iš nacionalinės agentūros, kuriai teikiama paraiška, šalies.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Siūlomo projekto aktualumas / atitiktis - šio veiksmo tikslams (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikiams ir tikslams. ▪ Kokiu mastu projektas prisideda prie: - mažiau galimybių turinčių jaunuolių, įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir migrantus, įtraukimo; - įvairovės, tarpkultūrinio ir tarpreliginio dialogo; bendrų vertybių: laisvės, tolerancijos ir pagarbos žmogaus teisėms skatinimo, taip pat prie raštingumo žiniasklaidos priemonių srityje, jaunimo kritinio mąstymo ir iniciatyvumo; - su jaunimu dirbančių asmenų kompetencijų ir metodų, reikalingų perduodant bendrąsias visuomenės vertybes, ypač socialiai atskirtiems jaunuoliams, taip pat vykdant jaunuolių smurtinio radikalėjimo prevenciją. ▪ Kokiu mastu siūlomas projektas prisideda prie: - kokybiškų dalyvių mokymosi rezultatų pasiekimo; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumo ir tarptautinės aprėpties didinimo. ▪ Kokiu mastu prie šio pasiūlymo prisideda nauji šio veiksmo dalyviai.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	▪ Visų siūlomo projekto etapų (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tęstinumo) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Siūlomų dalyvavimo neformaliojo ugdymo procese metodų kokybė. ▪ Jaunimo aktyvaus dalyvavimo projekte visais jo lygmenimis mastas. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Vykdant veiklą su ES kaimyninėmis šalimis partnerėmis, dalyvaujančių organizacijų iš programos šalių ir šalių partnerių balansas. ▪ Bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo dalyvaujančioms organizacijoms, taip pat kitoms suinteresuotosioms šalims kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

A) JAUNIMO MAINAI

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Be to, jei taikoma, galimo išankstinio planavimo vizito kelionės išlaidos.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[54]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą[55].
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu.	Fiksuota norma	A5.1 vienam dalyviui[56] vienai veiklos dienai.	Pagal kiekvieno dalyvio veiklos trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 % tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių kelionės ir mobilumo organizavimo išlaidų).	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 % tinkamų finansuoti išlaidų. Brangios kelionės išlaidos: iki 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 % tinkamų finansuoti	

[54] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

[55] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[56] Įskaitant grupės (-ių) vadovus ir lydinčius asmenis.

	Išlaidos, susijusios su išankstinio planavimo vizito dalyvių apgyvendinimu ir maitinimu. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (detaliau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).		išlaidų.	

B) SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Be to, jei taikoma, galimo išankstinio planavimo vizito kelionės išlaidos.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[57]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą [58].
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu	Fiksuota norma	A5.2 vienam savanoriui [59] vienai veiklos dienai. Ne daugiau kaip 1 100 EUR vienam dalyviui[60].	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo	Realiosios išlaidos	100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

[57] . http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

[58] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[59] Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis

[60] Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis

	išlaidos“).			
Išimtinės išlaidos	Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (detaliau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“)	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 % tinkamų finansuoti išlaidų. Brangios kelionės išlaidos: iki 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	

C) MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mobilumo veikla. Jeigu projektus teikia regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga, regionų asociacija, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė, pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje, toliau nurodytos sumos sumažinamos 50 %.

	Jaunimo mainai (EUR per dieną)	**Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas (EUR per dieną)**
	A5.1	A5.2
Belgija	42	65
Bulgarija	32	53
Čekija	32	54
Danija	45	72
Vokietija	41	58
Estija	33	56
Airija	49	74
Graikija	38	71
Ispanija	34	61
Prancūzija	38	66
Kroatija	35	62
Italija	39	66
Kipras	32	58
Latvija	34	59
Lietuva	34	58
Liuksemburgas	45	66
Vengrija	33	55
Malta	39	65
Nyderlandai	45	69
Austrija	45	61
Lenkija	34	59
Portugalija	37	65
Rumunija	32	54
Slovėnija	34	60
Slovakija	35	60
Suomija	45	71
Švedija	45	70
Jungtinė Karalystė	45	76
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	28	45
Islandija	45	71
Lichtenštein as	45	74
Norvegija	50	74
Turkija	32	54
Šalis partnerė	29	48

MOBILUMO PROJEKTAI JAUNIMUI. SAVANORYSTĖS PROJEKTAI

Savanoriška veikla suteikia galimybę 17–30 metų amžiaus jaunuoliams išreikšti savo socialinę atsakomybę be atlygio ir visą darbo dieną vykdant savanorio tarnybą kitoje Europos Sąjungos arba ne Europos Sąjungos šalyje. Jauniems savanoriams suteikiama galimybė dalyvauti kasdieniame organizacijų, dirbančių jaunimo informacijos ir politikos, jaunimo asmeninio ir socialinio ugdomojo vystymosi, dalyvavimo pilietiniame gyvenime, socialinės rūpybos, palankių sąlygų neturinčių asmenų įtraukties, aplinkos, neformaliojo ugdymo programų, IRT ir medijų raštingumo, kultūros ir kūrybingumo, vystomojo bendradarbiavimo ir kitose srityse, darbe. Savanoriai savo veiklą gali vykdyti pavieniui arba grupėje.

Savanoriai savanorystės veikloje dalyvauja nemokamai, išskyrus tuos atvejus, kai gali tekti padengti dalį jų kelionės išlaidų (jeigu „Erasmus+“ dotacijos nepakanka šioms išlaidoms padengti) ir papildomas išlaidas, nesusijusias su veiklos įgyvendinimu. Pagrindinės savanorių dalyvavimo veikloje išlaidos padengiamos „Erasmus+“ dotacija arba kitomis dalyvaujančių organizacijų turimomis lėšomis. Jaunuoliai, turintys mažiau galimybių, gali gauti papildomą finansavimą, kuris yra reikalingas jų dalyvavimui užtikrinti.

Pagal programą „Erasmus+“ savanorystės veikla nelaikoma tokia veikla: atsitiktinis, nesistemingas, ne visą darbo dieną trunkantis savanoriškas darbas, mokomoji praktika įmonėje, mokamas darbas, poilsio ar turizmo veikla, kalbos kursai, pigios darbo jėgos panaudojimas, studijos ar profesinis mokymas užsienyje.

Savanorystės projektas gali apimti vieną ar kelias iš toliau aprašytų veiklos rūšių.

INDIVIDUALI SAVANORYSTĖS VEIKLA:

Individuali savanorystės veikla vykdoma 2–12 mėn. Jaunuoliai, turintys mažiau galimybių, gali savanoriauti užsienyje trumpesnį laikotarpį – 2 savaites ar ilgiau.
Be dalyvaujančių organizacijų teikiamos paramos, nacionalinės agentūros arba SALTO regioniniai centrai organizuoja savanorių mokymo ir įvertinimo ciklą[61], kuriame turi dalyvauti kiekvienas savanoris ir kurį sudaro:

a) mokymo kursai atvykus, jei tarnyba trunka 2 mėnesius ir ilgiau,
b) laikotarpio vidurio vertinimo seminaras, jei savanoriška tarnyba trunka 6 mėnesius ir ilgiau. Mažiau galimybių turintiems jaunuoliams, atvykstantiems trumpesnei nei 2 mėn. tarnybai, įvadinius mokymo kursus gali surengti pačios organizacijos.

GRUPINĖ SAVANORYSTĖS VEIKLA:

Grupinę savanorystės veiklą, trunkančią nuo 2 savaičių iki 2 mėnesių, gali vykdyti bent 10 ir ne daugiau kaip 40 jaunuolių grupės. Konkrečioje grupėje savanoriai bendrai vykdo veiklą tuo pačiu laikotarpiu ir toje pačioje vietoje, o užduotys būna susijusios su bendromis temomis.

PAPILDOMA VEIKLA, KURIA SIEKIAMA SUSTIPRINTI PROJEKTO POVEIKĮ

Projektas taip pat gali apimti atitinkamos šalutinės veiklos organizavimą siekiant jo tikslų ir norint padidinti sisteminį jo poveikį vietos, regiono ir (arba) Europos lygmeniu. Šia papildoma veikla taip pat galėtų būti siekiama didinti jaunimo ir bendruomenių informuotumą apie savanorystės vertę bei stiprinti savanorių įgytų įgūdžių ir gebėjimų pripažinimą. Ši veikla galėtų būti darbo stebėjimas, susirinkimai, praktiniai seminarai, konferencijos, seminarai, mokymo kursai, ugdomasis vadovavimas ir t. t.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka toliau nurodytas funkcijas ir užduotis.

- Projekto koordinatorius: teikia viso projekto paraišką visų organizacijų partnerių vardu ir yra atsakingas už bendrą projekto valdymą.
- Siunčiančioji organizacija: atsakinga už savanorio (-ių) siuntimą į užsienį (be kita ko, už praktinio pobūdžio veiksmų organizavimą, dalyvių parengimą prieš išvykimą, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais).
- Priimančioji organizacija: atsakinga už savanorio (-ių) priėmimą, veiklos programos parengimą, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais.

[61] Išsami informacija pateikta dokumente „Mokymo ir vertinimo ciklas bei būtinieji „Erasmus+“ savanorystės veiklos kokybės standartai“ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/library//evs-training-evaluation-guidelines_en.pdf.

Asocijuotieji partneriai: be projekte oficialiai dalyvaujančių organizacijų, į projektą taip pat galima įtraukti viešojo ir privačiojo sektoriaus asocijuotuosius partnerius, prisidedančius įgyvendinant konkrečias projekto užduotis ir (arba) vykdančius tam tikrą veiklą ar remiančius informacijos apie projektą sklaidą ar jo tvarumą. Sutartinio valdymo klausimais asocijuotieji partneriai projekto partneriais nelaikomi ir finansavimas jiems nėra skiriamas. Vis dėlto jų dalyvavimas ir vaidmuo įgyvendinant projektą ir vykdant įvairią veiklą turi būti aiškiai aprašytas ir turi būti nustatyta, kaip jie prisideda prie numatytos veiklos savo ištekliais ir praktine patirtimi.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad projektas būtų tinkamas „Erasmus+“ dotacijai gauti, jis turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujanti organizacija gali būti: ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ Europos jaunimo NVO; ▪ socialinė įmonė; ▪ vietos lygmens valstybinė įstaiga; taip pat: ▪ regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga[62]; ▪ regionų asociacija; ▪ Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė; ▪ pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors ES kaimyninėje šalyje partnerėje (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Kas gali teikti paraišką?	Bet kuri Programos šalyje įsisteigusi dalyvaujanti organizacija, paraiškos pateikimo termino dieną turinti galiojančią koordinuojančios organizacijos akreditaciją arba atitinkamą Europos solidarumo korpuso kokybės ženklą.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi (siunčiančioji ir priimančioji) organizacijos iš skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti ne ES Programos šalis arba ES kaimyninė šalis partnerė.
Akreditacija	Dalyvaujančios organizacijos, išskyrus pareiškėją, pirmąją savanorystės veiklos, kurioje dalyvauja atitinkama organizacija, dieną privalo turėti galiojančią akreditaciją.
Projekto trukmė	Nuo 3 iki 24 mėnesių. Bet kokiu atveju projektai turi būti užbaigti ne vėliau nei 2021 m. rugpjūčio 31 d.
Tarnybos trukmė	**Individuali savanorystės veikla**: Nuo 2 [63]iki 12 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko. Jei tarnybą atlieka mažiau galimybių turintys jaunuoliai, minimali tarnybos trukmė gali būti 2 savaitės. **Grupinė savanorystės veikla**: Nuo 2 savaičių iki 2 mėnesių[64], neįskaitant kelionės laiko.
Veiklos vieta (-os)[65]	**Savanoris iš ES valstybės narės** turi vykdyti veiklą ES nepriklausančioje Programos šalyje arba ES kaimyninėje šalyje partnerėje. **Savanoris iš ES nepriklausančios Programos šalies** turi vykdyti veiklą Programos šalyje arba kurioje nors ES kaimyninėje šalyje partnerėje.

[62] Atsižvelgus į šias aplinkybes viešąja nacionalinio ar regiono lygmens įstaiga laikoma tokia viešoji įstaiga, kuri 1) teikia paslaugas visoje nacionalinėje ar regiono teritorijoje ir kurios administracinė kompetencija apima šią teritoriją ir b) yra dominuojanti, nes nėra kitų tas pačias funkcijas šalyje ar regione vykdančių įstaigų (įprastai tai būna ministerijos, valstybės agentūros, regiono valdžios institucijos ir t. t.). Šia prasme mokyklos, universitetai ar kitos įstaigos net tuo atveju, jeigu jos įsteigtos pagal nacionalinę teisę, minėtai kategorijai nėra priskiriamos ir laikomos vietos lygmens viešosiomis įstaigomis.

[63] Nuo 60 dienų, neįskaitant kelionės dienų

[64] Iki 59 dienų, neįskaitant kelionės dienų

[65] Savanorystės veikla iš ES valstybių narių į ES valstybes nares yra finansuojama iš Europos solidarumo korpuso programos lėšų.

	Savanoris iš kurios nors ES kaimyninės šalies partnerės turi vykdyti veiklą kurioje nors Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	17–30 metų amžiaus jaunuoliai,[66], gyvenantys juos siunčiančios organizacijos šalyje. Savanoriai, jau dalyvavę „Erasmus+“ savanoriškoje veikloje arba Europos savanorių tarnyboje, laikomi neatitinkančiais reikalavimų. **Išimtis**: savanoriai, kurie vykdė savanorišką veiklą arba EST veiklą, trukusią ne ilgiau kaip 2 mėnesius, gali dalyvauti papildomoje savanoriškoje veikloje.
Dalyvių skaičius	**Grupinė savanorystės veikla**: Ne mažiau kaip 10 ir ne daugiau kaip 40 savanorių vienoje veikloje.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki šių datų: ▪ **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku)**, kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d.; ▪ **balandžio 26 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku)**, kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d.; ▪ **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku)**, kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriterijai	▪ Paraiška turi būti įteikiama pareiškėjo šalies nacionalinei agentūrai. Siekiant išlaikyti aiškią sąsają su šalimi, kurioje įsikūrusi nacionalinė agentūra, siunčiančioji arba priimančioji organizacija turi būti iš nacionalinės agentūros, kuriai teikiama paraiška, šalies. Išankstinis planavimo vizitas (IPV) Jeigu projekte numatytas IPV, turi būti laikomasi šių tinkamumo kriterijų: ▪ IPV trukmė ne ilgesnė kaip 2 dienos (neįskaitant kelionės dienų); ▪ dalyvių skaičius: vienas dalyvis iš siunčiančios organizacijos. Dalyvių skaičių galima padidinti, jeigu papildomi dalyviai būtų mažiau galimybių turintys veikloje dalyvaujantys savanoriai. Prie paraiškos formos turi būti pridedamas kiekvienos pagal projektą planuojamos vykdyti veiklos tvarkaraštis. Prie paraiškos formos pridedama ir teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto aktualumas / atitiktis: – šio veiksmo tikslams (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); – dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikiams ir tikslams; – įrodytas programos „Erasmus+“ savanorystės principų išmanymas, kaip nustatyta „Erasmus+“ savanorystės chartijoje.

[66] Reikia atsižvelgti į: jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios metu turi būti sulaukę mažiausio reikiamo amžiaus; vyriausių dalyvių amžių – dalyviai paraiškų pateikimo termino momentu turi būti vyresni, nei nurodyto didžiausio amžiaus

	▪ Kiek projektu prisidedama prie: – jaunų žmonių, turinčių mažiau galimybių, įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir migrantus, įtraukimo; – įvairovės, tarpkultūrinio ir tarpreliginio dialogo, bendrų vertybių: laisvės, tolerancijos ir pagarbos žmogaus teisėms, skatinimo, taip pat gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, kritinį mąstymą ir jaunų žmonių iniciatyvumą stiprinančių projektų srityje. ▪ Kiek projektas yra tinkamas siekiant šių tikslų: – kokybiškų dalyvių mokymosi rezultatų; – didesnio dalyvaujančių organizacijų pajėgumo ir tarptautinės aprėpties, – asocijuotųjų partnerių įtraukimo į tam tikrą veiklą (jeigu dalyvauja asocijuotieji partneriai). ▪ Kiek į pasiūlymą įtraukiami nauji veiksmo dalyviai.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	▪ Atitinkama organizacijos patirtis siekti projekto tikslų. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Visų siūlomo projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tęstinumo). ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Siūlomų neformaliojo ugdymo dalyvaujamųjų metodų kokybė. ▪ Dalyvių aktyvumas visuose projekto lygmenyse. ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Vykdant veiklas, kuriose dalyvauja ES kaimyninės šalys partnerės, dalyvaujančių savanorių iš Programos ir šalių partnerių balansas. ▪ Pasirinkimo, bendradarbiavimo ir ryšio palaikymo su projekto partneriais kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balai)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 17,5 balo „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 15 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Du mėnesius ar ilgiau trunkančią savanorystės veiklą vykdantys jauni savanoriai turi teisę gauti kalbinę paramą. Programos laikotarpiu laipsniškai diegiama internetinė kalbinė parama. Europos Komisija reikalavimus atitinkantiems dalyviams sudaro galimybę ja pasinaudoti, kad būtų įvertintos jų užsienio kalbos žinios ir prireikus pasiūlytas tinkamiausias būdas mokytis kalbos prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu (išsamesnę informaciją žr. šio vadovo I priede).

MOBILUMO VEIKLOS TARP PROGRAMOS ŠALIŲ DALYVIAI

Mobilumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti papildomo finansavimo dalyvių kelionės išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 proc. tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yrafinansavimo taisyklės?“). Tai bus leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog pagal standartines finansavimo taisykles (pagrįstas fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengiama bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką gauti finansinę paramą, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

A) SAVANORYSTĖS PROJEKTAS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti. Be to, jei taikoma, galimo išankstinio planavimo vizito kelionės išlaidos.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę [67]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą [68].
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu.	Fiksuota norma	A5.3 vienam savanoriui per veiklos dieną[69]	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Kišenpinigiai dalyviams	Kišenpinigiai savanoriui papildomoms asmeninėms išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	A5.4 vienam savanoriui per dieną	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Kalbinio parengimo išlaidos	Išlaidos, susijusios su dalyviams siūloma – prieš išvykimą ar vykdant veiklą – parama siekiant	Fiksuota norma	Tik veiklai, trunkančiai 2–12 mėn.: 150 EUR kiekvienam dalyviui,	Sąlyga: pareiškėjai turi paprašyti paramos mokytis kalbos, kuria

[67] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

[68] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[69] Įskaitant mažiau galimybių turinčius savanorius lydinčiuosius asmenis.

	pagerinti kalbos, kurią jie vartos savanoriškos veiklos užduotims vykdyti, žinias.		kuriam reikalinga kalbinė parama.	bus vykdoma veikla, remdamiesi dalyvių poreikiais mokytis kalbų, kurių nėra mokoma naudojantis „Erasmus+“ kalbinio parengimo internetu (OLS) priemone.
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Lydinčių asmenų pragyvenimo išlaidos ir su kelione susijusios išlaidos, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategoriją „Kelionės išlaidos“. Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Organizacinės paramos išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui paremti, įskaitant specialų paruošimą ir sustiprintą mentorystę (išskyrus išlaidas kelionei ir mobilumo organizavimo išlaidas dalyviams ir lydintiems asmenims). Išlaidos, susijusios su išankstinio planavimo vizito dalyvių būstu ir maistu. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	
Papildomos veiklos išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su papildomos projekto veiklos įgyvendinimu Netiesioginės išlaidos: fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių papildomos veiklos išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti papildomai veiklai priskirtinomis išlaidomis (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams ir t. t.).	Realiosios išlaidos	Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą turi būti pagrįstas paraiškos formoje ir planuojamos veiklos atžvilgiu.

B) MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mobilumo veikla. Jeigu projektus teikia regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga, regionų asociacija, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė, pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje, toliau nurodytos sumos sumažinamos 50 proc.

	Savanoriška veikla (EUR per dieną)
	A5.3
Belgija	26
Bulgarija	17
Čekija	17
Danija	26
Vokietija	23
Estija	18
Airija	26
Graikija	21
Ispanija	18
Prancūzija	20
Kroatija	19
Italija	21
Kipras	21
Latvija	19
Lietuva	18
Liuksemburgas	26
Vengrija	17
Malta	22
Nyderlandai	26
Austrija	23
Lenkija	18
Portugalija	20
Rumunija	17
Slovėnija	20
Slovakija	19
Suomija	26
Švedija	26
Jungtinė Karalystė	26
buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	15
Islandija	21
Lichtenšteinas	24
Norvegija	26
Turkija	17
Šalis partnerė	15

C) KIŠENPINIGIAI DALYVIAMS

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mobilumo veikla.

	Savanoriška veikla (EUR per dieną)
	A5.4
Belgija	4
Bulgarija	4
Čekija	5
Danija	6
Vokietija	5
Estija	4
Airija	6
Graikija	5
Ispanija	5
Prancūzija	6
Kroatija	5
Italija	5
Kipras	5
Latvija	4
Lietuva	4
Liuksemburgas	5
Vengrija	5
Malta	5
Nyderlandai	5
Austrija	5
Lenkija	4
Portugalija	5
Rumunija	3
Slovėnija	4
Slovakija	5
Suomija	5
Švedija	5
Jungtinė Karalystė	6
buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	3
Islandija	6
Lichtenšteinas	6
Norvegija	6
Turkija	4
Šalis partnerė	3

ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS

KOKIE YRA „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS TIKSLAI?

„Erasmus Mundus“ jungtinėmis magistrantūros studijų programomis (EMJMSP) siekiama:

- mokslo ir studijų institucijose (MSI) gerinti kokybę, inovacijas ir tarptautiškumą;
- gerinti Europos aukštojo mokslo erdvės (EHEA) kokybę ir patrauklumą ir remti ES išorės veiksmus aukštojo mokslo srityje geriausiems pasaulyje magistrantūros studentams siūlant stipendijas visam studijų kursui, kurį užbaigus įgyjamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis;
- gerinti magistrantūros studijas užbaigusių studentų kompetencijos ir įgūdžių lygį ir ypač jungtinių magistrantūros studijų programų aktualumą darbo rinkai, į programas aktyviau įtraukiant darbdavius.

Tikimasi, kad šiuo požiūriu „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos padės siekti strategijos „Europa 2020“ ir Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) tikslų, įskaitant tuose politikos dokumentuose nustatytus atitinkamus lyginamuosius standartus.

EMJMSP siekiama aktyviai įgyvendinti struktūrines reformas, susijusias su kokybės užtikrinimu ir kvalifikacijų sistemomis Europos aukštojo mokslo erdvėje (EAME), kaip nurodyta Jerevano komunikate[70], vadinamame Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo komunikatu, kurį aukštojo mokslo ministrai patvirtino konferencijoje EAME / Bolonijos proceso klausimams spręsti, ir taip prisidėti prie skaidrumo ir abipusio pasitikėjimo aukštuoju mokslu Europos aukštojo mokslo erdvėje didinimo.

Įgyvendinant „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas bus didinamas Europos aukštojo mokslo erdvės patrauklumas pasaulyje, parodant Europos mokslo ir studijų institucijų įgyvendinamų jungtinių studijų programų pranašumą ir aukšto lygio integraciją.

Šiuo veiksmu taip pat remiami ES išorės veiksmai, tikslai ir prioritetai aukštojo mokslo srityje įvairiais jų aspektais.

KAS YRA „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖ MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMA?

EMJMSP – tai aukšto lygio integruota tarptautinė studijų programa, už kurią skiriama 60, 90 arba 120 ECTS kreditų ir kurią įgyvendina tarptautinis įvairių šalių mokslo ir studijų institucijų ir, jei taikoma, kitų švietimo ir (arba) ne švietimo srities partnerių, turinčių konkrečios patirties ir besidominčių į jungtinę programą įtrauktais studijų dalykais (profesinėmis sritimis), konsorciumas. Šios programos pasižymi dideliu jungtinės veiklos (integracijos) laipsniu[71] ir siūlomu aukštos kokybės akademiniu turiniu bei metodika. Disciplinų požiūriu netaikoma jokių apribojimų. Pagal programą „Erasmus Mundus“ programų kataloge[72].

Visos Programos šalyse įsteigtos dalyvaujančios mokslo ir studijų institucijos turi būti institucijos, suteikiančios EMJMSP magistro kvalifikacinį laipsnį, ir tinkamai akredituotos (jei taikoma, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos) šalyje, kurioje šios mokslo ir studijų institucijos yra įsteigtos. Sėkmingai užbaigus jungtinę EMJMSP magistrantūros studijų programą turi būti suteiktas jungtinis laipsnis (t. y. vienas diplomas, išduodamas bent dviejų mokslo ir studijų institucijų iš skirtingų Programos šalių vardu ir tose šalyse tinkamai akredituotas) arba dauginis laipsnis (t. y. bent du diplomai, kuriuos išduoda dvi mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų Programos šalių ir kurie tose šalyse yra tinkamai akredituoti). Jeigu įmanoma pagal nacionalinės teisės aktus, skatinama įgyvendinti jungtines studijų programas, nes jos atskleidžia visišką mokymosi ir dėstymo procesų integraciją. Be šių kvalifikacinius laipsnius suteikiančių Programos šalių mokslo ir studijų institucijų, skiriant jungtinį arba dauginį laipsnį gali dalyvauti kitos šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos partnerės.

Teikiant paraišką, EMJMSP pasiūlymuose turi būti pateiktos galutinai parengtos jungtinės studijų programos, kurias galima pradėti įgyvendinti ir visame pasaulyje viešinti, kai tik jos bus atrinktos. Tokiomis aplinkybėmis EMJMSP atranka bus labai griežta, nes siekiama remti tik pačius geriausius pasiūlymus.

---

70 Jį priėmė Europos švietimo ministrai 2015 m. gegužės 14–15 d. Jerevano ministrų konferencijos metu. Daugiau informacijos apie priimtas politikos priemones pateikiama adresu http://bologna-yerevan2015.ehea.info/pages/view/documents

71 Numatoma, kad „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos sudarys bendrai parengtą ir visiškai integruotą akademinę programą, turinčią bendras įgyvendinimo procedūras, pvz., bendras studentų paraiškų teikimo, atrankos, priėmimo ir egzaminavimo taisykles, taip pat bendrus kokybės užtikrinimo mechanizmus.

72 https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/key-action-1-learning-mobility-individuals/erasmus-mundus-joi nt-master-degrees_en

Savo ruožtu atrinktoms „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms keturiems studentų priėmimams bus skirtas didesnis finansavimas, kad būtų įmanoma padidinti jų matomumą visame pasaulyje ir pagerinti tvarumo perspektyvas.

Tolesniuose skirsniuose apibūdinamas naujai atrinktų „Erasmus Mundus“ jungtinių magistrantūros studijų programų pobūdis, atrankos tvarka ir finansavimo sąlygos.

KOKS YRA „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖJE MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOJE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

„Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą įgyvendina tarptautinis mokslo ir studijų institucijų ir, jei tinkama, kitų rūšių organizacijų (įmonių, valstybinių įstaigų, mokslinių tyrimų organizacijų ir t. t.), padedančių įgyvendinti šią programą, konsorciumas.

EMJMSP konsorciumą sudaro:

- Pareiškėjas (koordinatorius) – mokslo ir studijų institucija, įsisteigusi Programos šalyje irteikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Kai EMJMSP suteikiama dotacija, pareiškėjas (koordinatorius) tampa pagrindiniu ES dotacijos gavėju ir EMJMSP konsorciumo vardu pasirašo dotacijos keliems gavėjams susitarimą. Jo koordinavimo funkcija apima tokias pareigas:
  - atstovavimas dalyvaujančių organizacijų grupei ir veikimas jos vardu, susijęs su Europos Komisija;
  - finansinės ir teisinės atsakomybės už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą, prisiėmimas;
  - EMJMSP veiklos koordinavimas bendradarbiaujant su visais kitais projekto partneriais.
- Partneriai – laipsnius suteikiančios mokslo ir studijų institucijos, atitinkamai pripažintos atitinkamų Programos šalies arba šalies partnerės, kurioje jos įsteigtos, institucijų ir bet kokia privati arba valstybinė organizacija, aktyviai padedanti rengti, įgyvendinti ir įvertinti EMJMSP. Kiekvienas partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kuriuo įgalioja koordinatorių veikti jo vardu ir jo naudai įgyvendinant projektą.
- Asocijuotieji partneriai (neprivaloma) – EMJM studijų programoje taip pat gali dalyvauti asocijuotieji partneriai. Šios organizacijos netiesiogiai prisideda prie konkrečių užduočių (veiklos) įgyvendinimo ir (arba) remia sklaidą ir EMJMSP tvarumą. Jos gali prisidėti, pvz., perduodamos žinias ir įgūdžius, teikdamos papildomus kursus arba parūpindamos stažuotės arba praktikos galimybių. Kiek tai susiję su sutartinio valdymo klausimais, asocijuotieji partneriai nelaikomi EMJMSP konsorciumo dalimi, nes jų vaidmuo įgyvendinant šią programą yra ribotesnis ir jų patirtimi naudojamasi remiantis ad hoc principu.
- Susijusieji subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdant veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynėlis).

Siekiant užtikrinti patikimą institucijų palaikymą ir paramą, prieš priimant į programą pirmuosius EMJMSP studentus, būtina pasirūpinti, kad visos EMJMSP konsorciume dalyvaujančios organizacijos prisiimtų būtinus institucinius įsipareigojimus. Šiuo tikslu pagrindinis dokumentas yra EMJMSP konsorciumo susitarimas (žr. gaires ir pavyzdžius vykdomosios agentūros svetainėje), kurį visos institucijos partnerės turės pasirašyti prieš pradėdamos pirmąją stipendijų paraiškų teikimo ir atrankos procedūrą. Šiame EMJMSP konsorciumo susitarime turėtų būti kuo tiksliau apibūdinti visi akademiniai, veiklos, administraciniai ir finansiniai aspektai, susiję su EMJMSP įgyvendinimu ir EMJMSP stipendijų tvarkymu.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINEI MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMAI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybinė arba privati organizacija (ir, jei yra, jos susijusieji subjektai), įsteigta kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors šalyje partnerėje ir tiesiogiai bei aktyviai dalyvaujanti įgyvendinant EMJMSP. Tokia organizacija, pavyzdžiui, gali būti: ▪ mokslo ir studijų institucija (MSI); ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ mokslinių tyrimų institutas. Mokslo ir studijų institucijos, įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių partnerių MSI reikalavimas turėti ECHE netaikomas. Bet kurioje Programos šalyje įsteigtos mokslo ir studijų institucijos paraiškos teikimo etape turi gebėti įrodyti, kad kiekviena magistrantūros studijų programa, kurią užbaigus suteikiamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis ir kurios pagrindu sudaryta EMJMS programa, yra akredituota nacionaliniu lygmeniu. Naujoms jungtinėms magistrantūros studijų programoms, kurių studentai dar nėra baigę, kompetentingų nacionalinių institucijų akreditacija reikalinga paraiškos teikimo etape.
Kas gali teikti paraišką?	Kurioje nors Programos šalyje įsteigta mokslo ir studijų institucija. Ši mokslo ir studijų institucija teikia paraišką EMJMSP konsorciumo vardu. Šalių partnerių mokslo ir studijų institucijų skyriai, įsteigti kurioje nors Programos šalyje, arba Programos šalių mokslo ir studijų institucijų skyriai, įsteigti kurioje nors šalyje partnerėje, negali teikti paraiškos.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	EMJMSP yra tarptautinio pobūdžio ir joje, kaip partnerės, dalyvauja mokslo ir studijų institucijos bent iš trijų skirtingų Programos šalių. Programos šalių mokslo ir studijų institucijos turi turėti galimybę fiziškai priimti EMJMSP studentus ir už jų institucijoje praleistą studijų laikotarpį suteikti bent minimalų ECTS kreditų skaičių. Teikiant dotacijos paraišką turi būti nurodytos visos Programos šalių ar šalių partnerių organizacijos partnerės.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Magistrantūros studijų studentai, dalyvaujančiųjų organizacijų darbuotojai, kviestiniai mokslininkai (dėstytojai) iš Programos šalių ir šalių partnerių. Studentai paraiškas stipendijai gauti tiesiogiai teikia pasirinktam EMJMSP konsorciumui ir dalyvauja konsorciumo mokslo ir studijų institucijų organizuotame konkurencinės atrankos procese. Už atskirų studentų atranką, priėmimą ir stebėseną yra atsakingas EMJMSP konsorciumas.
Dalyvių skaičius	EMJMSP dotacijos lėšomis bus finansuojama ne daugiau kaip 15 stipendininkų (t. y. ne daugiau kaip 60 stipendininkų studentų per keturis priėmimus) ir ne mažiau kaip keturi kviestiniai mokslininkai (dėstytojai) vienam kursui, kurie iš viso ne mažiau kaip aštuonias savaites dalyvautų EMJMSP veikloje. Mokslininkai (kviestiniai dėstytojai) turi būti atrenkami pagal konkrečius konsorciumo mokslininkų atrankos kriterijus ir turi kurti konkrečią pridėtinę įgyvendinamos EMJMSP vertę. Be to, EMJMSP konsorciumai gali teikti paraišką dėl ne daugiau kaip dvylikos papildomų stipendijų per vieną priėmimą (t. y. ne daugiau kaip 48 stipendijos per keturis priėmimus) vienam ar keliems prioritetiniams pasaulio regionams ar šalims.

Vieta (-os)	EMJMSP studijos programos laikotarpiu turi vykti bent dviejose iš Programos šalių, kurių institucijos dalyvauja konsorciume (t. y. bent du visų studentų mobilumo laikotarpiai). Papildomi studijų (mokslinių tyrimų, mokomosios praktikos, diplominio darbo parengimo) laikotarpiai gali būti praleidžiami kitose dalyvaujančiosiose Programos šalių arba šalių partnerių organizacijose, jeigu tokia veikla vykdoma mokslo ir studijų institucijai, kuri yra viena iš konsorciumo partnerių, tiesiogiai prižiūrint.
Projekto trukmė	Atsižvelgiant į „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos trukmę (1–2 metai), ir tai, ar konsorciumas nusprendžia taikyti parengiamuosius metus, su konsorciumu bus sudaryta mažiausiai ketverių ir daugiausiai šešerių metų dotacijos sutartis, pagal kurią bus finansuojami keturi iš eilės studentų priėmimai.
Veiklos trukmė	Neprivalomi parengiamieji metai: vieni mokslo metai. EMJMS programos įgyvendinimas: keturi iš eilės priėmimai 1–2 mokslo metams (60/90/120 ECTS kreditų).
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 15 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip pateikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI STUDENTŲ STIPENDIJOMS

Veiklos trukmė	Studento stipendija skiriama išimtinai už dienines studijas vienoje iš magistrantūros programų ir mokama visu EMJM studijų programos laikotarpiu.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Magistrantūros pakopos studentai, įgiję pirmosios aukštojo mokslo pakopos kvalifikacinį laipsnį arba pagal laipsnį suteikiančių šalių nacionalinės teisės aktus ir praktiką turintys pripažintą lygiavertį išsilavinimo lygį. Studentai, jau gavę EMJMSP stipendiją arba „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programos (jungtinės doktorantūros studijų programos) stipendiją, negali teikti paraiškos gauti papildomą stipendiją pagal EMJMSP veiksmą. EMJMSP stipendininkai negali naudotis kita ES finansuojama stipendijų sistema tam pačiam EMJMSP kursui išklausyti ir tai taikoma visu to kurso laikotarpiu. Kandidatams iš šalių partnerių bus skirta ne mažiau kaip 75 proc. EMJMSP stipendijų[73].
Mokymosi rezultatai	Sėkmingai užbaigus EMJMS programą turi būti suteikiamas jungtinis laipsnis (t. y. vienas diplomas, išduodamas bent dviejų mokslo ir studijų institucijų iš skirtingų Programos šalių vardu ir tose šalyse tinkamai akredituotas) arba dauginiai laipsniai (t. y. bent du diplomai, kuriuos išduoda dvi mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų Programos šalių ir kurie tose šalyse yra tinkamai akredituoti). Studentai turės surinkti visus ECTS kreditus, kurie suteikiami pagal EMJMSP (60, 90 arba 120). Be to, už kiekvieną privalomą studijų laikotarpį bent dviejose Programos šalyse jie turės surinkti bent 20 ECTS kreditų (už 60 ECTS kreditų studijų programas), 30 ECTS kreditų (už 90 ECTS arba 120 ECTS kreditų studijų programas). Mobilumo laikotarpiai negali būti pakeisti virtualiu mobilumu (nuotoliniu mokymusi), o tai reiškia, kad visos magistrantūros studijų programos metu fizinis studentų dalyvavimas yra būtinas. Be to, jos taip

[73] Šis skaičius taikomas bendram finansuojamų stipendijų skaičiui, įskaitant tas, kurios skiriamos vienam arba keliems prioritetiniams pasaulio regionams ar šalims.

	pat negali vykti EMJMSP konsorciumui nepriklausančiose institucijose (t. y. partnerių ir (arba) asocijuotųjų partnerių organizacijose).

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 40 balų)	▪ Projekto elementai, susiję su jungtine veikla (integracija), parengimu ir struktūra, yra atitinkamai pritaikyti ir veiksmingi siekiant EMJMSP siekių ir tikslų. ▪ Projekte apibūdinama, kaip EMJMSP integruota į partnerio mokslinių laipsnių katalogus ir apibrėžiamas suteiktinas (-i) laipsnis (-iai), ypač EMJMSP jungtinis laipsnis, jeigu tai yra leidžiama pagal nacionalinius įstatymus. ▪ Siūlomoje EMJMSP reaguojama į aiškiai nustatytus poreikius akademinėje srityje. ▪ Projekte apibūdinama, kaip EMJMSP siekiama didinti Europos aukštojo mokslo erdvės patrauklumą ir puoselėti kompetenciją, inovacijas ir konkurencingumą tikslinių akademinių sričių / dalykų atžvilgiu. ▪ Planuojamas EMJMSP konsorciumas yra labai svarbus tarptautiškumo aukštojo mokslo srityje atžvilgiu ir yra skirtas maksimaliai padidinti studentų ir darbuotojų mobilumo pranašumus.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Pasiūlyme apibūdinama akademinė programa ir mokymosi rezultatai ir išsamiai nurodoma, kaip bus užtikrinamas kokybiškas akademinis programos turinys. ▪ Pasiūlyme aprašomas EMJMSP vidinių ir išorės vertinimo metodų rinkinys, kaip jie bus taikomi praktikoje ir naudojami kursų kokybei stebėti, atnaujinti ir gerinti. ▪ Projekte apibrėžiama, kaip organizuojamas studentų mobilumas, ir nurodoma jo svarba siekiant programos tikslų, pateikiamas veiksmingo mokslininkų (kviestinių dėstytojų) dalyvavimo programoje strategijos (plano) projektas. ▪ Projekte išsamiai paaiškinta, kokia svarbi informacija teikiama studentams (dėstytojams) prieš priimant juos į studijų programą, taip pat nurodomos pasiūlytos paslaugos, įskaitant paramą, susijusią su apgyvendinimu, kalbos mokymusi, administraciniais formalumais (pvz., parama vizai gauti) ir draudimu. ▪ Projekte aiškiai apibrėžiamos programos taisyklės, studentų teisės ir pareigos, susijusios su akademiniais, administraciniais ir finansiniais EMJMSP įgyvendinimo aspektais ▪ Projekte apibūdinama numatoma veikla (priemonės), kuria bus užtikrinta veiksminga EMJMSP studentų integracija į jų socialinę, kultūrinę ir profesinę aplinką (bendravimas toje aplinkoje). ▪ Projekte aiškiai numatoma EMJMSP ir su švietimo sritimi nesusijusių veikėjų sąveika jo įgyvendinimo metu.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Projekte aiškiai parodomos dalyvaujančių partnerių (darbuotojų) žinių sritys ir nurodoma, kaip šios žinios padeda įgyvendinti EMJMSP arba ją įgyvendinant suteikia pridėtinės vertės. Jeigu taikoma, projekte apibūdinama, kaip išplėsti galiojantys bendradarbiavimo susitarimai, kad atitiktų EMJMSP tikslus. ▪ Projekte apibūdinami kiekvieno partnerio instituciniai įsipareigojimai, nurodoma jo funkcija ir užduotys, susijusios su EMJMSP įgyvendinimu, taip pat numatomi valdymo organų darbo mechanizmai ir taikomos valdymo priemonės. ▪ Projekte, inter alia, apibūdinami bendri kriterijai, principai ir reikalavimai studentų paraiškoms, atrankos ir priėmimo reikalavimai, studentų egzaminų ir rezultatų vertinimas. ▪ Projekte paaiškinta, kaip apskaičiuotos studentų dalyvavimo išlaidos, ir apibūdinama, kaip bus pritraukti finansiniai ištekliai, įskaitant papildomą finansavimą, kaip jie bus paskirstyti ir valdomi partnerystės struktūroje.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Projekte pateikiama įtikinama vidutinio laikotarpio (ilgalaikė) plėtros (tvarumo) strategija ir tikroviškos ateities projekcijos po ES finansavimo laikotarpio ir būdai panaudoti kitus finansavimo šaltinius stipendijoms ir savo lėšas naudojantiems studentams mokėti. ▪ Projekte paaiškinama, kaip EMJMSP bus daromas poveikis institucijos lygmeniu (fakulteto, universiteto) ir kaip ji parems konsorciumo partnerių tarptautiškumo strategiją, skirtą pasiekti svarbias nacionalinio, Europos ir (arba) tarptautinio lygmens suinteresuotąsias šalis. ▪ Projekte apibūdinama, kaip siūlomoje EMJMSP skatinamas verslumas ir iniciatyvumas, aprašoma, kaip darbdaviai bus įtraukti į kursų įgyvendinimą, siekiant pagerinti studentų kompetencijas ir įgūdžius ir taip pagerinti absolventų įsidarbinimą. ▪ Projekte apibūdinamos viešinimo (sklaidos) mechanizmų rūšys ir metodai, tikslinės grupės ir konkrečios partnerių užduotys, susijusios su informuotumo apie EMJMSP didinimo strategija. Jame paaiškinama, kaip planuojama pritraukti geriausius studentus visame pasaulyje. ▪ Jeigu tinkama, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta atviroji prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir žiniasklaidos ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų (iš 100). Be to, „projekto aktualumo“ kategorijoje jie turi būti įvertinti bent 75 proc. viso galimo balų skaičiaus (t. y. bent 30 balų iš 40). Panašiu atveju pirmenybė bus teikiama projektams, kuriems būtų skiriama daugiausia balų pagal kriterijų „Projekto aktualumas“.

PAPILDOMOS STIPENDIJOS STUDENTAMS IŠ TIKSLINIŲ PASAULIO REGIONŲ

Pareiškėjai gali teikti paraiškas dėl papildomų stipendijų vienam ar daugiau pasaulio šalių partnerių regionų, kurios finansuojamos šiomis ES išorės veiksmų finansavimo priemonėmis:

- Vystomojo bendradarbiavimo priemone (VBP)[74]
- Europos kaimynystės priemone (EKP)[75]
- Partnerystės priemone (PP)[76]
- Europos plėtros fondo (EPF) priemonėmis.

Siūlomoms finansuoti EMJMSP galima skirti ne daugiau kaip 48 papildomas stipendijas per visą magistrantūros kurso trukmę (keturi priėmimai). Šios papildomos stipendijos siūlomos siekiant įgyvendinti aukštajam mokslui taikomus ES išorės politikos prioritetus ir atsižvelgti į skirtingus atitinkamus šalių partnerių ekonominio ir socialinio išsivystymo lygio skirtumus. Stipendijos turi būti skiriamos iš toliau nurodytų aštuonių skirtingų regionų kilusiems studentams:

- Rytų partnerystės šalys (2-as regionas);
- Pietinės Vidžiaus jūros regiono šalys (3-as regionas);
- Azija (6-as regionas); specialios stipendijos skiriamos mažiausiai išsivysčiusioms šalims[77];
- Centrinė Azija (7-as regionas) specialias stipendijas skiriant mažas ar mažesnes už vidutines pajamas gaunančioms šalims[78];
- Lotynų Amerika (8-as regionas) specialias stipendijas skiriant mažas ar mažesnes už vidutines pajamas gaunančioms šalims[79]ir didžiąją lėšų dalį skiriant Brazilijai / Meksikai;
- Pietų Afrika (10-as regionas);
- Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalys (11-as regionas) ir
- Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalys (12-as regionas).

Pareiškėjai raginami teikti kuo įvairesnius papildomų stipendijų prašymus, kad tikslinių regionų skaičius būtų kuo platesnis.

PAPILDOMAS DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJUS

Projektai, kurie viršijo minimalią ribą pagal kriterijų „Projekto aktualumas“ ir kuriems buvo skirtas bendras 70 balų skaičius (minimali finansavimo riba), bus vertinami siekiant nustatyti, ar tiksliniams regionams galima skirti papildomas stipendijas atsižvelgiant į toliau nurodytus kriterijus.

Projekto aktualumas tiksliniame (-iuose) regione (-uose) Taip / Ne	▪ Projekte apibūdinami taikomi metodai talentingiausiems studentams iš tikslinio (-ių) regiono (-ų) pritraukti. ▪ Pasiūlymu skatinamas bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis ir (arba) kita reikalavimus atitinkančia dalyvaujančia organizacija iš tikslinio (-ių) regiono (-ų) šalių partnerių. Aiškiai paaiškinama pridėtinė tokio bendradarbiavimo vertė „Erasmus Mundus“ jungtinei magistrantūros studijų programai.

[74] 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:EN:PDF

[75] 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF

[76] 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 234/2014, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis partnerystės priemonė http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:EN:PDF

[77] Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Kambodža, Laosas, Mianmaras, Nepalas

[78] Kirgizija, Tadžikistanas, Uzbekistanas

[79] Bolivija, Salvadoras, Gvatemala, Hondūras, Nikaragva, Paragvajus

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Daugiau su šiuo veiksmu susijusių privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos galima rasti šio vadovo I priede. Šiame priede nurodoma:

- sąlygos, susijusios su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos parengimu;
- sąlygos, taikomos magistrantūros studijų studentams;
- sąlygos, susijusios su stebėjimu ir kokybės užtikrinimu;
- EMJMSP konsorciumo atrankos procedūra.

Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

„ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINIŲ MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMŲ KATALOGAS

Siekiant padėti viešinti „Erasmus+“ studentų stipendijas, kurios pagal vykdomas „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas bus siūlomos geriausiems pasaulyje magistrantūros studentams, užtikrinti jų matomumą ir prieinamumą, „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos bus įtrauktos į elektroninį katalogą, esantį vykdomosios agentūros svetainėje.

Šiame EMJMSP kataloge bus viešinamos visos jungtinės magistrantūros studijų programos, kuriose siūlomos „Erasmus+“ stipendijos kitiems mokslo metams.Kataloge potencialūs studentai galės pasirinkti norimas „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas ir paraišką dėl „Erasmus+“ stipendijos pateikti tiesiogiai atitinkamiems konsorciumams.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Parama atrinktoms „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms bus teikiama pagal dotacijos sutartį, apimančią vienus parengiamuosius metus (jei pareiškėjas pasirinko neteikti paraiškos parengiamaisiais metais) ir keturis iš eilės studentų priėmimus.

EMJMSP dotacija apskaičiuojama pagal tokius finansavimo principus:

- dotacija konsorciumo valdymo mokesčiams ir dėstytojų mobilumui;
- ne didesnės nei 25 000 EUR per metus stipendijos studentams, kurių skaičius gali būti nevienodas, ir
- tiksliniams pasaulio regionams skirtos ne didesnės nei 25 000 EUR per metus papildomos stipendijos studentams, kurių skaičius gali būti nevienodas.

Išsamus EMJMSP biudžetas turi būti parengtas pagal tokias finansavimo taisykles (EUR):

A) „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖ MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMA:

Parama konsorciumo valdymo išlaidoms ir išlaidoms[80] kviestiniams mokslininkams ir dėstytojams.	▪ 20 000 EUR neprivalomiems parengiamiesiems metams. ▪ 50 000 EUR vienam priėmimui į EMJMSP.

[80] Asocijuotųjų partnerių patiriamas išlaidas EMJMSP konsorciumas gali kompensuoti tik pasinaudodamas ES „parama konsorciumo valdymo išlaidoms ir išlaidoms“ (fiksuoto dydžio suma).

B) „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS STUDENTŲ STIPENDIJOS

Į EMJMSP studentų stipendijas įtraukiamos studentų dalyvavimo išlaidos (įskaitant mokesčius už mokslą, visas draudimo išlaidas ir visas kitas privalomas išlaidas, susijusias su studentų dalyvavimu programoje), parama studento kelionės ir įsikūrimo išlaidoms padengti ir pragyvenimo išmoka visam EMJMSP studijų programos laikotarpiui. Išsami informacija apie EMJMSP studento stipendijos sumas pateikiama lentelėje:

Parama dalyvavimo išlaidoms padengti	▪ iki 9 000 EUR per metus vienam stipendininkui iš šalies partnerės 12[81] ▪ Iki 4 500 EUR per metus vienam stipendininkui iš Programos šalies. ▪ Šiuos didžiausius įnašus viršijančią sumą turi padengti dalyvaujančiosios organizacijos ir jų negalima reikalauti iš stipendininko.
Parama kelionės ir įsikūrimo išlaidoms padengti	▪ 1 000 EUR per metus vieno kurioje nors Programos šalyje nuolat gyvenančio stipendininko kelionės išlaidoms padengti. ▪ 2 000 EUR per metus stipendininko, nuolat gyvenančio kurioje nors šalyje partnerėje, kuri nuo EMJMSP koordinuojančios mokslo ir studijų institucijos nutolusi mažiau nei 4 000 km, kelionės išlaidoms padengti + 1 000 EUR įsikūrimo išlaidoms padengti. ▪ 3 000 EUR per metus kiekvieno stipendininko, nuolat gyvenančio kurioje nors šalyje partnerėje, kuri nuo EMJMSP koordinuojančios mokslo ir studijų institucijos nutolusi 4 000 km ar labiau, kelionės išlaidoms padengti + 1 000 EUR įsikūrimo išlaidoms padengti.
Parama pragyvenimo išlaidoms padengti	▪ 1 000 EUR per mėnesį visam EMJM studijų programos laikotarpiui (ne ilgiau kaip 24 mėn.). Parama pragyvenimo išlaidoms nebus skiriama už EMJMSP laikotarpius (studijų, mokslinių tyrimų, mokomosios praktikos, diplominio darbo parengimo), kuriuos stipendininkai praleidžia savo nuolatinės gyvenamosios vietos šalyje; ji taip pat nebus skiriama ir už EMJMSP laikotarpius, kuriuos stipendininkai iš kurios nors šalies partnerės praleidžia kurioje nors šalyje partnerėje daugiau nei vieną semestrą (pvz., 3 mėnesius arba atitinkamai 15 ECTC kreditų).

DOTACIJOS SKYRIMAS

Faktinė atskirų stipendijų suma ir atitinkamai didžiausia pasirinktiems projektams skirta lėšų suma priklausys nuo įvairių veiksnių:

1. EMJMSP apimties (60, 90 arba 120 ECTS kreditų);
2. konsorciumų nustatytų EMJMSP dalyvavimo išlaidų;
3. neprivalomų parengiamųjų metų taikymo;
4. programos / šalies partnerės stipendijų skaičiaus.

Atsižvelgiant į šiuos veiksnius, EMJMSP dotacija parengiamiesiems metams ir keturiems studentų priėmimams sudarytų ne daugiau kaip **5,1 mln. EUR**[82].

[81] Studentai, kurie nėra nei nuolatiniai gyventojai, nei yra vykdę pagrindinę veiklą (studijų, mokymų arba darbo) ilgiau kaip iš viso 12 mėnesių per pastaruosius penkerius metus Programos šalyje. Penkerių metų ataskaitinis laikotarpis, kuriam taikoma ši 12-os mėnesių taisyklė, skaičiuojamas atgaliniu būdu nuo pateikimo termino, kurį nustato konsorciumai teikiamoms paraiškoms EMJMSP stipendijai gauti.

[82] Teorinė didžiausia suma yra gaunama taikant didžiausius stipendijų tarifus ir laikant, kad projektui būtų skiriamas didžiausias stipendijų skaičius (pvz., 60 + 48). Iš patirties matyti, kad vidutinis dotacijos dydis yra 2,5–3,5 mln. EUR.

„ERASMUS+“ PASKOLOS MAGISTRANTŪROS STUDIJOMS

Aukštųjų mokyklų studentai, visą magistrantūros pakopos studijų programą norintys baigti kitoje Programos šalyje, gali kreiptis dėl ES garantuojamos paskolos savo išlaidoms padengti.

„Erasmus+“ paskolų magistrantūros studijoms sistema potencialiems magistrantams suteikia galimybę gauti paskolas (kurias teikia dalyvaujantys bankai ir garantuoja ES per savo partnerį Europos investicijų fondą), kuriomis jie programos „Erasmus+“ laikotarpiu galėtų finansuoti savo studijas užsienyje. Naudojant ES biudžeto asignavimus, iš bankų sektoriaus paskoloms mobiliems magistrantūros studijų studentams bus galima pritraukti didelę finansavimo sumą.

Ši schema buvo pradėta taikyti 2015 m. Ilgainiui „Erasmus+“ paskolas magistrantūros studijoms gaus vis daugiau šalių ir studentų.

Daugiau informacijos apie šią schemą ir dalyvaujančias finansines institucijas galima rasti Europos Komisijos svetainėje https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node/11_en

Paskolų sumos ir paskirtis	Paskolos suma sudaro ne daugiau kaip 12 000 EUR vienų metų magistrantūros studijų programai ir iki 18 000 EUR ne ilgesnei nei dvejų metų magistrantūros studijų programai; paskolos lėšomis gali būti dengiamos pragyvenimo išlaidos, išlaidos mokesčiams už mokslą ir kitos susijusios išlaidos bet kurioje iš 33 programos „Erasmus+“ šalių. Pagrindinės socialinės apsaugos priemonės: užstato iš studentų ar tėvų nereikalavimas, palanki palūkanų norma ir palankios paskolos grąžinimo sąlygos.
Tinkamumo kriterijai	Kad tenkintų paraiškos teikimo kriterijus, studentai turi: ▪ nuolat gyventi vienoje iš programos „Erasmus+“ šalių; ▪ būti sėkmingai užbaigę aukštojo mokslo pirmosios pakopos studijas (bakalauro ar lygiavertes studijas); ▪ būti priimti į antrosios pakopos programą (magistrantūros ar lygiavertę) pripažintoje mokslo ir studijų institucijoje (MSI), kuriai yra suteikta „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE). Magistrantūros (ar lygiavertė) studijų programa, pagal kurią jie ketina studijuoti, turi būti: ▪ vykdoma kitoje šalyje nei ta, kurioje jie nuolat gyvena, ir ta, kurioje jie įgijo savo bakalauro laipsnį (ar lygiavertį laipsnį, kurį turėdami jie gali stoti į magistrantūros programą); ▪ išsami programa, kurią užbaigus suteikiamas laipsnis (magistro ar lygiavertis).
Kur teikti paraišką?	Tiesiogiai dalyvaujantiems bankams, studentų paskolų įmonėms.

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS:

BENDRADARBIAVIMAS INOVACIJŲ IR DALIJIMOSI GERĄJA PATIRTIMI TIKSLAIS

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- strateginės partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityje;
- žinių sąjungos;
- sektorių įgūdžių sąjungos (pagal specialų kvietimą teikti paraiškas);
- gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo srityje;
- gebėjimų stiprinimas jaunimo srityje.

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiamais veiksmais dalyvaujančiosioms organizacijoms, politikos sistemoms, pagal kurias tie veiksmai yra rengiami, taip pat organizacijoms ir asmenims, tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems organizuojamoje veikloje, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis.

Pagal šį pagrindinį veiksmą organizacijų, vietos, regiono, nacionaliniu ar Europos lygmeniu turėtų būti kuriama, perduodama ir (arba) įgyvendinama novatoriška praktika.

Numatoma, kad įgyvendinant pagal šį pagrindinį veiksmą remiamus projektus bus pasiekti tokie dalyvaujančiųjų organizacijų rezultatai:

- novatoriški darbo su tikslinėmis grupėmis metodai, pvz., teikiant patrauklesnes švietimo ir mokymo programas, atitinkančias asmenų poreikius ir lūkesčius, taikant dalyvavimu pagrįstus metodus ir IRT pagrįstas metodikas, naujus arba patobulintus kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesus, užtikrinant didesnį vietos bendruomenėms naudingos veiklos veiksmingumą, taikant naują ar patobulintą rūpinimosi palankių sąlygų neturinčių grupių poreikiais praktiką ir sprendžiant mokymosi rezultatų skirtumus, susijusius su geografine ir socialine bei ekonomine nelygybe, nauji socialinės, kalbinės ir kultūrinės įvairovės sprendimai, nauji būdai aktyviau remti konkurencingumą ir užimtumą, visų pirma regionų ir vietos lygmenimis; kalbos mokymosi ir mokymo kompetencijos pripažinimas, suteikiant Europos kalbų ženklą;
- šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, labiau įpareigojanti ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: pasirengimas integruoti gerąją patirtį ir naujus metodus į kasdienę veiklą, atvirumas sąveikai su organizacijomis, veikiančiomis kitose srityse arba kituose socialiniuose ir (arba) ekonominiuose sektoriuose, strateginis darbuotojų profesinio tobulėjimo planavimas atsižvelgiant į jų asmeninius poreikius ir organizacijos tikslus;
- didesnis pajėgumas ir profesionalumas veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresnė valdymo kompetencija ir tarptautiškumo strategija, sustiprintas bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, kitų švietimo, mokymo ir jaunimo sričių ir (arba) kitų socialinių ir (arba) ekonominių sektorių, didesnis finansinių išteklių (kitokių nei ES lėšų) paskirstymas ES ir (arba) tarptautiniams projektams švietimo, mokymo ir jaunimo srityje organizuoti, geresnė ES ir (arba) tarptautinių projektų parengimo, įgyvendinimo, stebėjimo ir tolesnės susijusios veiklos kokybė.

Pagal šį pagrindinį veiksmą finansuojami projektai taip pat turėtų daryti teigiamą poveikį veikloje tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems asmenims, kaip antai:

- labiau išugdytas iniciatyvumo ir verslumo jausmas;
- geresnės užsienio kalbos (-ų) žinios;
- aukštesnis skaitmeninio raštingumo lygis;
- geresnis socialinės, etninės, kalbinės ir kultūrinės įvairovės supratimas ir didesnis jautrumas;
- geresni įgūdžiai, reikalingi norint įsidarbinti ir kurti naują verslą (įskaitant socialinio verslumo įgūdžius);
- aktyvesnis dalyvavimas visuomenėje;
- labiau teigiamas požiūris į Europos projektą ir ES vertybes;
- geresnis įgūdžių ir kvalifikacijų Europoje ir už jos ribų supratimas ir pripažinimas;
- patobulinta kompetencija, susijusi su profesiniu profiliu (dėstymo, mokymo, darbo su jaunimu ir t. t.);
- aiškesnis švietimo, mokymo ar jaunimo sričių praktikos, politikos ir sistemų įvairiose šalyse supratimas;
- geresnis formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo, profesinio mokymo, kitų formų mokymosi ir darbo rinkos tarpusavio sąsajų supratimas;
- didesnės profesinio tobulėjimo galimybės;
- didesnė motyvacija ir pasitenkinimas kasdieniame darbe.

Sistemos lygmeniu jie turėtų skatinti modernizuoti švietimo ir mokymo sistemas bei jaunimo politiką ir sustiprinti jų atsaką į pagrindinius nūdienos pasaulio iššūkius: užimtumą, ekonominį stabilumą ir augimą, taip pat socialinių, pilietinių ir tarpkultūrinių kompetencijų kėlimo poreikį, tarpkultūrinį dialogą, demokratines vertybes ir pagrindines teises, socialinę įtrauktį, nediskriminavimą ir aktyvų pilietiškumą, kritinį mąstymą ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą.

Taigi numatoma, kad šio pagrindinio veiksmo poveikis bus toks:

- geresnė švietimo ir mokymo bei darbo su jaunimu Europoje ir už jos ribų kokybė: aukštesnio lygio meistriškumo ir patrauklumo derinimas su didesnėmis galimybėmis visiems, įskaitant tuos, kurie neturi palankių sąlygų;
- geresnis švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų suderinimas su darbo rinkos poreikiais ir jos siūlomomis galimybėmis, glaudesni ryšiai su verslu ir bendruomene;
- geresnis pagrindinių ir universaliųjų įgūdžių, visų pirma verslumo, socialinių, pilietinių, tarpkultūrinių ir kalbų žinių, kritinio mąstymo, skaitmeninio raštingumo bei žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo, teikimas ir vertinimas;
- didesnė įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių sąveika ir sąsajos nacionaliniu lygmeniu, geresnės galimybės iš vieno sektoriaus pereiti į kitą ir geresnis Europos orientacinių kompetencijos ir kvalifikacijos pripažinimo, patvirtinimo ir skaidrumo užtikrinimo priemonių panaudojimas;
- aktyvesnis mokymosi rezultatų naudojimas apibūdinant ir apibrėžiant kvalifikacijas, kvalifikacijų dalis ir mokymo programas siekiant remti mokymą(si) ir atliekant vertinimą;
- naujas ir glaudesnis tarpregioninis ir tarptautinis valdžios institucijų bendradarbiavimas švietimo, mokymo ir jaunimo srityse;
- labiau strateginis ir integruotas IRT ir atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) naudojimas švietimo, mokymo ir jaunimo sistemose;
- didesnė motyvacija mokytis kalbų taikant naujoviškus mokymo metodus ir geresnės sąsajos su praktiniu darbo rinkos reikalaujamų kalbos (-ų) įgūdžių naudojimu;
- stipresnė praktikos, mokslinių tyrimų ir politikos sąveika.

STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS ŠVIETIMO, MOKYMO IR JAUNIMO SRITYJE

KOKIE YRA STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTŲ TIKSLAI IR PRIORITETAI?

Strateginių partnerysčių projektais siekiama remti novatoriškos praktikos plėtotę, perdavimą ir (arba) įgyvendinimą, taip pat bendrų iniciatyvų, kuriomis Europos lygmeniu skatinamas bendradarbiavimas, tarpusavio mokymasis ir keitimasis patirtimi, įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į projekto tikslus ir struktūrą, strateginių partnerysčių projektai gali būti dviejų tipų:

INOVACIJAS REMIANČIOS STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS:

Projektai turėtų sukurti novatoriškus produktus arba intensyviai platinti ir taikyti jau egzistuojančius ir naujai sukurtus produktus ar novatoriškas idėjas. Pareiškėjams suteikiama galimybė teikti paraiškas intelektiniams produktams ir sklaidos renginiams finansuoti, siekiant realizuoti šio veiksmo inovacijų skleidimo lūkesčius. Šio tipo strateginės partnerystės atviros visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims.

GEROSIOS PATIRTIES MAINUS REMIANČIOS STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS:

Pagrindinis šių projektų tikslas – suteikti organizacijoms galimybę plėtoti ir stiprinti tinklus, didinti jų gebėjimą veikti tarptautiniu lygmeniu, dalytis ir susipažinti su idėjomis, praktika ir metodais. Įgyvendinant atrinktus projektus taip pat gali būti kuriami konkretūs produktai ir tikimasi, kad šių projektų įgyvendinimo veiklos rezultatai bus skleidžiami, tačiau ši sklaida turėtų būti proporcinga projekto tikslui ir taikymo sričiai.

Šie rezultatai ir veikla bus finansuojami remiantis standartiniu projekto valdymo ir įgyvendinimo biudžetu. Šio tipo projektai nebus remiami strateginėmis partnerystėmis aukštojo mokslo srityje. Be to, kai kurių specialių formatų strategines partnerystes galima įgyvendinti pagal šio tipo partnerystę:

- **Mokyklų mainų partnerystės**: Šio tipo strateginėse partnerystėse gali dalyvauti tik mokyklos. Projektuose galima naudotis mobilumo galimybėmis moksleiviams ir darbuotojams, siekiant padėti dalyvaujančioms mokykloms plėtotis kaip organizacijoms ir padidinti jų gebėjimą dirbti tarptautiniuose projektuose.
- **Tarpvalstybinės jaunimo iniciatyvos**: Šie strateginių partnerysčių jaunimo srityje projektai skatina jaunų žmonių socialinę atsakomybę ir verslumo dvasią. Išskirtinis šio formato strateginės partnerystės bruožas tas, kad jaunimo iniciatyvos imasi, ją parengia ir įgyvendina patys jaunuoliai.

Daugiau informacijos apie projektų formatų ypatumus pateikiama skirsnyje **„Specialūs strateginių partnerysčių formatai“.**

Nepriklausomai nuo projekto srities, strateginių partnerysčių projektuose gali dalyvauti visų tipų organizacijos, veikiančios bet kurioje švietimo, mokymo ir jaunimo srityje arba kituose socialiniuoseir (arba) ekonomikos sektoriuose, taip pat organizacijos, vykdančios veiklą, kuri yra susijusi su įvairiomis sritimis (pvz., vietos ir regionų valdžios institucijos, rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo centrai, prekybos rūmai, prekybos organizacijos, profesinio orientavimo centrai, kultūros organizacijos). Atsižvelgiant į projektu įgyvendinamus prioritetus ir tikslus, tuose projektuose turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairiausi partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, ypatumais ir specialiomis žiniomis ir pasiekti atitinkamus ir kokybiškus projektų rezultatus.

Kad strateginių partnerysčių projektai būtų finansuojami, jais turi būti įgyvendinamas a) bent vienas horizontalusis prioritetas arba b) bent vienas specialusis prioritetas, susijęs su švietimo, mokymo ar jaunimo sritimi, kuriai daromas didžiausias poveikis, kaip aprašyta toliau. Nacionalinės agentūros gali daugiau dėmesio skirti tiems prioritetams, kurie yra ypač svarbūs jų šalies kontekste („Europos prioritetai atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes“). Nacionalinės agentūros turi tinkamai informuoti potencialius paraiškų teikėjus savo oficialiose svetainėse.

HORIZONTALIEJI PRIORITETAI

- Aktualių ir kokybiškų įgūdžių ir gebėjimų ugdymas: parama asmenims įgyjant ir plėtojant pagrindinius įgūdžius ir svarbiausius gebėjimus, siekiant didinti įsidarbinimo galimybes ir skatinti socialinį bei asmeninį tobulėjimą, taip pat skatinti dalyvauti pilietiniame ir socialiniame gyvenime. Be kita ko, šiam prioritetui bus priskiriami veiksmai, kuriais siekiama plėtoti švietimo įstaigų, įmonių ir tarpinių institucijų partnerystę, kad būtų skatinamas mokymasis visą gyvenimą ir pagerėtų mobilumo mokymosi tikslais kokybė ir veiksmingumas. Programa taip pat bus remiami veiksmai, kuriais rengiamos ar platinamos minėtų gebėjimų vertinimo priemonės, bei mokymosi rezultatais

grindžiami metodai švietimo, mokymo ir jaunimo veiklos srityse arba kokybės, poveikio ir aktualumo vertinimo priemonės.

- Socialinė įtrauktis: prioritetas teikiamas veiklai, kuria skatinama (visų pirma naudojant novatoriškus integracinius metodus) atsakomybė už bendras vertybes, lygybė, įskaitant lyčių lygybę, ir nediskriminavimas bei socialinė įtrauktis per švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto veiklą. Programa bus remiami projektai, kuriais siekiama: a) skatinti socialinius, pilietinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, raštingumą medijų srityje ir kritinį mąstymą, taip pat kovoti su diskriminacija, atskirtimi, rasizmu, patyčiomis ir smurtu; b) gerinti mažiau galimybių turinčių besimokančių asmenų prieigos galimybes, jų dalyvavimą ir mokymosi rezultatus, mažinti mokymosi rezultatų skirtumus ir c) remti ir vertinti naujus metodus, kad būtų mažinami prieigos prie skaitmeninių technologijų ir formalaus bei neformalaus švietimo ir galimybės naudotis jais skirtumai. Ypatingas dėmesys bus skiriamas lyčių skirtumų, susijusių su IRT, mažinimui.
- Atviras švietimas ir naujoviška skaitmeninės eros praktika: pirmenybė teikiama veiksmams, kuriais skatinami naujoviški metodai ir pedagoginės priemonės, taip pat, jei taikoma, dalyvaujamasis valdymas. Kitas prioritetas – skaitmeninės mokymosi medžiagos ir priemonių naujinimas ir rengimas, ypač atvirųjų švietimo išteklių (AŠI), atvirųjų vadovėlių ir nemokamos bei atvirosios švietimo programinės įrangos, taip pat veiksmingo skaitmeninių technologijų ir atvirųjų pedagoginių priemonių švietimo, rengimo, jaunimo ir sporto srityse panaudojimo rėmimas. Tuo taip pat bus skatinama sinergija su moksliniais tyrimais ir naujų technologijų inovacijų veikla ir skatinamos naujos technologijos, padedančios gerinti švietimo, rengimo, sporto ir jaunimo srities politiką ir praktiką. Programa taip pat bus remiami nauji mokymo metodai ir priemonės.
- Švietimo specialistai: prioritetas teikiamas veiklai, kuria stiprinama geriausių ir tinkamiausių kandidatų dirbti mokytojais paieška, atranka ir įvadinis mokymas, taip pat veiklai, kuria skatinamas kokybiškas ir naujoviškas mokymas visuose švietimo sektoriuose, rengimas ir darbas su jaunimu. Įgyvendinant programą bus remiamas profesinis švietimo specialistų (mokytojų, dėstytojų, kuratorių, mentorių, trenerių ir t. t.) ir su jaunimu dirbančių asmenų kvalifikacijos kėlimas, ypač sprendžiant mokyklos nebaigimo problemą, nepalankioje socialinėje padėtyje esančių mokinių, įvairovės klasėse klausimus, naudojant naujus mokymo metodus ir priemones ir kalbant apie kitas aplinkybes bei mokymąsi darbo vietoje ir savaiminį mokymąsi.
- Skaidrumas ir įgūdžių ir kvalifikacijos pripažinimas: pirmenybė teikiama veiksmams, padedantiems įsidarbinti, lengvinantiems mobilumą mokymosi ir darbo tikslais, padedantiems pereiti iš vieno švietimo ir mokymo lygmens ir tipo į kitą lygmenį ar tipą, patekti iš švietimo sistemos į darbo rinką ir keisti darbo vietą. Pirmenybė teikiama veiksmams, kuriais sudaromos kvalifikacijų ir mokymosi rezultatų pripažinimo, skaidrumo ir palyginamumo galimybės ir šie dalykai skatinami, įskaitant su įgūdžiais ir kvalifikacijomis susijusių geresnių paslaugų, informacijos ir rekomendacijų teikimą. Šie veiksmai apima savaiminio ir neformaliojo mokymosi būdu įgytų gebėjimų patvirtinimo, pripažinimo ir rėmimo – vietos, regiono, nacionaliniu, Europos ar tarptautiniu lygmeniu – pažangių sprendimų skatinimą.
- Tvarios investicijos, rezultatyvumas ir veiksmingumas: pirmenybė bus teikiama veiksmams, kuriais remiamas veiksmingas Investicijų plano Europai įgyvendinimas, įskaitant finansavimo modelių, pritraukiančių privačius subjektus ir kapitalą (taip pat ir pagal „Erasmus+“ studentų paskolų garantijų sistemą), rėmimą, bei remiamos įrodymais pagrįstos reformos, kuriomis siekiama užtikrinti švietimo, mokymo, jaunimo sistemų ir politikos kokybę. Pirmenybė taip pat teikiama tiems veiksmams, kuriais remiama naujoviškų investavimo būdų plėtra siekiant užtikrinti tvarias investicijas į visų formų – tiek formalųjį, tiek neformalųjį – mokymą, įskaitant veiklos rezultatais grindžiamą finansavimą ir išlaidų pasidalijimą.
- Europos kultūros paveldo socialinė ir švietimo vertė, jo indėlis į darbo vietų kūrimą, ekonomikos augimą ir socialinę sanglaudą. 2018 m. Europos kultūros paveldo metų kontekste pirmenybė bus teikiama veiksmams, kuriais padedama didinti informuotumą apie Europos kultūros paveldo svarbą per švietimą, mokymąsi visą gyvenimą, savaiminį ir neformalųjį mokymąsi, jaunimą ir sportą, taip pat veiksmams, kuriais remiamas įgūdžių ugdymas, socialinė įtrauktis, kritinis mąstymas ir jaunimo dalyvavimas. Bus skatinami nauji dalyvaujamieji ir tarpkultūriniai paveldo metodai, taip pat švietimo iniciatyvos, skirtos tarpkultūriniam dialogui, kuriame dalyvautų mokytojai ir moksleiviai, įskaitant pačius jauniausius, puoselėti.

SU KONKREČIOMIS SRITIMIS SUSIJĘ PRIORITETAI

Aukštojo mokslo srityje pirmenybė teikiama toliau nurodytiems veiksmams, atsižvelgiant į problemas, nustatytas peržiūrint ES aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkę:

- Šalinami gebėjimų trūkumai ir neatitiktis: a) vykdant veiklą, kuria populiarinamos tos disciplinos, kuriose nustatytas gebėjimų trūkumas, ir gerinamas profesinis orientavimas ir b) rengiant ir plėtojant studentų poreikius atitinkančias, darbo rinkos ir visuomenės poreikius tenkinančias mokymo programas, taip pat geriau panaudojant atviruosius ir internetinius, mišriuosius, darbu grindžiamus, daugiadisciplinio mokymosi metodus ir naujus vertinimo modelius. Stiprinamas aukštųjų mokyklų, profesinių mokyklų ir darbdavių ar socialinių įmonių bendradarbiavimas siekiant išspręsti realias problemas, pavyzdžiui, skatinant bendradarbiauti studentus, gamybinę

praktiką atliekančius asmenis ir įmones verslumo ir tarpdisciplininiuose projektuose, taip pat palengvinant pažintinius vizitus į įmones.

- Atsižvelgiant į pirmiau nurodytą prioritetą, remiamas tolesnis absolventų karjeros stebėjimo sistemų plėtojimas Programos šalyse ir nagrinėjamos galimybės gerinti palyginamų absolventų duomenų prieinamumą Europoje.
- Skatinamas mokymas ir mainai, siekiant pagerinti mokymo kokybę, visų pirma remiant skaitmeninių technologijų naudojimą ir mokymo paslaugų teikimą internetu, siekiant pagerinti pedagogines priemones ir vertinimo metodus; rengiami tarptautiniai mokytojų rengimo kursai ir stiprinamas mokytojų rengimo centrų bendradarbiavimas.
- Skatinamas meistriškumas mokymo ir įgūdžių ugdymo srityje ir už jį atlyginama, be kita ko, plėtojant veiksmingas paskatų struktūras ir žmogiškųjų išteklių politiką nacionaliniu ir instituciniu lygmenimis, rengiant mokslininkus gebėti naudotis naujais ir novatoriškais metodais, taikant naujų mokymo programų rengimo metodus ir dalijantis gerąja patirtimi per bendradarbiavimo platformas.
- Kuriamos įtraukios aukštojo mokslo sistemos, susietos su aplinkinėmis bendruomenėmis: a) plėtojant ir įgyvendinant holistines institucines sėkmingos įtraukties ir studijų strategijas, didinant nepakankamai atstovaujamų ir palankių sąlygų neturinčių grupių galimybes mokytis, dalyvauti ir baigti studijas, be kita ko, teikiant besimokantiems asmenims adekvačią pagalbą po priėmimo, orientavimą, konsultavimą ir kuravimą, b) gerinant galimybes judėti tarp mokyklų, PM, mokslinių tyrimų institutų ir aukštųjų mokyklų, taikant daugiasektorinę, tarptautinę švietimo partnerystę, c) rengiant, išbandant ir įgyvendinant lanksčius ir modulinius kursų planus (ištęstinius, internetinius arba mišrius), ypač siekiant geriau prisitaikyti prie vyresnio amžiaus besimokančių asmenų ir jaunų mokslininkų poreikių, d) skatinant studentų, mokslininkų ir universitetų pilietinę ir socialinę atsakomybę bei pripažįstant savanoriško ir bendruomeninio darbo indėlį siekiant akademinių rezultatų (pavyzdžiui, taikant ECTS taškus).
- Užtikrinama, kad aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai prisidėtų prie inovacijų: a) rengiant ir įgyvendinant metodus, kuriais skatinamas kūrybingumas, verslus mąstymas ir inovacijų taikymo praktikoje įgūdžiai, ir išbandant jų veiksmingumą, b) užtikrinant, kad švietimas ir moksliniai tyrimai vienas kitą stiprintų, be kita ko, per partnerystes ir taikomus interdisciplininius ir tarpdisciplininius metodus bei stiprinant aukštųjų mokyklų ir mokslinių tyrimų institutų vaidmenį jų vietos ir regiono aplinkoje, c) remiant naujausių tyrimų rezultatų perdavimą švietimo sistemai, kad jais būtų galima remtis mokant, ir skatinant bakalauro ir magistrantūros studijų studentus pasinaudoti galimybėmis informuojant juos apie šiuolaikinių mokslinių tyrimų problemas ir padedant ugdyti mokslinių tyrimų įgūdžius, kad galėtų tapti mokslininkais.
- Skatinamas veiksmingas ir efektyvus finansavimas sistemos lygmeniu ir valdymo modeliai, atlyginimas už kokybišką mokymą, inovacijas ir svarbą bendruomenei.
- Skatinamas tarptautinimas, pripažinimas ir mobilumas, remiami pokyčiai atsižvelgiant į Bolonijos principus ir priemones. Galima vykdyti universitetų, mokslinių tyrimų institutų, universitetų tinklų ir, prireikus, privačių arba ne pelno subjektų bendradarbiavimo projektus, siekiant įgyvendinti mobilumo veiklą pagal „Erasmus+“ studentų paskolų garantijų sistemą.

Mokyklinio ugdymo srityje pirmenybė teikiama veiklai, kuria:

- gerinamas mokytojo profesijos įvaizdis, įtraukiant mokytojus, mokyklų vadovus ir mokytojų rengėjus, ir šiuo tikslu imamasi šių veiksmų: siekiama didinti šios profesijos patrauklumą; tobulinti atrankos ir samdos procesą; skatinti mokytojų profesinį tobulėjimą, skirtingus jo etapus sujungiant į nenutrūkstamą seką – nuo pirminio mokytojo rengimo iki tęstinio profesinio rengimo; remti mokytojus, turinčius spręsti įvairovės klasėse (įskaitant iš migrantų šeimų kilusius mokinius) klausimus; remti bendradarbiavimo ir novatorišką praktiką, skaitmeninę ir neskaitmeninę, taikančius mokytojus ir naujus vertinimo metodus; stiprinti lyderystę švietimo sistemoje, įskaitant mokyklos vadovų vaidmenį ir jų įvaizdį, pasidalijamąjį vadovavimą mokykloje ir mokytojų autoritetą;
- skatinamas siekis išsiugdyti svarbiausius įgūdžius ir gebėjimus, pvz., nepakankamų matematikos, mokslo ir raštingumo žinių problemą siekiama spręsti taikant naujoviškus mokymo ir vertinimo metodus; remti verslumo ugdymą; integruoti skaitmeninių įgūdžių mokymą į mokymo programą, pritaikytą konkrečioms amžiaus grupėms; skatinti kritinį mąstymą, visų pirma mokslo dalykų mokant atsižvelgiant į aplinkos ir (arba) kultūros aplinkybes; mokant(is) kalbų taikyti holistinį požiūrį, pasinaudoti šiuolaikinėse klasėse vis dažniau pasitaikančia daugiakalbyste;
- mokykloms padedama spręsti mokyklos nebaigimo ir su palankių sąlygų neturinčiais moksleiviais susijusias problemas bei pasiūlyti kokybišką švietimą, kad būtų užtikrinama sėkmė visiems mokiniams – nuo prasčiausių iki geriausių – įskaitant migrantų šeimų vaikus, kuriems gali tekti susidurti su tam tikrais (pavyzdžiui, kalbinio pobūdžio) sunkumais; stiprinamas visų subjektų bendradarbiavimas mokykloje ir su šeimomis bei kitais išorės suinteresuotaisiais subjektais; gerinamas perėjimas iš vienos švietimo pakopos į kitą; skatinamas kompleksiniu bendradarbiavimu ir holistiniais metodais grindžiamus mokymo ir dėstymo metodus taikančių mokyklų tinklų kūrimas; gerinamas vertinimas ir kokybės užtikrinimas;
- remiamos pastangos didinti finansiškai prieinamo kokybiško ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros prieinamumą; gerinama ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros (ECEC) sistemų kokybė ir jų taikymo lygis siekiant skatinti vaikų vystymąsi atsižvelgiant į jų amžių, kad būtų pasiekiami geresni mokymosi rezultatai ir visiems užtikrinamos geros

sąlygos pradėti mokytis, visų pirma toliau gerinant ES ECEC sistemos kokybę ir garantuojant, kad ankstyvojo ugdymo nauda išliktų ir kituose mokyklinio ugdymo lygiuose, taip pat projektai, kuriais kuriami nauji ECEC įgyvendinimo, valdymo ir finansavimo modeliai.

Profesinio mokymo (PM) srityje pirmenybė teikiama:

- institucijų partnerystės plėtotei, remiant PM įstaigose besimokančių asmenų ir gamybinę praktiką atliekančių asmenų tarptautinimo strategijų rengimą ir įgyvendinimą, taip siekiant sukurti reikiamą paramos infrastruktūrą, taip pat susijusias institucijų ir (arba) sutarčių sistemas kokybiškoms PM įstaigose besimokančių asmenų ir gamybinę praktiką atliekančių asmenų mobilumo mokomosioms praktikoms kitoje šalyje. Reikėtų taikyti konkrečias taisykles ir informaciją, susijusią su PM įstaigose besimokančių asmenų mobilumo veikla, kaip aprašyta Programos vadovo I priede.
- partnerystės, kuria siekiama skatinti visų formų mokymąsi darbo vietoje, plėtotei, pvz., rengiant naujas mokymo programas rengimo turinį (įskaitant bendras PM kvalifikacijas), integruojant mokymosi darbo vietoje laikotarpius, teikiant galimybių taikyti žinias praktiniuose projektuose ar tikroviškose situacijose darbo vietoje ir visada, kai įmanoma, teikiant tarptautinės (mobilumo) patirties galimybių;
- grįžtamojo ryšio ciklams siekiant didinti PM paslaugų kokybę ir pritaikyti PM paslaugų teikimą atsižvelgiant į rezultatus, be kita ko, parengiant arba išbandant absolventų karjeros stebėjimo priemones, kurios būtų kokybės užtikrinimo sistemų sudedamoji dalis, kaip nustatyta Rekomendacijoje dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET);.
- tolesniam pagrindinių gebėjimų (ypač raštingumo, mokėjimo skaičiuoti ir skaitmeninio raštingumo) stiprinimui pirminio ir tęstinio PM sistemose , įskaitant bendras šių gebėjimų įtraukimo į mokymo planus metodikas, bei mokymosi rezultatams nustatyti, pateikti ir įvertinti; mokymo ir kvalifikacijų visuotinio prieinamumo didinimui, ypatingą dėmesį skiriant nekvalifikuotiems asmenims ir užtikrinant tęstinį PM, neformaliojo ir savaiminio mokymosi patvirtinimą, mokymosi darbo vietoje rėmimą, teikiant veiksmingas ir integracines orientavimo paslaugas ir lanksčius bei prieinamus mokymosi būdus;
- diegiant sisteminius metodus ir sudarant galimybes pirminio ir tęstinio PM bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų ir meistrų profesinio tobulėjimo srityse tiek mokyklose, tiek darbo vietose, pagrindinį dėmesį skiriant veiksmingo skaitmeninio, atviro ir pažangaus švietimo ir pedagoginių priemonių plėtrai.

Suaugusiųjų švietimo srityje pirmenybė teikiama:

Suaugusiųjų švietimo srityje pagal „ET 2020“ ir Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės prioritetus bei Tarybos rekomendaciją dėl įgūdžių tobulinimo krypčių – naujų galimybių suaugusiesiems pirmenybė bus teikiama:

- nedidelių įgūdžių ar žemos kvalifikacijos suaugusiesiems skirtoms kokybiško mokymosi galimybėms gerinti ir plėtoti, kad jie pagerintų raštingumo, skaičiavimo ir skaitmeninius įgūdžius, svarbiausius gebėjimus ir (arba) siektų aukštesnės kvalifikacijos, be kita ko, patvirtinant įgūdžius, įgytus neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdais, arba siektų aukštesnės kvalifikacijos;
- galimybei lengviau pasinaudoti įgūdžių tobulinimo kryptimis pritaikius turimas įgūdžių nustatymo ir vertinimo sistemas bei teikiant mokymosi pasiūlymus, atitinkančius individualius mokymosi poreikius ir patvirtinant įgūdžius, įgytus neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdais;
- paklausos ir dalyvavimo didinimui taikant veiksmingą informavimo, orientavimo ir motyvavimo strategiją, kuria skatinama menkų įgūdžių ir žemos kvalifikacijos suaugusiuosius ugdyti ir gerinti raštingumo, skaičiavimo ir skaitmeninius įgūdžius ir gebėjimus ir (arba) siekti aukštesnės kvalifikacijos;
- švietimo specialistų kompetencijos plėtotei ir gerinimui, visų pirma siekiant užtikrinti veiksmingą raštingumo, skaičiavimo ir skaitmeninių įgūdžių formavimą menkų įgūdžių ir žemos kvalifikacijos suaugusiesiems, įskaitant veiksmingą IRT taikymą;
- mechanizmų, skirtų suaugusiųjų mokymosi politikos veiksmingumui stebėti arba besimokančių suaugusiųjų pažangai sekti ir stebėti, kūrimui.

Jaunimo srityje pirmenybė teikiama:

- darbo su jaunimu kokybės gerinimui. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama:
  - remti su jaunimu dirbančių asmenų gebėjimų ir darbo su jaunimu pajėgumų didinimą;
  - padėti su jaunimu dirbantiems asmenims rengti visuomenės užribyje atsidūrusių jaunuolių veiksmingo įtraukimo metodus, taip pat kovos su rasizmu ir netolerancija metodus ir jais dalytis ir spręsti perėjimo prie skaitmeninio turinio keliamų pavojų, galimybių ir padarinių klausimus;
  - skatinti mažiau galimybių turinčių jaunuolių (įskaitant NEET – nedirbančius ir nesimokančius jaunuolius) įtraukimą ir didinti jų įsidarbinimo galimybes, ypatingą skiriant dėmesį marginalizacijos rizikai ir iš emigrantų šeimų kilusiems jaunuoliams, įskaitant neseniai atvykusius migrantus ir jaunus pabėgėlius;
  - skatinti kultūrų dialogą ir didinti išmanymą apie įvairovę visuomenėje ir jos priimtinumą;
  - užtikrinti sektorių bendradarbiavimą darbo su jaunimu srityje, kad būtų užtikrinta glaudesnė atitinkamų sektorių sinergija;
  - užtikrinti, kad jaunuoliai lengviau pereitų iš jaunuolio į suaugusiojo gyvenimą, visų pirma integruotųsi į darbo

rinką; plėtoti jų gebėjimus, nustatyti kokybės standartus, etikos ir profesinius kodeksus;
- stiprinti politikos, mokslinių tyrimų ir praktikos sąsajas; skatinti geresnį jaunimo padėties ir politikos išmanymą, darbo su jaunimu pripažinimą ir patvirtinimą bei neformalųjį mokymąsi ir savišvietą Europos, nacionaliniu ir vietos lygmeniu.

- didesnių galių suteikimui. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais stiprinamas skirtingų sektorių bendradarbiavimas, kad būtų užtikrinama didesnė visų su jaunimu susijusių sričių veiksmų sinergija, ypatingą dėmesį skiriant teisių, savarankiškumo ir dalyvavimo (įskaitant skaitmeninį dalyvavimą) pasiekiamumui ir jaunimo, ypač patiriančių atskirties riziką, aktyviam pilietiškumui, vykdant projektus, kuriais siekiama:
  - skatinti visų jaunuolių dalyvavimą demokratiniame ir pilietiniame Europos gyvenime, taip pat ir rengiantis 2019 m. Europoje vyksiantiems rinkimams;
  - plėsti ir stiprinti jaunimo dalyvavimą politiniame ir socialiniame gyvenime vietos, regiono, nacionaliniu, Europos ar pasauliniu lygmeniu;
  - skatinti jaunimo įsitraukimą į savanorystės veiklą;
  - didinti socialinę įtrauktį atsižvelgiant į pagrindines Europos vertybes;
  - remti įvairovę, tarpkultūrinį ir tarpreliginį dialogą, taip pat bendras laisvės, tolerancijos ir pagarbos žmogaus, socialinėms ir ekonominėms teisėms vertybes;
  - gerinti jaunuolių kritinį mąstymą ir raštingumą medijų srityje;
  - stiprinti jaunuolių iniciatyvumą, ypač socialinėje srityje;
  - sudaryti jaunuoliams galimybę kreiptis į išrinktus politikus, viešąsias administracijas, interesų grupes, pilietinės visuomenės organizacijas arba pavienius piliečius, kurie dalyvauja kokiuose nors poveikį jų gyvenimui darančiuose politiniuose ar socialiniuose procesuose, išsakyti jiems savo nuomonę ir daryti jiems poveikį.

- Jaunimo verslumo ugdymo ir socialinio verslumo bei ne pelno veiklos skatinimui. Pirmenybė bus teikiama tarptautinių jaunimo iniciatyvų projektams, kuriais jaunimo grupėms suteikiama galimybė praktiškai įgyvendinti idėjas, be kita ko, per socialines įmones, padedančias išspręsti kasdienius sunkumus ir problemas..

KOKIA VEIKLA REMIAMA STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTUOSE?

Įgyvendinant strateginių partnerysčių projektus ir atsižvelgiant į strateginių partnerysčių tipą, paprastai gali būti vykdoma įvairių rūšių veikla, pavyzdžiui:

- veikla, kuria stiprinamas organizacijų bendradarbiavimas ir tinklų kūrimas;
- **novatoriškos praktikos** švietimo, mokymo ir jaunimo srityje kūrimas, bandymas ir (arba) įgyvendinimas;
- veikla, kuria sudaromos palankesnės sąlygos **pripažinti ir patvirtinti** formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi būdais įgytas **žinias, įgūdžius ir kompetenciją**;
- **regioninių institucijų bendradarbiavimo** veikla siekiant skatinti švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų plėtrą ir jų integraciją į vietos ir regionų vystymosi veiksmus;
- veikla, kuria **negalią (specialiųjų poreikių) turintiems** besimokantiems asmenims padedama įgyti atitinkamos pakopos išsilavinimą ir sudaromos palankesnės sąlygos pereiti į darbo rinką, taip pat kovojant su visuomenės užribyje esančių bendruomenių **atskirtimi ir diskriminacija** švietimo srityje;
- veikla, kuria siekiama švietimo ir mokymo specialistus geriau parengti spręsti **lygybės, įvairovės ir įtraukties** problemas mokymosi aplinkoje ir juos įtraukti į tų problemų sprendimą;
- veikla, remianti pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir naujai atvykusių migrantų integraciją ir didinanti informuotumą apie pabėgėlių krizę Europoje;
- tarptautinės iniciatyvos, kuriomis ugdoma verslumo mąstysena ir įgūdžiai, skatinant **aktyvų pilietiškumą ir verslumą (įskaitant socialinį verslumą)**, ir kurias bendrai įgyvendina dvi ar daugiau jaunimo grupių iš skirtingų šalių.

Pagal strateginių partnerysčių projektus taip pat gali būti organizuojama tarptautinė **mokymo ir mokymosi veikla**, jeigu tokia veikla padeda siekti projekto tikslų. Tam tikrų rūšių veikla ypač svarbi vienai ar daugiau švietimo, mokymo ir jaunimo sričių, kaip nurodyta lentelėje. Daugiau informacijos apie remiamą veiklą žr. I priede.

Veiklos rūšis	**Ypač svarbi**
Mišrusis besimokančių asmenų mobilumas	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims
Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai	Mokyklinio ugdymo sričiai
Intensyvios studijų programos	Aukštojo mokslo sričiai
Moksleivių ilgalaikis mobilumas mokymosi tikslais	Mokyklinio ugdymo sričiai

Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys	Aukštojo mokslo, PM, mokyklinio ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sritims
Ilgalaikis su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas	Jaunimo sričiai
Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims

KAS GALI DALYVAUTI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTE?

Strateginių partnerysčių projektuose paprastai siekiama Programos šalyse įsisteigusių organizacijų bendradarbiavimo. Tačiau šalių partnerių organizacijos strateginės partnerystės projekte gali dalyvauti kaip partnerės (ne kaip pareiškėjos), jeigu jų dalyvavimas projektui suteikia esminės pridėtinės vertės.

Į strateginę partnerystę, be projekte oficialiai dalyvaujančių ir gaunančių ES fondų paramą organizacijų, taip pat galima įtraukti viešojo ir privačiojo sektoriaus asocijuotuosius partnerius, prisidedančius įgyvendinant konkrečias projekto užduotis ir vykdančius tam tikrą veiklą ar remiančius informacijos apie projektą sklaidą ar jo tvarumą. Sutartinio valdymo klausimais asocijuotieji partneriai prie projekto partnerių nepriskiriami, nes negauna finansavimo. Jų dalyvavimas ir vaidmuo įgyvendinant projektą bei veikla turi būti aiškiai apibrėžta.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, strateginės partnerystės projektas turi atitikti šiuos kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba bet kurioje pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Tokia organizacija, pavyzdžiui, gali būti: ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ mokykla, institutas arba švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ socialinis partneris arba kitas profesinio gyvenimo atstovas, įskaitant prekybos pramonės, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; ▪ mokslinių tyrimų institutas; ▪ fondas; ▪ įmonių mokymo centras; ▪ įmonės, bendrai teikiančios mokymą (bendrą mokymą); ▪ kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; ▪ įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; ▪ institucija, tvirtinanti žinias, įgūdžius ir kompetenciją, įgytą per neformalųjį ugdymą ir savaiminį mokymąsi; ▪ Europos jaunimo NVO; ▪ jaunimo grupė, veikianti darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (t. y. neformalioji jaunimo grupė)[83]. Aukštosios mokyklos, įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių partnerių aukštosioms mokykloms reikalavimas turėti ECHE netaikomas, tačiau jos turi įsipareigoti laikytis jos principų.
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų	Strateginės partnerystės projektas yra tarptautinio pobūdžio ir jame dalyvauja bent trys organizacijos iš trijų skirtingų Programos šalių.

[83] Jei paraišką teikia neformalioji grupė, vienas iš grupės narių prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu.

skaičius ir pobūdis	Dalyvaujančių organizacijų skaičius neribojamas. Tačiau biudžetas, numatomas projekto valdymo ir įgyvendinimo išlaidoms padengti, yra ribotas (jo užtenka 10-čiai dalyvaujančių organizacijų). Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti nustatytos paraiškos dotacijai gauti teikimo metu. Išimties tvarka kitokios taisyklės taikomos šiems strateginių partnerysčių projektams: ▪ **Strateginės partnerystės projekte jaunimo srityje** privalo dalyvauti bent dvi organizacijos iš skirtingų Programos šalių. ▪ **Mokyklų mainų partnerystės projekte** privalo dalyvauti ne mažiau kaip dvi ir ne daugiau kaip šešios mokyklos iš ne mažiau kaip dviejų skirtingų Programos šalių[84].
Veiklos vieta (-os)	Visa strateginės partnerystės projekto veikla turi būti vykdoma šiame projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse. Besimokantiems asmenims skirta mokymosi, mokymo ir rengimo veikla ir ilgalaikė darbuotojams skirta veikla gali būti organizuojama tik Programos šalyse. Be to, jei tinkamai pagrindžiama turint omenyje projekto tikslus arba įgyvendinimą: ▪ Veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė[85]. ▪ Sklaidos renginius galima organizuoti bet kurioje iš strateginėje partnerystėje dalyvaujančių asocijuotųjų partnerių šalių.
Projekto trukmė	▪ **Partnerystė aukštojo mokslo srityje:** 24–36 mėn. ▪ **Partnerystės profesinio mokymo, mokyklinio ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityse:** 12–36 mėn.[86]. ▪ **Partnerystės jaunimo srityje:** 6–36 mėn. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir nacionalinei agentūrai sutikus, strateginės partnerystės projekto trukmė gali būti pratęsta iki 6 mėn., jeigu bendra jo trukmė neviršija trejų metų. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia. Bet kokiu atveju projektai turi būti užbaigti ne vėliau nei 2021 m. rugpjūčio 31 d.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai [87]. Vienam paraiškų pateikimo terminui tas pats partnerių konsorciumas gali pateikti tik vieną paraišką ir tik vienai nacionalinei agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	▪ **Partnerystės aukštojo mokslo, profesinio mokymo, mokyklinio ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityse projektai**: - Pareiškėjai turi pateikti dotacijos paraišką iki **kovo 21 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku),** kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugsėjo 1 d. iki gruodžio 31 d. ▪ **Partnerystės jaunimo srityje**: Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: - **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku),** kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki rugsėjo 30 d.; - **balandžio 26 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku),** kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugsėjo 1 d. iki kitų metų sausio 31 d.; - **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku)**, kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo kitų metų vasario 1 d. iki gegužės 31 d. ▪ Strateginėms partnerystėms jaunimo srityje: kiekvienam iš trijų terminų nacionalinės agentūros gali nustatyti abiejų tipų strateginių partnerysčių terminus (pvz., remti inovacijas ir remti gerosios patirties mainus) arba tik vieno iš šių tipų projektus. Tikslią informaciją rasite savo nacionalinės agentūros interneto puslapyje.
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.

[84] . Priklausomai nuo šalies, kurioje mokykla yra registruota, šio tipo partnerystėms taikoma speciali reikalavimus atitinkančių bendrojo ugdymo įstaigų apibrėžtis. Reikalavimus atitinkančių mokyklų apibrėžtis ir (arba) sąrašas skelbiami kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje. Taip pat prašome atkreipti dėmesį, kad mokyklų mainų partnerysčių sutarčių sudarymo modeliai skiriasi nuo kitų strateginių partnerysčių ir yra pagrįsti su vienu dotacijos gavėju sudaromomis dotacijos sutartimis. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje arba susisiekite su savo nacionaline agentūra.

[85] Europos Sąjungos institucijos buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje

[86] Konkrečiam formatui taikomi papildomi „Mokyklų mainų partnerysčių“ kriterijai. Žr. skirsnį „Mokyklų mainų partnerystės

[87] Pastaba. Mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., lycée français, Vokietijos mokyklos, Jungtinės Karalystės mokyklos „Forces“), paraiškas teikia prižiūrinčiosios šalies nacionalinei agentūrai

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI

Be to, jeigu strateginių partnerysčių projektuose numatoma kokia nors toliau nurodyta tarptautinė mokymosi ar mokymo veikla, turi būti laikomasi atitinkamų tinkamumo kriterijų.

Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, švietimo ir administracijos darbuotojai, dirbantys dalyvaujančiosiose Programos šalių ir šalių partnerių organizacijose. Su jaunimu dirbantys asmenys iš Programos šalių ir šalių partnerių.
Veiklos trukmė	Nuo 3 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų.

Intensyvios studijų programos

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	▪ Besimokantys asmenys: Aukštųjų mokyklų studentai, užsiregistravę dalyvauti MSI Programos šalyje. ▪ Dėstytojai: dėstytojai iš dalyvaujančių Programos šalių arba šalių partnerių MSI. ▪ Kviestiniai mokytojai: mokytojai iš nedalyvaujančių MSI ir ekspertai, specialistai, profesionalai iš įmonių arba kitų Programos šalių arba šalių partnerių organizacijų.
Veiklos trukmė	▪ Besimokantys asmenys: nuo 5 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų. ▪ Mokytojai (įskaitant kviestinius mokytojus): nuo 1 dienos iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų.

Mišrus mokinių, besimokančių asmenų ir jaunimo mobilumas (trumpalaikis fizinis mobilumas derinamas su virtualiu mobilumu)

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Gamybinę praktiką atliekantys asmenys, PM įstaigose besimokantys asmenys, aukštųjų mokyklų studentai[88], suaugę besimokantys asmenys ir moksleiviai iš dalyvaujančių Programos šalių organizacijų. Jaunimas iš Programos šalių.
Veiklos trukmė	nuo 5 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų

Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Bet kokio amžiaus moksleiviai, besimokantys dalyvaujančioje Programos šalies mokykloje ir lydimi mokyklos darbuotojų.
Veiklos trukmė	nuo 3 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų

Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, švietimo ir administracijos darbuotojai, dirbantys dalyvaujančiose Programos šalių organizacijose.
Veiklos trukmė	2–12 mėn.

Moksleivių ilgalaikis mobilumas mokymosi tikslais

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	14 metų arba vyresni moksleiviai, užsiregistravę dalyvaujančioje Programos šalies mokykloje.
Veiklos trukmė	2–12 mėn.

Ilgalaikis su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas

[88] Aukštųjų mokyklų studentai privalo būti registruoti dalyvaujančioje MSI ir įrašyti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas kvalifikacinis ar mokslo laipsnis arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija iki daktaro laipsnio imtinai.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Su jaunimu dirbantys asmenys iš Programos šalių.
Veiklos trukmė	2–12 mėn

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, tikėtiną poveikį ir kitus aspektus, strateginių partnerysčių projektai gali būti įvairaus masto ir jų veikla gali būti atitinkamai pritaikoma. Kalbant paprastai, šis veiksmas dalyvaujančiosioms organizacijoms suteikia galimybę įgyti tarptautinio bendradarbiavimo patirties ir stiprinti savo gebėjimus, taip pat pasiekti kokybiškų novatoriškų rezultatų. Kokybinis projekto vertinimas bus proporcingas bendradarbiavimo tikslams ir dalyvaujančiųjų organizacijų pobūdžiui.

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	Projekto aktualumas / atitiktis: ▪ šio veiksmo tikslams ir prioritetams (žr. skirsnį „Kokie yra strateginės partnerystės projekto tikslai ir prioritetai?“); ▪ pasiūlymas bus laikomas aktualiu, jei derės su horizontaliuoju prioritetu „įtraukusis švietimas, mokymas ir jaunimas“; ▪ pasiūlymas bus laikomas aktualiu, jei atitiks vieną ar daugiau „Europos prioritetų atsižvelgiant į nacionalines sąlygas“, kaip yra nurodžiusi nacionalinė agentūra. Kokiu mastu: ▪ projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize; ▪ tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; ▪ projektas yra tinkamas įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių sąveikai sukurti; ▪ pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; ▪ projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą atskiroje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis ir ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai. ▪ Jei taikoma, kaip priemonės rengiantis projekto veiklai, ją įgyvendinant ir vykdant tolesnę susijusią veiklą naudojamos „Erasmus+“ internetinės platformos (t. y. „eTwinning“, EPALE, „The School Education Gateway“). Jeigu pagal projektą planuojama vykdyti mokymo(si) veiklą: ▪ Mokymosi ir mokymo veiklos praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Kiek ši veikla yra tinkama projekto tikslų požiūriu ir ar joje dalyvauja tinkamas dalyvių skaičius. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemones ir principus, kokybė.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Kokiu mastu: - Užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį, patirties ir kompetenciją sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais, įvairovė. - Pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. - Jei tinkama, atsižvelgiant į projekto rūšį, projekte dalyvauja kitų švietimo, mokymo ir jaunimo sričių bei kitų socialinių ir ekonominių sektorių organizacijos.

	▪ Į projektą įtraukiami nauji šio veiksmo dalyviai. ▪ Efektyvūs dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų šalių tarpusavio koordinavimo ir informacijos perdavimo mechanizmai. ▪ Jei taikoma, kiek kokios nors dalyvaujančiosios organizacijos iš kurios nors šalies partnerės dalyvavimas suteikia projektui esminės pridėtinės vertės (jeigu ši sąlyga neįvykdoma, nebus svarstoma, ar atrinkti šį projektą).
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinama nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų bei bus skatinama jomis naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienai iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijoms ir bent po 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoms). Pasiūlymai, nesusiję nė su vienu iš šio veiksmo prioritetų, nebus finansuojami.

SPECIALŪS STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ FORMATAI

Įgyvendinant strateginių partnerysčių projektus remiama pati įvairiausia ir lanksti veikla, kuria siekiama diegti novatorišką praktiką, skatinti organizacijų plėtrą ir modernizaciją ir remti politikos raidą Europos, nacionaliniu ir regionų lygmeniu.

Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, tikėtiną poveikį ir kitus aspektus, strateginių partnerysčių projektai gali būti įvairaus masto ir jų veikla gali būti atitinkamai pritaikoma.

Tarp įvairios veiklos ir projektų, svarbu pabrėžti išskirtinius šių strateginių partnerysčių projektų bruožus.

MOKYKLŲ MAINŲ PARTNERYSTĖS

Pagrindinis mokyklų mainų partnerysčių tikslas – sustiprinti Europos matmenį dalyvaujančiose mokyklose, sukurti jų gebėjimą bendradarbiauti tarptautiniu mastu ir jų gebėjimą įveikti naujus iššūkius. Organizuojant mokinių mobilumo veiklą pagal šiuos partnerysčių projektus taip pat bus skatinamos įtraukties ir tolerancijos vertybės, kaip pabrėžta Paryžiaus deklaracijoje.

Vykdant mokyklų mainų partnerysčių projektus galima įgyvendinti įvairias darbuotojų ir moksleivių mainų veiklas:

- **Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai (nuo 3 dienų iki 2** mėnesių) : moksleiviai iš skirtingų šalių gali kartu dirbti vykdydami su partnerystės tikslais susijusią veiklą. Trumpalaikiais moksleivių grupių mainais siekiama suteikti moksleiviams tarptautinės mokymosi patirties, išugdyti jų supratimą apie Europos kultūrų ir kalbų įvairovę ir padėti įgyti jų asmeniniam tobulėjimui būtiną socialinę, pilietinę ir tarptautinę kompetenciją.
- **Ilgalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais (2–12 mėn.):** ne jaunesni kaip 14 metų moksleiviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje užsienio mokykloje ir šeimoje. Siunčiančiosios ir priimančiosios mokyklos turi užtikrinti kokybiškus mokymosi rezultatus, suteikti atitinkamą pripažinimą susijusiems moksleiviams ir nuolat juos remti mobilumo laikotarpiu. Mokyklų mainų partnerysčių pareiškėjai gali visą dėmesį skirti ilgalaikio mokinių mobilumo organizavimui, kaip susijusių mokyklų tarptautinio potencialo plėtojimo priemonei.
- **Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai (nuo 3 dienų iki 2 mėn.):** dėstytojai ir nedėstantys darbuotojai gali kartu dirbti siekdami keistis patirtimi ir praktinėmis žiniomis arba dalyvauti bendrame mokyme.
- **Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys (2–12 mėn.):** gavus ilgesnį paskyrimą mokykloje partnerėje, tokia veikla suteikia galimybių darbuotojams įgyti žinių ir geriau suprasti kitos šalies švietimo ir rengimo sistemas, padeda dalytis profesine kompetencija, metodais ir praktika ir perimti juos iš kitų.

Visuose projektuose dalyvaujančios mokyklos primygtinai raginamos naudotis „eTwinning“ internetine platforma, kad galėtų bendradarbiauti prieš mobilumo veiklą, ją vykdant ir jai pasibaigus.

SPECIALIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI MOKYKLŲ MAINŲ PARTNERYSTĖMS

Palyginti su kitomis strateginėmis partnerystėmis, šiam formatui bus taikomos šios specialios taisyklės:

- Partnerysčių projektuose privalo dalyvauti ne mažiau kaip dvi ir ne daugiau kaip šešios mokyklos[89].
- Dalyvauti gali tik mokyklos iš Programos šalių.
- Dažniausiai projektai trunka 12–24 mėnesius. Jei pagrindžiama darbo planu, iki 36 mėnesių gali trukti tik projektai, kuriais organizuojamas ilgalaikis moksleivių mobilumas.
- Lėšos skiriamos darbuotojų ir moksleivių mobilumo veiklai (įskaitant lydinčius mokytojus ir kitus kvalifikuotus asmenis), taip pat bendrosioms projekto valdymo ir įgyvendinimo išlaidoms. Specialusisfinansavimas nėra numatytas projekto intelektiniams produktams, sklaidos renginiams ir tarptautiniams projekto partnerių susitikimams. Gali būti prašoma papildomų lėšų specialiųjų poreikių turintiems dalyviams remti, taip pat išimtinių išlaidų, jei pagrindžiama. Išsamesnė informacija pateikiama toliau skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“.
- Lėšų skiriama ne daugiau kaip 16 500 EUR per metus ir vienai dalyvaujančiai mokyklai. Lėšos specialiųjų poreikių turintiems dalyviams remti ir išimtinės išlaidos, skirtos brangioms kelionėms, nebus įskaičiuojamos į šią sumą.

Sėkmingai vykdomiems mokyklų mainų partnerysčių projektams, palyginti su kitomis strateginėmis partnerystėmis, bus naudojamas specialus sutarčių modelis. Paraiškų teikimo etapu paraišką teikianti mokykla perima vadovavimą ir teikia paraišką visų dalyvaujančių mokyklų vardu. Tačiau atrinkus partnerystės projektą kiekviena dalyvaujanti mokykla pasirašo dotacijos sutartį su jos šalyje įsteigta nacionaline agentūra. Paraišką pateikusi mokykla per visą projekto įgyvendinimo trukmę išsaugo koordinatorės vaidmenį ir yra atsakinga už bendrų projekto rezultatų ataskaitos teikimą, o mokyklos partnerės teikia ataskaitas tik apie konkrečias savo išlaidas.

TARPTAUTINĖS JAUNIMO INICIATYVOS[90]

Šie strateginių partnerysčių jaunimo srityje projektai skatina jaunų žmonių socialinę atsakomybę ir verslumo dvasią. Šios iniciatyvos, pvz., gali būti susijusios su:

- socialinių įmonių (jų tinklų), asociacijų, klubų, nevyriausybinių organizacijų steigimu;
- verslumo ugdymo (visų pirma socialinio verslumo ir IRT naudojimo) kursų ir mokymų kūrimu ir įgyvendinimu;
- gebėjimų naudotis informavimo ir žiniasklaidos priemonėmis, jautrumo ugdymo veiksmais arba veiksmais, kuriais skatinama jaunimo pilietinė atsakomybė (pvz., diskusijos, konferencijos, renginiai, konsultacijos, iniciatyvos Europos temomis ir t. t.);
- vietos bendruomenėms skirtais veiksmais (pvz., parama pažeidžiamoms grupėms, kaip antai pagyvenusiems žmonėms, mažumoms, migrantams, neįgaliesiems ir t. t.);
- meno ir kultūros iniciatyvomis (spektaklių kūrimas, parodos, muzikiniai pasirodymai, diskusijų forumai ir t. t.).

Jaunimo iniciatyva – tai projektas, kurį jaunuoliai patys inicijuoja, parengia ir įgyvendina.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

REGIONINIO BENDRADARBIAVIMO MOKYKLINIO UGDYMO SRITYJE RĖMIMAS

Strateginė partnerystė mokyklinio ugdymo srityje suteikia galimybę teikti paraiškas dėl projektų remiantis tarpvalstybiniu skirtingų šalių regionų ar savivaldybių bendradarbiavimu. Skiriamasis šių partnerysčių bruožas – strateginis vietos ir (arba) regiono mokyklų institucijų dalyvavimas. Norint parengti reikalavimus atitinkančią paraišką vietos ar regiono valdžios institucijos turėtų imtis pagrindinio vaidmens planuojant su bendrais klausimais susijusius veiksmus ir šiuo tikslu įtraukti viešojo ir privačiojo sektoriaus organizacijas bei savo bendruomenės mokyklas.

[89] Atsižvelgiant į mokyklos registravimo šalį šio tipo partnerystei taikoma speciali reikalavimus atitinkančių mokyklų apibrėžtis. Reikalavimus atitinkančių mokyklų apibrėžtis ir (arba) sąrašas skelbiami kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje arba kreipkitės į nacionalinę agentūrą

[90] Projektų rengėjai, teikiantys paraiškas dėl tarptautinių jaunimo iniciatyvų, turėtų teikti paraiškas pagal strategines partnerystes, kuriomis remiamas dalijimasis gerąja patirtimi.

Tinkamos finansuoti išlaidos	Finansavimo mechanizma	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Strateginių partnerysčių pareiškėjams, kurie organizuoja mokymosi ir mokymo veiklą, bus leidžiama prašyti finansavimo pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“). Tai būtų leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengia bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KITA INFORMACIJA

Daugiau su šiuo veiksmu susijusių privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, taip pat projektų pavyzdžių galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Strateginių partnerysčių projektai gali būti ir gana paprasti nedidelių organizacijų (kaip antai mokyklų ar neformaliųjų jaunimo grupių) bendradarbiavimo projektai, ir gana sudėtingi ir dideli projektai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama novatoriškų produktų kūrimui švietimo, mokymo ir jaunimo srityse ir keitimuisi tais produktais. Išlaidos, patiriamos įgyvendinant įvairių rūšių projektus, neišvengiamai atitinkamai skirsis.

Todėl siūlomo finansavimo modelyje išvardijami sąnaudų straipsniai, kuriuos pareiškėjai rinksis pagal veiklą, kurią nori vykdyti, ir rezultatus, kuriuos nori pasiekti. Pirmas punktas „projekto valdymas ir įgyvendinimas“ yra išlaidų punktas, dėl kurio galima kreiptis pagal visų rūšių strateginės partnerystės projektus, nes jos skirtos padengti išlaidoms, kurios patiriamos bet kokiame projekte.

Išskyrus mokyklų mainų partnerystes, pagal strateginės partnerystės projektus taip pat galima kreiptis dėl specialaus finansavimo „tarptautiniams projekto partnerių susitikimams“ organizuoti. Kiti išlaidų straipsniai gali būti pasirinkti tik tuo atveju, jeigu projektais bus siekiama svaresnių su intelektiniais produktais, sklaida ar neatsiejama mokymo(si) ir rengimo veikla susijusių tikslų. Be to, jei tai pagrįsta atsižvelgiant į projekto veiklą ir (arba) rezultatus, gali būti padengtos išimtinės išlaidos ir išlaidos specialiųjų poreikių turinčių asmenų dalyvavimui.

Bendra dotacijos suma yra kintama, ji apskaičiuojama padauginus 12 500 EUR iš projekto trukmės (mėnesiais), o 36 mėnesių trukmės projektui negali viršyti 450 000 EUR. Išskirtinai mokyklų mainų partnerystėms taikoma viršutinė riba 16 500 EUR per metus ir vienai dalyvaujančiai mokyklai. Lėšos specialiųjų poreikių turintiems dalyviams remti ir išimtinės išlaidos, skirtos brangioms kelionėms padengti, nebus įskaičiuojamos į mokyklų mainų partnerystėms taikomą viršutinę ribą.

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia skiriama dotacija: **kintama suma, apskaičiuojama 12 500 EUR sumą dauginant iš projekto trukmės (mėnesiais),** **neviršijant 450 000 EUR 36 mėnesių trukmės projektui** **(Išimtis: mokyklų mainų partnerystėms skiriama ne daugiau kaip 16 500 EUR per metus ir vienai dalyvaujančiai mokyklai, neįskaitant dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidų** **ir išimtinių išlaidų, skirtų brangioms kelionėms)**

Kai kurioms toliau pateikiamose lentelėse nurodytoms sumoms taikomos mėnesinės ribos ir jos apskaičiuojamos proporciniu principu (skirtą dotacijos sumą padalinus iš projekto trukmės mėnesiais gaunama ne didesnė nei 12 500 EUR suma). Tačiau dotacijos gavėjai viso projekto metu visą projektui gautą ES dotaciją gali naudoti lanksčiausiu būdu, atsižvelgdami į tai, kaip veikla turi būti įgyvendinta chronologiškai pagal darbo planą.

Projekto valdymas ir įgyvendinimas	Išlaidos projekto valdymui (pvz., planavimui, finansams, koordinavimui ir komunikacijai tarp partnerių ir t. t.), nedidelės apimties mokymo(si) ir rengimo medžiagai, priemonėms, metodams ir t. t. Išlaidos virtualiam bendradarbiavimui ir projekto vietos veiklai (pvz., su projektu susijęs darbas su besimokančiais asmenimis klasėje, darbo su jaunimu veikla, su projektu neatsiejamai susijusios mokymosi ar rengimo veiklos organizavimas ir vadovavimas ir t. t.), išlaidos informavimui, reklamai ir sklaidai (pvz., brošiūros, skrajutės, informacija internete ir t. t.). Išlaidos, susijusios su tarptautinių jaunimo iniciatyvų įgyvendinimu ir mokyklų mainų partnerystėmis.	Fiksuota norma	Parama koordinuojančiosios organizacijos veiklai: **500 EUR** per mėnesį	Ne daugiau kaip **2 750 EUR** per mėnesį	Pagal strateginių partnerysčių projekto trukmę ir dalyvaujančių organizacijų skaičių.
		Fiksuota norma	Parama kitų dalyvaujančių organizacijų veiklai: **250 EUR** vienai organizacijai per mėnesį		
Tarptautiniai projekto susitikimai	Išlaidos dalyvavimui projekto partnerių susitikimuose, kuriuos įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais organizuoja viena iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti. Ši biudžeto eilutė nėra numatyta mokyklų mainų partnerystėms.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–1 999 km: **575 EUR** vienam dalyviui vienam susitikimui. Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis, **760 EUR** vienam dalyviui vienam susitikimui.		Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į susitikimų ir jų dalyvių skaičių, turi pagrįsti tų susitikimų poreikį. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę.
Išimtinės išlaidos	Parama realioms išlaidoms, susijusioms su subranga ar prekių ir paslaugų pirkimu. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius	Realiosios išlaidos	75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Ne daugiau kaip **50 000 EUR** vienam projektui (neįskaitant išlaidų, susijusių su finansinės garantijos teikimu).	Sąlyga: subranga turi būti susijusi su paslaugomis, kurių dalyvaujančiosios organizacijos dėl tinkamai pagrįstų priežasčių negali tiesiogiai suteikti. Išlaidos įrangai negali būti susijusios su įprasta biuro įranga ar dalyvaujančiųjų organizacijų paprastai naudojama įranga.	
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais[91]	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas dėl šių išlaidų turi būti pagrįstas paraiškos formoje.	

Papildomas finansavimas inovacijas švietimo, mokymo ir jaunimo srityse remiantiems strateginės partnerystės projektams

[91] Įskaitant išlaidas, tiesiogiai susijusias su tarptautinėje mokymo(si) veikloje dalyvaujančiais specialiųjų poreikių turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis. Gali būti įtraukiamos išlaidos, susijusios su kelionės ir pragyvenimo išlaidomis, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Pragyvenimo išlaidos dalyviams“.

Intelektinių produktų išlaidos	Išlaidos projekto intelektiniams produktams (realiems rezultatams), kaip antai mokymo programoms, pedagoginei ir darbo su jaunimu medžiagai, atviriesiems švietimo ištekliams (AŠI), IT priemonėms, analizei, tyrimams, tarpusavio mokymosi metodams ir t. t.	Fiksuota norma	B1.1 vienam vadovui vienai darbo su projektu dienai. B1.2 vienam mokslininkui, mokytojui, mokymo vadovui, su jaunimu dirbančiam asmeniui vienai darbo su projektu dienai B1.3 vienam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai B1.4 vienam administracijos darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.		Sąlyga: personalo išlaidos vadovams ir administracijos darbuotojams jau turėtų būti padengtos pagal straipsnį „Išlaidos projekto valdymui ir įgyvendinimui“. Kad būtų išvengta galimo dalinio sutapimo su tokiu straipsniu, pareiškėjai personalo išlaidų, dėl kurių teikiama paraiška, rūšį ir apimtį turės pagrįsti kiekvienam siūlomam produktui. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu. Turėtų būti įrodyta, kad produktai gali būti plačiau naudojami ir skleidžiami bei turi poveikį.
Sklaidos renginių išlaidos	Parama išlaidoms, susijusioms su nacionalinių ir tarptautinių konferencijų, seminarų ar renginių, kuriuose siekiama dalytis ir skleisti intelektinius produktus, sukurtus įgyvendinant projektą, organizavimu (neįskaitant prie renginio prisidedančių dalyvaujančiųjų organizacijų atstovų kelionės ir pragyvenimo išlaidų).	Fiksuota norma	**100 EUR** vienam vietos dalyviui (t. y. dalyviams iš šalies, kurioje vyksta renginys). **200 EUR** vienam tarptautiniam dalyviui (t. y. dalyviams iš kitų šalių).	Ne daugiau kaip **30 000 EUR** vienam projektui	Sąlyga: parama sklaidos renginiams teikiama tik tuo atveju, jeigu jie yra tiesiogiai susiję su projekto intelektiniais produktais. Projektui, kuriam nesuteikta dotacija intelektinių produktų kūrimui remti, negali būti skiriama parama sklaidos renginiams organizuoti.

PAGAL STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS PROJEKTĄ VYKDOMOS TARPTAUTINĖS MOKYMO(SI) VEIKLOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma		Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4000–7999 km, 820 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1500 EUR vienam dalyviui.		Sąlyga: pareiškėjai turės įrodyti, kad mobilumo veikla yra būtina projekto tikslams ir rezultatams pasiekti. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę [92]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į
Kišenpinigiai dalyviams	Fiksuota norma dienai, apimanti dalyvių, įskaitant lydinčius	Fiksuota norma	Ilgalaikiai mokymo ar mokymosi vizitai Ilgalaikis su jaunimu	Iki 14-os veiklos dienos: B1.5 vienam dalyviui per dieną.	

[92] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

	asmenis, pragyvenimo išlaidas veiklos metu		dirbančių asmenų mobilumas	+ 15–60-ąją veiklos dieną: B1.6 vienam dalyviui per dieną. + nuo 61-os veiklos dienos ir iki 12 mėn.: B1.7 vienam dalyviui per dieną.	vieną pusę atstumą [93]. Už 225 EUR viršijančias dideles vietinės kelionės išlaidas (už kelionę pirmyn ir atgal) ir tuo atveju, jeigu šios išlaidos yra motyvuotos ir tinkamai pagrįstos atrinkus dalyvius.
			Trumpalaikiai darbuotojų mokymo renginiai Mokymas ir ekspertų žinių teikimas intensyviosiose studijų programose lydintieji asmenys visų rūšių veikloje[94]	Iki 14-os veiklos dienos: 106 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 74 EUR vienam dalyviui per dieną.	
			Ilgalaikis mokinių mobilumas.	B1.8 vienam dalyviui per mėnesį	
			Trumpalaikė besimokantiems asmenims skirta veikla (mišrus mobilumas, trumpalaikis moksleivių mobilumas, intensyvios studijų programos).	Iki 14-os veiklos dienos: 58 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 42 EUR vienam dalyviui per dieną.	
Kalbinio parengimo išlaidos	Išlaidos, susijusios su dalyviams teikiama parama siekiant gerinti kalbos, kuria bus mokoma(si) ar dirbama, žinias.	Fiksuota norma	Tik veiklai, trunkančiai 2–12 mėn.: 150 EUR kiekvienam dalyviui, kuriam reikalinga kalbinė parama.		Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Brangių dalyvių kelionių išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.		Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

A LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENĄ)

Šalims, dalyvaujančioms projekte intelektiniams produktams kurti, skirta suma personalo išlaidoms padengti[95]. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

[93] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[94] Lydintieji asmenys turi teisę gauti tokį pat tarifą, neatsižvelgiant į tai, ar jie dalyvauja trumpalaikėje, ar ilgalaikėje veikloje. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto eilutę „Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos“.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B1.1	**B1.2**	**B1.3**	**B1.4**
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	294	241	190	157
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	280	214	162	131
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	164	137	102	78
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Turkija, Vengrija	88	74	55	39

B LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENĄ)

Šalims, dalyvaujančioms projekte intelektiniams produktams kurti, skirta suma personalo išlaidoms padengti[96]. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B1.1	**B1.2**	**B1.3**	**B1.4**
Australija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Kataras, Kuveitas, Makao, Monakas, San Marinas, Šveicarija	294	241	190	157
Andora, Brunėjus, Japonija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Naujoji Zelandija, Singapūras, Vatikano Miesto Valstybė	280	214	162	131
Bahamos, Bahreinas, Honkongas, Izraelis, Korėjos Respublika, Omanas, Saudo Arabija, Taivanas	164	137	102	78
Afganistanas, Albanija, Alžyras, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Bangladešas, Barbadosas, Belizas, Beninas, Bisau Gvinėja, Bolivija, Bosnija ir Hercegovina, Botsvana, Brazilija, Burkina Fasas, Burundis, Butanas, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Čilė, Dominika, Dominikos Respublika, Dramblio Kaulo Respublika, Džibutis, Egiptas, Ekvadoras, Eritrėja, Etiopija, Fidžis, Filipinai, Gabonas, Gajana, Gambija, Gana, Grenada, Gruzija, Gvatemala, Gvinėja, Haitis, Hondūras, Indija,	88	74	55	39

[95] Kalbant apie aukštąjį mokslą, išlaidos darbuotojams, kuriuos įdarbina ECHE turinčių naudos gavėjų universitetų fakultetai, yra tinkamos finansuoti pagal išlaidų kategoriją „intelektiniai produktai“

[96] Kalbant apie aukštąjį mokslą, išlaidos darbuotojams, dirbantiems ECHE turinčių naudos gavėjų universitetų fakultetuose, yra tinkamos finansuoti pagal išlaidų kategoriją „intelektiniai produktai“

Indonezija, Irakas, Iranas, Jamaika, Jemenas, Jordanija, Juodkalnija, Kambodža, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kirgizija, Kiribatis, Kolumbija, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kosovas, Kosta Rika, Kuba, Kuko Salos, Laosas, Lesotas, Libanas, Liberija, Libija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldyvai, Malis, Marokas, Maršalo Salos, Mauricijus, Mauritanija, Meksika, Mianmaras, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Moldova, Mongolija, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nepalas, Nigerija, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Palestina, Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Peru, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamono salos, Salvadoras, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Senegalas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Serbija, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Surinamas, Svazilandas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tailandas, Tanzanija, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tunisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Urugvajus, Uzbekistanas, Vanuatu, Venesuela, Vietnamas, Zambija, Zimbabvė, Žaliasis Kyšulys				

C LENTELĖ. TARPTAUTINĖS MOKYMO(SI) IR UGDYMO VEIKLOS DALYVIŲ PRAGYVENIMO IŠLAIDOS (EUR PER DIENĄ (MĖNESĮ)

Fiksuotos normos keičiasi atsižvelgiant į: a) mobilumo rūšį ir b) šalį, kurioje vykdoma veikla.

	Ilgalaikiai mokymo ar mokymosi vizitai, su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas (EUR per dieną)			**Ilgalaikė mokinių veikla (EUR per mėnesį)**
	B1.5	**B1.6**	**B1.7**	**B1.8**
Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	125	88	63	168
Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	110	77	55	147
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Turkija, Vengrija	90	63	45	105

ŽINIŲ SĄJUNGOS

KOKIE YRA ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTO TIKSLAI IR PRIORITETAI?

Žinių sąjungos projektais siekiama gerinti Europos inovacinius gebėjimus ir skatinti inovacijas aukštojo mokslo, verslo ir platesnėje socialinėje ir ekonominėje aplinkoje. Jais stengiamasi pasiekti vieną ar daugiau šių tikslų:

- kurti naujus, novatoriškus ir daugiadalykius mokymo(si) metodus;
- skatinti aukštųjų mokyklų dėstytojų ir įmonių darbuotojų verslumą ir ugdyti jų verslumo įgūdžius;
- sudaryti geresnes sąlygas keitimuisi žiniomis, jų skleidimui ir bendram kūrimui.

Pagrindinis dėmesys bus skiriamas projektams, kuriais padedama modernizuoti Europos aukštojo mokslo sistemas, kaip nustatyta 2011 m. ES komunikate dėl aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkės, visų pirma kuriais didinamas aukštųjų mokyklų absolventų skaičius, aukštojo mokslo kokybė ir aktualumas, gerinama kokybė pasitelkiant mobilumą ir tarptautinį bendradarbiavimą, užtikrinamas vadinamojo žinių trikampio veikimas ir gerinamas valdymas bei finansavimas.

Papildomai akcentuojamas naudojimasis esamomis iniciatyvomis ir pažangus skaitmeninių priemonių naudojimas, kaip rekomenduojama 2013 m. ES komunikate dėl švietimo sistemų atvėrimo[97].

KAS YRA ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTAS?

Žinių sąjungos – tai tarptautiniai, struktūruoti ir į rezultatus orientuoti projektai, visų pirma bendri aukštojo mokslo ir verslo projektai. Žinių sąjungos projektai gali apimti bet kokius mokomuosius dalykus ir sektorius, taip pat įvairių sektorių bendradarbiavimą. Partneriai siekia bendrų tikslų ir bendradarbiauja siekdami jiems visiems naudingų rezultatų. Rezultatai ir tikėtini padariniai yra aiškiai apibrėžti, realūs ir skirti klausimams, nustatytiems atlikus poreikių analizę, spręsti.

Manoma, kad žinių sąjungos projektai individualiu, organizaciniu ir sisteminiu lygmeniu darys trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį plačiam susijusių suinteresuotųjų šalių ratui.

Žinių sąjungos projektuose paprastai siekiama Programos šalyse įsisteigusių organizacijų bendradarbiavimo. Tačiau šalių partnerių organizacijos žinių sąjungos projekte gali dalyvauti kaip partnerės (ne kaip pareiškėjos), jeigu jų dalyvavimas projektui suteikia svarbios pridėtinės vertės.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal žinių sąjungos projektus įgyvendinamas darnus ir išsamus tarpusavyje susijusios veiklos, kuri yra lanksti ir lengvai pritaikoma įvairioms dabartinėms ir būsimoms aplinkybėms ir pokyčiams visoje Europoje, rinkinys. Šiame sąraše pateikiama veiklos pavyzdžių:

- Inovacijų skatinimas aukštojo mokslo, verslo ir platesnėje socialinėje ir ekonominėje aplinkoje:
  - bendras naujų mokymo(si) metodų kūrimas ir įgyvendinimas (kaip antai naujų daugiadalykių mokymo programų, į besimokantį asmenį orientuotų ir realiomis problemomis pagrįstų mokymo(si) metodų);
  - tęstinio švietimo programų ir veiklos organizavimas kartu su įmonėmis ir įmonėse;
  - bendras probleminių klausimų sprendimų, produktų ir procesų inovacijų kūrimas (studentams, dėstytojams ir praktikams kartu).
- Verslumo mąstysenos ir įgūdžių ugdymas:
  - universaliųjų įgūdžių ugdymo ir taikymo visose aukštojo mokslo programose, parengtose bendradarbiaujant su įmonėmis, kurios siekia didinti galimybes įsidarbinti, skatinti kūrybingumą ir atrasti naujas profesines galimybes, sistemų kūrimas;
  - verslumo ugdymo įtraukimas į bet kokius mokomuosius dalykus siekiant studentams, mokslininkams, darbuotojams ir pedagogams suteikti žinių, įgūdžių ir motyvaciją įvairiomis aplinkybėmis dalyvauti su verslumu susijusioje veikloje;
  - naujų mokymosi galimybių atvėrimas praktiškai taikant verslumo įgūdžius; tai gali būti susiję su naujų paslaugų, produktų ir prototipų komercinimu ir (arba) lemti tokių paslaugų, produktų ir prototipų komercinimą, naujų

[97] 2013 m. ES komunikatas dėl švietimo sistemų atvėrimo http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=EN

įmonių ar nuo įmonių atsiskyrusių bendrovių steigimą.

- Aukštojo mokslo ir įmonių dalijimosi žiniomis ir jų sklaidos skatinimas:
  - su studijų sritimi susijusi veikla įmonėse, kuri yra visiškai integruota į mokymo programą, pripažinta ir įvertinama kreditais;
  - sistemos novatoriškoms priemonėms bandyti ir tikrinti;
  - ribotos trukmės studentų, mokslininkų, dėstytojų ir įmonių darbuotojų mainai;
  - įmonių darbuotojų įtraukimas į mokymo ir mokslinių tyrimų veiklą.

Pagal žinių sąjungos projektus gali būti organizuojama studentų, mokslininkų ir darbuotojų mobilumo veikla, jeigu tokia veikla remiama (papildoma) kita sąjungos veikla ir sukuriama pridėtinė vertė siekiant projekto tikslų. Mobilumo veikla nepriskiriama prie pagrindinės žinių sąjungos projekto veiklos. Jei norima išplėsti šią veiklą ir padidinti jos mastą, reikėtų remtis šios programos 1 pagrindiniu veiksmu arba kitomis finansavimo priemonėmis.

KOKIOS YRA SVARBIAUSIOS ŽINIŲ SĄJUNGOS YPATYBĖS?

Pagrindinės žinių sąjungos ypatybės yra tokios:

- Inovacijos: inovacijos aukštojo mokslo srityje ir naudojantis aukštuoju mokslu kuriamos inovacijos įmonėse ir jų socialinėje ir ekonominėje aplinkoje – inovacijos laikomos ypatingu projekto laimėjimu ir yra susijusios su partnerystės aplinkybėmis ir išanalizuotais poreikiais.
- Tvarumas: universitetų ir įmonių bendradarbiavimo tvarumas. Kad žinių sąjungos projektas būtų sėkmingas, lemiamos svarbos turi tvirta ir įsipareigojimais pagrįsta partnerystė ir subalansuotas įmonių ir mokslo ir studijų institucijų dalyvavimas. Kiekvienos dalyvaujančiosios organizacijos ir asocijuotojo partnerio vaidmuo ir indėlis turi būti konkretus ir vienas kitą papildantis.
- Poveikis: poveikis daromas ir projektui pasibaigus, ir ne tik žinių sąjungos projekte dalyvaujančioms organizacijoms. Tikimasi, kad partnerystė ir veikla bus tęsiama. Todėl rezultatai negali būti atskiri, o turi būti susieti su esančiomis įmonėmis, schemomis, projektais, platformomis, sumanymais ir pan. Pokyčius mokslo ir studijų institucijose ir įmonėse turi būti įmanoma įvertinti. Rezultatus ir sprendimus turi būti įmanoma perduoti ir jie turi būti prieinami platesnei auditorijai.

Žinių sąjungos projektai yra labai konkurencinga programos „Erasmus+“ dalis. Bendri sėkmingų pasiūlymų ypatumai yra tokie:

- patikimi mokslo ir studijų institucijų ir įmonių tarpusavio ryšiai – žinių sąjungos turi įrodyti visų partnerių įsipareigojimą ir pridėtinę vertę, labai svarbus aktyvus ir subalansuotas ir verslo, ir aukštojo mokslo sektorių dalyvavimas. Pasiūlymas parengtas tinkamai, jei būsimi partneriai glaudžiai bendradarbiauja ir jame remiamasi patikima poreikių analize;
- jų novatoriškas ir tarpvalstybinis pobūdis, matomas taikant visus kriterijus.

Tinkama poreikių analizė paaiškina pagrindines projekto priežastis, daro poveikį partnerių pasirinkimui, leidžia sukonkretinti pasiūlymą, padeda padidinti poveikio potencialą ir užtikrina, kad galutiniai naudotojai ir tikslinės grupės būtų tinkamai įtraukti į projekto veiklą.

KOKS YRA ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Pareiškėjas (koordinatorius) – dalyvaujančioji organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Koordinatorius yra visiškai atsakingas už užtikrinimą, kad projektas būtų įgyvendinamas pagal sutartį. Koordinuodamas jis atlieka šias pareigas:

- atstovauja sąjungai ir veikia jos vardu santykių su Europos Komisija srityje;
- prisiima finansinę ir teisinę atsakomybę už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą;
- koordinuoja sąjungos bendradarbiavimą su projekto partneriais.

Visateisiai partneriai – dalyvaujančios organizacijos, aktyviai padedančios siekti žinių sąjungos projekto tikslų. Kiekvienas visateisis partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kuriuo koordinuojančiąją organizaciją įgalioja atlikti pagrindinio dotacijos gavėjo funkciją ir veikti jo vardu įgyvendinant šį projektą. Jei tinkama, tas pat taikoma ir partneriams iš šalių partnerių.

Asocijuotieji partneriai (neprivaloma) – žinių sąjungos projektuose gali dalyvauti asocijuotieji partneriai, padedantys atlikti konkrečias projektų užduotis (vykdyti konkrečią veiklą) arba remiantys sąjungos sklaidos veiklą ir jos tvarumą. Sutartinio valdymo klausimais asocijuotieji partneriai prie projekto partnerių nepriskiriami, nes negauna finansavimo. Tačiau jų dalyvavimas ir vaidmuo projekte bei įvairi veikla turi būti aiškiai aprašyti.

Susijusieji subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdant veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas)

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTO PASIŪLYMUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, žinių sąjungos projekto pasiūlymas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybinė arba privati organizacija ir susiję subjektai (jei tokių yra), įsisteigusi Programos šalyje arba bet kurioje pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Tai, pvz., gali būti tokia organizacija: ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ mokslinių tyrimų institutas; ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ organizacija, veikianti švietimo, mokymo ir jaunimo srityse; ▪ tarpininkaujanti organizacija arba asociacija, atstovaujanti švietimo, mokymo arba jaunimo organizacijoms; ▪ tarpininkaujanti organizacija arba asociacija, atstovaujanti įmonėms; ▪ akreditavimo, sertifikavimo arba kvalifikavimo įstaiga. Mokslo ir studijų institucijos, įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Žinių sąjungos projektai yra tarptautiniai ir juose dalyvauja ne mažiau kaip šešios nepriklausomos organizacijos iš bent trijų Programos šalių; iš jų bent dvi turi būti mokslo ir studijų institucijos, o dar bent dvi – įmonės.
Projekto trukmė	dveji arba treji metai. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Išimtiniais atvejais dotacijos gavėjui paprašius ir vykdomajai agentūrai sutikus žinių sąjungos projekto trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 6 mėn. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos lapkričio 1 d. arba kitų metų sausio 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti ne vėliau kaip iki tų pačių metų **vasario 28 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektas vertinamas pagal šiuos kriterijus :

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ tikslas: pasiūlymas yra aktualus šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra žinių sąjungos projekto tikslai ir prioritetai?“); ▪ nuoseklumas: projektas pagrįstas patikima poreikių analize, tikslai ir rezultatai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; ▪ inovacijos: projekte atsižvelgiama į pažangiausius metodus ir būdus ir jį įgyvendinant gaunami su konkrečiu pasiūlymu susiję novatoriški rezultatai ir sprendimai; ▪ Europos pridėtinė vertė: projekte aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis ir galimas perkeliamumas.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ suderinamumas: projekte pateikiamas darnus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir bus užtikrinti tikėtini rezultatai, rinkinys; ▪ struktūra: darbo programa yra aiški ir suprantama, ji apima visus etapus; ▪ valdymas: terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos. Projekte kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai; ▪ kokybė ir finansų kontrolė: numatytos konkrečios procesų ir rezultatų vertinimo priemonės, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ sudėtis: siūlomame žinių sąjungos projekte dalyvauja tinkama aukštojo mokslo ir verslo partnerių, turinčių reikiamą profilį, įgūdžius, patirtį, žinias ir užtikrinančių reikiamą valdymo paramą projektui sėkmingai įgyvendinti, grupė; ▪ įsipareigojimas: kiekviena dalyvaujančioji organizacija rodo esanti pasiryžusi visapusiškai dalyvauti projekte, kiek tai įmanoma atsižvelgiant į jos pajėgumą ir konkrečią kompetencijos sritį; ▪ partnerystė: aukštojo mokslo ir verslo partnerių indėliai yra reikšmingi, tinkami ir vienas kitą papildantys; ▪ bendradarbiavimas, komandinė dvasia: projekte numatyti aiškūs susitarimai ir atsakomybė, susiję su skaidriu ir veiksmingu sprendimų priėmimu, konfliktų sureguliavimu, ataskaitų teikimu ir dalyvaujančiųjų organizacijų bendravimu; ▪ atlygis: projektas suteikia aiškią pridėtinę vertę ir pranašumus kiekvienai organizacijai partnerei; ▪ šalių partnerių dalyvavimas: jei taikoma, kurios nors šalies partnerės dalyvaujančiosios organizacijos dalyvavimas projektui suteikia svarbios pridėtinės vertės (jeigu ši sąlyga neįvykdoma, nebus svarstoma, ar atrinkti šį projektą).
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ panaudojimas: projekte parodoma, kaip partneriai ir kitos suinteresuotosios šalys naudosis rezultatais ir kaip tai padės pasiekti tikėtiną poveikį. Nustatytos tinkamos priemonės, skirtos projekto rezultatams įvertinti. Projekte numatomos priemonės pasinaudojimui projekto metu ir jam pasibaigus įvertinti; ▪ sklaida: projekte numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodoma atitinkama veikla, priemonės ir kanalai, kuriuos naudojant bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda projekto metu ir jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiama suinteresuotosioms šalims ir auditorijai, kuri tokioje veikloje paprastai nedalyvauja; ▪ poveikis: projekte parodomas projekto aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir jo mastas. Jame nurodomos tinkamos priemonės pažangai stebėti ir tikėtinam poveikiui (trumpalaikiam ir ilgalaikiam) vertinti; ▪ atviroji prieiga: jei taikoma, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis taikant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ tvarumas: projekte numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad partnerystės projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose, bent 16 balų „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje ir bent 11 balų „poveikio ir sklaidos“ kategorijoje.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant žinių sąjungos projektus būtų sėkmingai pasiekti tikėtini rezultatai ir poveikis būtų padarytas ne vien organizacijoms partnerėms, viena iš neatsiejamų projektų sudedamųjų dalių turi būti susijusi su kokybės užtikrinimu. Žinių sąjungos privalo vykdyti tikslinę sklaidos veiklą, kuri aprėptų suinteresuotąsias šalis, politikus, specialistus ir įmones.

Vykdydamos šią veiklą, žinių sąjungos turėtų rengti leidinius, kaip antai ataskaitas, vadovus, gaires ir t. t. Paprastai rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Žinių sąjungos turėtų kurti naujus būdus ir priemones bendradarbiavimui palengvinti ir užtikrinti, kad aukštojo mokslo ir įmonių partnerystė būtų tęsiama.

Žinių sąjungos projektai yra naujas ir plataus užmojo veiksmas, jiems taikoma ypatinga stebėsena, todėl būtina, kad visi dalyviai ir suinteresuotosios šalys aktyviai juose dalyvautų. Žinių sąjungos projektuose turėtų būti numatytas dalyvavimas teminėse grupėse, tuo siekiant remti sąveiką, keitimąsi gerąja patirtimi ir tarpusavio mokymąsi. Be to, žinių sąjungos projektų biudžete turėtų būti numatytos išlaidos projektui ir rezultatams pristatyti universitetų ir įmonių forume ir (arba) kituose atitinkamuose renginiuose (ne daugiau kaip penkiuose viso projekto laikotarpiu).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetą reikia parengti remiantis fiksuotų normų sistema. Fiksuotų normų sistema yra supaprastinta dotacijos dydžio nustatymo sistema. Tokios supaprastintos dotacijos iš esmės vertinamos kaip įnašas, kuriuo dengiamos pagrindinės projekto išlaidos, o ne faktinės išlaidos, susijusios su konkrečia projekto veikla. Kalbant apie sąjungos projektus, nustatytos fiksuotos išlaidos yra taikomos projekto personalo komponentui. Tai iš anksto nustatyti įnašai už kiekvieną atskirų kategorijų darbuotojų darbo dieną.

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia ES parama, skiriama dvejų metų trukmės žinių sąjungos projektui: 700 000 EUR **Didžiausia ES parama, skiriama trejų metų trukmės žinių sąjungos projektui: 1 000 000 EUR**

Tinkamos finansuoti išlaidos		**Finansavimo mechanizmas**	**Suma**	**Lėšų skyrimo taisyklės**
Įgyvendinimo paramos išlaidos	Parama bet kokiai veiklai, tiesiogiai susijusiai su projekto įgyvendinimu (išskyrus galimą neatsiejamą mobilumo veiklą), įskaitant projekto valdymą, projekto susitikimus, intelektinius produktus (kaip antai mokymo programas, pedagoginę medžiagą, atviruosius švietimo išteklius (AŠI), IT priemones, analizę, tyrimus ir t. t.), sklaidą, dalyvavimą renginiuose, konferencijas, keliones ir kt. ES parama apskaičiuojama pagal dienų skaičių ir dalyvaujančių atskirų šalių darbuotojų pobūdį.	Fiksuota norma	B2.1 vienam dalyvaujančiam vadovui vienai darbo su projektu dienai. B2.2 vienam dalyvaujančiam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui vienai darbo su projektu dienai B2.3 vienam dalyvaujančiam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai B2.4 vienam dalyvaujančiam administracijos darbuotojui vienai darbo su projektu dienai	Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į siūlomos veiklos įgyvendinimą ir siūlomus produktus, turi pateikti pagrindimą, kodėl reikalingi tam tikros rūšies ir apimties ištekliai. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu

* Žr. Tarptautinį standartinį profesijų klasifikatorių (ISCO) (http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm)

PAPILDOMO FINANSAVIMO PAGAL ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTĄ VYKDOMAI MOBILUMO VEIKLAI TAISYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100-1 999, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis, 360 EUR vienam dalyviui.	Sąlyga: pareiškėjai turės įrodyti, kad mobilumo veikla yra būtina projekto tikslams ir rezultatams pasiekti. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[98]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą[99].
Pragyvenimo išlaidos	Parama dalyvių pragyvenimo išlaidoms veiklos metu padengti.	Fiksuota norma	**Darbuotojams skirta veikla** Iki 14-os veiklos dienos: 100 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ą veiklos dieną: 70 EUR vienam dalyviui per dieną **Besimokantiems asmenims skirta veikla** Iki 14-os veiklos dienos: 55 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ą veiklos dieną: 40 EUR vienam dalyviui per dieną.	

A LENTELĖ. PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS (SUMA EUR PER DIENĄ) PROGRAMOS ŠALYSE

Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas Su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B2.1	**B2.2**	**B2.3**	**B2.4**
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	353	289	228	189
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	336	257	194	157
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	197	164	122	93
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Turkija, Vengrija	106	88	66	47

[98] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[99] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti.

B LENTELĖ. PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS (SUMA EUR PER DIENĄ) ŠALYSE PARTNERĖSE

Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Australija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Kataras, Kuveitas, Makao, Monakas, San Marinas, Šveicarija	353	289	228	189
Andora, Brunėjus, Japonija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Naujoji Zelandija, Singapūras, Vatikano Miesto Valstybė	336	257	194	157
Bahamos, Bahreinas, Honkongas, Izraelis, Korėjos Respublika, Omanas, Saudo Arabija, Taivanas	197	164	122	93
Afganistanas, Albanija, Alžyras, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Bangladešas, Barbadosas, Belizas, Beninas, Bisau Gvinėja, Bolivija, Bosnija ir Hercegovina, Botsvana, Brazilija, Burkina Fasas, Burundis, Butanas, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Čilė, Dominika, Dominikos Respublika, Dramblio Kaulo Respublika, Džibutis, Egiptas, Ekvadoras, Eritrėja, Etiopija, Fidžis, Filipinai, Gabonas, Gajana, Gambija, Gana, Grenada, Gruzija, Gvatemala, Gvinėja, Haitis, Hondūras, Indija, Indonezija, Irakas, Iranas, Jamaika, Jemenas, Jordanija, Juodkalnija, Kambodža, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kirgizija, Kiribatis, Kolumbija, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kosovas, Kosta Rika, Kuba, Kuko Salos, Laosas, Lesotas, Libanas, Liberija, Libija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldyvai, Malis, Marokas, Maršalo Salos, Mauricijus, Mauritanija, Meksika, Mianmaras, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Moldova, Mongolija, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nepalas, Nigerija, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Palestina, Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Peru, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamono salos, Salvadoras, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Senegalas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Serbija, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Surinamas, Svazilandas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tailandas, Tanzanija, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tunisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Urugvajus, Uzbekistanas, Vanuatu, Venesuela, Vietnamas, Zambija, Zimbabvė, Žaliasis Kyšulys	106	88	66	47

SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS

KOKIE YRA SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS TIKSLAI IR PRIORITETAI?

Sektorių įgūdžių sąjungų tikslas – užpildyti įgūdžių spragas, susijusias su viena ar keliomis profesijomis tam tikrame sektoriuje. Šio tikslo siekiama nustatant esamus ar atsirandančius konkretaus sektoriaus darbo rinkos poreikius (susijusius su darbo jėgos paklausa) ir didinant pirminio ir tęstinio profesinio mokymo (PM) sistemų lankstumą visais lygmenimis, prisitaikant prie darbo rinkos poreikių (susijusių su darbo jėgos pasiūla). Remdamosi patikimais duomenimis apie įgūdžių poreikius, sektorių įgūdžių sąjungos padeda rengti ir pateikti tarpvalstybinio profesinio mokymo turinį, taip pat pagrindinių Europos profesijų mokymo ir rengimo metodikas.

Sektorių įgūdžių sąjungos, skirtos strateginiam sektorių bendradarbiavimui įgūdžių srityje, numato ir planuoja konkrečius veiksmus, kuriais derinama įgūdžių paklausa ir pasiūla padedant įgyvendinti bendrąją konkretaus sektoriaus augimo strategiją.

Tai turėtų būti pasiekta veiksmais, kuriais siekiama šių tikslų:

- nustatyti esamus ir atsirandančius konkrečių sektorių profesinių įgūdžių poreikius;
- stiprinti keitimąsi žiniomis ir patirtimi tarp švietimo ir mokymų įstaigų ir darbo rinkos;
- modernizuoti PM, derinant mokymą prie įgūdžių poreikių;
- į PM įtraukti mokymąsi darbo vietoje ir išnaudoti jo teikiamas galimybes skatinti ekonominę plėtrą ir inovacijas, didinant atitinkamų sektorių konkurencingumą;
- stiprinti tarpusavio pasitikėjimą, lengvinti tarpvalstybinį sertifikavimą ir taip sudaryti palankesnes sąlygas sektoriaus specialistų mobilumui, taip pat didinti sektoriaus kvalifikacijų pripažinimą Europos lygmeniu;
- gerinti su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą ir pateikti aiškią strategiją bei priemonių siekiant pašalinti įgūdžių trūkumus konkrečiuose ekonomikos sektoriuose.

Kas yra sektorių įgūdžių sąjunga?

Sektorių įgūdžių sąjungos yra tarpvalstybiniai projektai, kuriais siekiama nustatyti esamus ir naujus įgūdžių poreikius konkrečiuose ekonomikos sektoriuose arba jais naudotis, ir (arba) sudaryti atitinkamas mokymo programas tiems poreikiams tenkinti.

Ypatingas dėmesys bus skiriamas **skaitmeniniams įgūdžiams**, nes jie tampa vis svarbesni visiems profesiniams profiliams visoje darbo rinkoje.

Be to, perėjimas prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos turi būti grindžiamas kvalifikacijų ir nacionalinių švietimo bei mokymo programų pokyčiais, kad būtų tenkinami nauji profesiniai žaliojoje **ekonomikoje reikalingų įgūdžių** poreikiai.

Šių tikslų galima siekti projektais dėl vienos arba kelių iš toliau nurodytų dalių (organizacija gali dalyvauti kaip pareiškėja teikdama kelis kelių dalių pasiūlymus, jei tie pasiūlymai skirti skirtingiems sektoriams):

1 dalis. Sektorių įgūdžių sąjungos, skirtos įgūdžių poreikiams nustatyti, dirbs sektorių lygmeniu siekdamos pateikti aiškių ir išsamių duomenų apie esamus poreikius ir spragas. Tai teiks galimybę šalinti tokias spragas teikiant atitinkamas mokymo paslaugas – tai gali būti profesinis (2dalis) arba kitoks švietimas ir mokymas.

2 dalis. Sektorių įgūdžių sąjungos, kuriančios ir įgyvendinančios PM sistemas, dirbs rengdamos ir teikdamos bendrą mokymo turinį, skirtą vienos arba kelių susijusių tam tikro sektoriaus profesijų profesinio mokymo programoms, taip pat mokymo ir rengimo metodikas.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas mokymuisi darbo vietoje, suteikiant besimokantiems asmenims darbo rinkoje reikalingų įgūdžių. 2 dalies sektorių įgūdžių sąjungos privalo taikyti bendras ES priemones, tokias kaip Europos kvalifikacijų sandara (EKS), Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET), Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET).

3 dalis. Sektorių įgūdžių sąjungos naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) įgyvendinimo tikslais. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planas[100] yra vienas iš dešimties veiksmų, numatytų naujojoje Europos įgūdžių darbotvarkėje (žr. aprašymą svetainėje „Europa“[101]). Po šio kvietimo teikti pasiūlymus šis planas bus įgyvendinamas šešiuose sektoriuose, kuriuose yra didelių įgūdžių spragų (žr. tinkamumo kriterijus). Įgūdžių sąjungos pagal 3 dalį padės įgyvendinti šį planą parengdamos sektoriaus įgūdžių strategiją. Šia strategija turi būti pasiektas sisteminis ir struktūrinis poveikis, dėl kurio mažėtų įgūdžių trūkumai, spragos ir neatitiktis, taip pat būtų užtikrinama tinkama įgūdžių kokybė ir lygiai sektoriaus augimui, inovacijoms ir konkurencingumui remti. Sektoriaus įgūdžių strategijoje turi būti aiškiai nustatyti veiksmai, gairės ir konkretūs rezultatai siekiant suderinti įgūdžių paklausą ir pasiūlą ir taip remti bendrąją konkretaus sektoriaus augimo strategiją. Į sektoriaus įgūdžių strategiją turi būti įtraukti 1 dalies (įgūdžių paklausos prognozavimas) ir 2 dalies (nustatytų įgūdžių poreikių tenkinimas rengiant ir įgyvendinant PM programas) tikslai.

Jeigu du ar daugiau pasiūlymų bus įvertinti tokiais pačiais balais, bet turimo biudžeto nepakaks jiems visiems finansuoti, pirmenybė bus teikiama Europos sektorių įgūdžių tarybų narių pasiūlymams.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal kiekvieną sektorių įgūdžių sąjungos projektą įgyvendinamas darnus, išsamus ir kintamas tarpusavyje susijusios veiklos, kuri yra lanksti ir lengvai pritaikoma įvairiems dabartiniams ir būsimiems darbo rinkų poreikiams, rinkinys, į kurį įtraukiama, pvz., tokia veikla:

1 DALIS. SEKTORIAUS ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGA, SKIRTA ĮGŪDŽIŲ POREIKIAMS NUSTATYTI ĮGŪDŽIŲ IR MOKYMO POREIKIŲ NUSTATYMAS KONKREČIAME EKONOMIKOS SEKTORIUJE:

- duomenų apie įgūdžių poreikius tam tikro ekonomikos sektoriaus darbo rinkoje rinkimas ir aiškinimas, be kita ko, naudojantis ES įgūdžių panorama (pvz., Cedefop įgūdžių prognozėmis, įvairių apklausų duomenimis ir analizių išvadomis) ir, prireikus, remiantis Europos sektorių įgūdžių tarybų arba ankstesnių sektorių įgūdžių sąjungų darbu;
- tendencijų ir sunkumų, darančių poveikį atitinkamam sektoriui ir jo darbo rinkai, analizė telkiant dėmesį į pokyčius skatinančius veiksnius, kurie gali turėti įtakos paklausai ir pasiūlai tame sektoriuje (pvz., automatizavimą, demografiją);
- remiantis pirmiau išvardytais veiksmais, išsamus esamų ir numatomų atitinkamo sektoriaus įgūdžių (tiek susijusių su konkrečiu darbu, tiek socialinių emocinių) trūkumų, spragų ir neatitikties įvertinimas, taip pat atsižvelgiant į poreikį peržiūrėti profesijų aprašus, nustatant, kokia pirmumo tvarka juos reikėtų peržiūrėti, be kita ko, pagal jų poveikį to sektoriaus augimo ir konkurencingumo potencialui ir užimtumui (pvz., tikėtiną darbo vietų praradimą, laisvas darbo vietas, kurioms sunku rasti darbuotojų);
- galimo tokių įgūdžių poreikių poveikio to sektoriaus augimui ir užimtumui analizė;
- svarbiausių tendencijų, darančių poveikį glaudžiai susijusiems sektoriams, analizė siekiant nustatyti galimą šalutinį poveikį;
- mokymo poreikių nustatymas, jeigu įmanoma, remiantis ESCO klasifikatoriuje pateiktais profesijų aprašais;
- visų svarbių ES ir (arba) nacionalinio lygmens kokybinių ir kiekybinių duomenų apie sektoriaus įgūdžius, užimtumą ir ekonominės veiklos rezultatus teikimas elektronine forma, susietų atviruųjų duomenų formatu, kad juos būtų galima įkelti į ES įgūdžių panoramą[102]

2 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGA PM SISTEMŲ KŪRIMO IR ĮGYVENDINIMO TIKSLAIS TARPVALSTYBINIŲ SEKTORIŲ PROFESINIO MOKYMO PROGRAMŲ RENGIMAS:

- remiantis nustatytais tam tikrų profesijų įgūdžių poreikiais atitinkamame ekonomikos sektoriuje, PM programų arba kvalifikacijos standartų (pagal EKS, remiantis ESCO) nustatymas ir rengimas siekiant patenkinti tuos poreikius;
- atsižvelgiant į įgūdžių poreikius, novatoriškų į mokymosi rezultatus orientuotų modulinių PM programų ir (arba) kvalifikacijų nustatymas (rengiant iš mokymosi rezultatų vienetų susidedančias kvalifikacijas pagal ECVET) siekiant skaidrumo ir palyginamumo, taip pat atsižvelgiant į ankstesnio (pvz., neformaliojo ar savišvietos) mokymosi patvirtinimo poreikius;
- kokybės valdymo priemonių taikymas naujajam mokymo turiniui taikant EQAVET kokybės užtikrinimo principus arba naudojant jau turimas kokybės užtikrinimo sistemas, kurios turi atitikti EQAVET;

100 http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8848

101 http://www.ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223

102 Tai darant reikėtų naudotis *Cedefop* praktinėmis gairėmis, kaip į ją įtraukti sektorių įgūdžių duomenis („Practical framework for including sectoral skills evidence in the Skills Panorama“): http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

- mokymosi darbo vietoje laikotarpių įtraukimas į naująjį mokymo turinį, įskaitant galimybes taikyti žinias praktikoje realiame gyvenime pasitaikančiose darbo situacijose, ir, kai įmanoma, tarptautinės mokymosi patirties įtraukimas;
- PM planavimas telkiant dėmesį ir į su darbu susijusius įgūdžius, ir į bendruosius gebėjimus[103], socialinius emocinius įgūdžius ir tokius dalykus kaip gamtos mokslai, technologijos, inžinerija ir matematika (STEM), kartu teikiant pakankamai galimybių įgyti arba ugdyti šiuos gebėjimus, visų pirma su darbu susijusio mokymo srityje;
- sektoriui svarbių profesinio rengimo ir mokymo kvalifikacijų skatinimas (įskaitant tarpvalstybines bendras programas, kurias vykdo keli PM paslaugų teikėjai) ir parama susitariant dėl jų pripažinimo įgyvendinant ECVET principus ir susiejant kvalifikacijas su NKS ir EKS ir kitomis svarbiomis Europos priemonėmis atitinkamame sektoriuje;
- kvalifikacijos pripažinimo gerinimas Europos ir nacionaliniu lygmenimis tam tikrame sektoriuje, skatinant ir suderinant sektoriaus kvalifikacijas, lengvinant tarpvalstybinį sertifikavimą, stiprinant savitarpio pasitikėjimą, prisidedant prie didesnio besimokančių asmenų ir specialistų mobilumo tame sektoriuje;
- sėkmingų su įgūdžiais ar kvalifikacijomis susijusių projektų ir gerosios patirties pavyzdžių nustatymas, patvirtinimas dokumentais ir skatinimas, įskaitant projektus, kuriais skatinama daugelio suinteresuotųjų subjektų partnerystė, be kita ko, iš kitų sektorių arba ne iš Europos, ir, prireikus, išsamių pasiūlymų juos pakartoti arba išplėsti teikimas;
- prireikus, užtikrinimas, kad projekto rezultatai būtų paskelbti atviruju duomenų formatu, taigi juos būtų galima įkelti į ES įgūdžių panoramą ir ESCO.

Profesinio mokymo programų įgyvendinimas:

- tinkamiausių mokymo programų įgyvendinimo metodikų nustatymas vadovaujantis novatorišku požiūriu į mokymą ir mokymąsi, taip pat strategiškai ir nuosekliai naudojant IRT (pvz., mišrųjį mokymąsi, treniruoklius ir kt.) ir atviruosius švietimo išteklius (pvz., MOOC[104]);
- novatoriškų PM mokymo ir mokymosi metodų įgyvendinimo būdų nustatymas tenkinant konkrečių tikslinių besimokančių asmenų grupių poreikius, be kita ko, suteikiant galimybių mokytis darbo vietoje;
- veiksmų, kuriais bus lengvinamas PM žinių perdavimas iš kartos į kartą, planavimas; apibūdinimas, kokiais būdais vertinimo metodikos ir procedūros gali aprėpti visas mokymosi formas, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, ir palengvinti anksčiau įgytų įgūdžių ir gebėjimų patvirtinimą;
- nustatymas, kokiomis priemonėmis tinka stebėti absolventų karjerą, siekiant kurti grįžtamojo ryšio ciklus[105]. Šios karjeros stebėsenos ir grįžtamojo ryšio sistemos gali būti grindžiamos informacija, gauta iš įmonių, besimokančių asmenų ir darbuotojų, taip pat viešųjų informacijos šaltinių ir darbo rinkos suinteresuotųjų subjektų;
- tinkamų oficialaus naujų ar pritaikytų profesinio mokymo programų ir kvalifikacijų pripažinimo priemonių siūlymas dalyvaujančiose šalyse ir atitinkamame sektoriuje arba sektoriuose;
- planavimas laipsniškai pasiekti projektų rezultatus, taip darant sisteminį poveikį.

3 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS NAUJO STRATEGINIO POŽIŪRIO Į SEKTORIŲ BENDRADARBIAVIMĄ ĮGŪDŽIŲ SRITYJE (JO PLANO) ĮGYVENDINIMO TIKSLAIS

Sektorių įgūdžių sąjungos pagal šią dalį inicijuoja nuoseklų konkretaus sektoriaus pagrindinių pramonės subjektų, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir valdžios institucijų bendradarbiavimą įgūdžių ugdymo tikslais.

Sąjungos pagal šią dalį apima 1 dalies (kaip tinka tame sektoriuje) ir 2 dalies veiksmus. Be to, jos turi vykdyti šią veiklą:

- parengti sektoriaus įgūdžių strategiją, pagal kurią būtų padedama siekti nustatytos to sektoriaus augimo strategijos tikslų. Ši strategija turėtų būti pirmasis svarbus projekto rezultatas, joje turėtų būti nustatyti konkretūs veiksmai ir aiškiai apibrėžtos veiklos rūšys, orientyrai ir aiškiai nustatyti rezultatai, kad būtų aišku, kaip derinti įgūdžių paklausą ir pasiūlą. Strategijoje turėtų būti išsamiai išdėstyta, kaip svarbiausios tendencijos, pavyzdžiui, pasauliniai, visuomenės ir technologijų pokyčiai tame sektoriuje, gali paveikti darbo vietų ir įgūdžių poreikius. Taip pat turėtų būti pateiktas preliminarus tvarkaraštis ir ypač daug dėmesio skirta skaitmeninių ir bazinių didelio poveikio technologijų poveikiui;
- siekiant pagrįsti ir paaiškinti strategiją reikėtų nustatyti, pagrįsti dokumentais ir skleisti konkrečius pavyzdžius, kokiomis politikos priemonėmis ir iniciatyvomis nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis siekiama spręsti įgūdžių

[103] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=LT

[104] MOOC yra atviras masinio nuotolinio mokymo kursas, skirtas tam, kad būtų galima be apribojimų dalyvauti jame ir jis būtų visiems prieinamas internetu. Kartu su tokia tradicine mokomąja medžiaga kaip filmuotos paskaitos, skaitymo užduotys ir uždavinių rinkiniai, daugelio MOOC naudotojams sukuriami interaktyvūs forumai, taip remiant bendravimą studentų, profesorių ir dėstytojų asistentų bendruomenėse.

[105] Žr. vidutinės trukmės laikotarpio 2 siekiną rezultatą (MTD2) 2015 m. Rygos išvadose: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusion s_en.pdf

stokos ir neatitikties problemas, taip pat skatinti įvairių suinteresuotųjų subjektų (pvz., pramoninkų, socialinių partnerių, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, valdžios institucijų) partnerystę. Tokie pavyzdžiai turėtų būti pateikti standartizuotų aprašų formatu, pateikiant aiškų tam tikros politikos arba projekto aprašymą, nurodant įvairių suinteresuotųjų subjektų vaidmenį ir atsakomybę, veiklos trukmę, finansavimą (kai yra) ir rezultatus;

- parengti bendrą metodiką, pagal kurią būtų vertinama dabartinė padėtis ir prognozuojami būsimi poreikiai, taip pat stebima (kasmetinė) pažanga ir įgūdžių paklausos bei pasiūlos raida, remiantis patikimais prognozių scenarijais;
- nustatyti, kokius profesijų aprašus reikia peržiūrėti arba parengti, ir atitinkamus įgūdžių poreikius, taip pat reikalaujamą kvalifikacijos lygį, remiantis ESCO profesijų aprašais (kai yra) ir esamomis kompetencijos sistemomis[106]; prireikus, galima svarstyti galimybę parengti sektorių kompetencijos sistemas;
- nustatyti, apibūdinti ir nurodyti prioritetus peržiūrint arba nustatant naujas kvalifikacijas, remiantis atitinkamais profesijų aprašais;
- skatinti ieškoti konkrečių sprendimų teikiant PM paslaugas (įskaitant aukštąjį PM), taip pat palaikant įmonių, švietimo ir mokslinių tyrimų sričių atstovų partnerystės ryšius;
- ieškoti konkrečių sprendimų siekiant skatinti profesinių mokyklų mokinių, darbo ieškančių asmenų ir stažuotojų mobilumą visoje Europoje atitinkamame sektoriuje, naudojantis esamomis ES priemonėmis (pvz., „Erasmus+“, EURES, „Drop'Pin“, Europos pameistrystės aljansu);
- imtis veiksmų karjeros atitinkamame sektoriuje patrauklumui didinti, ypač jaunimui, taip pat siekiant lyčių pusiausvyros tame sektoriuje;
- parengti ilgalaikį veiksmų planą siekiant laipsniškai diegti projekto rezultatus po projekto pabaigos. Šis planas grindžiamas tvariais švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir pagrindinių pramonės suinteresuotųjų subjektų partnerystės ryšiais tinkamu lygmeniu. Reikėtų nustatyti tinkamas valdymo struktūras, taip pat masto didinimo ir finansinio tvarumo planus. Taip pat turėtų būti užtikrintas tinkamas matomumas ir plati šios sąjungos veiklos sklaida, be kita ko, ES ir nacionaliniu politiniu lygmenimis, išsamiai apibūdinant, kaip, dalyvaujant atitinkamoms vyriausybės ir sektoriaus institucijoms, vyks įgyvendinimas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis. Veiksmų plane taip pat nurodoma, kaip galima pasinaudoti ES finansavimo galimybėmis (pvz., Europos struktūriniais fondais, Europos strateginių investicijų fondu, programa „Erasmus+“, COSME, sektorių programomis) ir nacionaliniu bei regioniniu finansavimu remiant įgūdžių strategijų įgyvendinimą. Tai darant reikėtų atsižvelgti į nacionalines ir regionines pažangiosios specializacijos strategijas;
- pateikti visus svarbius ES ir (arba) nacionalinio lygmens kokybinius ir kiekybinius duomenis susietų atvirųjų duomenų formatu[107].

KOKIOS YRA SVARBIAUSIOS SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS YPATYBĖS?

Pagrindiniai sektorių įgūdžių sąjungos ypatybės yra tokios:

- inovacijos **profesinio mokymo srityje**, skirtos konkrečioms profesijoms ekonomikos sektoriuose (kai yra, pagal ESCO[108]),ir
- poveikis, daromas ir projektui pasibaigus, ir ne tik sąjungos projekte dalyvaujančioms organizacijoms. Tikimasi, kad partnerystė ir veikla bus tęsiama. Įvairių profesijų aprašams skirtus PM pasaugų pokyčius turi būti įmanoma įvertinti. Rezultatus ir sprendimus turi būti įmanoma perduoti ir jie turi būti prieinami platesnei auditorijai. Sektorių įgūdžių sąjungos projektų rezultatai turėtų būti pateikiami naudotis ir skelbti ES įgūdžių panoramoje.

Sektorių įgūdžių sąjungos turi įrodyti visų savo partnerių įsipareigojimą siekti tikslų ir jų dalyvavimo pridėtinę vertę. Sisteminę ir su sektoriumi susijusią informaciją partneriai turėtų derinti su patikimomis žiniomis apie įgūdžių poreikius ir mokymo praktiką atitinkamame ekonomikos sektoriuje. Užduotys ir siektini rezultatai turėtų būti paskirstyti taip, kad partnerių patirtis atitiktų veiklą, už kurią jie atsakingi. Partneriai turėtų būti reprezentatyvūs atitinkamo sektoriaus dalyviai bent nacionaliniu lygmeniu, jų veikla turėtų turėti europinį matmenį ir jie turėtų turėti patirties ar kompetenciją mokymo, įgūdžių numatymo ar pasiūlos arba kvalifikacijos sandaros srityje.

Pagal 1 dalį – sektorių įgūdžių sąjungos, skirtos įgūdžių poreikiams nustatyti – atitinkamo sektoriaus darbo rinkos poreikių tyrimais turėtų būti padedama nustatyti ir apibūdinti būsimus įgūdžių poreikius. Darbo rinkos viešojo ir privačiojo sektorių dalyvių (pavyzdžiui, darbo ministerijų, socialinių partnerių, mokymo ir švietimo paslaugų teikėjų, darbo rinkos tyrimus atliekančių subjektų, įmonių, įskaitant MVĮ, prekybos rūmų, viešųjų ir privačių įdarbinimo tarnybų ir nacionalinių statistikos biurų) bendradarbiavimas turėtų būti skatinamas siekiant drauge nustatyti ir prognozuoti nuolatinius tam tikrų profesijų

[106] Pvz., Piliečiams skirta Europos skaitmeninės kompetencijos sistema, Verslumo kompetencijos sistema ir Europos e. kompetencijos sistema (e-CF).

[107] Tai darant reikėtų naudotis *Cedefop* praktinėmis gairėmis, kaip įtraukti sektorių įgūdžių duomenis į ES įgūdžių panoramą („Practical framework for including sectoral skills evidence in the Skills Panorama“). http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

[108] https://ec.europa.eu/esco/home

įgūdžių trūkumus ir neatitiktį sektoriaus lygmeniu ir padėti panaikinti darbo jėgos pasiūlos ir paklausos atotrūkį. Svarbu kuo labiau padidinti sąveiką su kitomis sektorių iniciatyvomis.

Pagal 2 dalį – sektorių įgūdžių sąjungos, veikiančios PM sistemų kūrimo ir įgyvendinimo tikslais – partneriams reikės aiškinti turimus mokslinių tyrimų duomenis, susijusius su konkrečių profesijų įgūdžių poreikiais, įgyvendinant profesinį mokymą arba rengiant kvalifikacijų standartus, grindžiamus bendru pagrindiniu Europos profesijų aprašu, kai įmanoma, remiantis ESCO. Kai tinka, jie turėtų remtis su įgūdžiais susijusia informacija, renkama Europos sektorių įgūdžių tarybų, ir jau atliktais sektorių įgūdžių tyrimais, kuriuos užsakė atlikti Europos Komisija. ES įgūdžių panoramoje galima rasti daug informacijos apie įgūdžius, analizių ir tyrimų, susijusių su tam tikromis profesijomis ir sektoriais.

Jais remdamasi sąjunga turėtų parengti novatoriškas, į mokymosi rezultatus orientuotas profesinio mokymo programas (taikydama ECVET), kurios apimtų mokymosi darbo vietoje laikotarpius ir būtų grindžiamos kokybės užtikrinimo mechanizmais (remiantis EQAVET). Sąjungos partneriai savo pasiūlyme turėtų nurodyti, kokių priemonių imsis atitinkamose šalyse ir tame sektoriuje, kuriame siekiama oficialiai pripažinti (pirminio profesinio mokymo) arba sertifikuoti (tęstinio profesinio mokymo) naujas arba pritaikytas profesinio mokymo programas, ir kaip jie vykdys reikiamas procedūras po to, kai bus baigtas ES finansavimas. Profesinio orientavimo tarnybos drauge su regiono ar vietos valdžios institucijomis turėtų atlikti tarpininko funkciją ir remti įgūdžių pasiūlos ir paklausos derinimo procesą planuojant profesinio mokymo programas, kad būtų galima pritraukti pirminio profesinio mokymo mokyklas, jaunus besimokančius asmenis arba jų tėvus rinktis konkrečias darbo rinkoje labai paklausias profesijas. Sektorių įgūdžių sąjungos turėtų siūlomą veiklą vykdyti taip, kad būtų kuo didesnis poveikis vienai ar kelioms susijusioms profesijoms tam tikrame sektoriuje.

Pagal 3 dalį – sektorių įgūdžių sąjungos naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) įgyvendinimo tikslais – be to, kas nurodyta 1 ir 2 dalyse, partneriai turės suformuluoti visapusišką ir strateginį požiūrį, aprėpiantį visas veiklos sritis. Toks strateginis požiūris turėtų būti aiškiai susietas su bendra to sektoriaus augimo strategija, su siekiu padėti tame sektoriuje spręsti neatidėliotinas problemas ir pasiekti jo vidutinės trukmės ir ilgalaikius tikslus, be kita ko, susijusius su augimu, inovacijomis, konkurencingumu ir užimtumu.

Sąjungos turės savo darbe atsižvelgti į svarbiausius savo sektoriaus politikos pokyčius ir leidinius ES lygmeniu ir prie jų derintis.

KOKS YRA SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOJE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Pareiškėjas (koordinatorius) – dalyvaujanti organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Koordinatoriui tenka visa atsakomybė užtikrinti, kad projektas būtų įgyvendinamas pagal susitarimą. Jo koordinavimas apima šias pareigas:

- jis atstovauja sąjungai ir veikia jos vardu palaikant ryšius su Europos Komisija;
- jis prisiima finansinę ir teisinę atsakomybę už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą;
- jis koordinuoja sąjungos bendradarbiavimą su projekto partneriais.

Visateisiai partneriai – dalyvaujančios organizacijos, aktyviai padedančios pasiekti sektoriaus įgūdžių sąjungos tikslus. Kiekvienas visateisis partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kurį pasirašydamas sutinka, kad koordinatorius perimtų pirmiau išvardytas pareigas, kurias atliks partnerių vardu įgyvendinant projektą. Tas pats taikoma ir partneriams iš šalių partnerių.

Asocijuotieji partneriai (neprivaloma). Sektorių įgūdžių sąjungose gali dalyvauti asocijuotieji partneriai, prisidedantys prie sektoriaus įgūdžių sąjungos veiklos. Jiems sutartiniai reikalavimai netaikomi, nes jie negauna finansavimo. Vis dėlto jų dalyvavimas ir vaidmuo įgyvendinant projektą ir atliekant įvairius darbus turi būti aiškiai apibrėžtas.

Susiję subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios padeda pasiekti projekto tikslus ir vykdyti veiklą. Susiję subjektai turi būti identifikuoti dotacijos paraiškoje ir atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio Programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas).

KOKIE SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS VERTINIMO KRITERIJAI TAIKOMI?

Kad atitiktų reikalavimus programos „Erasmus+“ dotacijai gauti, sektorių įgūdžių sąjungos pasiūlymas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

1 DALIES TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Toliau nurodytos organizacijos kartu su susijusiais subjektais (jeigu jų yra) atitinka dalyvavimo 1 dalies sąjungoje reikalavimus. Jos gali būti viešosios arba privačiosios organizacijos, įsteigtos Programos šalyje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). ▪ Europos ir (arba) nacionaliniai socialiniai partneriai; ▪ darbo ministerijos ar su jomis susijusios įstaigos (agentūros ar tarybos); ▪ viešosios arba privačiosios įdarbinimo tarnybos; ▪ darbo rinkos tyrimų institutai, nacionaliniai statistikos biurai; ▪ viešosios ar privačiosios, mažosios, vidutinės ar didelės įmonės (įskaitant socialines įmones); ▪ ekonominės plėtros agentūros; ▪ prekybos, pramonės ar darbo rūmai; ▪ sektorių arba profesinės darbdavių ar darbuotojų asociacijos, amatų rūmai; ▪ bendrosios Europos arba nacionalinės sektorių organizacijos; ▪ mokymo ar švietimo paslaugų teikėjai vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu; ▪ sektorių mokslinių tyrimų institutai; ▪ įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo ir informavimo paslaugas; ▪ valdžios institucijos, atsakingos už švietimą ir mokymą regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu.
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujanti organizacija, įsteigta kurioje nors Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Sektorių įgūdžių sąjunga turi apimti **bent 12 Programos šalių ir bent 2 visateisius partnerius, iš kurių bent vienas atstovautų pramonei ir bent vienas – švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams**. Reikiamą geografinę aprėptį galima užtikrinti dalyvaujant nacionalinėms organizacijoms ir (arba) bendrosioms Europos organizacijoms [109]ar Europos socialiniams partneriams. Teikiant paraišką būtina įrodyti, kad dalyvaujančių Europos masto organizacijų arba socialinių partnerių veikla gali apimti daugiau kaip vieną sąjungos šalį.
Tinkami finansuoti sektoriai	Visi sektoriai[110], išskyrus šešis sektorius, kurie yra tinkami finansuoti pagal 3 dalį.
Projekto trukmė	2 arba 3 metai. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir vykdomajai įstaigai sutikus, sektorių įgūdžių sąjungos projekto trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 6 mėn. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nekeičiama.
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, kurie bus pradėti tų pačių metų lapkričio 1 d. ar gruodžio 1 d. arba kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki **vasario 28 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Išsamesnę informaciją apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

[109] Bendroji Europos organizacija yra kelių (dažnai susijusių, konkretaus sektoriaus) nacionalinių organizacijų narių asociacija, kuri koordinuoja jų veiklą, skatina siekti bendro tikslo ir stengiasi ginti bendrus jų interesus Europos lygmeniu.

[110] Kaip apibrėžta Eurostato statistiniame Europos Sąjungos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (NACE)

1 DALIES DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektas bus vertinamas pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ sąsaja su politika: tuo pasiūlymu būtų padedama siekti Europos tikslų įgūdžių nustatymo ir prognozavimo srityje; ▪ skaitmeniniai įgūdžiai: kiek pagal tą pasiūlymą numatoma tirti skaitmeninių įgūdžių poreikius. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ žaliojoje ekonomikoje reikalingi įgūdžiai: kiek pagal tą pasiūlymą numatoma tirti įgūdžių, susijusių su perėjimu prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos, poreikius. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ tikslas: ar pasiūlymas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų (žr. skirsnį „Kokie yra sektorių įgūdžių sąjungos tikslai?“); ▪ nuoseklumas: tikslai yra pagrįsti patikima poreikių analize, aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; ▪ inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauti novatoriški rezultatai ir problemų sprendimo būdai; ▪ Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodyta pridėtinė vertė, kuri bus sukurta dėl tarptautinio jo pobūdžio.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Nuoseklumas: projektas apskritai parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateiktas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir bus pasiekti numatomi rezultatai, aprašas; ▪ struktūra: darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengimo, įgyvendinimo, panaudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus; ▪ valdymas: numatomos patikimos valdymo priemonės. Terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos. Pasiūlyme kiekvienai veiklai skirti tinkami ištekliai; ▪ biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas; ▪ finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Su projektu susijusios problemos (rizika) yra aiškiai nustatytos ir tinkamai skirta dėmesio veiksmams, skirtiems šioms problemoms spręsti (rizikai sumažinti). Ekspertų atliekamos peržiūros procesai planuojami kaip neatsiejama projekto dalis. Sąjungos darbo programoje numatytas nepriklausomas išorinis kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Sudėtis: partnerystės sudėtis atitinka projekto tikslus, tinkamai sutelkiamos žinios ir gebėjimai, reikalingi įgūdžiams nustatyti ir prognozuoti, įgūdžių pasiūlai užtikrinti ir apskritai įgūdžių politikos klausimams spręsti. Europos ir (arba) nacionalinių socialinių partnerių dalyvavimas, atliekant jiems aiškiai paskirtą vaidmenį nustatyti ir prognozuoti įgūdžių poreikius atitinkamame sektoriuje, yra labai aktualus. Turi būti įtikinamai parodytas partnerių reprezentatyvumas ir kompetencija atitinkamame sektoriuje ir Europos lygmeniu. Atitinkamų partnerių pasiskirstymas ir reprezentatyvumas sąjungoje dalyvaujančiose Programos šalyse turėtų būti toks, kad ši sąjunga turėtų didelį potencialą daryti poveikį keliose iš šalių, kurias ji apima (pvz., dalyvaujant Europos sektorinei organizacijai arba Europos socialiniams partneriams); ▪ įsipareigojimas: atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus indėlis pagal konkrečią kompetenciją ir pajėgumą; ▪ užduotys: koordinatorius įrodo savo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; ▪ bendradarbiavimas, kolektyviškumas: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti.

Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis sąjungos veiklos rezultatais. Jame nurodoma, kokiais būdais bus vertinamas naudojimasis rezultatais projekto laikotarpiu ir po jo pabaigos; ▪ sklaida: pasiūlyme pateikiamas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodoma tinkama veikla, priemonės ir ryšių kanalai, kuriais naudojantis bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda būtų veiksmingai perduodami suinteresuotiesiems subjektams: politikams, profesinio orientavimo specialistams, įmonėms ir jauniems privalomojo švietimo sistemoje besimokantiems asmenims būtų teikiama informacija apie darbo rinkoje labai paklausias profesijas arba naujų įmonių steigimo potencialą; tai būtų daroma projektui vykstant ir jam pasibaigus; pasiūlyme nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis; ▪ poveikis: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Jis gali gerokai padidinti partnerių gebėjimą Europoje įgyvendinti atitinkamą mokymą. Jame taip pat nurodomos tinkamos priemonės pažangai stebėti ir numatomam (trumpalaikiam ir ilgalaikiam) poveikiui vertinti; ▪ atvira prieiga[111]: jeigu tinkama, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta atviroji prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jais naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ tvarumas: pasiūlyme numatomos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais bus užtikrinta, kad sąjungos pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus (t. y. kaip galima atsižvelgti į informaciją apie būsimus įgūdžių poreikius tame sektoriuje, teikiant mokymo paslaugas ir rengiant mokymo programas). Tai gali būti PM (2 dalis) arba kitoks mokymas. Pasiūlyme paaiškinama, kaip tai bus daroma ir kokie ištekliai (kiti nei ES lėšos) bus tam naudojami.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent 13 balų pagal „projekto aktualumo“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijas, bent 16 balų pagal „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategoriją ir bent 11 balų pagal „poveikio ir sklaidos“ kategoriją.

2 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS PM SISTEMŲ KŪRIMO IR ĮGYVENDINIMO TIKSLAIS

2 DALIES TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Toliau nurodytos organizacijos kartu su susijusiais subjektais (jeigu jų yra) atitinka dalyvavimo 2 dalies sąjungoje reikalavimus. Tai gali būti viešosios arba privačiosios organizacijos, įsteigtos Programos šalyje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). ▪ Viešieji arba privatieji PM paslaugų teikėjai, įskaitant socialines įmones, visų pirma tie, kurie turi savus mokymo padalinius, tie, kurie siūlo pameistrystės programas, ir tie, kurie teikia bendrų galimybių mokytis (bendradarbiavimu grindžiamas mokymas); ▪ ES arba nacionalinės organizacijos, atstovaujančios pramonei, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, atitinkamos sektorių organizacijos; ▪ PM paslaugų teikėjų tinklai ir jiems atstovaujančios Europos arba nacionalinės organizacijos; ▪ regioninės arba nacionalinės švietimo ir mokymo institucijos ir ministerijos; ▪ organizacijos arba tinklai, ES ar nacionaliniu lygmeniu atstovaujantys socialiniams partneriams, pramonei, sektorių organizacijoms, tam tikroms profesijoms ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjams, įskaitant jaunimo organizacijas; ▪ prekybos, pramonės, amatų ar darbo rūmai ir kitos tarpininkaujančios organizacijos; ▪ sektorių įgūdžių tarybos; ▪ ekonominės plėtros agentūros, statistikos įstaigos ir mokslinių tyrimų institutai; ▪ kultūros ir (arba) kūrybos įstaigos; ▪ įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas; ▪ akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos nustatymo įstaigos (reguliavimo funkciją atliekančios įstaigos).

[111] Dotacijos gavėjas turi paskelbti visą mokomąją medžiagą, parengtą naudojantis programos „Erasmus+“ finansavimu, ir leisti ja naudotis nemokamai ir pagal atvirąją licenciją.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujanti organizacija, įsteigta kurioje nors Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Sektorių įgūdžių sąjunga turi apimti **bent 4 Programos šalis ir bent 8 visateisius partnerius**, iš kurių bent trys būtų **įmonės, pramonės arba atitinkamo sektoriaus atstovai** (pvz., prekybos rūmai ar asociacijos) ir bent trys būtų **švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai**.
Tinkami finansuoti sektoriai	Visi sektoriai[112], išskyrus šešis sektorius, kurie yra tinkami finansuoti pagal 3 dalį.
Projekto trukmė	▪ 2 arba 3 metai. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. ▪ Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir vykdomajai įstaigai sutikus, sektorių įgūdžių sąjungos trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 6 mėn. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nekeičiama.
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, kurie bus pradėti tų pačių metų lapkričio 1 d. ar gruodžio 1 d. arba kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki **vasario 28 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Išsamesnę informaciją apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

2 DALIES DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pasiūlymai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: pasiūlyme atsižvelgiama į Europos tikslus PM srityje ir padedama jų siekti; pasiūlyme atsižvelgiama į esamas ES įgūdžių ugdymo priemones ir iniciatyvas ir padedama didinti jų matomumą; kai aktualu, remiamasi Europos sektorių įgūdžių tarybos darbu; ▪ atstovavimas PM: sektorių įgūdžių sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys PM sistemų kūrimui ir įgyvendinimui; ▪ atstovavimas sektoriui: sektorių įgūdžių sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys atitinkamam sektoriui; ▪ skaitmeniniai įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą skaitmeniniai įgūdžiai įtraukiami į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus. Pasiūlymai, į kuriuos įtrauktas šis aspektas, bus laikomi labai aktualiais; ▪ žaliojoje ekonomikoje reikalingi įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ tikslas: pasiūlymas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų (žr. skirsnį „Kokie yra sektorių įgūdžių sąjungos tikslai?“); ▪ nuoseklumas: tikslai yra pagrįsti patikima poreikių analize, aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; ▪ inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauti novatoriški rezultatai ir problemų sprendimo būdai; ▪ Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė	▪ Nuoseklumas: projektas bendrai parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateiktas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir bus pasiekti

[112] Kaip apibrėžta Eurostato statistiniame Europos Sąjungos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (NACE)

(ne daugiau kaip 30 balų)	numatomi rezultatai, aprašas; ▪ struktūra: darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengimo, įgyvendinimo, panaudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus; ▪ metodika: pasiūlymas yra suderintas su ES priemonėmis, susijusiomis su įgūdžiais ir profesijomis, ir pagal jį tomis priemonėmis būtų naudojamasi; tai tokios priemonės kaip EKS [113], ECVET [114], EQAVET [115], Europass [116], EURES [117], Drop 'Pin [118], ESCO [119]ir kt. Kai įmanoma, pasiūlyme atsižvelgiama į ankstesnę aktualią veiklą ir ja remiamasi (pvz., Programos šalių iniciatyvomis, EIT žinių ir inovacijų bendrijomis (ŽIB) [120], ankstesnėmis ir dabartinėmis sektorių įgūdžių sąjungomis [121]. Taikomas mokymosi rezultatais grindžiamas požiūris, ECVET (mokymosi rezultatų vienetai) ir EQAVET atitinkantys kokybės užtikrinimo principai; ▪ valdymas: numatomos patikimos valdymo priemonės. Terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos. Pasiūlyme kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai; ▪ biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas; ▪ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių Europos skaidrumo ir pripažinimo priemones ir principus, kokybė; ▪ finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir tinkamai numatyti veiksmai šioms problemoms spręsti (rizikai sumažinti). Ekspertų atliekamos peržiūros procesai planuojami kaip neatsiejama projekto dalis. Sąjungos darbo programoje numatytas nepriklausomas išorinis kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Sudėtis: partnerystės sudėtis atitinka projekto tikslus, tinkamai sutelkiamos žinios ir gebėjimai, reikalingi mokymo programai rengti, kvalifikacijos standartams rengti, mokymo vykdymo metodikai ir mokymo politikai. Įtikinamai parodytas partnerių reprezentatyvumas ir kompetencija atitinkamame sektoriuje ir Europos lygmeniu. Sisteminę ir su sektoriumi susijusią informaciją partneriai derina su patikimomis žiniomis apie įgūdžių poreikius ir mokymo praktiką savo ekonomikos sektoriuje. Europos ir (arba) nacionalinių socialinių partnerių dalyvavimas sąjungos šalyse, aiškiai nustatant, kam teks vaidmuo rengti mokymo programą (-as) ir užtikrinti mokymąsi darbo vietoje, yra labai svarbus. Atitinkamų partnerių pasiskirstymas ir reprezentatyvumas sąjungoje dalyvaujančiose Programos šalyse turėtų būti toks, kad ši sąjunga būtų labai pajėgi įgyvendinti veiksmus šalyse, kurias apima ši sąjunga (pvz., dalyvaujant tam tikro sektoriaus Europos masto organizacijai arba Europos socialiniams partneriams). Jeigu prie pasiūlymo taip pat prisideda įstaigos, atliekančios PM reguliavimo funkciją, tai bus laikoma labai aktualiu dalyku; ▪ įsipareigojimas: atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įnašas naudojantis konkrečia savo kompetencija ir pajėgumu; ▪ užduotys: koordinatorius įrodo savo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; ▪ bendradarbiavimas, kolektyviškumas: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20	▪ Panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis sąjungos veiklos rezultatais. Jame nurodoma, kokiais būdais bus vertinamas

[113] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01)
[114] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02)
[115] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01)
[116] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241
[117] https://ec.europa.eu/eures/public/homepage
[118] https://ec.europa.eu/eures/public/en/opportunities
[119] https://ec.europa.eu/esco/portal/home
[120] https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities
[121] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/innovation-good-practices/sec tor-skills-alliances

balų)	naudojimasis rezultatais projekto laikotarpiu ir po jo pabaigos; ▪ sklaida: pasiūlyme pateikiamas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodoma tinkama veikla ir jos terminai, priemonės ir ryšių kanalai, kuriais naudojantis bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda būtų veiksmingai perduodami suinteresuotiesiems subjektams: politikams, profesinio orientavimo specialistams, įmonėms ir jauniems privalomojo švietimo sistemoje besimokantiems asmenims būtų teikiama informacija apie darbo rinkoje labai paklausias profesijas arba naujų įmonių steigimo potencialą; tai būtų daroma projektui vykstant ir jam pasibaigus; pasiūlyme nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis; ▪ poveikis: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Į jį įtraukiami partneriai, atliekantys svarbų vaidmenį tame sektoriuje, be kita ko, švietimo ir mokymo srityje. Įtraukiamos priemonės, taip pat uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį; jeigu užtikrintai dalyvauja reguliavimo funkciją (visų pirma susijusią su kvalifikacija) atliekančios įstaigos, kad būtų užtikrintas pasiūlyme numatyto mokymo turinio pripažinimas arba sertifikavimas, pasiūlymas yra labai aktualus. Jeigu bendroji Europos sektoriaus organizacija, atstovaujanti socialiniams partneriams arba atitinkamam sektoriui, dalyvauja kaip visateisė partnerė, pasiūlymas yra labai aktualus; ▪ atvira prieiga [122]: jeigu aktualu, pasiūlyme aprašoma, kaip parengta medžiaga, dokumentai ir medijos bus laisvai prieinami ir bus skatinama jais naudotis pagal atvirąsias licencijas [123]be neproporcingų apribojimų; ▪ tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatūs) ištekliai, skirti užtikrinti, kad sąjungos pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ilgą laiką.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent 13 balų pagal „projekto aktualumo“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijas, bent 16 balų pagal „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategoriją ir bent 11 balų pagal „poveikio ir sklaidos“ kategoriją.

3 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS NAUJO STRATEGINIO POŽIŪRIO Į SEKTORIŲ BENDRADARBIAVIMĄ ĮGŪDŽIŲ SRITYJE (JO PLANO) ĮGYVENDINIMO TIKSLAIS

3 DALIES TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Toliau nurodytos organizacijos kartu su susijusiais subjektais (jeigu jų yra) atitinka dalyvavimo 3 dalies sąjungoje reikalavimus. Tai gali būti viešosios arba privačiosios organizacijos, įsteigtos Programos šalyje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“): ▪ viešosios arba privačiosios įmonės, veikiančios pasirinktuose sektoriuose, ypač tos, kurios turi savus mokymo padalinius, tos, kurios siūlo pameistrystės programas, ir tos, kurios teikia bendrų galimybių mokytis (bendradarbiavimu grindžiamas mokymas); ▪ ES arba nacionalinės organizacijos, atstovaujančios pramonei, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, atitinkamos sektorių organizacijos; ▪ viešieji arba privatieji švietimo ar mokymo paslaugų teikėjai, įskaitant mokymo centrus ir mokslo ir studijų institucijas; ▪ švietimo ar mokymo paslaugų teikėjų tinklai ir jiems atstovaujančios Europos arba nacionalinės organizacijos; ▪ institucijos, atsakingos už švietimą ir mokymą arba užimtumą regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu, ir susijusios ministerijos; ▪ organizacijos arba tinklai, ES ar nacionaliniu lygmeniu atstovaujantys socialiniams partneriams, pramonei, sektorių organizacijoms, tam tikroms profesijoms ir švietimo bei mokymo srities suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant jaunimo organizacijas; ▪ prekybos, pramonės, darbo rūmai ir kitos atitinkamų sektorių tarpininkaujančios

[122] Dotacijos gavėjas turi paskelbti visą mokomąją medžiagą, parengtą naudojantis programos „Erasmus+“ finansavimu, ir leisti ja naudotis nemokamai ir pagal atvirąją licenciją.

[123] Būdas, kuriuo kokio nors kūrinio savininkas suteikia leidimą visiems naudotis ir dalytis tuo ištekliumi ir jį pritaikyti pagal poreikius. Licencija susiejama su kiekvienu ištekliumi. Pagal atvirąją licenciją nėra perduodamos autorių teisės ar intelektinės nuosavybės teisės ir susijusinauda.

	organizacijos; ▪ sektorių įgūdžių tarybos; ▪ ekonominės plėtros agentūros, statistikos įstaigos ir mokslinių tyrimų institutai; ▪ įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas; ▪ akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos nustatymo įstaigos (reguliavimo funkciją atliekančios įstaigos); ▪ įstaigos, atstovaujančios atitinkamoms valdžios institucijoms regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis.
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujanti organizacija, įsteigta kurioje nors Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Sektorių įgūdžių sąjunga turi apimti bent 8 Programos šalis ir **bent 12 visateisių partnerių, iš kurių bent 5 būtų įmonės, pramonės arba atitinkamo sektoriaus atstovai** (pvz., prekybos rūmai, profesinės sąjungos ar prekybos asociacijos) ir bent 5 būtų švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai
Tinkami finansuoti sektoriai	1. Adityvioji gamyba 2. Statyba 3. Jūrų laivyba 4. Popieriaus gamybos vertės grandinė 5. Atsinaujinančioji energija ir žaliosios technologijos 6. Plieno pramonė
Projekto trukmė	4 metai. Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir vykdomajai įstaigai sutikus, sektorių įgūdžių sąjungos trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 6 mėn. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nekeičiama.
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, kurie bus pradėti tų pačių metų lapkričio 1 d. ar gruodžio 1 d. arba kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki **vasario 28 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Išsamesnę informaciją apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.

Papildoma informacija, į kurią būtina atsižvelgti kiekviename sektoriuje pagal 3 dalies projektus

Pagal 3 dalį – sektorių įgūdžių sąjungas naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) įgyvendinimo tikslais – kiekviename iš sektorių būtina atsižvelgti į šią informaciją:

Adityvioji gamyba[124]	Sąjungos veikla turi apimti bent šias sritis: 1. trimatį (3D) spausdinimą, purškiamojo spausdinimo technologijas, fotopolimerizaciją, lydymą miltelių vonioje, medžiagų ekstruziją, tikslinį energijos kaupimą; 2. įprastas gamybos pramonės sritis, kuriose vyksta pramonės modernizacija (pvz., injekcinis formavimas, apdirbimas, formavimas ir sujungimas); 3. kūrybos pramonę, pvz., pramoninį ir grafinį dizainą, programinės įrangos kūrimą, 3D leidybą. Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su turimais patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose: ▪ 2012 m. komunikatas dėl pramonės politikos „Stipresnė Europos pramonė ekonomikos augimui ir atsigavimui skatinti“[125]

[124] Adityviosios gamybos pramonė yra susijusi su vartojimo prekių ir pramoninių prekių gamyba labai įvairioms reikmėms, joje dalyvauja pirminės įrangos gamintojai ir įvairių medžiagų tiekėjai. Šio sektoriaus įmonės vykdo labai įvairią ekonominę veiklą, pvz., susijusią su pramonės mašinomis, aviacija, sveikata, įrankiais, metalinių dirbinių gamyba, elektronika.

[125] http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2012/LT/1-2012-582-LT-F1-1.Pdf

	▪ Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinio direktorato 2014 m. ataskaita dėl adityviosios gamybos[126] ▪ 2014 m. Komunikatas dėl Europos pramonės atgimimo[127] ▪ 2015 m. EESRK iniciatyva pateikta nuomonė dėl 3D spausdinimo[128] ▪ 2015 m. Europos Parlamento ITRE atliktas 3D spausdinimo tyrimas[129] ▪ 2016 m. kvietimas teikti pasiūlymus pagal programą „Horizontas 2020“ FOF-05-2016[130] ▪ Sektorių įgūdžių sąjungų projektai, finansuojami pagal programą „Erasmus+“: „3DPrism“[131]ir „Metals“[132], taip pat kiti „Erasmus+“ bendradarbiavimo projektai[133]. ▪ 2016 m. komunikatas „Europos pramonės skaitmeninimas“[134] ▪ 2017 m. Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūra[135]
STATYBA[136]	Sąjungos veikla turi apimti bent šias sritis: 1. efektyvų energijos vartojimą; 2. skaitmeninimą; 3. žiedinę ekonomiką, įskaitant biologinius ir antrinius perdirbtus produktus. Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su esamomis iniciatyvomis ir patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose: ▪ šio sektoriaus konkurencingumo strategija[137]– komunikatas „Statybų sektoriaus ir šio sektoriaus įmonių tvaraus konkurencingumo strategija“[138] ▪ Rinkos ir politikos raida, kaip ją apibūdino Europos statybos sektoriaus stebėjimo tarnyba[139] ▪ Komunikatas „Švari energija visiems europiečiams“[140]ir jo 1 priedas „Spartesnis švarios energijos technologijų diegimas pastatuose“[141] ▪ Iniciatyvos „BUILD UP Skills“ rezultatai[142]
Jūrų laivyba	Sąjungos veikla turi apimti bent šias sritis: 1. Jūrininkus; 2. sausumos darbuotojus (pvz., laivybos bendrovių personalą). Uostų, švejybos ir vidaus vandens kelių sektoriai neįtraukiami. Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su esamomis iniciatyvomis ir patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose: ▪ Įgyvendinamas mokslinių tyrimų projektas SKILLFUL[143] ▪ Projektas „Vasco da Gama“[144] ▪ Projektas KNOW-ME[145]

126 https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6aeec19c-265f-11e7-ab65-01aa75ed71a1/la nguage-en/format-PDF/source-30968908
127 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52014DC0014
128 http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ccmi-opinions.32834
129 http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563445/IPOL_STU%282015%29563445_EN.pdf
130 http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/fof-05-2016.htm
131 http://3dprism.eu/
132 http://www.metalsalliance.eu/objectives/
133 Įgyvendinami adityviosios gamybos projektai: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects?pk_campaign=Web-ErasmusplusEN&pk_kwd=valor-proje cts-results#search/keyword=additive%20manufacturing&options[0]=ongoing&programmes[0]=31046216&actions[0]=31046221&matchAllCountries=false Įgyvendinami 3D spausdinimo projektai: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects?pk_campaign=Web-ErasmusplusEN&pk_kwd=valor-proje cts- results#search/keyword=3D%20printing&options[0]=ongoing&programmes[0]=31046216&actions[0]=3104622 1&matchAllCountries=false; Užbaigti projektai: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects?pk_campaign=Web-ErasmusplusEN&pk_kwd=valor-proje cts-results#search/keyword=3D%20printing&options[0]=finalized&programmes[0]=31046216&actions[0]=3104622 1&matchAllCountries=false
134 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52016DC0180
135 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1496330315823&uri=CELEX:52017DC0228
136 Pagal šį kvietimą teikti pasiūlymus statyba laikoma ekonominė veikla, priskiriama prie NACE klasifikatoriaus F kategorijos (statyba), ir tam tikra veikla pagal NACE C kategoriją (apdirbamoji gamyba) ir NACE E kategoriją (vandens tiekimas; nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas), kuri yra susijusi su statyba (kaip apibrėžta NACE 2 red.).
137 http://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/competitiveness_lt
138 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52012DC0433
139 http://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/observatory_lt
140 http://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/com_860_final.pdf
141 https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_en_annexe_autre_acte_part1_v9.pdf
142 http://www.buildup.eu/en/skills
143 http://cordis.europa.eu/project/rcn/205822_en.html
144 http://www.vasco-da-gama.eu/
145 http://www.know-me.org/

	▪ Projektas HORIZON[146]
Popieriaus gamybos vertės grandinė	Sąjungos veikla turi apimti bent šias sritis: 1. tradicinius sektorius, įskaitant celiuliozės ir popieriaus gamybą ir susijusias operacijas; 2. naujus sektorius, įskaitant inovacinių procesų, biologinio perdirbimo, biologinių produktų. Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su esamomis iniciatyvomis ir patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose: ▪ Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planas, COM 2011/112[147]; ▪ „Unfold the future“, CEPI, 2011, 2016 m.[148]" ▪ ES su mišku susijusios pramonės projektas (A Blueprint for the EU Forest-based Industries), SWD (2013) 343[149]; ▪ Bendras CEPI ir „IndustriAll“ atliktas įgūdžių, kurie ateityje bus svarbūs popieriaus pramonei, tyrimas (Future Skills for the Paper Industry)[150]
Atsinaujinančioji energija ir žaliosios technologijos	Sąjungos veikla turi apimti bent šias atsinaujinančiosios elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, transporto ir energetikos infrastruktūros sritis: 1. gyvenamųjų namų šildymą, vėsinimą ir aprūpinimą elektros energija (mažąsias vėjo jėgaines, ant stogo montuojamas ir į pastatą integruotas saulės šviesos energijos jėgaines, biomasės katilus ir bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą iš biologinių ir atsinaujinančiųjų žaliavų, saulės šiluminės energijos kolektorius, šilumos siurblius ir gyvenamųjų patalpų vėsinimą, reguliavimą apkrova, energijos kaupimą ir mikrotinklus); 2. pramoninio ir komercinio masto šildymą, vėsinimą ir elektros energijos tiekimą (vėjo elektrinių parkus, saulės fotovoltinių elementų parkus, saulės energijos koncentravimą, didelio ir mažo masto hidroenergetiką, geoterminę energiją, saulės šiluminės energijos naudojimą šildymo ir vėsinimo tikslais, šilumos siurblius, šilumos tinklus); 3. atliekas, biokurą ir biomasę (biodujas, pažangųjį biokurą, kietąją biomasę ir biomasės kurą (skystąjį, dujinį) bei kitų rūšių kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių, kurį naudojant išmetama nedaug anglies dioksido, atsinaujinančiuosius komunalinių atliekų išteklius); 4. vandenynų ir jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energiją; 5. energijos sistemų integraciją ir plėtrą (elektros energijos tinklus, lankstumą ir kaupimą; integraciją, elektromobilumą ir mažai anglies dioksido išskiriančio transporto sistemą). Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su esamomis iniciatyvomis ir patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose: ▪ Dokumentų rinkinys „Švari energija visiems europiečiams“[151] ▪ Energetikos sąjungos pagrindų strategija[152] ▪ ES šildymo ir vėsinimo strategija[153] ▪ Saugios, švarios ir konkurencingos energetikos sritis pagal ES bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Horizontas 2020“, 2014–2015 ir 2016–2017 m. darbo programas[154] ▪ ES Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva[155]ir jos nauja redakcija išdėstytas [156] ▪ Energijos vartojimo efektyvumo direktyva[157]ir jos dalinis pakeitimas[158] ▪ Pastatų energinio naudingumo direktyva[159]ir jos dalinis pakeitimas[160]

146 http://www.warsashacademy.co.uk/about/our-expertise/maritime-research-centre/horizon-project/horizon-proj ect.aspx
147 HTTP://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/EN/TXT/?URI=CELEX:52011DC0112
148 HTTP://WWW.UNFOLDTHEFUTURE.EU
149 HTTP://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/FR/TXT/?URI=CELEX:52013SC0343
150 HTTP://WWW.CEPI.ORG/NODE/20917
151 https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transiti on
152 Komisijos komunikatas „Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategija“, COM(2015) 80 final, 25. Daugiau informacijos: https://ec.europa.eu/commission/priorities/energy-union-and-climate_lt
153 Komisijos komunikatas „ES šildymo ir vėsinimo strategija“, COM(2016) 51 final, 2016 2 16.
154 https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/secure-clean-and-efficient-energy
155 Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, OL L 140, 2009 6 5
156 Pasiūlymas dėl Direktyvos dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (nauja redakcija), COM(2016) 767 final/2, 2017 2 23
157 Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, OL L 315, 2012 11 14
158 Pasiūlymas dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, COM(2016) 761 final, 2016 11 30
159 Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo, OL L 153, 2010 6 18
160 Pasiūlymas dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo, COM(2016) 765 final, 2016 11 30

	▪ Komisijos komunikatas dėl spartesnio švarios energetikos inovacijų kūrimo ir diegimo[161] ▪ Komisijos komunikatas dėl Europos mažataršio judumo strategijos[162] ▪ Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė[163] ▪ Iniciatyva „BUILD UP Skills“[164]
Plieno pramonė[165]	Sąjungos veikla turi apimti bent šias sritis: 1. plieno gamybos technologijas (deguoninio konverterio (BOF) ir lankinės elektrinės krosnies (EAF) būdais); 2. novatoriškos plieno gamybos išmetant nedaug anglies dioksido technologijas (t. y. tiesioginį anglies pakeitimą naudojant vandenilį, elektros energiją (CDA), procesų integraciją su anglies dioksido surinkimu ir saugojimu (CCS) arba be jo ir surinkto anglies dioksido panaudojimą (CCU)); 3. novatoriškas technologijas, susijusias su IT raštingumu ir „pramone 4.0“ (pvz., skaitmeninimą ir duomenų tvarkymą, gamybą „pačiu laiku“, 3D prietaikas). Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su esamomis iniciatyvomis ir patikimais šio sektoriaus duomenimis, taip pat gairėmis, pateiktomis šiuose dokumentuose: ▪ COM(2013) 407 („Europos plieno pramonės konkurencingumo ir tvarumo veiksmų planas“)[166] ▪ COM(2016) 155 („Plienas. Tvarių darbo vietų ir ekonomikos augimo Europoje apsauga“)[167] ▪ KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 651/2014 (plieno apibrėžtis)[168] ▪ EK ataskaita „Europos plieno pramonės ateitis. Inovacijos ir tvarumas konkurencingame pasaulyje ir ES žiedinė ekonomika“[169] ▪ 2015 ir 2016 m. projektų, finansuotų Anglių ir plieno mokslinių tyrimų fondo (RFCS) lėšomis, santrauka[170] ▪ Kvietimas teikti pasiūlymus pagal Anglies ir plieno mokslinių tyrimų fondo mokslinių tyrimų programą[171] ▪ Kvietimas teikti pasiūlymus „Horizontas 2020. LEIT-NMBP-tvariųjų procesų pramonė (SPIRE)“[172]

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

3 DALIES DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pasiūlymai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: pasiūlyme atsižvelgiama į Europos tikslus PM srityje ir padedama jų siekti; atsižvelgiama į esamas ES įgūdžių ugdymo priemones ir iniciatyvas ir padedama didinti jų matomumą; kai aktualu, remiamasi Europos sektorių įgūdžių tarybos darbu; ▪ atstovavimas švietimo sričiai: sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys švietimo paslaugų teikėjams; ▪ atstovavimas sektoriui: sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys atitinkamam sektoriui;

161 Komisijos komunikatas „Spartesnis švarios energetikos inovacijų kūrimas ir diegimas“, COM(2016) 763 final, 2016 11 30
162 Komisijos komunikatas „Europos mažataršio judumo strategija“, COM(2016) 501 final, 2016 7 20
163 http://www.fch.europa.eu/
164 http://www.buildup.eu/en/skills
165 Plieno pramonė apima veiklą, kuriai priskirti šie NACE kodai: C24.1 (tomo ketaus ir plieno bei ferolydinių gamyba); C24.2 (plieninių vamzdžių, vamzdelių, tuščiavidurių profilių ir susijusių jungiamųjų detalių gamyba); C24.3 (kitų plieno pirminio apdirbimo gaminių gamyba
166 HTTP://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/EN/TXT/?URI=CELEX%3A52013DC0407
167 HTTP://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/EN/TXT/?QID=1498811071233&URI=CELEX:52016DC0155
168 HTTP://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/EN/TXT/?URI=URISERV%3AOJ.L_.2014.187.01.0001.01.ENG
169 HTTPS://PUBLICATIONS.EUROPA.EU/EN/PUBLICATION-DETAIL/-/PUBLICATION/F5A82742-2A44-11E7-AB65-01AA75ED71A1 OR HTTP://EC.EUROPA.EU/RESEARCH/INDEX.CFM?PG=EVENTS&EVENTCODE=5FC19929- EAC3-7F44-A953BB390CF82DB8
170 HTTP://EC.EUROPA.EU/RESEARCH/INDUSTRIAL_TECHNOLOGIES/RFCS_PUBS.HTML
171 HTTP://EC.EUROPA.EU/RESEARCH/INDUSTRIAL_TECHNOLOGIES/RFCS_PARTICIPATE.HTML
172 HTTP://EC.EUROPA.EU/RESEARCH/INDUSTRIAL_TECHNOLOGIES/PPP-IN-RESEARCH_EN.HTML

	▪ skaitmeniniai ir bazinių didelio poveikio technologijų naudojimo įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą šie įgūdžiai įtraukiami į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ žaliojoje ir mėlynojoje ekonomikoje reikalingi įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą atsižvelgiant į įgūdžių poreikius ir į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ tikslas: pasiūlymas yra aktualus siekiant 2 skirsnyje apibūdintos veiklos tikslų, temų ir veiksmų. Pasiūlymu prisidedama prie atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpvalstybinių tinklų ir bendradarbiavimo priemonių kūrimo siekiant derinti švietimą prie naujų šio sektoriaus pramonės poreikių; ▪ nuoseklumas: tikslai yra pagrįsti patikima poreikių analize, aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; ▪ inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauti novatoriški rezultatai ir problemų sprendimo būdai; ▪ Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Nuoseklumas: projektas parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateiktas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir bus pasiekti numatomi rezultatai, aprašas; ▪ struktūra: darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengimo, įgyvendinimo, panaudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus; ▪ metodika: pasiūlymas dera su ES priemonėmis, susijusiomis su įgūdžiais ir profesijomis, pvz., EKS, ir pagal jį tomis priemonėmis būtų naudojamasi[173], ECVET[174], EQAVET[175], Europass[176], EURES[177], Drop 'Pin[178], ESCO[179]ir kt. Kai įmanoma, pasiūlyme atsižvelgiama į ankstesnę aktualią veiklą ir ja remiamasi (pvz., Programos šalių iniciatyvomis, EIT žinių ir inovacijų bendrijomis (ŽIB) [180] , ankstesnėmis ir dabartinėmis sektorių įgūdžių sąjungomis[181]. Taikomas mokymosi rezultatais grindžiamas požiūris, ECVET (mokymosi rezultatų vienetai) ir EQAVET atitinkantys kokybės užtikrinimo principai; ▪ valdymas: numatomos patikimos valdymo priemonės. Terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos. Pasiūlyme kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai; ▪ biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas; ▪ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių Europos skaidrumo ir pripažinimo priemones ir principus, kokybė; ▪ finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir tinkamai numatyti veiksmai šioms problemoms spręsti (rizikai sumažinti). Ekspertų atliekamos peržiūros procesai planuojami kaip neatsiejama projekto dalis. Sąjungos darbo programoje numatytas nepriklausomas išorinis kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Sudėtis: sąjungos sudėtis atitinka projekto tikslus, tinkamai sutelkiamos žinios ir gebėjimai, reikalingi įgūdžiams nustatyti ir prognozuoti, įgūdžių pasiūlai užtikrinti, mokymo programoms rengti, kvalifikacijos standartams rengti, mokymo vykdymo metodikai ir mokymo politikai. Sisteminę ir su sektoriumi susijusią informaciją partneriai derina su patikimomis žiniomis apie įgūdžių poreikius ir mokymo praktiką savo ekonomikos sektoriuje. Sąjunga užtikrina tinkamą reprezentatyvumą visam sektoriui: įtikinamai parodomas partnerių reprezentatyvumas ir kompetencija atitinkamame sektoriuje ir Europos lygmeniu. Europos socialinių partnerių ir (arba)

173 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01)
174 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02)
175 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01)
176 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241
177 https://ec.europa.eu/eures/public/homepage
178 https://ec.europa.eu/eures/public/en/opportunities
179 https://ec.europa.eu/esco/portal/home
180 https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities
181 https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/innovation-good-practices/sec tor-skills-alliances

	nacionalinių socialinių partnerių dalyvavimas sąjungos šalyse yra labai svarbus. Atitinkamų partnerių geografinis pasiskirstymas ir reprezentatyvumas sąjungoje dalyvaujančiose Programos šalyse turėtų būti toks, kad ši sąjunga turėtų didelį įgyvendinimo pajėgumą tose šalyse, kurias ji apima (pvz., dalyvaujant Europos sektorinei organizacijai ir (arba) Europos socialiniams partneriams). Jeigu prie pasiūlymo taip pat prisideda įstaigos, atliekančios švietimo ir mokymo reguliavimo funkciją, tai bus laikoma labai aktualiu dalyku; ▪ įsipareigojimas: atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įnašas naudojantis konkrečia savo kompetencija ir pajėgumu; ▪ užduotys: koordinatorius įrodo savo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; ▪ bendradarbiavimas, kolektyviškumas: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip sąjungos veiklos rezultatai bus diegiami šalyse partnerėse; ▪ sklaida: pasiūlyme pateikiamas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodoma tinkama veikla ir jos terminai, priemonės ir ryšių kanalai, kuriais naudojantis bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda būtų veiksmingai perduodami suinteresuotiesiems subjektams: politikams, profesinio orientavimo specialistams, įmonėms ir jauniems privalomojo švietimo sistemoje besimokantiems asmenims būtų teikiama informacija apie darbo rinkoje labai paklausias profesijas arba naujų įmonių steigimo potencialą; tai būtų daroma projektui vykstant ir jam pasibaigus; pasiūlyme išdėstoma, kaip bus nustatomi, dokumentais patvirtinami ir skleidžiami konkretūs geriausios patirties pavyzdžiai; pasiūlyme nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis; ▪ poveikis: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Į jį įtraukiami partneriai, atliekantys svarbų vaidmenį tame sektoriuje, be kita ko, švietimo ir mokymo srityje. Jame nurodomos priemonės, taip pat uždaviniai ir rodikliai, skirti pažangai stebėti ir numatomam (trumpalaikiam ir ilgalaikiam) poveikiui vertinti. Į jį įtraukiamos reguliavimo funkciją (visų pirma susijusią su kvalifikacija) atliekančios įstaigos, kurios aktyviai dalyvauja užtikrindamos pasiūlyme numatyto mokymo turinio pripažinimą arba sertifikavimą. Jeigu bendroji Europos sektoriaus organizacija, atstovaujanti socialiniams partneriams arba atitinkamam sektoriui, dalyvauja kaip visateisė partnerė, pasiūlymas laikomas labai aktualiu; ▪ atviroji prieiga: jeigu tinkama, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta atviroji prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jais naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatūs) ištekliai, skirti užtikrinti, kad sąjungos pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ilgą laiką po projekto pabaigos.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų pagal „projekto aktualumo“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijas, bent 16 balų pagal „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategoriją ir bent 11 balų pagal „poveikio ir sklaidos“ kategoriją.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Siekiant užtikrinti, kad vykdant sąjungų projektus būtų sėkmingai pasiekti jų rezultatai ir padarytas poveikis ne vien organizacijoms partnerėms, itin svarbu užtikrinti kokybę. Tikimasi, kad sąjungos pasieks tokių rezultatų, kuriuos atitinkamame ekonomikos sektoriuje bus galima plačiai taikyti. Todėl sąjungos turi pateikti patikimą kokybės valdymo planą.

Į sąjungos projektus taip pat turėtų būti įtrauktos ekspertų atliekamos peržiūros. Taigi, sąjungos darbo programoje turėtų būti numatytas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje atliekamas nepriklausomas išorinis kokybės įvertinimas, kurio ataskaita turėtų būti pateikta kartu su projekto pažangos ataskaita ir baigiamąja ataskaita. Savo pažangos ataskaitoje dalyvaujančiosios organizacijos turės parodyti, kokių tolesnių veiksmų imtasi atsižvelgus į laikotarpio vidurio kokybės vertinimo rekomendacijas.

Visuose sąjungos projektuose reikalaujama vykdyti tikslinę sklaidos veiklą, visų pirma profesinio orientavimo paslaugas teikiančiose organizacijose (įstaigose). Turi būti pateiktas išsamus sklaidos planas, kuriame būtų numatyta:

- aktyvios sklaidos strategija, pagal kurią suinteresuotiesiems subjektams, politikams, profesinio orientavimo specialistams, įmonėms ir jauniems privalomojo švietimo sistemoje besimokantiems asmenims būtų teikiama informacija apie darbo rinkoje labai paklausias profesijas arba naujų įmonių kūrimo potencialą;
- rezultatų integravimas visame sektoriuje;
- sąjungos projekto rezultatų prieinamumo užtikrinimas naudojant atvirąsias licencijas.

Sklaidos plane turėtų būti aiškiai paaiškinta, kaip bus skleidžiami planuojami projekto rezultatai, ir, be kita ko, turėtų būti apibrėžti uždaviniai, tikslai, priemonės, kurios bus naudojamos, ir atitinkami terminai. Paraiškose taip pat turėtų būti nurodyta, kuris iš partnerių bus atsakingas už sklaidą, ir įrodyta jo turima atitinkama sklaidos veiklos patirtis. Išrinktų projektų vykdytojai projektų pabaigoje turės parengti trumpą skelbti skirtą projekto veiklos santrauką, kuri bus paskelbta Programos sklaidos priemonėje.

Sektorių įgūdžių sąjungos yra naujas ir plataus užmojo veiksmas; joms taikoma ypatinga stebėsena, todėl būtina, kad visi dalyviai ir suinteresuotieji subjektai aktyviai jose dalyvautų. Sektorių įgūdžiųsąjungos turi numatyti savo dalyvavimą susitikimuose ir renginiuose, kuriuos organizuoja Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga ir Europos Komisija. Reikia planuoti į biudžetą įtraukti lėšų trims ar mažiau susitikimų per metus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia ES parama, skiriama pagal 1 dalį – sektorių įgūdžių sąjungai, skirtai įgūdžių poreikiams nustatyti (2 metams): 330 000 EUR

Didžiausia ES parama, skiriama pagal 1 dalį – sektorių įgūdžių sąjungai, skirtai įgūdžių poreikiams nustatyti (3 metams): 500 000 EUR

Didžiausia ES parama, skiriama pagal 2 dalį – sektorių įgūdžių sąjungai PM sistemų kūrimo ir įgyvendinimo tikslais (2 metams): 700 000 EUR

Didžiausia ES parama, skiriama pagal 2 dalį – sektorių įgūdžių sąjungai PM sistemų kūrimo ir įgyvendinimo tikslais (3 metams): 1 000 000 EUR

Didžiausia ES parama, skiriama pagal 3 dalį – sektorių įgūdžių sąjungai naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) įgyvendinimo tikslais (4 metams): 4 000 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Įgyvendinimo paramos išlaidos	Parama bet kokiai veiklai, tiesiogiai susijusiai su projekto įgyvendinimu, įskaitant: projekto valdymą, projekto susitikimus, intelektinius produktus (kaip antai mokymo programas, pedagoginę medžiagą, atviruosius švietimo išteklius (AŠI), IT priemones, analizę, tyrimus ir t. t.), sklaidą, dalyvavimą renginiuose, konferencijas, keliones ir kt. ES parama apskaičiuojama pagal dienų skaičių ir dalyvaujančių atskirų šalių darbuotojų pobūdį	Fiksuota norma	B3.1 vienam dalyvaujančiam vadovui vienai darbo su projektu dienai.	Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į siūlomos veiklos įgyvendinimą ir siūlomus produktus, turi pateikti pagrindimą, kodėl reikalingi tam tikros rūšies ir apimties ištekliai. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu.
			B3.2 vienam dalyvaujančiam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui vienai darbo su projektu dienai.	
			B3.3 vienam dalyvaujančiam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.	
			B3.4 vienam dalyvaujančiam administraciniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai	

A LENTELĖ. PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS (SUMA EUR PER DIENĄ) PROGRAMOS ŠALYSE

Sumos priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	**Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas Su jaunimu dirbantis asmuo**	**Techninis darbuotojas**	**Administracinis darbuotojas**
	B3.1	**B3.2**	**B3.3**	**B3.4**
Danija, Airija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Lichtenšteinas, Norvegija	353	289	228	189
Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Suomija, Jungtinė Karalystė, Islandija	336	257	194	157
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	197	164	122	93
Bulgarija, Estija, Kroatija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Turkija	106	88	66	47

GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

Šis veiksmas, kuriuo siekiama remti šalių partnerių aukštojo mokslo modernizavimą, didinti jo prieinamumą ir tarptautiškumą, turi būti vykdomas atsižvelgiant į prioritetus, nustatytus komunikatuose „ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė“[182]ir „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“[183].

Jis įgyvendinamas ES išorės politikos krypčių sistemoje, apibrėžtoje Europos Sąjungos finansavimo priemonėse, kuriomis remiamas šis veiksmas, t. y.:

- Europos kaimynystės priemonė (EKP);[184]
- Vystomojo bendradarbiavimo priemonė (VBP);[185]
- Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP);[186]
- Europos plėtros fondas.

Šiuo veiksmu padedama plėtoti tvarų ir integracinį šalių partnerių socialinį ir ekonominį augimą ir juo turėtų būti užtikrinta plėtra ir ES išorės veiksmų tikslų įgyvendinimas bei principų, įskaitant nacionalinę atsakomybę, socialinę sanglaudą, lygybę, tinkamą geografinę pusiausvyrą ir įvairovę, laikymasis. Ypatingas dėmesys bus skirtas mažiausiai išsivysčiusioms šalims, taip pat palankių sąlygų neturintiems studentams, kilusiems iš skurdžios socialinės ir ekonominės aplinkos, bei specialiųjų poreikių turintiems studentams.

Kitas (tolesnis) skirsnis turėtų būti skaitomas kartu su šio vadovo I priedu (Konkrečios taisyklės ir informacija, susijusi su gebėjimų stiprinimu aukštojo mokslo srityje).

KAS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAS?

Gebėjimų stiprinimo projektai – tai tarptautinio bendradarbiavimo projektai, pagrįsti daugiašale partneryste, daugiausia Programos šalių ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių mokslo ir studijų institucijų, ir finansuojami minėtomis priemonėmis. Siekiant stiprinti ryšius su visuomene ir verslu ir didinti projektų sisteminį poveikį, juose taip pat gali dalyvauti neakademiniai partneriai. Pasitelkiant struktūrinį bendradarbiavimą, keitimąsi patirtimi, įskaitant gerąją patirtį, ir asmenų mobilumą, gebėjimų stiprinimo projektais siekiama:

- remti reikalavimus atitinkančių šalių partnerių aukštojo mokslo modernizavimą, didinti jo prieinamumą ir tarptautiškumą;
- padėti reikalavimus atitinkančioms šalims partnerėms spręsti problemas, su kuriomis susiduria jų mokslo ir studijų institucijos (MSI) ir sistemos, įskaitant problemas, susijusias su kokybe, aktualumu, vienodomis galimybėmis mokytis, planavimu, mokymo teikimu, administravimu ir valdymu;
- prisidėti prie ES ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių bendradarbiavimo (ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių tarpusavio bendradarbiavimo);
- skatinti savanorišką konvergenciją su pokyčiais ES aukštojo mokslo srityje;
- skatinti žmonių tarpusavio ryšius, informuotumą apie kultūras ir jų supratimą.

Šių tikslų reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse siekiama įgyvendinant veiksmus, kuriais:

- gerinama aukštojo mokslo kokybė ir didinamas jo aktualumas darbo rinkai ir visuomenei;
- keliamas gebėjimų ir įgūdžių mokslo ir studijų institucijose lygis kuriant naujas ir novatoriškas švietimo programas;
- didinami valdymo, vadovavimo ir inovacijų pajėgumai, taip pat skatinamas mokslo ir studijų institucijų veiklos tarptautiškumas;
- stiprinami nacionalinių institucijų gebėjimai modernizuoti savo aukštojo mokslo sistemas remiant reformų politikos priemonių nustatymą, įgyvendinimą ir stebėseną;

182 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė“, Briuselis, 2011 10 13, COM(2011) 637 galutinis

183 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“, Briuselis, 2013 07 11, COM(2013) 499 final

184 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF

185 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:EN:PDF

186 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 231/2014, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP II) http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:EN:PDF

- skatinama regioninė integracija ir įvairių pasaulio regionų bendradarbiavimas[187] įgyvendinant bendras iniciatyvas, dalijantis gerąja patirtimi ir bendradarbiaujant.

Remiami dviejų kategorijų potencialo vystymo projektai:

Jungtiniais projektais siekiama rezultatų, kurie būtų tiesiogiai naudingi projekte dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių partnerių organizacijoms. Šiuose projektuose daugiausia dėmesio paprastai skiriama trijų skirtingų rūšių veiklai:

- mokymo programų kūrimui;
- mokslo ir studijų institucijų valdymo, vadovavimo ir veikimo modernizavimui;
- mokslo ir studijų institucijų ir platesnės ekonominės ir socialinės aplinkos ryšių stiprinimui.

Struktūriniais projektais siekiama daryti poveikį reikalavimus atitinkančių šalių partnerių aukštojo mokslo sistemoms ir skatinti jų nacionalinio ir (arba) regionų lygmens reformas. Šiuose projektuose daugiausia dėmesio paprastai skiriama dviejų skirtingų rūšių veiklai:

- su aukštojo mokslo sistemomis susijusių politikos krypčių, šių sistemų valdymo ir vadovavimo modernizavimui;
- aukštojo mokslo sistemų ir platesnės ekonominės ir socialinės aplinkos ryšių stiprinimui.

Gebėjimų stiprinimo projektai gali būti įgyvendinami kaip:

- nacionaliniai projektai, t. y. projektai, kuriuose dalyvauja institucijos tik iš vienos reikalavimus atitinkančios šalies partnerės;
- daugiašaliai projektai viename regione, kuriame dalyvauja bent dvi šalys iš šio regiono;
- daugiašaliai projektai, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas regionas, kuriame dalyvauja bent viena šalis iš kiekvieno susijusio regiono..

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal programą „Erasmus+“ veiklai, kuri gali būti įgyvendinama pagal gebėjimų stiprinimo projektą, taikomas labai lankstus požiūris, jei tik projekte įrodoma, kad ši veikla yra tinkamiausia nustatytiems projekto tikslams pasiekti.

Jungtiniuose projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai:

- kuriama, bandoma ir pritaikoma:
  - mokymo programos, kursai, mokomoji medžiaga ir priemonės;
  - mokymo(si) metodikos ir pedagoginiai metodai, ypač tie, kuriais ugdomos pagrindinės kompetencijos ir pagrindiniai įgūdžiai, kalbiniai įgūdžiai, mokoma verslumo ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
  - naujų formų praktinio mokymo sistemos ir realaus gyvenimo atvejų versle ir pramonėje tyrimai;
  - universitetų ir įmonių bendradarbiavimas, įskaitant verslo startuolių steigimą;
  - naujos mokymo(si) ir rengimo formos, visų pirma strategiškai taikant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
  - profesinio orientavimo ir konsultavimo bei ugdomojo vadovavimo metodai ir priemonės;
  - akademinių ir administracijos darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonės ir metodai;
  - kokybės užtikrinimas programų ir institucijų lygmeniu;
  - naujos valdymo ir vadovavimo sistemos ir struktūros;
- šiuolaikiškos universitetų paslaugos, pvz., susijusios su finansų valdymu, tarptautiniais santykiais, studentų konsultavimu ir orientavimu, akademiniais reikalais ir moksliniais tyrimais;
- didinamas mokslo ir studijų institucijos tarptautiškumas ir gebėjimai veiksmingai kurti tinklus mokslinių tyrimų, mokslo ir technologijų inovacijų srityse (mokymo programų tarptautinis atvirumas, paslaugų studentams teikimas, tarpinstitucinio mobilumo sistemos, mokslinis bendradarbiavimas, žinių perdavimas ir t. t.);
- atnaujinamos priemonės, reikalingos novatoriškai praktikai įgyvendinti (pvz., naujoms mokymo programoms ir dėstymo metodams diegti, naujoms paslaugoms kurti ir t. t.);

[187] Įgyvendinant šį veiksmą, regionas apibrėžiamas kaip šalių grupė, priklausanti tam tikrai makrogeografinei sričiai. Pagal „Erasmus+“ taikomas regionų klasifikavimas atitinka skirstymą į kategorijas pagal skirtingas ESišorinių veiksmų priemones

- organizuojami darbuotojų mokymai, kuriuose dalyvautų dėstytojai ir pagalbiniai darbuotojai, techniniai darbuotojai, taip pat universitetų administratoriai ir vadovai.

Įgyvendinant mokymo programų reformų projektus visų pirma turėtų būti organizuojamas dėstytojų mokymas ir sprendžiami susiję klausimai, kaip antai kokybės užtikrinimo ir absolventų galimybių įsidarbinti per ryšius su darbo rinka. Iki projekto laikotarpio pabaigos studijų programos turi būti oficialiai akredituotos. Perkvalifikuoti dėstytojai dėstyti naujus arba atnaujintus kursus tinkamam studentų skaičiui turi pradėti iki projekto pabaigos likus ne mažiau kaip trečdaliui projekto laikotarpio. Įgyvendinant mokymo programų reformų projektus taip pat gali būti organizuojamas administracijos darbuotojų, kaip antai bibliotekų, laboratorijų ir IT darbuotojų, mokymas.

Struktūriniuose projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai, gali būti:

- didinamas aukštojo mokslo sistemų tarptautiškumas;
- diegiamos Bolonijos proceso reformos (trijų pakopų studijų sistema, kokybės užtikrinimas, vertinimas ir t. t.);
- diegiamos skaidrumo priemonės, kaip antai kreditų sistemos, akreditavimo procedūros, ankstesnio ir neformaliojo mokymosi rezultatų pripažinimo gairės ir t. t.;
- kuriamos nacionalinės kvalifikacijų sistemos;
- kuriamos ir diegiamos vidaus ir išorės kokybės užtikrinimo sistemos (gairės);
- kuriami ir įgyvendinami nauji politikos formavimo ir stebėsenos metodai ir priemonės, įskaitant atstovaujančiųjų įstaigų, organizacijų arba asociacijų steigimą;
- stiprinama švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų integracija.

Kalbant konkrečiau, vykdant šią veiklą gali būti:

- atliekami konkrečių su reforma susijusių klausimų tyrimai ir studijos;
- teikiamos politinės rekomendacijos ir ekspertų konsultacijos;
- organizuojamos konferencijos, seminarai, įskaitant praktinius seminarus, apskritojo stalo diskusijos (kuriose turėtų būti daromos su veikla susijusios išvados ir priimamos rekomendacijos);
- organizuojami darbuotojų mokymai su politika susijusiais klausimais;
- organizuojami darbuotojų mokymai (kuriuose, be kita ko, gali būti rengiami mokymo vadovai ir gairės), kuriuose dalyvautų dėstytojai ir pagalbiniai darbuotojai, techniniai darbuotojai, taip pat universitetų administratoriai ir vadovai;
- organizuojamos informuotumo didinimo kampanijos.

KOKS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Atsižvelgiant į gebėjimų stiprinimo projektų tikslus, juose turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairūs partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, profiliais ir specialiomis žiniomis ir pasiekti tinkamus ir kokybiškus projektų rezultatus. Svarbu užtikrinti lygiateisį ir aktyvų įvairių partnerių dalyvavimą, kuris būtų pagrįstas tinkamu užduočių paskirstymu ir aiškiu tinklų kūrimo gebėjimų panaudojimu, ir, siekiant didinti poveikį, gebėti pasinaudoti visais įvairiais partnerystės lygmenimis, o ne vien apsiriboti individualiu dalyvavimu.

Partneriai turi pateikti įgaliojimus[188], kuriuos pasirašo koordinatorius ir kiekvienas partneris ir kuriais patvirtinama, kad jie koordinatorių įgalioja veikti jų vardu ir už juos su Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąja įstaiga pasirašant galimą susitarimą ir jo paskesnius priedus ar pakeitimus.

Pagal šio veiksmo taikymo sritį ir tikslus gebėjimų gerinimo projekte turi būti orientuojamasi į dalyvaujančiąsias reikalavimus atitinkančių šalių partnerių organizacijas. Projekte aprašyta veikla ir rezultatais turi būti siekiama naudos reikalavimus atitinkančioms šalims partnerėms, jų mokslo ir studijų institucijoms ir sistemoms.

Reikalavimus atitinkančių šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos yra raginamos veikti kaip pareiškėjai, su sąlyga, kad jos turi reikiamą finansinį ir veiklos pajėgumą.

Siekiant projekto tikslų, Programos šalių dalyvaujančiosios organizacijos prisideda savo žiniomis ir patirtimi. Jų funkcija yra padėti siekti projekto tikslų, todėl rengiant projektą į šių institucijų poreikius neturėtų būti atsižvelgiama. Tokios organizacijos gali gauti tam tikrą biudžeto dalį dėl savo funkcijos patirtoms išlaidoms padengti.

[188] Tinkamai organizacijos partnerės teisinio atstovo pasirašytas įgaliojimas turi būti pridedamas kaip dotacijos sutarties priedas ir jis turi teisinę galią. Visais atvejais privalu naudoti Agentūros pateiktą šabloną be jokio pakeitimo ar koregavimo. Įgaliojimai turi būti pateikti naudojant šabloną, skelbiamą su oficialiais kvietimo teikti projektus dokumentais.

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projekte taip pat papildomai gali dalyvauti asocijuotieji partneriai (neprivaloma). Šios organizacijos (pavyzdžiui, neakademiniai partneriai) netiesiogiai prisideda prie konkrečių užduočių (veiklos) įgyvendinimo ir (arba) remia sklaidą ir projekto tvarumą.Jos gali prisidėti, pvz., perduodamos žinias ir įgūdžius, teikdamos papildomus kursus arba parūpindamos stažuotės arba mokomosios praktikos galimybes. Asocijuotieji partneriai neįskaičiuojami į mažiausią mokslo ir studijų institucijų ar ministerijų skaičių, reikalingą partnerystės sudėčiai užtikrinti. Kiek tai susiję su sutartinio valdymo klausimais, asocijuotieji partneriai nelaikomi konsorciumo dalimi, todėl nėra laikomi ir dotacijos gavėjais ir, apskaičiuojant ES dotaciją, į jų išlaidas neatsižvelgiama.

KOKS YRA ORGANIZACIJŲ, DALYVAUJANČIŲ GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTE, AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE, VAIDMUO?

Pareiškėjas (koordinatorius) – dalyvaujančioji organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Koordinatorius yra visiškai atsakingas už užtikrinimą, kad projektas būtų įgyvendinamas pagal sutartį. Jo koordinavimo veikla apima tokias pareigas:

- atstovauti ir veikti projekto partnerių vardu svarstomais klausimais su Europos Komisija;
- prisiimti finansinę ir teisinę atsakomybę už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą;
- koordinuoti projektą, bendradarbiaujant su projekto partneriais.

Visateisiai partneriai – tai dalyvaujančios organizacijos iš Programos šalių arba šalių partnerių, kurios aktyviai prisideda prie gebėjimų stiprinimo ir projekto tikslų pasiekimo. Kiekvienas visateisis partneris privalo pasirašyti įgaliojimą, suteikiantį koordinuojančiai organizacijai atsakomybę už veikimą kaip pagrindinė dotacijos gavėja ir veikimą jos vardu projekto įgyvendinimo metu.

Asocijuotieji partneriai (neprivaloma) – gebėjimų stiprinimo projektuose gali dalyvauti asocijuotieji partneriai, kurie prisideda prie konkrečių projekto uždavinių (veiklos) įgyvendinimo arba remia projekto sklaidą ir tvarumą. Kiek tai susiję su sutartinio valdymo klausimais, asocijuotieji partneriai nelaikomi partnerystės dalyviais ir negauna finansavimo, į juos taip pat neatsižvelgiama, vertinant atitiktį minimaliems reikalavimams dėl konsorciumo sudėties. Tačiau jų dalyvavimas ir vaidmuo projekte bei įvairi veikla turi būti aiškiai aprašyti.

Susijusieji subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdant veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas).

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios šalys partnerės	1–4 ir 6–11 regionų šalys partnerės (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos[189]	Dalyvaujanti organizacija gali būti: ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija ir jos susijusieji objektai (jei yra), siūlanti visas programas, suteikiančias aukštojo mokslo laipsnius ir pripažįstamus aukštojo mokslo kvalifikacijų diplomus[190] (apibrėžiama kaip mokslo ir studijų institucija ir atitinkamai pripažįstama kompetentingos institucijos); arba ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija ir jos susijusieji objektai (jei yra), veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tokios organizacijos, pvz., gali būti: - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybės įstaiga (įskaitant ministerijas); - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų

[189] Toliau nurodytų tipų organizacijos neatitinka reikalavimų: ES institucijos ir kitos ES įstaigos, įskaitant specializuotas agentūras (išsamus jų sąrašas pateikiamas svetainėje ec.europa.eu/institutions/index_en.htm); Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse (siekiant išvengti galimo interesų konflikto ir (arba) dvigubo finansavimo); organizacijos, tvarkančios ES programas, kaip antai nacionalinės Programos šalių agentūros, turėtų remtis šio vadovo C dalimi

[190] Tarptautinis standartizuotas švietimo klasifikatorius (ISCED 2011), aukštasis mokslas, bent 5 lygmuo. Povidurinis aukštojo mokslo nesuteikiantis mokymas pagal ISCED 2011 4 lygmenį yra nepriimtinas

	arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla arba institutas (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); - ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant nacionalines arba tarptautines mokslo ir studijų institucijų asociacijas arba tinklus, studentų arba dėstytojų asociacijas ir t. t.); - kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. Kiekviena dalyvaujančioji organizacija turi būti įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors reikalavimus atitinkančioje šalyje partnerėje. Mokslo ir studijų institucijos (MSI), įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti **galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE).** Dalyvaujančioms šalių partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas. **Mokslo ir studijų institucijų asociacijos arba organizacijos**, siekiančios remti aukštąjį mokslą, jį tobulinti ir pertvarkyti, taip pat skatinti bendradarbiavimą Europoje ir Europos bendradarbiavimą su kitomis pasaulio šalimis, laikomos atitinkančiomis reikalavimus. Jeigu tokios asociacijos, organizacijos arba tinklai apima ir kitus švietimo ir mokymo sektorius, savo veikloje jie daugiausia dėmesio turi skirti aukštajam mokslui, ir tai turi aiškiai atsispindėti organizacijos įstatuose ir valdymo struktūrose. Mokslo ir studijų institucijų asociacija, organizacija arba tinklas laikomas vienu juridiniu subjektu (institucija partnere), o tai reiškia, kad jis laikomas vienu šalies, kurioje yra jo būstinė, subjektu. Šios organizacijos nebus laikomos MSI. Dotacija gali pasinaudoti tik tie nariai, kurie yra įsisteigę Programos šalyse arba reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse. **Tarptautinės vyriausybinės organizacijos** gebėjimų stiprinimo projektuose gali dalyvauti kaip partnerės, jeigu pačios finansuoja savo veiklą. **Konkreti nuostata dėl Ukrainos**: Kalbant apie Ukrainą, reikalavimus atitinkančios mokslo ir studijų institucijos yra tik tos institucijos, kurias pripažįsta Ukrainos švietimo ir mokslo ministerija (dėl detalesnės informacijos susisiekite su nacionaliniu „Erasmus+“ biuru Ukrainoje).
Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas dotacijai gauti gali teikti tokių rūšių dalyvaujančiosios organizacijos: ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ mokslo ir studijų institucijų asociacija arba organizacija; ▪ taikoma tik struktūriniams projektams:teisiškai pripažinta nacionalinė arba tarptautinė rektorių, dėstytojų arba studentų organizacija, įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors reikalavimus atitinkančioje šalyje partnerėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Išimtis: dalyvaujančios organizacijos iš Libijos ir Sirijos (3-as regionas) ir Rusijos Federacijos (4-as regionas) negali būti paraišką teikiančios organizacijos.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Gebėjimų stiprinimo projektuose turi būti laikomasi visų šių kriterijų: **PROJEKTUOSE, Į KURIUOS ĮTRAUKTA TIK VIENA ŠALIS PARTNERĖ (NACIONALINIAI PROJEKTAI):** Projekte turi dalyvauti viena reikalavimus atitinkanti **šalis partnerė** ir bent dvi Programos šalys. Į šiuos projektus kaip visateisiai partneriai turi būti įtrauktas ne mažesnis nei nurodytas MSI skaičius: ▪ mažiausiai viena MSI iš bent dviejų programos šalių, dalyvaujančių projekte; ▪ mažiausiai trys MSI iš šalies partnerės, dalyvaujančios projekte. ▪ į projektus turi būti įtraukta bent tiek šalių partnerių MSI, kiek yra Programos šalių MSI Išimtis: šalyse partnerėse, kuriose mokslo ir studijų institucijų skaičius yra mažiau nei penkios visoje šalyje, arba tais atvejais, kai viena vienintelė institucija atstovauja daugiau kaip 50 proc. visos šalies studentų populiacijos, bus priimamos paraiškos, kuriose toms šalims skaičiuojama tik viena MSI. **PROJEKTUOSE, KURIUOSE DALYVAUJA DVI AR DAUGIAU ŠALYS PARTNERĖS (DAUGIAŠALIAI PROJEKTAI):** Projekte turi dalyvauti bent dvi reikalavimus atitinkančios **šalys partnerės** ir bent dvi **Programos šalys**.

	Šalys partnerės gali būti iš to paties regiono[191] arba iš skirtingų regionų, kuriems taikomas šis veiksmas. Į šiuos projektus kaip visateisiai partneriai turi būti įtrauk Į šiuos projektus kaip visateisiai partneriai turi būti įtrauktas ne mažesnis nei nurodytas MSI skaičius: ▪ mažiausiai viena MSI iš bent dviejų programos šalių, dalyvaujančių projekte; ▪ mažiausiai dvi MSI iš kiekvienos šalies partnerės, dalyvaujančios projekte; ▪ į projektus turi būti įtraukta bent tiek šalių partnerių MSI, kiek yra Programos šalių MSI. Išimtis: šalyse partnerėse, kuriose mokslo ir studijų institucijų skaičius yra mažesnis nei penki visoje šalyje, arba tais atvejais, kai viena vienintelė institucija atstovauja daugiau kaip 50 proc. visos šalies studentų populiacijos, bus priimamos paraiškos, kuriose toms šalims skaičiuojama tik viena MSI su sąlyga, kad į projektus įtraukta tiek šalių partnerių MSI, kiek yra Programos šalių MSI. <u>Papildomi konkretūs kriterijai taikomi:</u> ▪ struktūriniams projektams – projektuose kaip visateisiai partneriai taip pat turi dalyvauti ministerijos, atsakingos už aukštąjį mokslą kiekvienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių partnerių, kurioms yra skirtas projektas. ▪ projektuose, kuriuose dalyvauja partneriai iš **4 regiono (Rusijos Federacija)**, turi dalyvauti bent viena kita šalis partnerė. ▪ projektuose, kuriuose dalyvauja partneriai iš **8 regiono (Lotynų Amerika)**, turi dalyvauti bent dvi šio regiono šalys partnerės.
Kiti kriterijai	Tais atvejais, kai dalyvauja asociacija, organizacija arba mokslo ir studijų institucijų tinklas, turi būti įvykdyti pirmiau nurodyti reikalavimai dėl mažiausio dalyvaujančių organizacijų skaičiaus, skaičiuojant asociaciją / organizaciją / tinklą tik kaip vieną partnerį iš šalies, kurioje yra pagrindinis biuras. **Atkreipkite dėmesį, kad šios organizacijos negali būti laikomos MSI.**
Projekto trukmė	Gebėjimų stiprinimo projektai gali trukti dvejus arba trejus metus. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Tik esant išimtinėms aplinkybėms, tinkamumo finansuoti laikotarpis gali būti pratęstas ne daugiau kaip 12 mėnesių ir tik kartą, jeigu koordinatorius negali užbaigti projekto per numatytą laikotarpį.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos tų pačių metų lapkričio 15 d. arba kitų metų sausio 15 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki **vasario 8 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip pateikti paraišką?	Paraiška turi būti teikiama pagal šio vadovo C dalyje apibūdintas sąlygas.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat galėtų būti vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Siūlomu projektu ir rezultatais bus veiksmingai prisidėta prie siekiamų gebėjimų stiprinimo veiksmo tikslų įgyvendinimo tikslinėje (-ėse) šalyje (-se). ▪ Paraiškoje aiškiai atsižvelgiama į tikslinei (-ėms) šaliai (-ims) arba regionui (-ams) Programoje nustatytus teminius nacionalinius ir regioninius prioritetus. ▪ Pasiūlymas yra pagrįstas ir įmanomas įgyvendinti atsižvelgiant į šalies (-ių) partnerės (-ių), dėl kurios (-ių) pateikta paraiška, vietos sąlygas. Šiuo klausimu konsultuoja atitinkamos šalies ES delegacijos. ▪ Projekte paaiškinama, kodėl planuojama veikla ir tikėtini rezultatai geriausiai atitinka

[191] Įgyvendinant šį veiksmą, regionas apibrėžiamas kaip tam tikram makrogeografiniam rajonui priskirtų šalių grupė. Pagal „Erasmus+“ taikomas regionų klasifikavimas atitinka skirstymą į kategorijas pagal skirtingas ES išorinių veiksmų priemones.

	tikslinių grupių poreikius. ▪ Projektas dera su tikslinių mokslo ir studijų institucijų modernizavimo, plėtros ir tarptautiškumo strategija ir atitinka reikalavimus atitinkančių šalių partnerių aukštojo mokslo plėtros strategiją. ▪ Projekto tikslai yra aiškūs, tikroviški ir tinkami ir yra pagrįsti tikrų ir tinkamų poreikių analize. ▪ Projektas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas iniciatyvas arba projektus, kurie jau buvo įgyvendinti pagal dabartinius arba ankstesnius veiksmus. ▪ Paraiškoje įrodoma, kad naudojant tik nacionalinį, regioninį ar vietos finansavimą panašių rezultatų nebūtų įmanoma pasiekti.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Veikla, kurią siūloma vykdyti visu projekto laikotarpiu, yra kokybiška, derama ir tinkama tikslams ir numatomiems rezultatams pasiekti. ▪ Siūloma metodika yra novatoriška, pagrįsta ir tinkama numatomiems rezultatams pasiekti. ▪ Projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai. ▪ Projektas apskritai parengtas taip, kad būtų užtikrintas projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto derėjimas. ▪ Darbo planas yra aiškus ir tikroviškas, veikla yra tinkamai apibrėžta, nustatyti tikroviški terminai, aiškūs rezultatai ir gairės. Plane matyti logiško ir patikimo planavimo gebėjimai ir numatyti tinkami parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir rezultatų sklaidos etapai. ▪ Su projektu susijusios problemos (rizika) yra aiškiai nustatytos ir tinkamai atsižvelgta į veiksmus šioms problemoms spręsti (rizikai sumažinti). Nustatytos kokybės kontrolės priemonės, įskaitant rodiklius ir lyginamuosius standartus, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto. Nurodyti patikimi šaltiniai, kad būtų galima patikrinti rodiklius, kuriais vertinami veiksmo rezultatai.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Projektas yra susijęs su tvirta mokslo ir studijų institucijų partneryste, kurioje institucijos papildo vienos kitas. ▪ Projekto grupė turi būtinus įgūdžius, patirtį, žinias ir valdymo paramą projektui visais jo aspektais sėkmingai įgyvendinti. ▪ Jeigu tinkama, į projektą taip pat įtraukti tinkamiausi ir įvairūs neakademiniai partneriai, kad būtų galima pasinaudoti jų įvairia patirtimi, profiliais ir specialiomis žiniomis. ▪ Pareigos ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus indėlis pagal konkrečią kompetenciją ir pajėgumą. ▪ Siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančių organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų šalių tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti. ▪ Numatomas tinkamas reikalavimus atitinkančių šalių partnerių dalyvaujančiųjų organizacijų dalyvavimas įgyvendinant veiksmą ir priimant sprendimus (įskaitant priemones konfliktams spręsti). ▪ Projekte dalyvauja mokslo ir studijų institucijos, kurios anksčiau nebuvo gavusios paramos gebėjimams gerinti.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Projektu bus padarytas reikšmingas poveikis reikalavimus atitinkančių šalių partnerių dalyvaujančiųjų organizacijų (visų pirma mokslo ir studijų institucijų) gebėjimams, visų pirma gebėjimams plėtoti ir modernizuoti aukštąjį mokslą, joms bus padėta atsiverti plačiajai visuomenei, darbo rinkai ir platesniam pasauliui, taip pat bus sustiprinti jų tarptautinio bendradarbiavimo gebėjimai. ▪ Įgyvendinant projektą bus padarytas didinamasis poveikis už dalyvaujančiųjų organizacijų ribų vietos, regiono, nacionaliniu arba tarptautiniu lygmeniu. Numatytos veiksmingo įgyvendinant projektą padaryto poveikio vertinimo priemonės. ▪ Sklaidos projekto laikotarpiu ir jam pasibaigus planas yra aiškus ir veiksmingas, kiekvienoje dalyvaujančioje organizacijoje nustatyti tinkami ištekliai kokybiškai įgyvendinant projektą įgytos patirties ir rezultatų sklaidai atitinkamoms suinteresuotosioms šalims užtikrinti. ▪ Projektu bus užtikrintas tikrasis siūlomos veiklos ir rezultatų tvarumas projekto laikotarpiui pasibaigus, visų pirma pritraukiant bendrą finansavimą ar kitų formų paramą. Juo taip pat bus užtikrintas projekto rezultatų integravimas ir veiksmingas panaudojimas (įgyvendinimas)

Vertinimo etape paraiškos gali būti įvertintos iki 100 balų. Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai iš viso turi būti įvertinti bent 60 balų, įskaitant bent 15 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje.

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Remiantis šiam veiksmui taikomomis finansavimo sąlygomis ir įvertinimo rezultatais prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas.

Skirti finansavimą bus rekomenduota ne daugiau kaip trijų vienos organizacijos pareiškėjos projektų pasiūlymams.

PRIORITETAI

Atsižvelgiant į projekte dalyvaujančias šalis, gali būti nustatytos abiejų kategorijų projektų (jungtinių projektų ir struktūrinių projektų) nacionaliniai, regioniniai arba horizontalieji prioritetai. Tokiu atveju projektų pasiūlymuose turi būti parodyta, kaip atsižvelgiama į šiuos prioritetus ir kokiu mastu.

Jeigu pasiūlymuose nepaisoma nacionalinių ir (arba) regioninių prioritetų, svarstant, ar skirti finansavimą, į tokius pasiūlymus nebus atsižvelgiama. Horizontalieji prioritetai bus nagrinėjami atrankos etapu priimant sprendimą dėl panašios kokybės pasiūlymų.

Siūloma nustatyti trijų kategorijų nacionalinius (regioninius) prioritetus, kurie apimtų šias sritis:

- švietimo ir mokymo kokybės gerinimas skirtingose srityse (mokymo programoms rengti);
- mokslo ir studijų institucijų valdymo ir veikimo gerinimas;
- aukštojo mokslo sektoriaus plėtojimas plačiojoje visuomenėje

Nacionaliniai projektai šalyse, kuriose nustatyti nacionaliniai prioritetai, turi atitikti tuosnacionalinius prioritetus. Kitose šalyse projektai turi atitikti regioninius prioritetus.

Daugiašaliuose projektuose, t. y. projektuose, kuriuose dalyvauja bent dviejų reikalavimus atitinkančių šalių partnerių institucijos, turi būti paisoma dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių partnerių regioninių arba nacionalinių (jei tinkama) prioritetų. Tai reiškia, kad projekto tema turi būti įvardyta kaip kiekvienos iš dalyvaujančių šalių partnerių regioninis prioritetas arba ta tema turi būti įvardyta kaip kiekvienos atitinkamos dalyvaujančios šalies partnerės nacionalinis prioritetas. Pirmenybė bus teikiama projektams, kurie daugiausia susiję su mokomaisiais dalykais, kuriems ankstesniuose ar esamuose projektuose skirta nepakankamai dėmesio ir kuriuose dalyvauja šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos, kurios šioje Programoje ir (arba) ankstesnės kartos programose nedalyvavo arba dalyvavo ribotai.

Išsamus gebėjimų stiprinimo projektams taikomų prioritetų sąrašas bus paskelbtas vykdomosios agentūros svetainėje.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ?

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektas įgyvendinamas atsižvelgiant į Europos Sąjungos Pokyčių darbotvarkės prioritetus. Svarstydama galutinį finansuotinų projektų sąrašą Europos Sąjunga atsižvelgs į būtinybę užtikrinti geografinę pusiausvyrą ir įvairovę bei didėjančius besivystančių šalių skirtumus.

Šios veiklos finansavimas grindžiamas regionų finansiniais paketais. Išnagrinėjus projektų kokybę pagal dotacijos skyrimo kriterijus, bus atsižvelgiama į projektų svarbą vietos poreikiams ir to regiono biudžetą, reikmę užtikrinti pakankamą geografinį atstovavimą ir įvairovę atsižvelgiant į atitinkamos šalies projektų skaičių.

REGIONINIS BENDRADARBIAVIMAS

Regioninis (to paties regiono šalių) ir tarpregioninis bendradarbiavimas (įvairių pasaulio regionų bendradarbiavimas) turėtų būti aktualus ir pagrįstas nuodugnia bendrų poreikių ir tikslų analize. Šalių pasirinkimas turi būti tinkamas ir turi derėti su siūlomais tikslais, visų pirma tais atvejais, kai šios šalys priklauso skirtingiems regionams. Tarpregioninis bendradarbiavimas daugiašaliuose projektuose gali būti plėtojamas, jeigu projekto tema visose susijusiose reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse yra įvardyta kaip regioninis arba nacionalinis (jei tinkama) prioritetas.

POVEIKIS IR SKLAIDA

Gebėjimų stiprinimo projektai reikalavimus atitinkančių šalių partnerių sistemoms, organizacijoms (institucijoms) ir asmenims turėtų padaryti ilgalaikį struktūrinį poveikį. Turi būti parodytas novatoriškas projektų pobūdis, jų rezultatų poveikis ir tvarumas, taip pat tai, kaip planuojama išsaugoti ar plėtoti rezultatus projektui pasibaigus. Jeigu taikoma, turėtų būti parodyta, kad projektuose remiamasi ankstesnių ES finansuotų projektų, kaip antai projektų, įgyvendintų pagal buvusias „Alfa“, „Edulink“, „Erasmus Mundus“ ir „Tempus“ programas, rezultatais. Kiekviename projekte turi būti parodyta, kaip projekto rezultatai bus skleidžiami atitinkamose tikslinėse grupėse. Struktūrinių projektų pasiūlymai, kuriuose daugiausia siekiama daryti poveikį institucijų lygmeniu ir kuriuose neparodoma, kad projektas turės poveikį visoje šalyje, nebus atrinkti.

Kokios yra (jungtinių ir struktūrinių) gebėjimų stiprinimo projektų finansavimo taisyklės?

Finansinė parama „Erasmus+“ gebėjimų stiprinimo projektams grindžiama biudžeto sąmata, kuri sudaroma remiantis parama, papildomai skiriama prie vieneto sąnaudų, ir realiosiomis išlaidomis.

Įgyvendinant gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektus patiriama įvairių išlaidų, įskaitant personalo išlaidas, kelionės išlaidas ir buvimo užsienyje išlaidas, išlaidas įrangai, išlaidas subrangai, išlaidas informacijos sklaidai, skelbimui, vertimui, pridėtines išlaidas ir t. t.

Sąvoka „dotacija“ reiškia finansavimo sumą, kurios gali būti prašoma pagal Programą; tai Europos Sąjungos finansinis įnašas į projektą ir jo nereikėtų painioti su visomis projekto išlaidomis, kurioms padengti naudojamas ir bendras institucijų partnerių bei išorės suinteresuotųjų šalių finansavimas.

ES dotacija projektams turi būti vertinama kaip įnašas, kuriuo dengiama dalis faktinių išlaidų, institucijų partnerių patiriamų vykdant paraiškoje (projekte) numatytą veiklą. Pagal dalyvavimo gebėjimų stiprinimo projekte sąlygas būtinai reikalaujama bendro institucijų gavėjų finansavimo. Taigi projekto partneriai pradžioje, kai rengia paraišką, turi apskaičiuoti bendro finansavimo sumą.

Nustatant finansavimo metodą ir visų pirma paramos, papildomai skiriamos prie fiksuotos normos, panaudojimo lygį projekto biudžetui (dotacijai) apskaičiuoti, atsižvelgiama ir į bendro finansavimo principą. Todėl pareiškėjai ir dotacijų gavėjai informacijos ir skaidrumo tikslais turės pateikti išsamią informaciją apie suteiktą bendrą finansavimą. Išlaidų įrodymų ar patvirtinamųjų dokumentų nebus reikalaujama.

Nors įgyvendinant projektą gali reikėti kitų rūšių išlaidų (kaip antai išlaidų sklaidai, skelbimui, vertimui (jeigu tai neperduota subrangovams), pridėtinių išlaidų), skaičiuojant siūlomą dotacijos sumą į šias išlaidas nebus atsižvelgiama. Todėl šias išlaidas reikės padengti bendro finansavimo lėšomis.

Su parama, papildomai skiriama prie vieneto sąnaudų, grindžiamomis biudžeto eilutėmis (parama personalo išlaidoms, kelionės išlaidoms ir buvimo užsienyje išlaidoms padengti) susijusios finansinės ataskaitos bus pagrįstos vadinamojo priežastinio įvykio principu. Dotacijų gavėjai turės įrodyti, kad veikla buvo faktiškai ir tinkamai įgyvendinta ir buvo gauti rezultatai, tačiau jiems nereikės teikti ataskaitų apie lėšų panaudojimą. Taigi įvykdę su veikla ir laimėjimais susijusius reikalavimus dotacijų gavėjai galės lanksčiai tvarkyti lėšas, kurios jiems buvo skirtos projektui įgyvendinti būtinoms išlaidoms padengti.

Su realiosiomis sąnaudomis grindžiamomis biudžeto eilutėmis (įranga ir subranga) susijusios finansinės ataskaitos bus pagrįstos faktiškai patirtomis išlaidomis, kurias reikės išsamiai patvirtinti dokumentais (žr. toliau).

Siūloma dotacijos suma niekada neviršys prašomos dotacijos sumos ir priklausys nuo:

- pareiškėjo prašomos dotacijos sumos, veiklos tinkamumo finansuoti ir projekto išlaidų veiksmingumo;
- viso turimo gebėjimų stiprinimo projektų biudžeto.

Partneriai turi suderinti išsamias projekto finansinio įgyvendinimo sąlygas ir įforminti jas partnerystės susitarimu, kuris turi būti pasirašytas projekto pradžioje

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Jei standartinių fiksuotų išlaidų nepakanka kelionės išlaidoms padengti, pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansinės paramos pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 proc. visų tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“). Tai būtų leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengia bent 65 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Mažiausia jungtiniams ir struktūriniams projektams skiriama ES dotacija: 500 000 EUR
Didžiausia jungtiniams ir struktūriniams projektams skiriama ES dotacija: 1 000 000 EUR

		Finansavimo mechanizmas	Suma (didžiausia riba°		Lėšų skyrimo taisyklės
Personalo išlaidos	Parama su projekto tikslams pasiekti tiesiogiai reikalingas užduotis atliekančiais darbuotojais susijusioms išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	B4.1 vienam dalyvaujančiam vadovui vienai darbo su projektu dienai.	**Ne daugiau kaip 40 proc. visos dotacijos.**	Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į siūlomos veiklos įgyvendinimą ir siūlomus produktus, turi pateikti pagrindimą, kodėl reikalingi tam tikros rūšies ir apimties ištekliai. Parama teikiama tik tuo atveju, jeigu atlyginimas už tas pačias užduotis kompensuojamas tik kartą.
			B4.2 vienam dalyvaujančiam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui vienai darbo su projektu dienai		
			B4.3 vienam dalyvaujančiam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.		
			B4.4 vienam dalyvaujančiam administracijos darbuotojui vienai darbo su projektu dienai		
Kelionės išlaidos	Parama projekte dalyvaujančių studentų ir darbuotojų išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti (įskaitant, jeigu pagrįsta, išlaidas vizos mokesčiui ir susijusiam privalomajam draudimui, kelionės draudimui ir atšaukimo mokesčiui). Veikla turi būti vykdoma projekte dalyvaujančiose šalyse ir keliaujama turi būti į tas šalis (iš tų šalių). Kad būtų galima taikyti kokią nors šios taisyklės išimtį, būtina gauti įstaigos leidimą. Išsamus reikalavimus atitinkančios veiklos sąrašas pateikiamas šio vadovo I priede.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.		Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos taikomą **atstumų skaičiuoklę**[192]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą[193]. Finansinė parama bus teikiama tik toms kelionėms, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto tikslų įgyvendinimu.
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.		
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.		
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.		
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.		
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.		
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.		

[192] Atstumų skaičiuoklė http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[193] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Buvimo užsienyje išlaidos	Pragyvenimo, apgyvendinimo išlaidos, išlaidos vietos ir viešajam transportui, kaip antai autobusui ir taksi, išlaidos asmeniniam arba neprivalomam sveikatos draudimui.	Fiksuota norma	Darbuotojai	Iki 14-os veiklos dienos: 120 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 EUR vienam dalyviui per dieną. + nuo 61-os veiklos dienos ir iki 3 mėn.: 50 EUR vienam dalyviui per dieną.	Pagal dalyvių buvimo užsienyje trukmę (įskaitant kelionę).
			Studentai	Iki 14-os veiklos dienos: 55 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–90-ą veiklos dieną: 40 EUR vienam dalyviui per dieną.	
Įranga	Parama projektui įgyvendinti reikalingos įrangos pirkimo išlaidoms padengti. Parama teikiama tik įrangai, įsigytai šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos naudai.	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Ne daugiau kaip 30 proc. visos dotacijos.		Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą šioms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išlaidos subrangai	Parama su projektui įgyvendinti reikalinga subranga susijusioms išlaidoms padengti; tai visų pirma susiję su išlaidomis privalomajam finansiniam auditui (audito pažymoms) ir su bet kokiomis išorės kokybės užtikrinimo procedūromis.	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Ne daugiau kaip 10 proc. visos dotacijos.		Subrangos sutartys su išorės įstaigomis turėtų būti sudaromos labai retais atvejais. Projekto tikslams pasiekti reikalingą specialią kompetenciją ir konkrečią patirtį turėtų turėti pats konsorciumas ir būtent tai turėtų lemti jo sudėtį
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su subrangos sutartimis, kurios sudaromos su projekto valdymu susijusioms užduotims vykdyti, nėra tinkamos finansuoti. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų		

A LENTELĖ. PERSONALO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ) PROGRAMOS ŠALYSE

Taikytina darbuotojų kategorija priklauso nuo darbo, kuris turi būti atliekamas įgyvendinant projektą, o ne nuo asmens statuso ar pareigų. Kitaip tariant, personalo išlaidos, susijusios, pvz., su administracine užduotimi, kurią atliko mokslininkas, turėtų būti įtrauktos į kategoriją „Administracijos darbuotojai“. Faktines projekte dalyvaujančių darbuotojų darbo užmokesčio sąlygas bendrai nustato projekte dalyvaujančios organizacijos ir patvirtina už jų darbą atsakingi vadovai; šios sąlygos įtraukiamos į partnerystės susitarimą, kurį partneriai turi pasirašyti projekto pradžioje.

Apskaičiuojant dotacijos sumą, taikomos šalies, kurioje dirba atitinkamas personalo narys, fiksuota norma, neatsižvelgiant į tai, kur turi būti vykdomos užduotys (t. y. jeigu A šalies organizacijos personalo narys dirba (dalį laiko) B šalyje, jam bus taikomos A šalies fiksuota norma).

	Vadovas	**Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo**	**Techninis darbuotojas**	**Administracijos darbuotojai** [194]
	B4.1	**B4.2**	**B4.3**	**B4.4**
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	294	241	190	157
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	280	214	162	131
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	164	137	102	78
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Turkija, Vengrija	88	74	55	39

[194] Projekte gali dirbti studentai ir jų atlyginimus galima mokėti iš personalo išlaidų (administracijos darbuotojų išlaidų), su sąlyga, kad jie yra pasirašę darbo sutartį su konsorciumo nare institucija.

B LENTELĖ. PERSONALO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ) ŠALYSE PARTNERĖSE

Taikytina darbuotojų kategorija priklauso nuo darbo, kuris turi būti atliekamas įgyvendinant projektą, o ne nuo asmens statuso ar pareigų. Kitaip tariant, personalo išlaidos, susijusios, pvz., su administracine užduotimi, kurią atliko mokslininkas, turėtų būti įtrauktos į kategoriją „Administracijos darbuotojai“. Faktines projekte dalyvaujančių darbuotojų darbo užmokesčio sąlygas bendrai nustato projekte dalyvaujančios organizacijos ir patvirtina už jų darbą atsakingi vadovai; šios sąlygos įtraukiamos į partnerystės susitarimą, kurį partneriai turi pasirašyti projekto pradžioje.

Apskaičiuojant dotacijos sumą, taikomos šalies, kurioje dirba atitinkamas personalo narys, fiksuota norma, neatsižvelgiant į tai, kur turi būti vykdomos užduotys (t. y. jeigu A šalies organizacijos personalo narys dirba (dalį laiko) B šalyje, jam bus taikoma A šalies fiksuota norma).

	Vadovas	**Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas**	**Techninis darbuotojas**	**Administracijos darbuotojai**[195]
	B4.1	**B4.2**	**B4.3**	**B4.4**
Izraelis	166	132	102	92
Albanija, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Barbadosas, Bosnija ir Hercegovina, Brazilija, Čilė, Dominika, Dramblio Kaulo Respublika, Gabonas, Grenada, Juodkalnija, Kolumbija, Komorai, Kosovas[196], Kuko salos, Libanas, Libija, Meksika, Nigerija, Peru, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Serbija, Tailandas, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Urugvajus, Venesuela, Zambija, Zimbabvė	108	80	57	45
Afganistanas, Azerbaidžanas, Bahamų salos, Bisau Gvinėja, Bolivija, Burkina Fasas, Dominikos Respublika, Džibutis, Ekvadoras, Gruzija, Gvatemala, Haitis, Irakas, Iranas, Jamaika, Jordanija, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kongas, Kosta Rika, Marokas, Mikronezija, Mozambikas, Namibija, Palestina[197], Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Pietų Afrika, Salvadoras, Senegalas, Surinamas, Svazilandas, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, Trinidadas ir Tobagas, Vanuatu	77	57	40	32
Alžyras, Armėnija, Baltarusija, Bangladešas, Belizas, Beninas, Botsvana, Burundis, Butanas, Centrinė Afrikos Respublika, Čadas, Egiptas, Eritrėja, Etiopija, Fidžio sala, Filipinai, Gajana, Gambija, Gana, Gvinėja, Hondūras, Indija, Indonezija, Jemenas Kambodža, Kirgizija, Kiribatis, Kongo Demokratinė Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kuba, Laosas, Lesotas, Liberija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldyvai, Malis, Maršalo šalys, Mauricijus, Mauritanija, Mianmaras, Moldova, Mongolija, Nauru, Nepalas, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamonas, Samoa, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tanzanija, Togas, Tonga, Tunisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Uzbekistanas, Vietnamas, Žaliojo kyšulio salos	47	33	22	17

[195] Studentai gali dirbti projekte ir jų atlyginimas gali būti mokamas iš personalo išlaidoms (administraciniams darbuotojams) skirtų lėšų, jeigu jie yra pasirašę darbo sutartį su kuria nors konsorciumo institucija nare.

[196] Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją Nr. 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos

[197] Šis pavadinimas nereiškia Palestinos valstybės pripažinimo ir nekeičia atskirų valstybių narių pozicijų šiuo klausimu

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS JAUNIMO SRITYJE

KOKIE YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTO TIKSLAI?

Jaunimo gebėjimų stiprinimo projektais siekiama:

- stiprinti bendradarbiavimą ir mainus jaunimo srityje tarp Programos šalių ir šalių partnerių iš įvairių pasaulio regionų[198];
- gerinti darbo su jaunimu, neformaliojo ugdymo ir savanorystės šalyse partnerėse kokybę ir pripažinimą, didinti jų sąveiką ir papildomumą su kitomis ugdymo sistemomis, darbo rinka ir visuomene;
- skatinti mobilumo neformaliojo ugdymo tikslais iniciatyvų ir programų kūrimą, bandymą ir įdiegimą regionų lygmeniu (t. y. įvairiuose pasaulio regionuose ir tarp jų);
- skatinti tarptautinį mobilumą neformaliojo ugdymo tikslais tarp Programos šalių ir šalių partnerių, ypač skirtą mažiau galimybių turintiems jaunuoliams, siekiant kelti dalyvių kompetencijos lygį ir skatinti jų aktyvų dalyvavimą visuomenėje.

KAS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAS?

Gebėjimų stiprinimo projektai – tai tarptautiniai bendradarbiavimo projektai, pagrįsti daugiašale jaunimo srityje Programos šalyse ir šalyse partnerėse veikiančių organizacijų partneryste. Juose taip pat gali dalyvauti švietimo ir mokymo sričių, taip pat kitų socialinių ir (arba) ekonominių sektorių organizacijos.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ?

Pagal gebėjimų stiprinimo projektus turėtų būti vykdoma veikla, kuria:

- skatinamas strateginis jaunimo organizacijų ir valdžios institucijų šalyse partnerėse bendradarbiavimas;
- skatinamas jaunimo organizacijų ir švietimo ir mokymo sričių organizacijų bendradarbiavimas, taip pat bendradarbiavimas su verslo ir darbo rinkos atstovais;
- gerinami jaunimo tarybų, jaunimo platformų ir vietos, regionų ir nacionalinių institucijų, šalyse partnerėse dirbančių jaunimo srityje gebėjimai;
- gerinamas šalių partnerių jaunimo organizacijų valdymas, administravimas, inovacinis pajėgumas ir didinamas jų tarptautiškumas;
- diegiama, bandoma ir įgyvendinama darbo su jaunimu praktika, kaip antai:
- su jaunimu dirbančių asmenų ir instruktorių socialinės ir profesinės raidos priemonės ir metodai;
- neformaliojo ugdymo metodai, ypač tie, kuriais skatinamas kompetencijos įgijimas ir (arba) gerinimas, įskaitant medijų raštingumo įgūdžius;
- skatinamos naujų formų praktinio mokymo sistemos ir realaus gyvenimo atvejų visuomenėje modeliavimas, remiamos naujos darbo su jaunimu formos, visų pirma strateginis atviro ir lankstaus mokymosi, virtualaus mobilumo, atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) naudojimas ir geresnis IRT potencialo panaudojimas;
- įgyvendinama bendradarbiavimo, tinklų kūrimo ir tarpusavio mokymosi veikla, kuria skatinamas veiksmingas darbo su jaunimu srities organizacijų valdymas, tarptautiškumas ir vadovavimas joms.

[198] Pagal šį veiksmą regionas yra tam tikrai makrogeografinei teritorijai priklausančių šalių grupė.

Įgyvendinant gebėjimų stiprinimo projektą gali būti vykdoma tokių rūšių veikla:

GEBĖJIMŲ STIPRINIMO VEIKLA

- veikla, kuria skatinamas politinis dialogas, bendradarbiavimas, tinklų kūrimas ir dalijimasis praktine patirtimi jaunimo srityje, kaip antai konferencijos, darbas grupėse ir susitikimai;
- didelio masto jaunimo renginiai;
- informacinės ir informuotumo didinimo kampanijos;
- informavimo, komunikacijos ir žiniasklaidos priemonių kūrimas;
- darbo su jaunimu metodų, priemonių ir medžiagų, taip pat darbo su jaunimu programų, studijų modulių ir patvirtinimo dokumentais priemonių, tokių kaip„Youthpass“, kūrimas;
- naujų darbo su jaunimu ir mokymo bei paramos teikimo, visų pirma naudojant atvirą ir lanksčią mokymosi medžiagą, virtualų bendradarbiavimą ir atviruosius švietimo išteklius (AŠI), formų kūrimas.

MOBILUMO VEIKLA

- Jaunimo mainai[199]tarp Programos šalių ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių veikla.
- Savanoriška veikla[200]iš reikalavimus atitinkančių šalių partnerių arba į jas.
- Su jaunimu dirbančių asmenų[201]tarp Programos šalių ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių mobilumo veikla.

Pagal geografinę aprėptį skiriami keturių rūšių gebėjimų stiprinimo projektai:

- Gebėjimų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja organizacijos, veikiančios jaunimo srityje programos šalyse ir **kitose šalyse partnerėse** (iš 5–13 regionų, žr. „Reikalavimus atitinkančios šalys“ šio vadovo A dalyje).

  Šiais programos šalių organizacijų teikiamais projektais siekiama vykdant gebėjimų stiprinimo veiklą gerinti organizacijų gebėjimus; į juos gali būti įtraukiama ir mobilumo veikla.

- Gebėjimų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja organizacijos, veikiančios jaunimo srityje programos šalyse, ir Vakarų Balkanų šalys partnerės (1 regionas – žr. „Reikalavimus atitinkančios šalys“ šio vadovo A dalyje) – **iniciatyvos „Vakarų Balkanų jaunimo langas“projektai.**

  Šiais Vakarų Balkanų šalių (1 regionas) organizacijų teikiamais projektais siekiama gerinti jaunimo organizacijų gebėjimus įgyvendinant gebėjimų stiprinimo veiklą; į juos gali būti įtraukiama ir mobilumo veikla.

- Gebėjimų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja organizacijos, veikiančios jaunimo srityje programos šalyse, ir Rytų partnerystės šalys partnerės (2 regionas – žr. skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“ šio vadovo A dalyje) – **iniciatyvos „Rytų partnerystės jaunimo langas“ projektai**[202].

  Šiais Rytų partnerystės šalių (2 regionas) organizacijų teikiamais projektais siekiama didinti jaunimo organizacijų gebėjimus įgyvendinant vieną iš šių dviejų tipų projektą:

  - **Pilietinės visuomenės stipendijos jaunimui:**
    Integraciniais ir dalyvaujamaisiais projektais būtų stiprinami jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių asmenų gebėjimai užmegzti konstruktyvius ryšius su įvairiais partneriais, įskaitant viešąsias įstaigas ir pilietinės visuomenės organizacijas. Atrinkti jauni lyderiai iš paraiškas pateikusių organizacijų, imdamiesi mobilumo veiklos bei dirbdami priimančiose Programos šalių organizacijose ES šalyse patobulins savo įgūdžius ir pagerins žinias apie politikos raidą. Veikla turi apimti tarptautinę mobilumo veiklą neformaliojo mokymosi tikslais, pvz., mentorystę ir darbo praktiką. Grįžę į siunčiančiąją organizaciją jaunieji lyderiai taip pat turės įgyvendinti nedidelius jaunimo politikos projektus, kurie būtų projekto įgyvendinimo dalis.
  - **Verslumo partnerystė:**
    Įgyvendinant projektus bus remiamas jaunimo verslumo[203]ugdymas ir socialinio verslumo dalykų išmanymas šiuo tikslu įgyvendinant tarptautinius neformaliojo mokymosi projektus, pagrįstus minėtose srityse veikiančių organizacijų, įskaitant verslą, įvairiopa partneryste. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriuose siūlomi praktiniai sprendimai kilmės bendruomenėse iškilusiems klausimams ir išnaudojamas regiono ekonominis potencialas, be kita ko, įtraukiant privatųjį sektorių. Į šio tipo projektą taip pat galima įtraukti mobilumo veiklą.
    Europos Komisija numato skirti apie 60 proc. turimų lėšų „Pilietinės visuomenės stipendijos jaunimui“ ir 40 proc. – „Verslumo partnerystei“.

199 Išsamų šios veiklos aprašymą žr. šio vadovo B dalies skirsnyje „1 pagrindinis veiksmas. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai“.
200 Kaip pirmiau nurodyta.
201 Kaip pirmiau nurodyta.
202 Finansuojama pagal programą „EU4Youth“
203 Verslumas apima ne tik verslą, bet taip pat įgūdžių ugdymą, pvz., gebėjimą įvertinti riziką ir spręsti klausimus, padedančius siekti gyvenimo tikslų ir įsigyti išsilavinimą.

- Gebėjimų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja organizacijos, veikiančios jaunimo srityje programos šalyse ir Tunise[204]

  Šiais Tunise įsisteigusių organizacijų teikiamais projektais siekiama gerinti organizacijų gebėjimus įgyvendinant gebėjimų stiprinimo veiklą; į juos gali būti įtraukiama ir mobilumo veikla.

  Projektus pagal pirmiau paminėtus tris „langus“ – Vakarų Balkanų, Rytų partnerystės šalių,Pietinės Viduržemio jūros regiono šalių – teikia vienoje iš ES kaimyninių šalių partnerių įsisteigusios organizacijos, naudodamosi joms skirtu „langu“ ir gali įtraukti organizacijas partneres iš kitų to paties regiono šalių. Sąvoka „langas“ reiškia, kad papildomos ES lėšos skiriamos programai „Erasmus+“ siekiant padidinti jaunimo bendradarbiavimo galimybes su ES kaimyninėmis šalimis partnerėmis[205].

KOKS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Gebėjimų stiprinimo projektą sudaro:

- pareiškėjas (koordinatorius) – organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Jeigu dotacija projektui suteikiama, pareiškėjas (koordinatorius): 1) vykdomajai agentūrai yra finansiškai ir teisiškai atsakingas už visą projektą, 2) koordinuoja projektą bendradarbiaudamas su visais kitais projekte dalyvaujančiais partneriais, 3) gauna ES finansinę paramą pagal programą „Erasmus+“ ir yra atsakingas už lėšų paskirstymą tarp projekte dalyvaujančių partnerių;
- partneriai: organizacijos, aktyviai dalyvaujančios rengiant gebėjimų stiprinimo projektą, jį įgyvendinant ir vertinant;
- susijusieji subjektai (neprivaloma): organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdant veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas).

Jeigu projekte numatoma įgyvendinti jaunimo mainų, savanoriškos veiklos ir (arba) su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veiklą, šioje veikloje dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- siunčiančioji organizacija: atsakinga už jaunuolių siuntimą į užsienį (be kita ko, praktinio pobūdžio veiksmų organizavimą, dalyvių parengimą prieš išvykimą, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais);
- priimančioji organizacija atsakinga už veiklos priėmimą, dalyvių veiklos programos parengimą bendradarbiaujant su dalyviais ir organizacijomis partnerėmis, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais.

Be to, dalyvavimas savanoriškoje veikloje savanoriams turi būti nemokamas, išskyrus atvejus, kai jiems gali tekti prisiimti dalį kelionės išlaidų (jeigu „Erasmus+“ dotacija visos šios išlaidos nepadengiamos) ir perteklines išlaidas, nesusijusias su veiklos įgyvendinimu. Pagrindinės savanorių dalyvavimo veikloje išlaidos padengiamos „Erasmus+“ dotacija arba kitomis dalyvaujančių organizacijų turimomis lėšomis.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, gebėjimų stiprinimo projekto pasiūlymas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybinė arba privati organizacija (ir, jei yra, jos susijusieji subjektai), įsteigta kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors šalyje partnerėje iš 1, 2, 5–13 regionų ir Tunise, kaip apibrėžta „Erasmus+“ programos vadovo skirsnyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“. Tokios organizacijos, pvz., gali būti: ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo nevyriausybines organizacijas); ▪ nacionalinė jaunimo reikalų taryba;

[204] Šią veiklą turi patvirtinti Europos kaimynystės priemonės (ENI) komitetas.

[205] Mobilumo veikla įgyvendinama bendradarbiaujant su kaimyninėmis ES šalimis partnerėmis, bet jei ji pateikta Programos šalies organizacijos partnerės, gali būti remiama ppagal 1 pagrindinį veiksmą „Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai“ ir pagal 3 pagrindinį veiksmą „Jaunimo ir už sprendimus jaunimo srityje atsakingų asmenų susitikimai“.

	▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ mokykla, institutas arba švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ mokslinių tyrimų institutas; ▪ fondas; ▪ įmonių mokymo centras; ▪ kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; ▪ institucija, teikianti profesinio orientavimo ir informavimo paslaugas. Reikalavimus atitinkančių šalių partnerių organizacijos projekte gali dalyvauti tik kaip partnerės (ne kaip pareiškėjos).
Kas gali teikti paraišką?	Bet kokia: ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo nevyriausybines organizacijas); ▪ nacionalinė jaunimo reikalų taryba; ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; **Kalbant apie programos šalių ir kitų šalių partnerių iš 5–13 regionų projektus**: Pareiškėjas turi būti įsisteigęs Programos šalyje ir gali teikti paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Kitų rūšių organizacijos gali dalyvauti kaip partnerės, ne kaip pareiškėjai. **Jei tai yra „Vakarų Balkanų jaunimo lango“ projektai**: Pareiškėjas turi būti įsisteigęs Vakarų Balkanuose. **Jei tai yra „Rytų partnerystės jaunimo lango“ projektai**: Pareiškėjas turi būti įsisteigęs Rytų partnerystės šalyje. Paraiškas gali teikti ne tik minėtų tinkamų tipų pareiškėjų organizacijos, bet ir privačios įmonės, įskaitant socialines įstaigas. **Jei tai yra „Tuniso jaunimo lango“ projektai**: Pareiškėjas turi būti įsisteigęs Tunise. Paraiškų pateikimo metu pareiškėjai turi būti teisiškai įregistruoti bent vienus metus.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautiniai ir juose dalyvauja bent trys dalyvaujančiosios organizacijos iš trijų skirtingų šalių, iš jų bent viena yra kuri nors Programos šalis, o viena – kuri nors reikalavimus atitinkanti šalis partnerė. Į projektus, kuriems lėšos skirtos pagal vieną iš „langų“, neleidžiama įtraukti dalyvaujančios organizacijos ir (arba) dalyvių iš kitų kaimyninių regionų.
Projekto trukmė	Nuo 9 mėn. iki 2 metų. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui numatoma vykdyti, rūšį.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: ▪ **kovo 8 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku),** kai prašoma skirti dotaciją projektams nuo tų pačių metų liepos 1 d. iki gruodžio 31 d.
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriterijai	Vienas pareiškėjas vienam paraiškų teikimo terminui gali pateikti tik vieną projekto pasiūlymą. Prie paraiškos turi būti pridedamas planuojamos projekto veiklos tvarkaraštis.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI JAUNIMO MAINŲ VEIKLAI

Veiklos trukmė	5–21 diena, neįskaitant kelionės laiko
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 metų amžiaus jaunuoliai[206], gyvenantys siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų šalyse.
Dalyvių skaičius	Ne mažiau kaip 16 ir ne daugiau kaip 60 dalyvių (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i). Ne mažiau kaip 4 dalyviai grupėje (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i). Kiekvienoje nacionalinėje grupėje turi būti bent vienas grupės vadovas. Grupės vadovas yra suaugęs asmuo, lydintis jaunimo mainuose dalyvaujančius jaunuolius, kad užtikrintų tinkamą jų mokymąsi, veiksmingą apsaugą ir saugą.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI SAVANORIŠKAI VEIKLAI

Akreditacija	Visos dalyvaujančios organizacijos, įsisteigusios kurioje nors Programos ar ES kaimyninėje šalyje partnerėje, atitinkamą nustatytą galutinę paraiškos pateikimo datą privalo turėti galiojančią akreditaciją (išsamesnę informaciją žr. atitinkamame šio vadovo I priedo skirsnyje)
Veiklos trukmė	Nuo 60 dienų iki 12 mėn
Veiklos vieta (-os)	**Savanoris iš kurios nors Programos šalies** savo veiklą turi vykdyti vienoje iš šalių partnerių, susijusių su projektu. **Savanoris iš kurios nors reikalavimus atitinkančios šalies partnerės** savo veiklą turi vykdyti kurioje nors iš Programos šalių, susijusių su projektu
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	17–30 metų amžiaus jaunuoliai [207], gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. Savanoris gali dalyvauti tik vienoje „Erasmus+“ savanoriškoje veikloje. **Išimtis**: Savanoriai, kurie vykdė savanorišką veiklą, trunkančią ne ilgiau kaip 2 mėnesius, gali dalyvauti papildomoje savanoriškoje veikloje
Dalyvių skaičius	Ne daugiau kaip 30 savanorių per visą gebėjimų stiprinimo projektą.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	Nuo 5 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės laiko.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Amžiaus apribojimai netaikomi. Dalyviai, išskyrus instruktorius ir koordinatorius, turi gyventi juos siunčiančios arba priimančios organizacijos šalyje. Dalyvių
Dalyvių skaičius	Iki 50 dalyvių kiekvienoje projekto planuojamoje veikloje (įskaitant, jei tinkama, instruktorius ir koordinatorius).

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

[206] Reikia taip pat atsižvelgti į: jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni, nei nurodyta; vyriausių dalyvių amžių – dalyviai paraiškų pateikimo termino momentu turi būti ne vyresni, nei nurodyta.

[207] Žr. pirmesnę pastabą.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Projekto aktualumas šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra gebėjimų stiprinimo projekto tikslai?“). ▪ Kokiu mastu: - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - gebėjimų stiprinimo veikla yra aiškiai apibrėžta ir ja siekiama sustiprinti dalyvaujančių organizacijų pajėgumą; - į projektą įtraukiami mažiau galimybių turintys jaunuoliai. Jei tai yra „Verslumo partnerystės“ projektai: ▪ Kokiu mastu projektuose: - pateikiami kilmės bendruomenėse iškilusių socialinių klausimų praktiniai sprendimai ir regiono ekonominio potencialo išnaudojimas, taip pat įtraukiant privatųjį sektorių; - stipendininkų iš Rytų partnerystės šalių mobilumo į programos „Erasmus+“ šalis veikla, susijusi su šiais praktiniais sprendimais.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Siūlomų neformaliojo mokymosi metodų kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis ir ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai. Jeigu projekte numatoma mobilumo veikla: ▪ mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Kokiu mastu: - Užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį, patirties ir kompetenciją sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais, įvairovė. - Pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. ▪ Efektyvūs dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų šalių tarpusavio koordinavimo ir informacijos perdavimo mechanizmai.

Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis taikant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 10 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent po 15 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijose).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Jei standartinių fiksuotų išlaidų nepakanka kelionės išlaidoms padengti, pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansinės paramos pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 proc. visų tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“). Tai būtų leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengia bent 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia dotacija, skiriama gebėjimų stiprinimo projektui: 150 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Veiklos išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto gebėjimų stiprinimo veiklos įgyvendinimu (išskyrus mobilumo veiklą), įskaitant: ▪ išlaidas, susijusias su informacinėmis ir ryšių technologijomis (IRT); ▪ tarptautiniai projekto partnerių susitikimai, susiję su įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais, konferencijos ir su jaunimu susiję didelio masto renginiai (išskyrus kelionės išlaidas): - išlaidos būstui ir maistui, įskaitant vietos transportą; - išlaidos vizoms ir draudimui; - patalpų susitikimams, konferencijoms ar kitiems renginiams nuoma; - išlaidos vertimui žodžiu; - išlaidos, susijusios su kviestiniais pranešėjais. ▪ Intelektiniai produktai ir projekto	Realiosios išlaidos	Ne daugiau kaip 80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašomas biudžetas yra pagrįstas planuojamos veiklos atžvilgiu. Personalo išlaidos nėra tinkamos finansuoti išlaidos.

	rezultatų sklaida: - rengimo išlaidos; - vertimo išlaidos; - sklaidos ir (arba) informavimo išlaidos. ▪ Išlaidos kalbiniam, kultūriniam ir su užduotimi (-is) susijusiam mobilumo veiklos dalyvių parengimui. ▪ Išlaidos projekto finansiniam auditui Netiesioginės išlaidos: Fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams).			
Kelionės išlaidos	Kelionės išlaidos tarptautiniams projektų partnerių susitikimams projektų įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais, konferencijoms ir didelio masto jaunimo renginiams;	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR kiekvienam dalyviui [208]	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą.

[208] Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis.

A) PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ VYKDOMOS JAUNIMO MAINŲ VEIKLOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę [209]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą [210]
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto mobilumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasiruošimo veiklų, maisto, apgyvendinimo, vietinio transporto, patalpų, draudimo, įrangos ir medžiagų, vertinimo, rezultatų sklaidos ir panaudojimo, tęstinumo veiklų išlaidas).	Fiksuota norma	B4.1 vienam dalyviui vienai veiklos dienai[211]	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje

[209] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[210] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[211] Įskaitant grupės (-ių) vadovus ir lydinčius asmenis.

Išimtinės išlaidos	Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių kelionės ir pragyvenimo išlaidų). Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

B) PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ VYKDOMOS SAVANORIŠKOS VEIKLOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		**Finansavimo mechanizmas**	**Suma**	**Lėšų skyrimo taisyklės**
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę [212]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą [213].
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto mobilumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasiruošimo veiklų, maisto, apgyvendinimo, vietinio transporto, patalpų, draudimo, įrangos ir medžiagų, vertinimo, rezultatų sklaidos ir panaudojimo, tęstinumo veiklų išlaidas).	Fiksuota norma	B4.3 vienam savanoriui per dieną[214]	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

[212] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[213] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti.

[214] Įskaitant mažiau galimybių turinčius savanorius lydinčiuosius asmenis

Kišen-pinigiai dalyviams	Kišenpinigiai savanoriui papildomoms asmeninėms išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	B4.4 vienam savanoriui per dieną	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių su specia-liaisiais poreikiais paramos išlaidos	Lydinčių asmenų pragyvenimo išlaidos ir su kelione susijusios išlaidos, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategoriją „Kelionės išlaidos“. Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Organizacinės paramos išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui paremti, įskaitant specialų paruošimą ir sustiprintą mentorystę (išskyrus išlaidas kelionei ir mobilumo organizavimo išlaidas dalyviams ir lydintiems asmenims) Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Brangių dalyvių kelionių išlaidos (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

C) PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ VYKDOMOS SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO VEIKLOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos	Finansavimo	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės

		mechanizmas		
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę [215]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą [216]
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto mobilumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasiruošimo veiklų, maisto, apgyvendinimo, vietinio transporto, patalpų, draudimo, įrangos ir medžiagų, vertinimo, rezultatų sklaidos ir panaudojimo, tęstinumo veiklų išlaidas).	Fiksuota norma	B4.2 kiekvienam dalyviui vienai veiklos dienai[217] Ne daugiau kaip 1 100 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Brangios dalyvių kelionės iš atokiausių regionų ir užjūrio šalių ir teritorijų atvykstančių ir į juos vykstančių dalyvių kelionės išlaidos (detaliau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

[215] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[216] Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[217] Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis.

D) MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS IR KIŠENPINIGIAI DALYVIAMS

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mobilumo veikla.

	Mobilumo organizavimo išlaidos			Kišenpinigiai dalyviams
	Jaunimo mainai (EUR per dieną)	Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas (EUR per dieną)	Savanoriška veikla (EUR per dieną)	
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Belgija	42	65	26	4
Bulgarija	32	53	17	4
Čekija	32	54	17	5
Danija	45	72	26	6
Vokietija	41	58	23	5
Estija	33	56	18	4
Airija	49	74	26	6
Graikija	38	71	21	5
Ispanija	34	61	18	5
Prancūzija	38	66	20	6
Kroatija	35	62	19	5
Italija	39	66	21	5
Kipras	32	58	21	5
Latvija	34	59	19	4
Lietuva	34	58	18	4
Liuksemburgas	45	66	26	5
Vengrija	33	55	17	5
Malta	39	65	22	5
Nyderlandai	45	69	26	5
Austrija	45	61	23	5
Lenkija	34	59	18	4
Portugalija	37	65	20	5
Rumunija	32	54	17	3
Slovėnija	34	60	20	4
Slovakija	35	60	19	5
Suomija	45	71	26	5
Švedija	45	70	26	5
Jungtinė Karalystė	45	76	26	6
buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	28	45	15	3
Islandija	45	71	26	6
Lichtenšteinas	45	74	24	6
Norvegija	50	74	26	6
Turkija	32	54	17	4
ES kaimyninė šalis partnerė	29	48	15	3

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS:

POLITIKOS REFORMŲ RĖMIMAS

Politikos reformų rėmimo srityje vykdoma veikla siekiama padėti įgyvendinti Europos politikos darbotvarkes, ypač strategijos „Europa 2020“, Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) ir Europos jaunimo strategijos tikslus..

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį Programos vadovą įgyvendinamas šis veiksmas:

- struktūrinis dialogas: jaunimo ir už sprendimus jaunimo srityje atsakingų asmenų susitikimai.

Šiame vadovo B dalies skyriuje pateikiama išsami informacija apie šiam veiksmui taikomus kriterijus ir finansavimo taisykles.

Be to, 3-ias pagrindinis veiksmas apima daugelį kitų su politikos reformų rėmimu susijusių veiksmų švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Šiuos veiksmus tiesiogiai įgyvendina Europos Komisija arba jie įgyvendinami pagal specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos tvarko vykdomoji agentūra. Šie veiksmai glaustai apibūdinti toliau. Išsamesnės informacijos galima rasti Europos Komisijos, vykdomosios agentūros ir nacionalinių agentūrų svetainėse. Trumpai apie šiuos veiksmus:

Žinių švietimo, mokymo ir jaunimo srityse projektai, kurie apima duomenų rinkimą, analizę ir tarpusavio mokymąsi. Visų pirma jie susiję su:

- patirtimi, susijusia su konkrečiomis temomis ir šalimis, studijomis politikos ir reformų klausimais, įskaitant veiklą, kurią vykdo „Eurydice“ tinklas;
- parama „Erasmus+“ šalių dalyvavimu Europos (tarptautiniuose) tyrimuose, kuriuose siekiama stebėti konkrečias tendencijas ir pokyčius, įskaitant kalbinės kompetencijos ugdymo Europoje raidą;
- ES pirmininkavimo renginiais, konferencijomis ir aukšto lygio susitikimais;
- dalijimusi gerąja patirtimi, tarpusavio mokymusi;
- parama atvirojo koordinavimo metodui įgyvendinti.

Politikos inovacijų iniciatyvos, kuriomis siekiama kurti naujas politikos kryptis arba pasirengti jas įgyvendinti. Šioms iniciatyvoms įgyvendinti skelbiami konkretūs vykdomosios agentūros administruojami kvietimai teikti paraiškas dėl: a) Europos politikos bandomųjų projektų, kurių metu aukšto lygio valdžios institucijos keliose šalyse atliktų tyrimus apie politikos priemones, remdamosi patikimais vertinimo metodais; b) perspektyvaus bendradarbiavimo projektų politikos kūrimo srityje.

Parama Europos politikos priemonėms, ypač:

- skaidrumo priemonėms (įgūdžių ir kvalifikacijos) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kvalifikacijos skaidrumui ir pripažinimui, taip pat kreditų perkėlimui užtikrinti, kokybės užtikrinimui skatinti ir įgūdžių valdymui ir orientavimui remti. Į šį veiksmą taip pat įtraukiami tinklai, teikiantys paramą toms priemonėms diegti;
- žinioms apie įgūdžius rinkti, siekiant plėtoti ir remti Europos priemones, tokias kaip ES įgūdžių panorama (internetinė platforma);
- tinklams, remiantiems konkrečias politikos sritis, kaip antai raštingumo ir suaugusiųjų mokymosi, taip pat darbo su jaunimu ir jaunimo informavimo (SALTO ir „Eurodesk“);
- tikslinėms aukštojo mokslo priemonėms – priemonėms, tokioms kaip „U-Multirank“, plėtoti ir remti, paramai Bolonijos procesui arba išoriniam aukštojo mokslo matmeniui, nacionalinėms aukštojo mokslo reformos ekspertų grupėms kaimyninėse ir plėtros šalyse, taip pat Rusijoje ir Centrinėje Azijoje;
- tikslinėms PM priemonėms mobilumo PM chartijai įgyvendinti siekiant kelti organizuojamo mobilumo kokybės lygį ir remti už gamybinę praktiką atsakingas nacionalines institucijas joms siekiant gerinti gamybinės praktikos kokybę ir pasiūlą visoje Europoje.

Bendradarbiavimas su tarptautinėmis organizacijomis, kaip antai EBPO ir Europos Taryba. Pagal šį veiksmą taip pat skatinamas politinis dialogas su šalimis Partnerėmis ir tarptautinio Europos aukštojo mokslo patrauklumo skatinimas visame pasaulyje. Pagal jį taip pat remiamas Aukštojo mokslo reformos ekspertų ES kaimyninėse šalyse Partnerėse tinklas ir tarptautinės absolventų asociacijos.

Suinteresuotųjų šalių dialogo, politikos ir Programos skatinimas, įskaitant:

- bendradarbiavimą su pilietine visuomene remiant Europos nevyriausybines organizacijas ir visą ES apimančius tinklus švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kuriam plėtoti skelbiamas konkretus vykdomosios agentūros administruojamas kvietimas teikti paraiškas;
- viešuosius renginius, susitikimus, diskusijas ir konsultacijas su politikais ir suinteresuotomis šalimis aktualiais politikos klausimais (kaip antai Švietimo, mokymo ir jaunimo forumas arba Europos jaunimo savaitė);
- struktūrinį dialogą jaunimo srityje, įskaitant paramą nacionalinėms darbo grupėms, taip pat susitikimus, kuriais skatinamas jaunimo ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų dialogas (žr. tolesnį skirsnį);
- informuotumo apie politikos rezultatus ir prioritetus, apie programą „Erasmus+“, jos rezultatus ir galimą sąveiką su kitomis ES programomis, visų pirma Europos struktūrinių ir investicinių fondų, didinimo, informavimo ir sklaidos veiklą.

Pagal šį pagrindinį veiksmą įgyvendinamais veiksmais siekiama:

- gerinti švietimo ir mokymo sistemų bei jaunimo politikos kokybę, veiksmingumą ir lygybę taikant atvirąjį koordinavimo metodą;
- remti bendrųjų ir konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateikiamų pagal Europos semestro rezultatus, įgyvendinimą;
- skatinti tarptautinį kompetentingų institucijų bendradarbiavimą aukščiausiu politiniu lygmeniu ir jų tarpusavio mokymąsi siekiant gerinti sistemas, struktūras ir procesus;
- plėtoti žinias ir analitinius gebėjimus siekiant remti įrodymais pagrįstą politiką pagal Bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“), Europos jaunimo strategiją ir specialias politines darbotvarkes, kaip antai Bolonijos ir Kopenhagos procesus;
- teikti patikimus palyginamuosius tarptautinius duomenis ir atitinkamą antrinę analizę, kuri būtų naudojama formuojant Europos ir nacionalinę politiką ir sudarytų sąlygas lengviau surinkti esminius duomenis ir juos įvertinti siekiant vertinti ir stebėti, kaip įgyvendinama novatoriška politika, taip pat skatinti perteikiamumą ir išplečiamumą;
- remti Europos tinklus ir diegti priemones, kuriomis būtų skatinamas formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi būdais įgytų įgūdžių ir kvalifikacijos skaidrumas ir pripažinimas;
- remti aktyvų pilietinės visuomenės tinklų ir nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą įgyvendinant politiką;
- remti struktūrinį dialogą su jaunimu ir skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą demokratiniame gyvenime;
- remti Programos šalių ir šalių Partnerių politikų, praktikuojančių specialistų ir suinteresuotųjų šalių keitimąsi gerąja patirtimi, dialogą, tarpusavio mokymąsi ir bendradarbiavimą;
- didinti informuotumą apie Europos politikos ir programos „Erasmus+“ rezultatus, palengvinti jų panaudojimą vietos, regionų ar nacionaliniu lygmeniu. Gerinti Europos aukštojo mokslo įvaizdį ir jo patrauklumą visame pasaulyje;
- skatinti sąveiką su kitomis ES programomis, kaip antai su Europos struktūriniais ir investiciniais fondais, taip pat su nacionaliniu ar regionų lygmeniu įgyvendinamomis finansavimo sistemomis.

STRUKTŪRINIS DIALOGAS. JAUNIMO IR UŽ SPRENDIMUS JAUNIMO SRITYJE ATSAKINGŲ ASMENŲ SUSITIKIMAI

KOKS YRA STRUKTŪRINIO DIALOGO SUSITIKIMŲ TIKSLAS?

Pagal šį veiksmą skatinamas aktyvus jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime ir diskusijos struktūrinio dialogo ir atnaujintoje politinėje jaunimo sistemoje nustatytų temų ir prioritetų klausimais. Struktūrinis dialogas – tai sąvoka, reiškianti jaunų žmonių ir jaunimo srities politiką formuojančių asmenų diskusijas, siekiant rezultatų, kurie būtų naudingi kuriant politiką.

Diskusijos grindžiamos prioritetais ir nustatytais terminais, numatytuose renginiuose jauniems žmonėms sutartas temas aptariant tarpusavyje ir su politikais, jaunimo ekspertais ir už jaunimą atsakingų valdžios institucijų atstovais. Daugiau informacijos apie struktūrinį dialogą galima rasti Europos Komisijos svetainėje.

KAS YRA STRUKTŪRINIO DIALOGO SUSITIKIMAI?

Struktūrinio dialogo projektai gali būti įgyvendinami organizuojant susitikimus, konferencijas, konsultacijas ir renginius. Šiais renginiais jaunuoliai skatinami aktyviai dalyvauti demokratiniame Europos gyvenime ir bendrauti su politikais. Organizuojant šiuos renginius, jaunimui suteikiama galimybė išreikšti savo nuomonę (formuluojant pozicijas, pasiūlymus ir rekomendacijas) apie tai, kaip Europoje turėtų būti formuojama jaunimo politika ir kaip ji turėtų būti įgyvendinama.

Struktūrinio dialogo projektą sudaro trys etapai:

1. planavimo ir parengimo;
2. veiklos įgyvendinimo;
3. įvertinimo (įskaitant svarstymus dėl galimo tęstinumo).

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal šį veiksmą įgyvendinamuose projektuose gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

- nacionaliniai susitikimai ir tarptautiniai seminarai, kuriuose jaunimui suteikiama galimybė dalytis informacija, diskutuoti ir aktyviai dalyvauti – palaikant dialogą su asmenimis, atsakingais už jaunimo srities sprendimus, – svarstant klausimus, kurie yra svarbūs struktūriniam dialogui arba ES jaunimo strategijai;
- nacionaliniai susitikimai ir tarptautiniai seminarai, kuriuose rengiamasi oficialioms jaunimo konferencijoms, kurias kas pusmetį organizuoja tuo metu Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė;
- renginiai, kuriuose skatinamos diskusijos ir informavimas jaunimo politikos temomis, susijusiomis su veikla, organizuojama Europos jaunimo savaitės metu;
- konsultavimasis su jaunimu siekiant sužinoti, kas juos domina su dalyvavimu demokratiniame gyvenime susijusiomis temomis (internetinės konsultacijos, nuomonių apklausos ir t. t.);
- jaunimo ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų / jaunimo ekspertų susitikimai ir seminarai, informaciniai renginiai arba diskusijos dalyvavimo demokratiniame gyvenime tema;
- renginiai, kuriuose imituojamas demokratinių institucijų veikimas ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų vaidmuo šiose institucijose.

Šiai veiklai vadovauja jaunimas; jauni dalyviai turi aktyviai dalyvauti visuose projekto etapuose – nuo parengimo iki tolesnės susijusios veiklos. Viso projekto įgyvendinimo metu atsižvelgiama į neformaliojo ugdymo principus ir praktiką.

Reikalavimų dotacijoms pagal struktūrinio dialogo veiksmą gauti neatitinka tokia veikla: įstatymo numatyti organizacijų arba organizacijų tinklų susirinkimai; renginiai, kuriems daromas politinis poveikis.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ Europos jaunimo NVO; ▪ vietos arba regiono lygmens valstybinė įstaiga, įsteigta kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors ES kaimyninėje šalyje partnerėje (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Reikalavimus atitinkančių šalių partnerių organizacijos projekte gali dalyvauti tik kaip partnerės (ne kaip pareiškėjos).
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujančioji organizacija, įsteigta kurioje nors Programos šalyje. Jeigu projektą įgyvendina dvi ar daugiau dalyvaujančiųjų organizacijų, viena iš šių organizacijų paraišką teikia visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Tarptautiniai susitikimai: veikloje turi dalyvauti bent dvi organizacijos iš bent dviejų skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti Programos šalis. Nacionaliniai susitikimai: veikloje dalyvauja bent viena organizacija iš Programos šalies.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Jauni dalyviai: 13–30 metų amžiaus jaunuoliai, nuolat gyvenantys projekte dalyvaujančiose šalyse. Už sprendimų priėmimą atsakingi asmenys: jeigu projekte numatomas už sprendimų jaunimo politikos srityje priėmimą atsakingų asmenų ar šios srities ekspertų dalyvavimas, šie dalyviai gali dalyvauti neatsižvelgiant į jų amžių ir geografinę kilmės vietą.
Dalyvių skaičius	Projekte turi dalyvauti ne mažiau kaip 30 jaunų dalyvių.
Vieta (-os)	Nacionaliniai susitikimai: veikla turi būti vykdoma paraišką teikiančios organizacijos šalyje. Tarptautiniai susitikimai: veikla gali būti vykdoma bet kurioje iš veikloje dalyvaujančių Programos šalių. Išimtis: tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai pagrindinė veikla apima dialogą su sprendimus priimančiais asmenimis Europos lygmeniu, veikla gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje [218].
Projekto trukmė	Nuo 3 iki 24 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki šių datų: ▪ **vasario 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku**), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d.; ▪ **balandžio 26 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku**), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d.; ▪ **spalio 4 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku)**, kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Prie paraiškos formos turi būti pridedamas kiekvieno pagal projektą planuojamo susitikimo tvarkaraštis.

[218] Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje

	Prie paraiškos formos turi būti pridedama teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį..

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Siūlomo projekto aktualumas / atitiktis: - šio veiksmo tikslams ir prioritetams (žr. skirsnį „Koks yra struktūrinio dialogo susitikimo tikslas?“); - dalyvaujančių organizacijų ir individualių dalyvių poreikiams ir tikslams. ▪ Kiek projektas yra tinkamas: - kokybiškiems dalyvių rezultatams užtikrinti; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumui sustiprinti. ▪ Kokiu mastu į projektą įtraukiami mažiau galimybių turintys jaunuoliai.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	▪ Visų siūlomo projekto etapų (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Siūlomų dalyvavimo neformaliojo ugdymo veikloje metodų kokybė ir aktyvus jaunimo dalyvavimas projekte visais jo etapais. ▪ Veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų (politikų, jaunimo ekspertų, už jaunimą atsakingų valdžios institucijų atstovų ir kt.) dalyvavimo siūlomame projekte tinkamumas ▪ Jeigu tinkama, bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo dalyvaujančioms organizacijoms ir kitoms suinteresuotosioms šalims kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kokiu mastu projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinama nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų bei bus skatinama jais naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, siūlomi projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS IŠLAIDOS

Mobilumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansinės paramos kelionės išlaidoms padengti biudžeto eilutėje „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % visų tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“). Tai bus leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog pagal standartines finansavimo taisykles (pagrįstas fiksuota norma už kelionės atstumą) nepadengiama bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia dotacija vienam projektui, skiriama struktūrinio dialogo susitikimui: 50 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[219]. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą[220].
Mobilumo organizavimo išlaidos	Dotacija skiriama parama visoms kitoms su veiklos parengimu, įgyvendinimu ir tolesne susijusia veikla tiesiogiai susijusioms išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	C1.1 vienam dalyviui vienai veiklos dienai[221]	Pagal kiekvieno dalyvio dalyvavimo trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su jaunimo (internetinėmis) konsultacijomis ir nuomonių apklausomis, jei tai būtina norint dalyvauti šiame veiksme. Išlaidos, susijusios su rezultatų sklaida	Realiosios išlaidos	Išlaidos, susijusios su jaunimo (internetinėmis) konsultacijomis ir nuomonių apklausomis, su finansine garantija ir su sklaidos veikla: 75 % tinkamų finansuoti išlaidų. Didelės kelionės išlaidos: ne daugiau	

[219] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[220] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

[221] Įskaitant lydinčius asmenis.

	ir panaudojimu. Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui remti (išsky-rus kelionės ir mobilumo organizavimo išlaidas). Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Iš atokiausių regionų ir užjūrio šalių bei teritorijų atvykstančių ir į juos vykstančių dalyvių didelės kelionių išlaidos (daugiau informacijos žr. „Ką dar reikėtų žinoti apie šį veiksmą?“).		kaip 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	

A LENTELĖ. MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla.

	Mobilumo organizavimo išlaidos
	C1.1
Belgija	42
Bulgarija	32
Čekija	32
Danija	45
Vokietija	41
Estija	33
Airija	49
Graikija	38
Ispanija	34
Prancūzija	38
Kroatija	35
Italija	39
Kipras	32
Latvija	34
Lietuva	34
Liuksemburgas	45
Vengrija	33
Malta	39
Nyderlandai	45
Austrija	45
Lenkija	34
Portugalija	37
Rumunija	32
Slovėnija	34
Slovakija	35
Suomija	45
Švedija	45
Jungtinė Karalystė	45
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	28
Islandija	45
Lichtenšteinas	45
Norvegija	50
Turkija	32

ES kaimyninė šalis partnerė	29

„JEAN MONNET“ VEIKLA

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

„Jean Monnet“ veikla remiami šie veiksmai:

- „Jean Monnet“ studijų modulių projektai (studijų ir mokslinių tyrimų);
- „Jean Monnet“ profesūros projektai (studijų ir mokslinių tyrimų);
- „Jean Monnet“ kompetencijos centrų projektai (studijų ir mokslinių tyrimų);
- „Jean Monnet“ paramos asociacijoms projektai;
- „Jean Monnet“ tinklų projektai (politinės diskusijos su akademiniu pasauliu);
- „Jean Monnet“ projektai (politinės diskusijos su akademiniu pasauliu).

Šiuose šio vadovo skirsniuose pateikiama išsami informacija apie „Jean Monnet“ veiksmams taikomus kriterijus ir finansavimo taisykles

KOKIE YRA „JEAN MONNET“ VEIKSMŲ TIKSLAI?

„Jean Monnet“ veiksmais siekiama skatinti studijų ir mokslinių tyrimų Europos Sąjungos studijų srityje kompetenciją visame pasaulyje. Šiais veiksmais taip pat siekiama skatinti akademinio pasaulio ir politikų dialogą, visų pirma siekiant tobulinti ES ir pasaulinį valdymą.

Europos Sąjungos studijos apima visos Europos studijas, ypatingą dėmesį skiriant Europos integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams. Šiomis studijomis remiamas aktyvus ES pilietiškumas ir ES vaidmuo globalizuotame pasaulyje, didinamas išmanymas apie Sąjungą ir palengvinamas būsimas tiesioginis žmonių bendravimas visame pasaulyje.

Pagrindiniai mokomieji dalykai yra tokie:

- ES ir regionalizmo lyginamosios studijos;
- ES komunikacijos ir informacijos studijos;
- ES ekonomikos studijos;
- ES istorijos studijos;
- ES tarpkultūrinio dialogo studijos;
- ES tarpdisciplininės studijos;
- ES tarptautinių santykių ir diplomatijos studijos;
- ES teisės studijos;
- ES politikos ir administravimo studijos.

Tačiau su šia studijų sritimi taip pat gali būti susiję įvairūs mokomieji dalykai (kaip antai sociologijos, filosofijos, religijos, geografijos, literatūros, meno, gamtos mokslų, aplinkos apsaugos studijos, pasaulinės studijos ir t. t.), jeigu į juos įtrauktas mokymas, moksliniai tyrimai ar svarstymai apie ES ir jais apskritai prisidedama prie mokymo programų europeizacijos. Paraiškos dėl lyginamųjų studijų bus vertinamos tik tuo atveju, jeigu jos susijusios su įvairiais integracijos visame pasaulyje procesais.

Atsižvelgiant į bendruosius programos „Erasmus+“ tikslus, „Jean Monnet“ veiksmais siekiama:

- skatinti dėstymo ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje meistriškumą;
- suteikti studentams ir jauniems specialistams žinių apie Europos Sąjungos disciplinas, kurios yra svarbios jų akademiniam ir profesiniam gyvenimui ir padeda ugdyti pilietiškumą;
- skatinti akademinio pasaulio ir politikų dialogą, visų pirma siekiant tobulinti ES politikos krypčių valdymą;
- remti inovacijas studijų ir mokslinių tyrimų srityje (pvz., tarpsektorinės ir (arba) daugiadisciplinės studijos, atvirasis švietimas, tinklų kūrimas su kitomis institucijomis);
- integruoti su ES susijusias disciplinas į mokslo ir studijų institucijų studentams siūlomas mokymo programas ir jas įvairinti;
- gerinti profesinio ES disciplinų mokymo kokybę (taikant modulius, pagal kuriuos ES disciplinų mokoma nuodugniau arba į kuriuos įtraukiamos naujos disciplinos);
- skatinti akademinio jaunimo dalyvavimą Europos dalykų studijose ir moksliniuose tyrimuose.

„Jean Monnet“ veiksmais jų dalyviams, juos remiančioms organizacijoms, taip pat politikos sistemoms, pagal kurias tie veiksmai yra rengiami, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis.

Kalbant apie dalyvius, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusius su veiksmais, „Jean Monnet“ veikla siekiama šių rezultatų:

- didesnių jaunų absolventų įsidarbinimo galimybių ir geresnių karjeros perspektyvų į studijas įtraukiant Europos matmenį ar jį sustiprinant;
- didesnio domėjimosi Europos Sąjunga ir dalyvavimu jos procesuose, kuris turėtų užtikrinti aktyvesnį pilietiškumą;
- paramos jauniesiems mokslininkams (tiems, kurie per pastaruosius penkerius metus įgijo mokslo daktaro laipsnį) ir profesoriams, norintiems vykdyti mokslinius tyrimus ES dalykų srityje ir dėstyti šiuos dalykus;
- didesnių galimybių akademiniams darbuotojams siekiant tobulėti profesijos srityje ir daryti karjerą.

Pagal „Jean Monnet“ veiksmus remiama veikla taip pat turėtų būti pasiekti šie dalyvaujančiųjų organizacijų rezultatai:

- didesnis pajėgumas dėstyti ES dalykus ir vykdyti mokslinius tyrimus ES klausimais: patobulintos arba novatoriškos mokymo programos, didesni gebėjimai pritraukti geriausius studentus, glaudesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, didesnis finansinių išteklių paskirstymas ES dalykų dėstymui ir moksliniams tyrimams institucijos viduje;
- šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, labiau įpareigojanti ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: jaunųjų mokslininkų ir profesorių profesinio tobulėjimo skatinimas, pasirengimas į didaktines programas ir iniciatyvas įtraukti gerąją patirtį ir naujus ES dalykus, atvirumas sąveikai su kitomis organizacijomis.

Manoma, kad ilgainiui „Jean Monnet“ veiksmais bus skatinama ES studijas viešinti visame pasaulyje ir jas diversifikuoti, taip pat vis daugiau fakultetų ir katedrų darbuotojų dalyvaus Europos Sąjungos dalykų dėstymo ir mokslinių tyrimų veikloje ir ji bus plečiama.

„JEAN MONNET“ STUDIJŲ MODULIAI

KAS YRA „JEAN MONNET“ MODULIS?

„Jean Monnet“ modulis – tai trumpa mokymo programa (arba kursas) Europos Sąjungos studijų srityje mokslo ir studijų institucijoje. Kiekvieną modulį sudaro ne mažiau kaip 40 akademinių valandų per mokslo metus. Į akademines valandas įskaičiuojamos grupinių paskaitų, seminarų, praktinių užsiėmimų tiesioginio kontakto valandos, taip pat gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą) nuotolinio mokymosi būdu valandos. Moduliai gali būti orientuoti į vieną konkrečią Europos studijų discipliną arba gali būti daugiadisciplininiai, todėl reikalauja kelių dėstytojų ir ekspertų akademinio indėlio.

Pagal programą „Erasmus+“ remiami „Jean Monnet“ moduliai, kuriais siekiama:

- skatinti jaunus tyrėjus, mokslininkus ir praktikuojančius specialistus atlikti mokslinius tyrimus ir įgyti pirmosios dėstymo patirties su Europos Sąjungos klausimais susijusioje srityje;
- skatinti akademinių tyrimų rezultatų viešinimą ir sklaidą;
- skatinti domėjimąsi ES ir kurti būsimų Europos žinių pamatų, visų pirma šalyse Partnerėse, pagrindą;
- skatinti Europos Sąjungos aspektą įtraukti į studijas, iš esmės nesusijusias su ES;
- rengti individualiai pritaikytus kursus konkrečiais ES klausimais, kurie yra svarbūs absolventų profesiniam gyvenimui.

Diegiant „Jean Monnet“ modulį į mokymo programas, kurių su ES susijęs turinys iki šiol buvo ribotas, įtvirtinamas ir integruojamas mokymas ES klausimais. Be to, juo faktai ir žinios apie Europos Sąjungą pateikiami plačiam besimokančių asmenų ir suinteresuotų piliečių ratui.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

„Jean Monnet“ studijų moduliai turi būti vienos iš šių formų:

- bendrieji arba įvadiniai kursai Europos Sąjungos klausimais (visų pirma institucijose ir fakultetuose, kurie dar neturi puikiai parengto šios srities kurso);
- specializuotas mokymas apie pokyčius Europos Sąjungoje (visų pirma institucijose ir fakultetuose, kurie jau turi puikiai parengtą šios srities kursą);
- vasaros ir intensyvūs kursai, kurie yra visiškai pripažįstami.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ MODULIO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mokslo ir studijų institucijos turi padėti modulio projekto koordinatoriams užtikrinti didžiausią įmanomą viešą veiklos naudą ir institucijose, ir už jų ribų.

Mokslo ir studijų institucijos turi padėti modulio koordinatoriams vykdyti dėstymo, mokslinių tyrimų ir analizės veiklą: jos pripažįsta vykdomą dėstymo veiklą, ją stebi, užtikrina „Jean Monnet“ veikloje dalyvaujančių darbuotojų pasiektų rezultatų matomumą ir juos įvertina.

Mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti, kad „Jean Monnet“ modulio veikla būtų vykdoma visu projekto laikotarpiu ir, be kita ko, prireikus pakeisti akademinį koordinatorių. Jeigu institucija privalo pakeisti modulio koordinatorių, vykdomajai agentūrai turi būti pateiktas rašytinis prašymas patvirtinti. Be to, naujasis siūlomas koordinatorius privalo turėti tokio pat lygio specializaciją Europos Sąjungos studijų srityje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MODULIO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ modulis turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucija (MSI), įsteigta bet kurioje pasaulio šalyje. Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti.
Projekto trukmė	Treji metai.
Veiklos trukmė	Pagal „Jean Monnet“ modulį Europos Sąjungos studijų srities dalykai paraišką pateikusioje mokslo ir studijų institucijoje kiekvienais akademiniais metais turi būti dėstomi ne mažiau kaip 40 valandų (trejus metus iš eilės).
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 22 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Projekto aktualumas: - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnius „Kokie yra „Jean Monnet“ veiksmų tikslai?“ ir „Kas yra „Jean Monnet“ modulis?“). ▪ Kokiu mastu: - pasiūlymas yra tinkamas skatinti naujos mokymo, mokslinių tyrimų ar diskusijų veiklos kūrimą; - pasiūlymas yra susijęs su naujų metodikų, priemonių ir metodų naudojimu; - projekte pateikta pridėtinės akademinės vertės įrodymų; - pasiūlymu skatinamas ir užtikrinamas didesnis šių Europos studijų / klausimų matomumas ir institucijoje, dalyvaujančioje „Jean Monnet“ veiksme, ir išorėje. ▪ Projekto aktualumas prioritetinėms tikslinėms šio veiksmo grupėms - šalyse, kurių šis „Jean Monnet“ veiksmas neapima, įsteigtoms institucijoms; - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančioms institucijoms ar dėstytojams (mokslininkams); - konkretiems su ES susijusiems studijų dalykams, kurie anksčiau su Europos aspektais buvo nedaug susiję, bet dabar tie aspektai jiems daro vis didesnį poveikį; - studentams, kurie Europos dalykų paprastai nestudijuoja (studijuojantiesiems tokiose srityse, kaip gamtos mokslai, techninės studijos, medicina, švietimas, menas ir kalbos, ir t. t.).
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas

Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Su projekte vykdoma veikla – tiek akademine, tiek neakademine sritimis - susijusių pagrindinių akademinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Mokymo veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - institucijai, dalyvaujančiai šiame „Jean Monnet“ veiksme; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdoma ši „Jean Monnet“ veikla, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ MODULIŲ PROJEKTUS?

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Iki 20 proc. biudžeto, skirto moduliams remti, bus skirta „Jean Monnet“ moduliams, kurių koordinatoriai yra mokslininkai, per pastaruosius penkerius metus įgiję mokslo daktaro laipsnį. Šia priemone bus remiami akademinę karjerą pradedantys jaunieji mokslininkai.

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ modulių projektų vykdytojai privalo skleisti organizuotos dėstymo ir mokslinių tyrimų veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Norint padidinti poveikį, į savo sklaidos veiklą jie turėtų įtraukti atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą ir vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

Visų „Jean Monnet“ modulių koordinatorių bus prašoma atnaujinti atitinkamą specialiosios„Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t.y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę). Šiais skirsniais, kurie yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, bus užtikrinta, kad apie institucijas ir jų „Jean Monnet“ kursus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

„Jean Monnet“ modulių koordinatoriai raginami:

- dotacijos laikotarpiu paskelbti bent vieną recenzuotą straipsnį. Paskelbimo ir prireikus vertimo išlaidų dalis bus padengta iš dotacijos lėšų;
- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos (pvz., merai ir patarėjai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiajai visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;
- bendradarbiauti su kitais modulių koordinatoriais, kompetencijos centrais, „Jean Monnet“ profesūra ir remiamomis institucijomis;

- taikyti atviruosius švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Didžiausia dotacija, kuri gali būti skirta, yra 30 000 EUR, ir tai gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visų „Jean Monnet“ modulio išlaidų.Skiriant dotacijas pagal „Jean Monnet“ veiklą taikoma fiksuotos normos skalių ir fiksuoto dydžio finansavimo deriniu pagrįsta sistema. Ši sistema nustatoma remiantis apskaičiuotomis nacionalinėmis vienos valandos dėstymo išlaidomis. Taikomas toks metodas:

- **dėstymo** (fiksuotos skalės) išlaidos: apskaičiuota nacionalinė vienos valandos fiksuota norma (D.1) padauginama iš dėstymo valandų skaičiaus;
- **papildomas**: (fiksuoto dydžio finansavimas): prie minėto fiksuotos normos pagrindo pridedama papildoma procentinė dalis, „Jean Monnet“ modulio atveju sudaranti 40 %.

Galutinė dotacijos suma nustatoma remiantis tuo, kad ES finansavimas gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visos apskaičiuotos dotacijos, ir laikantis didžiausios dotacijos, kuri gali būti skirta „Jean Monnet“ moduliui, ribos (30 000 EUR).

Konkrečias „Jean Monnet“ moduliams taikomas sumas galima rasti skirsnyje „Jean Monnet“ fiksuota norma“ šios vadovo dalies skirsnio „Jean Monnet“ pabaigoje.

„JEAN MONNET“ PROFESŪRA

KAS YRA „JEAN MONNET“ PROFESŪRA?

„Jean Monnet“ profesūra – tai trejus metus trunkančios universitetų profesoriams skirtos dėstytojų pareigos; specializacija – Europos Sąjungos studijos. „Jean Monnet“ profesoriaus pareigas turi eiti tik vienas profesorius, kuris turi dėstyti ne mažiau kaip 90 valandų per mokslo metus. Į dėstymo valandas įskaičiuojamos tiesioginio kontakto valandos grupinėse paskaitose, seminaruose, praktiniuose užsiėmimuose ir gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą ir (arba) priežiūrą) nuotolinio mokymosi būdu valandos.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagrindinė veikla (bent 90 valandų per akademinius metus):

- tobulinti dėstymą Europos Sąjungos studijų, įtrauktų į oficialią mokslo ir studijų institucijos mokymo programą, srityje;
- būsimiesiems darbo rinkoje vis paklausesnių sričių specialistams teikti išsamų mokymą Europos Sąjungos klausimais;

Papildoma veikla:

- dėstyti / vesti paskaitas studentams iš kitų katedrų (pvz., architektūros, medicinos ir t. t.), siekiant geriau juos parengti profesiniam gyvenimui ateityje;
- skatinti Europos Sąjungos studijų dalykų jaunosios kartos mokytojus ir mokslininkus, teikti jiems patarimus ir juos kuruoti;
- vykdyti su ES dalykais susijusius mokslinius tyrimus, juos stebėti ir jiems vadovauti, taip pat kitais švietimo lygmenimis, kaip antai mokytojų rengimo ir privalomojo švietimo;
- organizuoti veiklą (konferencijas, seminarus, seminarus internetu, dirbtuves ir t. t.), skirtą vietos, regiono ir nacionalinio lygmens politikos krypties formuotojams bei pilietinei visuomenei.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

„Jean Monnet“ profesūra yra susaistyta su mokslo ir studijų institucija, pasirašiusia dotacijos sutartį (sprendimą).

„Jean Monnet“ profesūros veikla įtraukta į atitinkamos institucijos oficialią akademinę veiklą. Mokslo ir studijų institucijų prašoma padėti „Jean Monnet“ profesoriams vykdyti savo dėstymo, mokslinių tyrimų ir analizės veiklą ir leisti jų kursus įtraukti į kuo daugiau mokymo programų; jos turėtų pripažinti vykdomą dėstymo veiklą.

Už mokslo ir studijų institucijų paraiškas visų pirma yra atsakingos pačios institucijos. Jos privalo užtikrinti, kad „Jean Monnet“ profesūros veikla būtų vykdoma visą projekto laikotarpį. Jeigu institucija privalo pakeisti profesorių, vykdomajai agentūrai turi būti pateiktas rašytinis patvirtinimo prašymas. Be to, naujasis siūlomas profesorius privalo turėti tokio pat lygio specializaciją Europos Sąjungos studijų srityje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ PROFESŪROS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ profesūros projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucija (MSI), įsteigta bet kurioje pasaulio šalyje. Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.

Jean Monnet“ profesorių profilis	„Jean Monnet“ profesoriai turi būti nuolatiniai paraišką teikiančios institucijos darbuotojai ir turi turėti profesoriaus laipsnį. Jie negali būti kviestiniai dotacijos paraišką teikiančios MSI profesoriai
Projekto trukmė	Treji metai.
Veiklos trukmė	„Jean Monnet“ profesoriai turi ne mažiau kaip 90 valandų per mokslo metus (trejus metus iš eilės) dėstyti ir vykdyti bent vieną papildomą veiklą per mokslo metus, kaip aprašyta pirmiau tekste. „Jean Monnet“ profesoriai paraišką teikiančioje mokslo ir studijų institucijoje turi ne mažiau kaip 90 valandų per mokslo metus (trejus metus iš eilės) dėstyti kokią nors Europos Sąjungos studijų discipliną.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 22 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Projekto aktualumas: - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra „Jean Monnet“ veiksmų tikslai?“)/li> ▪ Kokiu mastu: - pateiktas pasiūlymas susijęs su dėstytoju ar mokslininku, turinčiu puikų profilį konkrečioje Europos Sąjungos studijų srityje; - pasiūlymas yra tinkamas skatinti naujos mokymo, mokslinių tyrimų ar diskusijų veiklos kūrimą; - pasiūlymas yra susijęs su naujų metodikų, priemonių ir metodų taikymu; - pasiūlymu skatinamos ir užtikrinamas didesnis šių Europos studijų / klausimų matomumas ir institucijoje, dalyvaujančioje šiame veiksme, ir išorėje. ▪ Projekto aktualumas prioritetinėms tikslinėms šio veiksmo grupėms: - šalyse, kurių šis „Jean Monnet“ veiksmas neapima, įsteigtoms institucijoms; - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančioms institucijoms ar dėstytojams (mokslininkams); - konkretiems su ES susijusiems studijų dalykams, kurie anksčiau su Europos aspektais buvo nedaug susiję, bet dabar tie aspektai jiems daro vis didesnį poveikį.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Su projekte vykdoma veikla – tiek akademine, tiek neakademine sritimi – susijusių pagrindinių akademinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Dėstymo veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas;

	- studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrina nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PROFESŪROS PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ profesoriai privalo skleisti organizuotos veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Siekdami padidinti poveikį, į savo sklaidos veiklą profesoriai turėtų įtraukti atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą ir vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

„Jean Monnet“ profesūros bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualiąją bendruomenę). Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinta, kad apie institucijas ir jų „Jean Monnet“ kursus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

„Jean Monnet“ profesūra raginama

- dotacijos laikotarpiu universiteto leidykloje išleisti bent vieną knygą. Paskelbimo ir prireikus vertimo išlaidų dalis bus padengta dotacijos lėšomis;
- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos (pvz., merai ir patarėjai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiajai visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;
- bendradarbiauti su kitais „Jean Monnet“ profesoriais, modulių koordinatoriais, kompetencijos centrais ir remiamomis institucijomis;
- taikyti atviruosius švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Didžiausia dotacija, kuri gali būti skirta, yra 50 000 EUR ir tai gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visų „Jean Monnet“ profesūros projekto išlaidų.

Skiriant dotacijas pagal „Jean Monnet“ veiklą, taikoma fiksuotos normos skalių ir fiksuoto dydžio finansavimo deriniu pagrįsta sistema. Ši sistema nustatoma remiantis apskaičiuotomis nacionalinėmis vienos valandos dėstymo išlaidomis. Taikomas toks metodas:

- **dėstymo išlaidos** pagal fiksuotos normos skalę: apskaičiuotos nacionalinės vienos valandos fiksuotos normos dėstymo išlaidos D.1 padauginamos iš „Jean Monnet“ profesoriaus dėstymo valandų skaičiaus;
- **papildomas** fiksuoto dydžio finansavimas: prie minėto fiksuotos normos išlaidų pagrindo pridedama papildoma procentinė dalis, „Jean Monnet“ profesūros projekto atveju sudaranti 10 %. Šia papildoma procentine dalimi atsižvelgiama į papildomą į profesūros projektą įtrauktą akademinę veiklą, kaip antai išlaidas darbuotojams, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, sklaidos išlaidas, išlaidas mokomajai medžiagai, netiesiogines išlaidas, ir t. t.

Galutinė dotacijos suma nustatoma remiantis tuo, kad ES finansavimas gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visos apskaičiuotos sumos, ir laikantis didžiausios dotacijos, kuri gali būti skirta „Jean Monnet“ profesūros projektui, ribos (50 000 EUR).

Konkrečias „Jean Monnet“ profesūros projektams taikomas sumas galima rasti skirsnyje „Jean Monnet“ fiksuota norma“ šios vadovo dalies skirsnio „Jean Monnet“ pabaigoje.

„JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRAI

KAS YRA „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRAS?

„Jean Monnet“ kompetencijos centras yra pagrindinis kompetencijos ir žinių apie Europos Sąjungą centras.

„Jean Monnet“ kompetencijos centre kaupiamos aukšto lygio ekspertų žinios ir gebėjimai ir siekiama kurti įvairių Europos studijų disciplinų ir išteklių sąveiką, taip pat kurti bendrą tarpvalstybinę veiklą ir struktūrinius ryšius su akademinėmis kitų šalių institucijomis. Jis taip pat užtikrina atvirumą pilietinei visuomenei.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrai atlieka svarbų vaidmenį siekiant įtraukti fakultetų, kuriuose Europos Sąjungos dalykai paprastai nestudijuojami, studentus, taip pat politikus, valstybės tarnautojus, organizuotą pilietinę visuomenę ir plačiąją visuomenę apskritai.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

„Jean Monnet“ kompetencijos centras privalo parengti strateginį trijų metų metinį planą, apimantį įvairių rūšių veiklą, pvz.:

- organizuoti ir koordinuoti žmogiškuosius ir dokumentinius išteklius, susijusius su Europos Sąjungos studijomis;
- vykdyti mokslinių tyrimų veiklą konkrečių Europos Sąjungos dalykų srityje (mokslinių tyrimų funkcija);
- kurti ES dalykų studijų turinį ir priemones siekiant atnaujinti dabartinius kursus ir studijų programas ir jas papildyti (dėstymo funkcija);
- plėtoti diskusijas ir dalijimąsi patirtimi, susijusia su ES, jeigu įmanoma, sudarant partnerystę su vietos suinteresuotosiomis šalimis ir (arba) ES atstovybėmis valstybėse narėse ir ES delegacijomis trečiosiose šalyse (idėjų instituto funkcija);
- sistemingai skelbti mokslinių tyrimų veiklos rezultatus.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mokslo ir studijų institucijos, planuojančios steigti „Jean Monnet“ kompetencijos centrą, turėtų apmąstyti, kokia būtų jo strateginė plėtra. Jos turėtų pateikti gaires ir viziją, pagal kurią geriausieji dėstymo ir mokslinių tyrimų ekspertai, kuriuos galima pasitelkti sąveikai užtikrinti, sudarytų galimybes bendradarbiaujant aukštu lygmeniu dirbti konkrečių ES dalykų srityje. Jos turėtų remti ir skatinti centro iniciatyvas ir padėti jas plėtoti.

Mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti, kad „Jean Monnet“ kompetencijos centro veikla būtų vykdoma visą projekto laikotarpį ir, be kita ko, prireikus pakeisti akademinį koordinatorių. Jeigu institucija privalo pakeisti pradinį akademinį koordinatorių, vykdomajai agentūrai turi būti pateiktas rašytinis patvirtinimo prašymas.

Vykdant kompetencijos centro projektą, be kita ko, gali bendradarbiauti kelios tame pačiame mieste arba regione įsteigtos institucijos ir (arba) organizacijos. Bet kuriuo atveju kompetencijos centras turi būti aiškiai įvardytas Europos Sąjungos studijų srityje besispecializuojantis institutas arba struktūra, įsikūrusi mokslo ir studijų institucijoje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ kompetencijos centro projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucija (MSI), įsteigta bet kurioje pasaulio šalyje. Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją. Dalyvaujančioms šalių partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.
Projekto trukmė	Treji metai.

Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 22 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriteri	Atskiroje mokslo ir studijų institucijoje vienu metu gali būti remiamas tik vienas „Jean Monnet“ kompetencijos centras.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atmetimo ir atrankos kriterijus. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Projekto aktualumas: - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnius „Kokie yra „Jean Monnet“ veiksmų tikslai?“ ir „Kas yra „Jean Monnet“ kompetencijos centras?“); - dalyvaujančių organizacijų ir dėstytojų bei mokslininkų poreikių ir tikslų požiūriu. ▪ Kokiu mastu: - pasiūlymas yra tinkamas skatinti naujos mokymo, mokslinių tyrimų ar diskusijų veiklos kūrimą; - projekte pateikta pridėtinės akademinės vertės įrodymų; - pasiūlymu skatinamas ir užtikrinamas didesnis šių Europos studijų / klausimų matomumas tiek institucijoje, kurioje vykdoma ši „Jean Monnet“ veikla, tiek išorėje ▪ Projekto aktualumas prioritetinėms tikslinėms šio veiksmo grupėms: - šalyse, kuriose šis „Jean Monnet“ veiksmas netaikomas, įsteigtoms institucijoms; - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančioms institucijoms ar dėstytojams (mokslininkams).
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Su projekte vykdoma veikla – tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje – susijusių pagrindinių akademinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Dėstymo (mokymo) veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - institucijai, dalyvaujančiai šiame „Jean Monnet“ veiksme; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kokiu mastu projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinama nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, taip pat ar nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRŲ PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ kompetencijos centrai privalo skleisti organizuojamos dėstymo ir mokslinių tyrimų veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Norint padidinti poveikį, į savo sklaidos veiklą jie turėtų įtraukti atviruųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą, taip pat vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrų bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualiąją bendruomenę). Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinta, kad apie institucijas ir jų „Jean Monnet“ kursus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

Kompetencijos centrai raginami:

- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose Europos ir nacionaliniu lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos lygmens politikai (pvz., merai ir tarybų nariai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiajai visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;
- bendradarbiauti su kitais kompetencijos centrais, „Jean Monnet“ profesūra, modulių koordinatoriais ir remiamomis institucijomis;
- taikyti atviruosius švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Jeigu projektas atrenkamas, dotacijai taikomos tokios finansavimo taisyklės

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Veiklos išlaidos	Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos: ▪ personalo išlaidos; ▪ kelionės ir pragyvenimo išlaidos; ▪ subrangos išlaidos (ne daugiau kaip 30 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); ▪ išlaidos įrangai (ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); ▪ dėstymo išlaidos; ▪ kitos išlaidos (įskaitant bet kokio privalomo finansų audito ar audito sertifikato išlaidas). Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos: fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams ir kt.).	Realiosios išlaidos	80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai pareiškėjas prašo mažesnės dotacijos procentinės dalies). Ne daugiau kaip 100 000 EUR.	Sąlyga: tikslai ir darbo programa turi būti aiškiai apibrėžti paraiškos formoje.

„JEAN MONNET“ PARAMA ASOCIACIJOMS

Pagal šį „Jean Monnet“ veiksmą remiamos asociacijos, siekiančios aiškaus tikslo – prisidėti prie Europos integracijos proceso studijų. Tokios asociacijos turėtų būti tarpdalykinės ir galimybė tapti jų nariais turėtų būti suteikiama visiems suinteresuotiems profesoriams, dėstytojams ir mokslininkams, atitinkamoje šalyje arba regione besispecializuojantiems Europos Sąjungos klausimų srityje.

Jos turėtų reprezentuoti akademinę regionų, nacionalinio arba viršnacionalinio lygmens Europos Sąjungos studijų bendruomenę. Parama bus teikiama tik toms asociacijoms, kurios yra oficialiai įregistruotos ir turi nepriklausomą teisinį statusą.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Dotacijos laikotarpiu asociacijos paprastai gali vykdyti įvairią veiklą, kaip antai:

- organizuoti ir vykdyti teisės aktuose nustatytą asociacijų, veikiančių Europos Sąjungos studijų ir Europos Sąjungos klausimų srityje, veiklą (pvz., naujienlaiškių skelbimas, tikslinės svetainės sukūrimas, metinio valdybos posėdžio organizavimas, specialių reklaminių renginių, kuriais siekiama užtikrinti didesnį Europos Sąjungos studijų dalykų matomumą, organizavimas ir t. t.);
- atlikti mokslinius tyrimus konkrečių Europos klausimų srityje, siekiant konsultuoti vietos, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens politikos krypties formuotojus, ir skleisti jų rezultatus su šiais klausimais susijusioms institucijoms, įskaitant ES institucijas bei plačiąją visuomenę, tokiu būdu skatinant aktyvų pilietiškumą.

WHAT IS THE ROLE OF ASSOCIATIONS?

„Jean Monnet“ asociacijos turėtų tapti informacijos Europos Sąjungos klausimais centrais.

Jos atliks informacijos skleidėjų vaidmenį ir skleis žinias; be to, jos padės rinkti ir kaupti informaciją, taip pat teikti konkrečių temų analizę ir vizijas.

Asociacijos pačios atsako už savo pasiūlymus. Jos privalo visu dotacijos laikotarpiu vykdyti savo darbo programoje nustatytą veiklą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ PARAMOS ASOCIACIJOMS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ paramos asociacijoms projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Bet kokia Europos Sąjungos studijų srityje besispecializuojančių profesorių ir mokslininkų asociacija, įkurta bet kurioje pasaulio šalyje. Asociacija turi siekti aiškaus tikslo prisidėti prie Europos integracijos proceso studijų nacionaliniu arba tarpvalstybiniu lygmeniu. Asociacija turi būti daugiadalykio pobūdžio. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.
Projekto trukmė	Treji metai.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 22 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Projekto aktualumas: - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnius „Kokie yra „Jean Monnet“ veiksmų tikslai?“ ir „Kas yra „Jean Monnet“ parama asociacijoms?“); ▪ Kokiu mastu: - pasiūlymas yra tinkamas remti teisės aktų nustatytą asociacijos veiklą ir atlikti mokslinius tyrimus Europos klausimų srityje; - išplečia konsultacijas vietos, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens politikos krypties formuotojams; ▪ Projekto aktualumas prioritetinėms tikslinėms šio veiksmo grupėms: - šalyse, kurių šis „Jean Monnet“ veiksmas neapima, įsteigtoms asociacijoms; - „Jean Monnet“ finansavimo dar negavusioms asociacijoms
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Su projekte planuojama mokslinių tyrimų veikla – tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje – susijusių pagrindinių akademinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - asociacijai (-oms), dalyvaujančiai (-ioms) šiame „Jean Monnet“ veiksme; - kitoms organizacijoms ir politikos krypties formuotojams vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus asociacijoje, kurios struktūroje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PARAMOS ASOCIACIJOMS PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

Pagal šį veiksmą atrinktos asociacijos privalo skleisti savo viešinimo veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodamos vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Poveikiui padidinti į savo sklaidos veiklą jos turėtų įtraukti atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą ir vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

Visų asociacijų, kurioms skirta „Jean Monnet“ dotacija, bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jos bus primygtinai raginamos naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę).

Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinama, kad apie asociacijas ir jų „Jean Monnet“ veiklą būtų informuojama platesnė visuomenės dalis.

Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

Jeigu projektas atrenkamas, dotacijai taikomos tokios finansavimo taisyklės:

„JEAN MONNET“ PARAMA ASOCIACIJOMS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Veiklos išlaidos	Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos: ▪ personalo išlaidos; ▪ kelionės ir pragyvenimo išlaidos; ▪ subrangos išlaidos (ne daugiau kaip 30 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); ▪ išlaidos įrangai (ne daugiau kaip 10 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); ▪ Kitos išlaidos (įskaitant išlaidas privalomajam finansiniam auditui (audito pažymoms). Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos: fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams ir t. t.).	Realiosios išlaidos	Ne daugiau kaip 50 000 EUR. 80 % visų tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai pareiškėjas prašo mažesnės dotacijos procentinės dalies)	Sąlyga: tikslai ir darbo programa turi būti aiškiai apibrėžti paraiškos formoje.

„JEAN MONNET“ TINKLAI (POLITINĖS DISKUSIJOS SU AKADEMINIU PASAULIU)

KAS YRA „JEAN MONNET“ TINKLAS?

„Jean Monnet“ tinklai skatina tarptautinių dalyvių konsorciumų (mokslo ir studijų institucijų, kompetencijos centrų, departamentų, grupių, atskirų ekspertų ir t. t.) kūrimą ir plėtrą Europos Sąjungos studijų srityje.

Jie padeda rinkti informaciją, dalytis patirtimi, kaupti žinias ir viešinti Europos integracijos procesą visame pasaulyje. Pagal šį veiksmą taip pat gali būti remiama esamų tinklų, remiančių konkrečią veiklą, visų pirma skatinančių jaunus mokslininkus nagrinėti su ES susijusias temas, plėtra.

Šie projektai grindžiami vienašaliais pasiūlymais, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama veiklai, kurios negalima sėkmingai vykdyti nacionaliniu lygmeniu ir kurioje turi dalyvauti ne mažiau kaip trys institucijos partnerės (įskaitant paraišką teikiančią instituciją) iš trijų skirtingų šalių. Jos siekia vykdyti daugiašalio, o ne nacionalinio matmens projektus.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Projekto laikotarpiu tinklai paprastai gali vykdyti įvairią veiklą, kaip antai:

- rinkti ir skleisti informaciją apie metodikas, taikomas su ES studijomis susijusiems aukšto lygio moksliniams tyrimams ir dėstymui, ir tų metodikų rezultatus;
- stiprinti įvairių mokslo ir studijų institucijų ir kitų atitinkamų įstaigų bendradarbiavimą visoje Europoje ir pasaulyje;
- dalytis žiniomis ir patirtimi siekiant tarpusavyje plėtoti gerąją patirtį;
- skatinti bendradarbiavimą itin aktualiomis ES temomis su visuomenės veikėjais ir Europos Komisijos tarnybomis ir sukurti aukšto lygio keitimosi žiniomis su tais veikėjais ir tarnybomis platformą.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ TINKLO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

„Jean Monnet“ tinklai turėtų tapti informacijos apie Europos Sąjungos dalykus, kuriuos jie apima, centrais. Jie atliks informacijos skleidėjų vaidmenį ir skleis žinias; jie taip pat padės rinkti ir kaupti informaciją, taip pat teiks analizę ir vizijas konkrečiais dalykais.

Už „Jean Monnet“ tinklų pasiūlymus visų pirma yra atsakingos tuos tinklus koordinuojančios mokslo ir studijų institucijos. Jos yra įpareigotos visu dotacijos laikotarpiu vykdyti savo darbo programoje apibūdintą veiklą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ TINKLO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ tinklo projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucija (MSI) arba kita organizacija, veikianti Europos integracijos srityje ir įsteigta bet kokioje pasaulio šalyje. Programos „Erasmus+“ šalyse įsikūrusios mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Reikalavimas turėti ECHE dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms netaikomas. Pareiškėjas turi būti tinklo, kurį sudaro ne mažiau kaip trys dalyvaujančios institucijos iš trijų skirtingų šalių, koordinatorius. Pagal šį veiksmą paskirtosios Europos institucijos (nustatytos programos „Erasmus+“ reglamente), siekiančios kokio nors Europai svarbaus tikslo, negali teikti paraiškos.
Projekto trukmė	Treji metai.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 22 d. 12 val (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Projekto aktualumas: - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnius „Kokie yra „Jean Monnet“ veiksmų tikslai?“ ir „Kas yra „Jean Monnet“ tinklas?“). ▪ Kokiu mastu: - pasiūlymas yra tinkamas skatinti naujos mokymo, mokslinių tyrimų ar diskusijų veiklos kūrimą; - projekte yra pridėtinės akademinės vertės įrodymų; - užtikrinamas didesnis šių Europos studijų / klausimų matomumas institucijoje, dalyvaujančioje ir šiame „Jean Monnet“ veiksme, ir išorėje. ▪ Projekto aktualumas prioritetinėms tikslinėms šio veiksmo grupėms: - šalyse, kurių šis „Jean Monnet“ veiksmas neapima, įsteigtoms institucijoms; - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančioms institucijoms ar dėstytojams (mokslininkams).
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Tinklo veiklos, įskaitant narių komunikacijos kanalus, parengimas ir valdymas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Su projekte vykdoma veikla – tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje – susijusių pagrindinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas. ▪ Tinklo sudėtis pagal geografinę aprėptį ir kompetencijų papildomumas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Dėstymo veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis ir didinamasis poveikis: - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir tinklo institucijoms narėms; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regionų, nacionaliniu, tarpvalstybiniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant atviraisias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PARAMĄ TINKLAMS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

Pagal šį veiksmą atrinkti tinklai privalo skleisti savo veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai dalyvaujančiais dalyviais. Taip bus gerokai padidintas poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Poveikiui padidinti į savo sklaidos veiklą jie turėtų įtraukti savo tikslams pritaikytų priemonių kūrimą ir renginių organizavimą.

Visų „Jean Monnet“ tinklų bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę).

Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, jomis užtikrinama, kad apie „Jean Monnet“ tinklo veiklą būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų turėtojų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Jeigu projektas atrenkamas, dotacijai taikomos tokios finansavimo taisyklės:

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Lėšų skyrimo taisyklė	Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos: - personalo išlaidos; - kelionės ir pragyvenimo išlaidos; - subrangos išlaidos (ne daugiau kaip 30 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); - išlaidos įrangai (ne daugiau kaip 10 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); - dėstymo išlaidos; - Kitos išlaidos (įskaitant išlaidas privalomajam finansiniam auditui (audito pažymoms)). Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos: fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams ir t. t.).	Realiosios išlaidos.	Ne daugiau kaip 300 000 EUR. 80 % visų tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai pareiškėjas prašo mažesnės dotacijos procentinės dalies)	Sąlyga: tikslai ir darbo programa turi būti aiškiai apibrėžti paraiškos formoje

„JEAN MONNET“ PROJEKTAI (POLITINĖS DISKUSIJOS SU AKADEMINIU PASAULIU)

KAS YRA „JEAN MONNET“ PROJEKTAS?

„Jean Monnet“ projektais remiamos inovacijos, sąveika ir su Europos Sąjunga susijusio turinio sklaida. Šie projektai grindžiami vienašaliais pasiūlymais (nors siūlomoje veikloje gali dalyvauti ir kiti partneriai) ir jie gali tęstis 12–24 mėnesius.

- Vykdant"**inovacijų**" projektus nagrinėjami nauji požiūriai ir įvairios metodikos siekiant padidinti su Europos Sąjunga susijusių dalykų patrauklumą ir pritaikyti juos įvairių rūšių tikslinėms grupėms (pvz., mokymosi apie ES mokykloje iniciatyvos (angl. „Learning EU @ School“) projektai);
- **sąveikos** projektais skatinamos diskusijos ir apmąstymai Europos Sąjungos klausimais ir gilinamos žinios apie Sąjungą ir jos procesus. Šiais projektais siekiama gilinti ES žinias konkrečiomis aplinkybėmis;
- **turinio sklaidos** projektai daugiausia susiję su informavimo ir sklaidos veikla.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL „JEAN MONNET“ PROJEKTUS?

„Jean Monnet“ projektų laikotarpiu paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, pvz.:

„NAUJOVĖS“

- naujų metodikų, turinio ir priemonių, susijusių su konkrečiomis Europos Sąjungos temomis, kūrimas ir naujai sukurtų tokių metodikų, turinio ir priemonių kūrimas ir bandymas;
- virtualių klasių, skirtų konkretiems dalykams, kūrimas ir bandymas įvairiomis aplinkybėmis;
- savarankiško mokymosi priemonių, kuriomis ES būtų skatinamas aktyvus pilietiškumas, kūrimas, rengimas ir įdiegimas;
- atitinkamo pedagoginio turinio ir naujos (pritaikytos) didaktinės medžiagos, skirtos mokyti Europos Sąjungos klausimais pradinio ir vidurinio ugdymo lygmenimis, kūrimas ir diegimas („Learning EU @ School“);
- mokytojų (dėstytojų) rengimo ir tęstinio mokytojų (dėstytojų) mokymo, kuriuo jiems būtų suteikiama tinkamų žinių ir įgūdžių mokyti (dėstyti) Europos Sąjungos dalykų, kūrimas ir teikimas;
- specialiai parengtos su Europos Sąjunga susijusios veiklos vykdymas su pradinių ir vidurinių mokyklų moksleiviais ir profesinio mokymo įstaigose besimokančiais asmenimis;

„SKIRTINGŲ MOKSLO ŠAKŲ SĄVEIKA“

- tam tikros šalies, kurios mokslo ir studijų institucijos, išreiškusios konkretų susidomėjimą ar pareiškusios apie konkretų poreikį, ES studijų kūrimo rėmimas ir (ar) esamo žinių lygio kėlimas ir (arba) fakulteto (katedros, mokslinių tyrimų grupės) veiklos aktyvinimas;
- bendras studentams skirto turinio ir bendro mokymo kūrimas dalyvaujant kelioms institucijoms. Dalyvaujančios institucijos gali organizuoti bendrą veiklą ir rengti priemones kursams paremti.

„TURINIO SKLAIDA“

- informavimo ir sklaidos veiklos, orientuotos į viešojo administravimo darbuotojus, konkrečių dalykų ekspertus ir visą pilietinę visuomenę, rėmimas;
- konferencijų, seminarų ir (arba) apskritojo stalo diskusijų aktualiais Europos Sąjungos klausimais organizavimas.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Įgyvendinti tokį projektą siūlanti institucija turi parengti aiškią ir tvarią strategiją ir išsamią darbo programą, kurioje, be kita ko, turi būti pateikta informacija apie tikėtinus rezultatus. Ji turėtų pagrįsti siūlomos veiklos poreikį, nurodyti tiesioginius ir netiesioginius naudos gavėjus ir užtikrinti aktyvų visų dalyvaujančių organizacijų vaidmenį.

Pasiūlymus pasirašo mokslo ir studijų institucijų (arba kitų reikalavimus atitinkančių organizacijų) teisinis atstovas ir juose pateikiama informacija apie paraišką teikiančios institucijos teisinį statusą, tikslus ir veiklą.

Už mokslo ir studijų institucijų (arba kitų reikalavimus atitinkančių organizacijų) pasiūlymus visų pirma atsakingos pačios institucijos. Jos įpareigotos visu projekto laikotarpiu vykdyti savo projekte apibūdintą veiklą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucijos arba kitos organizacijos, veikiančios Europos Sąjungos mokomojo dalyko srityje ir įsteigtos bet kokioje pasaulio šalyje. Programos „Erasmus+“ šalyse įsikūrusios mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Reikalavimas turėti ECHE dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms netaikomas. Pagal šį veiksmą paskirtosios institucijos (nustatytos programos „Erasmus+“ reglamente), siekiančios kokio nors Europai svarbaus tikslo, negali teikti paraiškos. Pradinio ir vidurinio ugdymo įstaigos negali teikti paraiškos, tačiau jos gali aktyviai padėti vykdyti veiklą.
Projekto trukmė	12, 18 arba 24 mėn.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų **vasario 22 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ The relevance of the proposal to: - Projekto aktualumas: - konkrečių „Jean Monnet“ projektų (inovacijų, sąveikos, turinio sklaidos) tikslų požiūriu ▪ Kokiu mastu: - pasiūlymas yra tinkamas skatinti naujos mokymo, mokslinių tyrimų ar diskusijų veiklos kūrimą; - projekte yra pridėtinės akademinės vertės įrodymų; - pasiūlymu skatinamas ir užtikrinamas didesnis šių Europos studijų / klausimų matomumas ir institucijoje, dalyvaujančioje šiame „Jean Monnet“ veiksme, ir išorėje. ▪ Projekto aktualumas prioritetinėms tikslinėms šio veiksmo grupėms: - šalyse, kurių šis „Jean Monnet“ veiksmas dar neapima, įsteigtoms institucijoms; - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančioms institucijoms ar dėstytojams (mokslininkams).
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas.

Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Su projekte vykdoma veikla – tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje – susijusių pagrindinių akademinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas; ▪ Kai projektuose orientuojamasi į pradinių ir vidurinių mokyklų moksleivius: atitinkamų pedagoginių įgūdžių turinčių darbuotojų dalyvavimas projekte.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	▪ Dėstymo (mokymo) veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: • institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ projektų vykdytojai privalo skleisti veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

„Jean Monnet“ projektų vykdytojų bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę). Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinta, kad apie rezultatus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

„Jean Monnet“ projektų vykdytojai raginami:

- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos (pvz., merai ir patarėjai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiajai visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;
- bendradarbiauti su kompetencijos centrais, „Jean Monnet“ profesūra, modulių koordinatoriais ir remiamomis institucijomis ir asociacijomis;
- taikyti atviruosius švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia dotacija, skiriama „Jean Monnet“ projektui 60 000 EUR (sudaro ne daugiau kaip 75 % visų išlaidų)

Tinkamos finansuoti išlaidos		**Finansavimo mechanizmas**	**Suma**
Dalyvavimo konferencijose išlaidos	Parama su konferencijų, seminarų, grupių darbo ir t. t. organizavimu susijusioms išlaidoms padengti, neįskaitant išlaidų, susijusių su ne vietos pranešėjų dalyvavimu.	Fiksuota norma	D.2 per dieną vienam dalyviui.
Kelionės išlaidos (ne vietos pranešėjų)	Kelionės atstumu pagrįsta parama konferencijose dalyvaujančių ne vietos pranešėjų išlaidoms kelionei padengti. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[222], kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos sumą, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, turi būti nurodytas kelionės į vieną pusę atstumas[223]	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–499 km: 180 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km: 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km: 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km: 820 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km: 1 500 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis: 1 500 EUR vienam dalyviui.
Pragyvenimo išlaidos (ne vietos pranešėjų)	Parama konferencijose dalyvaujančių ne vietos pranešėjų pragyvenimo išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	D.3 vienam dalyviui per dieną.
Papildomos veiklos išlaidos	Parama bet kokioms papildomoms šalutinėms išlaidoms, susijusioms su vykdant šį veiksmą plėtota papildoma veikla (pvz., tolesne su renginiu susijusia akademine veikla, svetainės sukūrimu ir palaikymu, leidinių rengimu, spausdinimu ir platinimu), išlaidoms vertimui žodžiu, gamybos išlaidoms padengti.	Vienkartinė išmoka	25 000 EUR

Konkrečias sumas, taikomas „Jean Monnet“ projektams, galima rasti skirsnyje „Jean Monnet“ fiksuota norma“ šios vadovo dalies skyriaus „Jean Monnet“ pabaigoje.

[222] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[223] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama ne vietos pranešėjo kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

„JEAN MONNET“ FIKSUOTA NORMA

D.1 – NACIONALINĖS DĖSTYMO IŠLAIDOS (EUR UŽ DĖSTYMO VALANDĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mokymo veikla.

Programos šalys		Šalys Partnerės	
Belgija	200	Antigva ir Barbuda	92
Bulgarija	80	Australija	200
Čekija	107	Bahreinas	110
Danija	200	Barbadosas	94
Vokietija	200	Brunėjus	200
Estija	107	Kanada	200
Airija	172	Čilė	83
Graikija	129	Pusiaujo Gvinėja	131
Ispanija	161	Honkongas	200
Prancūzija	184	Izraelis	144
Kroatija	96	Japonija	178
Italija	166	Korėjos Respublika	153
Kipras	151	Kuveitas	200
Latvija	98	Libija	90
Lietuva	106	Meksika	86
Liuksemburgas	200	Naujoji Zelandija	153
Vengrija	104	Omanas	131
Malta	138	Kataras	200
Nyderlandai	200	Sent Kitsas ir Nevis	84
Austrija	200	Saudo Arabija	126
Lenkija	104	Seišeliai	126
Portugalija	126	Singapūras	200
Rumunija	81	Šveicarija	200
Slovėnija	136	tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija	109
Slovakija	114	Trinidadas ir Tobagas	115
Suomija	193	Jungtiniai Arabų Emyratai	200
Švedija	200	Jungtinės Amerikos Valstijos	200
Jungtinė Karalystė	184	Kita	80
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	80		
Lichtenšteinas	80		
Norvegija	200		
Turkija	87		

D.2 – NACIONALINĖS KONFERENCIJŲ ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS (EUR PER DIENĄ)

Programos šalys	
Belgija	88
Bulgarija	40
Čekija	55
Danija	94
Vokietija	90
Estija	47
Airija	75
Graikija	56
Ispanija	70
Prancūzija	80
Kroatija	42
Italija	73
Kipras	66
Latvija	43
Lietuva	47
Liuksemburgas	144
Vengrija	46
Malta	60
Nyderlandai	97
Austrija	94
Lenkija	45
Portugalija	55
Rumunija	40
Slovėnija	59
Slovakija	50
Suomija	84
Švedija	95
Jungtinė Karalystė	81
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	40
Islandija	69
Lichtenšteinas	40
Norvegija	138
Turkija	40

Šalys Partnerės	
Argentina	44
Australija	90
Bahreinas	43
Barbadosas	41
Brunėjus	115
Kanada	89
Pusiaujo Gvinėja	57
Honkongas	117
Izraelis	63
Japonija	78
Korėjos Respublika	67
Kuveitas	110
Makao	154
Naujoji Zelandija	67
Omanas	57
Kataras	194
Saudo Arabija	55
Seišeliai	55
Singapūras	133
Šveicarija	118
tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija	48
Trinidadas ir Tobagas	50
Jungtiniai Arabų Emyratai	107
Jungtinės Amerikos Valstijos	109
Kita	40

D.3 - PRAGYVENIMO IŠLAIDOS (NE VIETOS PRANEŠĖJAI) (EUR PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla.

Programos šalys			
Belgija	232	Malta	205
Bulgarija	227	Nyderlandai	263
Čekija	230	Austrija	225
Danija	270	Lenkija	217
Vokietija	208	Portugalija	204
Estija	181	Rumunija	222
Airija	254	Slovėnija	180
Graikija	222	Slovakija	205
Ispanija	212	Suomija	244
Prancūzija	245	Švedija	257
Kroatija	180	Jungtinė Karalystė	276
Italija	230	Buvusioji Jugoslavij os Respublika Makedonija	210
Kipras	238	Islandija	245
Latvija	211	Lichtenšteinas	175
Lietuva	183	Norvegija	220
Liuksemburgas	237	Turkija	220
Vengrija	222		

Šalys Partnerės			
Afganistanas	125	Makao	150
Albanija	210	Madagaskaras	155
Alžyras	170	Malavis	215
Andora	195	Malaizija	250
Angola	280	Maldyvai	185
Antigva ir Barbuda	225	Malis	155
Argentina	285	Maršalo Salos	185
Armėnija	280	Mauritanija	125
Australija	210	Mauricijus	200
Azerbaidžanas	270	Meksika	255
Bahamos	190	Mikronezija	190
Bahreinas	275	Moldova	250
Bangladešas	190	Monakas	170
Barbadosas	215	Mongolija	160
Baltarusija	225	Juodkalnija	220
Belizas	185	Marokas	205
Beninas	150	Mozambikas	200
Butanas	180	Mianmaras	125
Bolivija	150	Namibija	135
Bosnija ir Hercegovina	200	Nauru	185
Botsvana	185	Nepalas	185
Brazilija	245	Naujoji Zelandija	185
Brunėjus	225	Nikaragva	185
Burkina Fasas	145	Nigeris	125
Burundis	165	Nigerija	235
Kambodža	165	Niujė	185
Kamerūnas	160	Omanas	205
Kanada	230	Pakistanas	180
Žaliasis Kyšulys	125	Palau	185
Centrinės Afrikos Respublika	140	Palestina	170
Čadas	210	Panama	210
Čilė	245	Papua Naujoji Gvinėja	190
Kinija	210	Paragvajus	190
Kolumbija	170	Peru	210
Komorai	135	Filipinai	210
Kongas	185	Kataras	200

Kongo Demokratinė Respublika	245	Ruanda	225
Kuko Salos	185	Sent Kitsas ir Nevis	270
Kosta Rika	190	Sent Lusija	215
Kuba	225	Sent Vinsentas ir Grenadinai	265
Džibutis	235	Samoa	185
Dominika	215	San Marinas	175
Dominikos Respublika	230	San Tomė ir Prinsipė	155
Ekvadoras	190	Saudo Arabija	280
Egiptas	205	Senegalas	200
Salvadoras	180	Serbija	220
Pusiaujo Gvinėja	145	Seišeliai	225
Eritrėja	130	Siera Leonė	190
Etiopija	195	Singapūras	225
Fidžis	170	Saliamono Salos	170
Gabonas	190	Somalis	175
Gambija	170	Pietų Afrika	195
Gruzija	295	Šri Lanka	155
Gana	210	Sudanas	270
Grenada	215	Surinamas	180
Gvatemala	175	Svazilandas	140
Gvinėja	185	Šveicarija	220
Bisau Gvinėja	140	Sirija	225
Gajana	210	Tadžikistanas	185
Haitis	190	Taivanas	255
Hondūras	175	Tanzanija	250
Honkongas	265	tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija	365
Indija	245	tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija	270
Indonezija	195	Tailandas	205
Iranas	200	Rytų Timoro Demokratinė Respublika	160
Irakas	145	Togas	155
Izraelis	315	Tonga	155
Dramblio Kaulo Respublika	190	Trinidadas ir Tobagas	175
Jamaika	230	Tunisas	145
Japonija	405	Turkmėnistanas	230
Jordanija	195	Tuvalu	185
Kazachstanas	245	Uganda	235
Kenija	225	Jungtiniai Arabų Emyratai	265
Kiribatis	205	Jungtinės Amerikos Valstijos	280
Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika	230	Urugvajus	215
Korėjos Respublika	300	Uzbekistanas	230
Kosovas, pagal JT ST rezoliuciją Nr. 1244/1999	220	Vanuatu	170
Kuveitas	280	Vatikano Miesto Valstybė	175
Kirgizija	255	Venesuela	210
Laosas	195	Vietnamas	255
Libanas	260	Jemenas	225
Lesotas	150	Zambija	185
Liberija	235	Zimbabvė	165
Libija	225	Kita	205

SPORTAS

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį Programos vadovą sporto srityje įgyvendinami šie veiksmai:

- bendradarbiavimo partnerystės projektai;
- smulkūs bendradarbiavimo partnerystės projektai;
- Europos ne pelno siekiantys sporto renginiai.

Be to, pagal programą „Erasmus+“ taip pat remiami veiksmai, kuriais siekiama sustiprinti politikos kūrimui naudojamą įrodymų bazę (studijos, duomenų rinkimas, tyrimai ir t. t.) ir skatinti dialogą su atitinkamomis Europos suinteresuotosiomis šalimis (ES sporto forumas, ES Tarybai pirmininkaujančių šalių organizuojami renginiai, konferencijos, susitikimai, seminarai ir t. t.). Šiuos veiksmus Europos Komisija įgyvendins tiesiogiai arba per vykdomąją agentūrą.

Programa „Erasmus+“ sporto srityje siekiama šių konkrečiųjų tikslų:

- įveikti tokias tarpvalstybines sporto sąžiningumui kylančias grėsmes, kaip dopingas, susitarimai dėl varžybų baigties, smurtas ir įvairaus pobūdžio netolerancija ir diskriminacija;
- skatinti ir remti gerą sporto valdymą ir dvikryptę sportininkų karjerą;
- skatinant visuomenę sportuoti ir užtikrinant vienodas galimybes sportuoti visiems, remti savanorišką veiklą sporto srityje ir socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir informuotumą apie sveikatinamosios fizinės veiklos svarbą.

Kaip nustatyta reglamente, pagal kurį sukurta programa „Erasmus+“, daugiausia dėmesio turi būti skiriama mėgėjiškam sportui.

Tikimasi, kad vykdant veiksmus sporto srityje ir kaupiant patirtį bei žinias įvairiais poveikį sportui Europos lygmeniu darančiais klausimais, dalijantis ta patirtimi ir žiniomis ir jas skleidžiant bus padedama plėtoti šios srities europinį matmenį.

Galiausiai įgyvendinant pagal programą „Erasmus+“ remiamus sporto projektus turėtų padidėti dalyvavimas sporto ir fizinėje bei savanoriškoje veikloje.

Kalbant konkrečiau:

- Programos šalyse turėtų pagerėti žinios ir informuotumas apie sportą ir fizinę veiklą;
- turėtų padidėti informuotumas apie sporto reikšmę skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatinamąją fizinę veiklą;
- turėtų sustiprėti sporto ir fizinės veiklos srityje veikiančių institucijų ir organizacijų bendradarbiavimas;
- sporto ir kitos susijusios organizacijos iš įvairių Programos šalių turėtų aktyviau dalyvauti išplėstų tinklų veikloje;
- turėtų būti aktyviau dalijamasi gerąja patirtimi.

Tikimasi, kad sporto srityje vykdomais veiksmais bus padėta įgyvendinti Europos sporto savaitės iniciatyvą, kurią Komisija, atsižvelgusi į mažėjančius dalyvavimo rodiklius, paskelbė siekdama Europos Sąjungoje skatinti sportavimą ir fizinį aktyvumą.

Europos sporto savaitės iniciatyvą planuojama organizuoti vadovaujantis tokia eiga: oficialus atidarymas, pagrindinis renginys ir penkios diskusijų dienos, kurių kiekviena būtų skirta vis kitai prioritetinei temai – švietimo, darbo vietų, veiklos atvirame ore, sporto klubų ir sveikatingumo centrų. Be kitos veiklos, įgyvendinant Europos sporto savaitės iniciatyvą bus skatinama vykdyti tarpvalstybinę informuotumo didinimo veiklą.

Nuo 2017 m. Europos sporto savaitė vyksta rugsėjo 23–30 d. Be Europos Komisijos organizuojamų renginių, vyks valstybių narių organizuojami nacionaliniai ir koordinuojami vietos renginiai.

Išsamesnės informacijos apie 2018 m. Europos sporto savaitę, įskaitant prioritetines temas, galima rasti svetainėje http://ec.europa.eu/sport/week.

BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTAI

KOKIE YRA BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTO TIKSLAI?

Bendradarbiavimo partnerystės projektai sudaro galimybę kurti, perduoti ir (arba) įgyvendinti novatoriškus produktus ir (arba) aktyviai dalyvauti skleidžiant ir naudojant esamus ir naujus produktus ar naujas idėjas įvairiose su sportu ir fiziniu aktyvumu susijusiose srityse. Juose dalyvauja įvairios sporto ir ne sporto srities organizacijos ir veikėjai, įskaitant visų pirma vietos, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens valdžios institucijas, sporto organizacijas, su sportu susijusias organizacijas ir švietimo įstaigas. Bendradarbiavimo partnerystės projektai visų pirma yra novatoriški projektai, kuriais siekiama:

- skatinti dalyvavimą sporto ir fizinėje veikloje, visų pirma remiant Tarybos rekomendacijos dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo įgyvendinimą ir laikantis ES fizinio aktyvumo gairių;
- skatinti dalyvavimą sporto ir fizinėje veikloje, ypač remiant Europos sporto savaitę;
- puoselėti su sportu susijusį ir juo grindžiamą švietimą, ypač daug dėmesio skiriant įgūdžių ugdymui, taip pat remti ES dvikryptės sportininkų karjeros gairių įgyvendinimą;
- skatinti savanorišką sporto veiklą;
- kovoti su dopingu, visų pirma laisvalaikio aplinkoje;
- kovoti su susitarimais dėl varžybų baigties;
- tobulinti gerą sporto valdymą;
- kovoti su smurtu ir spręsti rasizmo, diskriminacijos ir nepakantumo klausimus sporto veikloje;
- skatinti socialinę įtrauktį ir lygias galimybes sporto srityje.

Visose šiose srityse turi būti skatinama lyčių lygybė. Taip pat turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis.

Įgyvendinant bendradarbiavimo partnerystės projektus turėtų būti skatinamas Europos tinklų sporto srityje kūrimas ir plėtojimas. Taip ES suinteresuotiesiems subjektams gali suteikti aktyvesnio bendradarbiavimo galimybes, kurių kitaip nebūtų suteikta. Bendradarbiavimo partnerystės projektais taip pat turėtų būti skatinama sąveika su vietos, regionų, nacionaline ir tarptautine politika ir jos tarpusavio sąveika siekiant didinti sporto ir fizinį aktyvumą ir spręsti su sportu susijusias problemas.

Bendradarbiavimo partnerystės projektais pagal programą „Erasmus+“ ketinama padėti bandyti ir kurti naujus projektų formatus ir naujas tarptautinio bendradarbiavimo sporto srityje formas, kurios galėtų paskatinti kurti didesnio masto iniciatyvas, remiamas pagal nacionalines finansavimo programas arba iš kitų Europos fondų, kaip antai Europos struktūrinių ir investicinių fondų.

Komisija per savo vykdomąją įstaigą surengs vieną atranką per metus.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal programą „Erasmus+“ veiklai, kuri gali būti įgyvendinama pagal bendradarbiavimo partnerystės projektus, taikomas labai lankstus požiūris, jei tik projekte įrodoma, kad ši veikla yra tinkamiausia norint pasiekti nustatytus projekto tikslus. Bendradarbiavimo partnerystės projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai:

- suinteresuotųjų institucijų tinklų kūrimas;
- geriausios patirties skleidimas, nustatymas, rėmimas ir dalijimasis ja;
- švietimo ir mokymo modulių ir priemonių rengimas, plėtojimas ir įgyvendinimas;
- veikla, kuria siekiama didinti sporto srities informacijos skleidėjų kompetenciją ir plėtoti rodiklių stebėjimą ir lyginamąją analizę, visų pirma siekiant skatinti etišką sportininkų elgesį ir elgesio kodeksų laikymąsi;
- veikla, kuria siekiama gerinti sporto ir fizinio aktyvumo pridėtinės vertės suvokimą, kiek tai susiję su asmenų asmeniniu, socialiniu ir profesiniu tobulėjimu;
- veikla, kuria skatinama novatoriška sporto srities ir sveikatos, švietimo, mokymo ir jaunimo sričių sąveika;
- veikla, kuria siekiama stiprinti sporto duomenų bazę socialinėms ir ekonominėms problemoms spręsti (duomenų, kuriais grindžiama minėta veikla, rinkimas, tyrimai, konsultacijos ir t. t.);
- konferencijos, seminarai, susitikimai, renginiai ir informuotumo didinimo veiksmai, kuriais remiama minėta veikla.

KAS GALI DALYVAUTI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTE?

Bendradarbiavimo partnerystės projektuose gali dalyvauti bet kokio tipo valstybinės įstaigos arba ne pelno organizacijos, veikiančios sporto ir fizinės veiklos srityje. Atsižvelgiant į projekto tikslą, bendradarbiavimo partnerystės projektuose turėtų dalyvauti tinkami ir įvairūs partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, profiliais ir žiniomis ir pasiekti tinkamus ir kokybiškus projekto rezultatus.

Bendradarbiavimo partnerystės projektais siekiama Programos šalyse įsteigtų organizacijų bendradarbiavimo.

Bendradarbiavimo partnerystę turėtų sudaryti:

- pareiškėjas (koordinatorius) – organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Kai projektui suteikiama dotacija, pareiškėjas (koordinatorius) tampa pagrindiniu ES dotacijos gavėju ir visų dalyvaujančių organizacijų vardu pasirašo keliems gavėjams skirtos dotacijos sutartį. Jo koordinavimo funkcija apima tokias pareigas:
  - atstovavimas dalyvaujančiosioms organizacijoms ir veikimas jų vardu palaikant santykius su Europos Komisija;
  - finansinės ir teisinės atsakomybės už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą, prisiėmimas;
  - bendradarbiavimo partnerystės veiklos koordinavimas bendradarbiaujant su visais kitais projekto partneriais;
- partneriai – organizacijos, aktyviai padedančios rengti bendradarbiavimo partnerystės projektą, jį įgyvendinti ir įvertinti. Kiekvienas partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kuriuo koordinatorių įgalioja įgyvendinant projektą veikti jo vardu ir atsižvelgti į jo interesus.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, bendradarbiavimo partnerystės projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	Bet kokia ne pelno organizacija arba valstybės įstaiga (ir, jei yra, jos susijusieji subjektai), vykdanti veiklą sporto srityje ir įsteigta kokioje nors Programos šalyje arba kurioje nors pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Tai, pvz., gali būti tokia organizacija (sąrašas nėra išsamus): ▪ valstybės įstaiga, atsakinga už sportą vietos, regionų arba nacionaliniu lygmeniu; ▪ nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; ▪ vietos, regionų, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; ▪ nacionalinė sporto lyga; ▪ sporto klubas; ▪ sportininkams atstovaujanti organizacija arba sąjunga; ▪ organizacijos arba sąjungos, atstovaujančios sporto srities profesionalams ir savanoriams (kaip antai treneriams, vadybininkams ir t. t.); ▪ organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; ▪ organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; ▪ organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui; ▪ organizacija, veikianti švietimo, mokymo arba jaunimo srityje.
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Bendradarbiavimo partnerystės projektas yra tarptautinio pobūdžio ir jame turi dalyvauti bent penkios organizacijos iš penkių skirtingų Programos šalių. Didžiausias dalyvių skaičius nenustatytas. Tačiau projekto valdymo ir įgyvendinimo biudžetas yra ribotas (apskaičiuotas 10-čiai partnerių). Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti nustatytos paraiškos dotacijai gauti teikimo metu.
Projekto trukmė	Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape (12, 18, 24, 30 arba 36 mėn.) pagal projekto tikslą ir planuojamos veiklos pobūdį.

Veiklos vieta (-os°	Veikla turi būti vykdoma bendradarbiavimo partnerystės projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse (vienoje ar daugiau).
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki **balandžio 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku**).
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Orientacinis paskirstymas skirtingoms bendradarbiavimo partneryščių projektų kategorijoms bus toks:

- maždaug 25 proc. – 1-ai ir 2-ai prioritetinei veiklai (projektai, kuriais remiamas dalyvavimas fizinėje veikloje ir sporte);
- maždaug 25 proc. – 3-ai ir 4-ai prioritetinei veiklai (projektai, kuriais remiamas su sportu susijęs ir juo grindžiamas švietimas, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių ugdymui, ES dvikryptės sportininkų karjeros gairių įgyvendinimui[224] ir projektams, kuriais remiamas savanoriškas dalyvavimas sporto veikloje);
- maždaug 20 proc. – 5-ai, 6-ai ir 7-ai prioritetinei veiklai (sporto veiklos sąžiningumą remiantys projektai, pvz., kovos su dopingo vartojimu, kovos su susitarimais dėl varžybų baigties ir sporto tinkamo valdymo projektai);
- maždaug 30 proc. – 8-ai ir 9-ai prioritetinei veiklai (kovos su smurtu, rasizmu, diskriminacija ir nepakantumu vykdant sporto veiklą projektai, socialinę įtrauktį ir lygias galimybes sportuojant užtikrinantys projektai).

Šių kategorijų projektai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto aktualumas / atitiktis: - Europos politikos sporto srityje tikslų požiūriu; - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra Bendradarbiavimo partnerystės projekto tikslai?“) ▪ Kokiu mastu: - projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize; - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą tik vienoje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Valdymo priemonių buvimas ir kokybė (terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos). ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas.

[224] ES dvikryptės sportininkų karjeros gairės (2012 m. rugsėjo 28 d. priėmė ES ekspertų grupė švietimo ir mokymo sporto srityje (ISBN 978-92-79-31161-1).

	▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis, ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Kokiu mastu: - užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį, patirtį ir kompetenciją sėkmingai projektui visais jo aspektais įgyvendinti, įvairovė (jei tinkama); - į projektą įtraukiami asmenys, turintys patirties atitinkamose srityse, kaip antai sporto politikos ir praktikos (lavinimo, varžybų, treniravimo ir t. t.) ir akademinės patirties, taip pat gebantys pasiekti platesnę auditoriją; - pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį; - jei taikoma, kiek kokios nors dalyvaujančiosios organizacijos iš kurios nors šalies partnerės dalyvavimas suteikia projektui esminės pridėtinės vertės
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinama nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jomis naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, taip pat ar nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent po 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijose).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia bendradarbiavimo partnerystės projektams skirta dotacija: 400 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma		Lėšų skyrimo taisyklės
Projekto valdymas ir įgyven-dinimas	Išlaidos projekto valdymui (pvz., planavimui, finansams, koordinavimui ir komunikacijai tarp partnerių ir t. t.), nedidelės apimties mokymo(si) ir rengimo medžiagai, priemonėms, metodams ir t. t. Išlaidos virtualiam bendradarbiavimui ir projektų vietos veiklai, išlaidos informavimui, reklamai ir sklaidai (pvz., brošiūros,	Fiksuota norma	Parama koordinuojančiosios organizacijos veiklai: 500 EUR per mėnesį	**Ne daugiau kaip 2 750 EUR** per mėnesį	Pagal bendradarbiavimo partneryščių trukmę ir dalyvaujančiųjų organizacijų skaičių.
		Fiksuota norma	Parama kitų dalyvaujančių organizacijų veiklai: **250 EUR** per mėnesį vienai organizacijai		

	skrajutės, informacija internete ir t. t.).				
Tarptautiniai projekto susitikimai	Išlaidos dalyvavimui projekto partnerių susitikimuose, kuriuos įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais organizuoja viena iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–1 999 km: **575 EUR** vienam dalyviui vienam susitikimui Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis, **760 EUR** vienam dalyviui vienam susitikimui.		Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į susitikimų ir jų dalyvių skaičių, turi pagrįsti tų susitikimų poreikį. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę.
Išimtinės išlaidos	Parama realioms išlaidoms, susijusioms su subranga ar prekių ir paslaugų pirkimu. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, vykdančiajai agentūrai paprašius.	Realiosios išlaidos	80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų **Ne daugiau kaip 50 000 EUR** vienam projektui (neįskaitant išlaidų, susijusių su finansinės garantijos teikimu).		Sąlyga: subranga turi būti susijusi su paslaugomis, kurių dalyvaujančiosios organizacijos dėl tinkamai pagrįstų priežasčių negali tiesiogiai suteikti. Išlaidos įrangai negali būti susijusios su įprasta biuro įranga ar dalyvaujančiųjų organizacijų paprastai naudojama įranga.

Papildomas didelių bendradarbiavimo partnerystės projektų finansavimas					
Intelektinių produktų išlaidos	Išlaidos projekto intelektiniams produktams (realiems rezultatams), pvz., gairėms, pedagoginei medžiagai, atviriesiems švietimo ištekliams (AŠI), IT priemonėms, analizei, tyrimams, tarpusavio mokymosi metodams, apžvalgoms ir ataskaitoms, išradimams, pvz., naujiems sporto žaidimams, ir t. t.	Fiksuota norma	B5.1 vienam vadovui vienai darbo su projektu dienai. B5.2 vienam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui, mokymo vadovui, su jaunimu dirbančiam asmeniui vienai darbo su projektu dienai B5.3 vienam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai B5.4 vienam administraciniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.		Sąlyga: personalo išlaidos vadovams ir administracijos darbuotojams jau turėtų būti padengtos pagal straipsnį „Išlaidos projekto valdymui ir įgyvendinimui“. Kad būtų išvengta galimo dalinio sutapimo su tokiu straipsniu, pareiškėjai personalo išlaidų, dėl kurių teikiama paraiška, rūšį ir apimtį turės pagrįsti kiekvienam siūlomam produktui. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu. Turėtų būti įrodyta, kad produktai gali būti plačiau naudojami ir skleidžiami bei turi poveikį.
Sporto renginių sklaida	Parama išlaidoms, susijusioms su nacionalinių ir tarptautinių konferencijų, seminarų ar renginių, kuriuose siekiama dalytis ir skleisti intelektinius produktus, sukurtus įgyvendinant projektą, organizavimu (neįskaitant prie renginio prisidedančių dalyvaujančiųjų organizacijų atstovų kelionės ir pragyvenimo išlaidų).	Fiksuota norma	100 EUR vienam vietos dalyviui (t. y. dalyviams iš šalies, kurioje vyksta renginys). 200 EUR vienam tarptautiniam dalyviui (t. y. dalyviams iš kitų šalių).	Ne daugiau kaip 30 000 EUR vienam projektui.	Sąlyga: parama sklaidos renginiams teikiama tik tuo atveju, jeigu jie yra tiesiogiai susiję su projekto intelektiniais produktais. Projektui, kuriam nesuteikta dotacija intelektinių produktų kūrimui remti, negali būti skiriama parama sklaidos renginiams organizuoti.

A LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENĄ)

Šias lėšas galima naudoti tik organizacijų, dalyvaujančių projekte, kurio tikslas – kurti intelektinio pobūdžio produktus, personalo išlaidoms padengti. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	294	241	190	157
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	280	214	162	131
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	164	137	102	78
Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Turkija, Vengrija	88	74	55	39

B LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENĄ)

Šias lėšas galima naudoti tik organizacijų, dalyvaujančių projekte, kurio tikslas – kurti intelektinio pobūdžio produktus, personalo išlaidoms padengti. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Australija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Kataras, Kuveitas, Makao, Monakas, San Marinas, Šveicarija	294	241	190	157
Andora, Brunėjus, Japonija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Naujoji Zelandija, Singapūras, Vatikano Miesto Valstybė	280	214	162	131
Bahamos, Bahreinas, Honkongas, Izraelis, Korėjos Respublika, Omanas, Saudo Arabija, Taivanas	164	137	102	78
Afganistanas, Albanija, Alžyras, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Bangladešas, Barbadosas, Belizas, Beninas, Bisau Gvinėja, Bolivija, Bosnija ir Hercegovina, Botsvana, Brazilija, Burkina Fasas, Burundis, Butanas, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Čilė, Dominika, Dominikos Respublika, Dramblio Kaulo Respublika, Džibutis, Egiptas, Ekvadoras, Eritrėja, Etiopija, Fidžis, Filipinai, Gabonas, Gajana, Gambija, Gana, Grenada, Gruzija, Gvatemala, Gvinėja, Haitis, Hondūras, Indija, Indonezija, Irakas, Iranas, Jamaika,	88	74	55	39

Jemenas, Jordanija, Juodkalnija, Kambodža, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kirgizija, Kiribatis, Kolumbija, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kosovas, Kosta Rika, Kuba, Kuko Salos, Laosas, Lesotas, Libanas, Liberija, Libija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldyvai, Malis, Marokas, Maršalo Salos, Mauricijus, Mauritanija, Meksika, Mianmaras, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Moldova, Mongolija, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nepalas, Nigerija, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Palestina, Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Peru, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamono salos, Salvadoras, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Senegalas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Serbija, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Surinamas, Svazilandas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tailandas, Tanzanija, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tunisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Urugvajus, Uzbekistanas, Vanuatu, Venesuela, Vietnamas, Zambija, Zimbabvė, Žaliasis Kyšulys				

SMULKIEJI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTAI

KOKIE YRA SMULKIOJO BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTO TIKSLAI?

Smulkieji bendradarbiavimo partnerystės projektai sudaro galimybę organizacijoms kurti ir stiprinti tinklus, didinti jų gebėjimus veikti tarptautiniu lygmeniu, dalytis gerąja patirtimi, susipažinti su skirtingų sričių idėjomis ir metodais, susijusiais su sportu ir fiziniu aktyvumu. Įgyvendinant atrinktus projektus taip pat gali būti kuriami konkretūs produktai ir tikimasi, kad šių projektų įgyvendinimo veiklos rezultatai bus skleidžiami, tačiau ši sklaida turėtų būti proporcinga projekto tikslui ir taikymo sričiai. Į smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus įtraukiamos įvairios organizacijos, visų pirma vietos ir nacionalinio lygmens valdžios institucijos, sporto organizacijos, su sportu susijusios organizacijos ir švietimo įstaigos. Smulkiaisiais bendradarbiavimo partnerystės projektais visų pirma siekiama užtikrinti 2013 m. Parengiamųjų veiksmų nenutrūkstamumą ir taip pat:

- skatinti socialinę įtrauktį ir lygias galimybes sporto srityje;
- skatinti Europos tradicines sporto šakas ir žaidimus;
- remti savanorių, trenerių, ne pelno siekiančių sporto organizacijų vadovų ir darbuotojų mobilumą;
- apsaugoti sportininkus, ypač jauniausius, nuo pavojaus jų sveikatai ir saugumui, tobulinant mokymo ir varžybų sąlygas;
- remti su sportu susijusį švietimą ir skatinti švietimą sporto srityje, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių ugdymui.

Įgyvendinant smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus turėtų būti skatinamas tarptautinių tinklų sporto srityje kūrimas ir plėtojimas. Tai ES suinteresuotiesiems asmenims gali suteikti aktyvesnio bendradarbiavimo galimybes, kurių kitaip nebūtų suteikta. Smulkiaisiais bendradarbiavimo partnerystės projektais taip pat turėtų būti skatinama sąveika su vietos, regionų, nacionaline ir tarptautine politika ir jos tarpusavio sąveika, siekiant didinti sporto ir fizinį aktyvumą bei spręsti su sportu susijusias problemas.

Į smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus turėtų būti įtraukiamas bent vienas vietos ir regiono sporto klubas.

Komisija, veikdama per Vykdomąją agentūrą, atlieka vieną atranką per metus.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal programą „Erasmus+“ veiklai, kuri gali būti įgyvendinama pagal smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus, taikomas labai lankstus požiūris, jei tik projekte įrodoma, kad ši veikla yra tinkamiausia nustatytiems projekto tikslams pasiekti. Smulkiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai:

- suinteresuotųjų institucijų tinklų kūrimas;
- geriausios patirties rėmimas, nustatymas ir dalijimasis ja;
- švietimo ir mokymo modulių ir priemonių rengimas, plėtojimas ir įgyvendinimas;
- veikla, kuria siekiama didinti sporto ir fizinio aktyvumo pridėtinės vertės suvokimą, kiek tai susiję su asmenų asmeniniu, socialiniu ir profesiniu tobulėjimu;
- veikla, kuria skatinama novatoriška sporto srities ir sveikatos, švietimo, mokymo ir jaunimo sričių sąveika;
- veikla, kuria siekiama stiprinti sporto duomenų bazę socialinėms ir ekonominėms problemoms spręsti (duomenų, kuriais grindžiama minėta veikla, rinkimas, tyrimai, konsultacijos ir t. t.);
- konferencijos, seminarai, susitikimai, renginiai ir informuotumo didinimo veiksmai, kuriais remiama minėta veikla.

KAS GALI DALYVAUTI SMULKIUOSIUOSE BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTUOSE?

Smulkiuosiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose gali dalyvauti bet kokios rūšies valstybinės įstaigos arba ne pelno organizacijos, veikiančios sporto ir fizinės veiklos srityje. Atsižvelgiant į projekto tikslą, smulkiuosiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose turėtų dalyvauti tinkami ir įvairūs partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, profiliais ir žiniomis ir pasiekti tinkamus ir kokybiškus projekto rezultatus.

Smulkiuosiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose siekiama Programos šalyse įsteigtų organizacijų bendradarbiavimo.

Smulkiąją bendradarbiavimo partnerystę turėtų sudaryti:

- pareiškėjas (koordinatorius): organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Kai projektui suteikiama dotacija, pareiškėjas (koordinatorius) tampa pagrindiniu ES dotacijos gavėju ir visų dalyvaujančiųjų organizacijų vardu pasirašo keliems gavėjams skirtos dotacijos sutartį. Dėl išsamesnės informacijos apie finansinius ir sutartinius susitarimus žr. šio vadovo C dalį. Jo koordinavimo funkcija apima tokias pareigas:
  - atstovavimas dalyvaujančiosioms organizacijoms ir veikimas jų vardu palaikant santykius su Europos Komisija;
  - finansinės ir teisinės atsakomybės už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą, prisiėmimas;
  - bendradarbiavimo partnerystės veiklos koordinavimas bendradarbiaujant su visais kitais projekto partneriais;
  - ES finansinės paramos iš programos „Erasmus+“ gavimas ir atsakomybės už lėšų projekte dalyvaujantiems partneriams paskirstymą prisiėmimas.
- partneriai: organizacijos, padedančios rengti smulkųjį bendradarbiavimo partnerystės projektą, jį įgyvendinti ir įvertinti.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI SMULKIAJAM BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, smulkusis bendradarbiavimo partnerystės projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Bet kokia ne pelno organizacija arba valstybės įstaiga ir susiję subjektai (jei tokių yra), vykdantys veiklą sporto srityje ir įsteigti kokioje nors Programos šalyje arba kurioje nors pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Tai, pvz., gali būti tokia organizacija (sąrašas nėra išsamus): ▪ valstybės įstaiga, atsakinga už sportą vietos, regionų arba nacionaliniu lygmeniu; ▪ nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; ▪ vietos, regionų, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; ▪ nacionalinė sporto lyga; ▪ sporto klubas; ▪ sportininkams atstovaujanti organizacija arba sąjunga; ▪ organizacijos arba sąjungos, atstovaujančios sporto srities profesionalams ir savanoriams (kaip antai treneriams, vadybininkams ir t. t.); ▪ organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; ▪ organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; ▪ organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui.
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija pateikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Smulkusis bendradarbiavimo partnerystės projektas yra tarptautinis ir jis apima bent tris organizacijas iš trijų skirtingų Programos šalių. Didžiausias partnerių skaičius nenustatytas. Tačiau projekto įgyvendinimo ir valdymo biudžetas yra ribojamas (penkiems partneriams). Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti nustatytos paraiškos dotacijai gauti teikimo metu
Projekto trukmė	Nuo 12 iki 24 mėn. Trukmė turi būti pasirenkama teikiant paraišką (12, 18 ar 24 mėn.) atsižvelgiant į projekto tikslą ir planuojamos veiklos pobūdį.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma smulkiajame bendradarbiavimo partnerystės projekte dalyvaujančių organizacijų šalyje (-se) (vienoje ar keliose).
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki **balandžio 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).**

Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį..

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Šių kategorijų projektai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

Šių kategorijų projektai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:	▪ Projekto aktualumas: - Europos politikos sporto srityje tikslų požiūriu; - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra Bendradarbiavimo partnerystės projekto tikslai?“); ▪ Kokiu mastu: - projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize; - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie yra aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - projektas yra novatoriškas ir (arba) papildantis kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą tik vienoje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Valdymo priemonių buvimas ir kokybė (terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos). ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis, ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	▪ Kokiu mastu: - užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį, patirtį ir kompetenciją sėkmingai projektui visais jo aspektais įgyvendinti, įvairovė (jei tinkama); - į projektą įtraukiami asmenys, turintys patirties atitinkamose srityse, kaip antai sporto politikos ir praktikos (lavinimo, varžybų, treniravimo ir t. t.) ir akademinės patirties, taip pat gebantys pasiekti platesnę auditoriją; - pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. - Jei taikoma, kiek kokios nors dalyvaujančiosios organizacijos iš kurios nors šalies partnerės dalyvavimas suteikia projektui esminės pridėtinės vertės
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant

	atvirąsias licencijas, bei nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienai iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijoms ir bent po 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoms).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia smulkiesiems bendradarbiavimo partnerystės projektams skirta dotacija: 60 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma		Lėšų skyrimo taisyklė
Projektų valdymas ir įgyvendinimas	Projekto valdymas (pvz., planavimas, finansai, partnerių veiklos koordinavimas ir jų bendravimas ir t. t.); nedidelės apimties mokymosi / mokymo / ugdymo medžiaga, priemonės, metodai ir t. t. Bendradarbiavimas virtualiojoje erdvėje ir su vietiniu projektu susijusi veikla; informacija, skatinimas ir sklaida (pvz., lankstinukai, lapeliai, svetainėse pateikiama informacija ir t. t.).	Fiksuota norma	Parama koordinuojančiosios organizacijos veiklai: 500 EUR per mėnesį.	Ne daugiau kaip 1 500 EUR per mėnesį	Pagal bendradarbiavimo partnerysčių trukmę ir dalyvaujančiųjų organizacijų skaičių.
		Fiksuota norma	Parama kitų dalyvaujančiųjų organizacijų veiklai: 250 EUR per mėnesį.		
Tarptautiniai projekto susitikimai	Išlaidos dalyvavimui projekto partnerių susitikimuose, kuriuos įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais organizuoja viena iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–1 999 km: 575 EUR vienam dalyviui vienam susitikimui.		Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į susitikimų ir jų dalyvių skaičių, turi pagrįsti tų susitikimų poreikį. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę.
			Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis: 760 EUR vienam dalyviui vienam susitikimu.		
Išimtinės išlaidos	Parama realioms išlaidoms, susijusioms su subranga ar prekių ir paslaugų pirkimu. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, vykdančiajai agentūrai paprašius.	Realiosios išlaidos	80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Ne daugiau kaip 10 000 EUR vienam projektui (neįskaitant išlaidų, susijusių su finansinės garantijos teikimu).		Sąlyga: subranga turi būti susijusi su paslaugomis, kurių dalyvaujančiosios organizacijos dėl tinkamai pagrįstų priežasčių negali tiesiogiai suteikti. Išlaidos įrangai negali būti susijusios su įprasta biuro įranga ar

				dalyvaujančiųjų organizacijų paprastai naudojama įranga.

EUROPOS NE PELNO SIEKIANTYS SPORTO RENGINIAI

KOKIE YRA EUROPOS NE PELNO SIEKIANČIO SPORTO RENGINIO TIKSLAI?

Šiuo veiksmu siekiama remti:

- savanorystę sporto srityje;
- socialinę įtrauktį per sportą;
- lyčių lygybę sporte;
- sveikatą stiprinančią fizinę veiklą;
- Europos sporto savaitės įgyvendinimą.

Komisija per savo vykdomąją agentūrą per metus surengs vieną atranką.

Organizuojant Europos sporto renginius, kuriais nesiekiama pelno, rekomenduojama lėšas skirstyti taip:

- maždaug 30 % – renginiams, skirtiems Europos sporto savaitės iniciatyvai įgyvendinti;
- maždaug 70 % – su Europos sporto savaite nesusijusiems renginiams (t. y. susijusiems su sporto veiklos savanoryste, socialine įtrauktimi per sportą, lyčių lygybe sporte, sveikatinimo fizine veikla).

Maždaug keturi renginiai turėtų būti atrinkti Europos sporto savaitės iniciatyvai įgyvendinti. Jie turėtų būti visų pirma susiję su Europos sporto savaitei įgyvendinti numatytomis temomis (pvz., švietimas, sportas darbo vietoje, renginiai atvirame ore, sporto klubai ir sveikatingumo centrai).

Turėtų būti atrinkti maždaug aštuoni renginiai, nesusiję su Europos sporto savaite. Iš minėtų temų (t. y. savanorystė, socialinė įtrauktis, lyčių klausimai, sveikatinamasis fizinis aktyvumas) bent vienas renginys turėtų būti skirtas sporto išorės veiksniui (pvz., sporto diplomatijai) ir bent viename renginyje pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas masiniam sportui siekiant šios veiklos tikslų (sporto savanorystė, socialinė įtrauktis į sportą ir naudojant sportą, lyčių lygybė sporto sektoriuje, sveikatinimo sportinė veikla).

- Visuose renginiuose turi būti skatinama lyčių lygybė. Taip pat turi būti skatinamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis.

KAS YRA EUROPOS NE PELNO SIEKIANTIS SPORTO RENGINYS?

Pagal šį veiksmą finansinė parama teikiama:

- europiniams sporto renginiams kurioje nors vienoje Programos šalyje organizuoti;
- nacionaliniams renginiams, kuriuos tuo pat metu keliose Programos šalyse organizuoja ne pelno organizacijos arba valstybinės įstaigos, veikiančios sporto srityje.

Iš šių renginių tikimasi tokių rezultatų:

- didesnio informuotumo apie sporto vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatą gerinantį fizinį aktyvumą;
- aktyvesnio dalyvavimo sportinėje, fizinėje ir savanoriškoje veikloje.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Teikiant paramą renginiams ES dotacijos skiriamos atskiroms organizacijoms, atsakingoms už tam tikro renginio parengimą, organizavimą ir tolesnę susijusią veiklą. Pagal šį veiksmą remiama tokia standartinė veikla (sąrašas nėra išsamus):

- renginio parengimas;

- sportininkų, trenerių, organizatorių ir savanorių švietimo veiklos organizavimas rengiantis renginiui;
- renginio organizavimas;
- su sporto renginiu susijusios šalutinės veiklos (konferencijų, seminarų) organizavimas;
- tolesnės susijusios veiklos (įvertinimų, būsimų planų rengimo) organizavimas;
- su renginio tema susijusi komunikacijos veikla.

KOKIA VEIKLA NĖRA TINKAMA FINANSUOTI PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

- sporto varžybos, kurias reguliariai organizuoja tarptautinės, Europos arba nacionalinės sporto federacijos ir (arba) lygos;
- profesionaliojo sporto varžybos.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI EUROPOS NE PELNO SIEKIANČIAM SPORTO RENGINIUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, Europos ne pelno siekiantis sporto renginys turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Bet kokia sporto srityje veikianti valstybės įstaiga arba ne pelno organizacija, įsteigta kurioje nors Programos šalyje. Tai, pvz., gali būti tokia organizacija (sąrašas nėra išsamus): ▪ valstybės įstaiga, atsakinga už sportą vietos, regionų arba nacionaliniu lygmeniu; ▪ vietos, regionų, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; ▪ nacionalinio renginio, kuris organizuojamas rengiant kokį nors Europos sporto srities renginį, koordinatorius.
Reikalavimus atitinkantys renginiai ir dalyviai	Vienoje šalyje organizuojamame europiniame sporto renginyje turi dalyvauti dalyviai iš ne mažiau kaip dvylikos skirtingų Programos šalių. ARBA keliose Programos šalyse vienu metu organizuojamuose sporto renginiuose turi dalyvauti dalyviai iš ne mažiau kaip dvylikos skirtingų Programos šalių. Ši sąlyga įvykdoma, jeigu šie dalyviai tokiam skaičiui šalių atstovauja visuose šiuose renginiuose. Teikiant paraišką, turi būti nustatytos visos dalyvaujančiosios organizacijos.
Projekto trukmė	Iki vienų metų (nuo renginio parengimo iki tolesnės su juo susijusios veiklos etapo).
Renginio datos	Renginys turi įvykti sekančiais metais (bet kuriuo metu iki spalio 31 d.).
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **balandžio 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku**), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems tų pačių metų lapkričio 1 d
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį..

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto aktualumas: - Europos politikos sporto srityje tikslų požiūriu; - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra Europos ne pelno siekiančio sporto renginio tikslai?“); ▪ Kokiu mastu: - projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize; - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - projektas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą tik vienoje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Kiek į pasiūlymą įtraukiami asmenys, turintys patirties įvairiose srityse, kaip antai sporto praktikos (lavinimo, varžybų, treniravimo ir t. t.). ▪ Valdymo priemonių buvimas ir kokybė (terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos). ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis, ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu ne organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems projekte ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiosiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti renginio ir ES paramos matomumą ir informavimą žiniasklaidoje, kokybė.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijoms ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijai).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Veiklos išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su papildomos projekto veiklos įgyvendinimu, įskaitant: tinkamas finansuoti tiesiogines išlaidas: ▪ darbuotojams; ▪ kelionei ir pragyvenimui; ▪ įrangai; ▪ vartojimo reikmenims ir aprūpinimui; ▪ subrangai; ▪ muitams, mokesčiams ir rinkliavoms; ▪ kitas išlaidas; netiesiogines išlaidas: fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams ir t. t.).	Realiosios išlaidos	Didžiausia skiriama dotacija: Europos ne pelno siekiantiems sporto renginiams, organizuojamiems per Europos sporto savaitę: **300 000 EUR** Europos ne pelno siekiantiems sporto renginiams, nesusijusiems su Europos sporto savaite: **500 000 EUR** Ne daugiau kaip 80 % visų tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašomas biudžetas yra pagrįstas planuojamos veiklos atžvilgiu.

C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS

Visų organizacijų (įskaitant neformaliąsias grupes), ketinančių teikti projekto pasiūlymą, kad gautų iš ES finansinę paramą pagal programą „Erasmus+“, prašoma atidžiai perskaityti šį skirsnį, parengtą pagal Finansinio reglamento nuostatas[225], taikomas Europos Sąjungos bendrajam biudžetui (toliau – ES finansinis reglamentas), taip pat atsižvelgiant į jo taikymo taisykles.

Pagal programą „Erasmus+“ fiziniai asmenys neturi teisės teikti projektų pasiūlymų, išskyrus atvejus, kai jie teikia paraišką jaunimo (bent keturių jaunuolių) grupės, aktyviai veikiančios jaunimo srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (toliau – neformaliosios jaunimo grupės), vardu.

KĄ DARYTI NORINT PATEIKTI „ERASMUS+“ PROJEKTO PARAIŠKĄ?

Norėdami pasiūlyti kokį nors „Erasmus+“ projektą, pareiškėjai turi vadovautis šiais keturiais etapais:

- teikiant paraišką, kiekviena dalyvaujančioji organizacija privalo užsiregistruoti dalyvių portale ir gauti identifikacinį dalyvio kodą (angl. PIC). Organizacijoms (grupėms), kurioms dalyvaujant kitose ES programose PIC jau buvo suteiktas, iš naujo registruotis nereikia. Šis anksčiau užsiregistravus suteiktas PIC kodas galioja ir teikiant paraiškas pagal programą „Erasmus+“;
- patikrinti, ar projektas atitinka atitinkamam veiksmui (sričiai) taikomus Programos kriterijus;
- patikrinti finansavimo sąlygas;
- užpildyti paraiškos formą ir ją pateikti.

1 ŽINGSNIS. REGISTRACIJA DALYVIŲ PORTALE

Prieš teikiant paraišką, visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo užsiregistruoti Švietimo, garso ir vaizdo, kultūros, pilietybės ir savanorystės dalyvių portale ir pateikti joje savo pagrindinius teisinius ir finansinius duomenis, jei dar nėra to padariusios.

Kad užsiregistruotų šiame dalyvių portale, organizacijai (arba neformaliajai jaunimo grupei) atstovaujantis asmuo turi atlikti tokius veiksmus:

- Sukurti paskyrą ECAS sistemoje (išskyrus atvejį, kai organizacijai (grupei) atstovaujantis asmuo tokią paskyrą jau turi). Naująją ECAS paskyrą galima sukurti per šią svetainę: https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi;
- Prisijungti prie dalyvių portalo svetainėje http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html ir užsiregistruoti organizacijos (grupės) vardu. Dalyvių portale pateikiamos rekomendacijos ir atsakymai į dažnai užduodamus klausimus.

Organizacijai (grupei) dalyvių portale reikia užsiregistruoti tik kartą. Užbaigus registracijos procedūrą, organizacijai (grupei) suteikiamas identifikacinis dalyvio kodas (PIC). Šis kodas yra unikalus identifikatorius, kuris yra būtinas paraiškoms teikti ir kurį naudodama organizacija (grupė) gali paprasčiau pildyti elektronines „Erasmus+“ paraiškos formas (t. y. įrašius PIC numerį, formoje automatiškai atsiras visa šios organizacijos (grupės) registracijos etape pateikta informacija)..

TEISINIO STATUSO IR FINANSINIO PAJĖGUMO ĮRODYMAS

Registruodamosi dalyvių portale, organizacijos taip pat privalo įkelti tokius dokumentus:

- Juridinio asmens formą (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos svetainės : http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- Finansinių duomenų formą. Pildant šią formą pateikiama šalies, kurioje įsikūręs bankas, informacija, net jei paraišką teikianti organizacija oficialiai įregistruota kitoje šalyje (šią formą galima parsisiųsti iš svetainės: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

[225] ES finansinis reglamentas pateikiamas adresu http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:EN:PDF

Jeigu dotacijos suma viršija 60 000 EUR, pareiškėjams gali reikėti įkelti konkrečius dokumentus savo finansiniam pajėgumui įrodyti. Dėl išsamesnės informacijos žr. skirsnį „Atrankos kriterijai“.

Finansinių duomenų formą teikia tik paraišką teikiančios organizacijos; ji nėra privaloma organizacijoms partnerėms.

2 ŽINGSNIS. ATITIKTIES PROGRAMOS KRITERIJAMS PATIKRINIMAS

Rengdamos projektą ir prieš pateikdamos paraišką gauti ES paramą, dalyvaujančiosios organizacijos turi įsitikinti, kad projektas atitinka tinkamumo, atmetimo, atrankos ir dotacijos skyrimo kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Tinkamumo kriterijai daugiausia susiję su projekto rūšimi ir veikla (įskaitant, jei tinkama, trukmę, dalyvaujančiąsias organizacijas ir t. t.), tiksline grupe (pvz., dalyvaujančiųjų statusu ir skaičiumi) ir dotacijos tokiam projektui prašymo pateikimo sąlygomis (pvz., pateikimo terminais, paraiškos formos išsamumu ir t. t.).

Kad projektas būtų laikomas tinkamu, jis privalo atitikti visus su veiksmu, pagal kurį teikiamas pasiūlymas, susijusius tinkamumo kriterijus. Jeigu projektas paraiškos teikimo etape šių kriterijų neatitinka, jis bus atmestas ir toliau nebus vertinamas. Išimties tvarka pagal 1 arba 2 pagrindinį veiksmą remiamos mobilumo veiklos ir EMJMSP stipendijų atveju atitiktis tam tikriems tinkamumo kriterijams (pvz., trukmės, dalyvių profilio ir t. t.) gali būti patikrinama tik projekto įgyvendinimo etape arba baigiamosios ataskaitos teikimo etape (o ne paraiškos teikimo etape). Paraiškos teikimo etape pareiškėjų bus paprašyta patvirtinti, kad projektas atitinka šiuos kriterijus. Tačiau jeigu projekto įgyvendinimo arba baigiamosios ataskaitos teikimo etape paaiškėja, kad šie kriterijai netenkinami, dalyviai arba veikla gali būti laikoma neatitinkančia reikalavimų ir dėl to tokiam projektui iš pradžių suteikta ES dotacija gali būti sumažinta arba susigrąžinta.

Konkretūs tinkamumo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, įgyvendinamų pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, apibūdinti vadovo B dalyje.

ATMETIMO KRITERIJAI

Pareiškėjui neleidžiama dalyvauti kvietime teikti pasiūlymus pagal programą „Erasmus+“ arba jis šalinamas iš skyrimo procedūros, jeigu jam galima pritaikyti vieną iš toliau aprašytų situacijų pagal ES finansinio reglamento 106 ir (arba) 107 straipsnius:

a) pareiškėjas yra bankrutavęs, jam taikoma nemokumo ar likvidavimo procedūra, jo turtą administruoja likvidatorius arba teismas, jis derasi su kreditoriais, jo verslo veikla yra nutraukta arba jis yra analogiškoje padėtyje, atsiradusioje dėl panašių nacionaline teise ar taisyklėmis nustatytų procedūrų;
b) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad pareiškėjas pagal savo įsisteigimo šalies, šalies, kurioje yra leidimus išduodantis pareigūnas arba pagal dotaciją suteikiančios šalies įstatymus nėra įvykdęs savo su mokesčių mokėjimu ar socialinių įmokų mokėjimu susijusių įsipareigojimų;
c) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad pareiškėjas yra šiurkščiai pažeidęs profesinę etiką nesilaikydamas galiojančių įstatymų, teisės aktų ar savo profesijos etikos normų arba netinkamai elgėsi, jeigu dėl tokio elgesio buvo padarytas poveikis jo profesiniam patikimumui, kai toks elgesys rodo blogus ketinimus ar dideliu aplaidumą, įskaitant visų pirma bet kurį iš šių veiksmų:
    i. sukčiavimą arba aplaidumą pateikiant informaciją, kurios reikalaujama siekiant patikrinti, ar nėra priežasčių, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, arba ar yra tenkinami atrankos kriterijai, arba kurios reikia vykdant sutartį, dotacijos susitarimą arba sprendimą dėl dotacijos;
    ii. susitarimo su kitais asmenimis sudarymą siekiant iškreipti konkurenciją;
    iii. intelektinės nuosavybės teisių pažeidimą;
    iv. bandymą daryti įtaką Komisijos ir (arba) agentūros sprendimų priėmimo procesui vykstant sutarčių sudarymo procedūrai;
    v. bandymą gauti konfidencialios informacijos, dėl kurios sutarčių sudarymo procedūroje jis įgytų nepagrįstą pranašumą;
d) galutiniu sprendimu nustatyta, kad pareiškėjas kaltas dėl vieno iš šių dalykų:
    i. sukčiavimo, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 1 straipsnyje;
    ii. korupcijos, kaip apibrėžta 1997 m. gegužės 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar ES valstybių narių pareigūnais, 3 straipsnyje ir Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR 2 straipsnio 1 dalyje, taip pat dėl korupcijos, kaip apibrėžta šalies, kurioje yra leidimus išduodantis pareigūnas, šalies, kurioje yra įsisteigęs pareiškėjas, arba sutarties vykdymo šalies teisines nuostatas;

iii. dadalyvavimo nusikalstamos organizacijos veikloje, kaip apibrėžta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR 2 straipsnyje;
iv. pinigų plovimo arba teroristų finansavimo, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/60/EB 1 straipsnyje;
v. teroristinių nusikaltimų arba su teroristine veikla susijusių nusikaltimų, kaip apibrėžta atitinkamai Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR 1 ir 3 straipsniuose, arba dėl nusikalstamos veikos kurstymo, pagalbos tokiai veikai, bendrininkavimo ją vykdant arba kėsinimosi ją įvykdyti, kaip nurodyta to sprendimo 4 straipsnyje;
vi. vaikų darbo arba kitų prekybos žmonėmis formų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES 2 straipsnyje.

e) pareiškėjas ypač aplaidžiai vykdė sutartyje, dotacijos susitarime ar sprendime skirti dotaciją, kuriai lėšos pervestos iš Sąjungos biudžeto, nustatytus pagrindinius įpareigojimus, todėl jų įgyvendinimas buvo nutrauktas pirma laiko, teko atlyginti nuostolius ar taikyti kitas sutartyje numatytas nuobaudas arba pažeidimas buvo nustatytas leidimus išduodančiam pareigūnui, OLAF ar Audito Rūmams atlikus patikrinimą;
f) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad pareiškėjas yra padaręs Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje apibrėžtą pažeidimą;
g) jeigu galutinio teismo ar administracinio sprendimo nėra, a, pareiškėjui taikomas vienas iš c–f punktuose nurodytų atvejų, visų pirma remiantis:

i. faktais, nustatytais Audito Rūmų ir OLAF auditų ar tyrimų arba vidaus audito metu, arba ES institucijos, Europos tarnybos arba ES agentūros ar įstaigos leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito ar kontrolės metu;
ii. ne galutiniais administraciniais sprendimais, kurie gali apimti drausmines priemones, kurių ėmėsi kompetentinga priežiūros institucija, atsakinga už profesinės etikos standartų taikymo tikrinimą;
iii. ECB, EIB, Europos investicijų fondo arba tarptautinių organizacijų sprendimais;
iv. Komisijos sprendimais dėl Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimo arba kompetentingos nacionalinės institucijos sprendimais dėl Sąjungos ar nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimų;
v. ES institucijos, Europos tarnybos, ES agentūros arba įstaigos leidimus suteikiančiopareigūno sprendimai dėl draudimo dalyvauti procedūroje;

h) jeigu asmeniui, kuris yra pareiškėjo administracijos, valdymo ar priežiūros institucijos narys, arba kuriam suteikti atstovavimo, sprendimų priėmimo ar kontrolės įgaliojimai to pareiškėjo atžvilgiu (turimi omenyje bendrovės direktoriai, valdybos nariai ar priežiūros institucijų nariai ir tie atvejai, kai vienas asmuo valdo didžiąją akcijų dalį), yra patekęs į vieną iš c–f punktuose nurodytų situacijų;
i) jeigu fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra prisiėmęs neribotą atsakomybę už to pareiškėjo skolas, yra patekęs į vieną ar kelias a arba b punkte nurodytas situacijas;

jeigu pareiškėjas yra patekęs į vieną iš nurodytų situacijų, dėl kurių neleidžiama dalyvauti pasiūlymų teikimo procedūroje, jis turėtų nurodyti, kokių priemonių ėmėsi, kad ištaisytų šią padėtį, tokiu būdu įrodydamas savo patikimumą. Šios priemonės gali būti techninio, organizacinio pobūdžio ir susijusios su darbuotojais siekiant užkirsti kelią tolesniems pažeidimams, atlyginti nuostolius ar sumokėti baudas. Šis reikalavimas netaikomas šio skirsnio d punkte nurodytoms situacijoms ;

c–f punktuose nurodytais atvejais, jeigu galutinio teismo arba (jeigu taikoma) administracinio sprendimo nėra, nacionalinė ar vykdomoji agentūra pareiškėją gali laikinai pašalinti iš pasiūlymų teikimo procedūros, jeigu jo dalyvavimas keltų didelę ir neišvengiamą grėsmę finansiniams Sąjungos interesams.

Jeigu su veiksmu, dėl kurio pareiškėjas pateikė savo pasiūlymą, siejamos specialios nuostatos, taikomos dalyvaujantiems susijusiems subjektams, jiems taikomi tokie patys atmetimo kriterijai.

Šalinimą iš šios procedūros ir administracines nuobaudas (šalinimas ar finansinė bauda) pareiškėjui arba susijusiems subjektams, jeigu taikoma, galima taikyti tuo atveju, jeigu įrodoma, kad siekiant dalyvauti šioje procedūroje pateiktos melagingos deklaracijos ar informacija.

Nacionalinė ar vykdomoji agentūra pirmesnio skirsnio c, d, e ir f punktuose nurodytais atvejais savo interneto svetainėje gali skelbti šią su šalinimu susijusią informaciją:

a. atitinkamo pareiškėjo pavadinimą;
b. šalinimo pagrindimą;
c. šalinimo trukmę ir (arba) finansinės baudos sumą.

Šie atmetimo kriterijai pareiškėjams taikomi pagal visus programos „Erasmus+“ veiksmus. Kad patvirtintų, jog nėra patekę į jokią iš minėtų situacijų, pareiškėjai, teikiantys paraišką dėl didesnės nei 60 000 EUR ES dotacijos, turi pateikti sąžiningumo

deklaraciją ir joje patvirtinti, kad nėra patekę į jokią iš pirmiau nurodytų situacijų. Ši sąžiningumo deklaracija pateikiama konkrečiame paraiškos formos skirsnyje arba priede.

Jeigu pasiūlymai pateikti partnerių konsorciumo vardu, minėti kriterijai taikomi visoms projekte dalyvaujančioms organizacijoms.

Pagal ES finansinio reglamento 106–109 straipsnius pareiškėjams, kurie yra pateikę neteisingą informaciją arba, kaip nustatyta, rimtai pažeidę sutarties sąlygas neįvykdydami savo sutartinių įsipareigojimų ankstesnėje dotacijos skyrimo procedūroje, gali būti skirtos administracinės ir finansinės nuobaudos[226].

Be to, Komisija mano, kad, įgyvendinant į šį Programos vadovą įtrauktus veiksmus į interesų konflikto situaciją, yra arba galėtų būti patekusios tokios organizacijos, kurios dėl to negali arba negalėtų dalyvauti veiksmuose:

- Nacionalinės valdžios institucijos, atsakingos už nacionalinių agentūrų ir programos „Erasmus+“ įgyvendinimo savo šalyje priežiūrą: negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų bet kokioje šalyje valdomame veiksme, bet gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji agentūra arba EAC GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai atmetama (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje);
- Nacionalinės agentūros (kai tai yra vienintelė jų juridinio subjekto veikla) arba nacionalinės agentūros funkcijas atliekantys juridinių subjektų skyriai, vykdantys nacionalinės agentūros kompetencijai nepriklausančią veiklą, negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame pagal šį vadovą įgyvendinamame veiksme;
- Struktūros ir tinklai, kurie, kaip konkrečiai nustatyta arba nurodyta programoje „Erasmus+“ arba bet kurioje programai „Erasmus+“ įgyvendinti patvirtintoje metinėje Komisijos darbo programoje, įgyvendinant programą „Erasmus+“ iš Komisijos gauna finansinį įnašą ir kurie veikia toje pat juridinio subjekto struktūroje, kurioje veikia ir nacionalinė agentūra, negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų bet kokioje šalyje valdomame veiksme, bet gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji agentūra arba EAC GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai atmetama (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje); prieš skiriant dotaciją ar sudarant sutartį jie turėtų gebėti įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami. Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, kad yra gautas pakankamas patikinimas, jog šios struktūros ir tinklai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima vykdomoji agentūra arba EAC GD, kuriam tos struktūros ar tinklai teikia paraišką;
- Juridiniai subjektai, kurių struktūroje veikia „Erasmus+“ nacionalinės agentūros ir kurie vykdo kitą su programa „Erasmus+“ susijusią arba nesusijusią veiklą, taip pat su šiais juridiniais subjektais susiję subjektai negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų bet kokioje šalyje valdomame veiksme, bet iš esmės gali teikti paraišką dalyvauti veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji agentūra arba EAC GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai atmetama (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje). Tačiau prieš skiriant dotaciją ar sudarant su jais sutartį jie turi įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami (pvz., yra bent atskiriamos sąskaitos, atskaitomybė ir sprendimų priėmimo procesai, taikomos priemonės, kuriomis užkertama prieiga prie konfidencialios informacijos). Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, jog yra gautas pakankamas patikinimas, kad šie subjektai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima institucija, kuriai tie subjektai teikia paraišką.

ATRANKOS KRITERIJAI

Taikydama atrankos kriterijus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra įvertina pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą įgyvendinti teikiamą projektą.

FINANSINIS PAJĖGUMAS

Finansinis pajėgumas reiškia, kad pareiškėjas turi stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų nuolat vykdyti veiklą visu laikotarpiu, kuriuo yra vykdomas projektas, arba tais metais, kuriems yra skiriama dotacija, ir prisidėti prie tos veiklos finansavimo.

Finansinis pajėgumas netikrinamas, jeigu paraišką teikia:

[226] Išskyrus veiksmus, kuriuos įgyvendina nacionalinės agentūros

- valstybinės įstaigos[227];
- tarptautinės organizacijos.

Jeigu prašymus dėl ES dotacijos teikia kitų rūšių organizacijos (t. y. kitos, nei pirmiau nurodytos) ir prašoma dotacija neviršija 60 000 EUR, pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtina esantys finansiškai pajėgūs įgyvendinti projektą. Ši sąžiningumo deklaracija sudaro atskirą paraiškos formos skirsnį.

Jeigu prašymus dėl ES dotacijos teikia kitų rūšių organizacijos ir prašoma dotacija viršija 60 000 EUR, be sąžiningumo deklaracijos, pareiškėjas per dalyvių portalą turi pateikti tokius dokumentus:

- Kai veiksmus administruoja nacionalinės agentūros: pareiškėjo paskutinių finansinių metų, kurių sąskaitos buvo uždarytos, pelno ir nuostolio ataskaitą ir balansą;
- Kai veiksmus administruoja vykdomoji agentūra: finansinio pajėgumo formą, kurioje įrašyti atitinkami teisės aktais numatyti apskaitos duomenys, ir paskutinių dvejų finansinių metų, kurių sąskaitos buvo uždarytos, finansines ataskaitas (įskaitant pelno ir nuostolio ataskaitą, balansą ir kitus priedus, jeigu būtina);
- Jeigu subjektai negali pateikti minėtų dokumentų, nes yra naujai susikūrę, šie dokumentai gali būti pakeisti finansine deklaracija arba draudimo deklaracija, kurioje nurodoma pareiškėjo profesinė rizika.

Šiuos dokumentus į dalyvių portalą organizacijos turi įkelti tuo metu, kai registruojasi portale (žr. skirsnį „1 žingsnis. Registracija dalyvių portale“), arba iki konkrečiam „Erasmus+“ veiksmui nustatyto termino.

Atsižvelgiant į nacionalinės agentūros atliktą rizikos vertinimą ir jeigu abejojama tam tikrų projekte dalyvaujančių organizacijų finansiniu pajėgumu, kai pasiūlymai teikiami partnerių konsorciumo vardu, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra gali prašyti dalyvaujančiųjų organizacijų pateikti tuos pačius dokumentus, net jei dotacijos suma neviršija nustatytos 60 000 EUR sumos arba jei bendra dotacijos suma tai pačiai organizacijai viršija nustatytą 60 000 EUR sumą.

Jeigu teikiama paraiška projektui, kuriam įgyvendinti reikalinga dotacija viršija 750 000 EUR, be minėtų dalykų, gali būti pareikalauta pateikti patvirtinto išorės auditoriaus parengtą audito ataskaitą. Toje ataskaitoje turi būti patvirtintos paskutinių finansinių metų sąskaitos.

Jeigu, išnagrinėjusi šiuos dokumentus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra mano, kad finansinis pajėgumas neįrodytas arba nepatenkinamas, ji gali:

- paprašyti papildomos informacijos;
- pasiūlyti dotacijos sutartį arba sprendimą, kuriame būtų numatytas išankstinis finansavimas, kuris būtų padengtas finansine garantija[228];
- pasiūlyti dotacijos sutartį arba sprendimą dėl dotacijos, kuriame nebūtų numatyta jokio išankstinio finansavimo arba būtų numatytas mažesnis išankstinis finansavimas;
- pasiūlyti dotacijos sutartį arba sprendimą dėl dotacijos, kuriame būtų numatytas išankstinis finansavimas, kuris būtų išmokėtas keliomis dalimis;
- atmesti paraišką.

VEIKLOS PAJĖGUMAS

Veiklos pajėgumas reiškia, kad pareiškėjas turi būtiną profesinę kompetenciją ir kvalifikaciją įgyvendinti siūlomą projektą. Pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtina, kad yra pajėgūs įgyvendinti projektą. Be to, jei to reikalaujama paraiškos formoje ir jeigu dotacija viršija 60 000 EUR, pareiškėjų gali būti paprašyta pateikti pagrindinių projekte dalyvaujančių asmenų gyvenimo aprašymus ar kitus patvirtinančius dokumentus jų atitinkamai profesinei patirčiai įrodyti:

- Pagrindinės komandos svarbių publikacijų sąrašas;
- Išsamus ankstesnių projektų ir veiklų, susijusių su šios srities politika ar su šia specifine veikla, sąrašas.

[227] Įskaitant mokyklas, mokslo ir studijų institucijas, veikiančias švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse, kurios pastaruosius dvejus metus daugiau kaip 50 proc. metinių pajamų gavo iš valstybės; jos bus laikomos turinčiomis būtinus finansinius, profesinius ir administracinius pajėgumus Programos veiklai vykdyti

[228] Ši garantija gali būti pakeista bendra garantija arba keliomis dalyvaujančių organizacijų, kurios yra tos pačios dotacijos sutarties šalys, garantijomis

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Remdamasi dotacijų skyrimo kriterijais, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra gali įvertinti pagal programą „Erasmus+“ pateiktų projektų pasiūlymų kokybę.

Neviršijant turimo kiekvieno veiksmo biudžeto, dotacijos bus skirtos tiems projektams, kurie labiausiai atitinka šiuos kokybinius kriterijus.

Išsamūs dotacijų skyrimo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, kurie įgyvendinami pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, pateikti vadovo B dalyje.

3 ŽINGSNIS. FINANSAVIMO SĄLYGŲ PATIKRINIMAS

DOTACIJŲ RŪŠYS

Dotacija gali būti kurios nors iš šių rūšių[229]:

- tinkamų finansuoti faktinių išlaidų nustatytos dalies finansavimas: pvz., suma, skiriama pagal strateginių partnerysčių projektą, įtraukiant specialiųjų poreikių turinčių asmenų dalyvavimą susijusioms papildomoms išlaidoms padengti;
- finansavimas, grindžiamas fiksuotomis normomis: pvz., suma, skiriama pragyventi dalyviams pagal mobilumo projektus švietimo, mokymo ir jaunimo srityje;
- fiksuota suma: pvz., suma, skiriama padėti įgyvendinti pagal „Jean Monnet“ projektus vykdomą papildomą veiklą;
- fiksuoto dydžio finansavimas: pvz., suma, skiriama netiesioginėms sporto renginių, kuriais nesiekiama pelno, išlaidoms padengti;
- šių rūšių dotacijų derinys.

Pagal finansavimo mechanizmą, taikomą pagal programą „Erasmus+“, teikiamos dotacijos dauguma atvejų paremtos fiksuotomis normomis grindžiamu finansavimu. Taikant šių rūšių dotacijas, pareiškėjams yra lengva apskaičiuoti prašomą dotacijos sumą ir sudaromos palankesnės sąlygos tikroviškai suplanuoti projekto finansavimą.

Sužinoti, kokios rūšies dotacija taikoma kiekvienam šiame vadove aptariamų „Erasmus+“ veiksmų finansuojamam straipsniui, galima B dalies finansavimo taisyklių lentelių skiltyje „Finansavimo mechanizmas“.

ES DOTACIJOMS TAIKOMI PRINCIPAI

DRAUDIMAS SKIRTI DOTACIJĄ ATGALINE DATA

ES dotacijos negali būti skiriamos atgaline data jau užbaigtiems projektams.

ES dotacija jau pradėtam projektui gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu pareiškėjas gali įrodyti, kad projektą reikia pradėti prieš pasirašant dotacijos sutartį arba prieš pranešimą apie sprendimą dėl dotacijos. Tokiais atvejais tinkamos finansuoti išlaidos neturi būti patirtos prieš dotacijos paraiškos pateikimo dieną.

Jeigu pareiškėjas įgyvendinti projektą pradeda prieš pasirašydamas dotacijos sutartį arba prieš pranešimą apie sprendimą dėl dotacijos, jis tai daro savo rizika.

NEKAUPIAMASIS SKYRIMAS

Vienam ES finansuojamam projektui ir vienam dotacijos gavėjui iš ES biudžeto gali būti skiriama tik viena dotacija. Bet kuriuo atveju tos pačios išlaidos du kartus iš Sąjungos biudžeto nefinansuojamos.

Siekiant išvengti dvigubo finansavimo rizikos, pareiškėjas atitinkamame paraiškos formos skirsnyje turi nurodyti bet kokio kito per metus gauto finansavimo ar finansavimo, kuriam gauti buvo pateikta paraiška, šaltinius ir sumą, nepaisant to, ar toks finansavimas susijęs su tuo pačiu ar su kitu projektu, įskaitant dotacijas veiklai.

[229] 2013 m. gruodžio 4 d. KOMISIJOS SPRENDIMAS C(2013) 8550 dėl vienkartinių išmokų kompensavimo, remiantis vieneto įkainiais ir finansavimo nustatyto dydžio suma pagal programą „Erasmus+“, (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf).

Tapačios arba labai panašios paraiškos, kurias pateikia tas pats pareiškėjas arba kiti to paties konsorciumo partneriai, bus specialiai įvertintos, kad būtų pašalinta dvigubo finansavimo rizika, ir visos jos gali būti atmestos.

KELIS KARTUS TEIKIAMOS PARAIŠKOS

„Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomų decentralizuotų veiksmų atveju paraiškos, kurias tas pats pareiškėjas arba konsorciumas tai pačiai agentūrai arba skirtingoms agentūroms teikia du ar daugiau kartų, bus atmestos. Kitiems pareiškėjams arba konsorciumams pateikus tokias pačias arba labai panašias paraiškas, jos bus specialiai įvertintos ir jos visos galės būti atmestos.

PELNO NESIEKIMAS IR BENDRAS FINANSAVIMAS

Iš Sąjungos biudžeto finansuojama dotacija neturi būti siekiama pelno ir ji neturi turėti tokio poveikio pagal dotacijos gavėjo vykdomą projektą. Pelnas apibrėžiamas kaip įplaukų perteklius, viršijantis dotacijos gavėjo patirtas tinkamas finansuoti išlaidas, kai prašoma išmokėti likutį[230]. Pelno nesiekimo principas netaikomas dotacijoms, kurios grindžiamos fiksuotomis normomis, fiksuotomis sumomis arba fiksuoto dydžio finansavimu, įskaitant stipendijas, taip pat prašymams skirti dotaciją, kuri neviršija 60 000 EUR. Apskaičiuojant iš dotacijos gautą pelną, į bendro finansavimo įnašus natūra neatsižvelgiama.

Be to, ES dotacija padeda įgyvendinti projektą, kurį įgyvendinti be ES finansinės paramos nebūtų įmanoma, ir ji grindžiama bendro finansavimo principu. Pagal bendro finansavimo principą ES dotacija negali būti naudojama visoms projekto išlaidoms finansuoti; projektas turi būti finansuojamas kitais nei ES dotacija bendro finansavimo šaltiniais (pvz., gavėjo nuosavais ištekliais, iš pajamų, gautų įgyvendinant projektą, iš trečiųjų šalių gautų finansinių įnašų).

Kai ES dotacija skiriama fiksuotomis normomis grindžiamomis, fiksuotomis sumomis arba fiksuoto dydžio išmokomis, – o taip yra daugumos į šį vadovą įtrauktų veiksmų atveju, – Komisija pelno nesiekimo ir bendro finansavimo principų taikymą visam veiksmui užtikrina iš anksto, nustatydama tokių fiksuotų normų, sumų, išmokų normas arba procentines dalis. Paprastai laikomasi pelno nesiekimo ir bendro finansavimo principų, todėl pareiškėjams nereikia teikti informacijos apie kitokius nei ES dotacija finansavimo šaltinius ar pagrįsti įgyvendinant projektą patirtų išlaidų.

Tačiau dotacijos mokėjimas naudojant fiksuotomis normomis pagrįstą išlaidų finansavimą, fiksuotas sumas ar fiksuoto dydžio sumas nedaro poveikio teisei susipažinti su teisės aktais nustatytais dotacijų gavėjų dokumentais. Jeigu atlikus patikrinimą arba auditą nustatoma, kad įvykis, dėl kurio skirta dotacija, neįvyko (pvz., projekto veikla neįvykdyta taip, kaip patvirtinta paraiškos teikimo etape, dalyviai nedalyvauja veikloje ir t. t.) ir fiksuotomis sumomis grindžiamu išlaidų finansavimu, fiksuotomis sumomis arba fiksuoto dydžio finansavimu pagrįstos dotacijos lėšos gavėjui buvo išmokėtos neteisėtai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra turi teisę susigrąžinti sumą, neviršijančią dotacijos sumos. Panašiai, jeigu įvykdyta veikla arba gauti rezultatai yra nepakankamai kokybiški, dalis dotacijos ar ji visa gali būti panaikinta, net jei veikla buvo vykdyta ir atitinka reikalavimus.

Be to, Europos Komisija statistikos ir stebėsenos tikslais gali atlikti dotacijų gavėjų imčių tyrimus, kuriais kiekybiškai įvertintų faktines išlaidas, patirtas naudojant fiksuotomis normomis pagrįstą išlaidų finansavimą, fiksuotas sumas ar fiksuoto dydžio išmokas finansuojamuose projektuose.

[230] Šiuo tikslu įplaukos apribojamos vykdant projektą gautomis pajamomis, taip pat finansiniais įnašais, kuriuos paramos teikėjai specialiai skyrė tinkamoms finansuoti išlaidoms finansuoti. Taigi pirmiau apibrėžtą pelną (arba nuostolį) sudaro šių sumų skirtumas:
- preliminariai patvirtintos dotacijos sumos, įgyvendinant veiksmą gautų pajamų ir finansinių įnašų,
- paramos teikėjų specialiai skirtų tinkamoms finansuoti išlaidoms finansuoti, ir dotacijos gavėjo patirtų tinkamų finansuoti išlaidų.

Be to, bet koks gautas pelnas bus susigrąžintas. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti pelno procentinę dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą į tinkamas finansuoti išlaidas, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas veiksmą. Dėl veiksmų, kuriems dotacijos skiriamos atlyginant nustatytą tinkamų finansuoti išlaidų dalį, bus papildomai paaiškinta, kaip apskaičiuoti pelną.

KONKREČIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS DOTACIJOMS, KURIOMIS ATLYGINAMA NUSTATYTA TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ DALIS

Kai ES dotacija suteikiama nustatytai tinkamų finansuoti išlaidų daliai atlyginti, taikomos tokios nuostatos:

TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

ES dotacija negali būti didesnė nei bendra suma, kurią nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra, remdamasi paraiškos formoje nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų sąmata, nustato projekto atrankos metu. Tinkamos finansuoti išlaidos – tai išlaidos, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patiria ir kurios atitinka visus šiuos kriterijus:

- jos patiriamos projekto laikotarpiu, išskyrus išlaidas, susijusias su baigiamosiomis ataskaitomis ir audito pažymėjimais;
- jos nurodytos projekto bendro biudžeto sąmatoje;
- jos būtinos projektui, kuriam skiriama dotacija, įgyvendinti;
- jas galima atpažinti ir patikrinti, visų pirma įtraukiant į dotacijos gavėjo apskaitą, ir nustatant pagal šalies, kurioje įsisteigęs dotacijos gavėjas, taikomus apskaitos standartus ir pagal įprastą dotacijos gavėjo išlaidų apskaitos praktiką;
- jos atitinka taikomų mokesčių ir socialinių teisės aktų reikalavimus;
- jos yra pagrįstos, pateisinamos ir atitinka patikimo finansų valdymo principą, visų pirma ekonomiškumo ir veiksmingumo principus;
- jos nėra dengiamos ES dotacijomis, kurios skiriamos fiksuotų normų, fiksuotų sumų ar nustatyto dydžio sumos forma.

Tinkamomis finansuoti taip pat laikomos šių kategorijų išlaidos:

- išlaidos, susijusios su dotacijos gavėjo pateikiama išankstinio finansavimo garantija, kai tokios garantijos reikalauja nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra;
- išlaidos, susijusios su išorės auditais, kai nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra reikalauja atlikti tokius auditus mokėjimo prašymams pagrįsti;
- nusidėvėjimo išlaidos, jeigu dotacijos gavėjas faktiškai jas patiria.

Pagal dotacijos gavėjo vidaus apskaitos ir audito procedūras turi būti įmanoma deklaruotas su projektu susijusias išlaidas ir įplaukas tiesiogiai palyginti su atitinkamomis sąskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais.

Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

Pridėtinės vertės mokestis tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomas tik tuo atveju, jeigu jis pagal taikomus nacionalinės PVM teisės aktus nėra grąžinamas[231]. Vienintelė išimtis yra susijusi su veikla arba sandoriais, kuriuos valstybės, regionų ir vietos valdžios institucijos ir kiti viešosios teisės subjektai vykdo kaip valdžios institucijos[232]. Be to:

- atskaitytinas PVM, kuris faktiškai nebuvo atskaitytas (dėl nacionalinių sąlygų arba dotacijų gavėjų neatidumo), nėra tinkamas finansuoti;
- PVM direktyva netaikoma ne ES šalims. Šalių partnerių organizacijos gali būti atleistos nuo mokesčių (įskaitant PVM), muitų ir rinkliavų, jeigu Europos Komisija ir šalis partnerė, kurioje įsisteigusios tos organizacijos, yra pasirašiusios tokį susitarimą.

Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos

Tam tikrų rūšių projektuose (dėl išsamios informacijos apie veiksmų finansavimo taisykles žr. šio vadovo B dalį) nustatyto dydžio suma, neviršijanti 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją ar interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams ir t. t.), kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis.

[231] Valstybėse narėse PVM nacionalinės teisės aktais įgyvendinama PVM direktyva 2006/112/EB.
[232] .Žr. Direktyvos 2006/112/EB 13 straipsnio 1 dalį.

Netiesioginėms išlaidoms negalima priskirti išlaidas, įrašytas į kurią nors kitą biudžeto kategoriją. Netiesioginės išlaidos nėra tinkamos finansuoti, jeigu dotacijos gavėjas iš Sąjungos biudžeto jau gauna dotaciją veiklai (pvz., pagal kvietimą teikti paraiškas dėl pilietinės visuomenės bendradarbiavimo pagal programą „Erasmus+“).

NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

Tinkamomis finansuoti nelaikomos tokios išlaidos:

- su kapitalo grąža susijusios išlaidos;
- skolos ir skolų aptarnavimo išlaidos;
- atidėjiniai nuostoliams ar skoloms;
- mokėtinos palūkanos;
- abejotinos skolos;
- nuostoliai dėl valiutos keitimo;
- PVM, kai jis pagal taikomus nacionalinės PVM teisės aktus laikomas susigrąžinamu (žr. pastraipą apie pridėtinės vertės mokestį);
- dotacijos gavėjo deklaruotos išlaidos, padengiamos vykdant kitą projektą arba darbo programą, kuriai yra skirta kokia nors ES dotacija (taip pat žr. pastraipą apie tinkamas finansuoti netiesiogines išlaidas);
- nepagrįstai didelės ar neapgalvotos išlaidos;
- nepiniginis įnašas;
- įrangos nuomos ar išperkamosios nuomos atveju – išlaidos bet kokiam galimam išpirkimui pasibaigus išperkamosios nuomos arba nuomos laikotarpiui;
- banko sąskaitų atidarymo ir tvarkymo išlaidos (įskaitant išlaidas nacionalinės agentūros arba vykdomosios agentūros pervedimų ar pervedimų tai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai agentūrai mokesčiams, kuriais bankas apmokestina dotacijos gavėją).

FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Pareiškėjas paraiškos formoje turi nurodyti įnašą iš kitokių nei ES dotacija šaltinių. Bendras išorės finansavimas gali būti skiriamas iš dotacijos gavėjo nuosavų išteklių, trečiųjų šalių finansinių įnašų arba pajamų, gaunamų įgyvendinant projektą. Jeigu teikiant baigiamąją ataskaitą ir prašant išmokėti

likutį yra įrodymų, kad pajamos yra didesnės, nei įgyvendinant projektą patirtos tinkamos finansuoti išlaidos, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra turi teisę susigrąžinti procentinę pelno dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą tinkamoms finansuoti išlaidoms, kurias dotacijos gavėjas iš tikrųjų patyrė vykdydamas projektą, padengti. Ši nuostata netaikoma projektams, kuriuose prašoma ne didesnės nei 60 000 EUR dotacijos.

Įnašai natūra nelaikomi galimu bendro finansavimo šaltiniu.

4 ŽINGSNIS. PARAIŠKOS FORMOS PILDYMAS IR PATEIKIMAS

Norėdami prašyti ES dotacijos pagal programą „Erasmus+“, pareiškėjai turi naudoti konkrečias kiekvienam veiksmui nustatytas formas, kurias galima rasti Europos Komisijos, nacionalinių agentūrų arba vykdomosios agentūros svetainėse (dėl informacijos ryšiams žr. šio vadovo IV priedą).

Jeigu projekto paraiška teikiama konsorciumo vardu, koordinuojančioji organizacija arba grupė visų dalyvaujančiųjų organizacijų vardu pateikia vieną visam projektui skirtą paraišką. Paraiška turi būti pateikta atitinkamai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai agentūrai (žr. šio vadovo B dalies skyrių apie kiekvieną veiksmą, skirsnius „Kur teikti paraišką?“).

PARAIŠKOS PATEIKIMO PROCEDŪRA

INTERNETINĖS ELEKTRONINĖS FORMOS

Daugumos Programos veiksmų paraiškas pareiškėjai atitinkamai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai agentūrai turi pateikti internetu, naudodami teisingą elektroninę formą ir pridėdami visus reikalaujamus priedus.

Elektroninė forma turi būti užpildyta viena iš oficialių Programos šalyse vartojamų kalbų. Jeigu veiksmus centralizuotu lygmeniu administruoja vykdomoji agentūra, pareiškėjai formą turi užpildyti viena iš oficialių ES kalbų.

Daugiau informacijos, kaip pildyti ir teikti elektroninę formą, pateikta gairėse. Jose taip pat pateikiama informacijos apie tai, ką daryti kilus techninėms problemoms; gaires galima rasti nacionalinių agentūrų (konkrečiai skirtas decentralizuotiems veiksmams), vykdomosios agentūros (konkrečiai skirtas centralizuotiems veiksmams) ir Europos Komisijos svetainėse.

Jeigu vykstant TAI PAČIAI atrankai ta pati paraiška tai pačiai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai agentūrai pateikiama kelis kartus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra galiojančia visada laikys paskutinę prieš pasibaigiant terminui pateiktą versiją. Paštu, per kurjerį, faksu arba e. paštu siunčiamos paraiškos nepriimamos. Jeigu ta pati paraišką teikianti organizacija arba konsorciumas tokią pat arba labai panašias paraiškas kelis kartus pateikia skirtingoms agentūroms, visos paraiškos bus automatiškai atmestos (žr. skirsnį apie nekaupiamąjį skyrimą).

SPAUSDINTINĖS PARAIŠKOS FORMOS

Kai kuriems centralizuotiems Programos veiksmams elektroninės formos gali nebūti parengtos. Pagal tokius veiksmus teikiamos paraiškos vykdomajai agentūrai (žr. informaciją ryšiams šio vadovo IV priede) turi būti siunčiamos paštu (tikrinama pašto žymos data) arba per kurjerių tarnybą (kurjerių tarnybos išduoto kvito data). Faksu arba e. paštu siunčiamos paraiškos nepriimamos. Suėjus pateikimo terminui, pareiškėjai dotacijos paraiškos keisti negali.

TERMINO LAIKYMASIS

Paraiška turi būti pateikta iki kiekvienam veiksmui nustatyto termino. Kiekvieno veiksmo projektų pateikimo terminai nurodyti šio vadovo B dalyje „Tinkamumo kriterijai“.

Pastaba. Neatsižvelgiant į termino dieną, elektroninės formos visada turi būti pateiktos iki 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku). Šalyse, kuriose yra kitokia laiko zona, įsteigti pareiškėjai turėtų atidžiai atsižvelgti į laiko skirtumus, kad jų paraiškos nebūtų atmestos.

KAS VYKSTA PATEIKUS PARAIŠKĄ?

Visoms nacionalinių agentūrų arba vykdomosios agentūros gautoms paraiškoms taikoma vertinimo procedūra.

VERTINIMO PROCEDŪRA

Paraišką gavusi nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra projekto pasiūlymą vertina remdamasi vien šiame vadove apibūdintais kriterijais. Atliekant tokį vertinimą atliekamas:

- oficialus patikrinimas siekiant įsitikinti, kad yra paisoma tinkamumo ir atmetimo kriterijų;
- kokybės įvertinimas siekiant įvertinti, kiek dalyvaujančiosios organizacijos atitinka atrankos kriterijus (t. y. veiklos ir finansinio pajėgumo), o projektas – dotacijų skyrimo kriterijus. Toks kokybės vertinimas dauguma atvejų atliekamas padedant nepriklausomiems ekspertams. Ekspertai vertinimą atlieka remdamiesi Europos Komisijos parengtomis gairė-mis; šios gairės bus paskelbtos Europos Komisijos ir agentūrų, atsakingų už „Erasmus+“ projektų administravimą, svetainėse;
- patikrinimas, ar dėl projekto nekyla dvigubo finansavimo rizikos. Jeigu būtina, atliekant tokį patikrinimą bendradar-biaujama su kitomis agentūromis arba kitomis suinteresuotosiomis šalimis.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra paskiria atrankos komitetą, kuris prižiūri, kaip vykdomas visas atrankos procesas. Atrankos komitetas, remdamasis ekspertų atliktu vertinimu, sudaro atrinkti siūlomų projektų sąrašą.

Jei tai yra gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo srityje ir atsižvelgiant į vystymosi tikslus, kurių siekiama vykdant veiklą reikalavimus atitinkančiose pasaulio šalyse partnerėse (žr. šio vadovo A dalį „Reikalavimus atitinkančios šalys“), Vertinimo komitetas reikalavimus atitinkančius kiekvieno regiono pasiūlymus suskirsto kategorijomis ir pateikia didžiausią vertinimo balą gavusius pasiūlymus ES delegacijoms, su kuriomis tariamasi dėl projekto aktualumo ir įgyvendinamumo atsižvelgiant į vietines sąlygas, visų pirma:

- projektų tikslų aktualumo šalies Partnerės aukštojo mokslo sistemų reformų ir modernizavimo požiūriu;
- siūlomo projekto aktualumo konkrečių šalies (-ių) Partnerės (-ių) arba regiono (-ų) poreikių ir galimybių suvaržymo požiūriu (įskaitant sąveiką su bet kokiomis kitomis iniciatyvomis ir dubliavimosi vengimą);
- to, kiek konkrečiame projekte atsižvelgiama į konkrečius dotacijos gavėjo gebėjimų stiprinimo poreikius.

Vykdant visus šiame vadove aptariamus veiksmus, atliekant vertinimą pareiškėjų gali būti paprašyta pateikti papildomos informacijos arba paaiškinti teikiant paraišką pateiktus patvirtinamuosius dokumentus, jeigu dėl tokios informacijos arba paaiškinimų pasiūlymas iš esmės nesikeičia. Prašyti papildomos informacijos ir paaiškinimų visų pirma pagrįsta tais atvejais, kai pareiškėjas yra padaręs akivaizdžių kanceliarinių (techninių) klaidų, arba tais atvejais, kai – jeigu projektai finansuojami pagal keliems gavėjams skirtų dotacijų susitarimus, – nepateiktas vienas ar daugiau partnerių mandatų (dėl keliems gavėjams skirtų dotacijų susitarimų žr. skirsnį „Dotacijos sutartis (sprendimas)“.

GALUTINIS SPRENDIMAS

Pasibaigus vertinimo procedūrai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra priima sprendimą dėl projektų, kuriems turėtų būti suteikta dotacija, remdamasi:

- atrankos komiteto pasiūlytu prioritetiniu sąrašu;
- turimu konkretaus veiksmo (arba konkrečios kokio nors veiksmo veiklos) biudžetu.

Jeigu sprendžiama dėl gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektų, taip pat remiamasi:

- konsultavimosi proceso (žr. pirmiau) rezultatais;
- ES išorės veiksmų finansavimo priemonėse nustatytu biudžetu, skirtu konkrečiam pasaulio regionui;
- būtinybe neviršijant turimo biudžeto regione užtikrinti pakankamą geografinį atstovavimą pagal kiekvienai šaliai tenkančių projektų skaičių (ir jeigu užtikrinama tinkama kokybė);
- būtinybe užtikrinti, kad bendrais atrankos rezultatais būtų garantuojama pakankama konkretaus veiksmo prioritetų aprėptis.

Pasibaigus atrankos procedūrai, paraiškos ir pridedama medžiaga pareiškėjui negrąžinama, kad ir koks būtų šios procedūros rezultatas.

PRANEŠIMAS APIE SPRENDIMUS SKIRTI DOTACIJĄ

Orientacinis tvarkaraštis, kada pagal kiekvieną veiksmą pranešami atrankos rezultatai, nurodytas skirsnyje „Projekto gyvavimo laikotarpiu taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos“.

KAS VYKSTA, KAI PARAIŠKA PATVIRTINAMA?

DOTACIJOS SUTARTIS (SPRENDIMAS)

Jeigu projektas atrenkamas ES dotacijai pagal programą „Erasmus+“:

- atrinkto projekto pareiškėjui pranešama apie vykdomosios agentūros priimtą sprendimą skirti dotaciją. Gavęs sprendimą (pranešimą apie sprendimą), pareiškėjas tampa ES dotacijos gavėju ir gali pradėti projektą[233];
- projektą atrinkusi nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra ir pareiškėjas pasirašo dotacijos sutartį. Pareiškėjas gauna dotacijos sutartį, kurią turi pasirašyti jo teisinis atstovas, ir grąžina jį nacionalinei agentūrai arba vykdomajai agentūrai; nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra yra paskutinė šalis, turinti pasirašyti sutartį. Kai dotacijos sutartį pasirašo abi šalys, pareiškėjas tampa ES dotacijos gavėju ir gali pradėti projektą[234].

Atsižvelgiant į veiksmo rūšį, dotacijos sutartys gali būti sudaromos kaip vienam dotacijos gavėjui skirtos sutartys, pagal kurias vienintelis dotacijos gavėjas yra pareiškėjas, arba kaip keliems dotacijos gavėjams skirtos sutartys, pagal kurias dotacijos gavėjais tampa visos konsorciumo organizacijos partnerės. Keliems gavėjams skirtą dotacijos susitarimą pasirašo koordinatorius, kuris yra vienintelis nacionalinės ar vykdomosios agentūros kontaktinis asmuo. Tačiau visos kitos projekte dalyvaujančios organizacijos (bendri dotacijos gavėjai) pasirašo mandatą, kuriuo paveda koordinatoriui veikti kaip pagrindiniam dotacijos gavėjui. Visų partnerių pareiškėjui išduoti mandatai paprastai turi būti pateikti paraiškos teikimo etape. Jeigu šie įgaliojimai pateikiami vėlesniame etape, jie vėliausiai turi būti pateikti iki dotacijos sutarties pasirašymo.

Pastaba: organizacijoms partnerėms šalyse, kurios nėra paraišką pateikusios organizacijos šalys, aukštųjų mokyklų studentų ir darbuotojų projektų, PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektų, bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektų ir suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektų atveju mandatų nereikia. Tačiau nacionalinių konsorciumų, veikiančių aukštojo mokslo, PM, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityje, organizacijos narės turi išduoti mandatus paraišką teikiančiai organizacijai.

Išimties tvarka kiekviena organizacija, dalyvaujanti atrinktame strateginių partnerysčių (mokyklų mainų partnerysčių) projekte, pasirašo atskirą dotacijos sutartį (su vienu dotacijos gavėju) dėl jai skiriamos dotacijos dalies su savo šalies nacionaline agentūra.

Pagal programą „Erasmus+“ naudojamų dotacijos sutarčių ir dotacijos sprendimų pavyzdžiai per metus bus pateikti Europos Komisijos ir vykdomosios agentūros svetainėse.

Orientacinis tvarkaraštis, kada pagal kiekvieną veiksmą pasirašomos dotacijos sutartys ir pranešama apie sprendimą dėl dotacijos, nurodytas skirsnyje „Projekto gyvavimo ciklui taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos“.

DOTACIJOS SUMA

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Remiantis atitinkamam veiksmui taikomomis finansavimo sąlygomis, prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas.

Dotacijos skyrimas konkrečioje atrankoje nereiškia, kad įgyjama teisė dotacijas gauti ir paskesnėse atrankose.

Reikėtų pažymėti, kad sutartyje numatoma dotacijos suma yra didžiausia suma, kuri negali būti didinama, net jei dotacijos gavėjas prašytų didesnės sumos.

Vykdomosios agentūros arba nacionalinės agentūros pervestas lėšas turi būti įmanoma nustatyti sąskaitoje arba subsąskaitoje, dotacijos gavėjo nurodytoje dotacijai mokėti.

[233] Dėl šios taisyklės išimties žr. šios vadovo dalies skirsnį „Draudimas skirti dotaciją atgaline data“.
[234] Žr. pirmesnę išnašą.

MOKĖJIMO PROCEDŪROS

Atsižvelgiant į veiksmo rūšį, dotacijos sutarties (sprendimo dėl dotacijos) trukmę ir finansinės rizikos įvertinimą, projektams, remiamiems pagal programą „Erasmus+“, taikoma įvairi mokėjimo tvarka.

Išskyrus pirmąjį išankstinio finansavimo mokėjimą, kiti mokėjimai arba susigrąžinimai atliekami remiantis gavėjo pateiktų ataskaitų arba mokėjimo prašymų analize (šių dokumentų pavyzdžiai per metus bus pateikti nacionalinių agentūrų ir vykdomosios agentūros svetainėse).

Pagal programą „Erasmus+“ taikomos mokėjimo procedūros apibūdintos toliau.

IŠANKSTINIO FINANSAVIMO MOKĖJIMAS

Išankstinio finansavimo mokėjimas gavėjui pervedamas per 30 dienų nuo tos dienos, kai dotacijos susitarimą pasirašo paskutinė iš dviejų šalių arba kai gavėjui pranešama apie sprendimą dėl dotacijos ir, jei taikoma, gaunamos visos atitinkamos garantijos (žr. skirsnį „Finansinė garantija“). Išankstiniu finansavimu dotacijos gavėjui siekiama suteikti pradinių lėšų. Nacionalinės agentūros arba vykdomoji agentūra gali nuspręsti pirmąjį išankstinio finansavimo mokėjimą padalyti į daugiau dalių. Jeigu nemanoma, kad gavėjo finansinis pajėgumas yra patenkinamas, jos taip pat gali nuspręsti sumažinti išankstinį finansavimą arba nemokėti jokio išankstinio finansavimo.

PASKESNI IŠANKSTINIO FINANSAVIMO MOKĖJIMAI

Pagal tam tikrus veiksmus antrasis, o tam tikrais atvejais ir trečiasis išankstinio finansavimo mokėjimas gavėjui pervedamas per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra gauna gavėjo pateiktą prašymą dėl kito išankstinio finansavimo mokėjimo, arba jeigu prie kito išankstinio finansavimo mokėjimo prašymo pridedama tarpinė ataskaita. Šių paskesnių išankstinio finansavimo mokėjimų gali būti prašoma išnaudojus ne mažiau kaip 70 % ankstesnio išankstinio finansavimo mokėjimo. Jeigu iš ankstesnio (-ių) išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų) panaudojimo ataskaitos matyti, kad veiksmo išlaidoms padengti panaudota mažiau nei 70 % ankstesnio (-ių) išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų), naujo mokėtino išankstinio finansavimo suma sumažinama ankstesnio išankstinio finansavimo nepanaudotos sumos dydžiu.

TARPINĖS ARBA PAŽANGOS / TECHNINĖS ATASKAITOS

Pagal tam tikrus veiksmus dotacijos gavėjų bus prašoma kartu su tolesnio išankstinio finansavimo mokėjimo prašymu pateikti tarpinę ataskaitą. Kitais atvejais gavėjų taip pat gali būti prašoma pateikti pažangos / techninę ataskaitą, kurioje būtų pateikta informacija apie projekto įgyvendinimą. Pažangos / techninių ataskaitų gavimas nėra susietas su tolesniu išankstinio finansavimo mokėjimu. Tarpinės (pažangos / techninės) ataskaitos turi būti pateiktos iki dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos nurodyto termino.

LIKUČIO MOKĖJIMAS ARBA SUSIGRĄŽINIMAS

Galutinio gavėjui mokėtino mokėjimo suma nustatoma remiantis baigiamąja ataskaita, kuri turi būti pateikta iki dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos nurodyto termino. a) renginiai, kuriems skirta dotacija, neįgyvendinti arba įgyvendinti kitaip negu planuota, arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etape, arba c) įgyvendinta veikla (rezultatai) yra nepakankamai kokybiška, finansavimo suma gali būti proporcingai sumažinta arba, jei taikoma, bus pareikalauta, kad dotacijos gavėjas grąžintų visas perteklines sumas, kurias jau gavo išankstinio finansavimo forma.

Pagal tam tikrus veiksmus nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra 100 % skirtos dotacijos perveda išankstinio mokėjimo dalimis. Tokiais atvejais likutis nėra mokamas. Tačiau jeigu remiantis baigiamąja ataskaita, kurią dotacijos gavėjas turi pateikti iki dotacijos sutartyje nurodyto termino, nustatoma, kad: a) renginiai, kuriems skirta dotacija, neįgyvendinti arba įgyvendinti kitaip, negu planuota, arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etape, arba c) įgyvendinta veikla (rezultatai) yra nepakankamai kokybiška, iš dotacijos gavėjo bus pareikalauta grąžinti visas perteklines sumas, kurias jau gavo išankstinio finansavimo forma.

Galutinis mokėjimas paprastai išmokamas arba prašymas dėl likučio susigrąžinimo paprastai pateikiamas per 60 kalendorinių dienų nuo baigiamosios ataskaitos gavimo dienos.

Dėl išsamesnės informacijos, išsamių kiekvienam veiksmui taikomų mokėjimo sąlygų žr. Skirsnį „Projekto gyvavimo ciklu taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos“.

FINANSINĖS NUOBAUDOS

Centralizuotų veiksmų dotacijų gavėjams, kurie buvo pripažinti sunkiai pažeidę sutartinius įsipareigojimus, gali būti skiriamos finansinės nuobaudos atsižvelgiant į dotacijos susitarime nustatytas sąlygas.

PROJEKTO GYVAVIMO CIKLUI TAIKOMI TERMINAI IR MOKĖJIMO SĄLYGOS

	Projekto gyvavimo ciklo terminai			Mokėjimo sąlygos		
	Orientacinė pranešimo apie sprendimą skirti dotaciją data	**Orientacinė dotacijos sutarties pasirašymo data**	**Galutinio mokėjimo / prašymo išmokėti likutį data**	**Išankstinio finansavimo mokėjimų skaičius**	**Tarpinė (techninė) ataskaita**	**Dotacijos procentinė dalis, skiriama įvairiais etapai**
1 PV. Aukštųjų mokyklų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 80–20 % Likutis: 0 %
1 PV. Kitų rūšių mobilumo projektai (profesinio mokymo, mokyklinio ugdymo, suaugusiųjų švietimo, jaunimo srityse)	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 80–20 %
1 PV. Profesinio mokymo projektai (pasirenkamieji)	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	2	Taip	Išankstinis finansavimas: 80–20 % Likutis: 0 %
1 PV. „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Išmokėti likutį nenumatoma.	3.	Ne	Išankstinis finansavimas: 25–50–25 % Likutis: 0 %
2 PV. Iki dvejų metų trunkantys strateginių partnerysčių projektai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 80 % Likutis: 20 %
2 PV. 2–3 metus trunkantys strateginių partnerysčių projektai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 40–40 % Likutis: 20 %
2 PV. Strateginės partnerystės projektai mokyklų mainų partnerystės pavidalu (pasirenkamieji)	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai visos dalyvaujančios nacionalinės agentūros gauna baigiamąsias ataskaitas.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 80–20 % Likutis: 0 %
2 PV. Žinių sąjungos ir sektorių įgūdžių sąjungos	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	7 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 40–40 % Likutis: 20 %

2 PV. Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	7 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 50–40 % Likutis: 10 %
2 PV. Gebėjimų stiprinimo jaunimo srityje projektai	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Taip	Išankstinis finansavimas: 80 % Likutis: 20 %
3 PV. Struktūrinio dialogo susitikimai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 80 % Likutis: 20 %
„Jean Monnet“ veikla	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Taip	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %
Sportas. Bendradarbiavimo partnerystės projektai	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %
Sportas. Smulkios bendradarbiavimo partnerystės	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1	Ne	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %
Sportas. Europos ne pelno siekiantys sporto renginiai	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %

Strateginės partnerystės (mokyklų mainų) projektams ir 1 pagrindinio veiksmo projektams profesinio mokymo (PM) srityje, priklausomai nuo nacionalinės teisinės sistemos ir į projektą įtrauktų organizacijų teisinio statuso, nacionalinė agentūra gali nuspręsti taikyti 100 proc. išankstinio finansavimo modelį. 1 pagrindinio veiksmo projektams PM srityje nacionalinė agentūra gali nuspręsti taikyti 100 % išankstinio finansavimo modelį tik tuo atveju, kai paraišką teikianti organizacija pagal nacionalinę teisę laikoma mokykla. Tais atvejais, kai šis modelis netaikytinas, bus naudojami kiti šiems veiksmams tinkami finansavimo modeliai.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad lentelėje nurodytos orientacinės datos pateikiamos tik informavimo tikslais ir jomis nacionalinėms agentūroms ir vykdomajai agentūrai nenustatoma jokių teisinių įsipareigojimų. Be to, dėl nurodytų mokėjimo sąlygų reikėtų pažymėti, kad jos bus taikomos bendrai, bet, atsižvelgiant į atskirą atitinkamos paraišką pateikusios organizacijos arba konsorciumo padėtį (pvz., atsižvelgiant į finansinį pajėgumą), dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos gali būti numatytos kitokios priemonės. Konkrečiais biudžetiniais metais pritrūkus ES asignavimų, pirmojo išankstinio finansavimo mokėjimo lygiai gali būti dar sumažinti.

KITOS SVARBIOS SUTARTINĖS NUOSTATOS

FINANSINĖ GARANTIJA

Jeigu finansinis pajėgumas nelaikomas patenkinamu, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra, siekdama sumažinti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką, gali pareikalauti, kad bet koks dotacijos gavėjas, kuriam buvo suteikta didesnė nei 60 000 EUR dotacija, iš anksto pateiktų garantiją. Didžiausia garantijos, kurios gali būti pareikalauta, suma negali būti didesnė nei išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų) suma.

Tokia garantija siekiama, kad bankas arba finansų įstaiga neatšaukiamai užtikrintų skolos grąžinimą arba veiktų kaip dotacijos gavėjo įsipareigojimų, kylančių iš dotacijos sutarties arba sprendimo dėl dotacijos, pirmosios eilės skolos garantas.

Šią finansinę garantiją eurais suteikia patvirtintas bankas arba finansų įstaiga, įsteigta kurioje nors ES valstybėje narėje. Jeigu dotacijos gavėjas įsteigtas kokioje nors ne ES šalyje, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra gali sutikti, kad tokią garantiją suteiktų tokioje šalyje įsteigtas bankas arba finansų įstaiga, jeigu ji mano, kad šio banko arba finansų įstaigos teikiamos finansinės garantijos ir jų savybės yra lygiavertės kurioje nors iš ES valstybių narių įsteigto banko ar finansų įstaigos teikiamoms garantijoms ir jų savybėms.

Ši garantija gali būti pakeista trečiosios šalies solidariąja garantija arba dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios yra to paties dotacijos sutarties šalys, solidariosiomis garantijomis.

Garantija dotacijos gavėjui bus grąžinta laipsniškai baigus išankstinį finansavimą – išmokėjus tarpines sumas arba likutį, vadovaujantis dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos nustatytomis sąlygomis. Jeigu vietoj likučio mokėjimo lėšos yra susigrąžinamos, garantija bus grąžinta pranešus apie tai dotacijos gavėjui.

SUBRANGOS IR VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SUTARČIŲ SUDARYMAS

Dotacijos gavėjas gali sudaryti subrangos sutartis dėl konkrečių techninių paslaugų, kurioms reikia specializuotų įgūdžių (susijusių su teisine, apskaitos, mokesčių, žmogiškųjų išteklių sritimis, IT ir t. t.), arba įgyvendinimo sutartis. Taigi dotacijos gavėjo patiriamos išlaidos šios rūšies paslaugoms gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu atitinka visus kitus dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos apibūdintus kriterijus.

Jeigu projektui įgyvendinti reikalingi viešieji prekių, darbų ar paslaugų pirkimai (įgyvendinimo sutartis), dotacijos gavėjai sutartį turi sudaryti su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiu subjektu, t. y. su subjektu, kurio pasiūlymas yra geriausias kokybės ir kainos santykio požiūriu, arba, jei tinkama, su mažiausią kainą pasiūliusiu subjektu, kartu vengdamas interesų konflikto ir pasirūpindamas išsaugoti dokumentus, kurių gali prireikti atliekant auditą.

Jeigu įgyvendinimo sutarties vertė viršija 60 000 EUR (arba gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projekto atveju – 25 000 EUR), be pirmesnėje dalyje nurodytų taisyklių, nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra dotacijos gavėjui gali nustatyti specialias taisykles. Tos specialios taisyklės bus paskelbtos nacionalinių agentūrų ir vykdomosios agentūros svetainėse.

INFORMACIJA APIE SKIRTAS DOTACIJAS

Laikantis skaidrumo principo ir ex post viešinimo reikalavimo informacija apie Sąjungos fondų lėšų gavėjus per pirmąjį pusmetį nuo finansinių metų, kuriais jos buvo skirtos, pabaigos privalo būti paskelbta Komisijos, vykdomosios agentūros ir (arba) nacionalinių agentūrų svetainėje.

Ši informacija taip pat gali būti skelbiama bet kokiuose kituose tinkamuose šaltiniuose, įskaitant Europos Sąjungos oficialųjį leidinį.

Nacionalinės agentūros ir vykdomoji agentūra skelbs tokią informaciją:

- dotacijos gavėjo pavadinimą ir vietovę;
- skirtos dotacijos sumą;
- dotacijos pobūdį ir paskirtį.

Dotacijos gavėjui pateikus motyvuotą ir tinkamai pagrįstą prašymą, ši informacija neskelbiama, jeigu dėl tokio informacijos atskleidimo galėtų kilti pavojus pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją saugomoms susijusių asmenų teisėms ir laisvėms arba galėtų būti pakenkta dotacijų gavėjų komerciniams interesams.

Kalbant apie asmens duomenis, susijusius su fiziniais asmenimis, paskelbta informacija pašalinama praėjus dvejiems metams nuo finansinių metų, kuriais lėšos buvo skirtos, pabaigos.

Tas pats taikoma asmens duomenims, nurodomiems juridinių asmenų oficialiuose pavadinimuose (pvz., kai asociacija arba įmonė pavadinama jos steigėjų vardu).

Ši informacija neskelbiama, kai mokamos stipendijos fiziniams asmenims ar fiziniams asmenims, kuriems labiausiai reikia pagalbos (pabėgėliams ir bedarbiams), mokama kita tiesioginė parama. Be to, dotaciją gaunančioms organizacijoms neleidžiama skelbti šios rūšies informacijos apie asmenis, pagal programą „Erasmus+“ gaunančius dotaciją mobilumui.

VIEŠINIMAS

Be reikalavimų dėl projekto matomumo ir jo rezultatų sklaidos ir panaudojimo (o tai yra dotacijų skyrimo kriterijai), privaloma užtikrinti bent minimalų kiekvieno projekto, kuriam suteikta dotacija, viešinimą.

Dotacijų gavėjai visuose bet kokia forma ar bet kokioje terpėje, įskaitant internetą, skelbiamuose pranešimuose arba leidiniuose arba vykdydami bet kokią veiklą, kuriai naudojama skirta dotacija, turi aiškiai paminėti Europos Sąjungos paramą.

Tai turi būti daroma remiantis dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos pateiktomis nuostatomis. Jeigu šių nuostatų visokeriopai nesilaikoma, dotacijos gavėjui skirta dotacija gali būti sumažinta.

Dėl papildomų reikalavimų projekto matomumui žr. šio vadovo II priede pateiktas sklaidos gaires dotacijų gavėjams.

PATIKROS IR AUDITAS

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra ir (arba) Europos Komisija gali atlikti technines ir finansines patikras ir auditą, siekdamos nustatyti, kaip naudojama dotacija. Jos taip pat gali tikrinti dotacijos gavėjo (arba bendro dotacijos gavėjo) teisės aktais nustatytus dokumentus, kad periodiškai įvertintų finansavimą naudojant fiksuotas išmokas, fiksuotas normas ar fiksuoto dydžio sumas.

Dotacijos gavėjas (arba bendras dotacijos gavėjas), jo teisiniam atstovui patvirtinus tai parašu, įsipareigoja pateikti įrodymus, kad dotacija buvo panaudota teisingai. Europos Komisija, vykdomoji agentūra, nacionalinė agentūra ir (arba) Audito Rūmai arba jų įgaliota įstaiga bet kuriuo metu ne ilgiau kaip penkerius per metus (arba ne ilgiau kaip per trejus metus, jeigu dotacijos suma neviršija 60 000 EUR) nuo tos dienos, kada nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra sumoka likutį arba susigrąžina lėšas, gali patikrinti, kaip panaudota dotacija. Todėl dotacijos gavėjai šiuo laikotarpiu turi saugoti įrašus, patvirtinamųjų dokumentų originalus, statistinius įrašus ir kitus su dotacija susijusius dokumentus.

Vykdomosios agentūros centralizuotu lygmeniu administruojamiems projektams, atsižvelgiant į atitinkamo veiksmo rūšį ir skirtos dotacijos dydį, gali būti taikomos įvairių rūšių audito procedūros (jeigu taikoma, I rūšies auditas didesnėms nei 60 000 EUR, bet mažesnėms nei 750 000 EUR dotacijoms, II rūšies auditas 750 000 EUR ar didesnėms dotacijoms). Daugiau informacijos galima rasti vykdomosios agentūros svetainėje.

Išsamios nuostatos dėl patikrų ir audito pateikiamos dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos.

DUOMENŲ APSAUGA

Visus paraiškos formoje arba dotacijos sutartyje (sprendime dėl dotacijos) pateikiamus asmens duomenis nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra, arba Europos Komisija tvarko vadovaudamasi:

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Europos Sąjungos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo;
- jeigu taikoma, šalies, kurioje atrinkta paraiška, nacionalinės teisės aktais dėl asmens duomenų apsaugos.

Pareiškėjo atsakymai į paraiškos formoje pateiktus klausimus (išskyrus tuos, kurie pažymėti kaip neprivalomi) yra būtini, kad paraišką dėl dotacijos būtų galima įvertinti ir toliau ją tvarkyti pagal programos „Erasmus+“ vadovą. Asmens duomenis šiuo

tikslu tvarkys tik už atitinkamą Sąjungos dotacijų programą atsakingas departamentas ar skyrius (duomenų priežiūros funkciją atliekantis subjektas). Asmens duomenys gali būti perduodami trečiosioms šalims, kurios dalyvauja vertinant paraiškas arba dotacijos administravimo procedūroje ir kurioms būtina tuos duomenis žinoti, neapribojant galimybės perduoti tuos duomenis įstaigoms, pagal Europos Sąjungos teisę atsakingoms už kontrolės ir tikrinimo užduotis, arba įstaigoms, įgaliotoms atlikti Programos ar bet kurių iš jos veiksmų vertinimus. Visų pirma, siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, asmens duomenys gali būti perduodami vidaus audito tarnyboms, Europos Audito Rūmams, Finansinių pažeidimų komisijai arba Europos kovos su sukčiavimu tarnybai ir leidimus suteikiantiems Komisijos bei vykdomųjų įstaigų pareigūnams. Pareiškėjas turi teisę pasitikrinti savo asmens duomenis ir teisę pataisyti bet kokius tokius duomenis. Visus klausimus dėl jo asmens duomenų tvarkymo pareiškėjas turėtų adresuoti projektą atrinkusiai agentūrai. Kilus konfliktui, pareiškėjas taip pat turi teisę bet kada kreiptis į Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną. Išsamesnės informacijos apie asmens duomenų tvarkymą pateikiama dotacijos sutartyje arba sprendime.

Su asmens duomenų tvarkymu pagal programą „Erasmus+“ susijęs išsamus privatumo pareiškimas, įskaitant informaciją ryšiams, pateikiamas Komisijos ir vykdomosios agentūros svetainėje.

Vykdant vykdomosios agentūros valdomą centralizuotą veiklą, pareiškėjai ir, jeigu jie yra juridiniai subjektai, administracijos, valdymo arba priežiūros organo nariai arba asmenys, kuriems šio pareiškėjo atžvilgiu suteikti atstovavimo įgaliojimai, teisė priimti sprendimus ar atlikti kontrolę, arba juridiniai ar fiziniai asmenys, prisiėmę neribotą atsakomybę už šio pareiškėjo skolas, yra informuojami, kad jų asmens duomenis (pavadinimą arba vardą ir pavardę, adresą, teisinę formą ir asmenų, įgaliotų atstovauti subjektui, jei tai juridinis asmuo, priimti jo vardu sprendimus arba jį kontroliuoti) leidimus išduodantis agentūros pareigūnas gali įregistruoti Ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje (EDES), jeigu pareiškėjai yra atsidūrę vienoje iš situacijų, nurodytų 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1) su pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2015/1929 (OL L 286, 2015 10 30, p. 1).

ATVIROS PRIEIGOS REIKALAVIMAS

Pagal programą „Erasmus+“, siekiant remti mokymo(si) procesus ir darbą su jaunimu, skatinama suteikti atvirą prieigą prie projektų rezultatų. Taip siekiama užtikrinti, kad viešosiomis lėšomis finansuota medžiaga būtų naudinga plačiajai visuomenei, didinti projekto vertę, matomumą ir pakartotinį naudojimąsi projekto įžvalgomis bei darbu, taip pat užtikrinti ilgalaikį projekto rezultatų prieinamumą, net jeigu, pavyzdžiui, dotaciją gavęs konsorciumas nustotų egzistuoti.

Visų pirma, „Erasmus+“ lėšų gavėjai įpareigojami leisti visuomenei pagal atvirąją licenciją (žr. tolesnį skirsnį) laisvai naudotis bet kokiais švietimo ištekliais (dokumentais, medijomis, programine įranga ar kita medžiaga), sukurtais įgyvendinant pagal šią programą remtus projektus. Tokia medžiaga vadinama atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI). Be to, dotacijų gavėjai turi užtikrinti, kad šie AŠI būtų platinami tokiu skaitmeniniu formatu, kad juos būtų galima keisti, jie būtų laisvai (be mokesčio, registracijos ar kitokių apribojimų) prieinami internetu ir, kai įmanoma, būtų platinami naudojant tinkamą ir laisvai prieinamą platformą, taigi ne tik projekto ar institucijos specialioje interneto svetainėje. Atvirosios prieigos reikalavimas nepažeidžia dotacijų gavėjų intelektinės nuosavybės teisių.

ATVIROJI LICENCIJA IR INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISĖS

Apskritai autorių teisėmis bet kokio originalaus kūrinio (pvz., švietimo ištekliaus) kūrėjui suteikiamos išimtinės teisės naudotis tuo kūriniu. Įprastas būdas, kuriuo autorių teisių subjektai leidžia savo kūriniu naudotis kitiems, yra licencijos. Suteikiant licenciją nustatoma, kokiomis sąlygomis teisių turėtojas leidžia savo kūriniu naudotis konkretiems asmenims arba organizacijoms.

Atviroji licencija – tai būdas, kuriuo autorių teisių subjektas (kūrėjas ar kitas teisių turėtojas) leidžia savo kūriniu teisėtai naudotis plačiajai visuomenei. Tai, kad taikoma atviroji licencija, paprastai nurodoma ant paties kūrinio ir visur, kur tas kūrinys platinamas. Atvirosios licencijos, kaip ir visos kitos licencijos, nereiškia autorių teisių ar kitų intelektinės nuosavybės teisių perdavimo. Asmuo, kuris leidžia naudotis savo kūriniu pagal atvirąją licenciją, tebeturi savo sukurtos medžiagos autoriaus teises ir gali pats naudoti tą medžiagą savo nuožiūra, pvz., savo projektų rezultatus naudoti komerciniais tikslais. Taikant atvirąją licenciją švietimo ištekliams, sukurtiems naudojantis programos „Erasmus+“ parama, visuomenei (t. y. bet kokioms trečiosioms šalims) turi būti leidžiama bent:

- naudotis tuo kūriniu;
- adaptuoti tą kūrinį pagal poreikius (pvz., išversti, sutrumpinti, pritaikyti naudoti vietos sąlygomis ir kt.);
- atgaminti originalų ar adaptuotą kūrinį ir dalytis juo su kitais (pvz., su besimokančiais asmenimis, internetu, su kolegomis ir kt.).

Nors programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai raginami taikyti kuo atviresnes licencijas[235], siekiant užtikrinti kuo didesnį jų kūrinių poveikį, dotacijų gavėjams leidžiama rinktis atvirąsias licencijas, pagal kurias nustatomos specialios sąlygos, pavyzdžiui:

- kad kūrėjui turi būti pranešama kaskart, kai originalus kūrinys arba jo išvestiniai kūriniai yra naudojami arba platinami;
- kad kūrinio negalima naudoti komerciniais tikslais (pvz., kiti negali jo parduoti, įtraukti į komerciniais tikslais išleistą vadovėlį ir kt.);
- kad bet kokie išvestiniai kūriniai turi būti platinami pagal tą pačią licenciją arba licencijos suteikimo sąlygas.

Nors dotacijų gavėjai gali laisvai rinktis bet kurią atvirąją licenciją ar net sukurti savo atvirąją licenciją, siekiant nekartoti to paties darbo, užtikrinti teisinį tikrumą ir galimybę sujungti kelis kūrinius, programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjams labai rekomenduojama rinktis esamas gerai žinomas licencijas, tinkamas tos rūšies ištekliams. Suteikiant licenciją negalima nustatyti jokių sąlygų, kuriomis būtų apribota naudotojų grupė, naudotojai būtų verčiami užsiregistruoti, dalyvauti ar kitaip užsiimti kokia nors konkrečia veikla arba būtų nurodyta, kad norint naudoti kūrinį, reikia to prašyti arba apie tai pranešti.

TAIKOMOS TAISYKLĖS

2012 m. spalio 25 d. Parlamento reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1) su pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2015/1929, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L 286, 2015 10 30, p. 1), ir

2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl ES bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012 12 31, p. 1) su pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 30 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/2462, kuriuo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 342, 2015 12 29, p. 7).

[235] Pvz., kūrybiniams darbams plačiai naudojamos licencijos „Creative Commons Attribution“ arba „Creative Commons Attribution-Share Alike“, programinei įrangai – „GNU Public License“ ir „GNU Lesser Public License“, duomenų bazėms – „Open Database License“.

I PRIEDAS

Konkrečios taisyklės ir informacija, susijusi su mobilumo veiklos, strateginių partneryščių ir gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektais

Šiame priede pateikiama papildomų kriterijų ir svarbios informacijos, susijusios su mobilumo projektų parengimu, įgyvendinimu ir tolesne veikla, bei su mobilumo veikla aukštojo mokslo laipsnio tikslais, taip pat keli konkretūs veiklos, kuri gali būti vykdoma pagal strateginių partneryščių projektus švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, pavyzdžiai, bei papildoma informacija apie gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektus.

Organizacijų, ketinančių rengti projektą pagal šiuos veiksmus, prašoma prieš teikiant dotacijos prašymą atidžiai perskaityti atitinkamas šio priedo dalis. Priedas suskirstytas į šiuos skirsnius:

I PRIEDAS ..... ERREUR ! SIGNET NON DÉFINI.
Mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektas ..... **Erreur ! Signet non défini.**
Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo projektas..... **Erreur ! Signet non défini.**
Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas..... **Erreur ! Signet non défini.**
Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektas..... **Erreur ! Signet non défini.**
Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektas ..... **Erreur ! Signet non défini.**
„Erasmus Mundus“ Jungtinės Magistrantūros Studijų Programos ..... **Erreur ! Signet non défini.**
Strateginės partnerystės projektai ..... **Erreur ! Signet non défini.**
Gebėjimų Stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje ..... **Erreur ! Signet non défini.**

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

1. PRIEŠ MOBILUMĄ

A. DALYVAUJANČIŲJŲ ORGANIZACIJŲ AKREDITACIJA

„ERASMUS“ AUKŠTOJO MOKSLO CHARTIJA

„Erasmus“ aukštojo mokslo chartijoje (angl. ECHE) nustatoma bendra europinio ir tarptautinio bendradarbiavimo veiklos, kurią mokslo ir studijų institucija gali vykdyti pagal Programą, kokybės sistema. Visos Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos, norinčios dalyvauti pagal Programą įgyvendinamuose asmenų mokymosi mobilumo ir (arba) bendradarbiavimo inovacijų ir dalijimosi gerąja patirtimi projektuose, būtinai turi turėti „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją. Šalyse partnerėse įsikūrusioms mokslo ir studijų institucijoms ECHE nėra privaloma, o kokybės sistema nustatoma mokslo ir studijų institucijų sudaromuose tarpinstituciniuose susitarimuose (žr. toliau).

Briuselyje įsikūrusi vykdomoji agentūra kasmet skelbia kvietimą teikti paraišką dėl ECHE. Jeigu chartija suteikiama, ji galioja visą Programos laikotarpį. Paraiškos dėl ECHE teikimo sąlygos apibūdintos vykdomosios agentūros svetainėje. https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en

Įgyvendindamos projektus, mokslo ir studijų institucijos turi paisyti visų ECHE nuostatų. Ar jos laikosi tų nuostatų, stebi nacionalinė agentūra, kuri savo taikomą stebėjimo strategiją grindžia ECHE stebėjimo gairėmis (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/library//eche-monitoring-gui_de_en.pdf) – nauju vadovu, kuriame pateiktas sutartų gairių rinkinys ir gerosios patirties pavyzdžiai užtikrinant atitikties ECHE reikalavimams stebėjimą ir jos gerinimą. Mokslo ir studijų institucijoms, teikiančioms paraiškas „Erasmus+“ projektams ir juose dalyvaujančioms, rekomenduojama susipažinti su šiomis gairėmis, prioritetinėmis atitikties ECHE sritimis bei siūlomomis priemonėmis, rekomendacijomis ir interneto nuorodomis.

Pažeidus kuriuos nors iš ECHE principų ar nejvykdžius kokių nors įsipareigojimų, Europos Komisija gali ją atšaukti.

KONSORCIUMO AKREDITACIJA

Nacionalinis aukštojo mokslo mobilumo konsorciumas gali remti bet kurios iš keturių reikalavimus atitinkančių rūšių mobilumo veiklą, vykdomą pagal mobilumo aukštojo mokslo srityje projektus.

Mobilumo konsorciumų tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas organizuoti mobilumo veiklą ir užtikrinti geresnę veiklos kokybę, palyginti su kokybe, kurią kiekviena atskira siunčiančioji mokslo ir studijų institucija galėtų užtikrinti, jei veiktų viena. Nacionalinio mobilumo konsorciumo organizacijos narės gali sujungti paslaugas, susijusias su mobilumo organizavimu, ar jomis pasidalyti. Bendrai gali būti vykdoma tokia veikla, pvz., bendras administracinis, sutartinis irfinansinis mobilumo valdymas, bendra dalyvių atranka ir (arba) parengimas ir kuravimas, taip pat, jei tinkama, centralizuota įmonių paieška ir įmonių bei dalyvių paieška pagal jų poreikius.

Nacionalinis mobilumo konsorciumas taip pat gali veikti kaip atvykstančių studentų ir darbuotojų stažuotojų ar praktikų tarpininkas. Atliekant šią funkciją, be kita ko, regione, kuriame įsikūrę mobilumo konsorciumo partneriai, ieškoma priimančiųjų organizacijų ir prireikus teikiama pagalba.

Konsorciumo koordinatorius, galbūt kartu su kitomis (tarpininkaujančiomis) organizacijomis, gali atlikti aktyvų vaidmenį puoselėjant ryšius su įmonėmis ir ieškant galimybių darbuotojų stažuotėms ir mokymui, remiant šią veiklą, teikiant informaciją ir t. t.

Konsorciumo koordinatorius raginamas koordinuoti veiklą su kitų šalių konsorciumais siekiant didinti praktikos vietų prieinamumą, gerinti jų kokybę ir remti „Erasmus+“ studentų praktiką.

Už mobilumo laikotarpių kokybę, turinį ir pripažinimą tebėra atsakinga kiekviena siunčiančioji mokslo ir studijų institucija. Kiekvienas konsorciumo narys su konsorciumo koordinatoriumi turi pasirašyti susitarimą, kuriame nurodomos funkcijos ir pareigos, taip pat administraciniai ir finansiniai susitarimai; bendradarbiavimo sąlygose nustatomi tokie dalykai, kaip mobilumo laikotarpių parengimo, kokybės užtikrinimo ir tolesnės susijusios veiklos mechanizmai. Be to, kiekviena siunčiančioji mokslo ir studijų institucija su mokslo ir studijų institucijomis, kurios priima jos studentus ir darbuotojus, turi pasirašyti tarpinstitucinius susitarimus (žr. kitą skirsnį).

Nacionalinis mobilumo konsorciumas finansavimą gali gauti tik tuo atveju, jeigu jam suteikta konsorciumo akreditacija. Jeigu nacionalinio mobilumo konsorciumo įvertinimo rezultatas neigiamas, konsorciumas paraiškas dėl akreditacijos ir finansavimo turės pakartotinai teikti kitais metais.

Ar laikomasi konsorciumo akreditacijos sąlygų, stebi nacionalinė agentūra. Kilus kokioms nors rimtoms problemoms (pvz., netinkamas lėšų naudojimas, įsipareigojimų nesilaikymas ir silpnas finansinis pajėgumas) arba konsorciumui pažeidus įsipareigojimus, nacionalinė agentūra gali anuliuoti akreditaciją. Nacionalinė agentūra reikalauja, kad konsorciumo koordinatorius nacionalinei agentūrai nedelsdamas praneštų apie bet kokius konsorciumo sudėties, padėties ar statuso pokyčius, dėl kurių galėtų būti būtina pakeisti akreditaciją arba ją anuliuoti.

B. TARPINSTITUCINIS SUSITARIMAS

Studentų studijų mobilumas ir darbuotojų dėstymo mobilumas tarp mokslo ir studijų institucijų vykdomas pagal mokslo ir studijų institucijų sudarytą tarpinstitucinį susitarimą. Susitarimų pavyzdžiai pateikiami svetainėje http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. Tarpinstitucinius susitarimus gali pasirašyti dvi ar daugiau mokslo ir studijų institucijų.

Mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių atveju šiame tarpinstituciniame susitarime nustatomi bendrieji principai, kurių laikomasi ECHE, ir užtikrinama, kad juos įgyvendinti įsipareigotų abi ar visos šalys.

Tarpinstitucinio susitarimo taikymo sritis taip pat gali būti išplėsta įtraukiant į ją studentų praktikas ir (arba) darbuotojų mokymosi mobilumą, pasikliaujant institucijų partnerių žiniomis apie įmones priimančiosioms užsienio įmonėms ir (arba) organizacijoms nustatyti.

C. „MOBILITY TOOL+“

Atrinkusi dalyvius, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+“ sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). Mobilumo projekto laikotarpiu bent vieną kartą per mėnesį organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją naujais duomenimis apie dalyvius ir mobilumo veiklą.

Mobilumo projektuose tarp Programos šalių ir šalių partnerių reikės identifikuoti „Mobility Tool+“ šalies partnerės mokslo ir studijų institucijas pagal dalyvio identifikacinį kodą (PIC). Jeigu šalies partnerės mokslo ir studijų institucija dar nėra įgijusi dalyvio identifikacinio kodo dėl ankstesnio dalyvavimo ES programose, ji turėtų užsiregistruoti Dalyvių portale, kad jai būtų suteiktas šis kodas, ir nurodyti jį dotacijos gavėjui.

„Mobility Tool+“ padės dotacijos gavėjui valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+“ galės formuoti pagal savo pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

D. STUDENTŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Studentai savo mokslo ir studijų institucijai, vykdančiai mobilumo veiklos dalyvių atranką, teikia paraišką. Studentų atranka, taip pat stipendijų jiems skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinta dokumentais ir galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Mokslo ir studijų institucija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dotacijų gavėjų atrankos organuose arba procese.

Atrankos kriterijai, kaip antai kandidato akademiniai rezultatai, ankstesnė mobilumo patirtis, motyvacija, ankstesnė patirtis priimančiojoje šalyje (t. y. grįžimas į kilmės šalį) ir t. t., skelbiami viešai. Pirmasis kriterijus atrenkant studentus iš šalių partnerių bus akademiniai nuopelnai, tačiau, esant vienodam akademiniam lygiui, pirmenybė turėtų būti teikiama studentams iš mažiau privilegijuotų socialinių ir ekonominių sluoksnių (įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir migrantus).

Asmenims, kurie tame pačiame studijų cikle jau dalyvavo mobilumo veikloje pagal Mokymosi visa gyvenimą programos paprogramę „Erasmus“, programą „Erasmus Mundus“ ar „Erasmus+“, pirmenybė nebus teikiama. „Erasmus Mundus“

magistrantūros studijų programų (EMMSP) ir „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programų atveju į ankstesnį dalyvavimą atsižvelgiama tik stipendininkų atžvilgiu.

Atrinkti studentai iš siunčiančiosios institucijos turėtų gauti „Erasmus“ studento chartiją, kurioje išdėstomos studento teisės ir pareigos, susijusios su jo studijų ar praktikos užsienyje laikotarpiu, ir paaiškinami įvairūs veiksmai, kurie turi būti atlikti prieš prasidedant mobilumo laikotarpiui, jo metu ir jam pasibaigus.

SUSITARIMAS SU STUDENTU

Prieš išvykdamas kiekvienas atrinktas studentas turi pasirašyti susitarimą, į kurį taip pat įtraukiamas vadinamasis mokymosi susitarimas, kuriame išdėstoma studento, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų suderinta studijų ir (arba) praktikos programa, kurios turi būti laikomasi. Susitarimo pavyzdys pateikiamas svetainėje http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm.

Šiame mokymosi susitarime apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai ir pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos. Susitarime taip pat nurodoma studijų laikotarpio ir (arba) praktikos vieta. Šiame mokymosi susitarime siunčiančioji institucija ir studentas, atsižvelgdami į rekomenduojamą kalbos mokėjimo lygį, nustatytą siunčiančiosios ir priimančiosios institucijų tarpinstituciniame susitarime (arba į įmonės lūkesčius, jeigu organizuojamos praktikos), taip pat turėtų sutarti dėl kalbos mokėjimo lygio (pagrindinės dėstymo (mokymo) ar darbo vietos kalbos), kurį studentas turi būti pasiekęs iki studijų (praktikos) laikotarpio pradžios.

Jeigu taikoma, siunčiančioji institucija ir studentas sutaria dėl tinkamiausios kalbinės paramos, kuri turi būti suteikta, kad studentas galėtų pasiekti sutartą lygį (žr. kitą skirsnį apie kalbinį parengimą internetu).

STIPENDIJA STUDENTAMS

Studentai gali gauti studento stipendiją, kuria padengtų dėl užsienyje praleidžiamo mobilumo laikotarpio patiriamas didesnes išlaidas. Tokią stipendiją gali sudaryti viena iš šių stipendijų arba jos abi:

- ES stipendija, apskaičiuojama vienam mėnesiui ir išmokama kaip vieneto sąnaudos (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“), ir (arba)
- nacionalinė, regioninė arba vietos stipendija, kurią skiria viešasis arba privatus paramos teikėjas, arba paskolų programa.

Mobilumo veikloje – ir studijų, ir praktikos – leidžiama dalyvauti ir nulinę stipendiją iš ES lėšų gaunantiems studentams, t. y. studentams, kurie atitinka visus „Erasmus“ studento tinkamumo kriterijus ir naudojasi visais „Erasmus“ studento privalumais, tačiau negauna ES stipendijos mobilumui. Šiame Programos vadove nustatytos taisyklės, išskyrus taisykles, susijusias su stipendijų paskirstymu, taikomos ir tokiems nulinę stipendiją iš ES lėšų gaunantiems studentams. Nulinę stipendiją iš ES lėšų visu mobilumo laikotarpiu gaunantys studentai įtraukiami į statistinius duomenis, pagal kuriuos apskaičiuojamas rezultatų rodiklis, naudojamas ES biudžetui tarp šalių paskirstyti.

Kokiame nors pagal programą „Erasmus+“ remiamame aukštojo mokslo mobilumo projekte dalyvaujantys studentai – nesvarbu, ar už dalyvavimą jie gauna „Erasmus+“ ES stipendiją, ar ne, – priimančiojoje institucijoje atleidžiami nuo mokesčių už mokslą, registracijos mokesčio, mokesčių už egzaminus, laboratorijų ir bibliotekų mokesčių.

Tačiau gali būti priskaičiuoti nedideli mokesčiai, susiję su, pvz., draudimu, studentų sąjungomis ir įvairios medžiagos, kaip antai fotokopijų, laboratorinių produktų, naudojimu ir skaičiuojami tokiu pat pagrindu, kaip ir vietos studentams. Išvykstantys studentai nemoka jokių papildomų mokesčių ar rinkliavų, susijusių su jų mobilumo laikotarpio organizavimu ar administravimu.

Be to, studentams studijuoti savo siunčiančiojoje institucijoje skirtos stipendijos arba paskolos mokėjimas užsienyje praleidžiamu laikotarpiu neturi būti nutraukiamas.

Per praktiką, jeigu priimančioji įmonė (organizacija) studentui skiria kokią nors išmoką arba kokios nors rūšies atlygį, „Erasmus+“ ES stipendijos mokėjimas nenutraukiamas.

Mobilumo laikotarpiu studentas gali dirbti ne visą darbo laiką ir, jeigu jis gauna „Erasmus+“ ES stipendiją, dėl studento gaunamų pajamų jos mokėjimas nenutraukiamas, tačiau tik tuo atveju, jeigu jis vykdo suderintoje mobilumo programoje numatytą veiklą.

Aukštojo mokslo mobilumo projekte dalyvaujantys studentai (studijuojantys ar atliekantys praktiką užsienyje) negali tuo pat metu gauti „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendijos ir atvirkščiai.

Jeigu „Erasmus+“ ES stipendiją gaunantys studentai nesilaiko stipendijos susitarimo sąlygų, jie turės atlyginti dalį ES stipendijos ar ją visą (išskyrus atvejus, kai savo planuotos veiklos užsienyje jie negalėjo užbaigti dėl *force majeure* aplinkybių). Jų gali būti paprašyta atlyginti dalį gautos ES stipendijos ar ją visą, jeigu jie neužpildo ir nepateikia baigiamosios elektroninės ataskaitos.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Pasirašydamos „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją, mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja suteikti mobilumo veiklos dalyviams visą būtiną paramą jų kalbiniam pasirengimui. Įgyvendinant Programą, bus laipsniškai įdiegta visai du mėnesius ar ilgiau trunkančiai mobilumo veiklai tarp Programos šalių skirta kalbinio parengimo internetu priemonė. Galimybę naudotis tokia parama Europos Komisija teikia atrinktiems studentams, kad būtų įvertintos jų kalbos, kuria jie studijuos ar atliks praktiką užsienyje, žinios.

Prireikus šia priemone jiems taip pat bus suteikta galimybė pagerinti šios kalbos žinias prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu. Pagrindinę mokymo ar darbo kalbą B2 lygiu mokantys dalyviai gali pasirinkti išklausyti OLS kursą priimančiosios šalies kalba, jeigu įmanoma. Kalbinės paramos teikimas turi būti grindžiamas abipusiu siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos pasitikėjimu. Rekomenduojamas kalbos mokėjimo lygis yra nurodytas institucijų sudarytuose tarpusavio susitarimuose ir mokymosi susitarimuose, taigi dėl jo yra susitarusios trys šalys. Programos „Erasmus+“ atveju siunčiančiosios mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja užtikrinti, kad jų parengti studentai būtų tinkamu lygiu išmokę kalbą ir minėto dvišalio susitarimo turėtų pakakti.

Siunčiančiosios mokslo ir studijų institucijos yra atsakingos už tinkamiausios kalbinės paramos užtikrinimą savo studentams nepriklausomai nuo to, ar taikomas OLS ar kitas metodas, kurį galima finansuoti organizacinės paramos lėšomis siekiant užtikrinti, kad jų studentai įgytų rekomenduojamą lygį, dėl kurio susitarta su priimančiąja institucija mobilumo projekto pradžioje. Todėl siunčiančiajai mokslo ir studijų institucijai nėra taikomas reikalavimas, kad priimančiosioms institucijoms ji nusiųstų OLS kalbos vertinimo rezultatus. Studentai savo nuožiūra sprendžia, ar jie sutinka priimančiajai institucijai atskleisti savo OLS kalbos vertinimo rezultatus, ar ne.

Kalbinis parengimas internetu bus teikiamas taip:

- nacionalinės agentūros pagal Europos Komisijos nustatytus bendruosius kriterijus paskirsto mokslo ir studijų institucijoms elektronines licencijas;
- visi mokslo ir studijų institucijos atrinkti savi studentai (išskyrus tuos, kuriems studijų ar praktikos užsienyje kalba yra gimtoji, ir tinkamai pagrįstais atvejais) privalo atlikti internetinį testą, kuriuo bus įvertintos jų pagrindinės kalbos, kuria jie studijuos ar atliks praktiką užsienyje, žinios. Tai yra būtina sąlyga prieš prasidedant mobilumo veiklai. Studentas bei siunčiančioji mokslo ir studijų institucija bus informuoti apie šio testo rezultatus. Taip siunčiančioji mokslo ir studijų institucija galės nustatyti studentų, kuriems galbūt reikės kalbos kursų internetu, skaičių;
- mokslo ir studijų institucijos, atsižvelgdamos į turimą kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, paskirstys jas pagal studentų poreikius. Studentai prisiima atsakomybę už internetinio kalbos kurso išklausymą, kaip apibūdinta ir sutarta stipendijos susitarime;
- mobilumo laikotarpio pabaigoje studentai atliks antrąjį įvertinimą padarytai pažangai mokantis kalbos įvertinti. Studentas ir siunčiančioji mokslo ir studijų institucija bus informuoti apie rezultatus.

Išsamesnės informacijos pateikiama Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Kai organizuojama visų kitų rūšių mobilumo veikla arba tais atvejais, kai Komisijos kalbinio parengimo internetu priemonėje (OLS) tam tikros kalbos nėra, mokslo ir studijų institucijos studentams gali suteikti kitokių rūšių kalbinę paramą, kuri bus finansuojama iš Mobilumo organizavimo dotacijos lėšų.

E. DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Aukštojo mokslo mobilumo projekte dalyvaujančius darbuotojus juos siunčiančioji mokslo ir studijų institucija turi atrinkti sąžiningai ir skaidriai. Prieš išvykdami jie turi būti sutarę su siunčiančiąja ir priimančiąja institucijomis (įmonėmis) dėl mobilumo programos.

Dėstytojų ir mokslo ir studijų institucijų darbuotojų atranką vykdo mokslo ir studijų institucija. Atrankos ir dotacijų skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinta dokumentais, o galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys. Atrankos kriterijai (pvz., pirmenybė teikiama darbuotojams, į užsienį vykstantiems pirmą kartą, galimo mobilumo veiklų vienam darbuotojui skaičiaus tam tikru laikotarpiu apribojimas ir t. t.) skelbiami viešai.

Mokslo ir studijų institucija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dotacijų gavėjų atrankos organuose arba procese.

Darbuotojų mobilumas iš įmonės į mokslo ir studijų instituciją organizuojamas institucijos kvietimu konkrečiam įmonės darbuotojui; dotaciją tvarko priimančioji mokslo ir studijų institucija arba, mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių atveju, – dotacijos gavėjas.

MOBILUMO SUSITARIMAS

Siunčiančioji institucija mokslo ir studijų institucijos darbuotojų atranką vykdo remdamasi darbuotojo pateiktu mobilumo programos projektu ir pasikonsultavusi su priimančiąja institucija (įmone). Prieš išvykimą siunčiančioji institucija (įmonė) ir priimančioji institucija (įmonė) turi oficialiai susitarti dėl galutinės mobilumo programos (pasikeisdamos raštais arba elektroniniais pranešimais).

Už mobilumo laikotarpio užsienyje kokybę atsakinga ir siunčiančioji, ir priimančioji institucija (įmonė).

DOTACIJA DARBUOTOJAMS

Šių dviejų rūšių darbuotojų mobilumo finansavimo taisyklės yra vienodos. Dotacija padedama padengti kelionės ir pragyvenimo išlaidas dėstymo ar mokymo užsienyje laikotarpiu (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“).

Mobilumo veikloje leidžiama dalyvauti ir nulinę dotaciją iš ES lėšų gaunantiems mokslo ir studijų institucijų darbuotojams.

2. MOBILUMO METU

STUDENTŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PERTRAUKIMAS

Jeigu studento mobilumo laikotarpis pertraukiamas, pavyzdžiui, kai kalbos kursai baigiasi anksčiau, nei faktiškai prasideda studijos (praktika), pertraukos dienų skaičius nurodomas „Mobility Tool+“ sistemoje ir stipendijos suma atitinkamai patikslinama.

Praktikos Programos šalyse atveju mobilumo užsienyje laikotarpis gali būti pertrauktas dėl kolektyvinių įmonės atostogų, jeigu įmonė tuo laikotarpiu neveikia. Stipendija šiuo laikotarpiu mokama. Įmonės nedarbo laikotarpis į būtiniausią praktikos laikotarpio trukmę neįskaičiuojamas, bet jis įskaičiuojamas į ne ilgesnį nei 12 mėn. kiekvienos studijų pakopos laikotarpį, kuriam tas pats studentas gali gauti stipendijas mobilumo veiklai.

STUDENTŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PRATĘSIMAS

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos gali susitarti pratęsti prasidėjusį mobilumo laikotarpį ir tokiu atveju turi įvykdyti tokias sąlygas:

- prašymas pratęsti mobilumo laikotarpį turi būti pateiktas ne vėliau kaip likus mėnesiui iki iš pradžių planuoto mobilumo laikotarpio pabaigos;
- jeigu prašymą patenkina visos šalys, turi būti pakeistas stipendijos susitarimas ir imtasi visų priemonių, susijusių su trukmės pratęsimu;
- jeigu studentas gauna „Erasmus+“ stipendiją, siunčiančioji institucija, atsižvelgdama į ilgesnę trukmę, gali pakeisti stipendijos sumą arba susitarti su studentu, kad šios papildomos dienos būtų laikomos nulinės stipendijos iš ES lėšų laikotarpiu;
- faktinės mobilumo laikotarpio pradžios ir pabaigos datos nurodomos priimančiosios institucijos akademinėje pažymoje arba studento praktikos pažymoje vadovaujantis tokiomis apibrėžtimis:
  - pradžios data turėtų būti pirmoji diena, kai studentui reikia atvykti į priimančiąją organizaciją (pavyzdžiui, tai galėtų būti pirmojo kurso pradžios data (pirmoji diena darbe), susipažinimo renginys, kurį organizuoja priimančioji institucija, arba kalbos ir kultūros kursai);
  - pabaigos data turėtų būti paskutinė diena, kada studentui reikia atvykti į priimančiąją organizaciją (pavyzdžiui,

tai galėtų būti paskutinė egzaminų laikotarpio (kurso, darbo, privalomo paskaitų lankymo laikotarpio) diena);

- pagal minėtas apibrėžtis nustatyta faktinė trukmė – tai laikotarpis, kurį mokslo ir studijų institucijos turi nurodyti savo baigiamosiose ataskaitose, ir jį sudarantis mėnesių skaičius yra didžiausias skaičius mėnesių, kai bus mokama ES stipendija. Jeigu studento mobilumo laikotarpio pratęsimas laikomas nulinės stipendijos iš ES lėšų dienomis, skaičiuojant galutinę stipendijos sumą šios dienos atimamos iš visos mobilumo laikotarpio trukmės;
- šis papildomas laikotarpis turi prasidėti vos pasibaigus einamajam mobilumo laikotarpiui. Tarp šių laikotarpių negali būti jokių pertraukų (šventinės ir universiteto (įmonės) nedarbo dienos pertraukomis nelaikomos), išskyrus atvejus, kai tai yra tinkamai pagrįsta ir nacionalinė agentūra tam pritaria.

3. PO MOBILUMO

A. MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Užsienyje praleidžiamo laikotarpio pabaigoje priimančioji institucija (įmonė) studentui ir jo mokslo ir studijų institucijai turi pateikti akademinę pažymą arba praktikos pažymą, kurioje patvirtinami sutartos programos rezultatai.

Vykdant tolesnę su mobilumo laikotarpiu susijusią veiklą, siunčiančioji institucija, be kita ko, oficialiai pripažįsta kreditus, užsienyje suteiktus už formaliojo mokymosi būdu naujai įgytas kompetencijas (naudojant ECTS kreditus arba lygiavertę sistemą), įskaitant, jei taikoma, per praktikas, o neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi ne auditorijoje ar darbo vietoje rezultatai patvirtinami dokumentais (naudojant diplomo priedėlį). Tačiau tai netaikoma praktikoms, kurias atliko absolventai.

Kalbos žinių įvertinimo ir internetinių kalbos kursų rezultatai bus pranešami centralizuotai, tačiau jokia oficiali kvalifikacija nesuteikiama.

Kalbant apie darbuotojų mobilumą, siunčiančiosios institucijos turėtų užtikrinti, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti, skleidžiami ir institucijoje plačiai naudojami.

B. ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veikloje dalyvavę studentai ir darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją ataskaitą. Tais atvejais, kai mobilumo veikla truko du mėnesius ar ilgiau, ataskaitoje taip pat pateikiamas kokybinis mobilumo laikotarpiu gautos kalbinės paramos įvertinimas.

Iš ataskaitos nepateikusių studentų ir darbuotojų juos siuntusi mokslo ir studijų institucija gali pareikalauti atlyginti dalį gautos ES stipendijos (dotacijos) arba ją visą. Atlyginti stipendijos (dotacijos) nereikalaujama tuo atveju, jeigu studentas arba darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl *force majeure* aplinkybių. Dotacijos gavėjas turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti..

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

1. MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS

Mobilumo organizavimo išlaidos – tai lėšos bet kokioms išlaidoms padengti, kurias organizacijos patiria organizuodamos kokybiškas moksleivių ir darbuotojų mobilumo veiklas. Tai, pavyzdžiui, išlaidos:

- informacijai ir pagalbai mokiniams ir darbuotojams teikti;
- mokiniams ir darbuotojams atrinkti;
- mokymosi sutartims parengti siekiant užtikrinti visišką mokymo programų sudedamųjų dalių pripažinimą; darbuotojų mobilumo susitarimams parengti ir pripažinti;
- kalbiniam ir kultūriniam mokinių ir darbuotojų parengimui, visų pirma konkrečiam sektoriui skirtiems PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų kalbos kursams;
- bendrajam valdymui, susijusiam su mobilumo projekto parengimu ir valdymu;
- dalyvių kuravimo ir priežiūros priemonėms užtikrinti mobilumo metu;
- specialioms priemonėms, kuriomis siekiama užtikrinti praktikos įmonėse kokybę.

Į tai, kaip kokybiškai institucija įgyvendina projektą, ir į tolesnę su juo susijusią veiklą atsižvelgiama sprendžiant dėl galutinės dotacijos. Siekiant kokybiškai įgyvendinti mobilumo projektą, turėtų būti laikomasi šiame priede dėl PM įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo pateiktų gairių.

2. PRIEŠ MOBILUMĄ

A: DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ AKREDITACIJA. „ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJA

Nuo 2015 m. neakredituotos organizacijos turi galimybę teikti paraišką „Erasmus+“ PM mobilumo chartijai gauti atskirų nacionalinių agentūrų skelbiamų metinių kvietimų teikti paraiškas metu, jeigu tos organizacijos atitinka būtinus atrankos kriterijus ir pademonstruoja jų tarptautinių strategijų kokybę ir tvarumą. Atkreipkite dėmesį, kad tuo atveju, jeigu organizacijoms tam tikrais metais suteikiama nauja „Erasmus+“ PM mobilumo chartija, jos galės ja pasinaudoti vykdydamos PM mobilumą nuo kito bendrojo kvietimo teikti paraiškas.

Pavyzdžiui, jeigu organizacijos pateikia paraišką chartijai pagal konkretų kvietimą teikti paraiškas, ir ši chartija suteikiama 2016 metais, jie vis tiek turės teikti paraišką tuo pačiu metu PM mobilumo projektui be chartijos, jeigu jie pageidauja vykdyti mobilumo veiklą pagal 2016 m. bendrąjį kvietimą teikti paraiškas. Jie galės pasinaudoti chartija tik kitais kvietimo metais (šiame pavyzdyje – 2017 metais). Išsamesnės informacijos pateikiama Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Išsamesnės informacijos pateikiama Europos Komisijos ir Nacionalinių Agentūrų svetainėse.

B: EUROPOS MOBILUMO KOKYBĖS CHARTIJA

PM organizacijos, planuojančios organizuoti PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų organizacijų darbuotojų mobilumo veiklą, savo veiklą turi organizuoti pagal Europos mobilumo kokybės chartijoje[236] nustatytus principus ir kriterijus.

Europos mobilumo kokybės chartija – tai informacinis dokumentas apie švietimo ir mokymo viešnagių užsienyje kokybę. Chartijoje pateikiamos rekomendacijos dėl mobilumo mokymosi tikslais, kaip antai profesinio tobulėjimo, priemonių, skirtų ir jauniems besimokantiems asmenims, ir darbuotojams. Chartijoje nustatytų principų laikymasis turėtų padėti užtikrinti, kad mobilumo projektų dalyvių patirtis ir priimančiojoje šalyje, ir kilmės šalyje jiems grįžus visada būtų teigiama, padaugėtų švietimo ir mokymo mainų ir padidėtų jų apimtis. Chartiją galima rasti svetainėje: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

[236] 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija (EB) 2006/961 dėl tarptautinio švietimo ir mokymo mobilumo Bendrijoje: Europos mobilumo kokybės chartija (OL L 394, 2006 12 30).

C: ECVET SUSITARIMO MEMORANDUMAI

Vykdydamos mobilumo veiklą, PM įstaigos gali nuspręsti taikyti Europos profesinio mokymo kreditų sistemą (ECVET) (dėl išsamesnės informacijos žr. toliau). Tokiais atvejais prieš naudojant ECVET turi būti sukurta ECVET partnerystė. Šioje partnerystėje turi būti suburtos kompetentingos organizacijos, kurios dalyvauja:

1. nustatant tinkamus mokymosi rezultatus, kurie turėtų būti pasiekti mobilumo veiklos metu;
2. įgyvendinant PM programas, kurios yra tinkamos šiems poreikiams patenkinti;
3. vertinant, kiek besimokantys asmenys pasiekė tuos mokymosi rezultatus, ir
4. tvirtinant ir pripažįstant besimokančių asmenų įgytus kreditus jiems sugrįžus į savo buveinės šalies instituciją.

Partnerystę dėl ECVET taikymo mobilumo veikloje galima įforminti pasirašant susitarimo memorandumą.

Susitarimo memorandumas – tai kompetentingų organizacijų susitarimas, kuriuo sudaromas pagrindas kreditams perkelti. Juo įforminama ECVET partnerystė ir patvirtinamas dalyvaujančių kompetentingų organizacijų ir institucijų statuso ir procedūrų savitarpio pripažinimas. Jame taip pat nustatomos partnerystės bendradarbiavimo procedūros.

Susitarimo memorandumus gali pasirašyti tinklai, vienijantys kompetentingas organizacijas (institucijas) iš kelių šalių (sistemų), bet, atsižvelgiant į partnerystės poreikius ir užmojus, jie gali būti ir dvišaliai. Dėl išsamesnės informacijos ir rekomendacijų, kaip sudaryti susitarimo memorandumą, žr. ECVET vartotojo vadovą, kurį galima rasti Europos Komisijos svetainėje, arba žr. šias svetaines: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm ir http://www.ecvet-secretariat.eu

D: MOBILUMO KONSORCIUMAS

Be PM paslaugų teikėjų, kurie teikia paraiškas kaip atskiros organizacijos, paraišką dėl PM mobilumo projekto gali pateikti ir nacionalinis mobilumo konsorciumas.

Mobilumo konsorciumo tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas organizuoti mobilumo veiklą ir užtikrinti geresnę veiklos kokybę, palyginti su kokybe, kurią kiekviena atskira siunčiančioji PM institucija (pvz., PM mokykla) galėtų užtikrinti, jeigu veiktų viena. Nacionalinio mobilumo konsorciumo organizacijos narės turėtų sujungti paslaugas, susijusias su mobilumo veiklos organizavimu, arba jomis dalytis ir kartu plėtoti tarptautiškumo veiklą bendradarbiaudamos viena su kita ir dalydamosi ryšiais.

Bendrai paprastai vykdoma tokia veikla, kaip, pvz., bendras administracinis, sutartinis ir finansinis mobilumo valdymas, bendra dalyvių atranka ir (arba) parengimas ir kuravimas, taip pat, jei tinkama, centralizuota įmonių paieška ir įmonių bei dalyvių paieška pagal jų poreikius. Nacionalinis mobilumo konsorciumas taip pat gali veikti kaip atvykstančių praktikantų ir darbuotojų tarpininkas. Atliekant šią funkciją, be kita ko, regione, kuriame yra įsikūrę nacionalinio mobilumo konsorciumo partneriai, ieškoma priimančiosios organizacijos ir prireikus teikiama pagalba.

Konsorciumo koordinatorius, dažniausiai kartu su kitomis (tarpininkaujančiomis) organizacijomis, turi atlikti aktyvų vaidmenį siekiant puoselėti ryšius su įmonėmis ir ieškoti galimybių darbuotojų stažuotėms ir mokymui, remiant šią veiklą ir teikiant informaciją ir t. t.

Už mobilumo laikotarpių kokybę, turinį ir pripažinimą tebėra atsakinga kiekviena siunčiančioji PM organizacija. Kiekvienas konsorciumo narys su konsorciumo koordinatoriumi turi pasirašyti susitarimą, kuriame nurodomos funkcijos ir pareigos, taip pat administraciniai ir finansiniai susitarimai; bendradarbiavimo sąlygose nustatomi tokie dalykai, kaip mobilumo laikotarpių parengimo, kokybės užtikrinimo ir tolesnės susijusios veiklos mechanizmai.

E: EUROPINIS PLĖTROS PLANAS

Europinis plėtros planas taikomas tik pareiškėjų, neturinčių „Erasmus+“ PM mobilumo chartijos, paraiškoms. Nors ir nesitikima, kad chartijos neturintys pareiškėjai sieks užtikrinti tokį patį tarptautiškumo ar tvarumo lygį, kaip tos organizacijos, kurioms suteikta chartija, tačiau iš jų tikimasi, kad jos jau atsižvelgs ne vien tik į pačią mobilumo veiklą, bet ir į mobilumo veiklos poveikį savo organizacijoms. Prieš teikdama paraišką, PM įstaiga arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius privalo parengti europinį plėtros planą; šis planas yra paraiškos formos dalis.

Šiame skirsnyje nurodoma, kaip planuojama mobilumo veikla įtraukiama į platesnę ir ilgalaikę projekte dalyvaujančių PM įstaigų plėtros ir modernizavimo strategiją.

Šis europinis plėtros planas bus svarbus vertinant dotacijos paraiškas. Jame turėtų būti pateikta informacija apie:

- PM įstaigų poreikius, susijusius su kokybės gerinimu ir tarptautiškumu (pvz., kiek tai yra susiję su valdymo kompetencijomis, darbuotojų kompetencijomis, naujais mokymo metodais ar priemonėmis, Europos matmeniu, kalbų mokėjimu, mokymo programa, dėstymo, mokymo ir mokymosi organizavimu, sąsajų su institucijomis partnerėmis stiprinimu), ir apie tai, kaip planuojama veikla padės patenkinti šiuos poreikius;
- tikėtiną poveikį besimokantiems asmenims, bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams ir kitiems darbuotojams, taip pat PM įstaigai apskritai;
- kaip PM mokyklos ir įmonės integruos jų darbuotojų įgytas kompetencijas ir patirtį į mokymo programą ir (ar) plėtros planą;
- kaip mokymasis darbo vietoje gali būti nuosekliai išplėstas vykdant daugiašalį bendradarbiavimą.

F: „Mobility Tool+"

Atrinkusi dalyvius, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+" sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). „Mobility Tool+" dotacijos gavėjui padeda valdyti „Erasmus+" mobilumo veiklą. Organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+" įrašytą informaciją mobilumo projekto laikotarpiu įvykus kokiems nors su dalyviais ar veikla susijusiems pokyčiams. Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+" galės formuoti pagal jų pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

Daugiau informacijos apie „Mobility Tool+" ir apie tai, kaip prie jos prisijungti, bus pateikta nacionalinės agentūros ir dotacijos gavėjo dotacijos sutartyje.

G: PM įstaigose besimokančių asmenų dalyvavimo sąlygos

Atranka

Mobilumo veiklos dalyvių atranką vykdo siunčiančioji organizacija. Besimokančių asmenų atranka, taip pat mobilumo lėšų skyrimo procedūra, turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinta dokumentais, o galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Siunčiančioji organizacija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dalyvių atrankos organuose arba procese.

Lydintys asmenys

Specialiųjų poreikių turintys ar palankių sąlygų neturintys PM įstaigose besimokantys asmenys gali būti lydimi asmens, kuris padės jiems mobilumo laikotarpiu. Dalyvaujančių lydinčių asmenų skaičius turėtų būti proporcingas dalyvaujančių besimokančių asmenų skaičiui (besimokančių asmenų, atliekančių praktiką toje pačioje priimančiojoje organizacijoje, grupę paprastai lydi vienas asmuo).

Lydinčių asmenų buvimo užsienyje trukmė taip pat turėtų būti proporcinga besimokančių asmenų poreikiams (lydintiems asmenims besimokančius asmenis lydėti visą veiklos laikotarpį paprastai leidžiama tik tais atvejais, kai tie besimokantys asmenys nėra savarankiški arba yra nepilnamečiai).

Sutartis su besimokančiu asmeniu

Prieš išvykimą PM įstaigose besimokantys asmenys su siunčiančiąja ir priimančiąja organizacijomis turi pasirašyti sutartį, į kurią, be kita ko, įtraukiama:

- besimokančio asmens, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų suderinta mokymo programa, kurios turi būti laikomasi. Šioje mokymosi sutartyje apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai ir pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos (pvz., ECVET);
- prie mokymosi sutarties pridedamas vadinamasis kokybės įsipareigojimas, kuriame nurodomos praktiką atlikusių asmenų, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų ir, jei taikoma, tarpininkaujančių organizacijų teisės ir pareigos.

Pasirašydami mokymosi sutartį, PM įstaigose besimokantys asmenys įgyja teisę gauti dotaciją, kuri skirta jiems remti praktikos užsienyje laikotarpiu. Tokią dotaciją gali sudaryti viena iš šių dotacijų arba jos abi:

- ES dotacija, apskaičiuojama vienai veiklos dienai (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“), ir (arba)
- vietos, regioninė arba nacionalinė dotacija, kurią skiria viešasis arba privatus paramos teikėjas, arba paskolų programa.

Mobilumo veikloje leidžiama dalyvauti nulinę dotaciją gaunantiems PM įstaigose besimokantiems asmenims (t. y. besimokantiems asmenims, atliekantiems praktikas, kurios atitinka programos „Erasmus+“ PM mobilumo kriterijus, ir besinaudojantiems „Erasmus+“ besimokančio asmens turimais pranašumais, bet negaunantiems „Erasmus+“ stipendijos mobilumui). Šiame Programos vadove nustatytos taisyklės, išskyrus taisykles, susijusias su stipendijų paskirstymu, taikomos ir tokiems nulinę stipendiją gaunantiems PM įstaigose besimokantiems asmenims.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Devyniolika dienų ar ilgiau trunkančioje mobilumo veikloje dalyvaujantys PM įstaigose besimokantys asmenys prieš išvykimą arba mobilumo veiklos metu gali gauti kalbinį parengimą internetu (OLS).

Dėl to Komisija atrinktiems PM įstaigose besimokantiems asmenims suteikia galimybę naudotis internetine OLS sistema, kurioje būtų įvertintos jų kalbos, kuria jie atliks praktiką užsienyje, žinios.

Prireikus šioje OLS sistemoje jiems taip pat suteikiama galimybė prieš mobilumo laikotarpį ar jo metu pagerinti šios kalbos žinias. Dalyviai, mokantys pagrindinę darbo kalbą bent B2 lygiu, gali rinktis priimančiosios šalies kalbos OLS kursą, jeigu toks yra. Tokia sistema bus laipsniškai sukurta įgyvendinant Programą. Kalbinė parama teikiama taip:

- teikdama paraišką dėl PM mobilumo projekto, paraišką teikianti organizacija įvertina pagal mobilumo projektą praktiką atliekančių besimokančių asmenų kalbinės paramos – pagrindine mokymo ar darbo kalba – poreikį;
- nacionalinės agentūros pagal Komisijos nustatytus bendruosius kriterijus paskirsto organizacijoms dotacijų gavėjoms elektronines licencijas;
- visi siunčiančiosios organizacijos atrinkti besimokantys asmenys (išskyrus tuos, kuriems praktikos kalba yra gimtoji), prieš pasirašydami mokymosi sutartį, atliks internetinį testą, kuriuo bus įvertintos jų pasirinktos kalbos žinios. Besimokantis asmuo ir siunčiančioji organizacija, jei ji to paprašys, bus informuoti apie šio testo rezultatus. Šie rezultatai neturės jokio poveikio besimokančio asmens galimybei vykti į užsienį;
- atsižvelgiant į turimų kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, dalyviams, kuriems reikalinga kalbinė parama, gali būti pasiūlyta išklausyti kalbos kursą internete;
- praktikos laikotarpio pabaigoje PM įstaigose besimokantys asmenys atliks antrąjį testą pažangai, padarytai mokantis kalbos, įvertinti. Besimokantis asmuo ir siunčiančioji organizacija, jei ji to paprašys, bus informuoti apie rezultatus.

Pradiniais Programos etapais kalbos vertinimas ir kursai internetu nebus teikiami visomis ES kalbomis ir kalbos kursai gali būti prieinami ne visiems jų prašantiems dalyviams. Išsamesnės informacijos bus pateikta Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Kalbine parama kalbomis, kurių Komisijos tarnyba neapima, turi pasirūpinti PM mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos; tuo tikslu gali būti skirta speciali dotacija kalbinei paramai. Be to, PM mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos gali panaudoti Mobilumo organizavimo dotaciją su dalyvių pedagoginiu, kultūriniu arba specialiu kalbiniu parengimu susijusiems poreikiams tenkinti (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“).

H: DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Darbuotojų atranką vykdo siunčiančioji organizacija. Atrankos ir dotacijų skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinama dokumentais, o galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Siunčiančioji organizacija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dotacijų gavėjų atrankos organuose arba procese.

Atrankos kriterijai (pvz., pirmenybė teikiama darbuotojams, į užsienį vykstantiems pirmą kartą, galimo mobilumo veiklų vienam darbuotojui skaičiaus tam tikru laikotarpiu apribojimas ir t. t.) skelbiami viešai.

MOBILUMO SUSITARIMAS

Siunčiančioji organizacija darbuotojų atranką vykdo remdamasi darbuotojo pateiktu mobilumo programos projektu ir pasikonsultavusi su priimančiąja institucija arba įmone (organizacija). Prieš išvykimą siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi oficialiai suderinti galutinę mobilumo programą, pasikeisdamos raštais arba elektroniniais pranešimais.

Už mobilumo laikotarpio užsienyje kokybę atsakinga ir siunčiančioji, ir priimančioji organizacija.

3. MOBILUMO METU

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PERTRAUKIMAS

Mobilumo stažuotės užsienyje laikotarpis dėl kolektyvinių įmonės atostogų, jeigu įmonė tuo laikotarpiu neveikia, gali būti pertrauktas. Dotacija šiuo laikotarpiu mokama. Įmonės nedarbo laikotarpis į praktikos minimalaus laikotarpio trukmę neįskaičiuojamas.

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PRATĘSIMAS

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos gali susitarti pratęsti prasidėjusį mobilumo laikotarpį ir tokiu atveju turi įvykdyti tokias sąlygas:

- iš pradžių, planuotam mobilumo laikotarpiui dar nepasibaigus, turi būti pakeista dotacijos sutartis ir imtasi visų priemonių, susijusių su trukmės pratęsimu. Toks pakeitimas ypač svarbus tais atvejais, kai dėl laikotarpio pratęsimo taip pat teikiamas prašymas pratęsti mėnesinės ES dotacijos mokėjimą. Iš esmės, nors mobilumo laikotarpio trukmė turi būti apibrėžta besimokančiajam patvirtinant mokymo laikotarpį (būtent šį laikotarpį organizacijos dotacijų gavėjos nurodo baigiamosiose ataskaitose), didžiausias mėnesių, kuriais bus mokama ES dotacija, skaičius yra nurodytasis mobilumo sutartyje arba jos pakeitimo dokumente (- uose). Taip bus net ir tais atvejais, kai mokymosi sutartyje nurodyta trukmė yra mažesnė, nei nurodytoji mokymo laikotarpio patvirtinimo dokumente;
- šis papildomas laikotarpis turi prasidėti vos pasibaigus einamajam mobilumo laikotarpiui. Tarp šių laikotarpių negali būti jokių pertraukų (šventinės ir PM mokyklos (įmonės) nedarbo dienospertraukomis nelaikomos), išskyrus atvejus, kai tai yra tinkamai pagrįsta ir nacionalinė agentūra tam pritaria.

4. PO MOBILUMO

A: MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Dalyvaujančios siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turėtų sutarti mobilumo laikotarpio pabaigoje išduoti „Europass“ mobilumo dokumentą. Išsamesnės informacijos apie tai galima rasti „Europass“ svetainėje: http://europass.cedefop.europa.eu/lt/home.

Apie kalbos žinių įvertinimo ir kalbos kursų internetu (OLS) rezultatus bus pranešta centralizuotai, tačiau nebus suteikta jokios oficialios kvalifikacijos.

ECVET

Vykdydamos mobilumo veiklą, PM įstaigos gali nuspręsti taikyti ECVET sistemą. ECVET – tai bendra metodinė sistema, kuria sudaromos palankesnės sąlygos kaupti už mokymosi rezultatus suteikiamus kreditus ir iš vienos kvalifikacijų sistemos perkelti juos į kitą. Ja siekiama skatinti tarptautinį mobilumą ir galimybes mokytis visą gyvenimą. Ji skirta ne nacionalinėms kvalifikacijų sistemoms pakeisti, o didesniam jų tarpusavio palyginamumui ir suderinamumui užtikrinti.

ECVET taikoma visiems asmens įvairiais švietimo ir mokymo būdais įgytiems rezultatams, kurie paskui yra perkeliami, pripažįstami ir kaupiami kvalifikacijai įgyti. Šia iniciatyva Europos piliečiams yra paprasčiau pasiekti, kad jų mokymas, įgūdžiai ir žinios būtų pripažintos kitoje Programos šalyje. Daugiau informacijos apie ECVET galima rasti Komisijos svetainėje:

- http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_lt.htm
- http://www.ecvet-secretariat.eu

Jeigu naudojama ECVET, turėtų būti užtikrinta, kad kreditai, sukaupti už pasiektus mokymosi rezultatus, būtų skaidrūs, ir jie turėtų būti nurodyti dalyvaujančiųjų organizacijų susitarimo memorandume.

B: ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veiklą vykdę PM įstaigose besimokantys asmenys ir darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją ataskaitą. Tais atvejais, kai mobilumo veikla truko devyniolika dienų ar ilgiau, ataskaitoje taip pat pateikiamas kokybinis mobilumo laikotarpiu gautos kalbinės paramos įvertinimas.

Iš ataskaitos nepateikusių studentų ir darbuotojų gali būti pareikalauta atlyginti dalį gautos ES stipendijos (dotacijos) arba ją visą. Atlyginti stipendijos (dotacijos) nereikalaujama tuo atveju, jeigu besimokantis asmuo arba darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl force majeure aplinkybių. Siunčiančioji institucija turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti.

BENDROJO UGDYMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Mobilumo projektai bendrojo ugdymo įstaigoms leidžia mokytojams ir kitiems švietimo darbuotojams pasiūlyti galimybes ir paskatas įgyti naujų su bendrojo ugdymo poreikiais susijusių kompetencijų.
Planuojant mobilumo projektus, juos remiant ir imantis tolesnės su jais susijusios veiklos aktyvų vaidmenį turėtų atlikti bendrojo ugdymo įstaigų vadovybė.

Siekdamos užtikrinti šios veiklos poveikį visų darbuotojų profesiniam tobulėjimui ir kuo labiau jį padidinti, bendrojo ugdymo įstaigos turėtų pasirūpinti, kad, mobilumo projektams pasibaigus, būtų užtikrinta tinkama jų darbuotojų įgytų kompetencijų sklaida visoje įstaigoje ir jos būtų integruotos į įstaigos mokymo praktiką.

Prieš teikdamos paraiškas bendrojo ugdymo įstaigos turėtų kruopščiai apgalvoti, kiek jų darbuotojų realiai gali dalyvauti projekte visu jo laikotarpiu (t. y. vieni ar dveji metai), kokioje veikloje jie dalyvautų ir kaip būtų galima veiksmingai vykdyti tolesnę susijusią veiklą grįžus. Teikdamos paraiškas, paraiškas teikiančios organizacijos turės nurodyti orientacinius planuojamos mobilumo veiklos dalyvių skaičius, veiklos rūšis ir paskirties šalis.

Kai nacionalinė agentūra atrenka mobilumo projektą ir patvirtina prašomą biudžetą, dotacijos gavėjas gali pradėti dalyvių atranką ir išsamiai organizuoti veiklą.

1. ORGANIZACINĖ PARAMA

Mobilumo organizavimo dotacija – tai lėšos išlaidoms, kurias institucijos patiria dėl darbuotojų mobilumo, padengti. Pavyzdžiui, išlaidoms:

- europinio plėtros planui parengti ir tolesnei susijusiai veiklai vykdyti;
- organizaciniams susitarimams su institucijomis partnerėmis (daugiausia darbo praktikos ir mokymo užduočių atveju);
- informacijai ir pagalbai darbuotojams teikti;
- darbuotojams atrinkti mobilumo veiklai;
- mobilumo susitarimams parengti siekiant užtikrinti mobilumo veiklos kokybę ir pripažinimą;
- kalbiniam ir kultūriniam judžių darbuotojų parengimui;
- atvykstančių darbuotojų integracijai bendrojo ugdymo įstaigoje palengvinti;
- veiksmingoms mobilumo dalyvių kuravimo ir priežiūros priemonėms užtikrinti;
- mobilumo dalyvių reintegracijai remti ir jų įgytoms naujoms kompetencijoms naudoti bendrojo ugdymo įstaigos, mokytojų ir moksleivių naudai.

2. PRIEŠ MOBILUMĄ

A: EUROPINIS PLĖTROS PLANAS

Prieš teikdama paraišką bendrojo ugdymo įstaiga arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius turi parengti europinį plėtros planą; šis planas yra paraiškos formos dalis. Šiame skirsnyje nurodoma, kaip planuojama mobilumo veikla įtraukiama į platesnę ir ilgalaikę projekte dalyvaujančios (-ių) bendrojo ugdymo įstaigos (-ų) plėtros ir modernizavimo strategiją.

Šis europinis plėtros planas bus svarbus vertinant dotacijos paraiškas ir jame turėtų būti pateikta informacijos apie:

- bendrojo ugdymo įstaigos (-ų) poreikius, susijusius su kokybės gerinimu ir tarptautiškumu (pvz., valdymo kompetencijos, darbuotojų kompetencijos, naujų mokymo metodų ar priemonių, Europos matmens, kalbų mokėjimo, mokymo programos, mokymo, rengimo ir mokymosi organizavimo, sąsajų su institucijomis partnerėmis stiprinimo), ir apie tai, kaip planuojama veikla padės tenkinti šiuos poreikius;
- tikėtiną poveikį mokiniams, mokytojams ir kitiems darbuotojams bei bendrojo ugdymo įstaigai apskritai;
- tai, kaip bendrojo ugdymo įstaigos darbuotojų įgytą kompetenciją ir patirtį panaudos mokymo programoje ir (arba) įstaigos plėtros plane;
- tai, kaip vykdant planuojamą mobilumo veiklą ketinama panaudoti programą „eTwinning“, jei ji naudojama (žr. tolesnį skirsnį).

B: „eTwinning“

Programa „eTwinning“ naudojant informacines ir ryšių technologijas (IRT) skatinamas Europos bendrojo ugdymo įstaigų bendradarbiavimas ir tinklų kūrimas. Joje teikiami patarimai, idėjos ir priemonės, kad bendrojo ugdymo įstaigoms būtų lengva kurti partnerystę ir pradėti bendradarbiavimo projektus bet kokių mokomųjų dalykų srityje.

Vykdant mobilumo projektą, „eTwinning“ leidžia:

- užsienyje rasti galimų partnerių (priimančiųjų organizacijų) ir, siekiant pagerinti planuojamų projektų kokybę ir poveikį, bendradarbiauti su jais prieš teikiant paraišką gauti finansavimą;
- naudoti prieinamas projektų priemones siekiant įgyvendinti labiau strateginio pobūdžio projektus ir geriau panaudoti partnerių indėlį;
- parengti išvykstančius darbuotojus, pvz., bendraujant su priimančiąja organizacija (siekiant daugiau sužinoti apie priimančiąją šalį ir priimančiąją organizaciją, aptarti veiklą, kuri būtų vykdoma, ir dėl jos sutarti), dalyvauti su jų mobilumu susijusiuose e. mokymosi renginiuose;
- visoms dalyvaujančioms bendrojo ugdymo įstaigoms intensyviai bendradarbiauti darbuotojų mobilumo projekto metu ir jam pasibaigus.

Norint naudotis „eTwinning“ nereikia teikti jokių oficialių paraiškų, bendrojo ugdymo įstaigoms tereikia užsiregistruoti „eTwinning“ portale svetainėje: http://www.etwinning.net. Europos „eTwinning“ portalas yra daugiakalbė svetainė, kurioje siūlomos bendradarbiavimo priemonės ir paslaugos, kuriomis naudodamiesi mokytojai registruojasi, ieško partnerių ir su jais bendradarbiauja. Jis taip pat atstoja susitikimo vietą, kurioje visi suinteresuotieji mokytojai gali dalytis ištekliais, diskutuoti ir ieškoti mokyklų partnerių.

„eTwinning“ bendrojo ugdymo įstaigoms padeda ir Europos lygmeniu (per centrinę paramos tarnybą), ir nacionaliniu lygmeniu (per nacionalines paramos tarnybas). „eTwinning“ nacionalinių ir Europos paramos tarnybų teikiamomis paslaugomis, mokymu, užtikrinamu pripažinimu ir priemonėmis gali naudotis visi mokytojai. Dėl išsamesnės informacijos apie šias tarnybas žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Kokios kitos institucijos dalyvauja įgyvendinant Programą?“

C: Darbuotojų dalyvavimo sąlygos

Atranka

Už mobilumo veiklą vykdančių darbuotojų atranką atsakinga siunčiančioji bendrojo ugdymo įstaiga.

Atrankos procesas turi būti sąžiningas, skaidrus, nuoseklus ir patvirtinamas dokumentais, o galimybę juo pasinaudoti turi turėti visos jame dalyvaujančios šalys. Dalyvių profilis turi atitikti šio vadovo B dalyje nustatytus tinkamumo kriterijus. Siunčiančioji įstaiga turėtų apibrėžti atrankos procedūrą, t. y. kaip darbuotojams bus siūloma teikti paraiškas, kokius dokumentus pareiškėjams reikės pateikti ir kaip bus vertinamos paraiškos.

Bendrojo ugdymo įstaiga turėtų apibrėžti kriterijus, kurie bus svarstomi atrankos procese. Bendrieji kriterijai gali būti tokie: motyvacija, aiškūs mobilumo tikslai, noras sugrįžus dalytis patirtimi.
Primygtinai rekomenduojama sudaryti atrankos komitetą, į kurį galėtų būti įtraukiami ir asmenys iš išorės, užuot leidus sprendimą priimti vienam darbuotojui.

Be šių bendrųjų kriterijų, gali būti taikomi specialūs kriterijai, susiję su mobilumo projekto pobūdžiu ar tikslu (t. y. atskiro darbuotojo planuojamos veiklos aktualumas bendrojo ugdymo įstaigos poreikių požiūriu ir kiti įstaigos apibrėžti kriterijai).

Visos atrankos procese dalyvaujančios šalys turi suderinti bendruosius ir specialiuosius kriterijus ir jais pasidalyti, o pareiškėjai turėtų būti aiškiai informuoti apie šiuos kriterijus. Dalijantis ar aptariant atrankos kriterijus ir jų loginį pagrindimą su priimančiąja organizacija gali būti lengviau organizuoti veiklą. Atrankos procesas turėtų būti patvirtintas rašytiniu dokumentu tam atvejui, jeigu viduje būtų nusiskundimų.

Mobilumo sutartis

Atrinktas dalyvis, padedamas siunčiančiosios mokyklos (ir organizacijos partnerės, jeigu mobilumo organizuojamas mokymo užduoties arba darbo praktikos mobilumas), turėtų oficialiai sutikti su mokymo, kuriame dalyvaus, rūšimi ir jo turiniu, paaiškinti, kaip jis pasirengs šiam mokymui, kaip bus užtikrinta įgytų žinių (kompetencijų) sklaida bendrojo ugdymo įstaigos ir už jos ribų ir kokia bus dalyvavimo nauda bendrojo ugdymo įstaigos ir asmeniniu lygmeniu.

Jis taip pat turėtų sutikti su tuo, kaip siunčiančioji mokykla įvertins mokymą ir jį pripažins. Mobilumo sutartis turėtų būti sudaryta iki mobilumo veiklos pradžios. Juo visų pirma siekiama užtikrinti, kad siunčiančioji bendrojo ugdymo įstaiga, priimančioji organizacija ir dalyvis paaiškintų lūkesčius ir užtikrintų, kad viešnagė užsienyje būtų prasminga.

„MOBILITY TOOL+“

Atrinkusi dalyvius, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+“ sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). „Mobility Tool+“ dotacijos gavėjui padeda valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją mobilumo projekto laikotarpiu įvykus kokiems nors su dalyviais ar veikla susijusiems pokyčiams.

Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+“ galės formuoti pagal jų pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai. Daugiau informacijos apie „Mobility Tool+“ ir apie tai, kaip prie jos prisijungti, bus pateikta nacionalinės agentūros ir dotacijos gavėjo dotacijos sutartyje.

3. PO MOBILUMO

A: MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Dalyvaujančios siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turėtų sutarti mobilumo laikotarpio pabaigoje išduoti „Europass“ mobilumo dokumentą. Išsamesnės informacijos apie tai galima rasti „Europass“ svetainėje:
http://europass.cedefop.europa.eu/lt/home

B: ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veiklą vykdę darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją ataskaitą. Iš tų, kurie ataskaitos nepateikia, gali būti pareikalauta atlyginti dalį gautos ES dotacijos arba ją visą. Atlyginti dotacijos nereikalaujama tuo atveju, jeigu darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl force majeure aplinkybių. Siunčiančioji bendrojo ugdymo įstaiga arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumu mokymosi tikslais siekiama tobulinti pagrindines suaugusiųjų švietimo darbuotojų kompetencijas ir įgūdžius siekiant gerinti visų formų mokymą(si) ir užtikrinti jų atitiktį darbo rinkos ir visos visuomenės poreikiams. Ypatingas dėmesys bus skiriamas projektams, skirtiems socialiai remtinų suaugusiųjų besimokančiųjų (įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir migrantus) mokymo / mokymosi poreikiams įgyvendinti. Tikimasi, kad suaugusiųjų švietimo organizacijos savo darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais naudos strategiškai, taip pat siekdamos internacionalizuoti organizaciją ir didinti jos pajėgumą.

1. ORGANIZACINĖ PARAMA

Mobilumo organizavimo dotacija – tai lėšos bet kokioms išlaidoms, kurias organizacijos patiria dėl darbuotojų mobilumo veiklos, padengti. Tokia dotacija siekiama sudaryti palankesnes sąlygas organizuoti kokybišką mobilumo veiklą siekiant didinti suaugusiųjų švietimo organizacijų pajėgumą. Tai, pvz., galėtų būti išlaidos:

- europinio plėtros planui parengti ir tolesnei susijusiai veiklai;
- informacijai ir pagalbai darbuotojams teikti;
- darbuotojams atrinkti mobilumo veiklai;
- organizaciniams susitarimams su institucijomis partnerėmis (visų pirma dėl darbo praktikos ir mokymo užduočių);
- mobilumo susitarimams parengti siekiant užtikrinti mobilumo veiklos kokybę ir pripažinimą;
- kalbiniam ir kultūriniam judžių darbuotojų parengimui;
- veiksmingoms judžių dalyvių kuravimo ir priežiūros priemonėms užtikrinti;
- judžių dalyvių reintegracijai remti ir jų įgytoms naujoms kompetencijoms naudoti suaugusiųjų švietimo organizacijoje teikiamų mokymo(si) paslaugų kokybei gerinti.

Į tai, kaip kokybiškai organizacija įgyvendina projektą ir tolesnę su juo susijusią veiklą, atsižvelgiama sprendžiant dėl galutinės dotacijos. Siekiant kokybiškai įgyvendinti mobilumo projektą, turėtų būti laikomasi šiame priede dėl suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo pateiktų gairių.

2. PRIEŠ MOBILUMĄ

A: EUROPINIS PLĖTROS PLANAS

Prieš teikdama paraišką suaugusiųjų švietimo organizacija turi parengti europinį plėtros planą; šis planas yra paraiškos formos dalis. Šiame skirsnyje nurodoma, kaip planuojama mobilumo veikla įtraukiama į platesnę ir ilgalaikę organizacijos plėtros ir modernizavimo strategiją.

Europinis plėtros planas bus svarbus vertinant dotacijos paraiškas. Jame turėtų būti pateikta informacija apie:

- organizacijos poreikius, susijusius su kokybės gerinimu ir tarptautiškumu (pvz., valdymo kompetencijos, darbuotojų kompetencijos, naujų mokymo(si) metodų ar priemonių, Europos matmens, kalbų mokėjimo, mokymo programos, mokymo, rengimo ir mokymosi organizavimo, sąsajų su organizacijomis partnerėmis stiprinimo), ir apie tai, kaip planuojama veikla padėspatenkinti šiuos poreikius;
- tikėtiną poveikį suaugusiems besimokantiems asmenims, bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams ir kitiems darbuotojams, taip pat organizacijai apskritai;
- kaip organizacija jos darbuotojų įgytas kompetencijas integruos į mokymo programą ir (arba) į organizacijos plėtros planą.

Europiniu plėtros planu siekiama užtikrinti, kad planuojama veikla būtų aktuali ir atskiriems dalyviams, ir visai organizacijai, nes ji darys didesnį poveikį mokymo(si) kokybei, jeigu yra tinkamai integruota į organizacijos strateginę plėtrą.

B: „MOBILITY TOOL+“

Atrinkusi dalyvius, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+“ sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). „Mobility Tool+“ dotacijos gavėjui padeda valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją mobilumo projekto laikotarpiu įvykus kokiems nors su dalyviais ar veikla susijusiems pokyčiams.

Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+“ galės formuoti pagal jų pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

Daugiau informacijos apie „Mobility Tool+“ ir apie tai, kaip prie jos prisijungti, bus pateikta nacionalinės agentūros ir dotacijos gavėjo dotacijos sutartyje.

C: DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Darbuotojų atranką vykdo siunčiančioji organizacija. Atrankos ir dotacijų skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinama dokumentais ir galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Siunčiančioji organizacija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dalyvių atrankos organuose arba procese.

MOBILUMO SUTARTIS

Siunčiančiajai ir priimančiajai organizacijoms kartu su dalyviais dėl veiklos, kurią vykdys darbuotojai, rekomenduojama susitarti iki mobilumo laikotarpio pradžios (keičiantis raštais arba elektroniniais pranešimais). Mobilumo sutartyje apibrėžiami tiksliniai užsienyje praleidžiamo laikotarpio mokymosi rezultatai, pateikiamos pripažinimo nuostatos ir išvardijamos kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

Už mobilumo laikotarpio užsienyje kokybę atsakinga ir siunčiančioji, ir priimančioji organizacijos..

3. PO MOBILUMO

A: MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Dalyvaujančios siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turėtų sutarti mobilumo laikotarpio pabaigoje išduoti „Europass“ mobilumo dokumentą. Išsamesnės informacijos apie tai galima rasti „Europass“ svetainėje: http://europass.cedefop.europa.eu/lt/home.

B: ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veiklą vykdę darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją dalyvio ataskaitą. Iš tų, kurie ataskaitos nepateikia, gali būti pareikalauta atlyginti dalį gautos ES dotacijos arba ją visą. Atlyginti dotacijos nereikalaujama tuo atveju, jeigu darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl force majeure aplinkybių. Siunčiančioji organizacija turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti.

JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Jaunimo srityje programa „Erasmus+“ remiamais veiksmais jaunimui suteikiama daug galimybių neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi būdais įgyti kompetencijų ir tobulėti kaip asmenybėms.

Neformalusis ugdymas – tai mokymasis ne pagal oficialią mokymo programą. Jis grindžiamas dalyvavimu ir dėmesiu besimokančiam asmeniui; besimokantys asmenys šiuo būdu mokosi savo noru, taigi jis yra glaudžiai susijęs su jaunuolių poreikiais, siekiais ir interesais. Tokia veikla užtikrina papildomą mokymosi šaltinį ir naujas mokymosi formas, ji taip pat yra svarbi priemonė siekiant gerinti pasiekimus formaliojo švietimo ir mokymo srityje, taip pat spręsti problemas, susijusias su nedirbančiais ir nesimokančiais jaunuoliais (NEET) ar mažiau galimybių turinčiais jaunuoliais, ir kovoti su socialine atskirtimi.

Savaiminis mokymasis – tai mokymasis iš kasdienės veiklos, darbo, bendraamžių ir t. t. Tai daugiausia mokymasis veikiant. Jaunimo sektoriuje savaiminis mokymasis gali vykti įgyvendinant jaunimo iniciatyvas, grupinėse diskusijose su bendraamžiais, vykdant savanorišką veiklą ir daugybėje kitų situacijų.

Neformalusis ugdymas ir savaiminis mokymasis jaunuoliams suteikia galimybių įgyti esminių gebėjimų, kurie prisideda prie jų asmeninio ir socialinio tobulėjimo ir skatina juos aktyviai dalyvauti visuomenėje ir taip pagerina jų įsidarbinimo perspektyvas. Manoma, kad mokymosi veikla jaunimo srityje daro labai teigiamą poveikį jaunimui, taip pat dalyvaujančioms organizacijoms, bendruomenėms, kuriose vykdoma ši veikla, pačiai jaunimo sričiai ir Europos ekonominiams ir socialiniams sektoriams apskritai.

Aukštos kokybės neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi matmuo yra vienas pagrindinių visų pagal programą „Erasmus+“ jaunimo srityje remiamų projektų aspektų. Pagal programą „Erasmus+“ jaunimo srityje finansuojamuose projektuose turi būti laikomasi tokių neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi principų:

- mokymasis neformalioje aplinkoje yra planuojamas ir savanoriškas;
- jaunimas ir su jaunimu dirbantys asmenys aktyviai dalyvauja planuojant projektą, jį rengiant, įgyvendinant ir vertinant;
- mokymosi veikla vykdoma įvairioje aplinkoje ir esant įvairioms situacijoms;
- veikla vykdoma padedant profesionaliems mokymo koordinatoriams (kaip antai mokymo vadovams, su jaunimu dirbantiems asmenims, jaunimo srities ekspertams) arba savanoriams (pvz., jaunimo lyderiams, mokymo vadovams ir t. t.);
- vykdant veiklą mokymasis paprastai patvirtinamas dokumentais specialiu, į konkrečią sritį orientuotu, būdu.

Veikla taip pat turi būti planuojama iš anksto ir turi būti pagrįsta dalyvavimu paremtais metodais, kuriais:

- dalyviams sudaromos sąlygos bendrauti, dalytis idėjomis, vengiant pasyvaus klausymo;
- dalyviams suteikiama galimybė prie veiklos prisidėti žiniomis ir įgūdžiais, pakeičiant įprastinius išorės „ekspertų“ vaidmenis (mokymosi būdo keitimas – nuo išgavimo iki įgalinimo);
- dalyviams suteikiama galimybė patiems imtis analizės, įskaitant veiklos metu įgytos kompetencijos (t. y. savo pačių mokymosi rezultatų) analizę;
- užtikrinama, kad dalyviai darytų poveikį sprendimams dėl projektų, o ne vien dalyvautų.

Galiausiai veikla turėtų turėti tarpkultūrinį (europinį) matmenį ir:

- ja dalyviai turėtų būti skatinami apmąstyti su visa Europa susijusius klausimus ir įsitraukti į Europos kūrimą;
- dalyviams turėtų būti siūloma galimybė kartu su asmenimis iš kitų šalių nustatyti bendras vertybes, neatsižvelgiant į kultūrų skirtumus;
- turėtų būti skatinama mesti iššūkį požiūriui, pagal kurį skatinama nelygybė, diskriminacija;
- turėtų būti skatinama gerbti kultūrų įvairovę ir kovoti su rasizmu ar ksenofobija.

1. PRIEŠ MOBILUMĄ

A. PROJEKTO PARTNERIŲ SUTARTIS

Visoms jaunimo mobilumo projekte dalyvaujančioms organizacijoms primygtinai rekomenduojama tarpusavyje pasirašyti sutartis. Tokia sutartimi būtų siekiama aiškiai apibrėžti visų projekte dalyvaujančių šalių pareigas, užduotis ir finansinį įnašą. Dalyvaujančios organizacijos pačios bendrai sprendžia, kaip bus paskirstyta ES dotacija ir kokios išlaidos bus dengiamos jos lėšomis.

Organizacijų pasirašytos sutartys yra viena pagrindinių priemonių siekiant užtikrinti patikimą ir sklandų jaunimo mobilumo projekto partnerių bendradarbiavimą, taip pat vengti galimų konfliktų ar juos spręsti. Jame preliminariai turėtų būti pateikta bent tokia informacija:

- projekto pavadinimas, paraišką pateikusios dalyvaujančiosios organizacijos ir dotaciją skiriančios agentūros dotacijos sutarties nuoroda;
- visų projekte dalyvaujančių organizacijų pavadinimai ir informacija ryšiams;
- kiekvienos dalyvaujančiosios organizacijos funkcija ir pareigos; ES dotacijos padalijimas (pagal numatytas atsakomybės sritis);
- mokėjimų ir biudžeto pervedimų tarp dalyvaujančiųjų organizacijų sąlygos.

B. PROGRAMOS „ERASMUS+“ SAVANORIŠKOJE VEIKLOJE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ AKREDITACIJA

Akreditacija taikoma siekiant suteikti galimybę dalyvauti programos „Erasmus+“ savanoriškoje veikloje ir užtikrinti jos principų ir būtiniausių kokybės standartų laikymąsi. Šie standartai nustatyti programos „Erasmus+“ savanoriškos veiklos chartijoje ir akreditacijos gairėse, kurios skelbiamos Europos Komisijos svetainėje[237].

Akredituota turi būti bet kokia organizacija iš bet kurios Programos šalies, Vakarų Balkanų šalies, pietinės Vidužemio jūros regiono šalies, Rytų partnerystės šalies ar tarptautinės teisės pripažįstamos Rusijos teritorijos, norinti siųsti arba priimti savanorius arba koordinuoti savanoriškos veiklos projektą.

Kad būtų akredituota, organizacija privalo pateikti akreditacijos paraišką. Ši forma turi būti pateikta atitinkamoms už akreditavimą atsakingoms įstaigoms (žr. toliau). Ta pati organizacija gali prašyti akreditacijos vienam ar keliems tikslams (kaip siunčiančioji, kaip priimančioji ir (arba) kaip koordinuojančioji organizacija). Jei organizacija projekto paraiškoje yra nurodžiusi daugiau kaip vieną vaidmenį, ji turi turėti galiojančią akreditaciją visiems tiems vaidmenims. Projektą teikianti organizacija turi būti gavusi koordinuojančios organizacijos akreditaciją.

Akreditacijos paraiškos gali būti teikiamos bet kuriuo metu (terminai netaikomi). Tačiau jos turi būti pateiktos likus pakankamai laiko iki paraiškos dėl projekto, į kurį įtraukta savanoriška veikla, pateikimo termino (likus bent 6 savaitėms iki pateikimo termino), kad savanoriška veikla nebūtų atmesta dėl to, kad kai kurios iš dalyvaujančiųjų organizacijų dar nėra akredituotos.

Organizacijų akreditaciją vykdo:

- šalies, kurioje įsikūrusi organizacija, nacionalinė agentūra – ji akredituoja Programos šalyse įsikūrusias organizacijas;
- SALTO Jaunimo Pietryčių Europos metodinis centras – jis akredituoja organizacijas, įsikūrusias Vakarų Balkanų šalyse;
- SALTO Jaunimo Rytų Europos ir Kaukazo metodinis centras – jis akredituoja organizacijas, įsikūrusias Rytų partnerystės šalyse ir tarptautinės teisės pripažįstamoje Rusijos teritorijoje;
- SALTO EuroMed jaunimo metodinis centras – jis akredituoja organizacijas, įsikūrusias pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse.

Kai akreditacija patvirtinama, ji galioja visą programos „Erasmus+ laikotarpį. Už akreditaciją atsakingos įstaigos gali atlikti reguliarius arba tikslinius patikrinimus, kad įsitikintų, jog akredituotos organizacijos vis dar atitinka „Erasmus+“ savanoriškos veiklos kokybės standartus. Atlikus šiuos patikrinimus, akreditacijos galiojimas gali būti laikinai sustabdytas arba ji gali būti panaikinta.

[237] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisati

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas susirasti partnerių, visų akredituotų organizacijų profiliai skelbiami programos „Erasmus+“ savanorių organizacijų duomenų bazėje (Savanorystės duomenų bazė)[238]. Akredituotos organizacijos yra kviečiamos Savanorystės duomenų bazėje skelbti ieškančios savanorių programos „Erasmus+“ projektams. Šią duomenų bazę galima rasti Europos jaunimo portale.

Pastaba. Pagal Europos solidarumo korpuso savanoriškos veiklos programą kokybės ženklu paženklintai organizacijai nereikia prašyti akreditacijos pagal programą „Erasmus+“, kad galėtų dalyvauti savanoriškoje veikloje. Toks Europos solidarumo korpuso kokybės ženklas galioja vykdant visą programos „Erasmus+“ savanorišką veiklą.

C. DALYVIŲ SAUGUMAS IR APSAUGA

EUROPOS SVEIKATOS DRAUDIMO KORTELĖ

Jeigu taikoma, primygtinai rekomenduojama pasirūpinti, kad jaunimo mobilumo projektuose dalyvaujantys jaunuoliai ir su jaunimu dirbantys asmenys turėtų Europos sveikatos draudimo kortelę. Tai nemokama kortelė, kurią turint laikinai viešint bet kurioje iš 28 ES valstybių, Islandijoje, Lichtenšteine ir Norvegijoje galima tokiomis pat sąlygomis ir kainomis (kai kuriose šalyse nemokamai), kaip ir toje šalyje apdraustiems asmenims, pasinaudoti būtinosiomis valstybės teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Daugiau informacijos apie kortelę ir apie tai, kaip ją gauti, galima rasti svetainėje http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=lt.

JAUNIMO MAINAI

Visi jaunimo mainų projektų dalyviai turi būti apdrausti nuo rizikos, susijusios su jų dalyvavimu šioje veikloje. Programoje „Erasmus+“ nenustatoma vienoda draudimo forma ir nesiūloma naudotis konkrečių draudimo įmonių paslaugomis. Pagal Programą dalyvaujančios organizacijos, atsižvelgdamos į vykdomos veiklos rūšį ir į nacionaliniu lygmeniu prieinamas draudimo formas, pačios renkasi tinkamiausią draudimo politiką.

Be to, jeigu dalyviai jau yra apdrausti draudimu, kuriuo anksčiau pasirūpino patys arba tuo pasirūpino dalyvaujančiosios organizacijos, nėra būtina juos drausti atskiru su projektu susijusiu draudimu. Bet kuriuo atveju draudimas privalo apimti tokias sritis:

- jaunimo lyderių draudimą trečiosios šalies atsakomybės draudimu (įskaitant atitinkamai profesinės civilinės atsakomybės arba atsakomybės draudimą),
- draudimą nuo nelaimingų atsitikimų ir sunkių ligų (įskaitant nuolatinį ar laikiną nedarbingumą),
- draudimą nuo mirties (įskaitant repatriaciją, jeigu veikla vykdoma užsienyje),
- jei tinkama, medicinos pagalbą, įskaitant reabilitaciją ir specialų draudimą konkrečiomis aplinkybėmis, pvz., kai veikla vykdoma lauke.

„ERASMUS+“ SAVANORIŲ DRAUDIMAS

Kiekvienas savanoris turi būti apdraustas programos „Erasmus+“ savanorių draudimu[239], kuriuo papildomas Europos sveikatos draudimo kortelės ir (arba) nacionalinių socialinės apsaugos sistemų draudimas.

Reikalavimų Europos sveikatos draudimo kortelei gauti neatitinkantys savanoriai turi teisę būti visiškai apdrausti Europos Komisijos teikiamu draudimu.

Savanorio (-ių) įtraukimu į draudimo sistemą turi pasirūpinti koordinuojančioji organizacija, bendradarbiaudama su siunčiančiąja ir priimančiąja organizacijomis. Savanoris (-iai) turi būti tokiu būdu apdraustas (-i) iki jam (jiems) išvykstant ir toks draudimas turi apimti visą veiklos laikotarpį.

Informaciją apie draudimo sumas ir paramą, užtikrinamą savanorių draudimu, taip pat registracijos instrukcijas, galima rasti vykdomosios agentūros svetainėje.

[238] Ji pasiekiama adresu http://europa.eu/youth/volunteering/
[239] https://www.cignahealthbenefits.com/en/plan-members

D. REIKALAVIMAI DĖL VIZŲ

Jaunimo mobilumo projektuose dalyvaujantiems jaunuoliams ir su jaunimu dirbantiems asmenims viešnagei kurioje nors užsienio Programos šalyje ar šalyje partnerėje, kurioje vykdoma veikla, gali reikėti vizos.

Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi bendrai pasirūpinti, kad reikalingi leidimai (trumpalaikės arba ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi) būtų sutvarkyti iki planuojamos veiklos pradžios.
Primygtinai rekomenduojama leidimų iš kompetentingų institucijų paprašyti gerokai iš anksto, nes procesas gali užtrukti ne vieną savaitę. Papildomus patarimus ir pagalbą dėl vizų, leidimų gyventi, socialinės apsaugos ir kitais klausimais gali suteikti nacionalinės agentūros ir vykdomoji agentūra.

E. SAVANORIŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Savanorių atranką gali atlikti bet kuri projekte dalyvaujanti organizacija (šią užduotį paprastai vykdo siunčiančioji arba koordinuojančioji organizacija).

Programos „Erasmus+“ savanoriškoje veikloje gali dalyvauti visi jaunuoliai, įskaitant turinčius mažiau galimybių. Savanoriai turi būti atrenkami sąžiningai, skaidriai ir objektyviai, neatsižvelgiant į etninę grupę, kuriai jie priklauso, religiją, seksualinę orientaciją, politines pažiūras ir t. t. Iš savanorių neturėtų būti reikalaujama jokios ankstesnės kvalifikacijos, išsilavinimo, konkrečios patirties ar kalbos žinių. Pagrįstais atvejais, atsižvelgiant į veiklos užduočių pobūdį ar į projekto aplinkybes, galėtų būti nustatytas konkretesnis savanorių profilis.

Atrankos procesas visuomet turėtų būti vykdomas laikantis programos „Erasmus+“ savanoriškos veiklos principų ir kokybės standartų.

SUTARTIS SU SAVANORIU

Kiekvienas savanoris, prieš išvykdamas, su koordinuojančiąja organizacija turi pasirašyti savanorystės sutartį. Šioje sutartyje apibrėžiamos užduotys, kurias jis vykdys savanoriškos veiklos metu, numatomi mokymosi rezultatai ir t. t. Vykdant šią sutartį, koordinuojančioji organizacija suteikia savanoriui „Erasmus+“ savanoriškos veiklos informacinį rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie tai, ko tikėtis iš šios veiklos ir kaip naudoti „Youthpass“ bei gauti pažymėjimą veiklos pabaigoje. Savanorystės sutartis yra partnerių ir savanorių vidaus dokumentas; tačiau dotaciją skirianti nacionalinė agentūra gali reikalauti ją pateikti.

„MOBILITY TOOL“ SISTEMA

Atrinkus savanorius, organizacija dotacijos gavėjai į „Mobility Tool+“ turi įrašyti bendrą informaciją apie savanorį ir veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, veiklos trukmė ir t. t.) kiek įmanoma greičiau. „Mobility Tool+“ padės dotacijos gavėjui valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją mobilumo projekto laikotarpiu įvykus kokiems nors su dalyviais ar veikla susijusiems pokyčiams. Dotacijos gavėjai „Mobility Tool“ galės formuoti pagal savo pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Naudojantis „Mobility Tool+“ taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

Dotacijos gavėjai „Mobility Tool“ galės formuoti pagal savo pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Naudojantis „Mobility Tool+“ taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

Daugiau informacijos apie „Mobility Tool+“ ir kaip galima prie jos prisijungti, bus pateikta nacionalinės agentūros ir dotacijos gavėjo dotacijos sutartyje.

KALBINĖ PARAMA

Du mėnesius ar ilgiau trunkančią savanorišką veiklą vykdantys jauni savanoriai prieš išvykdami arba veiklos metu gali gauti kalbinę paramą.

KALBŲ, KURIOS PRIEINAMOS PER KALBINIO PARENGIMO INTERNETU SISTEMĄ (OLS), ATVEJU:

Komisija savanoriams suteikia galimybę naudotis internetine priemone, kurioje būtų įvertintos jų kalbos, kurią jie naudos užsienyje vykdydami savanorišką veiklą, žinios. Prireikus šia priemone jiems taip pat suteikiama galimybė prieš mobilumo veiklą ir (arba) jos metu pagerinti šios kalbos žinias.

Pagrindinę savanorystės kalbą bent B2 lygiu mokantys dalyviai gali rinktis priimančiosios šalies kalbos OLS kursą, jeigu toks yra. Tokia internetinė sistema bus laipsniškai sukurta įgyvendinant Programą. Kalbinio parengimo parama teikiama taip:

- teikdama paraišką, paraišką teikianti organizacija turi įvertinti dalyvių kalbinės paramos, – t. y. pagalbos mokantis pagrindinę kalbą, kurią savanoriai vartos vykdydami užduotis, arba priimančios šalies kalbą, jeigu taikoma, – poreikį;
- nacionalinės agentūros pagal Europos Komisijos nustatytus bendruosius kriterijus paskirsto organizacijoms dotacijų gavėjoms elektronines licencijas;
- visi atrinkti savanoriai (išskyrus gimtakalbius ir kitais tinkamai pagrįstais atvejais), kurie gali naudotis internetine sistema, privalo atlikti internetinį kalbos testą, kad įvertintų tos užsienio kalbos, kuri bus vartojama mobilumo laikotarpiu užsienyje, arba priimančiosios šalies kalbos žinias. Savanoriai bus informuoti apie šio įvertinimo rezultatus, kurie neturės jokio poveikio jų galimybei vykti į užsienį;
- atsižvelgiant į turimų kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, savanoriams, kuriems reikalinga kalbinė parama, gali būti pasiūlyta galimybė išklausyti kalbos kursą internete;
- mobilumo veiklos pabaigoje savanoriai atliks antrąjį internetinį kalbos įvertinimą, kad įvertintų pažangą, kurią padarė mokydamiesi savanoriškoje veikloje pasirinktos kalbos. Savanoris ir koordinuojančioji organizacija, jei ji to paprašys, bus informuoti apie rezultatus, kurie vėliau galėtų būti įrašyti į „Youthpass“ pažymėjimą.

Pradiniais Programos etapais kalbos vertinimas ir kursai internetu nebus teikiami visomis ES kalbomis ir kalbos kursai gali būti prieinami ne visiems jų prašantiems dalyviams. Išsamesnės informacijos pateikiama Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Kalbinio parengimo internetu priemonės prieinamumas neturėtų užkirsti kelio organizacijoms teikti kitokią kalbinę paramą savanoriams.

KALBŲ, KURIOS NEPRIEINAMOS PER KALBINIO PARENGIMO INTERNETU SISTEMĄ (OLS), ATVEJU:

Tokių kalbų mokymu turi pasirūpinti jaunimo mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos. Tuo tikslu gali būti skirta speciali dotacija kalbiniam pasirengimui. Tokios dotacijos gavėjai turėtų raginti dalyvius pradėti mokytis kalbos prieš pradedant veiklą. Be to, jaunimo mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos su pedagoginiu, su užduotimis susijusiu, kultūriniu arba specialiu kalbiniu parengimu susijusiems dalyvių poreikiams tenkinti gali panaudoti mobilumo organizavimo išlaidas (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“).

MOKYMAS PRIEŠ IŠVYKIMĄ

Dalyvių pasirengimo kokybė yra itin svarbus sėkmingo projekto įgyvendinimo veiksnys. Dėl to numatoma savanorius mokyti prieš išvykimą. Už mokymą prieš išvykimą atsako dalyvaujančios organizacijos (paprastai siunčiančioji arba koordinuojančioji organizacija); savanoriams suteikiama galimybė išsakyti lūkesčius, sustiprinti motyvaciją ir mokymosi tikslus bei gauti informacijos apie priimančiąją šalį ir apie programą „Erasmus+“. Be to, nacionalinės agentūros gali organizuoti vienos dienos trukmės mokymą prieš išvykimą, kuriuo siekiama užmegzti ryšius su išvykstančiais savanoriais.

2. MOBILUMO METU

„ERASMUS+“ SAVANORIŠKOS VEIKLOS MOKYMO IR ĮVERTINIMO CIKLAS

Savanoriai turi teisę ir pareigą dalyvauti tokiuose mokymo ir įvertinimo renginiuose, kurie organizuojami remiantis dokumentu EVS Volunteer Training and Evaluation Cycle: Guidelines and Minimum Quality Standards of the European Commission („EST savanorių mokymo ir įvertinimo ciklas. Europos Komisijos gairės ir būtini kokybės standartai“), kurį galima rasti Komisijos svetainėje.

KAS ORGANIZUOJA MOKYMO IR ĮVERTINIMO CIKLĄ?

Kas atsakingas už mokymo ir įvertinimo ciklo organizavimą, priklauso nuo to, kur bus vykdoma atitinkama veikla:

- Programos šalyse mokymą (įvertinimą) organizuoja nacionalinės agentūros;
- kaimyninėse ES (1–4 regionai) šalyse partnerėse mokymą (įvertinimą) organizuoja atitinkamai SALTO Jaunimo Pietryčių Europos metodinis centras ir SALTO Jaunimo Rytų Europos ir Kaukazo metodinis centras bei SALTO Euromed[240] šalyse, atitinkamai priklausančiose kiekvienam iš centrų;
- kitose šalyse partnerėse mokymo ir įvertinimo veiklos nacionalinės agentūros ar SALTO metodiniai centrai neorganizuoja. Užtikrinti, kad savanoriams atvykus būtų organizuotas jų mokymas ir kad jiems būtų suteikta galimybė atlikti įgytos patirties laikotarpio vidurio įvertinimą, turi dalyvaujančiosios organizacijos. Šiuo atveju, kai veikla organizuojama pagal gebėjimų stiprinimo jaunimo srityje projektus, išlaidos, susijusios su tokiu parengimu, gali būti padengtos pagal straipsnį „Veiklos išlaidos“.

Kai sutartis pasirašyta abiejų šalių, koordinuojančiosios organizacijos turėtų nedelsdamos užpildyti informaciją apie savanorį „Mobility Tool+“ sistemoje ir kreiptis į atitinkamą nacionalinę agentūrą arba SALTO Jaunimo metodinį centrą, kad tos struktūros galėtų organizuoti jų projekte dalyvaujantiems savanoriams skirtus mokymo ir įvertinimo renginius.

Bet kuriuo atveju dotacijų gavėjai visada skatinami suteikti savanoriams papildomas mokymo ir vertinimo galimybes, net jei iš projekto dotacijos tam tikslui neskirta konkrečių lėšų. Visi atitinkami mokymo ir vertinimo veiklos organizatoriai turėtų teikti informaciją apie „Youthpass“.

Kai projektai trunka mažiau nei du mėnesius, dalyvaujančiosios organizacijos yra atsakingos už parengiamųjų kursų, pritaikytų prie savanorių poreikių ir (arba) veiklos pobūdžio, organizavimą. Be to, tais atvejais, kai poreikiai yra pagrįsti, dalyvaujančiosios organizacijos mažiau galimybių turintiems jaunuoliams gali surengti trumpalaikius mokymo kursus, kai jie atvyksta. Įgyvendinant mobilumo projektus, išlaidos, susijusios su tokiu parengimu, gali būti padengtos kaip „išimtinės išlaidos“, jeigu jos naudojamos mažiau galimybių turintiems jaunuoliams (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“).

3. PO MOBILUMO

MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS „YOUTHPASS“

Kiekvienas jaunimo mobilumo projekte dalyvaujantis jaunuolis, savanoris arba su jaunimu dirbantisasmuo turi teisę gauti „Youthpass“ pažymėjimą. „Youthpass“ apibūdinama ir patvirtinama projekto metu įgyta neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi patirtis (mokymosi rezultatai). „Youthpass“ taip pat gali būti naudojamas vykdant projekto veiklą – kaip priemonė padėti dalyviams geriau suvokti savo mokymosi procesą. Dėl pagalbos ir išsamesnės informacijos apie „Youthpass“ žr.

„Youthpass“ vadovą ir kitą svarbią medžiagą svetainėje www.youthpass.eu.

4. JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS NE PAGAL MOBILUMO PROJEKTUS

Be mobilumo projektų, įgyvendinamų pagal 1-ą pagrindinį veiksmą, jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas pagal programą „Erasmus+“ taip pat remiamas įgyvendinant strateginių partnerysčių ir gebėjimo stiprinimo jaunimo srityje projektus. Šiais atvejais, jei taikoma, dalyvaujančiosios organizacijos turi laikytis tų pačių principų ir kokybės standartų, kurie nustatyti įgyvendinant mobilumo projektus finansuojamai veiklai.

[240] https://www.salto-youth.net/

„ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS

1. SĄLYGOS, SUSIJUSIOS SU „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS PARENGIMU

Teikiant paraišką EMJMSP turi būti visiškai parengta ir tinkama įgyvendinti keturis iš eilės studentų priėmimus skaičiuojant nuo akademinių metų, einančių po metų, kuriais pateikiama paraiška, jeigu konsorciumas pasirenka parengiamuosius metus po atrankos. EMJMSP konsorciumai, nepasirinkę parengiamųjų metų, turi iš karto išleisti pirmąją magistrantūros studijų laidą, t.y. pirmaisiais mokslo metais po jų atrankos.

Kad būtų įvykdyti šiame Programos vadove nustatyti būtiniausi reikalavimai, Programos šalyje įsteigtos mokslo ir studijų institucijos turi gebėti įrodyti, jog visos magistrantūros programos, kurias užbaigus įgyjamas atitinkamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis ir kurių pagrindu sudaryta jungtinė magistrantūros studijų programa, yra akredituotos. Be akreditacijos, šios nacionalinės programos, kurias užbaigus suteikiamas laipsnis, turi būti pripažįstamos visų konsorciumo mokslo ir studijų institucijų partnerių Programos šalyse.

Jeigu siūloma EMJMSP studijų programa yra visiškai naujos mokymo programos, kuri negali būti siejama su jau esama ir akredituota nacionaline magistrantūros studijų programa, rezultatas, EMJMSP akreditacija turi būti patvirtinta paraiškos teikimo etape. Be to, pareiškėjai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad EMJMSP studijų laikotarpių pripažinimo konsorciume procesas turi būti suderintas iki pirmojo EMJMSP studentų priėmimo pradžios.

Programos šalies mokslo ir studijų institucijos, konsorciume dalyvaujančios kaip partnerės, turi būti magistro laipsnius suteikiančios institucijos, EMJMSP baigusiems studentams galinčios suteikti arba jungtinį, arba dauginį (bent dvigubą) laipsnį. Konsorciumai taip pat turi užtikrinti, kad visiems programą baigusiems studentams studijų laikotarpio pabaigoje būtų išduotas **jungtinis diplomo priedėlis** kuriame turėtų būti nurodytas visas magistrantūros studijų programos turinys.

Jeigu pareiškėjai aiškiai to neatsisako, pirmieji metai bus skirti pasirengimui ir viešinimui (informuotumui didinti); tais metais programa bus viešinama ir bus atrinkta pirmoji programos studentų grupė. „Erasmus Mundus“ jungtinėse magistrantūros studijų programose turi būti užtikrintos visiems bendros studentų priėmimo reikalavimų, bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų, kokybės užtikrinimo mechanizmų, studentų egzaminavimo ir rezultatų vertinimo, konsorciumo administracinio ir finansinio valdymo, studentams siūlomų paslaugų pobūdžio ir apimties (pvz., kalbos kursų, paramos kreipiantis dėl vizos) ir t. t. procedūros[241].

Visi studentai turi būti įtraukti į konsorciumo pasirinktą sveikatos apsaugos ir draudimo sistemą. Šioje sistemoje turi būti paisoma būtiniausių EMJMSP reikalavimų, apibrėžtų atitinkamose gairėse, kurias galima rasti Vykdomosios agentūros svetainėje.

Šie aspektai yra labai svarbūs siekiant įrodyti, kad EMJMSP kursas ir jį įgyvendinantis konsorciumas yra iš tikrųjų visapusiškai integruoti. Todėl tikimasi, kad pareiškėjas paraiškos teikimo etape pateiks konsorciumo susitarimo projektą, kuriame aiškiai ir skaidriai išdėstomi šie ir kiti svarbūs dalykai.
Naujausiais duomenimis pagrįsto, išsamaus ir patikimo konsorciumo susitarimo projekto buvimas – tai partnerių pasirengimo ir paraiškos užbaigtumo ženklas.

Siekdamas užtikrinti jungtinės studijų programos, taip pat „Erasmus+“ stipendijų sistemos matomumą visame pasaulyje, EMJMSP konsorciumas turės parengti bendrą skatinimo ir informuotumo didinimo veiklą. Vykdant šią veiklą prieš pirmąjį paraiškų stipendijai gauti pateikimo etapą būtinai turi būti sukurta integruota ir išsami programos svetainė (anglų kalba, taip pat pagrindine mokymo kalba, jei ji kitokia), kurioje studentams ir būsimiems darbdaviams turi būti teikiama visa būtina informacija apie EMJMSP

Studentų paraiškų teikimo procedūra (ir pateikimo terminas) turėtų būti parengta taip, kad visa būtina informacija studentams būtų pateikiama gerokai anksčiau ir jie turėtų pakankamai laiko savo paraiškai pateikti (t. y. bent prieš4 mėnesius iki galutinio stipendijos termino).

Konsorciumas taip pat raginamas organizuoti priimančiųjų institucijų kalbos kursus ir pasiūlyti kitų plačiai vartojamų kalbų kursus. Matomumas bus skatinamas pasitelkiant Komisijos ir vykdomosios agentūros svetaines, nacionalines agentūras ir ES delegacijas. EMJMSP svetainių gaires galima rasti vykdomosios agentūros svetainėje.

[241] Atrankos procedūra turi būti organizuota taip, kad būtų užtikrinta geriausių studentų pasaulyje atranka.

2. SĄLYGOS, SUSIJUSIOS SU MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ STUDENTAIS

Įstoti į EMJMSP norintys studentai turi būti įgiję pirmosios aukštojo mokslo pakopos kvalifikacinį laipsnį[242] arba turi turėti pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką pripažįstamą lygiavertį išsilavinimo lygį.

Apibrėžti konkrečią studentų paraiškų teikimo procedūrą ir atrankos kriterijus turi kiekvienas EMJMSP konsorciumas, vadovaudamasis pateikiamais reikalavimais ir gairėmis Vykdomosios agentūros svetainėje. Šiame kontekste kandidatai į studentus gali teikti paraišką EMJMSP stipendijai gauti bet kuriems „Erasmus+“ „Erasmus Mundus“ kursams jų pasirinkimu (EMJMSP katalogas pateikiamas šioje svetainėje: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/emjmd-catalogue_en, tačiau apsiriboja ne daugiau kaip trimis skirtingomis jungtinėmis programomis per mokslo metus.

„Erasmus+“ EMJMSP studentų stipendijos gali būti siūlomos studentams iš bet kokio pasaulio regiono, tačiau konsorciumai turės atsižvelgti į geografinę pusiausvyrą, t. y. tame pačiame studentų priėmime EMJMSP stipendija turėtų būti skirta ne daugiau kaip trims kandidatams iš tos pačios šalies (turintiems tą pačią pilietybę).

Dvigubą pilietybę turintys studentai turi nurodyti pilietybę, kurią pasirenka stipendijos paraiškai teikti. Tačiau tuo atveju, kai konkretiems pasaulio regionams skiriamas papildomas finansavimas, gali būti taikomos konkrečios taisyklės. EMJMSP konsorciumai taip pat bus raginami priimti savarankiškai studijas finansuojančius studentus[243]kurie sudarytų apytikriai 25 % „Erasmus+“ stipendininkų.

EMJMSP studento stipendijos skiriamos už dalyvavimą **visoje EMJMSP programoje**. Stipendininkai negali universiteto kreditų, suteiktų už kursus, kuriuos jie išklausė prieš įstodami į EMJMSP, perkelti į šią programą, kad sumažintų pagal jungtinę programą jiems privalomos veiklos apimtį. Be to, EMJMSP stipendininkai negali tuo pat metu gauti pagal kitas iš ES biudžeto finansuojamas aukštojo mokslo programas studentų arba darbuotojų mobilumui skiriamos stipendijos (dotacijos) ir atvirkščiai.

Siekiant užtikrinti visišką EMJMSP įgyvendinimo taisyklių skaidrumą, taip pat apibrėžti į programą priimtų studentų teises ir pareigas EMJMSP konsorciumams, abi šalys (t. y. priimti studentai ir EMJMSP konsorciumai) prieš studento priėmimą į EMJMSP turės pasirašyti Studento susitarimą (žr. pavyzdį vykdomosios agentūros svetainėje).

Šiame Studento susitarime turi būti nustatyti visi akademiniai, finansiniai, administraciniai, su elgesiu susiję ir kiti aspektai, susiję su EMJMSP įgyvendinimu, o stipendininkų atveju – su stipendijos tvarkymu. Susitarime turėtų būti numatyti sėkmingo būtiniausių ECTS kreditų įgijimo rezultatų rodikliai (ir pasekmės, jei jų įgyti nepavyktų), pateikta informacija apie studentui teikiamas paslaugas, taip pat išsami informacija, susijusi su sveikatos ir socialine apsauga, mobilumo reikalavimais, diplominio darbo, egzaminų ir studijų baigimo taisyklėmis ir t. t.

Siekiant skaidrumo, Studento susitarimo pavyzdys turi būti paskelbtas konsorciumo EMJMSP svetainėje (visoms „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms turi būti sukurta atskira svetainė).

3. SĄLYGOS, SUSIJUSIOS SU STEBĖSENOS IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMU

Siekiant veiksmingai stebėti, kaip įgyvendinamos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos, konsorciumai dotacijų gavėjai turės taikyti tam tikrus stebėsenos ir kokybės užtikrinimo mechanizmus:

- bendro kokybės užtikrinimo plano, kuriame nurodomi bendri vertinimo metodai ir kriterijai, sutartas įgyvendinimo tvarkaraštis ir gairės bei tolesnė susijusi veikla, parengimas. Kokybės užtikrinimo procedūrą, visų pirma vidaus ir išorės vertinimus, grįžtamąjį ryšį apie rodiklius (pvz., absolventų galimybes įsidarbinti, tvarumą) ir t. t., į parengtą EMJMSP projektą reikės įtraukti paraiškos pateikimo etape. Kokybės užtikrinimo rezultatus ir padarytas išvadas konsorciumas turi perduoti vykdomajai agentūrai;
- reguliarių projekto įgyvendinimo tarpinių (pažangos) ataskaitų teikimas;
- kiekybinė ir kokybinė studentų mobilumo ir rezultatų (įvykdyta veikla, įgyti ECTS kreditai ir suteiktas laipsnis) stebėsena naudojant vykdomosios agentūros internetinę mobilumo priemonę;
- ryšių palaikymas ir bendradarbiavimas (jeigu taikoma ir numatoma) su EM Absolventų Asociacija (EMA svetainė: www.em-a.eu);

[242] Priėmimo į programą metu ši sąlyga būtinai turi būti įvykdyta, tačiau EMJMSP konsorciumai gali nuspręsti stipendijos paraiškas priimti iš paskutinių savo pirmosios aukštojo mokslo pakopos metų studentų.

[243] Savarankiškai savo studijas finansuojantys studentai – tai studentai, patys mokantys už studijas, arba studentai, kuriems stipendija skirta iš kitos sistemos.

- bendri dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų, studentų atstovų, vykdomosios agentūros programos pareigūno (-ų), atitinkamų nacionalinių agentūrų darbuotojų ir prireikus išorės ekspertų susitikimai; bent du susitikimus EMJMSP konsorciumas turės organizuoti dotacijos sutarties galiojimo laikotarpiu;
- į programą priimtų studentų atsiliepimai;
- dalyvavimas teminių grupių susitikimuose, kuriuos Komisija ir vykdomosios agentūros arba nacionalinės agentūros organizuoja siekdamos remti dalijimąsi gerąja patirtimi ir tarpusavio mokymąsi.

4. EMJMSP KONSORCIUMŲ ATRANKOS PROCEDŪRA

Pagrindinis EMJMSP tikslas – pritraukti, atrinkti ir finansuoti pačius geriausiuosius; tai pasakytina ir apie pagrindinių dalyvių (dalyvaujančių organizacijų ir EMJMSP studentų) akademinę kokybę, ir apie konsorciumų, kurie turėtų įgyvendinti integruotą tarptautinę studentų iš Programos šalių ir šalių Partnerių studijų programą, įgyvendinimo pajėgumą. Pasiūlymus nuodugniai vertins akademinio pasaulio ekspertai naudodami vieno etapo vertinimo procedūrą.

Remiantis keturių dotacijų skyrimo kriterijų (t. y. „Projekto aktualumas“, „Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“, „Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė“ ir „Poveikis ir sklaida“) įvertinimu bus parengta geriausių pasiūlymų eilė. Bus svarstomas tik tų projektų finansavimas, kurie taikant dotacijos skyrimo kriterijų „Projekto aktualumas“ surinko bent 30 balų iš ies ir kurie surinko ne mažiau kaip 70 balų iš bendro 100 balų skaičiaus.

Visus būtinus kriterijus atitikę pasiūlymai bus vertinami papildomų stipendijų, skirtų tikslinės šalies partnerės regionams, apibrėžtiems skirsnyje „Papildomos stipendijos studentams iš tikslinių pasaulio regionų“, Atžvilgiu. Akademinio pasaulio ekspertai įvertins pateiktus atsakymus dėl papildomo dotacijos skyrimo kriterijaus „Projekto aktualumas tiksliniame (-iuose) regione (-uose)“ ir pateikdami atsakymą „taip“ arba „ne“ nurodys, ar informacija yra tinkama.

Šio papildomo kriterijaus įvertinimas nedaro jokio poveikio pradinei geriausių pasiūlymų eilei, sudarytai įvertinus keturis dotacijų skyrimo kriterijus (t. y. „Projekto aktualumas“, „Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“, „Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė“ ir „Poveikis ir sklaida“).

STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS PROJEKTAI

1. PROJEKTŲ FORMATAI

Įgyvendinant strateginių partnerysčių projektus remiama pati įvairiausia ir lanksti veikla, kuria siekiama diegti novatorišką praktiką, skatinti organizacijų plėtrą ir modernizaciją ir remti politikos raidą Europos, nacionaliniu ir regionų lygmeniu.

Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, tikėtiną poveikį ir kitus aspektus, strateginių partnerysčių projektai gali būti įvairaus masto ir jų veikla gali būti atitinkamai pritaikoma. Paprastai kalbant, šiuo veiksmu dalyvaujančiosioms organizacijoms suteikiama galimybė įgyti tarptautinio bendradarbiavimo patirties ir pagerinti gebėjimus, taip pat pasiekti kokybiškus novatoriškus rezultatus. Projekto paraiškos kokybės įvertinimas bus proporcingas bendradarbiavimo tikslams ir dalyvaujančiųjų organizacijų pobūdžiui.

Šiame skirsnyje pateikiama idėjų, kokių rūšių veikla gali būti vykdoma pagal strateginės partnerystės projektą, kuriuo skatinamas įvairių sektorių bendradarbiavimas arba sprendžiami su konkrečia švietimo, mokymo ir jaunimo sritimi susiję klausimai. Šiame skirsnyje pateikiami tik pavyzdžiai ir dalyvaujančiosioms organizacijoms netrukdoma projektą planuoti kitaip.

VEIKLA

- Mokymo programos, kursai, bendros studijų programos, bendrieji mokymo moduliai (įskaitant e. mokymo modulius), didesnės mokymosi būdų įvairovės integravimas (nuotolinio, vakarinio (neakivaizdinio), modulinio);
- mokymo(si), rengimo, darbo su jaunimu medžiaga ir metodai, pedagoginiai metodai ir priemonės;
- projektais grindžiamas bendradarbiavimas, tarpusavio mokymasis, darbas grupėse, virtualios laboratorijos, virtualios bendradarbiavimo erdvės;
- gebėjimų stiprinimo ir tinklų kūrimo veikla;
- strateginio bendradarbiavimo planų parengimas ir įgyvendinimas;
- informavimo, orientavimo, ugdomojo vadovavimo ir konsultavimo veikla;
- tyrimai, lyginamosios analizės, duomenų rinkimas, realaus gyvenimo atvejų tyrimai;
- kokybinių standartų ir kompetencija pagrįstų (profesinių) profilių apibrėžimas;
- kvalifikacijų sistemų, kreditų perkėlimo, kokybės užtikrinimo, pripažinimo ir patvirtinimo gerinimas;
- mokymo(si) ir rengimo veikla (žr. 2 dalį toliau).

Be to, numatoma, kad visuose strateginių partnerysčių projektuose bus vykdoma tikslinga ir plati rezultatų sklaida siekiant paskatinti platesnį jų naudojimą ir padidinti poveikį, neapsiribojant vien projektuose tiesiogiai dalyvaujančiomis organizacijomis. Sklaidos reikalavimai bus proporcingi konkretaus projekto tikslui ir apimčiai.

Organizacijos, institucijos iš įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių, taip pat iš kitų socialinių ir ekonominių sektorių, gali drauge bendradarbiauti, projektais siekdamos tikslų vienoje ar keliose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Atskiruose ar keliuose sektoriuose siekiant šio vadovo B dalyje apibūdintų politikos tikslų, kiekvienoje nurodytoje srityje ypač reikšmingos tokios veiklos tipologijos.

ĮVAIRIŲ SEKTORIŲ BENDRADARBIAVIMAS

Kurti, bandyti, pritaikyti ir įgyvendinti novatorišką praktiką, susijusią su:

- strateginiu įvairių švietimo sektorių ir vietos (regiono) įmonių bendradarbiavimu, pvz., siekiant ištirti galimybes įsidarbinti ar paprastesnes perėjimo į darbo rinką ar iš vieno švietimo sistemos lygmens į kitą sąlygas;
- bendrais mokslinių tyrimų projektais, kurie įgyvendinami kuriant mokslo ir studijų institucijų ir kitų švietimo lygmenų partnerystę, pvz., dėl vertinimo ar mokymosi rezultatų, susijusių su universaliaisiais gebėjimais;
- strateginiu formaliojo švietimo ir neformaliojo ugdymo (savaiminio mokymosi) paslaugų teikėjų bendradarbiavimu, pvz., susijusiu su IRT pagrįstu mokymu ar skaitmeninės integracijos mokymosi procese masto didinimu;
- įvairiuose švietimo sektoriuose kuriamų nuoseklių pedagoginių metodų ir metodikų, ypač tų, kuriomis ugdomi universalieji gebėjimai (kaip antai verslumo), tyrimu ir analize;

- projektų pagrindu plėtojamu tarpvalstybiniu įvairių švietimo sektorių (pvz., ikimokyklinio ir vidurinio ugdymo) partnerių bendradarbiavimu tiriant integruoto dalyko ir užsienio kalbos mokymosi[244] ar abipusio mokymosi metodų taikymą siekiant įvairiose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse gerinti bet kokio amžiaus besimokančių asmenų, įskaitant migrantų kilmės, kalbos žinias;
- už paramos paslaugas (kaip antai už profesinį orientavimą, ugdomojo vadovavimo metodus ir priemones, sistemų, kurios padeda stebėti studentų pažangą, kūrimą) įvairiais švietimo lygmenimis atsakingų darbuotojų arba teikiant paramos studentams paslaugas dalyvaujančių darbuotojų bendradarbiavimu ir keitimusi patirtimi siekiant gerinti kokybę ir didinti nuoseklumą įvairiuose švietimo sektoriuose;
- įvairių švietimo lygmenų partneryste, kuria dalijantis geriausia patirtimi ir įvairiais lygmenimis kuriant atviruosius švietimo išteklius (AŠI) skatinamos galimybės naudotis šiais ištekliais ir juos naudojant mokytis;
- jungtiniais mokslinių tyrimų projektais, kuriuose dalyvauja įvairių švietimo ir jaunimo sektorių subjektų partnerystės ir kuriuose nagrinėjamas mokymosi analitikos ir bendro vertinimo potencialas mokymosi kokybei gerinti;
- bendrojo ugdymo įstaigų, profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimu siekiant tirti veiklą, kuria būtų skatinamas didesnis įvairių ES ir nacionalinių skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių suderinamumas;
- jaunimo sektoriaus ir mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimu siekiant sudaryti geresnes sąlygas neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų pripažinimui ir patvirtinimui ir šių mokymosi būdų sąveikai su formaliojo švietimo būdais, taip pat sąveikai su įvairiomis sritimis.

AUKŠTASIS MOKSLAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir įgyvendinti novatorišką praktiką, susijusią su:
  - bendromis įvairių šalių, disciplinų ir ekonomikos sektorių (viešųjų arba privačių) partnerystės narių studijų programomis ir bendromis mokymo programomis, intensyviomis programomis ir bendrais studijų moduliais, įskaitant e. studijų modulius, siekiant užtikrinti jų aktualumą darbo rinkos poreikių atžvilgiu;
  - projektais grindžiamu tarpvalstybiniu įmonių ir mokslo ir studijų institucijų studentų (darbuotojų) bendradarbiavimu siekiant tirti realaus gyvenimo atvejus;
  - pedagoginiais metodais ir metodikomis, ypač tomis, kuriomis ugdoma universalioji kompetencija, verslumo mąstysena ir kūrybinis mąstymas, be kita ko, diegiant daugiadisciplinius, transdisciplinius ir interdisciplinius metodus, sistemingiau įtraukiantį mokymo programas mobilumą mokymosi tikslais (mobilumas, kaip neatsiejama mokymosi dalis) ir geriau panaudojant IRT;
  - didesnės mokymosi būdų įvairovės (nuotolinio, vakarinio (neakivaizdinio), modulinio mokymosi) integracija, visų pirma diegiant naujas konkrečiam asmeniui pritaikyto mokymosi formas, strategiškai naudojant atviruosius švietimo išteklius ir virtualų mobilumą bei virtualias mokymosi platformas;
  - naujais metodais, kuriais būtų sudarytos palankesnės sąlygos įvairių švietimo sektorių sąveikai (t. y. patvirtinant ankstesnį mokymąsi ir suteikiant lankstaus mokymosi – modulinių studijų galimybę, taikant mišriojo mokymosi metodą ir t. t.);
  - profesinio orientavimo ir konsultavimo bei ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
  - mokslo ir studijų institucijų ir vietos (regionų) valdžios institucijų bei kitų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimu, kuris būtų pagrįstas bendru darbu tarptautinėje aplinkoje siekiant skatinti regioninę plėtrą ir įvairių sektorių tarpusavio bendradarbiavimą, stiprinti ryšius ir dalytis žiniomis tarp įvairių formaliojo ir neformaliojo švietimo ir mokymo sektorių;
  - už paramos paslaugas, kaip antai orientavimo, konsultavimo, ugdomojo vadovavimo metodus ir priemones, sistemų, kurios padeda sekti studentų pažangą, kūrimą atsakingų darbuotojų ar darbuotojų, teikiančių studentų paramos paslaugas, bendradarbiavimu ir keitimusi patirtimi siekiant gerinti kokybę (t. y. pritraukti ir išlaikyti netradicinius besimokančius asmenis, pvz., suaugusiuosius, ir grupes, kurių atstovų aukštojo mokslo institucijose studijuoja mažai);
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžiams ir kompetencijai pripažinti ir sertifikuoti nacionaliniu lygmeniu veiksmingai užtikrinant kokybę remiantis mokymosi rezultatais ir tuos įgūdžius bei kompetenciją susiejant su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis;
- kurti aukštųjų mokyklų studentams ir absolventams skirtus lanksčius mokymosi būdus, įskaitant jų ankstesnio mokymosi patvirtinimą.

[244] Angl. CLIL.

PROFESINIS MOKYMAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir perimti (įgyvendinti) novatorišką praktiką, susijusią su:
  - kompetencijos standartų (pakartotiniu) apibrėžimu remiantis mokymosi rezultatais, atitinkamam PM mokymo programų ir kursų, taip pat susijusios mokymosi medžiagos ir priemonių pritaikymu ar plėtojimu;
  - PM mokymo(si) metodikomis ir pedagoginiais metodais, ypač tais, kuriais ugdomos pagrindinės kompetencijos, pagrindiniai ir kalbiniai įgūdžiai ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
  - naujų formų praktinio mokymo sistemomis ir realaus gyvenimo atvejų versle ir pramonėje tyrimu, projektais grindžiamo tarptautinio įmonių ir profesinių mokyklų moksleivių (darbuotojų) bendradarbiavimo užmezgimu ir įgyvendinimu;
  - naujos PM mokymo(si) medžiagos ir metodų, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius, kūrimu ir diegimu, geresniu IRT potencialo išnaudojimu, pvz., įkuriant virtualias laboratorijas (darbo vietas), pritaikytas darbo rinkos poreikiams;
  - profesinio orientavimo ir konsultavimo bei ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
  - PM bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų ir darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonėmis ir metodais, ypatingą dėmesį skiriant PM įstaigų bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų pirminiam rengimui bei rengimui įstaigose gerinti;
  - PM organizacijų valdymu ir vadovavimu;
  - strateginiu PM paslaugų teikėjų ir vietos (regionų) verslo bendruomenių, įskaitant ekonominės plėtros agentūras, bendradarbiavimu;
  - PM paslaugų teikėjų, mokslo ir studijų institucijų ir dizaino, meno, mokslinių tyrimų ir inovacijų centrų bendradarbiavimu siekiant ugdyti kūrybingumą ir skatinti inovacijas;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kompetencijos pripažinimui ir sertifikavimui nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir naudojant ES priemones, kurti PM įstaigų moksleiviams ir mokslus šiose įstaigose baigusiems asmenims lanksčius mokymosi būdus, įskaitant jų ankstesnio mokymosi patvirtinimą;
- PM paslaugų teikėjams įdiegti kreditų perkėlimo (ECVET) ir kokybės užtikrinimo (EQAVET) sistemas.

BENDRASIS UGDYMAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir perimti (įgyvendinti) novatorišką praktiką, susijusią su:
  - naujomis mokymo programomis, kursais, mokymosi medžiaga ir priemonėmis;
  - mokymo(si) metodikomis ir pedagoginiais metodais, ypač tais, kuriais ugdomos pagrindinės kompetencijos, pagrindiniai ir kalbiniai įgūdžiai ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
  - naujų formų praktinio mokymo sistemomis ir realaus gyvenimo atvejų versle ir pramonėje tyrimu;
  - naujomis mokymo(si) ir rengimo formomis, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
  - profesinio orientavimo, konsultavimo ir ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
  - bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų ir kitų darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonėmis ir metodais, ypatingą dėmesį skiriant mokytojų pirminiam rengimui bei rengimui mokyklose gerinti;
  - švietimo ir mokymo institucijų valdymu ir vadovavimu;
  - įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių organizacijų tarpusavio informavimo veikla;
  - strateginiu mokymosi paslaugų teikėjų ir vietos (regionų) valdžios institucijų bendradarbiavimu;
- dalytis gerąja patirtimi, organizuoti tarpusavio mokymosi veiklą ir darbą grupėse;
- atlikti bendrus mokslinius tyrimus, tyrimus, studijas ir analizes;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžiams ir kompetencijai pripažinti ir sertifikuoti nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir naudojant ES patvirtinimo priemones;
- skatinti įvairių Programos šalių vietos ir (arba) regiono švietimo institucijų bendradarbiavimą siekiant užtikrinti strateginę plėtrą ir šiuo tikslu įgyvendinti projektus, į kuriuos įtrauktos mokyklos, vietos privačiosios ir pilietinės visuomenės organizacijos, veikiančios darbo rinkoje arba švietimo, ugdymo ir darbo su jaunimu sektoriuose.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir perimti (įgyvendinti) novatorišką praktiką, susijusią su:
  - naujomis suaugusiems besimokantiems asmenims skirtomis mokymo programomis, kursais ir susijusia mokymosi medžiaga ir priemonėmis;
  - suaugusiems besimokantiems asmenims skirtomis mokymo(si) metodikomis ir pedagoginiais metodais, ypač tais, kuriais ugdomi svarbiausi gebėjimai ir pagrindiniai įgūdžiai, kalbiniai įgūdžiai, ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
  - naujomis suaugusiųjų mokymosi ir suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimo formomis, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
  - suaugusiems besimokantiems asmenims skirtais profesinio orientavimo, konsultavimo ir ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
  - suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojų ir darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonėmis ir metodais, ypatingą dėmesį skiriant suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojų pirminiam rengimui bei rengimui įstaigose gerinti;
  - suaugusiųjų švietimo organizacijų valdymu ir vadovavimu;
  - įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių organizacijų tarpusavio informavimo veikla;
  - strateginiu suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikėjų ir vietos (regionų) valdžios institucijų bendradarbiavimu;
- siūlyti suaugusiems besimokantiems asmenims lanksčius mokymosi būdus, įskaitant jų ankstesnio mokymosi patvirtinimą:
  - valdymo arba įgyvendinimo modelių ir metodų lyginamoji analizė;
  - praktinis savaiminio mokymosi ir neformaliojo ugdymo būdais įgytų žinių ir kompetencijos vertinimo metodų taikymas ir bandymas;
- didinti suaugusiųjų mokymosi galimybių prieinamumą:
  - skatinti universalių mokymosi centrų ir regioninių mokymosi paslaugų teikėjų tinklų plėtrą;
  - imtis priemonių su švietimu visų pirma nesusijusių organizacijų (pvz., kultūros organizacijų) mokymosi matmeniui plėtoti;
  - organizuoti kursus siekiant didinti europinių kursų prieinamumą suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojams, vadovams ir kitiems suaugusiųjų švietimo darbuotojams ir tų kursų kokybę;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžiams ir kompetencijai pripažinti ir sertifikuoti nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir taikant ES priemones.

JAUNIMAS

- Bendradarbiavimo su jaunimu srityje veikla siekiant kurti, bandyti, pritaikyti ir (arba) įgyvendinti novatorišką darbo su jaunimu praktiką. Ši veikla gali būti susijusi su:
  - metodais, priemonėmis ir medžiaga, kuria siekiama ugdyti svarbiausius jaunimo gebėjimus ir pagrindinius įgūdžius, taip pat kalbinius ir IRT naudojimo įgūdžius;
  - metodais, priemonėmis ir medžiaga su jaunimu dirbančių asmenų specializacijai ir profesiniam tobulėjimui užtikrinti (pvz., mokymo programos, studijų moduliai, metodinė medžiaga, geroji patirtis, patvirtinimo priemonės ir t. t.);
  - naujomis darbo su jaunimu ir rengimo bei paramos teikimo formomis, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
  - darbo su jaunimu programomis ir priemonėmis, kuriomis siekiama kovoti su socialine atskirtimi ir mažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių;
  - strateginių įvairių jaunimo organizacijų ir (arba) jaunimo organizacijų ir švietimo bei mokymo sričių organizacijų, taip pat darbo rinkos organizacijų tinklų kūrimu ir bendradarbiavimu;
  - strateginiu bendradarbiavimu su vietos (regionų) valdžios institucijomis;
- įgūdžių ir kompetencijos pripažinimas ir sertifikavimas nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir naudojant ES patvirtinimo priemones;
- tarpvalstybinės jaunimo iniciatyvos: bendradarbiavimo veikla skatinant socialinę atsakomybę ir verslumo dvasią, kurią drauge vykdo dvi ar daugiau jaunimo grupių iš įvairių šalių (žr. toliau)

DĖMESYS

- Kūrybingumui, inovacijoms ir modernizavimui;
- strateginiam informacinių ir ryšių technologijų (IRT) metodikų ir virtualaus bendradarbiavimo taikymui;
- atviriesiems švietimo ištekliams (AŠI);
- švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu kokybei;
- verslumo ugdymui (įskaitant socialinį verslumą);
- lygybei ir įtraukčiai;
- pagrindiniams ir universaliesiems įgūdžiams (kalbų žinioms, skaitmeniniam raštingumui ir verslumui);
- formaliojo mokymosi, neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų pripažinimui ir patvirtinimui;
- lanksčių mokymosi būdų skatinimui;
- specializacijai ir profesionaliam tobulėjimui švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityse;
- vadovavimo ir lyderystės įgūdžiams;
- aktyviam jaunimo dalyvavimui visuomenėje;
- tarpinstituciniam bendradarbiavimui;
- tarpregioniniam bendradarbiavimui;
- politikos ir praktikos sąveikai.

TIKSLINĖS GRUPĖS IR DALYVIAI

- Praktikuojantys specialistai;
- švietimo ir mokymo sričių darbuotojai;
- su jaunimu dirbantys asmenys;
- ekspertai, specialistai, profesionalai;
- studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), mokyklų mokiniai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, savanoriai;
- nedirbantys ir nesimokantys jaunuoliai (NEET);
- mažiau galimybių turintys jaunuoliai;
- mokyklos nebaigę asmenys;
- už sprendimų priėmimą atsakingi asmenys;
- mokslininkai.

PARTNERIAI, GALINTYS DALYVAUTI TAME PAČIAME PROJEKTE

- Švietimo, mokymo ir jaunimo organizacijos;
- organizacijos, veikiančios įvairiose srityse ir sektoriuose (pvz., įgūdžių ugdymo centrai arba prekybos rūmai ir t. t.), viešojo sektoriaus įstaigos;
- įmonės, bendrovės, verslo ir darbo rinkos atstovai;
- bendruomenių organizacijos;
- mokslinių tyrimų ir inovacijų įstaigos;
- pilietinės visuomenės organizacijos;
- socialiniai partneriai.

2. Į STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTUS INTEGRUOTAS MOKYMAS(IS) IR RENGIMAS

Įgyvendinant strateginių partneryščių projektus taip pat gali būti organizuojama asmenų mokymo(si) ir rengimo veikla, jeigu ji siekiant projekto tikslų teikia pridėtinės vertės. Tam tikrų rūšių veikla ypač svarbi vienai ar daugiau švietimo, mokymo ir jaunimo sričių, visų pirma::

Veiklos rūšis	**Ypač svarbi**
Mišrusis besimokančių asmenų mobilumas	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims
Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai	Bendrojo ugdymo sričiai
Intensyvios studijų programos	Aukštojo mokslo sričiai
Moksleivių ilgalaikis mobilumas mokymosi tikslais	Bendrojo ugdymo sričiai
Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys	Aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sritims
Ilgalaikis su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas	Jaunimo sričiai
Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims

Tolesniuose skirsniuose išvardytų rūšių veikla apibūdinama išsamiau.

BESIMOKANTYS ASMENYS

INTENSYVIOS STUDIJŲ PROGRAMOS (STUDENTAMS – NUO 5 DIENŲ IKI 2 MĖN., DĖSTYTOJAMS, KVIESTINIAMS DĖSTYTOJAMS – NUO 1 DIENOS IKI 2 MĖN.)

Intensyvi studijų programa (ISP) – tai trumpa studijų programa, suburianti dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų studentus ir dėstytojus, taip pat kitus susijusius ekspertus (specialistus, profesionalus), siekiant:

- skatinti veiksmingą ir daugiatautį specialiųjų kursų dėstymą;
- sudaryti studentams ir dėstytojams sąlygas kartu dirbti tarptautinėse ir daugiadisciplinėse grupėse ir taip pasinaudoti specialiomis mokymo(si) sąlygomis, kurios nėra prieinamos atskiroje institucijoje, ir įgyti naują požiūrį į studijuojamą dalyką;
- suteikti dėstytojams galimybę dalytis nuomonėmis apie dėstomą turinį, naujus požiūrius į mokymo programas, išbandyti novatoriškus dėstymo metodus, kurie galiausiai galėtų būti įtraukti į tarptautinėje mokymosi aplinkoje naujai sukurtą bendrą kursą ar mokymo programą.

Pageidautini intensyvios studijų programos bruožai būtų tokie:

- intensyviose studijų programose dalyvaujantiems dėstytojams ir studentams turėtų būti sudaromos iš esmės naujos mokymosi galimybės, galimybės lavinti įgūdžius, galimybės naudotis informacija, pažangiausių mokslinių tyrimų rezultatais ir kitomis žiniomis ir t. t.;
- dalyvaujančių studentų darbo krūvis turėtų būti pripažintas įvertinant juos ECTS kreditais (arba lygiaverte sistema);
- rengiant intensyvias studijų programas ir vykdant tolesnę susijusią veiklą turėtų būti naudojamos IRT priemonės ir paslaugos; tai padės atitinkamo mokomojo dalyko srityje sukurti tvarią mokymosi bendruomenę;
- dėstytojų ir studentų santykis turėtų užtikrinti aktyvų auditorijos dalyvavimą;
- turėtų būti palaikoma dalyvaujančių tarptautinių ir nacionalinių studentų ir darbuotojų pusiausvyra;
- intensyvioje studijų programoje turėtų būti taikomas įvairiapusis daugiadisciplinis požiūris, kuriuo būtų skatinama įvairių akademinių disciplinų studentų sąveika;
- be kompetencijų, susijusių su mokomuoju dalyku, mokymosi rezultatų, intensyviose studijų programose turėtų būti skatinamas universaliųjų gebėjimų perdavimas.

ISP dalyvių (dėstytojų ir studentų) atranką vykdo strateginių partneryščių konsorciumas.

Mokymo ir rengimo valandų skaičius turi būti toks, kad didžioji užsienyje praleidžiamo laiko dalis būtų skiriama švietimui ir mokymui, o ne moksliniams tyrimams ar kuriai nors kitai veiklai.

MIŠRUSIS STUDENTŲ, STAŽUOTOJŲ, SUAUGUSIŲ BESIMOKANČIŲ ASMENŲ, MOKSLEIVIŲ, JAUNUOLIŲ MOBILUMAS (NUO 5 FAKTINIO MOBILUMO DIENŲ IKI 2 MĖN.)

Veikla, kurią vykdant vienas ar daugiau trumpų faktinio mobilumo laikotarpių (iš viso ne ilgiau kaip 2 mėn.) sujungiami su virtualiu mobilumu (t. y. informacinių ir ryšių technologijų naudojimu, kaip antai bendromis darbo vietomis, srautiniu tiesioginiu duomenų siuntimu, vaizdo konferencijų rengimu, socialine žiniasklaida ir t. t., fizinio mobilumo mokymosi rezultatams papildyti ar jų poveikiui pratęsti).

Ji gali būti naudojama fiziniam mobilumui parengti, jam remti ir vykdyti su juo susijusią tolesnę veiklą. Ši veikla taip pat gali būti organizuojama specialiųjų poreikių ar mažiau galimybių turintiems žmonėms, siekiant padėti jiems įveikti kliūtis ilgalaikiam fiziniam mobilumui.

TRUMPALAIKIAI MOKSLEIVIŲ GRUPIŲ MAINAI (NUO 3 DIENŲ IKI 2 MĖN.)

Trumpalaikius moksleivių grupių mainus gali organizuoti tame pačiame strateginės partnerystės projekte dalyvaujančios įvairių šalių mokyklos. Organizuojant tokius renginius, moksleiviai kartu dirba vienoje iš mokyklų partnerių ir gali būti apgyvendinami vieni kitų šeimose. Bendras projektinis darbas vizitų metu turėtų būti susietas su strateginės partnerystės projekto tikslais.

Būtina įsidėmėti, kad partnerystės projekte dalyvaujančių mokyklų bendradarbiavimas neturėtų apsiriboti tokiais renginiais, taip pat turėtų būti vykdoma bendra veikla internete ir vietoje.
Mokyklos raginamos naudoti „eTwinning“, kad galėtų kartu vykdyti projekto veiklą prieš mobilumo renginius ir po jų.

Moksleiviai, dalyvaujantys trumpalaikiuose mainuose, turėtų būti visuomet lydimi suaugusiųjų, siekiant užtikrinti jų apsaugą ir saugumą bei efektyvų mokymąsi mobilumo veiklos metu.

Bendro projektinio darbo renginiais vizitų metu įvairių šalių moksleiviams ir mokytojams turėtų būti sudaroma galimybė kartu nagrinėti vieną ar daugiau visus dalyvius dominančių temų. Jais moksleiviams ir mokytojams padedama įgyti ir pagerinti ne tik su tema ar mokomuoju dalyku, kuriam skirtas projektas, susijusius įgūdžius, bet ir įgūdžius, susijusius su komandiniu darbu, kultūrų pažinimu, socialiniais santykiais, projekto veiklos planavimu ir vykdymu ir informacinių ir ryšių technologijų (IRT) naudojimu.

Dalyvavimas bendrame projektiniame darbe kartu su įvairių šalių mokyklų partnerių moksleivių grupėmis moksleiviams ir mokytojams taip pat suteikia galimybę lavinti užsienio kalbų įgūdžius ir didina jų motyvaciją mokytis kalbų.

Geriausia būtų, kad projekto veikla būtų integruota į įprastą mokyklų veiklą ir įtraukta į dalyvaujančių moksleivių mokymo programą. Moksleiviai turėtų turėti galimybę dalyvauti projekte visais jo etapais, įskaitant veiklos planavimą, organizavimą ir vertinimą.

MOKSLEIVIŲ ILGALAIKIS MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS (2–12 MĖN.)

Šia veikla siekiama stiprinti tame pačiame strateginės partnerystės projekte dalyvaujančių mokyklų bendradarbiavimą. Mobilumo veikla turėtų būti susieta su strateginės partnerystės projekto tikslais ir į projektą, jį rengiant, turi būti įtraukta kaip neatsiejama jo dalis. Mokyklos raginamos naudoti „eTwinning“, kad galėtų kartu įgyvendinti projektą prieš moksleivių mobilumo veiklą, ją vykdant ir jai pasibaigus.

Šios priemonės turėtų padėti kuo labiau padidinti poveikį dalyvaujančioms mokykloms. Ši veikla taip pat leidžia moksleiviams išsiugdyti supratimą apie Europos kultūrų ir kalbų įvairovę ir padeda jiems įgyti jų asmeniniam tobulėjimui būtiną kompetenciją.

Partnerystės projekte dalyvaujančios mokyklos turėtų bendradarbiauti rengdamos mokymosi susitarimus, pripažindamos studijas užsienio mokykloje partnerėje ir stiprindamos Europos matmenį bendrojo ugdymo srityje. Dėl šios veiklos organizuojant mobilumą ir jį įgyvendinant dalyvaujantys mokytojai taip pat turėtų įgyti vertingos tarptautinės pedagoginės patirties.

Dalyvius atrenka mokyklos. Tai turi būti ne jaunesni nei 14 metų amžiaus moksleiviai ir strateginių partneryščių projekte dalyvaujančioje mokykloje jie turi mokytis pagal pilną programą. Atrinkti moksleiviai priimančiojoje užsienio mokykloje ir šeimoje, kurioje yra apgyvendinami, gali praleisti nuo 2 iki 12 mėn.

Abipusiai moksleivių mainai tarp mokyklų (priimančių šeimų) yra skatinami, bet nėra privalomi.

Visi mobilumo mokymosi tikslais dalyviai – mokyklos, moksleiviai, jų tėvai ir priimančios šeimos – turėtų susipažinti su specialiu moksleivių mobilumo mokymosi tikslais vadovu, kuriuo siekiama jiems padėti įgyvendinant šią veiklą ir užtikrinti dalyvaujančių moksleivių saugumą ir gerovę.

Vadove nurodomos funkcijos ir pareigos, pateikiamos rekomendacijos ir reikalingi dalyviams skirti šablonai ir formos. Vadovą anglų kalba galima rasti svetainėje EUROPA, o išverstą vadovą – atitinkamos nacionalinės agentūros svetainėje.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Pagal strateginės partnerystės projektą ilgalaikio (2–12 mėn.) mobilumo veikloje dalyvaujantys asmenys gali pasinaudoti kalbinio pasirengimo internetu galimybe. Šiuo tikslu Programos laikotarpiu bus laipsniškai įdiegta kalbinio parengimo internetu priemonė. Galimybę naudotis tokia internetine priemone Europos Komisija suteikia atrinktiems moksleiviams, kad būtų įvertintos jų kalbos, kuria jie nori mokytis užsienyje, žinios.

Prireikus šia priemone jiems taip pat suteikiama galimybė pagerinti šios kalbos žinias prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu.

Mokykloms skirtas kalbinis parengimas internetu bus teikiamas taip:

- nacionalinės agentūros pagal Europos Komisijos nustatytus bendruosius kriterijus paskirstys mokykloms elektronines licencijas;
- visi atrinkti moksleiviai (išskyrus tuos, kuriems atitinkama kalba yra gimtoji), kurie gali naudotis internetine sistema OLS, atliks testą internetu, kuriuo bus įvertintos jų kalbos, kuria jie mokysis užsienyje, žinios. Moksleivis ir mokykla bus informuoti apie šio testo rezultatus;
- mokyklos, atsižvelgdamos į turimų kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, paskirstys jas pagal poreikius;
- mobilumo laikotarpio pabaigoje moksleiviai atliks antrąjį įvertinimą padarytai pažangai mokantis užsienio kalbos įvertinti.

Išsamesnės informacijos apie kalbinį parengimą internetu pateikiama Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Jeigu reikiamų kalbų Komisija nesiūlo, gali būti suteikiama speciali kalbinės paramos dotacija.

ŠVIETIMO IR MOKYMO ĮSTAIGŲ DARBUOTOJAI IR SU JAUNIMU DIRBANTYS ASMENYS TRUMPALAIKIAI BENDRI DARBUOTOJŲ MOKYMO RENGINIAI (NUO 3 DIENŲ IKI 2 MĖN.)

Bendri darbuotojų mokymo renginiai strateginių partnerysčių projektuose dalyvaujančioms organizacijoms suteikia galimybę švietimo ir mokymo įstaigų darbuotojams ar su jaunimu dirbantiems asmenims organizuoti trumpus mokymo renginius, susijusius su strateginės partnerystės projekto tema ar taikymo sritimi. Siekiant kuo labiau padidinti kiekvienos dalyvaujančiosios organizacijos poveikį, tokie renginiai turėtų būti organizuojami nedidelėms darbuotojų iš įvairių šalių grupėms.

Šie renginiai gali būti įvairūs, t. y. pažintinės kelionės, suderintos su apsilankymais atitinkamose organizacijose, pristatymai, grupinės diskusijos, mokymo kursai ir t. t. Turėtų būti užtikrinta tarptautinių ir nacionalinių dalyvių pusiausvyra.

MOKYMO IR RENGIMO UŽDUOTYS (2–12 MĖN.)

Šia veikla siekiama stiprinti tame pačiame strateginės partnerystės projekte dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimą. Šia veikla darbuotojams suteikiama galimybė gerinti žinias ir supratimą apie Europos švietimo ir mokymo sistemas ir padedama jiems dalytis profesine kompetencija ir ją įgyti, perimti metodus ir praktiką.

Dalyvaudami šioje veikloje, bendrojo ugdymo, aukštojo mokslo, profesinio mokymo arba suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojai (dėstytojai) ir kiti švietimo darbuotojai, dirbantys švietimo įstaigoje, dalyvaujančioje strateginių partnerysčių projekte, gali užsienyje atlikti 2–12 mėn. trukmės užduotį, kurią vykdydami gali dėstyti institucijoje partnerėje arba vykdyti profesinę veiklą kitoje su jo kompetencijos sritimi susijusioje organizacijoje partnerėje.

Vykdant šią veiklą gali būti dirbama švietimo įstaigoje (centre) arba kitoje susijusioje organizacijoje (pvz., įmonėse, nevyriausybinėse organizacijose, bendrojo ugdymo įstaigų vadovybėje ir t. t.), dalyvaujama struktūruotuose kursuose arba seminaruose (pvz., mokytojų rengimo institucijose arba mokslinių tyrimų organizacijose), tam tikrą laikotarpį atliekama mokomoji arba darbo praktika (stebint darbą) švietimo, mokymo arba jaunimo srityje veikiančioje įmonėje arba organizacijoje.

Siunčiančioji organizacija turi užtikrinti sąžiningą, skaidrų ir atvirą atrankos procesą, kartu su dalyviu parengti veiklos turinį ir užtikrinti šio ilgalaikio mobilumo užsienyje pripažinimą organizacijoje ir kiek įmanoma – už jos ribų.

Kalbant apie mokymo ir rengimo užduotis aukštojo mokslo srityje, reikalavimus atitinka tokių rūšių siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos:

- kai organizuojamas ilgalaikis darbuotojų dėstymo mobilumas, siunčiančioji organizacija gali būti bet kokia dalyvaujančioji organizacija, o priimančioji organizacija turi būti dalyvaujanti mokslo ir studijų institucija.
- Kai organizuojamas ilgalaikis darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais, siunčiančioji organizacija turi būti dalyvaujanti mokslo ir studijų institucija, o priimančioji organizacija gali būti bet kokia dalyvaujančioji organizacija.
- Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi būti įsikūrusios skirtingose šalyse ir priimančioji šalis neturi būti dalyvio nuolatinės gyvenamosios vietos šalis.

Strateginės partnerystės projekte dalyvaujančios organizacijos bendradarbiauja rengdamos mokymosi susitarimus, pripažindamos užsienio organizacijoje partnerėje atliktą darbą ir stiprindamos Europos matmenį švietimo ir mokymo srityje. Dėl šios veiklos asmenys, siunčiančiojoje ir priimančiojoje organizacijose dalyvaujantys organizuojant mobilumo veiklą ir ją įgyvendinant, taip pat turėtų įgyti vertingos tarptautinės patirties.

SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS (2–12 MĖN.)

Šia veikla su jaunimu dirbantiems asmenims suteikiama galimybė pamatyti kitokią nei buveinės šalyje darbo tikrovę ir pagerinti profesinę, asmeninę ir kultūrų pažinimo kompetenciją. Su jaunimu dirbantys asmenys turi galimybę 2–12 mėn. dirbti užsienyje aktyviai dalyvaujant priimančiosios organizacijos kasdieniame darbe ir kartu gerinti savo, kaip šios srities specialistų, profilį.

Šia veikla taip pat siekiama didinti dalyvaujančiųjų organizacijų pajėgumą, naudotis naujais požiūriais ir patirtimi. Mobilumo veikla gali būti vykdoma kaip individuali veikla (t. y. į priimančiąją organizaciją siunčiamas vienas su jaunimu dirbantis asmuo) arba kaip porinė veikla, t. y. kaip su jaunimu dirbančių asmenų tarpusavio mainai (tuo pat metu arba ne) tarp dviejų organizacijų partnerių.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Pagal strateginės partnerystės projektą ilgalaikio mobilumo veikloje dalyvaujantys asmenys gali pasinaudoti kalbinio pasirengimo galimybe. Šiuo tikslu Programos laikotarpiu bus laipsniškai įdiegta kalbinė parama internetu, naudojant OLS sistemą. Galimybę naudotis tokia internetine priemone Europos Komisija suteikia atrinktiems darbuotojams ir su jaunimu dirbantiems asmenims, kad būtų įvertintos jų kalbos, kuria jie studijuos užsienyje, žinios.

Prireikus šia priemone jiems taip pat suteikiama galimybė pagerinti šios kalbos žinias prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu.

Darbuotojams ir su jaunimu dirbantiems asmenims skirta kalbinė parama internetu bus teikiama taip:

- nacionalinės agentūros pagal Europos Komisijos nustatytus bendruosius kriterijus paskirstys organizacijoms elektronines licencijas;
- visi atrinkti dalyviai (išskyrus tuos, kuriems atitinkama kalba yra gimtoji), kurie gali naudotis internetine priemone, atliks internetinį testą, kuriuo bus įvertintos jų kalbos, kuria jie studijuos, žinios. Dalyvis bus informuotas apie šio testo rezultatus;
- organizacijos, atsižvelgdamos į turimų kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, paskirstys jas pagal poreikius;
- mobilumo laikotarpio pabaigoje dalyviai atliks antrąjį įvertinimą padarytai pažangai mokantis užsienio kalbos įvertinti.

Išsamesnės informacijos apie kalbinį parengimą internetu (OLS) pateikiama Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Jeigu reikiamų kalbų Komisija nesiūlo, gali būti suteikta speciali kalbinės paramos dotacija.

TARPVALSTYBINĖS JAUNIMO INICIATYVOS

Pagal strateginių partnerysčių jaunimo srityje projektus taip pat remiamas tarptautinių jaunimo iniciatyvų, kuriomis skatinama socialinė atsakomybė ir verslumo dvasia ir kurias drauge įgyvendina dvi ar daugiau jaunimo grupių iš įvairių šalių, kūrimas.

Šios iniciatyvos, pvz., gali būti susijusios su:

- socialinių įmonių (jų tinklų), asociacijų, klubų, nevyriausybinių organizacijų steigimu;
- verslumo ugdymo (visų pirma socialinio verslumo ir IRT naudojimo) kursų ir mokymų kūrimu ir įgyvendinimu;
- gebėjimų naudotis informavimo ir žiniasklaidos priemonėmis, jautrumo ugdymo veiksmais arba veiksmais, kuriais skatinama jaunimo pilietinė atsakomybė (pvz., diskusijos, konferencijos, renginiai, konsultacijos, iniciatyvos Europos temomis ir t. t.);
- vietos bendruomenėms skirtais veiksmais (pvz., parama pažeidžiamoms grupėms, kaip antai pagyvenusiems žmonėms, mažumoms, migrantams, neįgaliesiems ir t. t.);
- meno ir kultūros iniciatyvomis (spektaklių kūrimas, parodos, muzikiniai pasirodymai, diskusijų forumai ir t. t.).

Jaunimo iniciatyva – tai projektas, kurį jaunuoliai patys inicijuoja, parengia ir įgyvendina. Ja jaunuoliams suteikiama proga išbandyti idėjas, kurios jiems suteikia galimybę tiesiogiai ir aktyviai dalyvauti planuojant projektą ir jį įgyvendinant.

Dalyvaujant jaunimo iniciatyvos projekte įgyjama svarbios neformaliojo ugdymo patirties. Įgyvendindami jaunimo iniciatyvą, jaunuoliai turi galimybę spręsti konkrečius uždavinius ar problemas, su kuriomis susiduriama jų bendruomenėse. Jie turi galimybę diskutuoti pasirinkta su Europa susijusia tema ir ją apmąstyti, prisidėti prie Europos kūrimo.

Jaunimo iniciatyva turi būti tarptautinio pobūdžio: tai vietos veiklos, kurią drauge vykdo dvi ar daugiau grupių iš skirtingų šalių, tinklai. Bendradarbiavimas su tarptautiniais partneriais tarpvalstybinėse jaunimo iniciatyvose grindžiamas panašiais poreikiais arba interesais, kad būtų galima dalytis patirtimi ir mokytis vieniems iš kitų.

Jaunimo iniciatyvomis daugeliui jaunuolių suteikiama galimybė kasdieniame gyvenime pradėti elgtis išradingai ir kūrybingai, atvirai pasakoti apie vietos poreikius ir interesus, taip pat apie sunkumus, su kuriais susiduria bendruomenės, kuriose jie gyvena.

Inicijuodami, rengdami ir įgyvendindami projektą, susijusį su įvairiomis gyvenimo sritimis, jaunuoliai gali įgyvendinti idėjas. Jaunimo iniciatyvos taip pat gali paskatinti pradėti dirbti savarankiškai arba įsteigti asociacijas, nevyriausybines organizacijas arba kitas įstaigas, veikiančias socialinės ekonomikos, ne pelno ir jaunimo srityse.

Tarpvalstybines jaunimo iniciatyvas įgyvendinantiems jaunuoliams gali padėti kuratorius. Kuratorius – tai ekspertas, turintis darbo su jaunimu ir (arba) jaunimo iniciatyvų įgyvendinimo patirties, kad galėtų lydėti jaunų žmonių grupes, palengvinti mokymosi procesą ir padėti jiems dalyvauti. Atsižvelgiant į konkrečios jaunimo grupės poreikius, jis atlieka įvairias funkcijas.

Kuratorius jaunimo iniciatyvoje nedalyvauja, tačiau padeda jaunuolių grupei parengti, įgyvendinti ir įvertinti projektą, pagrįstą grupės poreikiais. Kuratorius padeda užtikrinti kokybišką mokymosi procesą ir nuolat palaiko ryšį, siekdamas padėti grupei ar atskiriems asmenims projekte pasiekti tenkinančių rezultatų.

Kuratorius nėra projekto vadovas, konsultantas (patarėjas), projektą vykdančios grupės narys, profesionalus instruktorius (ekspertas), teikiantis tik techninę paramą konkrečioje srityje, ar projekto teisinis atstovas. Jeigu jaunimo iniciatyvą įgyvendina nepilnamečiai, kuratoriaus parama yra privaloma..

3. STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTŲ PAVYZDŽIAI

LANKSČIŲ MOKYMOSI BŪDŲ SKATINIMAS

Į mokslo ir studijų institucijų mokymo programas integruojant praktines ir teorines žinias jaunuoliams gali būti suteikta galimybių įgyti įgūdžių, kurių jiems reikia dabar ir kurių prireiks ateityje darbo rinkoje, taigi pagerinti įsidarbinimo galimybes. Strateginių partnerysčių remiamais projektais grindžiamas įmonių, mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų bendradarbiavimas siekiant sukurti, išbandyti ir pritaikyti bendrą dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų mokymo programą, kuri būtų pagrįsta išsamia poreikių analize ir kurioje daug dėmesio būtų skiriama tarpvalstybiniam „realaus gyvenimo“ požiūriui.

Vykdant tokią veiklą taip pat vykdoma mokymo(si) veikla, įskaitant mokslo ir studijų institucijų ir įmonių darbuotojų mainus ir integruotą mobilumo veiklą, kurioje dalyvaujantys studentai studijuoja pagal bendrą programą, kurios dalys dėstomos skirtingų partnerių ir skirtingose vietose.

Galutinis rezultatas yra bendros mokymo programos parengimas ir sklaida, neapsiribojant vien partnerystės projekte dalyvaujančiomis organizacijomis. Siekiant užtikrinti būtiną kompetenciją, taip pat pagal bendrą mokymo programą ugdomų įgūdžių tinkamumą, partnerystės projekte dalyvauja mokslo ir studijų institucijos ir įmonės, įskaitant MVĮ ir socialines įmones.

INTEGRUOTA VIETOS (REGIONŲ) PLĖTRA

Rengiant išsamius integruotos vietos (regionų) plėtros planus gali būti nepaprastai naudinga, jeigu tokioje veikloje dalyvautų visos atitinkamos suinteresuotosios šalys. Strateginės partnerystės projekte sukuriami, išbandomi ir įgyvendinami novatoriški mokymo kursų paketai, kuriais papildoma kiekviena mokslo ir studijų institucijų mokymo programa, kad būtų galima išduoti dvigubus diplomus arba suteikti dvigubus kvalifikacinius arba mokslo laipsnius. Projekte dalyvauja pagrindinės suinteresuotosios šalys ir, siekiant užtikrinti, kad į vietos (regionų) dalyvių poreikius būtų tinkamai atsižvelgta, kliaujamasi nuolatine tų subjektų priežiūra, visų pirma per specialią iniciatyvinę grupę.

Įgyvendinant projektą numanoma, kad taip pat vykdoma mokymo(si) veikla, įskaitant mokslo ir studijų institucijų darbuotojų mainus ir mišrųjį studentų mobilumą. Galutinis rezultatas yra šių kursų paketų įtraukimas į mokymo programą ir dvigubo diplomo (kvalifikacinio arba mokslo laipsnio) suteikimas. Partnerystės projekte dalyvauja mokslo ir studijų institucijos, taip pat vietos veikėjai ir vietos lygmens valdžios institucijos.

Mažiau patyrę partneriai į vykdomą veiklą gali būti įtraukiami laipsniškai, užtikrinant, kad visi partneriai veikloje visapusiškai dalyvautų vėliausiai paskutiniais projekto metais.

KŪRYBINGUMAS IR INOVACIJOS

Mažosios ir vidutinės įmonės susiduria su įgūdžių ugdymo ir inovacijų problemomis, nors nebūtinai neturi tinkamų išteklių ar strateginės vizijos aršiai konkurencijai rinkoje atlaikyti. Vykdant strateginės partnerystės projektą yra remiamas kūrybiškumo ir novatoriškumo kultūros diegimas mažosiose įmonėse perkeliant ir įgyvendinant metodikas, priemones ir koncepcijas, kurios sudaro palankesnes sąlygas organizacijos plėtrai ir produktų kūrimui. Partneriai iš kūrybinių sektorių ir mokslo ir studijų institucijų padeda kitiems partneriams išmokti, kaip savo organizacijoje sėkmingai taikyti kūrybinį mąstymą ir plėtoti gebėjimus kurti inovacijas ir keistis.

Vienas iš materialiųjų rezultatų yra parengti specialiai pritaikyti kūrybingumo ir inovacijų plėtros veiksmų planai, pagrįsti ankstesnėmis sėkmės atvejų ir metodikų analizėmis. Partnerystės projekte dalyvauja kūrybiniai sektoriai, mažosios ir vidutinės įmonės, darbdavių asociacijos, prekybos, pramonės arba amatų rūmai.

ŠVIETIMO KOKYBĖ

Švedijos, Danijos ir Jungtinės Karalystės vietos mokyklų vadovybės susivienijo ketindamos pasiūlyti strateginės partnerystės projektą. Vietos valdžios institucijos nustatė poreikį gerinti gamtos mokslų, matematikos ir technologijų mokymosi kokybę ir parengė projektą, kuriuo siekiama sukurti bendrą sistemą, kuria būtų grindžiamas moksleivių mokymasis. Šio projekto tikslai yra gerinti matematikos ir gamtos mokslų mokymosi kokybę, taip pat didinti besimokančių asmenų, pasirenkančių šiuos dalykus vidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo lygmenimis, skaičių.

Projektui vadovauja dvi vietos valdžios institucijos ir jame dalyvauja visos atitinkamų regionų pradinės ir pagrindinės mokyklos. Be to, vietos valdžios institucijos įtraukė į projektą kitus vietos bendruomenių partnerius: universitetus, žiniasklaidos centrą, taip pat kelias įmones ir verslo asociacijas, veikiančias technologijų, mokslo ir aplinkos srityse. Vykdant projekto veiklą siekiant dalytis gerąja patirtimi vyksta dalyvaujančiųjų organizacijų darbuotojų mainai.

Partneriai dalijasi medžiaga ir ištekliais ir kuria tarpdisciplinio darbo matematikos, mokslo ir technologijų srityse rinkinius, kurie bandomi (įdiegiami) pradinėse ir pagrindinėse mokyklose. Verslo partneriai kviečia klases dalyvauti pažintiniuose vizituose, kad suteiktų moksleiviams įžvalgų apie įvairius praktinius dalykų, kurių jie mokosi, taikymo būdus. Universitetų studentai dalyvauja kaip „moksleivių bičiuliai“, teikdami papildomą individualią pagalbą mokantis šių dalykų, taip pat įkūnija sektiną modelį, skatindami moksleivius studijuoti mokslą ir technologijas. Projekto rezultatas – universitetų bendradarbiavimas mokytojų pradinio rengimo srityje, taip pat tolesnis pedagoginis bendradarbiavimas ir nauji bendri dalyvaujančių mokyklų projektai.

IŠSILAVINUSIŲ ASMENŲ SKAIČIAUS DIDINIMAS

Daugelis šalių susiduria su dideliais sunkumais siekdamos didinti tretinį išsilavinimą įgyjančių asmenų skaičių ir galimybes studijuoti mokslo ir studijų institucijose bei sudaryti palankesnes sąlygas užbaigti aukštojo mokslo studijas. Pagal strateginių partneryščių projektus bus remiamas geresnių būdų patekti į aukštąsias mokyklas ir jas baigti kūrimas perkeliant ir bandant novatoriškus požiūrius ir ypatingą dėmesį skiriant netradiciniams besimokantiems asmenims, kaip antai studentams iš grupių, kurių atstovų studijuoja mažiau, arba palankių sąlygų neturintiems asmenims. Vykdant šį partnerystės projektą bendradarbiaujant mokslo ir studijų institucijoms, mokykloms ir PM srityje veikiančioms įstaigoms bus tikrinama, kaip iš konkrečios aplinkos kilę vidurinių mokyklų moksleiviai yra pasirengę patekti į aukštojo mokslo sistemą ir kaip jiems padedama.

Taip pat bus bandomos šios grupės stebėjimo ir paramos priemonės, visų pirma taikant specialiai pritaikytas paslaugas (orientavimo, konsultavimo, ugdomojo vadovavimo ir t. t.), kuriomis siekiama vengti mokyklos nebaigimo ir skatinti nevėluojant baigti studijas. Projekte dalyvaus mokslo ir studijų institucijos, taip pat vidurinės bendrojo ugdymo ir profesinio rengimo mokyklos, taip užtikrinant, kad siūlomos paslaugos būtų tinkamos ir atitiktų nustatytus poreikius.

Pagal projektą taip pat numanoma, kad bus vykdoma mokymo(si) veikla, įskaitant mišrųjį studentų mobilumą. Galutinis rezultatas bus modelio pritaikymas, jo įgyvendinimas dalyvaujančiose mokslo ir studijų institucijose ir jo sklaida neapsiribojant vien partnerystės projekte dalyvaujančiomis organizacijomis ir orientuojantis visų pirma į kitus švietimo paslaugų teikėjus ir pagrindinius politikos formuotojus.

INOVACIJOS

Vykdant strateginių partneryščių projektus bus remiamas naujų pedagoginių metodų ir visų pirma e. mokymosi priemonių ir internetinių bendradarbiavimo platformų, kuriose moksleiviai, studentai ir mokytojai (dėstytojai) galės mokytis, mokyti ir bendrai kurti kursų turinį, kūrimas. Partnerystės projekte galės dalyvauti universitetai, bendrojo ugdymo įstaigos, mokslinių tyrimų organizacijos ir (arba) įmonės, drauge kursiančios priemones, kurias bendrojo ugdymo įstaigos ir mokslo ir studijų institucijos naudos konkrečioms disciplinoms įvairiais lygmenimis dėstyti ir jų mokytis.

Mokslinių tyrimų organizacijos ir (arba) įmonės turės atlikti svarbią funkciją – sukurti priemones arba užtikrinti, kad jų turinys būtų aktualesnis ir konkretesnis. Be to, siekiant išbandyti bendradarbiaujant su studentais ir mokytojais (dėstytojais) sukurtas priemones bus organizuojamos intensyvios studijų programos. Taip pat bus organizuojami bendri darbuotojų rengimo renginiai, kuriuose mokytojai (dėstytojai) galės būti mokomi naudoti šias priemones.

KALBINIAI ĮGŪDŽIAI

Įgyvendinamas įvairius sektorius apimančios strateginės partnerystės projektas, kuriuo siekiama remti šeimas, kuriose kalbama daugiau nei viena kalba, sukuriant vaikams skirtus kalbų išteklius siekiant parodyti jiems dviejų ar daugiau kalbų mokėjimo naudą – ir dėl tokiems įgūdžiams būdingos vertės, ir dėl konkrečių būdų, kuriais jie tuos įgūdžius gali panaudoti.

Šis projektas skirtas visoms su dvikalbėmis šeimomis dirbančioms suinteresuotosioms šalims, kad jos galėtų skleisti tokioms šeimoms projekto išteklius. Atliekami tyrimai siekiant nustatyti, ar pedagoginiai metodai, kurie naudojami daugiakalbių vaikų kalbų žinioms gerinti – ir klasėje, ir savaiminio mokymosi būdu, – yra veiksmingi. Partnerių sąraše yra universitetas, kalbų mokykla, mažoji arba vidutinė įmonė (MVĮ), nevyriausybinė organizacija ir suaugusiųjų švietimo įstaigų asociacija.

INFORMACINĖS IR RYŠIŲ TECHNOLOGIJOS

Įgyvendinamas įvairius sektorius apimantis projektas, kuriuo siekiama remiantis realaus gyvenimo scenarijais ir įžvalgomis sukurti bendrą viziją, kaip IRT gali padėti mokymąsi visą gyvenimą visiems paversti realybe. IRT naudojimas mokymuisi Europoje vis labiau plinta, bet, norint išlaisvinti jo, kaip vieno iš mūsų ekonomikos ir visuomenės pokyčius skatinančių veiksnių, potencialą, reikia nuo fragmentavimo ir eksperimentavimo pereiti prie derinimo ir sistemos patvirtinimo. Tarp partnerių yra įvairios mokslo ir studijų institucijos, įgūdžių ugdymo organizacijos, dirbančios įvairiose švietimo srityse.

REGIONŲ BENDRADARBIAVIMAS

Ispanijos, Portugalijos, Italijos ir Čekijos vietos valdžios institucijos suvienijo jėgas siekdamos ištirti mokyklos nebaigimo jų regionuose priežastis ir ieškoti naujų šios problemos sprendimo būdų.

Institucijos į projektą įtraukia atitinkamų regionų vidurines mokyklas, taip pat dvi mokytojų rengimo įstaigas. Į mokyklos nebaigimo problemą žvelgdamos plačiau, jos nori atsižvelgti į kelis jaunuolių gyvenimo aspektus. Taigi prisijungti prie šio

strateginės partnerystės projekto taip pat kviečiamos vietos jaunimo organizacijos ir tėvų asociacijos. Pačios valdžios institucijos prie projekto prisideda dideliu mastu ir įvairiose srityse, įskaitant švietimo skyrius, jaunimo ir socialines tarnybas.

Projektu siekiama kiekviename regione sukurti nuolatinį tinklą, kuriame būtų suburti įvairūs veikėjai ir tarnybos veiksmingam jaunimo paramos mechanizmui sukurti.

Institucijos partnerės drauge dirba reguliariai organizuojamuose projekto susitikimuose, taip pat kaip internetinė bendruomenė. Pirma, jos nori nustatyti mokyklos nebaigimo savo regione mastą ir ištirti šio reiškinio priežastis. Paskui jos siekia rasti ir įdiegti veiksmingus paramos jaunuoliams, kuriems gresia atskirties rizika, būdus. Vykdydamos projekto veiklą, jos, be kita ko, atlieka moksleivių, mokytojų ir šeimų apklausas siekdamos ištirti mokyklos nebaigimo priežastis vietos aplinkybėmis. Jos taip pat organizuoja darbą grupėse ir seminarus, kuriuose nagrinėja įvairius klausimus, pvz., savaiminio mokymosi galimybių poveikį.

Taigi jos sukuria bendrą metodiką, kuri įgyvendinama dviejuose regionuose. Jai paremti paskelbiamas bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams bei vietos valdžios institucijoms skirtas vadovas. Visais rezultatais ir medžiaga dalijamasi projekto svetainėje, spausdintiniuose leidiniuose ir konferencijoje, kuri organizuojama kiekviename iš regionų. Taip vykdant šį projektą sukurta metodika ir ištekliai pristatomi kitoms mokykloms ir vietos valdžios institucijoms.

LYGYBĖ IR ĮTRAUKTIS

Jaunimo organizacijos, institucijos, bendrojo ugdymo įstaigos, profesinio mokymo paslaugų teikėjai ir jaunimo srities institucijos, dirbančios su nedirbančiais ir nesimokančiais jaunuoliais (NEET) bei mokyklos nebaigusiais jaunuoliais, susivienija siekdamos pagerinti metodiką, kad vėl mokytis ar dirbti pradėtų daugiau jaunuolių. Pagal strateginės partnerystės projektą jos organizuoja tarpvalstybinius darbuotojų susitikimus, kuriuose dalijasi patirtimi ir rengia projektus, taip pat organizuoja su jaunimu dirbančių asmenų darbo praktiką ir profesinio tobulinimosi veiklą.

Kartu šioje srityje atliekami keli moksliniai tyrimai. Jų rezultatai aptariami tarpvalstybiniame susitikime, kuriame parengiamas galutinis vadovas ir patobulintos metodikos bandymo bei įvertinimo planai. Siekiant užtikrinti projekto rezultatų tvarumą ir sklaidą, strateginės partnerystės projekte numatoma vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis organizuoti konferencijas, taip pat bendrai parengiama tolesnės susijusios veiklos strategija.

ATVIRIEJI ŠVIETIMO IŠTEKLIAI (AŠI)

Gesindami gaisrus degančiuose pastatuose gaisrininkai gali žūti arba susižaloti. Praktinis mokymas, specialiai skirtas mokyti, kaip elgtis kritinėse situacijose degančiuose pastatuose, galėtų padėti išvengti mirtinų nelaimingų atsitikimų. Įgyvendinant strateginės partnerystės projektą, sukuriamas pažangiausia metodika ir technologijomis pagrįstas mokymosi paketas. Galutinis rezultatas yra mišraus e. mokymosi programa, pagal kurią papildomai mokoma kovos su gaisrais strategijos ir taktikos, kaip elgtis pradiniu intervencijos etapu siekiant užtikrinti pajėgumą iš anksto ir veiksmingai reaguoti į nelaimes. E. mokymasis suderintas su praktiniais užsiėmimais. Strateginės partnerystės projekte dalyvauja priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, už visuomenės saugą atsakingos valdžios institucijos ir, žinoma, profesinio mokymo paslaugų teikėjai.

AKTYVUS JAUNIMO DALYVAVIMAS VISUOMENĖS GYVENIME

Trys vidurinės mokyklos iš Suomijos, Vokietijos ir Nyderlandų viena kitą randa „eTwinning“ platformoje, nes jos visos nori sukurti demokratijos mokykloje projektą. Šios trys mokyklos nusprendžia pateikti paraišką dėl finansavimo strateginės partnerystės projektui. Projektu siekiama patobulinti vadovavimą mokyklai į mokyklos sprendimų priėmimo procesą įtraukiant mokytojus, moksleivius, taip pat tėvus. Projektas trunka trejus metus ir dalyvaujančios mokyklos kasmet stebi, kaip kiekviena iš šių grupių tuo metu dalyvauja mokyklos sprendimų priėmimo procese ir kaip jos dalyvavimas realiai galėtų būti pagerintas remiantis tuo, ko jos išmoksta iš savo partnerių.

Mokyklų vadovybė, mokytojai ir tėvai remia projektą ir aktyviai jame dalyvauja. Dalyvaujantys moksleiviai ugdo savarankiškumo ir kritinio mąstymo įgūdžius, taip pat supratimą apie tokias sąvokas, kaip laisvė, teisės ir pareigos. Jie taip pat mąsto, kaip gali prisidėti prie to, kad jų mokykla labiau atitiktų jų poreikius. Vykdant projekto veiklą, moksleiviams suteikiama galimybė išreikšti nuomonę, išklausyti kitų nuomones, diskutuoti pateikiant svarbius argumentus ir pagrindžiant sprendimus.

Projekto veikla vykdoma ir per „eTwinning“ svetainės projektą „TwinSpace“, ir tiesiogiai dviejuose susitikimuose, kuriuose kartu su mokytojais dalyvauja kiekvienos mokyklos moksleivių grupė. Šiuose susitikimuose dalyvauja ir mokyklų vadovybė bei tėvų atstovai.

Tarp projekto susitikimų partneriai taip pat naudoja „eTwinning“ svetainę, kad bendrai plėtotų projekto veiklą, diskutuotų ir dalytųsi ištekliais. Moksleiviai rašo bendrą tinklaraštį, kuriame skelbia nuotraukas ir naujausią informaciją apie projekto veiklą, taip pat dalijasi nuomonėmis ir mintimis apie nagrinėjamas temas. Šis tinklaraštis, vykdant projektą parengti mokymo planai ir mokymosi medžiaga, taip pat kai kurie iš moksleivių darbų per „eTwinning“ paviešinami visiems, norintiems įgyvendinti panašų projektą.

UNIVERSALIEJI IR PAGRINDINIAI GEBĖJIMAI

Siekdamos gerinti palankių sąlygų neturinčių suaugusiųjų grupių (migrantų, žemos kvalifikacijos darbuotojų, palankių socialinių ir (arba) ekonominių sąlygų neturinčių asmenų ir t. t.) mokėjimą skaičiuoti ir finansinį raštingumą, suaugusiųjų švietimo organizacijos, bendradarbiaudamos su vietos (regionų) valdžios institucijomis ir socialiniais partneriais ir naudodamos naujas ir tinkamas mokymo metodikas ir išteklius, parengia naujoviškas mokymo nuostatas. Organizacijos partnerės išbando rezultatus, tokius kaip mokymo programos, vadovai specialybės dalykų mokytojams, suaugusiems besimokantiems asmenims skirti komplektai (rinkiniai), o atitinkamos suinteresuotosios šalys juos patvirtina.

Kad poveikis būtų daromas ne tik suaugusių besimokančių asmenų gebėjimams, bet ir vietos (regionų) lygmeniu, būtina tikslinė sklaidos veikla, nes dėl šio projekto palankių sąlygų neturinčioms grupėms gali būti pasiūlytos specialiai jų poreikiams pritaikytos mokymosi galimybės, o tai padėtų juos integruoti į vietos visuomenę.

MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS IR PATVIRTINIMAS

Organizacijos partnerės gali svariai prisidėti prie neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimo proceso. Atsižvelgiant į skirtingą padėtį partnerių šalyse, keisdamiesi idėjomis ir patirtimi strateginių partneryščių projekto dalyviai gali išnagrinėti dabartinę padėtį ir pasiūlyti rekomendacijas dėl patvirtinimo savo šalyse.

PROFESINIS TOBULĖJIMAS IR SPECIALIZACIJA DARBO SU JAUNIMU SRITYJE

Įkvėpta ES jaunimo strategijos prioritetų, patyrusių su jaunimu dirbančių asmenų grupė kartu su asmenimis, už darbą su jaunimu atsakingais instituciniu lygmeniu, jaunimo ekspertų grupėmis, darbo su jaunimu srityje besispecializuojančiomis švietimo institucijomis ir mokslininkais sukuria strateginę partnerystę, siekdama parengti informacinių dokumentų, kuriais siekiama paremti su jaunimu dirbančių asmenų veiklą, susijusią su jaunų žmonių psichikos sveikata, rinkinį.

Vykdydami šį projektą, visi partneriai susiburia, kad suplanuotų ir išnagrinėtų pagrindines koncepcijas, kuriomis bus pagrįstas jų tyrimas. Jie organizuoja seminarus, į kuriuos kviečiami ekspertai, susitikimus ir pažintines išvykas savo darbui dokumentais patvirtinti, taip pat suburia patirties psichikos sveikatos srityje turinčius jaunus žmones ir su jaunimu dirbančius asmenis, siekdami pasikeisti gerąja patirtimi ir idėjomis; galutinis tikslas yra užbaigus projektą išleisti knygą ir paviešinti ją šios srities praktikuojantiems specialistams.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

1. PAAIŠKINIMAI DĖL ES DOTACIJOS TAIKYMO SRITIES

PERSONALO IŠLAIDOS

Reikalingą darbuotojų darbo krūvį, susijusį su numatyta veikla, darbo planu ir produktais bei rezultatais, pareiškėjas apskaičiuoja pagal atitinkamas darbuotojų kategorijas ir darbo dienų, kurios turi būti skirtos projektui, skaičių. Skaičiuojant darbo dienas galėtų būti įskaičiuojami savaitgaliai, bažnytinių ir valstybinių švenčių dienos. Apskaičiuojant biudžetą laikoma, kad vieno asmens darbo dienų yra ne daugiau kaip 20 per mėnesį arba 240 per metus.

Biudžeto sąmata sudaroma darbuotojams taikant programos „Erasmus+“ paramą, skiriamą papildomai prie fiksuotų normų. Ji nėra susijusi su faktinėmis darbo užmokesčio sąlygomis, kurios bus apibrėžtos partnerystės susitarime ir kurias įgyvendins dotacijos gavėjai.

Gebėjimų stiprinimo projektuose dalyvaujantys darbuotojai pagal savo profilį skirstomi į keturias kategorijas:

1. **Vadovai (1-a personalo kategorija)** (įskaitant teisės aktų leidėjus, vyresniuosius valstybės pareigūnus, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitus vadovus) vykdo svarbiausią valdymo veiklą, susijusią su projekto veiklos administravimu ir koordinavimu;
2. **Tyrėjai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai (2-a personalo kategorija)** paprastai vykdo akademinę veiklą, susijusią su mokymo plano (programos) rengimu, mokomosios (mokymo) medžiagos rengimu ir pritaikymu, kursų ar mokymų rengimu ir dėstymu (vykdymu);
3. **Techniniai darbuotojai (3-a personalo kategorija)** (įskaitant technikus ir jaunesniuosius specialistus) atlieka technines užduotis, kaip antai buhalterijos, apskaitos ir vertimo raštu. Išorės vertimo raštu ir išorės kalbos kursų paslaugos, kurias subrangos sutarčių pagrindu teikia ne konsorciumo nariai, turėtų būti klasifikuojamos kategorijoje „Subrangos išlaidos“;
4. **Administracinis personalas (4-a personalo kategorija)** (įskaitant biuro darbuotojus ir klientų aptarnavimo specialistus) atlieka administracines užduotis, kaip antai sekretoriaus pareigas.

Faktines projekte dalyvaujančių darbuotojų darbo užmokesčio sąlygas bendrai nustato dalyvaujančios organizacijos ir patvirtina už jų darbą atsakingi vadovai; šios sąlygos įtraukiamos į partnerystės susitarimą, kurį partneriai turi pasirašyti projekto pradžioje.

KELIONĖS IŠLAIDOS. DARBUOTOJAI

Finansine parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti gali pasinaudoti bet kokios kategorijos darbuotojai (pvz., vadovai, tyrėjai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, techniniai darbuotojai ir administracinis personalas), institucijose dotacijos gavėjose dirbantys pagal oficialią sutartį ir dalyvaujantys projekte, jei tokios kelionės yra tiesiogiai būtinos projekto tikslams pasiekti.

Kelionės, skirtos tokiai veiklai vykdyti:

- Mokymo (rengimo) užduotys;
- Darbuotojų mokymas ir per(si)kvalifikavimas (taikoma tik darbuotojams iš šalių Partnerių);
- Programų ir kursų atnaujinimas;
- Mokomoji praktika verslo, pramonės įmonėse arba institucijose (taikoma tik darbuotojams iš šalių Partnerių);
- Su projekto valdymu susiję susitikimai (pvz., valdymo, koordinavimo, planavimo, stebėsenos ir kokybės kontrolės veiklos tikslais);
- Praktiniai seminarai ir apsilankymai rezultatų sklaidos tikslais.

Tokios kelionės neturi trukti ilgiau nei tris mėnesius.

KELIONĖS IŠLAIDOS. STUDENTAI

Vienoje iš institucijų dotacijos gavėjų registruoti studentai (trumpojo ciklo studijų, pirmosios (bakalauro arba jam ekvivalentaus laipsnio), antrosios (magistro arba jam ekvivalentaus laipsnio), trečiosios arba doktorantūros studijų pakopos) gali pasinaudoti finansine parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti, jeigu tokiu būdu padedama pasiekti projekto tikslus. Studentai turi vykti į kurią nors iš dalyvaujančių organizacijų arba į kitą organizaciją kuriai nors iš dalyvaujančių organizacijų prižiūrint.

Tokios kelionės daugiausia turi būti organizuojamos šalių Partnerių studentams ir turi būti skirtos tokiai veiklai vykdyti:

Veikla	Trukmė
▪ Studijų kurios nors šalies partnerės institucijoje laikotarpiai; ▪ Studijų kurios nors Programos šalies institucijoje laikotarpiai (taikoma tik studentams iš šalių Partnerių); ▪ Dalyvavimas intensyviosiose studijų programose, kurios organizuojamos kurios nors Programos šalies ar šalies partnerės institucijoje; ▪ Mokomoji praktika, stažuotė kurios nors šalies partnerės verslo, pramonės įmonėse arba institucijose; ▪ Mokomoji praktika, stažuotė kurios nors Programos šalies verslo, pramonės įmonėse arba institucijose (taikoma tik studentams iš šalių Partnerių).	Nuo ne trumpiau kaip dviejų savaičių iki ne ilgiau kaip trijų mėn.
▪ Dalyvavimas trumpalaikėje veikloje, susijusioje su projekto valdymu (iniciatyvinių komitetų posėdžiuose, koordinavimo susitikimuose, kokybės kontrolės veikloje ir t. t.).	Ne ilgiau kaip viena savaitė

Jeigu atitinkamas studentas ketina vykdyti pirmiau nenurodytų rūšių veiklą, būtina gauti išankstinį vykdomosios agentūros leidimą.

ĮRANGA

ES dotacija gali būti naudojama įrangos pirkimui paremti. Tinkamomis finansuoti išlaidomis gali būti laikomos tik išlaidos su projekto tikslais tiesiogiai susijusiai įrangai pirkti. Tai, pvz.,

- galėtų būti (e.) knygos ir periodiniai leidiniai,
- fakso aparatai,
- fotokopijuokliai
- kompiuteriai ir periferinė įranga (įskaitant knyginius (nešiojamus) ir planšetinius kompiuterius),
- programinė įranga,
- dėstymui (mokymui) skirtos mašinos ir įranga,
- laboratoriniai reikmenys (dėstymo (mokymo) tikslais),
- vaizdo projektoriai (aparatinė įranga) ir vaizdo perteikimo įranga (programinė įranga),
- televizoriai,
- interneto ryšiui, prieigai prie duomenų bazių (partnerystei nepriklausančių bibliotekų ir elektroninių bibliotekų) ir debesijai skirtų ryšio linijų įrengimas (derinimas)
- įrangos techninės priežiūros, draudimo, vežimo ir įrengimo išlaidos.

Įranga yra išimtinai skirta šalies partnerės mokslo ir studijų institucijoms, kurios dalyvauja partnerystėje ir kurių patalpose ta įranga turi būti įrengta kuo greičiau, kiek tai praktiškai įmanoma. Tokia įranga turi būti užregistruota institucijos, kurioje įrengiama, inventoriuje. Ši institucija yra vienintelė tokios įrangos savininkė.

- Įranga turėtų būti reikalinga siekiant projekto tikslų, todėl turėtų būti perkama projekto įgyvendinimo laikotarpio pradžioje ir, pageidautina, likus ne mažiau kaip keturiems mėnesiams iki projekto pabaigos.
- Įranga jokiomis aplinkybėmis negali būti perkama Programos šalių institucijoms (organizacijoms) ar šalių Partnerių ne mokslo ir studijų institucijoms.
- Įrangos nuomos išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, bet tik išimtinėmis ir tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis ir tik tuo atveju, jei tokia įranga nėra nuomojama ilgiau, nei trunka dotacijos sutartis.
- Atsižvelgiant į ypatingą pagal programą „Erasmus+“ įgyvendinamo gebėjimų stiprinimo veiksmo pobūdį, atsižvelgiama į visą įrangos pirkimo kainą, o ne į įrangos nusidėvėjimą.

Jeigu perkama brangesnė nei 25 000 EUR ir pigesnė nei 134 000 EUR įranga, dotacijos gavėjai, paisydami skaidrumo ir vienodo požiūrio į galimus rangovus principus ir stengdamiesi vengti interesų konfliktų, turi gauti konkurencinius pasiūlymus iš bent trijų tiekėjų ir iš jų pasirinkti ekonomiškai naudingiausią. Brangesnei nei 134 000 EUR įrangai pirkti taikomi nacionaliniai įstatymai. Dotacijos gavėjai negali įrangos pirkimo skaidyti į mažesnės vertės sutartis, kurių vertė būtų mažesnė nei ši riba.

Pareiškėjai turėtų atminti, kad įrangos viešojo pirkimo ir pristatymo šalių Partnerių institucijoms procedūra dažnai būna gana sudėtinga, ir turėtų planuodami į tai atsižvelgti.

SUBRANGA

Subranga naudojama, kai reikia atlikti konkrečias su projektu susijusias užduotis, kurioms skiriamas ribotas laikas ir kurių konsorciumo nariai patys **negali atlikti**. Subrangos paslaugas, be kita ko, gali teikti savarankiškai dirbantys ar laisvai samdomi ekspertai. Subrangos sutartys su išorės įstaigomis turėtų būti sudaromos labai retais atvejais. Projekto tikslams siekti reikalingą specialią kompetenciją ir konkrečią patirtį turėtų turėti pats konsorciumas ir būtent tai turėtų lemti jo sudėtį. Taigi sudaryti subrangos sutartis su projekto valdymu susijusioms užduotims vykdyti nėra leidžiama.

Subrangos sutartys paprastai gali būti sudaromos tokiai veiklai vykdyti (jeigu jos nevykdo dotacijos gavėjų darbuotojai):

- Vertinimo veikla ir auditavimas;
- IT kursai;
- Kalbos kursai;
- Spausdinimo, skelbimo ir sklaidos veikla;
- Vertimo paslaugos;
- Svetainių kūrimas ir priežiūra.

Užduotys, kurios pagal sutartis bus patikėtos subrangovams, visais atvejais turi būti nustatytos projekte (remiantis atitinkama patvirtinamąja informacija ir nurodant aiškias priežastis, kodėl tokios užduoties negali atlikti dotacijos gavėjai), o su jomis susijusi apytikriai apskaičiuota suma turi būti įtraukta į biudžetą. Norint projekto įgyvendinimo metu sudaryti biudžete iš pradžių nenumatytas subrangos sutartis, reikia gauti išankstinį rašytinį įstaigos leidimą.

Jeigu numatomos subrangos sutarties vertė viršija 25 000 EUR, bet yra mažesnė nei 134 000 EUR, dotacijos gavėjai, paisydami skaidrumo ir vienodo požiūrio į galimus rangovus principų ir stengdamiesi vengti interesų konfliktų, turi gauti konkurencinius pasiūlymus iš bent trijų teikėjų ir iš jų pasirinkti ekonomiškai naudingiausią. Brangesnei nei 134 000 EUR įrangai pirkti taikomi nacionaliniai įstatymai. Dotacijos gavėjai paslaugų pirkimo negali skaidyti į mažesnės vertės sutartis, kurių vertė būtų mažesnė nei ši riba.

Subrangos darbai turi būti atliekami pagal sutartį, kurioje turėtų būti apibūdinta konkreti vykdoma užduotis ir jos trukmė. Joje turi būti nurodyta data ir projekto numeris ir ją turi pasirašyti abi šalys.

Bendrų dotacijos gavėjų darbuotojams projekte neleidžiama dalyvauti kaip subrangovams.

Faktinės kelionės ir buvimo užsienio šalyje išlaidos, susijusios su paslaugų teikėjais, su kuriais sudarytos subrangos sutartys, tu;ri būti deklaruotos subrangos biudžeto eilutėje ir turi būti pagrįstos bei patvirtintos dokumentais.

2. FINANSINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS IR GALUTINIS DOTACIJOS SUMOS APSKAIČIAVIMAS

Numatytas kiekvieno projekto biudžetas nustatomas dotacijos sutartyje ir turi būti naudojamas pagal to susitarimo nuostatas. Įgyvendinant projektus, biudžeto eilutės gali būti didinamos iš vienos eilutės į kitą perkeliant ne daugiau kaip 10 % lėšų; net jei padidinta suma viršija didžiausią viršutinę ribą darbuotojams, įrangai ir subrangovams, išankstinio leidimo tokiu atveju nereikia.

Prašymai padidinti biudžeto eilutes daugiau kaip 10 % įstaigai turi būti pateikiami raštu ir tokiu atveju atliekami susitarimo pakeitimai. Jeigu dėl tokio padidinimo bus viršytos didžiausios personalo, įrangos ir subrangos išlaidų ribos, toks prašymas nepriimamas.

Ataskaitų teikimo etape vykdomoji agentūra statistikos tikslais paprašys partnerių pateikti informaciją apie suteiktą bendrą finansavimą.

PERSONALO IŠLAIDOS

Atliekant bet kokį finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- darbuotoją ir darbdavį sieja oficialūs sutartiniai santykiai;
- deklaruotus darbo krūvius galima atpažinti ir patikrinti. Turi būti pateikti atlikto darbo ir projektui skirto laiko įrodymai (pvz., dalyvių sąrašai, materialieji rezultatai (produktai), privalomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai);
- nereikalaujama jokio pagrindimo išlaidų lygiui įrodyti.

Finansinės ataskaitos teikimo etape prie projekto sąskaitų turi būti pridėti tinkamai užpildyti susitarimai su darbuotojais, sudaryti su kiekvienu projekte dalyvaujančiu asmeniu, kuriuos koordinatorius turi saugoti kaip patvirtinamuosius dokumentus. Toks susitarimas turi būti pasirašytas atitinkamo asmens; po to jį pasirašo ir antspaudu patvirtina institucijos, su kuria šis asmuo yra susijęs, atsakingas asmuo (pvz., dekanas). Jeigu darbuotojai atlieka įvairių kategorijų užduotis, dėl kiekvienos rūšies veiklos turi būti pasirašytas atskiras susitarimas.

Be to, prie kiekvieno susitarimo su darbuotoju turi būti pridedami darbo laiko apskaitos žiniaraščiai. Juose turi būti nurodyta:

- paslaugos suteikimo laikotarpis (datos);
- tais laikotarpiais dirbtų dienų skaičius;
- atliktos užduotys (trumpas aprašymas), susijusios su veiklos planu.

Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai turi būti pasirašyti atitinkamo asmens ir patvirtinti institucijos, kurioje šis asmuo paprastai dirba, atsakingo asmens parašu. Projekto pabaigoje patvirtinamieji dokumentai neturėtų būti teikiami kartu su finansine ataskaita. Tačiau susitarimai su darbuotojais (ir patvirtinamieji darbo laiko apskaitos žiniaraščiai) turėtų būti saugomi kartu su projekto sąskaitomis.

Šiame etape vykdomoji agentūra tikrina įgyvendintos veiklos atitiktį reikalavimams pagal koordinatoriaus pateiktą ataskaitą (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Taikant fiksuotos normos metodą ir remiantis faktiniais panaudotais žmogiškaisiais ištekliais bendrai perskaičiuojamas faktinis ES įnašas visam projektui. ES įnašas personalo išlaidoms padengti negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, nurodytos dotacijos sutartyje arba jos pakeitimuose.

KELIONĖS IR BUVIMO UŽSIENIO ŠALYJE IŠLAIDOS

Atliekant bet kokį finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- kelionės yra tiesiogiai susijusios su konkrečia su projektu susijusia veikla, kurią galima aiškiai nustatyti;
- kelionės iš tikrųjų įvyko (įlaipinimo talonas, viešbučių sąskaitos, dalyvių sąrašas ir t. t.). Dėl faktinių kelionių ir buvimo užsienyje išlaidų nereikalaujama jokio pagrindimo.

Finansinės ataskaitos teikimo etape prie projekto sąskaitų turi būti pridėtos kiekvienai kelionei pildomos asmens mobilumo ataskaitos, kurias koordinatorius turi saugoti kaip patvirtinamuosius dokumentus. Prie kiekvienos mobilumo ataskaitos turi būti pridedami patvirtinamieji dokumentai, kuriais įrodoma, jog kelionė iš tikrųjų įvyko (pvz., kelionės bilietai, įlaipinimo talonai, sąskaitos faktūros, kvitai, dalyvių sąrašas). Įrodyti faktinę kelionės kainą nėra būtina.

Projekto pabaigoje patvirtinamieji dokumentai **neturėtų būti teikiami** kartu su finansine ataskaita. Tačiau asmenų mobilumo ataskaitos turėtų būti saugomos kartu su projekto sąskaitomis.

Šiame etape vykdomoji agentūra tikrina įgyvendintos veiklos atitiktį reikalavimams pagal koordinatoriaus pateiktą ataskaitą (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Taikant fiksuotos normos metodą ir remiantis faktiniu mobilizuotų žmogiškųjų išteklių skaičiumi bendrai perskaičiuojamas faktinis ES įnašas visam projektui. ES įnašas kelionės išlaidoms ir buvimo užsienyje išlaidoms padengti negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, nurodytos dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

ĮRANGA

Atliekant bet kokį finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- deklaruotas išlaidas galima atpažinti ir patikrinti, nes visų pirma jos įtrauktos į dotacijos gavėjo apskaitos sistemą;
- įranga yra tinkamai užregistruota atitinkamos institucijos inventoriuje.

- Patvirtinamieji dokumentai neturėtų būti teikiami kartu su finansine ataskaita. Tačiau kartu su projekto sąskaitomis turėtų būti saugomi tokie dokumentai:

- Visai įsigytai įrangai išrašyta (-os) sąskaita (-os) faktūra (-os) (reikia atkreipti dėmesį į tai, kad užsakymo formos, išankstinės (pro forma) sąskaitos, tiekėjų pasiūlymai ar sąmatos nelaikomos išlaidų įrodymais);
- Jeigu viršyta 25 000 EUR riba, konkurso dokumentai. Tokiais atvejais dotacijos gavėjai negali įrangos pirkimo skaidyti į mažesnės vertės sutartis.

Finansinės ataskaitos teikimo etape vykdomoji agentūra išlaidas vertina pagal koordinatoriaus pateiktas finansines ataskaitas (išlaidų sąrašus) (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Vykdomosios agentūros darbuotojai išsamiai nagrinėja šiuos sąrašus, siekdami patikrinti, ar išlaidos yra tinkamos finansuoti. Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Tačiau reikia atkreipti dėmesį į tai, kad tais atvejais, kai bendra sąskaitos faktūros vertė viršija 25 000 EUR, kartu su finansine ataskaita (kaip patvirtinamieji dokumentai) turi būti pateiktos sąskaitos faktūros ir konkurencinių pasiūlymų kopijos (ne originalai). Šiame etape tinkamos finansuoti išlaidos įrangai negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, numatytos įrangai dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

SUBRANGA

Atliekant bet kokį finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- sudaryta oficiali sutartis;
- deklaruotas išlaidas galima atpažinti ir patikrinti, nes visų pirma jos įtrauktos į dotacijos gavėjo apskaitos sistemą.

Patvirtinamieji dokumentai neturėtų būti teikiami kartu su finansine ataskaita. Tačiau kartu su projekto sąskaitomis turėtų būti saugomi tokie dokumentai:

- Sąskaitos faktūros, subrangos sutartys ir banko išrašai;
- Jeigu paslaugos teikėjas, su kuriuo sudaryta subrangos sutartis, turėjo keliauti, asmens kelionės ataskaitos (priedas), taip pat visos kelionės bilietų, įlaipinimo talonų, sąskaitų faktūrų ir kvitų kopijos arba, jeigu keliauta automobiliu, – vidaus tvarkos taisyklių, kuriose nustatytas vieno kilometro įkainis išlaidoms kompensuoti, kopija. Tokie patvirtinamieji dokumentai skirti įrodyti faktinę kelionės kainą ir tai, kad kelionė iš tikrųjų įvyko;
- Jeigu viršyta 25 000 EUR riba, konkurso dokumentai. Tokiais atvejais dotacijos gavėjai negali įrangos pirkimo skaidyti į mažesnės vertės sutartis.

Finansinės ataskaitos teikimo etape vykdomoji agentūra išlaidas vertina pagal koordinatoriaus pateiktas finansines ataskaitas (išlaidų sąrašus) (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Vykdomoji agentūra išsamiai nagrinėja šiuos sąrašus, siekdama patikrinti, ar išlaidos yra tinkamos finansuoti. Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad tuo atveju, kai bendra subrangos sutarties vertė viršija 25 000 EUR, kartu su finansine ataskaita (kaip patvirtinamieji dokumentai) turi būti pateiktos subrangos sutarties, sąskaitos faktūros ir konkurencinių pasiūlymų kopijos (ne originalai). Šiame etape tinkamos finansuoti subrangos išlaidos negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, numatytos subrangai dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

GALUTINIS DOTACIJOS SUMOS APSKAIČIAVIMAS

Ataskaitos teikimo etape projekto pabaigoje taikant fiksuotos normos (darbo užmokesčiui, kelionių ir buvimo užsienyje išlaidoms padengti) ir realiųjų išlaidų (įrangai ir subrangai) metodus ir remiantis faktine įvykdyta veikla bendrai perskaičiuojamas faktinis ES įnašas visam projektui. ES įnašas pagal įvairias biudžeto eilutes negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, nurodytos dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

3. KITOS SVARBIOS TAISYKLĖS IR REKOMENDACIJOS

PARTNERYSTĖS SUSITARIMAS

Partneriai privalo susitarti dėl išsamių projekto įgyvendinimo sąlygų ir įforminti jas partnerystės susitarimu, kuris turi būti pasirašytas projekto pradžioje.

Šio partnerystės susitarimo kopija vykdomajai agentūrai turi būti pateikta per šešis mėn. nuo dotacijos sutarties pasirašymo dienos.

Šiame partnerystės susitarime turi būti nustatyti įvairūs su projekto įgyvendinimu susiję finansiniai, techniniai ir teisiniai aspektai, įskaitant šiuos:

- partnerių funkcijos ir pareigos;
- su biudžetu susiję klausimai (bendras finansavimas, biudžeto skirstymas pagal veiklą ir partnerį, lėšų pervedimo sąlygos ir t. t.);
- darbuotojų darbo užmokesčio politika;
- kelionės ir buvimo užsienio šalyje išlaidų atlyginimo sąlygos;
- ataskaitų teikimo mechanizmai;
- konfliktų valdymo mechanizmai ir kt.

DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ SUDĖTIS IR JOS PAKEITIMAS

Apie kiekvieną siūlomą projekto dotacijos gavėjų pakeitimą privaloma pranešti ir būtina gauti išankstinį vykdomosios agentūros patvirtinimą. Norint atlikti įvairius projekto partnerystės sudėties pakeitimus, turi būti įvykdyti šie reikalavimai:

- Jeigu į partnerystę norima įtraukti kokį nors bendrą dotacijos gavėją, koordinatorius ir tas naujas bendras dotacijos gavėjas turi pasirašyti įgaliojimą, o visi kiti bendri dotacijos gavėjai turi pateikti teisinio atstovo pasirašytus sutikimo raštus. Koordinatorius turėtų persiųsti šiuos dokumentus kartu su prašymu;
- Jeigu kuris nors bendras dotacijos gavėjas nori pasitraukti iš partnerystės, koordinatorius turi pateikti rašytinį paaiškinimą, o besitraukiantis bendras dotacijos gavėjas – teisinio atstovo pasirašytą pasitraukimo raštą. Jeigu partnerystei taikomi būtiniausi reikalavimai nebeįvykdomi, Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji agentūra turi teisę spręsti, ar tęsti susitarimą;
- Jeigu keičiasi koordinatoriaus asmuo ryšiams, turi būti pateiktas rašytinis patvirtinimas, kurį turi pasirašyti naujasis asmuo ryšiams, teisinis atstovas ir buvęs koordinatoriaus asmuo ryšiams.

NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

Be C dalyje pateikto finansuoti netinkamų išlaidų sąrašo, šios išlaidos laikomos netinkamomis finansuoti. Tai gebėjimų stiprinimo projektai:

- išlaidos tokiai įrangai, kaip baldai, bet kokios rūšies variklinės transporto priemonės, moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai skirta įranga, telefonai, mobilieji telefonai, signalizacijos ir apsaugos nuo įsilaužimo sistemos;
- su patalpomis susijusios išlaidos (įsigijimo, šildymo, priežiūros, remonto ir t. t.);
- išlaidos, susijusios su nekilnojamojo turto įsigijimu;
- nusidėvėjimo išlaidos.

PRIVALOMASIS IŠORĖS AUDITAS (AUDITO PAŽYMA)

Kartu su baigiamąja ataskaita ir reikalingais patvirtinamaisiais dokumentais turi būti pateikta veiksmo finansinės ataskaitos ir pagrindinių sąskaitų išorės audito (II rūšies audito) ataskaita.

Auditas atliekamas siekiant vykdomajai agentūrai suteikti pagrįstą patikinimą, jog išlaidos ir pajamos baigiamojoje finansinėje ataskaitoje deklaruotos pagal atitinkamas teisines ir finansines dotacijos sutarties nuostatas.

Kiekvienas dotacijos gavėjas gali nevaržomas pasirinkti bet kokį kvalifikuotą išorės auditorių, įskaitant savo pagal įstatymus paskirtą išorės auditorių, jeigu įvykdomi visi šie reikalavimai:

- išorės auditorius turi būti nepriklausomas nuo dotacijos gavėjo;
- išorės auditorius turi turėti tinkamą kvalifikaciją, kad pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais įgyvendinama direktyva dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito ar bet kokie Europos Sąjungos teisės aktai, kuriais pakeičiama ši direktyva, galėtų atlikti įstatymuose numatytą apskaitos dokumentų auditą.

Kurioje nors trečiojoje šalyje įsisteigęs dotacijos gavėjas privalo laikytis lygiaverčių nacionalinių audito srities taisyklių.

PATVIRTINAMIEJI DOKUMENTAI

Prireikus turi būti pateiktos įskaitomos patvirtinamųjų dokumentų kopijos (ne originalai). Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Reikalaujamų patvirtinamųjų dokumentų pateikimas yra neatsiejama sutartinių įsipareigojimų dalis; nepateikus vieno ar daugiau dokumentų gali būti pareikalauta atlyginti atitinkamas išlaidas.

Kartu su baigiamąja ataskaita turi būti pateiktos subrangos sutarčių ir sąskaitų faktūrų, kurių vertė viršija 25 000 EUR, kopijos.

Kiekvieną kartą perkant įrangą ar paslaugas už daugiau kaip 25 000 EUR, neatsižvelgiant į tai, iš kurios biudžeto eilutės toks pirkimas finansuojamas, privaloma gauti bent trijų įrangos tiekėjų (paslaugų teikėjų) pasiūlymus

II PRIEDAS. REZULTATŲ SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS

Praktinis dotacijų gavėjų vadovas

ĮVADAS

Rezultatų sklaidos ir panaudojimo veikla – tai būdas parodyti, kas atlikta įgyvendinant programos

„Erasmus+“ projektą. Dėl rezultatų, įgytos patirties ir prieitų išvadų sklaidos platesnė bendruomenė galės patirti projekto, kuris gavo ES finansavimą, pridėtinę vertę. Taip pat bus remiamos organizacijos pastangos siekti „Erasmus+“ tikslų, taip pabrėžiant ypač didelę Programos ir politikos sąsajos svarbą. Taigi kiekvienas projektas, remiamas pagal Programą, padeda siekti bendrų Programos tikslų – tobulinti ir modernizuoti švietimo, mokymo ir jaunimo reikalų sistemas.

Įvairių projektų sklaidos veikla nebus vienoda ir svarbu apsvarstyti, kokia sklaidos veikla yra tinkama kiekvienai iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Mažesnių projektų partnerių sklaidos ir panaudojimo veikla turėtų atitikti jų veiklos lygį. Reikalavimai, keliami mobilumo projekto sklaidai, bus kitokie nei reikalavimai, keliami partnerystės projektui. Didėjant projektui ir jo strateginei svarbai, didės ir sklaidos bei panaudojimo veiklos mastas. Pareiškėjams teikiant paraiškas, jų bus prašoma nurodyti, kokia sklaidos ir panaudojimo veikla yra numatoma. Jeigu projektas gaus finansavimą, dotacijos gavėjai turės įgyvendinti nurodytą veiklą.

1 skirsnyje apibrėžiamos pagrindinės sąvokos ir paaiškinama, ką galima pasiekti rezultatų sklaidos ir panaudojimo veiklomis, kaip jos padeda siekti bendrų projekto tikslų.

2 skirsnyje išdėstomi su rezultatų sklaida ir panaudojimu susiję reikalavimai „Erasmus+“ dotacijų gavėjams.

1. PROJEKTO REZULTATŲ SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS: KAS, KADA, KODĖL, KUR IR KAIP

KĄ REIŠKIA SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS?

Sklaida – tai suplanuotas informacijos apie projektu pasiektus rezultatus pateikimas suinteresuotosioms šalims. Ji vykdoma tuomet, kai gaunami pirmi programų ir iniciatyvų rezultatai. Programoje „Erasmus+“ tai reiškia kuo platesnį žinių apie projekto laimėjimus ir rezultatus skleidimą. Platesnis informavimas apie projektą darys poveikį kitoms organizacijoms ir prisidės prie geresnio projektą vykdančios organizacijos įvaizdžio. Siekiant veiksmingai skleisti rezultatus, projekto pradžioje reikia tinkamai suplanuoti procesą. Jame turėtų būti numatyta, kokie rezultatai ir kodėl bus skleidžiami, kada, kaip, kam ir kokiais kanalais bus vykdoma sklaida projekto finansavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus.

Panaudojimas – a) programų ir iniciatyvų sėkmingų rezultatų suplanuotas perdavimas atitinkamiems reguliuojamų vietos, regiono, nacionalinių ar Europos sistemų sprendimų priėmėjams; kita vertus, suplanuotas pavienių galutinių naudotojų įtikinimas pritaikyti ir (arba) įdiegti programų ir iniciatyvų rezultatus. Pagal programą „Erasmus+“ tai reiškia kuo geresnį finansuojamos veiklos galimybių pritaikymą, kad rezultatai būtų naudojami ir pasibaigus projekto laikotarpiui. Reikėtų nurodyti, kad projektas vykdomas pagal tarptautinę programą, kuria siekiama užtikrinti mokymąsi visą gyvenimą ir remti Europos politiką švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Rezultatai turėtų būti tokie, kad juos būtų galima pritaikyti kitų poreikiams, perkelti į naujas sritis, išsaugoti net ir pasibaigus finansavimo laikotarpiui arba naudoti siekiant daryti poveikį būsimai politikai ir praktikai.

Todėl sklaida ir panaudojimas yra skirtingi, tačiau glaudžiai vienas su kitu susiję dalykai.

KĄ REIŠKIA SĄVOKA „VEIKLOS REZULTATAI“?

Rezultatai – tai europinės veiklos arba finansuojamo projekto, kuris buvo finansuotas ES lėšomis, pasiekimai. Rezultatai priklauso nuo projekto rūšies. Rezultatai gali būti a) kiekybiniai arba b) kokybiniai:

a. kiekybiniai rezultatai – įgyvendinant tam tikrą projektą sukurti fiziniai produktai, kurių kiekį galima išreikšti skaičiais; tai gali būti apčiuopiami produktai, pvz., mokymo planai, tyrimai, ataskaitos, medžiaga, renginiai ar svetainės;
b. kokybiniai rezultatai – nematerialiai pridedamoji vertė, sukurta siekiant projekto tikslų ir vykdant jame nustatytas užduotis. Paprastai šios pridedamosios vertės nėra įmanoma įvertinti kiekybiškai, nepriklausomai nuo to, ar ji siejama su konkrečiais įvykiais ir veikla, pvz., mokymu, mokymo platformomis, jo turiniu ir metodika, arba abstraktesniais rezultatais, pvz., geresniu išmanymu, išugdytais įgūdžiais arba pagerintais gebėjimais ir projektą įgyvendinusių dalyvių, partnerių ir kitų suinteresuotųjų šalių įgytomis žiniomis ar patirtimi.

KĄ REIŠKIA POVEIKIS IR TVARUMAS?

Poveikis – tai efektas, kurį vykdoma veikla ir jos rezultatai daro žmonėms, praktikai, organizacijoms ir sistemoms. Rezultatų sklaida ir panaudojimas gali padidinti rengiamos veiklos poveikį, kad tiesioginiai dalyviai ir partneriai tokios veikla poveikį jaustų dar ilgą laiką. Siekiant labiau pakeisti padėtį ir iš projekto gauti kuo didesnę grąžą, taip pat reikėtų atsižvelgti į naudą kitoms suinteresuotosioms šalims.

Tvarumas – tai galimybė tęsti projektą ir naudoti jo rezultatus ir finansavimo laikotarpiui pasibaigus. Tokiu atveju projekto rezultatai gali būti naudojami ir pritaikomi ilgesniu laikotarpiu, galbūt juos komercinant, akredituojant ar integruojant. Ne visos projekto dalys ar rezultatai gali būti tvarūs, todėl svarbu į sklaidą ir panaudojimą žvelgti kaip į judėjimą į priekį, kuris tęsiasi ir projektui pasibaigus.

KOKIE YRA SKLAIDOS IR PANAUDOJIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI?

Pirmasis sklaidos ir panaudojimo tikslas yra viešinti projekto rezultatus. Antrasis tikslas – padėti įgyvendinti bei formuoti nacionalinę ir Europos politiką ir sistemas. Dotacijų gavėjai turėtų numatyti savus būdus šiam tikslui pasiekti. Kiekvienam projektui, finansuotam „Erasmus+“ lėšomis, svarbu ieškoti sklaidos ir panaudojimo idėjų. Tačiau sklaidos ir panaudojimo veiklos rūšis ir intensyvumas turėtų būti proporcingas ir atitinkantis konkrečius poreikius bei projekto rūšį. Tai priklauso nuo to, ar projektas orientuotas į procesą, ar juo siekiama apčiuopiamų rezultatų, ar jis įgyvendinamas atskirai ar kaip didesnės iniciatyvos dalis, ar jį rengia didelės ar mažos dalyvaujančiosios organizacijos ir t. t. Dalyvaujančios organizacijos turėtų apsvarstyti veiklos siekius ir tikslus ir nuspręsti, kokia veikla ir metodai būtų tinkamiausi, taip pat pasidalyti užduotis tarp partnerių atsižvelgdami į konkrečias projekto ypatybes.

Kai įgyvendinami struktūrinio bendradarbiavimo projektai, kaip antai strateginės partnerystės, žinių sąjungos, sporto, bendradarbiavimo partnerystės ir gebėjimų stiprinimo projektai, į kokybišką sklaidos ir panaudojimo planą turėtų būti įtraukti išmatuojami ir tikroviški tikslai, turėtų būti laikomasi detalaus tvarkaraščio, planuojami ištekliai, skirti numatytai veiklai. Tikslinių grupių įtraukimas į veiklą taip pat padeda padidinti projekto rezultatų naudojimą. Svarbu nuo pat pradžių tinkamai parengti strategiją, nes tai yra pagrindinis būdas, padėsiantis užtikrinti tinkamą ryšį su tiksline auditorija. Toks reikalavimas mobilumo projektams nėra numatytas. Tačiau projektų organizatoriai raginami pranešti apie tokios veiklos dalyvių pasiektus mokymosi rezultatus. Jie taip pat turėtų skatinti dalyvius dalytis su kitais tuo, ką įgijo dalyvaudami mobilumo veikloje. Galiausiai Programos sklaidos etapu taip pat turėtų būti siekiama gerinti Programos kokybę skatinant įgyvendinti novatoriškus projektus ir dalytis gerąja patirtimi.

Komunikacija yra platesnė sąvoka. Be projekto rezultatų sklaidos ir panaudojimo, ji apima informavimo ir viešinimo veiklą, kuria siekiama didinti informuotumą ir projekto veiklos matomumą. Labai dažnai yra sunku aiškiai atskirti šias sritis. Todėl bendrosios strategijos planavimas apimant abi sritis gali būti veiksmingesnis būdas išnaudoti turimus išteklius. Rezultatų sklaida ir panaudojimas turėtų būti pagrindinė bet kokios komunikacijos veiklos, kurios imamasi projekto laikotarpiu, dalis.

KODĖL SVARBU DALYTIS PROJEKTŲ REZULTATAIS? KOKIA YRA PLATESNĖ NAUDA?

Ir dotacijos gavėjui, ir jo partneriams naudinga skirti pakankamai laiko išsamiam sklaidos ir panaudojimo planui parengti. Sklaidos ir panaudojimo veikla ne tik didinamas organizacijos matomumas; ją vykdant dažnai atsiranda naujų galimybių išplėsti projektą ir parodyti jo rezultatus arba sukurti naują partnerystę būsimai veiklai. Sėkminga sklaida ir panaudojimas taip pat gali padėti atliktam darbui pelnyti išorės pripažinimą ir taip dar padidinti jo vertę. Dalijimasis rezultatais leis kitiems pasinaudoti programos „Erasmus+“ veikla ir patirtimi. Projekto rezultatai gali būti naudojami kaip pavyzdžiai ir įkvėpti kitus – jais galima pademonstruoti, ką įmanoma pasiekti pagal šią Programą.

Projektų rezultatų sklaida ir panaudojimas gali padėti formuoti politiką ir praktiką. Dotacijų gavėjų vykdoma rezultatų sklaidos ir panaudojimo veikla padės siekti platesnio tikslo – tobulinti Europos Sąjungos sistemas. Programos „Erasmus+“ poveikis vertinamas ne tik pagal projektų rezultatų kokybę, bet ir pagal tai, kiek šiuos rezultatus žino ir naudoja kitos organizacijos. Veiksminga sklaida padės pasiekti daugiau galimų naudotojų, padės užtikrinti investicijų grąžą.

Skleidžiant projektų rezultatus ir užtikrinant jų panaudojimą, didėja Programos siūlomų galimybių žinomumas. Taip pat parodoma „Erasmus+“ remiamų veiklų pridėtinė vertė visai Europai. Tai gali padėti formuoti teigiamą visuomenės požiūrį ir skatinti aktyviau dalyvauti šioje ES programoje.

Labai svarbu apsvarstyti sklaidos ir panaudojimo plano tikslus ir uždavinius. Jie turėtų sietis su projekto tikslais, kad taikomi metodai ir požiūriai būtų tinkami „Erasmus+“ projektui ir jo rezultatams, taip pat nustatytai tikslinei auditorijai. Sklaidos ir panaudojimo tikslai gali būti tokie:

- didinti informuotumą;
- didinti poveikį;
- labiau įtraukti suinteresuotąsias šalis ir tikslines grupes;
- dalytis sprendimais ir praktine patirtimi;
- daryti poveikį politikai ir praktikai;
- kurti naujas partnerystes.

KĄ GALIMA SKLEISTI IR PANAUDOTI?

Kitas žingsnis yra nustatyti, **ką** skleisti ir panaudoti. Projekto rezultatai gali būti įvairaus pobūdžio; tai gali būti ir konkretūs (materialieji) rezultatai, ir įgūdžiai bei asmeninė patirtis, kurios įgijo ir projekto organizatoriai, ir veiklos dalyviai (nematerialieji rezultatai).

Materialieji rezultatai, pvz., gali būti tokie:

- problemos sprendimo metodas arba modelis;
- praktinė priemonė arba produktas, kaip antai vadovai, mokymo programos, e. mokymosi priemonės;
- mokslinių tyrimų ataskaitos arba studijos;
- gerosios patirties vadovai arba atvejų tyrimai;
- vertinimo ataskaitos;
- pripažinimo pažymėjimai;
- naujienlaiškiai arba informaciniai lankstinukai.

Siekiant užtikrinti platesnę patirties, strategijų, procesų ir t. t. sklaidą, rekomenduojama saugoti tai patvirtinančius dokumentus.

Nematerialieji rezultatai, pvz., gali būti tokie:

- dalyvių, besimokančių asmenų ar darbuotojų įgytos žinios ir patirtis;
- pagerėję įgūdžiai ar laimėjimai;
- geresnis kultūrų supratimas;
- geresnės kalbų žinios.

Įvertinti nematerialiuosius rezultatus dažnai būna sunkiau. Šios rūšies rezultatams užfiksuoti galima naudoti interviu, klausimynus, testus, stebėjimą arba savęs vertinimo mechanizmus.

KOKIA YRA TIKSLINĖ AUDITORIJA?

Labai svarbu nustatyti tikslines grupes tiek įvairiais geografiniais lygmenimis (vietos, regionų, nacionaliniu, Europos), tiek dotacijos gavėjo aplinkoje (bendradarbiai, kolegos, vietos institucijos, kitos panašią veiklą vykdančios organizacijos, tinklai ir t. t.). Veikla ir pranešimai turi būti pritaikyti atsižvelgiant į auditoriją ir tikslines grupes, pvz.:

- projekto veiklos ir jos rezultatų naudotojus;
- suinteresuotąsias šalis, ekspertus arba konkrečios srities praktikus;
- sprendimų priėmėjus vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- spaudą ir žiniasklaidą;
- plačiąją visuomenę.

Projekto planai turėtų būti gana lankstūs, kad į projektą įvairiais jo etapais galėtų įsitraukti tikslinės grupės ir kitos suinteresuotosios šalys. Tai padės užtikrinti, kad projektas nuolat atitiktų jų poreikius. Jų dalyvavimas taip pat parodo galimą projekto vertę ir padeda skleisti žinias kitoms suinteresuotosioms šalims visoje Europoje.

KAIP SKLEISTI REZULTATUS IR JUOS PANAUDOTI?

Norint pasiekti kuo daugiau žmonių, patartina kuo daugiau informacinės medžiagos ir projekto rezultatų išversti į kuo daugiau kalbų. Šią medžiagą ir rezultatus rekomenduojama išversti į visas projekto partnerių kalbas ir į anglų kalbą; jei būtina, išlaidas šiems vertimams galima įtraukti į dotacijos prašymą.

Yra daug įvairių būdų, kaip skleisti rezultatus ir kaip juos panaudoti. Ypač vertingas kūrybiškas požiūris ir naujų idėjų kūrimas, kad „Erasmus+“ projektas ir jo rezultatai išsiskirtų. Dotacijų gavėjai galėtų:

- pasinaudoti „Erasmus+“ projektų rezultatų platforma (žr. toliau);
- apsilankyti projekto arba organizacijų svetainėse;
- surengti susitikimus su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis ir vykti pas jas vizito;
- surengti tikslines diskusijas, pavyzdžiui, informacinius susitikimus, kūrybines dirbtuves, (internetinius) seminarus, mokymo kursus, parodas, pristatymus arba bendraamžių vertinimus;
- naudotis tiksline rašytine medžiaga, kaip antai ataskaitomis, straipsniais specializuotoje spaudoje, naujienlaiškiais, pranešimais spaudai, lankstinukais arba brošiūromis;
- naudotis audiovizualinėmis medijomis ir produktais, kaip antai radiju, televizija, „YouTube“, „Flickr“, vaizdo įrašais, prenumeruojamaisiais skaitmeniniais vaizdo ir garso įrašais arba mobiliosiomis programėlėmis;
- naudotis socialine žiniasklaida;
- rengti viešuosius renginius;
- naudoti projekto prekių ženklą ir logotipą;
- pasinaudoti esamais ryšiais ir tinklais.

Kalbant apie panaudojimą, svarbu pagalvoti apie tai, kaip rezultatai gali padaryti teigiamą poveikį projektui, galutiniams naudotojams, bendraamžiams arba politikos formuotojams. Panaudojimo mechanizmai gali būti:

- teigiamas poveikis dalyvaujančių organizacijų reputacijai;
- geresnis veiklos temos, tikslo arba srities supratimas;
- didesnė kitų rėmėjų arba paramos teikėjų finansinė parama;
- didesnė įtaka politikai ir praktikai.

KADA TURĖTŲ BŪTI VYKDOMA SKLAIDOS IR PANAUDOJIMO VEIKLA?

Rezultatų sklaida ir panaudojimas yra neatsiejama „Erasmus+“ projekto dalis visu jo gyvavimo laikotarpiu: nuo pradinės projekto idėjos atsiradimo, vykdant projektą ir net Europos finansavimui pasibaigus.

Būtina kartu su dalyvaujančiais partneriais nustatyti veiklos tvarkaraštį ir paskirstyti atitinkamą biudžetą ir išteklius. Plane taip pat turi būti:

- su partneriais suderinti tikroviški tikslai ir terminai pažangai įvertinti;
- su pagrindiniais projekto etapais suderinta sklaidos ir panaudojimo veikla;
- numatytas pakankamas lankstumas, kad būtų galima atsižvelgti į tikslinės grupės poreikius, taip pat į didesnio masto politikos ir praktikos pokyčius.

Įvairiais projekto etapais vykdomos veiklos pavyzdžiai:

PRIEŠ prasidedant projektui:

- parengti sklaidos ir panaudojimo planą;
- apibrėžti numatomą poveikį ir rezultatus;
- apsvarstyti, kaip ir kam bus skleidžiami rezultatai.

VYKDANT projektą:

- bendrauti su atitinkamomis žiniasklaidos priemonėmis, pvz., vietos ar regionų lygmens;
- reguliariai vykdyti veiklą, pavyzdžiui, informacinius susitikimus, mokymus, pristatymus, bendraamžių vertinimus;
- vertinti poveikį tikslinėms grupėms;
- įtraukti kitas suinteresuotąsias šalis siekiant perduoti rezultatus (perkelti juos į naujas sritis, integruoti į politiką).
- adding a banner with a link to project card within the Erasmus+ Project Platform on the project website

BAIGIAMUOJU PROJEKTO ETAPU:

- įkelti projekto rezultatus ir atnaujinti projekto aprašymą „Erasmus+“ projekto rezultatų platformoje.

projektui **PASIBAIGUS**:

- vykdyti tolesnę sklaidą (kaip apibūdinta pirmiau);
- kurti idėjas dėl būsimo bendradarbiavimo;
- įvertinti pasiekimus ir poveikį;
- palaikyti ryšius su atitinkamomis žiniasklaidos priemonėmis;
- jei tinkama, palaikyti ryšius su politikais;
- bendradarbiauti su Europos Komisija taip prisidedant prie jos sklaidos ir panaudojimo pastangų.

KAIP ĮVERTINTI SĖKMĘ?

Poveikio įvertinimas yra viena svarbiausių proceso dalių. Jį atliekant vertinami pasiekimai ir parengiamos rekomendacijos dėl būsimų patobulinimų. Siekiant įvertinti, ar pasiekti tikslai, galėtų būti naudojami rodikliai. Tai yra gairės, padedančios įvertinti rezultatus. Rodikliai gali būti ir kiekybiniai, t. y. susiję su skaičiais ir procentinėmis dalimis, ir kokybiniai, t. y. susiję su dalyvavimo ir patirties kokybe. Siekiant įvertinti poveikį, taip pat galėtų būti naudojami klausimynai, apklausos, stebėjimai ir vertinimai. Pagrindiniai rodikliai, susiję su įvairia projekto veikla, turėtų būti numatyti projekto pradžioje ir įtraukti į bendrą sklaidos planą.

Keletas pavyzdžių:

- faktai ir skaičiai, susiję su projekto organizatorių svetaine (naujienų, apsilankymų, konsultacijų, nukreipiančių nuorodų skaičius);
- susitikimų su pagrindinėmis suinteresuotomis šalimis skaičius;
- diskusijų ir informacinių susitikimų (darbo grupėse, seminarų, bendraamžių vertinimų) dalyvių skaičius; tolesnės susijusios priemonės;
- produktų gamyba ir sklaida;
- pateikimas žiniasklaidoje (straipsniai specializuotoje spaudoje, naujienlaiškiai, pranešimai spaudai, interviu ir t. t.);
- matomumas socialinėje žiniasklaidoje ir svetainės patrauklumas;
- dalyvavimas viešuose renginiuose;
- sąsajos su esamais tinklais ir tarptautiniais partneriais; informacijos ir praktinės patirties perdavimas;
- poveikis regionų, nacionalinėms, ES politikos priemonėms;
- galutinių naudotojų, kitų suinteresuotųjų šalių, bendraamžių, politikos formuotojų grįžtamasis ryšys.

2. SU SKLAIDA IR PANAUDOJIMU SUSIJĘ REIKALAVIMAI

BENDRIEJI KOKYBINIAI REIKALAVIMAI

Atsižvelgiant į veiklos rūšį, pareiškėjai, teikiantys paraišką programos „Erasmus+“ finansavimui gauti, privalo apsvarstyti sklaidos ir panaudojimo veiklą paraiškos teikimo etapu, veiklos vykdymo etapu ir veiklai pasibaigus. Šiame skirsnyje bendrai apžvelgiami pagrindiniai reikalavimai, nustatyti oficialiuose programos „Erasmus+“ dokumentuose.

Sklaida ir panaudojimas yra vienas iš dotacijų skyrimo kriterijų, kuriais remiantis vertinama paraiška. Atsižvelgiant į projekto rūšį, jo svarba vertinant paraišką bus nevienoda.

- Jeigu organizuojami mobilumo projektai, paraiškos formoje bus reikalinga nurodyti planuojamą sklaidos veiklą ir nustatyti galimas tikslines grupes.
- Jeigu organizuojami bendradarbiavimo projektai, bus reikalinga pateikti išsamų ir suprantamą planą, kuriame apibūdinama tikslinė grupė, priemonės ir rezultatai. Ši dalis bus papildomai vertinama. Nors atsakomybę už viso projekto sklaidos ir panaudojimo veiklos koordinavimą paprastai prisiima vienas partneris, atsakomybe už įgyvendinimą turėtų pasidalyti visi partneriai. Kiekvienas partneris šioje veikloje dalyvaus pagal poreikius ir funkcijas projekte.

Visų rūšių projektų vykdytojai baigiamajame projekto etape turės pateikti veiklų, naudotų rezultatų sklaidai organizacijų viduje ir už jos ribų ataskaitą.

EUROPOS SĄJUNGOS IR PROGRAMOS „ERASMUS+“ MATOMUMAS

Visose komunikacijos priemonėse ir ant visos atributikos dotacijos gavėjai visuomet turi naudoti Europos emblemą (ES vėliavą) ir Europos Sąjungos pavadinimą pilna rašytine forma. Geriausia informavimo apie finansavimą pagal ES programą „Erasmus+“ forma – užrašas „(Bendrai) finansavo Europos Sąjungos programa „Erasmus+“ greta ES emblemos.

ES finansavimo pranešimų pavyzdžius ir vertimus galite rasti čia http://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en. „Erasmus+“ pavadinimas neturi būti verčiamas į kitą kalbą.

Gairės dotacijų gavėjams, kaip naudoti ES simbolį ES programų kontekste, pateikiamos čia http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf.

„ERASMUS+“ PROJEKTŲ REZULTATŲ PLATFORMOS NAUDOJIMAS

„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma buvo sukurta tam, kad būtų galima išsamiai apžvelgti pagal šią programą finansuojamus projektus ir paviešinti gerosios patirties pavyzdžius bei sėkmės istorijas. Šioje platformoje taip pat bus galima susipažinti su projektų rezultatais (pavyzdžiui, intelektiniais produktais), parengtais įgyvendinus finansuotus projektus.

Gerosios patirties pavyzdžius kasmet rinks kiekviena nacionalinė agentūra, o Europos lygmeniu – vykdomoji agentūra. Sėkmės istorijas ir gerosios patirties pavyzdžius centralizuotai atrinks Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas.

„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma padeda siekti įvairių tikslų:

- skaidrumo, nes joje pateikiama išsami visų pagal Programą finansuojamų projektų apžvalga (įskaitant projektų santraukas, skirtą finansavimą, URL nuorodas ir kt.);
- atskaitomybės, nes ji užtikrina prieigą galutiniams naudotojams ir praktikuojantiems specialistams, kad jie galėtų susipažinti su projekto rezultatais;
- įkvėpimo, nes joje pateikiami „Erasmus+“ dotacijų gavėjų gerosios patirties pavyzdžiai ir sėkmės istorijos, kurie kasmet atrenkami nacionaliniu ir Europos lygmeniu.

Daugumos „Erasmus+“ projektų paraiškos teikėjų prašoma anglų kalba pateikti santrauką, kurioje apibūdinamas jų projektas.

Projekto santrauka ypač svarbi, nes joje pateikiamas aprašymas, skirtas plačiajai visuomenei. Taigi ji turėtų būti parengta paprasta kalba ir aiškiu stiliumi, kad faktinį projekto turinį galėtų suprasti ir nesusiję asmenys.

Santraukoje turėtų būti pateikiama tokia informacija: projekto kontekstas (pagrindiniai faktai), projekto tikslai, dalyvių skaičius ir pobūdis, veiklų aprašymas, metodika, kuri bus taikoma projekto metu, trumpas numatomų rezultatų ir poveikio aprašymas ir potenciali ilgalaikė nauda.

Su „Erasmus+“ projektų rezultatų platforma galima susipažinti svetainėje http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/

III PRIEDAS. PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ŽODYNAS

Lydintis asmuo

Pagal bendrą apibrėžtį, taikomą visose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, lydintis asmuo – tai asmuo, lydintis specialiųjų poreikių (t. y. negalią) turinčius mobilumo veiklos dalyvius (besimokančius asmenis, darbuotojus arba su jaunimu dirbančius asmenis), kad užtikrintų jų apsaugą, teiktų jiems paramą ir papildomą pagalbą.

Be to, jei:

- pagal 1-ą pagrindinį veiksmą vykdoma PM įstaigose besimokančių asmenų veikla ir savanorystės veikla,
- pagal 2-ą pagrindinį veiksmą vykdomi trumpalaikio ar ilgalaikio mokinių mobilumo ir mišraus mobilumo projektai,
- pagal 3 pagrindinį veiksmą rengiami jaunimo ir už sprendimus atsakingų asmenų susitikimai,

lydintis asmuo taip pat gali būti suaugęs asmuo, užsienyje lydintis vieną ar kelis PM įstaigose besimokančius asmenis, mažiau galimybių turinčius savanorius, moksleivius arba jaunimą (ypač jei jie yra nepilnamečiai ar turi mažai kelionių už savo šalies ribų patirties), kad užtikrintų jų apsaugą ir saugumą, taip pat veiksmingą mokymąsi mobilumo laikotarpiu.

Akreditavimas

Procesas, kuriuo užtikrinama, kad organizacijos, norinčios gauti finansavimą pagal kokį nors programos „Erasmus+“ veiksmą, turi paisyti tam tikrų kokybinių standartų arba išankstinių sąlygų, Europos Komisijos nustatytų tam konkrečiam veiksmui. Atsižvelgiant į veiksmo rūšį arba šalį, kurioje įsikūrusi finansavimo prašanti organizacija, akreditavimą atlieka vykdomoji agentūra, nacionalinė agentūra arba SALTO metodinis centras. Akreditavimo procesas taikomas organizacijoms, norinčioms dalyvauti aukštojo mokslo projektuose (įskaitant mobilumo projektus) arba mobilumo veikloje jaunimo srityje.

Veiksmas

Programos „Erasmus+“ paprogramė arba priemonė. Veiksmai gali būti tokie: strateginės partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityje, „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos, sektorių įgūdžių sąjungos ir t. t.

Veikla

Įgyvendinant projektą atliekamų užduočių visuma. Veikla gali būti įvairių rūšių (mobilumo veikla, bendradarbiavimo veikla ir t. t.). „Jean Monnet“ programoje veiklos sąvoka yra lygiavertė veiksmo sąvokai (žr. pirmiau pateiktą apibrėžtį).

Suaugusiųjų švietimas

Visų formų neprofesinis suaugusiųjų švietimas (formaliojo mokymosi, neformaliojo ugdymo arba savaiminio mokymosi pobūdžio) (dėl tęstinio profesinio mokymo žr. Profesinio mokymo (PM) apibrėžtį).

Suaugusiųjų švietimo organizacija

Bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti suaugusiųjų neprofesinio švietimo srityje.

Suaugęs besimokantis asmuo

Pirminio švietimo ar mokymo programą užbaigęs ar jos nebaigęs asmuo, kuris sugrįžta į tam tikrų formų tęstinio mokymosi sistemą (formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo ar savaiminio mokymosi), išskyrus bendrojo ugdymo įstaigų ir PM bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus.

Išankstinio planavimo vizitas (IPV)

Planavimui skirtas vizitas į priimančiosios organizacijos šalį, vykstantis prieš jaunimo mainų arba savanorystės veiklą jaunimo mobilumo projektuose ir „ErasmusPro“ veiklą PM įstaigose besimokančių asmenų mobilumo projektuose. IPV tikslas – užtikrinti aukštos kokybės veiklą palengvinant ir parengiant administracines priemones, kuriant dalyvaujančių organizacijų pasitikėjimą, supratimą ir tvirtą partnerystę. Kalbant apie jaunimo mobilumo projektus, jaunuoliai, dalyvaujantys projekte, taip pat gali būti įtraukti į vizitą, siekiant jų aktyvaus dalyvavimo projekto rengimo procese.

Susijęs subjektas

Susijusiais subjektais (pagal Finansinio reglamento 122 straipsnį) gali būti laikomi šie subjektai:

- juridiniai asmenys, turintys teisinių ar turtinių ryšių su dotacijų gavėjais; šie ryšiai nėra siejami tik su veiksmu ir nėra sukurti įgyvendinimo tikslais;
- keli subjektai, kurie atitinka dotacijos skyrimo kriterijus ir kartu sudaro vieną subjektą, kuris gali būti laikomas vienu dotacijos gavėju, įskaitant atvejus, kai subjektas įsteigiamas specialiai veiksmui įgyvendinti.

Susiję subjektai privalo atitikti tinkamumo kriterijus, nepašalinamumo kriterijus ir, jei taikoma, pareiškėjams taikomus atrankos kriterijus.

Pareiškėjas

Dotacijos paraišką teikianti dalyvaujanti organizacija arba neformalioji jaunimo grupė. Pareiškėjai paraiškas gali teikti individualiai arba kitų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Antruoju atveju pareiškėjas taip pat apibrėžiamas kaip koordinatorius.

(Paraiškos pateikimo) terminas

Galutinė data, iki kurios paraiškos forma turi būti pateikta nacionalinei agentūrai arba vykdomajai agentūrai, kad būtų laikoma atitinkančia reikalavimus.

Gamybinė praktika (gamybinę praktiką atliekantis asmuo)

Gamybine praktika laikomas tam tikrų formų pirminis profesinis rengimas, kai mokymas įmonėje (praktinės darbo patirties darbo vietoje laikotarpiai) oficialiai derinamas ir kaitaliojamas su mokymu mokykloje (teorinio (praktinio) mokymo laikotarpiais mokykloje arba mokymo centre), ir jį sėkmingai užbaigus suteikiama nacionaliniu mastu pripažįstama pirminio PM kvalifikacija.

Pagrindiniai įgūdžiai

Raštingumas, matematika, mokslas ir technologijos; šie įgūdžiai yra priskiriami svarbiausiems gebėjimams.

Gavėjas

Jeigu projektas atrenkamas, pareiškėjas tampa „Erasmus+“ dotacijos gavėju. Dotacijos gavėjas su projektą atrinkusia nacionaline agentūra arba vykdomąja agentūra pasirašo dotacijos sutartį arba jam pranešama apie tos agentūros arba įstaigos priimtą sprendimą dėl dotacijos. Jeigu paraiška pateikta kitų dalyvaujančių organizacijų vardu, partneriai gali tapti bendrais dotacijos gavėjais.

Mišrusis mokymasis

Tam tikros rūšies mokymasis, kai derinami įvairūs mokymosi būdai. Ši sąvoka dažnai vartojama konkrečiau kalbant apie kursus, kuriuose tradicinis tiesioginis mokymas (įskaitant praktinius) derinamas su internetiniais nuotolinio mokymosi metodais (kaip antai naudojantis internetu, televizija, telefoninėmis konferencijomis).

Kvietimas teikti paraiškas

Europos Komisijos arba jos vardu skelbiamas kvietimas per nustatytą terminą pateikti pasiūlymą (paraišką) dėl veiksmo, kuris atitinka siekiamus tikslus ir reikalaujamas sąlygas. Kvietimai teikti paraiškas skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje (C serijoje) ir (arba) atitinkamose Komisijos, nacionalinės agentūros arba vykdomosios agentūros svetainėse.

Pažymėjimas

Dokumentas, išduodamas asmeniui, užbaigusiam mokymosi veiklą pagal programą „Erasmus+“ švietimo, mokymo ar jaunimo srityje. Tokiu dokumentu patvirtinamas dalyvio dalyvavimas veikloje ir, jei taikoma, jo mokymosi rezultatai.

Kanceliarinė (techninė) klaida

Smulki ar neatidumo klaida, netyčia padaryta dokumente, pakeičianti jo prasmę. Pavyzdžiui, spausdinimo klaida, papildomai įrašytas arba praleistas žodis, frazė ar skaičius.

Bendras finansavimas

Pagal bendro finansavimo principą dalį ES remiamo projekto išlaidų turi padengti dotacijos gavėjas arba ji turi būti padengta kitokia nei ES dotacija išorės parama.

Įmonė

Juridinis asmuo, įsteigtas vadovaujantis civiline arba komercine teise, įskaitant kooperatines bendroves, ir kiti juridiniai asmenys, kuriems taikomos viešosios arba privatinės teisės nuostatos, išskyrus nesiekiančius pelno.

Konsorciumas

Dvi ar daugiau dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios susiburia, kad parengtų projektą ar kokią nors projekto veiklą, įgyvendintų tą projektą arba veiklą ir vykdytų tolesnę susijusią veiklą. Konsorciumas gali būti nacionalinis (t. y. jame dalyvauja toje pačioje šalyje įsisteigusios organizacijos) arba tarptautinis (jame dalyvauja organizacijos iš skirtingų šalių).

Koordinatorius (koordinuojančioji organizacija)

Dalyvaujančioji organizacija, teikianti paraišką gauti „Erasmus+“ dotaciją organizacijų partnerių konsorciumo vardu.

Mobilumas kreditų kaupimo tikslais

Terminuotas studijų arba stažuotės užsienyje laikotarpis – tęsiant studijas savo buveinės šalies institucijoje – siekiant įgyti kreditų. Pasibaigus mobilumo laikotarpiui, studentai grįžta į savo buveinės šalies instituciją užbaigti studijų.

Mokymosi kreditas

Asmens mokymosi rezultatų, kurie yra įvertinti ir gali būti kaupiami siekiant įgyti kvalifikaciją arba perkelti į kitas mokymosi programas ar kvalifikacijas, rinkinys.

Mobilumas laipsnio tikslais

Studijų užsienyje laikotarpis siekiant paskirties šalyje (-yse) įgyti visą kvalifikacinį ar mokslo laipsnį ar gauti toje (tose) šalyje (-yse) diplomą.

Diplomo priedėlis

Oficialaus kvalifikaciją patvirtinančio dokumento priedas, kuriame suderinta forma turi būti pateikta išsamesnė informacija apie baigtas studijas ir kuris tarptautiniu mastu pripažįstamas kaip prie aukštojo mokslo diplomo pridedamas dokumentas, kuriame, laikantis nustatytų standartų, apibūdinamas jo turėtojo baigtų studijų pobūdis, lygmuo, aplinkybės, turinys ir statusas. Jį pagal Europos Komisijos, Europos Tarybos ir UNESCO sutartus standartus parengia mokslo ir studijų institucijos. Diplomo priedėlis yra vienas iš *Europass* (žr. toliau) dokumentų. Tarptautinėse jungtinių studijų programose rekomenduojama išduoti jungtinio diplomo priedėlį, kuris apimtų visą programą ir kurį patvirtintų visi laipsnį suteikiantys universitetai.

Dvigubas laipsnis arba dauginis laipsnis

Laipsnis, kurį studentas gauna baigęs dviejų (dvigubas laipsnis) ar daugiau (dauginis laipsnis) mokslo ir studijų institucijų studijų programas ir kuris patvirtinamas atskirais kiekvienos dalyvaujančios institucijos diplomais.

Dvikryptė karjera

Aukšto lygio sportinio pasirengimo ir bendrojo išsilavinimo ar profesinės veiklos derinys.

„Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE)

Europos Komisijos suteikiama akreditacija, suteikianti Programos šalių mokslo ir studijų institucijoms teisę teikti paraiškas ir dalyvauti mokymosi ir bendradarbiavimo veikloje pagal programą „Erasmus+“. Chartijoje išdėstyti pagrindiniai principai, kurių institucija turėtų laikytis organizuodama ir įgyvendindama kokybišką mobilumo ir bendradarbiavimo veiklą, ir nurodomos būtinos sąlygos, kurių ta institucija turi sutikti laikytis, kad užtikrintų kokybiškas paslaugas ir procedūras, taip pat teiktų patikimą ir skaidrią informaciją.

Europos kreditų perkėlimo sistema (ECTS)

Į besimokantį asmenį orientuota kreditų kaupimo ir perkėlimo sistema, pagrįsta mokymo(si) ir vertinimo procesų skaidrumu. Ja siekiama sudaryti palankesnes sąlygas studijų programų ir besimokančių asmenų mobilumo veiklos planavimui, vykdymui ir vertinimui pripažįstant kvalifikacijas ir mokymosi laikotarpius. Tai sistema, padedanti planuoti studijų programas, jas aprašyti ir įgyvendinti, taip pat suteikti aukštojo mokslo kvalifikacijas. ECTS ir rezultatais grindžiamomis kvalifikacijų sistemomis, užtikrinamas didesnis studijų programų ir kvalifikacijų skaidrumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pripažinti kvalifikacijas.

Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET)

Sistema, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas patvirtinti su darbu susijusius įgūdžius ir žinias, įgytas būnant kitoje šalyje arba įvairiomis aplinkybėmis, jas pripažinti ir kaupti. ECVET siekiama užtikrinti didesnį įvairių visoje Europoje nustatytų profesinio mokymo sistemų ir jų kvalifikacijų suderinamumą. Ja remiantis turėtų būti sukurta techninė kvalifikacijų apibūdinimo mokymosi rezultatų vienetais sistema; ji apima vertinimo, perkėlimo, kaupimo ir pripažinimo procedūras.

Įmonė

Bet kokia tam tikrą ekonominę veiklą vykdanti įmonė, neatsižvelgiant į jos dydį, teisinę formą ar ekonomikos sektorių, kuriame ji veikia.

Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET)

Orientacinė politikos formuotojams skirta priemonė, pagrįsta keturių etapų kokybės užtikrinimo ciklu, kurį sudaro tikslų nustatymas ir planavimas, įgyvendinimas, vertinimas ir peržiūra. Ja paisoma nacionalinių vyriausybių autonomijos ir tai yra savanoriška sistema, skirta naudoti valdžios institucijoms ir kitoms įstaigoms, prisidedančioms prie kokybės užtikrinimo.

Europos kvalifikacijų sandara (EKS)

Bendra Europos orientacinė priemonė, padedanti palyginti skirtingas švietimo ir mokymo sistemas bei jų lygmenis. Ja siekiama padidinti visos Europos kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą, skatinti darbuotojų ir besimokančių asmenų mobilumą bei mokymąsi visą gyvenimą, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje (2008/C 111/01).

Daugiakalbis Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO)

Klasifikatorius, kuriame 25 Europos kalbomis nustatomi ir suskirstomi į kategorijas ES darbo rinkai ir švietimui bei mokymui aktualūs įgūdžiai, gebėjimai, kvalifikacijos ir profesijos. Sistemoje pateikiami profesiniai profiliai, kuriuose matyti profesijų, įgūdžių, gebėjimų ir kvalifikacijų ryšiai. ESCO sukurtas atviru IT formatu ir visi gali juo naudotis nemokamai.

Įsteigtas (-a)

Terminas, susijęs su organizacija arba įstaiga, atitinkančia tam tikras nacionalines sąlygas (registracijos, ataskaitų, paskelbimo ir t. t.), kurių pagrindu nacionalinė valdžios institucija gali oficialiai ją pripažinti. Neformalios jaunimo grupės atveju, vertinant atitiktį reikalavimams „Erasmus+“ dotacijai gauti, grupės teisinio atstovo registruota gyvenamoji vieta laikoma turinčia tokią pat galią.

Europass

Penkių skirtingų dokumentų ir vieno elektroninio aplanko rinkinys, kuriame kaupiama informacija apie besimokančio asmens mokymosi pasiekimus, įgytą oficialią kvalifikaciją, darbo patirtį, gebėjimus ir kompetencijas. Šie dokumentai yra: *Europass* CV, diplomo priedėlis, pažymėjimo priedėlis, Europass mobilumo dokumentas ir kalbų pasas. Europass taip pat priklauso Europos įgūdžių pasas – patogus naudoti elektroninis dokumentas, kurio turėtojas gali sukurti asmenišką modulinę savo gebėjimų ir kvalifikacijos bazę. *Europass* tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas mobilumui ir pagerinti užimtumo ir mokymosi visą gyvenimą perspektyvas Europoje.

Europinis plėtros planas

Profesinio mokymo, bendrojo ugdymo įstaigų ir suaugusiųjų švietimo organizacijų dokumentas, kuriame išdėstyti institucijos arba organizacijos poreikiai, susiję su kokybės gerinimu ir veiklos tarptautinimu, ir nurodoma, kaip planuojama europine veikla tie poreikiai bus patenkinti. Europinis plėtros planas įtraukiamas į paraiškos formą, kurią mokyklos ir suaugusiųjų švietimo organizacijos teikia dėl darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais pagal 1-ą pagrindinį veiksmą.

Europos jaunimo NVO

NVO, veikianti oficialiai pripažintoje struktūroje, kurią sudaro: a) Europos įstaiga ir (arba) sekretoriatas (pareiškėjas), kurioje nors Programos šalyje teisiškai įsteigtas bent prieš metus iki paraiškos pateikimo dienos, ir b) nacionalinės organizacijos ir (arba) filialai bent dvylikoje Programos šalių, turintys teisės aktais nustatytą sąsają su Europos įstaiga ir (arba) sekretoriatu; 2) veikianti jaunimo srityje ir vykdanti veiklą, kuria remiamas ES jaunimo strategijos veiksmų sričių veiklos įgyvendinimas, ir 3) įtraukianti jaunuolius į organizacijos administravimą ir valdymą.

Nenugalimos jėgos aplinkybės (*force majeure*)

Nenumatytos išimtinės aplinkybės ar įvykis, kurio dalyvis negali kontroliuoti ir kuris nesiejamas su jo padaryta klaida ar aplaidumu.

Mėgėjiškas sportas

Organizuotas sportas, kuriuo vietos lygmeniu užsiima sportininkai mėgėjai, ir sportas visiems.

Grupės vadovas

Jaunimo mobilumo projektuose grupės vadovas – tai suaugęs asmuo, prisijungiantis prie jaunimo mainuose dalyvaujančių jaunuolių, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi (*Youthpass*), saugumą ir saugą.

Jaunimo grupės, veikiančios darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (taip pat neformaliosios jaunimo grupės)

Bent keturių jaunuolių grupė, pagal taikomą nacionalinę teisę neturinti juridinio asmens statuso, jeigu jos atstovai gali grupės vardu prisiimti teisinius įsipareigojimus. Tokios grupės gali teikti paraiškas dalyvauti tam tikruose programos „Erasmus+“ veiksmuose kaip partnerės. Siekiant paprastumo, šiame vadove jos prilyginamos juridiniams asmenims (organizacijoms, institucijoms ir t. t.) ir patenka į veiksmo, kuriame gali dalyvauti, „Erasmus+“ dalyvaujančių organizacijų sąvokos taikymo sritį. Grupėje turi būti bent keturi jaunuoliai ir jų amžius turėtų atitikti bendrą jaunuolių, kurie gali dalyvauti programoje, amžių (13–30 metų). Išimtiniais atvejais ir jeigu visa jaunų žmonių grupė yra nepilnamečiai, grupei atstovauti gali suaugęs asmuo. Tai suteiktų galimybę nepilnamečių grupei (jei visi yra nepilnamečiai), padedant jaunimo darbuotojui, pateikti paraišką.

Mokslo ir studijų institucija

Bet kokia mokslo ir studijų institucija, kuri, kad ir koks būtų jos pavadinimas, pagal nacionalinę teisę ar praktiką teikia pripažįstamus kvalifikacinius ar mokslo laipsnius arba kitas pripažįstamas aukštojo mokslo kvalifikacijas, arba bet kuri įstaiga, kuri pagal nacionalinę teisę arba praktiką įgyvendina profesinio rengimo ar mokymo programas, kurias baigus įgyjamas aukštasis išsilavinimas.

Aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkė

Europos Komisijos strategija, kuria siekiama remti valstybių narių reformas ir padėti siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų aukštojo mokslo srityje. Darbotvarkėje nustatytos šios pagrindinės sritys, kurias reikia pertvarkyti: padidinti mokslo ir studijų institucijų absolventų skaičių, gerinti dėstymo ir mokslininkų rengimo kokybę ir aktualumą, suteikti absolventams žinių ir svarbiausių universaliųjų gebėjimų, kurie padėtų jiems užimti aukštos kvalifikacijos reikalaujančias darbo vietas, teikti studentams daugiau galimybių įgyti papildomų įgūdžių studijuojant arba mokantis užsienyje ir skatinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant gerinti aukštojo mokslo rezultatus, stiprinti vadinamąjį žinių trikampį, siejantį švietimą, mokslinius tyrimus ir verslą, ir kurti veiksmingus valdymo ir finansavimo mechanizmus, padėsiančius siekti meistriškumo.

Neformaliosios jaunimo grupės

Žr. jaunimo grupių, veikiančių darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje, apibrėžtį.

Savaiminis mokymasis

Mokymasis vykdant kasdienę su darbu, šeima ar laisvalaikiu susijusią veiklą, kuris nėra organizuojamas ar struktūruotas tikslų, laiko arba paramos mokantis atžvilgiu; besimokančiojo požiūriu jis gali būti atsitiktinis.

Tarptautinis

Programoje „Erasmus+“ – kiekvienas veiksmas, kuriame dalyvauja bent viena Programos šalis ir bent viena šalis partnerė.

Darbo stebėjimas (praktinė mokymosi patirtis)

Organizacijoje partnerėje kitoje šalyje praleidžiamas trumpas laikotarpis siekiant dalyvaujant ir stebint mokytis iš praktikuojančių priimančiosios organizacijos specialistų jų kasdieniame darbe, dalytis gerąja patirtimi, įgyti įgūdžių ir žinių ir (arba) kurti ilgalaikę partnerystę.

Jungtinis laipsnis

Laipsnis, patvirtinamas vienu diplomu, kuris išduodamas bendrą programą baigusiam studentui. Jungtinis laipsnis turi būti drauge parašais patvirtintas dviejų ar daugiau programoje dalyvaujančių kompetentingų institucijų ir oficialiai pripažįstamas tose šalyse, kuriose įsisteigusios tos dalyvaujančios institucijos.

Jungtinės programos

Aukštojo mokslo (studijų arba mokslinių tyrimų) programos, kurias drauge rengia, įgyvendina ir visiškai pripažįsta dvi ar daugiau mokslo ir studijų institucijų. Jungtinės programos gali būti įgyvendinamos bet kokiu aukštojo mokslo lygmeniu, t. y. bakalauro studijų, magistrantūros ar doktorantūros. Jungtinės programos gali būti nacionalinės (kai visi dalyvaujantys universitetai įsikūrę toje pačioje šalyje) arba tarpvalstybinės (tarptautinės) (kai dalyvauja bent dviejų skirtingų šalių mokslo ir studijų institucijos).

Svarbiausi gebėjimai

Bazinis žinių, įgūdžių ir nuostatų rinkinys, kurio reikia norint užtikrinti asmens saviraišką ir tobulėjimą, aktyvų pilietiškumą, socialinę įtrauktį ir užimtumą, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje 2006/962/EB.

Mobilumas mokymosi tikslais

Fizinis persikėlimas į šalį, kuri nėra nuolatinės gyvenamosios vietos šalis, studijuoti, mokytis ar gauti žinių neformaliojo ugdymo ar savaiminio mokymosi būdu; tai gali būti stažuotė, gamybinė praktika, jaunimo mainai, savanoriška veikla, dėstymas ar mokymas arba dalyvavimas profesinio tobulinimosi veikloje ir jis gali apimti parengiamuosius veiksmus, pvz., priimančiosios šalies kalbos kursus, taip pat siuntimą, priėmimą ir tolesnę susijusią veiklą.

Mokymosi rezultatai

Tai, ką besimokantis asmuo žino, supranta ir sugeba daryti pasibaigus mokymosi procesui; mokymosi rezultatams apibrėžti vartojami terminai „žinios“, „įgūdžiai“ ir „gebėjimai“.

Mokymasis visą gyvenimą

Visa švietimo, profesinio mokymo, neformaliojo mokymosi ir savaiminio mokymosi veikla visais gyvenimo etapais, padedanti tobulinti asmenines, pilietines, kultūrines, socialines ir (arba) su užimtumu susijusias žinias, įgūdžius ir gebėjimus arba pagerinti dalyvavimą visuomenės veikloje, įskaitant konsultavimo ir orientavimo paslaugų teikimą.

Mentorystė

Savanoriams teikiamos asmeninės paramos priemonės, papildančios su užduotimi susijusias priemones. Pagrindinis už mentorystę atsakingas asmuo – priimančiosios ar koordinuojančiosios organizacijos paskirtas mentorius. Mentorystė reiškia reguliarius susitikimus priimančiojoje organizacijoje ar už jos ribų siekiant stebėti, kaip sekasi savanoriui. Mentorius skiriamas pavieniam savanoriui, todėl susitikimų pobūdis ir jų dažnumas priklauso nuo asmeninių poreikių. Galimos susitikimų temos: savanorio savijauta, savijauta grupėje, pasitenkinimas atliekamomis užduotimis, praktiniai dalykai ir t. t.

Mobilumo (mokymosi) susitarimas

Siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų ir dalyvaujančio asmens susitarimas, kuriame apibrėžiami mobilumo laikotarpio tikslai ir turinys siekiant užtikrinti jo aktualumą ir kokybę. Tas susitarimas taip pat gali būti naudojamas kaip pagrindas priimančiajai organizacijai pripažinti užsienyje praleistą laikotarpį.

Mėnuo

Programos „Erasmus+“ ir dotacijų skaičiavimo tikslais mėnuo yra lygus 30 dienų.

MOOC

Termino „Atviri masinio nuotolinio mokymo kursai“ (angl. *Massive Open Online Course*) trumpinys; tai vien internetu teikiami kursai, kuriuose nemokamai, be atrankos ar kitų apribojimų gali dalyvauti bet kuris asmuo, neretai pritraukiantys daug dalyvių. Tokie kursai gali turėti ir tiesioginio bendravimo apraiškų, pvz., gali būti skatinami vietos dalyvių susitikimai, ir oficialaus vertinimo reikalavimą, bet dažniausiai taikomas tarpusavio vertinimo mechanizmas, įsivertinimas ir automatizuotas žinių lygio nustatymas. Yra daug įvairių atvirų masinio nuotolinio mokymo kursų variantų, pvz., skirtų konkretiems sektoriams, tikslinėms grupėms (pvz., tam tikros profesijos atstovams, mokytojams ir kt.) arba kuriuose taikomi specialūs mokymo metodai. Pagal „Erasmus+“ finansuojami atviri masinio nuotolinio mokymo kursai turi būti prieinami visiems, o dalyvavimas ir baigimo pažymėjimas arba ženklelis dalyviams yra nemokami. Prašome atkreipti dėmesį, kad atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimas taip pat yra taikomas atviriems masinio nuotolinio mokymo kursams ir kitiems baigtiniams kursams.

Neformalusis ugdymas

Mokymasis vykdant suplanuotą veiklą (nustatant mokymosi tikslus ir laiką), kai mokantis teikiama tam tikra parama, tačiau mokymasis neįtrauktas į formaliojo švietimo ir mokymo sistemą

Profesinis profilis

Įgūdžių, gebėjimų, žinių ir kvalifikacijų, paprastai susijusių su konkrečia profesija, visuma.

Vientisųjų studijų programos

Integruotos (ilgos) programos, kurias užbaigus įgyjamas pirmosios arba antrosios pakopos kvalifikacinis arba mokslo laipsnis ir kurias tam tikrose šalyse vis dar galima geriau apibūdinti trukme (metais), o ne kreditais. Daugumoje šių šalių programos, nepatenkančios į Bolonijos pirmosios pakopos modelį, vykdomos medicinos, stomatologijos, veterinarijos, slaugos ir akušerijos srityse ir dauguma atvejų jose dalyvauja 1–8 proc. studentų. Integruotos programos, kurias užbaigus įgyjamos reglamentuojamosios profesijos, paprastai atitinka 300–360 ECTS kreditų arba trunka penkerius šešerius metus (atsižvelgiant į atitinkamą reglamentuojamą profesiją).

Atviroji prieiga

Tam tikros medžiagos paviešinimas, kad ji būtų prieinama kuo didesnei naudotojų grupei ir naudotina kuo daugiau įvairių atvejų. „Erasmus+“ turi atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimą ir skatina suteikti atvirą prieigą prie tyrimų rezultatų ir duomenų.

Atvirieji švietimo ištekliai (AŠI)

Bet kokio pobūdžio švietimo medžiaga (pvz., vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, pamokų planai, mokomieji vaizdo įrašai, baigtiniai nuotolinio mokymo kursai, ugdomieji žaidimai), kurią galima laisvai naudoti, pritaikyti ir dalytis. AŠI yra pateikiami pagal atvirąją licenciją arba yra pateikiami viešojoje erdvėje (t. y. autorių teisių apsauga yra pasibaigusi). Nemokama medžiaga, kurios negalima pritaikyti ir kuria visuomenė negali dalytis, nėra AŠI.

Atviroji licencija

Tai būdas, kuriuo autorių teisių turėtojai (kūrėjai arba kiti teisių turėtojai) gali suteikti plačiajai visuomenei teisinį leidimą laisvai naudotis jų darbu; atsižvelgiant į „Erasmus+“ atvirosios prieigos reikalavimą, pagal taikomą atvirąją licenciją privaloma leisti bent naudoti, pritaikyti ir platinti medžiagą. Atviroji licencija turėtų būti nurodyta pačiame darbe arba platinant darbą. Atvirąją licenciją turinti švietimo medžiaga yra vadinama atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI).

Atvirasis koordinavimo metodas

Tarpvyriausybinis bendradarbiavimo metodas, kurį taikydamos valstybės narės gali plėtoti nacionalinę politiką, padedančią siekti bendrų tikslų. Programoje AKM taikomas švietimui, mokymui ir jaunimo reikalams.

Dalyviai

Programoje „Erasmus+“ dalyviais laikomi asmenys, visokeriopai dalyvaujantys kokiame nors projekte ir tam tikrais atvejais gaunantys Europos Sąjungos dotacijos dalį, skirtą jų dalyvavimo (visų pirma kelionės ir pragyvenimo) išlaidoms padengti. Taigi tam tikruose programos veiksmuose (strateginės partnerystės) reikia skirti šios kategorijos dalyvius (tiesioginius dalyvius) ir kitus netiesiogiai projekte dalyvaujančius asmenis (pvz., tikslines grupes).

Dalyvaujančioji organizacija

Bet kokia įgyvendinant „Erasmus+“ projektą dalyvaujanti organizacija ar neformalioji jaunimo grupė. Dalyvaujančiosios organizacijos, atsižvelgiant į jų vaidmenį projekte, gali būti pareiškėjos arba partnerės (taip pat apibrėžiamos kaip bendros pareiškėjos, jeigu jos nustatomos teikiant dotacijos paraišką). Jeigu projektui skiriama dotacija, pareiškėjai tampa dotacijos gavėjais, o partnerės gali tapti bendromis dotacijos gavėjomis, jeigu projektui finansuoti skiriama keliems gavėjams skirta dotacija.

(Organizacija) partnerė

Projekte dalyvaujanti, bet pareiškėjo vaidmens neatliekanti organizacija.

Šalys partnerės

Šalys, negalinčios visapusiškai dalyvauti programoje „Erasmus+“, tačiau galinčios dalyvauti (kaip partnerės arba pareiškėjos) tam tikruose jos veiksmuose. Programos „Erasmus+“ šalių partnerių sąrašas pateikiamas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programoje „Erasmus+“.

Partnerystė

Kelių skirtingose Programos šalyse įsikūrusių dalyvaujančiųjų organizacijų susitarimas drauge vykdyti švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto reikalų europinę veiklą arba suburti formalų ar neformalų atitinkamos srities tinklą, pvz., įgyvendinti bendrus mokinių ir jų mokytojų mokymosi projektus vykdant klasių mainus ir užtikrinant ilgalaikį individualų mobilumą, kurti intensyvias aukštojo mokslo programas ir užtikrinti vietos ir regionų institucijų bendradarbiavimą siekiant stiprinti regionų, taip pat tarptautinį bendradarbiavimą; siekiant kokybiškesnės partnerystės tokiame susitarime taip pat gali dalyvauti institucijos ir (arba) organizacijos iš šalių partnerių.

Mažiau galimybių turintys asmenys

Asmenys, susiduriantys su tam tikromis kliūtimis, dėl kurių negali veiksmingai naudotis švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu galimybėmis. Išsamesnę mažiau galimybių turinčių asmenų apibrėžtį galima rasti šio vadovo A dalies skirsnyje „Lygybė ir įtrauktis“.

Specialiųjų poreikių turintys asmenys

Specialiųjų poreikių turintis asmuo – tai galimas dalyvis, kuris dėl asmeninės fizinės, protinės ar su sveikata susijusios būklės be papildomos finansinės paramos negalėtų dalyvauti projekte ar mobilumo veikloje.

Pelno siekianti įmonė, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje

Privati bendrovė, kuri a) veiklą vykdo laikydamasi etikos normų ir (arba) b) be savo verslo veiklos, dar imasi socialinę vertę turinčių veiksmų.

Programos šalys

ES ir ne ES šalys, įsteigusios nacionalinę agentūrą, visokeriopai dalyvaujančią programoje „Erasmus+“. Programos „Erasmus+“ šalių sąrašas pateikiamas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programoje „Erasmus+“.

Projektas

Nuoseklios veiklos, kuri organizuojama norint pasiekti apibrėžtus tikslus ir rezultatus, visuma.

Kvalifikacija

Oficialūs įvertinimo ir patvirtinimo proceso rezultatai, gaunami, kai kompetentinga institucija nustato, kad asmens mokymosi rezultatai atitinka nustatytus standartus.

Priimančioji organizacija

Pagal tam tikrus programos „Erasmus+“ veiksmus (visų pirma mobilumo veiksmus) priimančioji organizacija – tai dalyvaujančioji organizacija, priimanti vieną ar daugiau dalyvių ir organizuojanti „Erasmus+“ projekto vienos ar kelių rūšių veiklą.

Sustiprintoji mentorystė

Intensyvesnė mentorytės veikla, būtina norint remti mažiau galimybių turinčius jaunuolius, jeigu jie nesugeba įgyvendinti savanorystės veiklos savarankiškai / naudodamiesi įprastomis mentorystės ar kuravimo programomis. Per sustiprintąją mentorystę su savanoriu užmezgamas glaudesnis kontaktas, dažniau rengiami susitikimai ir skiriama daugiau laiko įprastos mentorystės užduotims atlikti, kad savanoriams būtų teikiama nuolatinė parama vykdant projekto veiklą ir po darbo valandų. Sustiprintąja mentoryste siekiama sėkmingai įgyvendinti projektą ir suteikti savanoriui kuo daugiau savarankiškumo.

Bendrojo ugdymo įstaiga

Institucija, bet kokiu ugdymo lygmeniu – nuo ikimokyklinio iki vidurinio – teikianti bendrojo lavinimo, profesinio ar techninio mokymo paslaugas. Žr. institucijų, kiekvienoje šalyje apibrėžiamų kaip bendrojo ugdymo įstaiga, rūšių sąrašą; dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į atitinkamos šalies nacionalinę agentūrą.

Siunčiančioji organizacija

Pagal tam tikrus programos „Erasmus+“ veiksmus (visų pirma mobilumo veiksmus) siunčiančioji organizacija – tai dalyvaujančioji organizacija, siunčianti vieną ar daugiau dalyvių dalyvauti kokioje nors „Erasmus+“ projekto veikloje.

Trumpojo ciklo studijų pakopos (arba aukštojo mokslo trumpojo ciklo studijų pakopos, angl. SCHE) kvalifikacijos

Daugumoje šalių įtraukiamos į Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandaros pirmąją pakopą (ISCED 5-as lygmuo). Tokių pakopų apimtis atskirose šalyse paprastai sudaro apie 120 ECTS kreditų ir jas užbaigus įgyjama kvalifikacija yra laikoma žemesne nei laipsnis, suteikiamas užbaigus pirmosios pakopos studijas. Kai kurios programos trunka ilgiau nei trejus metus, bet už jas paprastai nesuteikiama daugiau nei 180 ECTS kreditų. Daugumoje šalių studentai didžiąją SCHE surinktų kreditų dalį gali panaudoti, kad pereitų į programas, kurias užbaigus suteikiamas mokslo arba kvalifikacinis laipsnis. Trumposios studijų pakopos aprašo rodikliai atitinka EKS 5 lygmens mokymosi rezultatus.

MVĮ (mažosios ir vidutinės įmonės)

Įmonės (žr. pirmiau pateiktą apibrėžtį), kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR.

Socialinė įmonė

bet kokio juridinio statuso įmonė, kurios akcijomis nėra prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, ir kuri: 1) pagal įstatus, statutą ar bet kokį kitą teisės aktais nustatytą dokumentą, kuriuo ji įsteigta, siekia pagrindinio tikslo – išmatuojamo ir teigiamo socialinio poveikio, o ne pelno savininkams, nariams ar akcininkams, jei tokia įmonė: a) teikia naujoviškas paslaugas ar gamina naujoviškas prekes, kurios duoda socialinę grąžą, ir (arba) b) taiko naujovišką prekių gamybos ar paslaugų teikimo metodą, kuriuo siekiama jos socialinio pobūdžio tikslo; 2) reinvestuoja pelną pirmiausia siekdama savo pagrindinio tikslo ir yra nustačiusi iš anksto apibrėžtas procedūras ir taisykles, kurios yra taikytinos bet kokioms aplinkybėms, kuriomis pelnas yra paskirstomas akcininkams ir savininkams, ir kuriomis užtikrinama, kad toks pelno paskirstymas netrukdytų siekti pagrindinio tikslo; 3) yra versliai, atskaitingai ir skaidriai administruojama, visų pirma įtraukiant darbuotojus, klientus ir (arba) suinteresuotąsias šalis, patiriančias įmonės veiklos poveikį.

Darbuotojai

Asmenys, kurie kaip specialistai arba kaip savanoriai dalyvauja švietimo, mokymo ar jaunimo neformaliojo ugdymo veikloje; tai gali būti profesoriai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, mokyklų vadovai, su jaunimu dirbantys asmenys ir neakademiniai darbuotojai.

Struktūrinis dialogas

Dialogas su jaunimu, jaunimo organizacijomis ir sprendimų priėmėjais, per kurį nuolat bendrai apžvelgiami prioritetai, Europos bendradarbiavimo jaunimo srityje įgyvendinimas ir tolesnė veikla.

Trečioji pakopa

Vykstant Bolonijos procesui 2005 m. gegužės mėn. Bergene surengtame susitikime už aukštąjį mokslą atsakingų ministrų suderintos Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijos sandaros trečiosios pakopos lygmuo. Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandaros trečiosios pakopos aprašo rodiklis atitinka EKS 8 lygmens mokymosi rezultatus.

Stažuotė (mokomoji praktika)

Kitos šalies įmonėje arba organizacijoje praleidžiamas tam tikras laikotarpis siekiant įgyti konkrečią darbo rinkoje reikalingą kompetenciją, įgyti darbo patirties ir geriau suprasti tos šalies ekonominę ir socialinę kultūrą.

Tarpvalstybinis (tarptautinis)

Jei kitaip nenurodyta, kiekvienas veiksmas, kuriame dalyvauja bent dvi Programos šalys.

Universalieji (socialiniai emociniai, gyvenimo) gebėjimai

Tai, be kita ko, gebėjimas kritiškai mąstyti, domėtis ir būti kūrybiškam, imtis iniciatyvos, spręsti problemas ir dirbti bendradarbiaujant, veiksmingai bendrauti daugiakultūrėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisitaikyti prie aplinkybių, valdyti stresą ir įveikti netikrumą; šie gebėjimai yra svarbiausių universaliųjų gebėjimų dalis.

Sąjungos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonės

Priemonės, padedančios suinteresuotosioms šalims suprasti, įvertinti ir atitinkamai pripažinti mokymosi rezultatus ir kvalifikaciją visoje Sąjungoje.

Neformaliojo mokymosi ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimas

Įgaliotosios įstaigos patvirtinimo, kad asmuo yra pasiekęs tam tikrus pagal atitinkamą standartą įvertintus mokymosi rezultatus, procesas, kurį sudaro šie keturi atskiri etapai:

1. konkrečios asmens patirties nustatymas dialogo būdu;
2. asmens patirties patvirtinimas dokumentais;
3. oficialus šios patirties įvertinimas;
4. vertinimo rezultatų sertifikavimas, kuriuo remiantis gali būti suteikta dalinė arba visa kvalifikacija.

Profesinis mokymas (PM)

Ugdymas ir rengimas, kuriuo žmonėms siekiama padėti įgyti žinių, praktinės patirties, įgūdžių ir (arba) gebėjimų, kurių reikia konkrečiose profesijose arba darbo rinkoje apskritai. Programoje „Erasmus+“ projektai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama pirminiam arba tęstiniam profesiniam rengimui, gali būti įgyvendami pagal PM srities veiksmus.

Virtualus mobilumas

Įvairi informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiama veikla, įskaitant e. mokymąsi, kuria padedama ar skatinama bendradarbiauti tarptautiniu mastu mokymo, rengimo arba mokymosi tikslais.

Mokymasis darbo vietoje

Tam tikros rūšies mokymasis, kai žinios, įgūdžiai ir kompetencija įgyjami atliekant (ir apmąstant) užduotis profesinėje erdvėje – darbo vietoje (kaip antai pakaitinis mokymasis) arba profesinio mokymo institucijoje.

Jaunimas

Programoje „Erasmus+“ dalyvaujantys 13–30 metų amžiaus asmenys.

Jaunimo veikla

Jaunuolių savarankiškai ar su grupe, visų pirma per jaunimo organizacijas, vykdoma nemokyklinė veikla (pavyzdžiui, jaunimo mainai, savanoriška veikla ar jaunimo mokymas), kuriai būdingas neformalusis ugdymas.

Su jaunimu dirbantis asmuo

Specialistas ar savanoris, dalyvaujantis neformaliojo ugdymo veikloje ir teikiantis paramą jaunuoliams, vykstant jų asmeninei socialinei ir profesinei raidai.

Youthpass

Europos priemonė, kuria siekiama gerinti jaunuolių ir jaunų darbuotojų mokymosi rezultatų, pasiektų dalyvaujant pagal programą „Erasmus+“ remiamuose projektuose, pripažinimą. *Youthpass* sudaro: a) pažymėjimai, kuriuos gali gauti kelių Programos veiksmų dalyviai, ir b) nustatytas procesas, kuriuo jaunuoliams, su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo organizacijoms padedama suvokti, kokių mokymosi rezultatų galima pasiekti dalyvaujant „Erasmus+“ jaunimo srities veikloje, taikant neformaliojo ugdymo metodus. Priemonė *Youthpass* taip pat įtraukta į platesnę Europos Komisijos strategiją, kuria siekiama didinti neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi, taip pat darbo su jaunimu pripažinimą Europoje ir už jos ribų.

IV PRIEDAS.NAUDINGOS NUORODOS IR INFORMACIJA RYŠIAMS

NAUDINGOS NUORODOS

Pavadinimas	Nuoroda
Strategijos „Europa 2020“ ir strateginės programos „ET 2020“ lyginamieji standartai ir rodikliai	http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Europe_2020_indicators_-_education&oldid=301033
Švietimo (ankstyvojo ugdymo ir priežiūros, mokyklų, jaunimo reikalų ir aukštojo mokslo, taip pat daugelio konkrečių švietimo sričių) analizė.	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Švietimo ir mokymo analizė, apimanti visas sritis	http://www.oecd.org/fr/education/
Švietimo ir mokymo analizė, apimanti visas sritis.	https://fr.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/defaultFR.aspx
Diplomo priedėlio pavyzdys:	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma- supplement_en.htm
Europos kreditų perkėlimo sistemos (ECTS) vartotojo vadovas	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_fr.pdf
Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET).	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_fr.htm http://www.ecvet-team.eu/
Verslumo ugdymas. Vadovas pedagogams.	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/entredu-manual-fv_en.pdf
Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE).	http://ec.europa.eu/epale/fr/home-page
Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET).	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_fr.htm
„Erasmus+“ Sklaidos Platforma.	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO).	https://ec.europa.eu/esco/home?resetLanguage=true&newLanguage=fr
ES Įgūdžių Panorama	http://euskillspanorama.cedefop.europa.eu
„Europass“ pradžios tinklalapis.	https://europass.cedefop.europa.eu/fr/home
Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkė ir naujausi politikos pokyčiai.	http://ec.europa.eu/education/policy/adult- learning/index_fr.htm
Rodikliai ir lyginamieji standartai. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis.	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Rodikliai ir lyginamieji standartai. Oficialūs dokumentai.	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_fr.htm
Pagrindinių su sportu susijusių dokumentų biblioteka.	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Pagrindiniai Europos jaunimo politikos dokumentai (įskaitant Europos bendradarbiavimo jaunimo srityje atnaujintą sistemą).	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Pagrindinės švietimo ir mokymo srities politikos iniciatyvos ir rezultatai nuo 2000 m. Bendrojo ugdymo politikos kūrimas.	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_en.htm
Pagrindinės švietimo ir mokymo srities politikos iniciatyvos ir rezultatai nuo 2000 m. Aukštojo mokslo reforma.	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_fr.htm
Atviresnis švietimas. Visiems prieinamas novatoriškas mokymas(is) naudojantis naujomis technologijomis ir atviraisiais švietimo ištekliais (COM(2013) 654).	http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-859_lt.htm
Švietimo persvarstymas. Investavimas į įgūdžius siekiant geresnių socialinių ir ekonominių rezultatų.	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/ALL/;jsessionid=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnTT1rQHP2bfT8dWYrdNQC!1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_fr.htm

Ekonomikos augimo ir užimtumo rėmimas. Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo darbotvarkė.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:FR:PDF
Standartizacijos iniciatyva – strateginė europinių standartų vizija: judėjimas pirmyn siekiant sustiprinti ir pagreitinti tvarų Europos ekonomikos augimą iki 2020 m.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:EN:PDF
Briugės komunikatas dėl glaudesnio Europos bendradarbiavimo profesinio mokymo srityje 2011–2020 m.	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/
Veiksmingesnio bendradarbiavimo ir didesnio nuoseklumo ugdant verslumą link.	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9269/attachments/1/translations/en/renditions/native
Pavyzdinė iniciatyva „Judus jaunimas“.	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
„Youthpass“ pradžios tinklalapis.	https://www.youthpass.eu

INFORMACIJA RYŠIAMS

Europos Komisija. Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas (EAC)
http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_lt.htm

Europos Komisija. Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji agentūra(EACEA)
http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Nacionalinės Agentūros
http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_en